MIHAIL DRUMES

ELEVUL DIMA DINTR-A ŞAPTEA

PARTEA ÎNTÂI

Plecarea la coala

Mâine se deschid şcolile. Nu cred să fi aşteptat cineva ziua asta ca mine. Noaptea, care trebuie să-i facă loc pe pământ, rămâne albă. Nu pot să închid ochii. Un frământ, o nerăbdare ciudată îmi fură somnul. Când zorile surâd la ferestre, sar din aşternut şi primul meu gând e să aflu cât e ceasul. Pendula, draga mea prietenă, mi l-a ghicit. Bate patru lovituri sonore, prelungi, care răsună prin toată fiinţa mea. Peste o oră plec cu tata la Craiova.

Toţi ai casei s-au trezit. În sufragerie, ceaiul mă aşteaptă fierbinte. Îl sorb în grabă. Mama, care îmi pregăteşte de trei zile bagajele, tot mai găseşte câte ceva de pus. E îngrijorată şi tristă, de parcă m-aş duce la război. îmi dă mereu sfaturi cum să mă păzesc de răceală, de colegi răi şi de altele.

Vine şi tata. Mama îi spune:

— Stroe, trebuie neapărat să vorbeşti cu directorul să-l supravegheze îndeaproape.

Tata încuviinţează tăcut. Pare cam plictisit de atâtea stăruinţe. Îl cunoaşte pe directorul liceului, au fost colegi de facultate. Asta nu-i rău deloc.

Cobor în curtea casei. Afară e răcoare şi umed. Simt un fior de gheaţă prin şira spinării. Încă nu s-a crăpat de ziuă. Văzduhul e o umbră deasa care topeşte zările. Dealul din spatele casei arată ca o matahală apocaliptică, gata să se năpustească asupra mea.

Grivei, dulăul, răsare deodată ca din pământ, se gudură şi sare cu picioarele pe mine. îl cert, dar lui nu-i pasă. O zbugheşte prin ogradă, răsfăţat. Alerg după el, fără să-l prind. Latră voios şi-i pare bine de joacă. L-aş lua cu mine la oraş, dar nu se poate. E în stare să sfâşie

oamenii de acolo, sălbaticul, căci nu prea ştie multe.

Mă abat pe la grajd. Moş Ioniţă a scos trăsura din şopron. Acum înhamă caii şi pufăie tacticos din lulea.

— Bună dimineaţa, moşule!

— Mulţumim dumitale… Te sculaşi cu noaptea-n cap, ai?

— Ce să fac, moş Ioniţă? Trebuie să mă duc la şcoală.

— Hei, domnişorule, e bună învăţătura. Pe vremea mea nu se pomenea de aşa ceva.

Grivei nu se astâmpără. Latră mereu la caii care se sperie şi azvârlă cu picioarele.

— Marş d-aici, jigodie! îl goneşte moş Ioniţă.

Pe urmă, trage trăsura în faţa intrării. Coboară şi tata, însoţit de mama.

— Grig, n-ai uitat nimic?

— Nu, măicuţă!

Îmi iau rămas-bun. Ea mă îmbrăţişează şi-şi şterge pe furiş lacrimile, să n-o vadă tata. îmi spune la ureche:

— Să-mi scrii, Grig, în fiecare săptămână. Şi fereşte-te să nu răceşti.

Îi făgăduiesc totul, ba îmi pun în minte să-i scriu de două ori pe săptămână. Simt cum îmi strecoară ceva în buzunar. Trebuie să fie niscai bănişori.

Înainte de a pleca, mă pune să-mi fac cruce şi îmi înfăşoară un şal în jurul gâtului.

Pornim. Flutur batista. Mama face la fel. Grivei latră şi se caţără pe garduri, dar nu le poate sări: sunt prea înalte.

De la Dimeşti până la oraş e cale de câteva ceasuri. Am bătut-o de multe ori. Mi-a plăcut întotdeauna, mai ales când e vreme bună. Şi ziua de azi arată a fi frumoasă.

Nu vorbim nimic. E ciudat lucrul ăsta, dar cu tata nu mă pricep să vorbesc. Dacă nu mă întreabă, nu ştiu ce să-i spun, nu-mi vine nimic în minte. Poate din cauză că e rece,

închis, ca un diplomat. Mă contrazice mereu, din te miri ce, opunându-mi argumente pe care nu i le pot răsturna… în logică, e foarte tare, nu mă pot măsura cu el. Orice-i spun, parcă ar fi o prostie care trebuie doborâtă. Tot mai bine-i să nu vorbim. Aşa am răgaz să fiu mai mult în tovărăşia gândurilor mele.

Sunt vesel. Pentru mine începe o viaţă nouă, necunoscută. Cu şcoala mea e o poveste întreagă. Primele două clase gimnaziale le-am trecut, în particular, la Londra. A treia am dat-o la Geneva, unde ne-am mutat după aceea. A patra am isprăvit-o – tot ca pregătit în particular – la Bucureşti, iar a cincea şi a şasea, la Paris.

În timpul învăţăturii, m-a ajutat mama, iar la matematici, fiindcă nu se pricepea, mi-a luat preparatori când englezi, când francezi, după cum găsea. Pe la începutul verii, ne-am întors în ţară, instalându-ne la Dimeşti; după cât am înţeles, pentru mai multă vreme.

Mama ar fi vrut să dau şi clasa a VII-a tot în particular, şi chiar îmi găsise un preparator, dar tata s-a împotrivit. El susţinea că-i mai bine să urmez la zi, să mă obişnuiesc şi eu să trăiesc în lume, nu legat toată ziua de fustele mamei.

Din cauza asta părinţii s-au certat. Câteva săptămâni nu şi-au vorbit deloc. În cele din urmă, mama n-a avut încotro şi a trebuit să se supună. Mai ales că, de rândul acesta, nici eu nu-i dădeam dreptate.

Câteodată mă apucă o nelinişte ciudată. Cum o fi să urmezi la şcoală? îmi închipui că trebuie să fie tare plăcut. În primul rând, te bucuri de libertate, în al doilea rând, îţi faci prieteni câţi vrei şi, mai ales, te plimbi nesupravegheat pe unde ai poftă. E puţin lucru? Pentru mine astă-vară era o sărbătoare când plecam în oraş singur de capul meu. În sfârşit, îmi trec prin minte o grămadă de lucruri.

După o oră şi mai bine de tăcere, tata mă întreabă:

— Ţi-e răcoare, Grigore?

— Nu.

Tăcem din nou, fiecare cu gândurile lui. Mă uit cum iese soarele de sub pământ. E roşu ca arama topită; toată bucata de cer din jurul lui s-a aprins şi arde mocnit ca jăraticul. Văzduhul se umple de lumină proaspătă şi caldă. Mă simt înviorat, mândru şi atât de mare, încât nu mai încap în mine. Mă dor ochii de atâta strălucire, întorc capul: uite că şi caii au simţit ceva, pentru că îndeamnă la drum mai sprinteni şi mai voioşi. Nici nu prind de veste când soarele se ridică de-o suliţă pe cer. Acum nu mai e roşu, ci sclipitor ca argintul viu, încât nu poţi să te uiţi la el mai mult de o clipă.

Trecem prin pădurea Cotmeana. Un iepure ţâşneşte dintr-un tufiş, ne taie scurt calea şi se face nevăzut. Moş Ioniţă tresare de pe capră:

— Pii! Cum de n-avusei o flintă, că-i făceam de petrecanie!

Tata nu se clinteşte, rămâne tăcut şi nepăsător, parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Mă uit la copacii care ţin tovărăşie şoselei. Sunt trişti şi amărâţi pentru că frunzele lor au început să rugineascâ şi multe cad moarte la poalele lor ca într-un ţintirim.

Las capul uşor pe spate, sprijinit de pernele trăsurii. Apoi închid pleoapele şi mă cufund în lumea visurilor mele. Ea nu seamănă deloc cu viaţa searbădă pe care o duc.

Vreau să mă gândesc la Alina. E departe de mine, nu ştie ce dor mi-i de ea…

Mă las în voia închipuirii şi retrăiesc împrejurările atât de minunate în care am cunoscut-o…

Alina Barbu în vara asta, nu mult după întoarcerea noastră de la Paris, am plecat cu mama la Bucureşti, căci voia să se arate unui medic.

În tren am intrat într-un compartiment de clasa întâi,

unde mai era o doamnă pe care mama o cunoştea. Un timp am ascultat conversaţia celor două prietene, dar m-am plictisit curând. Vrând să citesc ceva ca să-mi omor timpul, m-am ridicat să umblu în servietă unde aveam o revistă literară. În clipa aceea, am zărit o carte rezemată de peretele canapelei. Am luat-o în mână şi m-am uitat la titlu. Era o carte franţuzească, din colecţia „Nelson”: *Le Disciple* de Paul Bourget.

Am întrebat-o politicos pe doamna din compartiment:

— Este cartea dumneavoastră?

— Nu-i a mea… mi-a răspuns. Se vede că a uitat-o un tânăr care a coborât la Piatra-Olt.

Norocul meu!

M-am aşezat din nou şi m-am apucat să răsfoiesc romanul. Dintre file a lunecat deodată o fotografie de mărimea unei cărţi poştale, înfăţişând-o pe cântăreaţa Alina Barbu în *Traviata*. Pe dos erau câteva rânduri, cu scris mărunt şi dezordonat de femeie răsfăţată:

Dragului meu Grig, pe veci a ta. Alina.

Am tresărit, înspăimântat de această descoperire. Dădusem, fără să vreau, peste un mare secret. Pe urmă, m-am mirat: şi pe el îl chema tot Grig, ca pe mine. Uite, întâmplarea a uneltit ca tocmai eu să dau peste dedicaţia asta, ca şi când mie mi-ar fi adresat-o Alina…

M-am uitat lacom la fotografie şi nu mă săturam privind-o: înaltă, mlădioasă ca o trestie, cu părul şi ochii negri. Surâdea, şi pe faţa ei se lăsase o lumină, totuna cu farmecul. Parcă fusese într-adins creată pe gustul meu. O ciudă mare m-a răscolit ca o revoltă: de ce nu sunt eu Grig acela?… Aş fi iubit-o mult, aş fi făcut orice pentru ea. Nu e puţin lucru să te iubească o cântăreaţă celebră ca Alina. Te-ar invidia toţi prietenii şi cunoscuţii, iar celelalte fete ar crăpa de ciudă.

Când voi ajunge student, voi face pe dracu-n patru să

devin iubitul unei actriţe celebre, ca să mă plimb la braţ cu ea pe Calea Victoriei.

Fără doar şi poate că trebuie să existe la Bucureşti şi alte actriţe tot atât de fermecătoare ca Alina Barbu…

Mi-am luat inima în dinţi şi-am întrebat-o pe doamna care ne ţinea tovărăşie:

— Era frumos tânărul care a uitat cartea?

Atât mama, cât şi prietena ei au rămas surprinse de întrebarea mea, fiindcă părea, ce-i drept, cam nelalocul ei.

— Ce te interesează pe tine? m-a descusut mama.

— Sunt curios să ştiu…

— Nu mi s-a părut deloc… răpitor… a surâs doamna. Dacă nu era elegant îmbrăcat, ar fi fost chiar urât. Dar un bărbat nu trebuie să fie decât puţin mai chipeş decât dracul…

Am râs de comparaţie şi mi-a părut bine că Grig acela era urât şi poate chiar respingător.

Am stat în capitală vreo zece zile, până când mama a isprăvit tratamentul. Pe toate gardurile erau lipite afişe mari, colorate cu litere de-o şchioapă, care anunţau *Traviata* la Opera Română, cu

Alina Barbu în rolul principal. Mai figurau pe afiş şi alţi cântăreţi celebri, ca Dimăncescu-Basu sau Daria Ropală, însă numele ei era tipărit cu literele cele mai mari.

Am rugat-o pe mama să mergem la Operă, dar ea avea alte treburi, aşa că mi-a dat voie să mă duc singur. Ardeam de nerăbdare s-o văd pe Alina Barbu, şi cele zece minute care s-au scurs până să se ridice cortina mi s-au părut tot atâtea veacuri.

Când a intrat în scenă, uşoară, cu paşi de fulg şi înveşmântată într-o rochie vaporoasă ca de zăpadă, am deschis ochii mirat, mari cât porţile unei cetăţi, ca s-o trec în fiinţa mea. Era mult mai răpitoare decât în fotografie şi frumuseţea ei stârnea un freamăt în public, asemănător cu

extazul. Cum a început să cânte, cu un glas de clinchet, cu triluri de privighetoare, m-au trecut fiorii. Părea aşa de ireală în desăvârşirea ei, încât de multe ori mă întrebam dacă nu visez un vis cu o zână care îi cântă logodnicului ei, în palatul de cleştar, din fundul mării…

Dar nu era vis. Alina Barbu exista în realitate şi numai eu ştiam pe cine iubeşte. De la un timp, nici nu mai luam seama de ceilalţi interpreţi şi mă gândeam în neştire în ce fel i-o fi şoptind lui Grig al ei „te iubesc” şi de câte ori s-or fi sărutând amândoi într-o noapte.

Când s-a lăsat cortina, am aplaudat ca un smintit. Ea a prins de veste, s-a uitat o clipă la mine şi chiar mi-a surâs… Poate mi s-a părut, fiindcă prea îi cerşeam privirea. Nu ştiu bine…

Oricum, pluteam în fericire, asta-i sigur. Am vrut să-i duc fotografia găsită, numai ca s-o văd şi să-i vorbesc. Dar n-am îndrăznit. Mi s-a părut ceva supranatural, să fie numai la doi paşi de mine…

În timpul antractului, m-am întâlnit cu Tiberiu, băiatul preotului Doncea de la noi, care urmează liceul la Bucureşti. Ne cunoşteam de când eram mici.

— Ce-i cu tine, Grig, pe-aici? Când te-ai întors în ţară?

— De câteva luni.

— Stai la Bucureşti sau eşti numai în trecere?

— Stau la Dimeşti, dar vin destul de des în capitală, l-am minţit, rară niciun motiv, de altfel.

Îşi pusese un costum nou-nouţ şi-şi netezea mereu freza, privindu-se necontenit într-o oglindă cât toate zilele, spânzurată de peretele holului. Tot timpul mi s-a lăudat că se prăpădesc fetele după el, că o studentă de la Litere era cât p-aci să se sinucidă din pricina lui şi că-i scrie aproape în fiecare zi câte opt pagini. Mi-a arătat chiar fotografia ei.

— Dar tu cum o duci cu amorul? m-a întrebat.

— Eu…?

Şi-n clipa aceea mi-a fulgerat un gând năstruşnic prin minte.

— Eu, dragul meu, eu, hm… lucrez pe picior mare… Sunt încurcat cu o actriţă celebră…

— Ei, lasă-mă că mor! Cu cine?

— Secret de stat!

— Aiurea! Dacă nu-mi spui înseamnă că mă duci cu zăhărelul.

— Îmi dai cuvântul de onoare că nu sufli nimănui o vorbă?

— Ai cuvântul meu.

— Sută-n sută?

— Zero absolut!

— Ei bine, ascultă, iubita mea e… Alina, i-am şoptit în mare taină.

— Care Alina?

— Alina Barbu, cântăreaţa… care alta?

Tiberiu a făcut ochii mari cât două cepe, apoi a pufnit în râs.

— Pe mine mă fraiereşti, tu? Vezi de altul, băieţaş!

— Ascultă, tipule, nu fi caraghios, l-am luat la rost. Nu e vorba de nicio „fraiereală”. Dacă vrei o dovadă, poftim…

Am scos din portmoneu fotografia Alinei şi i-am arătat-o. El a citit aiurit dedicaţia scrisă pe verso, pufnind pe nas.

— Este sau nu este? l-am înfruntat victorios, gata să-l dărâm.

— Ia te uită ce crai de ghindă! Cum ai pus laba pe ea? Mi-a plăcut tare mult exclamaţia amicului meu. N-am s-o uit niciodată.

— Asta e altă poveste, i-am răspuns privindu-l de sus. Poate aş fi născocit la repezeală o poveste, dar soneria a

zbârnâit strident, iar noi ne-am despărţit în pripă, ca să ne reluăm locurile în sală.

În zilele următoare, am fost la încă două spectacole ale Alinei: *Boema* şi *Madama Butterfly*, dar, de astă dată, cu mama.

De atunci o port mereu în gând pe Alina Barbu. Tot aşa mi s-a întâmplat cu Lucile, frumoasa soţie a lui Camille Desmoulins, unul dintre eroii Revoluţiei Franceze, pe când eram într-a V-a. I-am găsit portretul într-o carte de istorie şi mi-a plăcut aşa de mult, încât am rupt fila şi-o păstram în portmoneu, ca s-o am întotdeauna la îndemână. Numai că săraca Lucile era moartă de mult, splendidul ei cap fusese retezat de ghilotină, din porunca lui Robespierre, pe când Alina Barbu trăieşte, se bucură de viaţă, culege succese ori de câte ori apare pe scenă şi a ajuns o mare vedetă.

Într-o noapte, pe când visam cu ochii deschişi, am plănuit cum să fac cunoştinţă cu ea. Peste doi ani, când voi fi student, mă voi duce la Operă cu un buchet mare de gladiole. Ea, foarte intrigată, se va întreba cine-i tânărul care i-a dăruit florile. A doua seară îi voi trimite încă un buchet, şi tot aşa, vreme de o săptămână, până când, în sfârşit, îi voi strecura cartea mea de vizită: *Grigore Dima*, *student la Filoso*fie şi *Litere*. Cred că are s-o impresioneze teribil şi atunci va trimite numaidecât după mine. Eu, de cum voi pune piciorul în cabina ei, am să cad în genunchi foarte teatral şi am să-i spun cu tremolo în glas: „Zână din *o mie şi una de nop*ţi aştern inima mea zdrobită la picioarele tale!” Cred că e o frază de mare efect… Şi-i a mea, n-am citit-o nicăieri. Alina îmi va întinde mâna ei de fildeş şi, după ce mă voi ridica de jos, se va prăbuşi la pieptul meu, gemând sfâşietor: „Cât te iubesc, Grig! De ce m-ai făcut să sufăr atâta timp? De ce nu te-ai arătat mai curând, om cu inimă de piatră ce eşti!…” şi ne vom săruta

de sute de ori!

După asta va urma căsătoria. Dacă părinţii mei se vor împotrivi să iau de nevastă o cântăreaţă celebră, voi prefera să fiu, mai degrabă, dezmoştenit, decât să renunţ la aleasa inimii mele.

Mai târziu mi s-a părut prea pueril planul de cucerire cu florile şi prăbuşirea în genunchi.

M-am apucat să-i scriu o scrisoare lungă, să-i declar deschis cât de mult o iubesc şi cât de fericită aş face-o dacă s-ar mărita cu mine când voi ajunge student. Până atunci, să ne logodim în taină şi să ne sărutăm doar. Trebuia, totodată, s-o previn să nu-I mai iubească pe acel Grig care-i uită fotografiile pretutindeni, fiindcă nu-i vrednic de ea. Să-l abandoneze cât de curând, căci e urât.

N-am izbutit să aştern niciun sfert din scrisoare. Nu-mi plăcea, frazele erau prea sărace, parcă le înveşmântasem în zdrenţe. Am rupt-o în bucăţele. Voiam să-i trimit Alinei un răvaş de dragoste cum nu s-a mai scris până astăzi.

Fata gazdei

Tata mă trezeşte din visarea pe aripile căreia am zburat tot timpul. Am ajuns la măgura Străjeştilor şi acum trebuie să coborâm din trăsură, pentru că urcuşul e anevoios.

Sus pe coamă stă înfipt Hanul lui Cristea, bătut de vânturi şi tic ploi. În vale, se aşterne Cetatea Banilor, cu casele lipite una de alta, din care nu se văd decât acoperişurile roşii. Dincolo, peste aşezarea omenească, licăreşte Jiul, subţirel ca un şarpe de argint care se strecoară agale prin bogăţia de verdeaţă a zărilor.

Intră în oraş prin bariera Cârcii. Pe străzi, oamenii mişună încoace şi încolo ca furnicile, umblă trăsuri cu cauciucuri la roţi şi chiar automobile, iar neguţătorii ambulanţi îşi strigă marfa. Tot peisajul acesta citadin îmi

trezeşte un simţământ călduţ de mândrie. Eh, eu am văzut minunăţiile Parisului şi Londrei, în urechi îmi sună şi acum tumultul şi fierberea marilor bulevarde.

Dar acolo mă simţeam mic, neînsemnat, străin… Aici, în schimb, sunt în largul meu, voi ţine oraşul în braţe, pentru că în mine sălăşluiesc dimensiuni uriaşe ale atâtor metropole, voi domni ca un voievod de baştină pe meleagurile acestea…

Trecem prin faţa unei clădiri arătoase, unde s-a adunat o grămadă de oameni cu boccele în mâini şi copii stângaci de la ţară.

— Ce-i aici? îl întreb pe tata.

— E Şcoala Normală.

Mai mergem câtva, apoi trăsura se opreşte:

— Am ajuns!

— Da? fac mirat şi sar pe trotuar. Mă dor oasele de atâta şedere. Aşadar, aici am să locuiesc? şi surâd îngăduitor gândului. Casa e în fundul curţii: o îngrămădire de ziduri fără noimă, cu geamlâc în faţă. îmi plac, în schimb, grădiniţa, care e bine îngrijită, şi mai ales un nuc uriaş, care-şi întinde umbra până-n stradă. Sub el sunt o măsuţă de fier şi două scaune pliante. Aici o să stau să învăţ, când o fi timpul bun, îmi fac socoteala.

O femeie înaltă şi bine legată, cu o aluniţă pe obraz, ne întâmpină în prag. Tata mă prezintă, şi eu îi sărut mâna. E gazda mea. Mă priveşte surâzând, cu un fel de uimire. Îi spune tatii:

— Ce băiat voinic şi frumos!

Complimentul îmi displace, e prea pe faţă. Ne pofteşte în casă. Suim câteva trepte şi intrăm într-un antreu cu oglinzi multe, iar de aci, într-o odaie împodobită cu scoarţe olteneşti. Ne aşezăm la o masă. Gazda vorbeşte cu tata. Nu mă amestec în discuţie, o cântăresc, trăgând spre ea cu coada ochiului. Pare să fi fost frumoasă, urmele

supravieţuiesc încă. Are ochi mari şi sprâncene groase, iar nasul e acvilin. Toate astea îi dau un aer de distincţie, deşi nu e îmbrăcată elegant.

O slujnică urâtă foc şi desculţă aduce pe tavă lichior. Beau un păhărel. Mmm! E tare bun! Aş mai cere unul, dar nu e cuviincios.

— Aş putea, vă rog, să văd camera? întreb.

— De ce nu? spune gazda şi strigă din nou slujnica. Condu-l pe domnul în odaia de lângă sufragerie.

Mă iau după ea şi pătrund într-o săliţă îngustă şi întunecoasă. De o parte şi de alta se înşiră câte două camere cu uşile vopsite în gri. Intrăm pe dreapta.

— Asta e, domnişorule…

Îmi plimb privirile, cercetător, împrejur. Camera e cochet mobilată şi plină de soare. îmi place toaleta, care are o oglindă mare de cristal, până în pământ. Pot să mă văd întreg în ea. Asta e bine. În colţul dinspre uşă e un garderob vechi. În partea cealaltă, de-a lungul peretelui, un pat cu tăblii, strălucitor de curat.

— Hm! nu prea e modern, dar merge…

Lângă pat, în dreptul ferestrei, o masă cu etajeră pentru cărţi. Etajera îmi place. Pe pereţi atârnă o mulţime de tablouri şi fotografii cu rame ieftine. Am să spun să le scoată. După ce isprăvesc examenul, o întreb pe slujnică:

— Mai aveţi băieţi în gazdă?

— Avem, pe domnişorii Nicu, Gigi şi Magotu.

— Cum ai zis? Magotu? fac nedumerit.

Mi se pare că n-am auzit bine. Ea izbucneşte în râs. E arămie la faţă, cu ochii mici şi gura mare. Probabil ţigăncuşă, şi râde întruna, fără noimă.

— De ce râzi? o-ntreb, şi atunci ea fuge şi mă lasă singur.

— E toantă rău asta…

Dau să mă întorc în sufragerie, unde e tata. Deschid

o uşă şi rămân îngheţat în prag: o fată înaltă şi subţire, într-o cămăşuţă roz, care-i vine până la genunchi, se îmbracă pesemne. Când mă vede, se trage înapoi şi sloboade un ţipăt. Nu-mi trece prin minte să închid uşa la loc, decât peste câteva clipe, atât de buimăcit sunt din cauza acestei întâmplări neaşteptate. Şi nici nu-mi vine în minte să îngăimez o scuză. Nu ştiu cum am plecat şi m-am pomenit în uitreul cu geamlâc. Tocmai atunci moş Ioniţă, şiroind de sudoare, aducea bagajele să le aşeze în cameră, la locul lor. Intru în sufragerie când tata număra banii scoşi din fâşie.

— Ţi-a plăcut camera? mă întreabă gazda.

— Da, doamnă, foarte mult.

— De ce ai roşit? mă cercetează tata.

— I-am ajutat lui moş Ioniţă să urcăm geamantanele, mint eu. Ba nu, zău, ce s-ar fi putut spune?

Tata mă crede. Acum trebuie să mergem la liceu. îşi ia rămas-bun de la gazda mea şi-i recomandă să fie foarte severă cu mine. Liceul nu e departe. Cred că în zece minute aş putea ajunge pe jos.

Nu-mi iese din cap întâmplarea de adineauri. Ce neghiobie! (cum am putut să greşesc uşa, când era atât de simplu? A fost parcă un făcut! Cine o fi fata aceea? Poate vreo elevă în pensiune sau Iiiar fata gazdei? Cum am să dau ochii cu ea, ce figură are să facă după întâmplarea aceea stupidă? Doar am văzut-o în cămaşă, cu picioarele goale. Ciudat, nu-mi amintesc deloc dacă era frumoasă.

Pătrundem în anticamera cancelariei, ticsită de părinţi şi copii. Aici o să avem de aşteptat, gândesc eu, văzând atâta lume... Dar toţi se dau la o parte când îl văd pe tata şi-i deschid drum. t) arc gravitatea figurii (e, într-adevăr, foarte grav şi distant) ori eleganţa lui vestimentară să-i fi impresionat? Chiar şi uşierul îl pofteşte numaidecât, peste rând, în cancelarie.

Directorul liceului şade copleşit îndărătul unui birou masiv. Nu ştiu de ce mi-l închipuiam înalt, impunător, cu barbă mare, revărsată pe piept. Nu e nici pe departe aşa. E scund, puţintel la trup, cu chelie şi mustăţi lungi. În afară de asta, poartă ochelari. Când ne vede, se ridică şi vine la noi. După ce-i strânge mâna tatii, mi-o întinde şi mie. Apoi mă bate amical pe umeri şi-mi spune:

— Ei, tinere, sper să fim prieteni.

Nu ştiu ce să-i răspund. Mă chinuiesc mult, dar nu pot găsi un răspuns în pripă. Atunci îi zâmbesc, şi cred că e mai potrivit aşa. După ce vorbeşte câteva minute în şoaptă cu tata, plecăm întins la librărie, să cumpărăm manualele şcolare. Nu-i chip, e atâta îmbulzeală, că nu se poate răzbate până la vânzători.

— Ai să ţi le cumperi singur, după-amiază, spune tata. Trebuie să ne despărţim, el se duce la prefectură, unde are nişte treburi de pus la cale, şi de-acolo pleacă îndărăt, la Dimeşti. Îi sărut mâna, deşi nu-mi place acest obicei ancestral, pe care tirania tatii mi-l impune. După ce pleacă, hoinăresc în neştire pe străzi, căscând uneori gura pe la vitrine. Vreau să mă familiarizez puţin cu centrul oraşului.

Încerc o ciudată stare sufletească. Sunt, parcă, nedumerit că oamenii trec indiferenţi pe lângă mine, fără să-mi arunce măcar o privire. Şi doar am trăit nu mai puţin de 15 ani în străinătate, mişcându-mă pe multe meridiane. Hotărât, astea sunt prostii!… Ca şi când ar scrie pe fruntea mea că am colindat lumea în lung şi-n lat. Totuşi, geografia pe care am trăit-o mi-a strecurat o tainică superioritate, de care mă simt mândru. Şi chiar m-a făcut să mă cunosc mai bine.

Intru la cofetăria Moderna şi cumpăr o cutie cu fructe glasate şi una cu fursecuri pentru mama. Apoi fug la han, unde a tras moş Ioniţă, şi-i încredinţez pachetele.

Mă întorc la noua mea locuinţă. E cam târziu şi nu

vreau să mă aştepte cu masa.

În gazdă la Doña *Bianca*

— Ai venit la timp, mă întâmpină gazda. Masa e gata.

În sufragerie găsesc trei băieţi care întorc capul, măsurându-mă lung din creştet până-n tălpi.

— Băieţi, vi-l prezint pe noul vostru coleg, domnul Dima. Ne strângem mâinile, zâmbind cu răceală. Apoi mă aşez.

— Domnul Goanţă, ori n-am auzit bine? mă adresez celui mai vârstnic dintre tovarăşii mei.

— Ce Goanţă? sare Nicu. Îl cheamă Magotu toată ziua. Aşa-i spunem toţi.

Râd. îmi aduc aminte de vorbele slujnicei. E adevărat, prin urmare. Înţeleg acum de ce l-au poreclit astfel. E negricios la faţă, cu maxilarul de jos ieşit în afară şi ochii mici, duşi în fundul capului. Cel vizat îl mustră pe colegul lui, din priviri. Cu toate astea, e simpatic şi vioi, deşi urât foc. Are picioarele îndoite, ca două paranteze.

Vine şi fata pe care am zărit-o la sosire. Nu se aştepta să mă găsească aici şi face un gest de surprindere. Se vede că e stingherită şi roşeşte uşor. Nici mie nu mi-e tocmai la îndemână, pentru că aici, faţă de toată lumea, nu pot să-mi cer scuze pentru cele întâmplate. Trec câteva clipe grele. Gazda ne scoate din încurcătură şi mi-o prezintă:

— *Mia bambina*, Charlotte.

Îmi întinde mâna, dar nu îndrăznesc s-o privesc. Aşadar, o cheamă Charlotte, ca pe iubita lui Werther. Ne aşezăm la masă. Magotu mă întreabă:

— În ce clasă eşti?

— Într-a şaptea.

— Atunci sunteţi colegi, spune Nicu.

— Da? îmi pare bine. Am putea să ne aşezăm amândoi într-o bancă.

Magotu primeşte numaidecât.

În timp ce prânzim, comesenii încep să mă descoasă pe toate părţile. Vrând-nevrând, le povestesc peregrinările familiei mele din ţară în ţară. Toţi se miră şi mă privesc admirativ. Nu le vine să creaţia că până acum n-am urmat deloc la şcoală.

— Ce e tatăl matale? se interesează Nicu, din fire cam curios.

— A fost ministru plenipotenţiar.

— Şi acum nu mai e?

— Nu. L-au rechemat. A avut un conflict cu noul ministru de Externe, şi acum lucrează la un studiu despre istoria diplomaţiei, din care a şi apărut primul volum, iar mama traduce opera lui Dickens.

Magotu exclamă hohotind:

— D-aia nu-i bine să fii ministru, că te dă jos şi rămâi cu buzele umflate.

Râd şi ceilalţi. Le explic că tata n-a rămas cu buzele umflate, că e profesor la Universitate, dar şi-a luat un concediu de la catedră, să scrie pe îndelete cartea.

Nicu mă întreabă dacă ştiu bine franţuzeşte şi englezeşte.

— Destul de bine. Tot aşa cum vorbeşti dumneata româneşte.

— Bărbiereală! strigă Magotu.

Nu înţeleg ce vrea să spună. Nicu îmi explică superior semnificaţia cuvântului şi se mira de naivitatea mea. Nu sunt naiv, dar dacă nu l-am auzit niciodată, cu ce sunt de vină?

— Numai între haimanale se vorbeşte astfel, spune gazda. I-a „atins”, dar ei nu se sinchisesc de atâta lucru.

— Te-ai învârtit cu dumnealui la Damigeana, şopteşte Nicu în urechea lui Magotu.

Aflu că Damigeana e profesorul de franceză.

Mi-i cam ciudă că domnişoara Lotte nu mă întreabă nimic. Se vede că e supărată încă. În două rânduri o surprind că se uită la mine pe furiş. E aproape măslinie la faţă, are ochii migdalaţi, cu sprâncene lungi şi subţiri, ca în jurnalele de modă, şi părul negru, strălucitor. Poartă o rochie albă, care o prinde bine. Însă, orice-ar face, nu se poate asemui cu Alina Barbu – degeaba.

Stă lângă mine şi asta pare că o stinghereşte. Într-un rând, scapă furculiţa jos, iar eu mă aplec şi o ridic. îmi mulţumeşte greu, îmbufnată.

Aflu că Nicu e într-a VI-a Normală. Aşadar, are să termine chiar anul ăsta. Gigi e şi el în clasa a VII-a, la comerţ. îl credeam mai mic, fiindcă e slab şi pipernicit, din cauza cocoaşei. Are însă faţa albă ca laptele, cu trăsături regulate, încât aş putea spune că e frumos. Trebuie să sufere mult din pricina infirmităţii, de aceea arată atât de timid şi de tăcut. N-a scos o vorbă în timpul mesei.

Când se serveşte compotul, Lotte face o mişcare greşită şi varsă castronaşul pe rochia ei albă.

Mamă-sa o ceartă.

— Ce-i cu tine, *mia bambinal*

Sar eu, sare şi Gigi să o ajutăm să se şteargă. Dar ea, roşie ca focul, plânge de ciudă şi fuge în odaia ei, trântind uşa.

Mă întristez. Nu ştiu de ce mă simt vinovat de întâmplarea asta. Cred că din pricina mea Lotte a răsturnat castronaşul cu compot...

M-aş duce să-i cer iertare, dacă nu mi-ar fi teamă c-o întărât mai rău.

Carnetul lui Magotu

După-masă, Magotu şi Nicu vin la mine în cameră, vor să-mi ajute la despachetarea lucrurilor. Mă pizmuiesc pentru că eu am o odaie singur, pe câtă vreme ei trebuie să stea laolaltă. Mă întreabă cât plătesc pensiunea. Nu ştiu,

tata nu mi-a spus, nici eu nu l-am întrebat.

— Aici ai s-o duci ca-n sânul lui Avram, zice Magotu. Eu stau de trei ani, acum intru în al patrulea şi, slavă Domnului, n-am de ce mă plânge. Gazda e bună ca plăcinta cu mere.

— Dar bărbatul ei? întreb.

— N-are bărbat. A murit acum opt-nouă ani.

— Vasăzică madam Bordenache e văduvă? Nu ştiam.

— Pardon, Doña Bianca, mă corectează Magotu. Să nu-i zici „madam”, că se supără.

— E italiancă? Magotu râde:

— Dacă o cheamă Bianca, ce vrei să fie, cehoslovacă? Are dreptate, din cauza asta îi spune fie-şi *bambina*.

— Dar bărbatul ei tot italian era?

— Ba nu, român sadea. A ţinut o băcănie în Piaţa Nouă, e mult tle-atunci. O să-ţi povestească ea.

— A fost marinar pe vremuri, mă lămureşte Nicu, şi făcea curse la Istanbul. Acolo a cunoscut-o pe „madam” şi s-au îndrăgostit, mă înţelegi. Însă ea e de fel din Reggio, Sicilia, stabilită mai demult cu părinţii la Constantinopol.

Magotu mi-arată pe perete o fotografie veche, cu ramă din scoici, care o înfăţişează pe Doña Bianca cu bărbatu-său, ca mireasă şi mire. Gazda mea, în rochie albă, purtând o cunună de lămâiţă pe cap, arată ca o zeiţă. Dacă nu mi-ar fi spus Magotu, n-aş fi recunoscut-o, într-atât e de schimbată. Numai nasul i-a rămas acelaşi.

Mă uit la fotografia bărbatului ei: n-am văzut până acum un ginere care să poarte barbă. Din cauza asta, pare mult mai vârstnic. Nu ştiu de ce nu mă pot obişnui cu gândul că el este tatăl domnişoarei Lotte. E ciudat că-mi pare rău, mă întristez fără motiv.

— I-a rămas Doñei Bianca ceva avere după bărbatul ei?

— Aş, nu se prea vede. Altfel, n-ar lua elevi în

pensiune. Trăieşte şi ea, săraca, pe spinarea noastră.

— Dar casa este a ei?

— De unde! Stă cu chirie.

Desfacem pachetele. Mama mi-a pus înăuntru o mulţime de bunătăţi: cozonaci, prăjituri, şunci şi fructe. Lui Magotu îi sclipesc ochii.

Îl invit să ia ce-i place, şi el n-aşteaptă să-i spun de două ori: îmbucă repede câteva prăjituri şi aproape o jumătate de cozonac cu nuci. Nu mă dumiresc cum de-i este aşa de foame. Abia a trecut o jumătate de oră de când ne-am ridicat de la masă.

Nicu se mulţumeşte cu o pară. I se face şi celuilalt poftă de pere şi dă gata câteva, cât ai clipi.

Nicu, văzând asta, nu se poate stăpâni şi-i strigă:

— Ho, nesăţiosule! Ho, burtă spartă! apoi se întoarce spre mine şi zice: Dă-l afară, că-ţi înfulecă toate prăjiturile.

Magotu, drept răspuns se uită mai întâi la ceas, pe urmă, foarte liniştit, scoate din buzunar un carnet şi înseamnă: *La 14 septembrie 1914, ora 2: 20, adus injurii, făcându-mă „nesăţios”* şi *„burta spartă”*.

Sunt nedumerit.

— De ce-l notezi acolo?

Magotu surâde cu importanţă şi-mi explică:

— Mă-sa mi I-a dat în primire. Mi-a spus: „Ai grijă de el, să nu umble haimana, să nu se apuce de băut, să nu umble după fete”. Eu răspund de educaţia lui, am promis solemn. D-aia mi-am cumpărat carnetul, la o notă rea, dacă se obrăzniceşte – tranc! – îl însemnez colea. Când o veni, i-l arăt: „Poftim, madam, aici sunt delictele odraslei matale, cercetează şi aplică-i constituţia!”

— Idiotule, îl apostrofa Nicu furios, pe mă-ta s-o strigi „madam”!

Magotu scoate din nou carnetul cu pricina şi, foarte calm, înseamnă:

La 14 septembrie 1914, ora 2: 25, apostrofat: „idiotule" şi a insultat-o pe mama, spunându-i „madam

Pune creionul în teacă şi tot aşa de calm vâră carnetul în buzunar.

— Nu trebuie să te superi, intervin împăciuitor pe lângă Nicu.

— Cum să nu mă supăr? Crezi că glumeşte? N-am păţit-o, de două ori, anul trecut? Ăsta e în stare să-l spânzure pe tat-su, dar-uute… Ţi-o coc eu, hipopotamule!

Magotu, mereu netulburat, înseamnă şi de astă dată: *hipopotam*.

— Ţi-ai luat o sarcină cam ingrată, îi spun. N-ar fi mai bine să ţii carnetul mereu în mână?

— O să-ţi mut fălcile! îşi iese Nicu din fire şi se repede să-l pocnească.

Prind de veste şi-l împiedic.

Magotu, netulburat ca o statuie, notează în carnet tentativa. Adevărat, Nicu ăsta, mărunt de statură, aproape pitic, cu capul cât e portocală, e plin de vioiciune şi neastâmpărat, poate să-l bată lesne pe Magotu. Cestălalt însă e croit din altă stofa. Oricât ar fi de provocat, se stăpâneşte. Nu răspunde decât… însemnând în carnet.

La drept vorbind, îmi place Magotu. E simpatic şi are un fel de a fi original. Afară de asta, se lipeşte uşor de cineva. Cred că o să ne împrietenim.

După ce isprăvesc cu aranjatul lucrurilor, ies în oraş să cumpăr cărţile. Nicu trebuie să se ducă la şcoală să plătească taxa. Magotu însă n-are nimic de făcut şi merge cu mine. De la el aflu că Lotte urmează la „Madona-Duducă" şi e în clasa a VI-a. Aş fi vrut să aflu ce vârstă are, dar nu ştie bine. Crede că mai mult de 16 ani n-are, în orice caz.

Îi propun să mergem diseară la cinema Apolio, dacă ne dă voie Doña Bianca. El zice că ne dă.

Ne întoarcem acasă. Pe lângă manualele şcolare, mi-am cumpărat câteva romane din banii pe care mi i-a strecurat mama. Magotu se apucă să joace şah cu Gigi, sau „Cuviosul”, după cum l-a poreclit. Eu n-am timp, stau în camera mea, învelesc cărţile de şcoală cu hârtie albastră şi le răsfoiesc pe îndelete.

Cineva bate în uşă de câteva ori, tare de tot. Cred că trebuie să fie Magotu sau Nicu. De ce o fi bătând aşa de tare? Strig:

— Intră!

Mă pomenesc cu Lotte. Şi-a schimbat rochia, dar pare că nu i-a trecut supărarea.

Am întrebat, fără cuvinte, mai mult din ochi, ce doreşte.

— Am vrut să-ţi arăt cum se pătrunde într-o cameră străină. Pricep aluzia. Până să-i dau însă lămuriri cum s-a întâmplat azi-dimineaţă, ea fuge repede, şi eu rămân mofluz.

De ce a făcut asta? Nu înţeleg. Mi se pare că-mi poartă pică.

Lotte nu mă bagă în seamă

Renunţăm să mergem la cinema, ne-am trezit cam târzior din cauza cinei, care s-a prelungit mult. Nicio pagubă, ne vom duce altă dată.

Nu ştiu ce e cu Lotte. Nu-mi dă nicio atenţie. În vremea prânzului tot o mai surprindeam că se uită la mine, pe furiş. Acum mă ignoră, ca şi când aş fi absent. Cu ceilalţi băieţi vorbeşte şi râde, afectând o veselie exagerată. Mă bate gândul că se preface, joacă teatru domnişoara noastră. În orice caz, nu pare să fie râsul ei natural.

Încep să mă conving că nu e frumoasă. Are gura prea mare. Şi merge nu ştiu cum, cu paşi mărunţi, legănându-se. N-are, orice s-ar spune, un mers graţios, care să

încânte ochiul. Am văzut-o odată, la Comedia Franceză, în *Les Romanesques*, pe actriţa Denise I.augier. Dumnezeule, mersul ei era o poemă; nu-i vorbă, avea picioare atât de fine şi de subţiri… Dar de ce stau la discuţie? Ar fi ridicol s-o compar cu Lotte.

La urma urmei, nici n-o cheamă Lotte. Aflu că are trei nume: o istina, Constanţa, Charlotte. îi place să i se spună Lotte, ca iubitei lui Werther. Se vede că o bat gândurile şi pe ea să ajungă eroină de roman. Are şi mutră!

Mă hotărăsc să nu-i mai dau nicio atenţie acestei fete mof – cu roase, care habar n-are pe unde curge Tamisa ori dacă există

I u mul Eiffel. Mă voi gândi, în schimb, la frumoasa mea Alina şi poate mi-o ajuta cerul s-o cunosc cândva personal.

Doñei Bianca îi place să-şi facă siesta cel puţin o oră şi nu suferă, în acest timp, să se ridice masa.

Domnişoara, apucată de o ciudată dispoziţie, îi spune lui (ioanţă:

— Magotule, fii drăguţ şi zbiară puţin ca Ciuş-măgăruş.

— Şi… Şi… intervine şi Doña Bianca, să te audă şi Dima!

El n-aşteaptă să fie rugat a doua oară. Se ridică de pe scaun foarte grav, se trage câţiva paşi îndărăt şi, făcând o plecăciune, anunţă teatral:

— Imitaţiuni după diverse animale domestice.

Apoi îşi duce amândouă mâinile la gură, le strânge pumn şi începe să rage cu icnituri repetate, ca măgarii. Lotte pufneşte în lâs cea dintâi. îi zăresc dinţii albi şi mi-i ciudă că sunt atât de

Îi umoşi. Cuviosul Gigi râde potolit, parcă i-e frică să nu facă zgomot. Uit de Lotte şi izbucnesc în hohote, încât îmi dau lacrimile.

Iot aşa şi Doña Bianca. Numai Nicu nu ia parte la petrecerea noastră. N-a uitat harţa de adineauri. E mereu înţepat şi poartă i anehiună mult timp.

Pe faţa lui Magotu nu trece însă nicio luminiţă de surâs. Mereu serios şi grav, cotcodăceşte ca o găină, cântă ca un cocoş, apoi reproduce, cât se poate de fidel, miorlăiturile de dragoste dintre un cotoi şi o pisică. Miorlăie aşa de caraghios, încât gazdei îi vine iau de atâta râs.

— Termină odată, blestemăţiile, îngăimă ea, sfârşită, lăsându-se pe spate.

— Puţin coniac, Doña Bianca! sar eu.

Magotu profită de împrejurare, să toarne şi el pe gât un păhărel. Apoi îşi reia locul şi anunţă:

— Cum plânge un copil de ţâţă!

Ia o pernă şi, înfăşurând-o cu un prosop, o ţine în braţe, legănând-o. Şi unde începe să ţipe ca ţâncii, întâi potolit, apoi din ce în ce mai asurzitor.

Numărul e unul dintre cele mai reuşite. De aceea l-a lăsat într-adins la urmă. Cu toate astea, nu mai stârneşte ilaritate. Toţi, afară de Nicu, care acum râde şi el, zăceau pe scaune, istoviţi.

Lotte se uită la mine c-un aer de biruinţă, parc-ar vrea să-mi spună: „Vezi, tu ai putea să faci aşa ceva?”

Ei şi? Ce merit are ea, dacă Magotu se pricepe să imite animalele şi păsările? E o îngâmfată clasa întâi. îmi pare bine că-i descopăr atâtea defecte.

Ne ducem la culcare, s-a făcut târziu. Nu mi-e somn însă. M-apuc să lipesc etichetele pe căptuşeala cărţilor şi caietelor şi scriu pe ele cât mai caligrafic: *Dima S. Grigore, clasa a VII-a, Liceul Mihai Bravu*. După aceea tai sugativa în bucăţi dreptunghiulare, îmi ascut creioanele Hardmuth şi le pun în albiuţa de sticlă.

Un gând se naşte brusc, cu o-ntrebare: „O fi

îndrăgostită Lotte de cineva?” „Nu cred, îi răspund, e prea trufaşă…” Dar acesta nu-i un motiv. La urma urmei, n-are decât… Ce-mi pasă? Mi-aduc aminte de gafa de azi-dimineaţă. Mă trece un fior prin şira spinării. Nu mi s-a mai întâmplat să surprind o fată în cămaşă. Încerc să mi-o închipui pe Lotte goală, dar nu izbutesc să încheg decât o imagine nedesluşită. Tare mi-ar plăcea să mă ascund undeva şi s-o privesc când face baie. Prostii! mai bine m-aş gândi la ceva serios. Iar îmi aduc aminte de Magotu. Da, am petrecut îndrăcit şi Magotu a fost eroul serii. Gândindu-mă la el, mă apuc să cotcodăcesc ca găina – asta mi se pare mai uşor. Scot câteva sunete atât de caraghioase, încât mă las repede păgubaş. Al dracului Magotu! Cum poate să imite aşa de bine graiul păsărilor şi animalelor?

Mi-e ciudă pe el, fiindcă face lumea să petreacă şi din cauza asta trebuie că are succes la fete. Poate chiar Lotte! …

Nu, nu cred să aibă ceva cu Magotu. Prea e urât şi respingător, i. i un maimuţoi. Nici cu Zgârâ… Asta e antipatic şi nu poate inspira iubire. Cât îl priveşte pe Cuviosul Gigi, cu infirmitatea lui, nici vorbă…

Ciudat! Vreau să-mi îndrept gândurile în altă parte – aiu-i ea – şi nu-i chip. Tot la ea mă gândesc.

E un mare bine că alţii nu ne cunosc gândurile. Dacă Lotte ar >t i că se plimbă nestingherită prin închipuirea mea, ca pe moşia ci, m-ar privi de sus, cu siguranţă, m-ar sfida chiar.

Mai cuminte ar fi să-i scriu Alinei marea scrisoare. Dar renunţ şi de astă dată, renunţ mereu…

Mă culc. Ziua de azi mi s-a părut lungă, nesfârşită. Aşa aş vrea să fie toate zilele mele.

Prima zi de şcoală

Când mă trezesc e aproape întuneric în odaie. Trag

perdelele şi deschid larg fereastra în revărsatul zorilor. Afară plouă mărunt şi cerul greu, de plumb, s-a lăsat jos de tot, încât aş putea să-l ating i u mâna.

Ce vreme frumoasă era ieri. Şi acum… Păcat! Tocmai în prima /i de şcoală!

Sunt trist, bolnav de trist. Nu mă doare nimic, simt numai o a >ăsare, parcă s-ar fi îngreunat aerul şi mă zdrobeşte. Aş vrea să plec at aşa, mi-e dor de mama, de moş Ioniţă, de Grivei, de toţi ai mei. Aici mă simt singur, străin, părăsit. îmi vine chiar să plâng.

Ceilalţi sunt în sufragerie. Mariţa îmi aduce cafeaua cu lapte, Jar nu m-ating de ea. Nu mi-e foame.

— Ce ai? mă întreabă Magotu.

— Nimic.

Ce pot să-i spun? Vine şi Lotte. Şi-a îmbrăcat uniforma de şcolăriţă şi e schimbată mult. Poartă şorţ negru şi rochie cu gule-raş alb, brodat. Aş vrea ca ea să mă întrebe de ce nu beau cafeaua cu lapte, dar nu mă întreabă. Asta mă întristează şi mai mult.

Magotu zice să nu iau ghiozdanul cu mine, pentru că astăzi nu facem lecţii. Nici mâine, nici în restul săptămânii. El ştie, e elev vechi, cu experienţă.

Zgârâ pleacă cel dintâi, şcoala lui e departe, face aproape un kilometru pe jos. După un timp, plec şi eu cu Magotu. Cuviosul Gigi rămâne s-o conducă pe Lotte, fiindcă au acelaşi drum.

Pe coridoarele liceului, e o larmă asurzitoare: elevi din toate clasele forfotesc încoace şi-ncolo, fără astâmpăr, ca apa răscolită. Cei mici se fugăresc unii pe alţii, scoţând ţipete ascuţite. Ceilalţi, din clasele superioare, se strâng în grupuri şi discută zgomotos. Unii fumează pe ascuns şi azvârlă mucurile pe fereastră. Au venit şi părinţii, la ora nouă are loc sfeştania, la care toţi trebuie să ia parte.

Trecem pe lângă un elev care stă rezemat de-o

fereastră şi citeşte o carte. Privirile mele se încrucişează cu ale lui, ca două fulgere. Are ochii mari, neasemuiţi de mari şi de luminoşi, aduce puţin cu actorul de cinema Mosjukin, care-i slăbiciunea mea.

— Cine-i băiatul acela? îl cunoşti? îl întreb pe Magotu la ureche.

— E unu, Şoimaru… dintr-a V-a. Face pe poetul în păpuriş. Ai ceva cu el?

— Nu, nimic… Voiam numai să ştiu… aşa, din curiozitate. Clasa noastră e în fundul coridorului, pe dreapta, lângă a

VIII-a. Când deschid uşa, simt cum îmi bate inima de emoţie. Ivirea lui Magotu stârneşte ţipete de bucurie. Băieţii îşi părăsesc locurile, se reped buluc asupra lui. Strângerile de mână, îmbrăţişările şi pupăturile nu mai contenesc. La mine trag cu coada ochiului, sfioşi, ca şi cum s-ar întreba: „Cine-o mai fi şi ăsta?” Magotu îmi face cunoştinţă cu o mulţime de colegi, aşa încât nu-i chip să le ţin minte numele tuturor. Mi-a fost de folos, dacă veneam singur, m-aş fi simţit foarte stingher. Căutăm loc într-una din băncile din fund. Dar sunt ocupate de cei care s-au grăbit să vină devreme, într-adins pentru asta. Lui Magotu nu-i convine. Ocheşte o bancă marcată cu două şepci.

— Cine şade aici?

— Domisol şi Gălbează. Au ieşit adineauri pe sală.

— S-au fript.

Le ia şepcile şi le mută într-o bancă mai în faţă.

— Aici e de noi. Hopa, stabilizează-te! îmi spune.

— Să nu se supere colegii, îl previn.

— Nu există… Scurt pe doi…

— De ce nu vrei să schimbăm? Uite colo, banca a treia… E liberă.

— Ce?! mai bine mă spânzur!

Nu înţeleg de ce ţine morţiş să stăm în fundul clasei.

Din primele rânduri poţi să auzi mai bine explicaţiile profesorului. Magotu însă nu se gândeşte la asta. Zice că aici se poate dormi în timpul lecţiilor, iar la teze se copiază în lege, rară să fii prins.

Ce nostim e Magotu! Nu-mi închipui cum un elev poate să doarmă în timpul lecţiilor. Şi de ce trebuie să copieze?

Intră în clasă un coleg înalt şi deşirat, cu capul lunguleţ.

— Ehe! Iacă şi Păleaţă! se aud strigăte.

Aflu că-l cheamă Zegheanu Lascăr şi că e fiul profesorului de franceză poreclit Damigeana. Dă mâna cu fiecare şi ne anunţă că nea venit un nou profesor de matematici, domnul Popovici, în locul lui moş Pentagon, scos la pensie, şi că ăsta e dat dracului, urgia lui Dumnezeu.

Mulţi încremenesc de spaimă şi cer mereu desluşiri. Mă uit pe furiş la Stănescu Barbu, care şade alături de noi. Ţine picioarele pe lângă bancă, deoarece e prea strâmtă pentru el, un adevărat uriaş. Are fălcile mari, aduse în afară; nu m-aş mira dacă s-ar apuca să mănânce pietre cu ele. Aflu că ştie o mulţime de arii şi vocea lui e atât de puternică, încât vibraţiile ei au crăpat odată un geam. De altfel, e cel mai bătrân din clasă, în vârstă de 22 de ani.

Toţi elevii îi spun Basu, chiar şi unii profesori. Am aflat pentru ce: odată a venit în turneu vestitul Dimăncescu-Basu şi a cântat *Iloris Godunov*. După reprezentaţie, liceenii i-au făcut o manifes-laţic de simpatie. Din mijlocul lor, Stănescu Barbu, cu vocea lui groasă, striga cât îl ţinea gura:

— Trăiască Dimăncescu-Basu!

Cică marele cântăreţ, auzindu-l, a tresărit de surprindere, l-a chemat la el şi, strângându-i mâna, i-a prezis un viitor strălucit dacă va urma Conservatorul.

Din ziua aceea, băieţii l-au poreclit Basu şi aşa i-a rămas numele.

În vremea asta, vine Domisol şi-i cere socoteală lui Magotu, fiindcă i-a ocupat locul. Magotu face pe inocentul, spunând că e locul lui, că n-a găsit nicio şapcă pe pupitru şi e gata să jure. Asta îl întărâtă pe Domisol, se face roşu şi gâfâie, deoarece e foarte gras.

— Nu înţelegi să nu mă plictiseşti? Am martori că eu am ocupat întâi banca. Spunând asta, Magotu îi întoarce spatele.

Domisol nu se dă bătut şi-l trage de mână.

— Domisol, ascultă, când ţi-oi da una, iei pe şi din pod, se înfurie Magotu.

— Ce-i acolo, se aude vocea lui Basu, potoleşte-te, Domisol, că intri în fabrica de tăbăcărie şi-i vai de pielea ta. Avem nevoie de linişte.

Intervenţia lui Basu curmă neînţelegerea. Domisol se retrage şi mormăie îmbufnat.

Deodată, Gălbează dă buzna în clasă şi anunţă:

— Dom director! Dom director!

Toţi se împrăştie ca potârnichile, sărind de-a valma peste bănci până-şi găsesc locurile. Se face tăcere.

Intră directorul. Clasa zvâcneşte în picioare, ca un arc declanşat.

— Bună dimineaţa, băieţi!

Se urcă la catedră şi ne măsoară cu privirea. Apoi întreabă:

— Au venit toţi?

Lipsesc câţiva. Trebuie să fim 37, şi nu suntem prezenţi decât 31.

— Văd că v-aţi aranjat în bănci, urmează el. Dima e aici? Mă ridic.

— Da, domnule director!

— De ce te-ai aşezat tocmai acolo, în fiind? Treci în

faţă, în rândul întâi, cu Niculescu.

— Da, domnule director.

Mă mut în banca întâi. Magotu are o mină nenorocită. îmi pare rău, dar ce pot face?

— Acum, continuă directorul, mergeţi doi câte doi în amfi-icatru unde are loc sfeştania şi păstraţi liniştea. Zegheanu, tu ai să supraveghezi ordinea.

După ce pleacă directorul, ne ridicăm şi dăm fuga în amfiteatru.

În amfiteatrul liceului, foarte încăpător, s-au adunat toate clasele. În rândurile din faţă stau părinţii şi rudele elevilor. Aşteptăm ea din clipă în clipă să vină preotul şi corpul didactic.

Întâmplarea face să se aşeze lângă mine Şoimaru, elevul cu ochi răscolitori ca Mosjukin. Ne pomenim vorbind împreună, de parcă ne-am cunoaşte de cine ştie când. Îl întreb ce carte e aceea pe care o citeşte. Mi-o arată: *Les Fleurs du mal* de Baudelaire.

— *Alors vous conaissez a fond lefranţais, n est-cepas? 1*

— *Mais naturellement*, răspunde el, *puisque maman estfran-ţttise...1*

Sunt bucuros că am găsit un coleg cu care să mă pot întreţine în limba lui Voltaire.

Ne prezentăm singuri. Când aflu că îl cheamă Cătălin Şoimaru, i resar de bucurie. Cătălin! Ce nume frumos! Cât mi-ar fi plăcut să mă cheme şi pe mine aşa.

Magotu şi alţi liceeni, printre care Ploşniţă, Gălbează şi (lorcoduş, trag cu urechea la discuţia noastră şi ne parodiază vorbind o franţuzească de baltă, care ne stârneşte hohote de râs.

Tarzan, un coleg înalt şi frumos ca un artist, îl întreabă ceva pe Magotu, încet, la ureche. Acesta îi răspunde:

— A stat 13 ani în Occident şi 4 în Orient! E născut în insula lava din Oceanul Pacific.

Înţeleg că-i vorba despre mine. De ce s-o fi apucat Magotu să bată câmpii? Nu trece mult şi mă întreabă:

— Nu mi-ai spus: de unde te cunoaşte Michiduţă? Michiduţă e directorul liceului.

— E prieten cu tata. Au fost colegi de facultate.

1 Aşadar, ştiţi bine franceza, nu-i aşa?

2 Desigur, pentru că mama e franţuzoaică.

— Daaa? face el mirat. Atunci stăm bine, la puterea a doua, cu direcţia, fiindcă îl cunoaşte şi Doña Bianca.

Abia acum înţeleg de ce tata nu mă dăduse la internatul profesorului Pleşea, cum voia la început. Desigur, directorul i-o recomandase pe Doña Bianca.

Preotul vine urmat de Michiduţă, profesori şi alte personalităţi craiovene, care se aşază pe scenă. Printre ei este şi tatăl lui Tarzan, primarul oraşului.

Magotu mi-i arată pe profesori, ca să-i cunosc, şi-mi spune cum îi cheamă. Fiecare dintre ei are câte o poreclă, afară de Iliuţă, profesorul de română.

Dă Dumnezeu şi se isprăveşte slujba religioasă, lungă ca o zi de post şi fără noimă, pentru că n-o ascultă nimeni. În vreme ce preotul oficiază, fără glas şi fără fast, oamenii vorbesc nestingheriţi între ei. Directorul ţine o cuvântare ocazională, adică o citeşte (şi numai el ştie ce a citit), apoi vine rândul lui Damigeana, profesorul de franceză, tatăl lui Păleaţă. E un bărbat voinic, bine clădit, cu ochi ageri, vultureşti, mustăţi ţepoase, răsucite în sus, şi faţa roşie ca sfecla.

— E afumat rău! îmi şopteşte Magotu.

L-au poreclit Damigeana din cauză că-i place să bea. Aud însă că-i unul dintre profesorii cei mai inteligenţi şi culţi din liceul nostru. Vorbeşte înflăcărat, cu fraze alese, ca din carte, pe care le împodobeşte cu gesturi potrivite,

aşa încât toată lumea îl ascultă furată. Când termină, curg ropote de aplauze.

— Fiu-său îi calcă pe urme cu „damigeana”, mai şuşoteşte Magotu.

Cu toate astea, Păleaţă e premiantul clasei. Nu-mi vine să cred. Îl întreb şi pe Niculescu, noul meu tovarăş de bancă, şi el tot aşa îmi spune. Mi se pare foarte ciudat.

Solemnitatea se isprăveşte. A ţinut mai bine de două ceasuri. Mă despart de Şoimaru cu o caldă strângere de mână şi-l invit pe la mine, să mai stăm de vorbă. El îmi făgăduieşte. Apoi ne ducem să vedem dacă s-a afişat programul de cursuri. Nu s-a afişat încă.

— Mai bine, zice Magotu. Hai s-o luăm din loc…

Gaudeamus igitur

E încă devreme să ne întoarcem acasă. Până la prânz, mai sunt două ore bune.

Ploaia a stat demult. Soarele străluceşte pe cerul văduv de nori, e frumos ca ieri. Poate chiar mai frumos, pentru că străzile sunt curate şi proaspete ca un obraz de fată. Apa le-a spălat de praf şi tic murdărie.

Nu ştiu când mi-a revenit voioşia şi, odată cu ea, un dor de viaţă – viaţa care abia începe în mine. Aş alerga pe bulevarde, m-aş căţăra pe case, aş boxa cu o sută de potrivnici, aş cuceri o ţară şi chiar tot pământul. Din păcate, nu pot face nimic din toate astea.

Mi-e foame. Azi-dimineaţă n-am luat nimic în gură. Când trecem prin faţa cofetăriei Moderna, îl întreb pe Magotu:

— Nu vrei să luăm câte o prăjitură? El stă în cumpănă:

— Hai mai bine la Nea Iancu. Are un pelin extra… şi nişte gustări *ante apud ad adversus*…

Nu vreau să-i stric pofta. Intrăm într-o cârciumă îmbâcsită de fum, care duhneşte îngrozitor a rachiu.

Muşteriii, rău îmbrăcaţi, beau şi pălăvrăgesc pe la mese.

— Cum, aici? îl întreb pe Magotu din ochi. De fapt, nu-mi place să calc prin cârciumi şi nici n-am avut prilejul.

— Ai răbdare, mă linişteşte el şi o ia înainte. Coborâm o scară şi ajungem într-o subterană boltită, cu despărţituri pe alocuri, unde sunt aşezate mese. Lumina pătrunde prin câteva ferestruici cu gratii, deasupra capetelor noastre.

Hm, interesant! Până acum n-am mai văzut aşa ceva. Parcă ar fi catacombele Sfântului Calist, de pe Via Appia. Din cauza întunericului şi a fumului de ţigară, nu se vede la nici cinci paşi. Magotu mă lămureşte că aici vin câteodată, pe furiş, liceenii mari să bea.

— Hei, Piţurcă! strigă el. Unde eşti, mânzule?

Un băieţaş vioi şi curăţel, cu şorţ alb dinainte, răsare ca din pământ.

— Piţurcă, tată, ia să ne frigi tu un ficăţel de văcuţă… Aveţi proaspăt?

— Este! răspunde prompt flăcăiaşul.

— Bun! şi adu-ne, puiule, o juma de pelinişor extra. Ai înţeles?

— Vine!…

Băiatul o zbugheşte ca glonţul din puşcă.

— Repede, Piţurcă, tată, că te omor!

Din felul cum comandă şi cunoaşte personalul de serviciu, se vede că e client vechi. Mă miră faptul că liceenii îşi pierd timpul prin localuri de-astea.

— Îţi place ficatul la grătar, nu-i aşa? mă întreabă.

— Îmi place, îi spun surâzând cu înţeles, pentru că el mă consultă după ce comandase.

Până să vină Piţurcă, mai vorbim de una, de alta. Aflu că are 21 de ani, e cu câteva luni mai mic ca Basu. A ajuns cu chiu, cu vai într-a VII-a, fiindcă în cursul inferior a făcut câte doi ani în fiecare clasă. De când stă la Doña Bianca, a

pus şcoala pe roate, pentru că ea intervine pe lângă Michiduţă şi-l scapă de repetenţie. Altfel, n-ar fi chip să treacă clasa. De loc, e de prin Romanaţi. Tatăl său lucrează ca mecanic la o moară ţărănească. Maică-sa a murit mai demult şi are o soră mai mică decât el, care a rămas acasă, să vadă de gospodărie.

Îmi mai spune că mama lui Zgârâ e preoteasă văduvă, iar Cuviosul Gigi e fiul unui administrator de plasă. Pe când era de zece luni, a căzut din leagăn şi s-a ales cu infirmitatea de care suferă. Doña Bianca ţine mult la el, pentru că e cuminte ca o fată şi învaţă bine.

— Mi se pare că-i face curte Bambinei, arunc o vorbă la întâmplare.

— Cuviosul să facă curte? Tronc, Marinco! mai vezi de altul! Şi-apoi, nu s-ar uita la el, s-o pici cu ceară. E dată naibii! Întreabă-l numai pe Zgârâ.

— Care Zgârâ?

— Nicu, frate. Lui îi spunem Zgârâ şi eu i-a naşul.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Stai că spui tot…

Piţurcă ne aduce friptura, tăiată în bucăţele, şi ne toarnă pelinul în pahare. E bun, înţeapă la limbă, dar nu pot să beau mult. Nu sunt obişnuit.

Magotu răstoarnă paharul şi nu înghite, ci lasă lichidul să i urgă în voie pe gât. Nu ştiam că se poate bea şi în acest fel. Mă bucur că descopăr atâtea lucruri noi, de care n-aveam habar.

— Chestia cu Zgârâ e de anul trecut, reia el. Macaronara îi *i* azuse cu tronc la herţ şi, într-o zi tragică, încearcă s-o pupe. Atât i-a trebuit pisicuţei pis-pis-pis. Miţi l-a zgâriat cu ghearele, de i-a făcut Asia pe obrazul drept şi Africa pe cel stâng. Când îl văd:

x-ai păţit, *miofratelloi* îl întreb. Zice: „M-am împiedicat şi-am i azut în nas”. „Să i-o spui lui Mutu, că eu

am mirosit de unde-ţi veniră continentele. Să nu mai faci amor fără loc de întoarcere, măre Zgârâ, c-o păţeşti rău”. De-atunci, aşa i-a rămas numele. Acu ai înţeles de ce-i sunt naş?

Mai toarnă pe gât un pahar de pelin şi comandă încă o jumătate.

— Dar dumneata nu i-ai făcut curte deloc? îl întreb.

— Ce, crezi că ard gazul de pomană? Eu nu mă-ncurc decât i u femei cu experienţă.

Râd cu poftă. Băiatul ăsta m-a zăpăcit complet. Nu prea cred < e trăncăneşte, însă e atât de nostim, are un fel de a fi care îl deosebeşte dintr-o mie.

— Dar Bambina n-are niciun iubit? mă trezesc eu întrebând.

— Ce tot te interesezi de ea? Atenţiune la cord, că altfel cazi *mesa*\ face el bănuitor.

— Hm! Se vede că nu mă cunoşti. Află, dragă colega, că nici eu nu mă uit la puştoaice cu caş la gură.

— E-n regulă! Aşa te vreau, la etajul cinci… Se apleacă la urii lica mea şi mă descoase: Avem vreo victimă la activ?

— Astea sunt lucruri care nu se dau în vileag…

— Între noi, „bărbaţii”? Trezeşte-te, copile, din letargie, zice poetul Icsulescu. Cred că mă *tromboneşti*…

— Ce-i asta, „tromboneşti”?

— Ei, pe dracu’, atâta lucru nu ştii? Adică „mă duci cu zăhărelul”. Nici expresia asta habar n-am ce înseamnă, dar nu-l mai întreb, i-a să nu mă creadă prost. Revenind la discuţia noastră privitoare la „iubita” cu care am relaţii, îi spun:

— Ţi-aş destăinui cine este, numai dacă păstrezi discreţie absolută.

— Voi fi mai mut decât Mutul de la Manutanţă, mă asigură Magotu.

— Atunci află că sunt în dragoste cu o cântăreaţă celebră care moare după mine, şi eu după ea.

— Zi-i numele şi prenumele, că-s topit de curiozitate…

Nu vreau să-i spun, dar el insistă atât de mult, că nu văd cum aş rezista mai departe.

— Ai auzit de Alina Barbu?

— *Zexon damourl* persiflează Magotu. Ăsta-i trombon cu T mare.

Drept răspuns, scot fotografia din portmoneu şi i-o arăt. El o priveşte lung, zgâind ochii:

— Hm! Fainã bucăţică!… Banca-ntâi!

După ce citeşte dedicaţia de pe verso „a ta pe veci” exclamă:

— Săraca! E căzută pe termen lung! şi adaugă admirativ: îmi placi, amice, eşti Cotnar veritabil.

Ne pomenim cu un coleg al nostru, Ţiganu’, care cere o băncuţă cu împrumut. A băut cu Ploşniţă, la o masă în fund, câte un ţoi de rachiu şi nu le ajung banii. Magotu zice că n-are o lescaie şi îl muştruluieşte că a consumat… fără acoperire.

— Mă, Născătoare, lasă morala şi scoate băncuţa, insistă colegul, că ţi-o aduc mâine la şcoală, de ce-mi faci figuri în text?

Până la urmă, îi dă banii şi Ţiganu’ pleacă fericit.

— De ce ţi-a spus „Născătoare”? îl întreb pe Magotu.

— Eh, e o chestie veche, de la examenul de capacitate. Pe vremea aia, era director al liceului Nae Turbatu, unu, urgia lui Dumnezeu, nu ca Michiduţă, nu te jucai cu el în arşice. Prezida comisia şi trântea pe capete, fără milă. Mă întreabă istorie, geografie, literatură. Clei, pe tot frontul. La orice întrebare îl luam *pe un ştiu* în braţe. Preşedintele comisiei s-a făcut foc: „Cum ai ajuns tu într-a patra, mă, prostu’ proştilor? Cine te-a trecut pe tine

clasă cu clasă?” Nici la întrebarea asta n-am putut răspunde. Zice: „Ştii să citeşti?” Iau cartea şi încep să citesc. A văzut că ştiu. Mă pune să analizez părţile de cuvânt, ca în şcoala primară. „Asta ce-i?” „Substantiv”, zic. „Dar asta?” „Adjectiv”. „Şi asta?” „Verb!” Mă întreabă: „De câte feluri sunt verbele?”

— Ai spus că avem patru conjugări în limba română?

— Aş, uitasem. I-am răspuns că verbele sunt masculine şi feminine.

Mă podideşte râsul auzind asemenea enormitate.

— Nu râde! Turbatu a sărit de doi metri în sus, vărsând foc pe nări, pe gură şi scoţând fulgere prin ochi. A urlat aşa de tare, i-a era cât p-aci să dărâme liceul: „Pe cuvântul meu de cinste că utrec dacă îmi dai un exemplu de verb… feminin”. S-a făcut o tăiere mormântală. Ait! zic, acu-i acu, Magotule!… Sus cugetul! Să fim la nivel înalt, că altfel o punem de mămăligă. îmi storc 11 oierii să găsesc un verb feminin, ascut urechile poate aud de undeva o şoaptă… Nimic! Şi tocmai când îmi pierdusem nădejdea tranc! – mă luminează Sfântul Duh. Răspund călare pe situaţie: „A naşte!” Comisia izbucneşte în râs, clasa tot aşa, toată lumea i ade să moară. Numai Turbatu spumegă. „La loc, potaie, te-am ticcuc!”

Formidabil Magotu ăsta! M-a amuzat într-atât povestirea lui, încât nu m-am putut stăpâni să nu-l îmbrăţişez.

— Dar un verb masculin cunoşti? îl întreb.

Înainte de a-mi răspunde, răsar din întuneric Basu şi Păleaţă. (înd dau cu ochii de noi, vin la masa noastră.

— Piţurcă! strigă Basu, izbind cu pumnul în masă, de cred că \ a auzit până la liceu.

Piţurcă vine ca gândul. Ei comandă ţuică şi măsline, după ce mai întâi fac numărătoarea banilor.

Nu ştiu de ce mi se pare Basu atât de caraghios

văzându-l îmbrăcat în uniformă de liceu. Nu pot să mi-l închipui decât ofiţer în garda regală, într-atât e de spătos, ca elveţienii care fac de strajă la Vatican.

Kl şi cu Păleaţă îmi pun tot felul de întrebări neruşinate. De pildă, vor să ştie dacă am fost la femei. Roşesc fără să vreau şi-i pl ivesc de sus.

— Tinere, eşti novice, decretează Basu şi mă bate protector pe umăr. Am să mă ocup eu de educaţia ta.

Mă uit doar de sus la ei, cu reţinută compătimire: – Hm!

Atât! Acest „Hm!” însoţit de o ridicare din umeri, îi pune cu botul pe labe, mai abitir ca o muştruluială. Magotu a prins mişcarea şi-i ia numaidecât în primire:

— Mă, guguştiucilor, ce v-apucarăţi voi să vindeţi castraveţi la grădinar?

Cei doi găligani se uită întrebători la Magotu; aşteaptă lămuriri.

— Dima vă dă o mie la sută avans în chestii de amor. Pilaf vă face… adaugă el cu un gest potrivit.

— Aş! face Basu neîncrezător.

— Niciun „aş”! Păi tu ştii că el e amantul celei mai frumoase femei din capitală?

— Care e paparuda aia?

— Ia scoate, Dima, fotografia, şi fă-l knock-out, mă îndeamnă Magotu.

Sunt pus într-o situaţie îngrozitoare… Trebuie să recurg din nou la minciună ca să ies deasupra, de astă dată, fără voia mea. Rezist totuşi, de ce-i numaidecât nevoie ca Alina să fie pângărită de priviri străine? Dar nu e chip. Câteşitrei insistă, trag de mine, să afle despre cine-i vorba. Magotu aproape îmi smulge fotografia şi o flutură pe sus, ca un trofeu.

— Ascultă, Bas hodorogit, tu care te lauzi că te pricepi la muzică, auzit-ai de Alina Barbu?

— Primadona?

— Dar care alta? Ia uite păsărică albă-n cioc, subţirică la mijloc…

Basu ia fotografia şi o priveşte mirat. Păleaţă se-nghesuie şi holbează ochii, cocoţat pe umerii lui.

— Ascultă, Casanova, cum ai pus mâna pe ea?

— E poveste lungă… îi spun, afectând indiferenţa. O cunosc de la Paris…

— Ce vorbeşti? Ai fost şi la Paris?

— De ce nu? surâd privindu-i de sus.

Magotu jubilează şi parcă nu-şi mai încape în piele.

— Piţurcă, să mai vie o juma'! Repede, că te omor!

— Stai, îl opresc eu. Adu-ne, băiete, o sticlă de şampanie. Aveţi Mott, 1900?

— Uraaa! chicotesc colegii. Azvârle şepcile în tavan, mă îmbrăţişează de-mi trosnesc oasele, apoi se îmbrăţişează între ei şi-şi îi. În ghionturi.

Vine şampania. Iau sticla şi o destup. La ziua tatii tot eu făceam. ista. Pocneşte ca puşca. Băieţii se uită la mine cu admiraţie. Se vede treaba că ei nu se pricep la asemenea operaţie.

Ciocnim cupele şi ne facem urări pentru începutul anului şcolar.

— Hm! Bună e! Casaţie! Asta te scoală din boală şi te bagă-n şi oapă, exclamă Magotu şi înalţă cupa în zare, privind-o în dreptul luminii.

— Am început-o bine, adaugă Păleaţi, anul ăsta o să ne meargă ca pe roate.

Sticla se goleşte repede.

— Pe toţi dracii, aş mânca şi cupa, spune Basu. La viaţa mea it am băut şampanie.

Nu stă pe gânduri şi s-apucă să roadă sticla cu dinţii. Mă îngrozeşte omul ăsta. În câteva minute, nu mai rămâne nimic din i după. Trebuie să aibă o dantură de oţel. Apoi,

vesel, umflându-şi pieptul, începe să cânte cu vocea-i groasă de bas, de se cutremu-i a catacombele lui Nea Iancu:

Gaudeamus igitur Juvenes dum sumus…

Ah, dacă ar şti tata unde sunt!

Un mic incident

După-amiază n-avem ce face. Magotu, care a băut mult, se t ulcă. Eu nu pot să dorm după-masă. Mă trântesc în pat şi m-apuc să le i tesc *Le Rouge et le Noir* de Stendhal. Nu-mi place, să spun drept. Cel puţin atât cât am citit. Nu înţeleg cum Julien, care e tânăr, poate să se uite la o femeie măritată. Eu, unul, mărturisesc, n-aş face aşa *k* era.

Vine Magotu şi mă-ntrerupe.

— Dima, ştii să joci şah?

— Ştiu. Aveţi table?

— Are gazda. Vrei să facem o partidă?

— Bucuros!

Trecem în sufragerie. Lotte cântă la pian. Îi fac semn lui Magotu să stea locului. E o bucată care-mi place mult şi aş vrea s-o ascult până la capăt. Lotte nu prinde de veste că tragem cu urechea, îşi plimbă degetele cu îndemânare şi am impresia că nuanţează bine.

— E aşa de tristă bucata asta… exclam când termină. Cum îi spune?

Ea mă priveşte lung, mirată. îmi arată titlul scris sus, deasupra notelor: *Elegie* de Massenet.

— Te rog, domnişoară Lotte, mai cânt-o o dată!

— Nu pot, îmi aruncă ostentativ şi fuge în odaia ei.

E sălbatică rău fata asta! Parcă n-ar trăi între oameni. Oare aşa trebuie să se poarte cu un nou-venit? zice că are 17 ani, dar nu cred să aibă mai mult de zece… îi lipsesc, se vede, cei 7 ani… Te pomeneşti că vrea să ajungă pianistă celebră, ca Elise Geamănu. Mai ştii?

Dacă se poartă tot aşa, voi scrie tatii să-mi caute altă gazdă.

Magotu mă strigă. A găsit tablele. Ne aşezăm la o măsuţă din colţul sufrageriei. Pe când aranjăm piesele, iat-o pe Doña Bianca.

— Magotule, n-aveţi lecţii pentru mâine?

— Nici pomeneală. Începem serios de-abia săptămâna viitoare. Gazda ne lasă în pace.

Zgârâ îşi ia un scaun şi vine să urmărească partida.

— Mă rog, fără chibiţ, mormăie Magotu.

— Scuzaţi! Eu privesc la Dima. îmi dă voie.

Începem jocul. Adversarul joacă slab, e prea distrat şi face multe greşeli.

— Hm! Mi-am găsit naşu\... zice el şi se scarpină după ceafa.

— E mare şi prost, ca baia comunală, îi aruncă Zgârâ, râzând. Magotu scoate numaidecât carnetul şi notează insulta. Mai facem o partidă, apoi încă una. Pierde întruna.

— Numai dacă-i dai înainte regele, atunci bate şi urangutanul, zice Zgârâ batjocoritor.

Magotu îi aruncă o privire dispreţuitoare, apoi se ridică.

— Fă o partidă cu *Mia Bambina*. E mai tare decât noi.

Ce bine mi-ar părea s-o bat, că prea se ţine mândră. Magotu \e duce s-o caute. E în curte, citeşte cu Cuviosul Gigi sub nuc. II.md pe Magotu de afară:

— *Bambina*, joci şah cu Dima?

— Acum sunt ocupată. El a propus?

— Nu, eu.

— Regret, nu pot.

Magotu se-ntoarce şi-mi raportează:

— N-are chef contesa…

— Îmi pare rău că mă refuză. Probabil că se teme de bătaie. Seara, înainte de a ne aşeza la masă, Magotu dă

buzna în sufragerie, se-mpiedică de un covor şi cade.

— Hei, unde te trezeşti? îl ceartă Lotte. Aşa intră oamenii bi-ne-crescuţi?

Mă simt atins şi eu. Aluzia e destul de transparentă. Se vede că tot n-a uitat întâmplarea de ieri.

— Doar n-am pătruns în budoarul tău, ripostează Magotu înţepat.

— Eşti un măgar, strigă „marea pianistă”, bătând din picior roşie de mânie.

Se petrece ceva ciudat cu ea. E mereu agitată şi nimeni nu-i intră în voie. Face lucrurile pe jumătate, apoi le lasă, apucată de neastâmpăr. Trebuie să fie rea din fire.

Magotu se posomorâşte şi nu-i răspunde la insultă. Apoi se n toarce cu spatele la noi şi, ascunzându-şi faţa în mâini, începe să plângă şi să ofteze.

Nu ştiu ce să cred… Să fie oare atât de simţitor?

Vine Doña Bianca şi, când îl vede plângând, ne întreabă din ik hi ce-i cu el. I-o arăt pe Lotte, surâzând.

— Ce i-ai făcut, *bambina*)

— Nimic, mamă!

— Cum nimic? Atunci de ce plânge?

Zgâră explică, în cele din urmă, ce anume s-a întâmplat. Sunt uimit. M-apropii de el şi-l bat pe umăr.

— Magotule, nu fi copil, ce Dumnezeu!

— Dă-l dracului de potaie, că se preface, nu cunosc eu marfa? spune Zgâră, râzând.

Magotu plânge cu sughiţuri şi-i curg şiroaie de lacrimi pe faţă. Din când în când, îşi şterge nasul cu o batistă mare cât o basma.

— E adevărat, intervin eu. Ar fi cu neputinţă să se prefacă astfel! Lui Lotte îi pare rău şi-i vine să plângă. Se duce la el şi-i cere iertare încet la ureche.

— Lasă-mă, suspină Magotu şi o-ndepărtează cu mâinile. Ea insistă, îl mângâie, dar toate astea îl întărâtă şi

mai mult. Marea pianistă Elise Geamănu aleargă deznădăjduită la maică-sa.

— Mamă, nu tace!

De astă dată, încearcă însă şi Doña Bianca să-l potolească.

— *Lasciate*! *Lo conoso io sua maladia*?

Îi culcă binişor capul în poală, îi netezeşte părul cu mâna şi-i şterge lacrimile cu batista.

— Cui o să-i facă mămica plăcintă cu brânză de vaci?

— Lui Fănel, murmură Magotu cu un surâs.

— Cel mititel, adaugă Doña Bianca. Pe cine o să ia mămica, poimâine, duminică, s-o conducă la cinema?

— Pe Magotu!

— Desigur, desigur că pe Magotu, fiindcă el e băieţaş cuminte, e maimuţa mea credincioasă, care nu mai plânge pentru că o proastă l-a făcut porc.

Încetul cu încetul, Magotu se lasă copleşit de mângâieri, închide cuminte ochii şi nu mai plânge.

— Nu-I tot giugiuli aşa, Doña Bianca, pe potaia asta, că-şi ia lumea-n cap, sare Zgârâ.

— Te rog, domnule Nicu, să fii la locul dumitale! Nu-ţi permit să te amesteci unde nu-ţi fierbe oala.

3 Lasă-l! îi ştiu eu năravul.

Magotu se ridică brusc. Ne uităm toţi la el, căci nu ştim ce vrea să facă. Când duce mâna la buzunar, înţeleg. Trebuie să-l noteze pe Zgârâ în carneţel.

— E pentru că l-ai făcut potaie, râde Lotte, adresându-se vinovatului.

Magotu vrea să-şi culce din nou capul în poala gazdei, dar ea îl îndepărtează:

— Ei, ţi-o fi ajungând, muţunache! Tot ce-i mult nu-i bun. Mă gândesc la ceea ce-mi destăinuise Magotu la catacombe i u privire la simţămintele lui pentru Doña Bianca.

S-a prefăcut, ticălosul, îmi trece prin minte ca o lumină. Zgârâ are dreptate.

De la şcoală citire

Pe zi ce trece intrăm tot mai adânc în materiile programei, iar eu mă obişnuiesc din ce în ce cu colegii, aruncând unora punţi pentru prietenie.

Profesorii mă cam dezamăgesc, poate din cauză că aş fi vrut mai mult de la ei. Aproape toţi îţi explică lecţia, te ascultă, îţi pun notă, şi cu asta, basta…

Azi, în ora întâi, Popovici-Zecimalu îi scoate la tablă pe Tarzan şi pe Rogvaiv. Tarzan nu se are bine cu matematica şi nici nu se omoară cu învăţătura. Dar e inteligent, vioi şi… simpatic. Tot ce nu ştie îi şopteşte Rogvaiv şi el prinde cu urechea ca un actor, /ceimalu, din fericire, nu prea aude, aşa că lucrurile merg strună.

Rezultatul: Tarzan capătă nota 8, iar Rogvaiv, 6. Bună soco-uulă. În recreaţie îl întreb:

— De ce ţi-a pus numai 6? Are ceva cu tine?

— Ce să aibă? Niciodată cocoşul meu n-a cântat pe gardul lui… răspunde Rogvaiv. Dar e bun şi 6.

L-au poreclit Rogvaiv, pentru că niciodată nu poate să spună în ordine culorile spectrului solar. E un băiat potolit, nu se ames-iccă în discuţii, fuge de certuri şi bătăi. Când avem liber, se duce la bibliotecă şi citeşte… Am auzit că e de la ţară, fiul unei învăţă-loare văduve. Tatăl lui, învăţător şi el, a murit de holeră anul trei ut, în campania din Bulgaria.

Chiar Tarzan recunoaşte nedreptatea făcută colegului său:

— Zecimalu ne-a pus invers notele.

— Ba Le-a pus bine, în conformitate cu obiceiul pământului, sare Magotu neîntrebat.

— De ce, mă?

— Pentru că Rogvaiv e ţăran cu păr pe limbă, n-are

nici izmene pe el, iar tu eşti odrasla primarului. D-aia!

— Aşa o fi, dar nu eu, ci babacul e vinovat.

— Mie mi-a pus 5 la chimie, fiindcă s-a constatat că n-am haine de gală, strigă Domisol din fundul clasei.

— Şi mie… zice Ţiganu', dar se întrerupe brusc: tocmai atunci intra domnul Iliuţă, de română.

E cel mai de seamă dintre profesorii noştri. A scris chiar o carte despre *Romantismul în literatura română*, pe care am citit-o la biblioteca liceului. M-a impresionat mult şi nu-mi vine a crede că pot să-l văd pe autor în carne şi oase şi să stau de vorbă cu el. Mulţi colegi nici nu-şi dau seama ce om mare este profesorul nostru.

Ne vorbeşte toată ora despre *Luceajarul lui* Eminescu. Îl ascult, furat de vraja elocinţii, uitând de mine. Frazele îi ies din gură atât de cizelate, parcă le-ar citi aidoma într-o carte pe care nimeni n-o vede. Aflu atâtea lucruri noi, atâtea frumuseţi în poema eminesciană, încât singur niciodată nu le-aş fi descoperit. Ah! trebuie să învăţ *Luceafărul* pe de rost.

Cu puţin înainte de a suna, Iliuţă întreabă dacă are cineva vreo nedumerire.

— Eu, domnule profesor, ridică Aguridă mâna.

— Ia spune, ce este?

— Vă rog să mă iertaţi, dar nu înţeleg de ce marele poet, care era foarte meticulos, n-a îngrijit mai mult forma. El zice *Cobori în jos*, *luceafăr blând*… Nu e bine…

Clasa freamătă, se ridică un val de proteste. Ca şi când ar spune: „Iacă, se găsi genialul poet Aguridă să-l critice pe Eminescu!"

— Ba e foarte bine! se aud glasuri din toate părţile. Profesorul Iliuţă restabileşte cu un gest liniştea.

— Nu e bine, repetă îndărătnic colegul nostru, pentru că a spune „cobori în jos" e un pleonasm, nu poţi coborî „în sus". Dacă zicea: cobori din cer, luceafăr blând, era

altceva.

Clasa hohoteşte, potrivnică, batjocoritoare. Aguridă se enervează:

— Nu fac pe deşteptul, cum credeţi, îmi place foarte mult *I uceafarul* şi chiar o consider cea mai reuşită poezie a lui Eminescu, dar ce, adică, n-am voie să relev o mică scădere?

Deşi elevul s-a adresat clasei, totuşi, îi răspunde profesorul:

— Ai voie, desigur, dar trebuie să ştii că într-o operă genială imperfecţiunile nu se observă decât foarte greu, pentru că sunt acoperite de perfecţiune.

Aguridă nu înţelege.

— Să-ţi dau un exemplu. Dumneata ai văzut Palatul Administrativ din piaţa Unirii?

— Sigur că l-am văzut, domnule profesor.

— Ce impresie ţi-a făcut?

— Nici vorbă, e o clădire monumentală.

— Foarte bine ai spus. Dar ai observat că pe zidul dinspre leatrul Naţional are o zgârietură?

— Nu, aşa ceva n-am observat…

— Acesta e răspunsul. Ştii de ce n-ai observat? Pentru că palat ui e prea mare şi zgârietura prea mică…

În sfârşit, Aguridă s-a luminat.

— Da, aveţi dreptate, domnule profesor.

Colegul nostru, care, la urma urmei, nu face poezii chiar im uste, a fost nefericit inspirat. Ori de câte ori băieţii dau cu ochii

Ic el, îi aruncă în zeflemea:

Te suie Agurida-n beci şi-acolo scrie versuri seci.

Nu ştiu cine a compus distihul…

I) upă-amiază avem latina. Profesorul titular s-a îmbolnăvit, lipseşte de o săptămână. Se aude că-i internat la Filantropia, unde i lost operat. În locul lui, ne-a venit

temporar un bătrân scos la pensie, bun ca pâinea caldă, dar fără însuşiri didactice. Abia prin

* cpem ce spune, fiindcă pronunţă / în loc *de a*. Oricum, la ora de latină e o distracţie nemaipomenită. Profesorul, pe care l-am şi I Miicclic Şşşş, se duce pâş-pâş la catedră şi strigă:

— Stănescu Barbu (Basu) să ieşe la leccie.

— Nu poate, domnule profesor, că doarme, răspund câteva glasuri din clasă.

— Vă rog şculaci-l, că altfel sunt silit să-i pun şinşi.

— Puneţi-i, dom'le, cinci, nu-l mai deranjaţi. Cinci e cea mai mică notă de trecere.

— Biiine, face prea naivul profesor, dar să nu se supere…

— Vă asigurăm că nu se supără!

Sunt şi colegi care totuşi „acceptă" să iasă la lecţie, dar nu pentru a fi examinaţi, ci ca să-l examineze ei pe profesor, punându-i tot felul de întrebări. Gălbează, cel mai bun la latină – are numai 10 –, e şi în fruntea răutăcioşilor. Se ridică în picioare şi-l întreabă pe Şşş:

— Vă rog, domnule profesor, cum se spune în latineşte: „Vrei, nu vrei, bea, Grigore, agheasmă"?

— Asta nu se poate, e o expresie neaoş românească…

— Ba se poate, domnule profesor…

— Ei, cum?

Gălbează, pregătit cu traducerea, debitează pe nerăsuflate:

— *Volens-nolens, agheasmus Gregorius bibet*.

Râde şi bunul profesor. Dar nu termină cu râsul, că, hop, altă întrebare:

— Cum ziceau strămoşii noştri romani: „Na-ţi-o frântă, că ţi-am dres-o"? Dar: „Adio şi-un praz verde"?… Dar…

Gălbează are un carnet plin cu traduceri de-astea

trăsnite, pe care le debitează oricui, stârnind hazul.

Cine să mai înveţe latină în asemenea condiţii?

„Îţi mulţumesc, domnule Dima, pentru romanul împrumutat!”

M-a apucat o poftă crâncenă de citit. Am dat gata toate cărţile cumpărate şi am împrumutat câteva de la Niculescu, colegul meu de bancă. El are multe, e lector pasionat, dar nu citeşte în limbi străine.

În câteva seri de lectură prelungită până noaptea târziu am dat gata pe *Madame Bovary> Le Disciple* (cartea găsită în tren), *Ihais*, *Martin Eden*, *Werther* şi altele. Niciuna nu-mi place însă ca *Manon Lescaut*, această poveste de dragoste supraomenească, cea dintâi şi cea de pe urmă, nesăţioasă şi mereu proaspătă, renăscând pl în ea însăşi, pe care n-o sugrumă nici mizeria, nici ruşinea…

Doamne! Eu n-aş lăsa-o pe Alina să moară, cum a făcut cava-Iciul des Grieux cu Manon. Mi-aş jertfi viaţa pentru ea şi, dacă.im.1 n-ar folosi la nimic, aş lăsa cu limbă de moarte să ne îngroape unul lângă altul. Dar niciodată n-aş supravieţui ei. Ce noimă are viaţa rară aceea pe care o iubeşti?

Am plâns cu lacrimi când a murit Manon. Parcă se sfâşiase *i* era din mine. O iubeam atâta!

Mă gândesc întruna la dragoste şi caut din cărţile pe care le «îi esc să-mi fac o idee despre ea. Vreau să ştiu în ce constă mirajul iubirii şi ce trebuie să faci ca să fii iubit. Chestiunile astea mă interesează foarte mult. Am găsit în *Jean Christophe* următoarea 11 a/ă: *L’amour n estjamaisplusfort que quand ilsent* eu îl *va a ce – //// le fera souffrir*? Simt că asta e foarte adevărat. Ch. Maurras spune undeva că dragostea pe care o chemi poate să vină cu toată loi ta. Chiar asta vreau şi eu. Insăcuocondiţiune: dragostea mea. a lic împărtăşită, ca să nu sufăr aşa cum a suferit Werther, încât a 11 ebuit să-şi curme zilele.

Anatole France însă mă încurcă. El susţine că iubirea trăieşte din dorinţă şi se hrăneşte cu minciuni. Nu se iubesc cu adevărat decât aceia care nu se cunosc încă... Nu pricep. Cum vine asta?

Îndrăgostiţii trebuie să se mintă unul pe altul? E de necrezut! apoi, dacă nu se cunosc bine, cum o să se iubească?

Mi-am făcut un maculator special în care notez reflecţiile mai interesante pe care le găsesc în cărţi. Altfel, mi-e frică să nu le uit. I «>ale voi reuşi, cu ajutorul lor, să fac niţică lumină în capul meu, pentru că trebuie să mărturisesc deschis că în dragoste nu mă pl încep deloc, iar la şcoală nu învăţăm despre aşa ceva, deşi îmi vine să cred că ăsta este lucrul cel mai de căpetenie în viaţă. La ce-ţi

I) ragostea nu e niciodată mai puternică decât atunci când te face să suferi.

folosesc atâtea cunoştinţe, dacă nu ştii să-ţi conduci inima? Cu ea nu se glumeşte. E cauza atâtor nenorociri şi uneori aduce chiar moartea. Ciudat: nici părinţii nu mi-au spus nimic în privinţa asta, mă lasă pe mine să-mi caut singur drumul.

De mult mă roade curiozitatea să aflu ce-i actul sexual. îmi pare rău că în cărţi n-am găsit până acum o descriere care să mă lămurească. Când vine vorba de el, autorii pun puncte, puncte, îmi vine să crăp de ciudă şi arunc cartea cât colo. E aşa de ruşinos, sau ei nu se pricep să-l transpună în vorbe?

Încă o chestiune importantă: cum poate cineva să se culce cu o femeie fără s-o iubească? Oare actul sexual şi dragostea sunt două lucruri deosebite? în cărţi n-am găsit deosebirea asta. Des Grieux, Julien, Robert, toţi iubeau şi erau iubiţi. Oare în lumea cărţilor se petrec lucrurile altfel decât în viaţă?

De câteva ore, îmi tot bat capul să citesc *Physiologie de* l'amour *moderne*, a lui Bourget. E anevoios de înţeles, pentru că trebuie să cântăreşti fiecare frază în parte. Vine Cuviosul Gigi şi-mi spune că Lotte mă roagă să-i împrumut *LeRouge etle Noir*, ca să-l citească şi ea. I-l dau împreună cu *Manon Lescaut*, cu recomandarea că ultimul e mai frumos decât cel dintâi.

Cuviosul îmi mulţumeşte şi pleacă. Mă întreb de unde ştie Lotte că am cărţi de citit, fiindcă le ţin ascunse în geamantan. Nu cumva îmi cotrobăieşte prin lucruri în lipsa mea?

În loc să mă supăr, mă simt măgulit. Oricum, tot ea are nevoie de mine; îmi cere cărţi de citit. Acum câteva zile, când am rugat-o să cânte *Elegia* de Massenet, marea pianistă m-a refuzat şi tot aşa, când a invitat-o Magotu să joace şah cu mine. Aş fi putut s-o refuz şi eu, dar n-am făcut-o. E o răzbunare destul de subtilă să întorci răul prin bine. Numai de-ar fi în stare să priceapă!

Cuviosul Gigi revine şi-mi înapoiază *Manon Lescaut*.

— Domnişoara Bordenache l-a citit şi vă mulţumeşte.

El îi spune lui Lotte domnişoara Bordenache, deşi stă aici de doi ani, iar lui Magotu şi lui Nicu, domnule Goanţă sau domnule Enăchescu. În afară de asta, întrebuinţează întotdeauna pronumele de reverenţă. Începe să-mi devină nesuferit. Ce-i cu el? De ce-l

11 imite Lotte cu diferite comisioane numai pe el? De ce stau mereu împreună? Alaltăieri au citit în grădină. Alteori, joacă şah. Prei urândeni numai ei amândoi. Unde mai pui că o conduce dimineaţa la şcoală. La masă, l-am surprins uitându-se lung la ea.

E cu ochi şi cu sprâncene: trebuie să fie ceva la mijloc. Bănuiala mă nelinişteşte, îmi iscă un neastâmpăr ciudat. Nu e chip să mai citesc, gândurile îmi zboară aiurea.

Ce-mi pasă, la urma urmei? N-are decât să se mărite cu el, dacă-i place. Poftă bună şi la mulţi ani!

N-am să-i mai împrumut, de azi înainte, nicio carte. Să-i împrumute Cuviosul Gigi, dacă-i dă mâna. Abia acum îmi vine să râd de numele ăsta. Auzi, Gigi! îl pronunţ tare de mai multe ori. I poamne, ce caraghios sună!

M-am apucat să-i scriu mamei. E şi timpul, pentru că de două \aprămâni tot amân. Îi pomenesc de Magotu, şi-l acopăr de laudi\ Despre cheful de la catacombe nu suflu o vorbă. Nici despre I nue nu scriu nimic – nu merită.

În timp ce peniţa se propteşte neputincioasă pe hârtie, mi-aduc aminte de rugămintea mamei de a-i povesti impresiile de la şcoală.

„Da, măicuţă dragă, până acum impresiile mele de la şcoală sunt foarte plăcute. Am învăţat o mulţime de expresii latineşti şi îi antuzeşti. Tu ştii cum se zice pe limba lui Molière: *Iipoartâsâm-httele*? (*ÎI luă porte les samedis*). Dar *şi-a luat nasul la purtare7*. f / *rendre son nez à la conduite*). Dar *au festin du diable* ai habar ce înseamnă? Ei bine: *la dracii împraznicl şi* mai află *cksănătos-tun* se traduce: *sain-canon*”.

În restul scrisorii mă ocup numai de profesorul Iliuţă, pe caiiil ridic în slăvile cerului. De altfel, am învăţat pe dinafarălu-*i r a farul lui* Eminescu, deşi nu mi-a cerut nimeni.

Duc scrisoarea la cutie. În curtea casei, Magotu şi Zgâră se în Uce unul pe altul la sărituri cu elan. Magotu, trupeş şi greoi, nu saudeparte. Zgâră râde întruna de el şi asta îl necăjeşte. Cuviosul (îigi trebuie să fie cu celebra pianistă, fireşte!

Aş sări şi eu, dar n-am poftă. La gimnastică le-o iau multora îna-mu\ fiindcă am făcut sporturi de mic, ba anul trecut am luat – după îndemnul tatii – serioase lecţii de box. îmi spunea: „Ai să întâlneşti uneori în viaţă ocazii

când raţiunea se dă la o parte ca să-i facă loc pumnului. Şi fetele trebuie să practice acest sport”.

Vine vremea prânzului. Magotu nu mai are răbdare să aştepte masa. Se plânge că leşină de foame. Lotte intră în sufragerie sărind într-un picior. Acum e veselă şi zglobie şi, când mă vede, înclină capul şi îmi spune surâzând:

— Îţi mulţumesc, domnule Dima, pentru romanul împrumutat.

Magotu şi Zgârâ râd să moară de tonul cu care Lotte a pronunţat fraza. Într-adevăr, a fost cam afectată, ca o artistă care-şi subţiază vocea ca să joace un rol de mare ducesă. Amândoi colegii se înghesuie în jurul meu, îmi fac reverenţe graţioase şi, vorbind în vârful limbii, o maimuţăresc pe Lotte: „Îţi mulţumesc, domnule Dima, pentru romanul împrumutat”.

Mă ţin să nu izbucnesc în râs şi-mi muşc buzele. S-ar supăra Lotte.

— Haide, fiţi serioşi, le spun, dar fără convingere.

Ei însă nu mai contenesc. Magotu îşi îndoaie trupul şi face nişte graţii, de s-ar strâmba de râs şi Sfânta Vineri.

— Sunteţi nişte nesuferiţi, îi apostrofa „marea pianistă”. Asta îi întărâtă. Magotu începe s-o imite de la început, de când a intrat în sufragerie. Se duce la uşă şi vine sărind într-un picior. Apoi surâde languros, pune mâna în dreptul inimii şi-şi înăbuşă un oftat. După asta, urmează reverenţa şi: „Îţi mulţumesc, domnule Dima, pentru romanul împrumutat”.

În cele din urmă, Lotte izbucneşte şi ea în râs.

Doña Bianca s-a ţinut de cuvânt. A făcut plăcintă cu brânză de vaci. E atât de bună, că ţi se topeşte în gură. Magotu mai cere o porţie, apoi încă una.

— Te-ai încumeta, Magotule, să mănânci singur o tavă cu plăcintă? îl întreabă Lotte.

— Ba bine că nu, răspunde el cu gura plină.

— *Santisima Madonal* se minunează „pianista” noastră. Dar eu îl cred în stare.

Doña Bianca obişnuieşte întotdeauna să fumeze la sfârşitul mesei. Cheamă servitoarea s-o trimită după ţigări.

— Uite, Mariţo, colea 5 lei. Pachetul costă 2, 40. Cât ai să-mi. uluci restul?

Slujnica ia banii şi se gândeşte, se gândeşte…

— Haide, tot n-ai făcut socoteala?

— 4 lei, coniţă, izbucneşte ţiganca radioasă… Zgâră scapă un chiot:

— Fugi d-aci, proasto ce eşti!

Nu înţeleg cum unii oameni pot fi atât de mărginiţi. A. Suares susţine că orice femeie este regină din clipa când începe s-o dorească un bărbat. Chiar cea din urmă dintre femei are această împărăţie.

Oare Mariţa, ţiganca asta urâtă şi respingătoare, care nu poate să adune pe 2 cu 3, o să ajungă vreodată regină?

Zorile unui mare vis

Pomii sunt trişti şi frunzele au îngălbenit de spaima iernii.

Zilele se topesc pe nesimţite, una după alta. Plouă întruna, uneori câte-o săptămână. Din cauza asta, vremea e mohorâtă. S-a lăsat şi gerul. De aseară, cad primii fulgi de zăpadă. Vântul nu le dă pace deloc, îi poartă pretutindeni, până ameţesc, şi pe urmă îi îmbrânceşte în noroi.

La şcoală am luat note bune. Damigeana m-a examinat, odaia, aproape o jumătate de oră, despre romanticii francezi şi mi-a pus nota 10. Numai eu şi cu Păleaţi avem 10 la limba franceză.

Basu, de câtva timp, şi-a luat lumea în cap. Se ceartă întruna i u colegii şi îi bate. De la unii s-a împrumutat cu parale şi nu mai vrea să le dea înapoi. Niciunul nu

îndrăzneşte să-l reclame la I >irecţie, de frica bătăii. Pe Domisol, cel puţin, l-a lovit rău, într-o iccireaţie, aşa încât bietul a trebuit să şadă două zile în pat. Din i auza asta, băieţii încep să-l urască şi se feresc de dânsul.

Şeful clasei, Păleaţă, vine într-o zi la şcoală cu capul gol. Şi erau vreme câinoasă afară.

Curioasă dihanie, Păleaţă ăsta! Are atâtea vicii şi atâtea virtuţi, încât e de mirare cum trăiesc laolaltă, fără să se sfâşie.

Când ieşim de la şcoală, îl iau de mână şi, intrând într-o cea-prăzărie, îi cumpăr o şapcă nou-nouţă. Pare mişcat de gestul meu, dar numaidecât îşi dă în petec: îmi cere să-i împrumut 21 de lei. Nu mi-a rămas decât un leu şi jumătate în buzunar. Se mulţumeşte şi cu atât.

Cu Şoimaru m-am împrietenit bine. E delicat şi simţitor ca o fată. Îl simpatizez foarte mult. Doar un singur lucru nu-mi place la el: întotdeauna când vorbeşte cu mine, îmi spune dumneavoastră.

Până acum, a venit de câteva ori la mine şi am jucat şah. Când jucăm, toţi ai casei se strâng în jurul nostru şi urmăresc partida. M-aş duce şi eu să-i întorc vizita, dar el şade la internatul profesorului Pleşea, sau la Leagăn, cum spun băieţii, şi n-are unde să mă primească.

De asemenea, m-am împrietenit şi cu Tarzan, băiatul primarului, care-i o fire deschisă şi entuziastă. Niculescu, sau Esculap, cum l-au poreclit băieţii pe colegul meu de bancă, din cauza emblemei bătute pe obloanele farmaciei tatălui său, e cam posac şi de aceea relaţiile noastre sunt destul de reci. E foarte tare la ştiinţele naturale şi are cel mai frumos ierbar. Pupăză, ori de câte ori ne explică, îl ia ca asistent, ceea ce, oricum, e o cinste. îmi spune că vrea să se facă farmacist, ca părinţii lui. (Şi mama lui e tot farmacistă.)

Avem în clasă un desenator de talent, pe Niţă Pavel,

sau Rem-brandt, cum îi spun băieţii.

Într-o zi vine cu o bancnotă de o mie de lei, atât de bine desenată, încât ai crede că abia a ieşit din teascurile Băncii Naţionale. Mulţi colegi nu-l pot suferi fiindcă e îngâmfat şi morocănos.

Magotu a păţit-o la germană. A încercat să copieze la teză rezumatul piesei *Minna von Barnheim* pe care-l avea dinainte scris într-o fiţuică, dar l-a prins Laiţă şi i-a pus nota 1. Cred că o să rămână corigent, pentru că Laiţă e ranchiunos rău.

L-au botezat Laiţă fiindcă în loc de bancă spune laiţă. Numai ce-l auzi strigând:

— No, loază, treci acolo, în laiţă!

E bucovinean, mi se pare. Numele adevărat nu i-l cunosc încă.

În recreaţie mă plimb cu Tarzan pe culoarele liceului şi vorbim la tic una, ba de alta. Printre altele, îmi istoriseşte câteva peripeţii «lui excursia pe care a făcut-o astă-vară cu părinţii lui în Ardeal.

— Şi mie îmi plac excursiile, îi spun, dar pe apă. Am fost cu nunta acum trei ani în insula Java, la Batavia. De la noul port şi >! i\, – n oraş e o autostradă de câţiva kilometri, pe care am străbăim o cu automobilul marelui Hotel des îndes... Ne-am uitat în lic. ipta şi-n stânga, dar oraşul – nicăieri. Cât vedeai cu ochii nu-iiui bananieri, cocotieri, palmieri şi flori, flori de toate culorile. Manu la întrebat pe un malaez: „Vă rog, unde-i Batavia?” „Chiar asta e”, i-a răspuns el mândru. Şi, într-adevăr, aşa era. Printre. u bori, descopeream, ici-colo, câte o vilă cu acoperişul sclipind în vi ulcaţă. Casele, împrăştiate ca potârnichile, se ascundeau par că, lr vizitatori. În loc de străzi, şerpuiau alei cu bănci de odihnă, – i csărate de-a lungul lor. În sfârşit, un oraş ascuns într-o grădină mi uşă, vrăjită... Ce zici, Tarzane, de aşa ceva?

Tare aş vrea să dau o raită pe acolo. Însă, dintre oraşele noas-11 r, cel care îmi place cel mai mult e Severinul... Are un parc – o Ininmseţe! N-ai fost niciodată la Severin?

— Nu.

Asta-i bună! Ai cutreierat oceanele, dar până la Dunăre nu îi ai repezit...

Ce-ar fi să organizăm la vară o excursie pe Dunăre?

— Cu ce? Cu vaporul?

A, nu... Cu vaporul n-are nicio noimă. Construim o luntre, îi punem un motor, şi...

Nu cred să facem vreo brânză. Costă prea mult.

Ei şi? Dacă ne asociem şase sau opt inşi nu ne revin mai mult de 3 – 400 de lei de căciulă, poftim 500, însă cu cheltuiala Imu-ţinerii cu tot... Mai avantajos decât aşa, ce vrei?

Hm! Nu-i rea ideea. Şi pe cine luăm cu noi?

Eu, unu, tu, doi, Basu...

Pe Basu să-l lăsăm deoparte... E trup şi suflet cu Păleaţă şi mi I înghit.

Nici eu... Atunci Esculap, trei, Domisol, patru, Ţiganu', cinci, Snimaru, şase, Magotu...

— Magotu e totdeauna lefter.

— Face el rost de gologani, n-ai grijă, şi pe urmă e hâtru, bun de glume, n-o să ne plictisim cu el. Am spus şapte... Ploşniţă, opt... Sau Zgâră... un coleg de la normală, care stă la aceeaşi gazdă cu mine. În fine, opt persoane găsim oricând... De asta sunt sigur, cum te văd şi mă vezi.

— Ar fi teribil, Dima, să reuşim, exclamă Tarzan, sclipindu-i ochii. Plecăm de la Turnu-Severin, poposim o zi la Ada-Kaleh, apoi o-ntindem la Calafat, Bechet, Corabia, Turnu-Măgurele, Giurgiu, Cernavodă, Galaţi, Brăila, Tulcea. De acolo facem calea întoarsă. Stai! Ce-ar fi dacă am vizita, la înapoiere, porturile de pe malul bulgăresc?

— Se poate?

— Căpătăm autorizaţie. Mă rog, excursie cu scop ştiinţific…

— Sigur că da… Dar eu sunt de părere să mergem mai departe, pe Marea Neagră, până la Constanţa…

— Pe mare e cam primejdios… Dacă ne apucă vreo furtună şi luăm apă la galoşi?

— Fii serios! Navigam pe lângă ţărm… Cum se apropie furtuna, ţâşti pe mal cu *transatlanticul*.

— Mda… Am putea s-o facem şi pe asta.

Ideea mea cu excursia pe Dunăre face vâlvă mare. În afară de cei opt, vor să meargă şi alţi colegi. Însă e cu neputinţă să-i luăm pe toţi. După consfătuiri lungi şi furtunoase, primim încă patru inşi, ca să fim în total 12. Numaidecât ne constituim într-un comitet, bineînţeles, sub preşedinţia mea. Apoi începem lucrările. Până una-alta, propunerile sunt verbale. Mai târziu le vom aşterne pe hârtie. Fixăm data excursiei: imediat ce începe vacanţa mare, adică prin iunie. Acum suntem în noiembrie… Avem destul timp ca să strângem banii trebuincioşi şi să punem lucrurile la punct. Magotu a şi început să economisească bani şi pretutindeni nu vorbeşte decât de excursie. Mă întreabă şi Lotte, şi Doña Bianca dacă e adevărat ce spune urangutanul.

— E certitudine, îi răspund, şi eu însumi sunt încredinţat de asta. Cuviosul Gigi însă nu mă întreabă nimic. Ah, nu-l pot suferi! Netotul s-a apucat să înveţe italieneşte şi-l pregăteşte Lotte.

Aflu că şi-a cumpărat un dicţionar şi două maculatoare. Ştie pe dinafară o mulţime de cuvinte şi chiar expresii, pe care le întrebuinţează uneori. Doña Bianca e foarte măgulită şi-l iubeşte ca pe copilul ei.

O ceartă, fără urmări prea mari, ne-a mohorât câteva zile. Magotu, isprăvind carnetul cu pedepsele, I-a trimis

mamei lui Zgârâ. Aceasta i-a expediat fiului ei o scrisoare cu aspre mustrări. El, iute din fire, s-a înfuriat şi i-a cerut socoteală lui Magotu. De aici – ceartă la cataramă. Zgârâ l-a pocnit cu o farfurie în cap. Magotu, deşi rănit, şi-a păstrat calmul, şi, scoţând un nou carnet a notat: „15 noiembrie 1914, ora 8: 30, insultat şi spart grav capul în două locuri”.

Doña Bianca, supărată foc, i-a scris preotesei că nu-i mai ţine I tăiatul în gazdă. Ea a venit în grabă şi s-a rugat să-l ierte pe vinovat. Magotu, bucuros că putea să lipsească câteva zile de la şcoală, a stăruit el însuşi pentru iertarea agresorului, până când, în fine, I) era Bianca s-a lăsat înduplecată. Zgârâ, în afară de mustrările maică-sii, s-a ales şi cu pedeapsa, destul de înjositoare, de a mânca la bucătărie timp de o săptămână. Eu, de asemenea, l-am şters dintre excursionişti.

Acum i-e groază de carnetul cu pricina. De câte ori greşeşte, \e roagă de Magotu să-l ierte, şi acesta îl iartă, pentru că, în fond, arc suflet bun.

Un simulacre des jeux de lamour5

Mă gândesc mereu la Alina şi simt că, pe zi ce trece, o iubesc mai mult. Seara, când mă vâr sub plapumă, uşa se deschide tainic) i ea pătrunde în cameră, cu paşi uşori, de balerină. Se aşază pe un a un, lângă pat, şi stăm împreună de vorbă, uneori câte un ceas, două. E foarte bună cu mine: îmi cântă ce îmi place (odată mi-a i antat *Adio dep Lassalo*; altă dată, chiar *Elegia* de Massenet) şi mă lasă s-o sărut de câte ori vreau. Ce fericit aş fi, dacă ar putea să s-o simulare a jocurilor dragostei.

vină cu noi în excursie! îmi dau seama că asta, oricât aş vrea, nu-i cu putinţă. Ea habar n-are ce gânduri mă frământă. Ah! Dacă ar locui undeva, într-un port de pe malul Dunării, să mă vadă măcar trecând pe acolo în barca noastră cu motor!

Deşi e miezul nopţii, sar din pat şi m-apuc să-i aştern marea scrisoare de dragoste. Trebuie să i-o trimit până nu va fi prea târziu. Tocul aleargă vertiginos pe hârtie, ţinându-se voinic de gândurile care-i iau mereu înainte. Peniţa scârţâie, se strică, alta îi ia locul, şi apoi alta… Sunt leoarcă de năduşeală, cu capul înfierbântat. Mă opresc la jumătatea lucrului şi recitesc ce-am scris.

Pe toţi dracii, nu-mi place! Nu-i un răvaş vrednic de ea.

Pentru Alina trebuie să concep ceva supraomenesc, un imn cu trâmbiţe de îngeri, o simfonie de chemări înaripate, o rugă cu note lungi de vrajă sau braţe nevăzute de sepie, care s-o înlănţuie tainic, înfiorând-o toată şi aducând-o pe covoare de curcubeu la altarul dragostei noastre, pentru marea jertfa.

Mă cuprinde o amară deznădejde. Mi-e teamă că niciodată n-o să-i pot scrie această scrisoare.

Maculatorul meu special, plin de cugetări despre dragoste culese din cărţi, e destinat să mă ajute la compunerea marii scrisori pentru Alina. îl ascund cu grijă şi câteodată îl port cu mine. Cu toate astea, nu ştiu cum se face că Lotte a dat peste el, fiindcă am găsit mai multe însemnări pe margine.

De exemplu, sub reflecţia nr. 54 care sună: *Lesfemmes sont toutes les memes, le deşir d-un homme lesflatte toujourse* (H. de Régnier), a adăugat cu creionul: „S-o spui lui Mutu”. De asemenea, la nr. 68: *En amour un y a d’interessant que la conquête et la rupture… Tout le reste est du remplissage1* (M. Donnay), a scris dedesubt: „Ce gogomănie!”

6 Femeile sunt toate la fel, dorinţa bărbatului le flatează.

7 în dragoste, nu sunt interesante decât cucerirea şi despărţirea… Restul e umplutură.

Şi aşa mai departe... Mă supăr foc! Ce tot face pe deşteaptă? Vrea să-mi arate că se pricepe mai bine în dragoste decât autorii aceştia? Grozavă mai e!

Am să-i fac observaţii aspre, interzicându-i pentru totdeauna’s. i numai umble prin lucruri. Nu pot s-o pârăsc Doñei Bianca, pentru că ar afla de îndeletnicirile mele... extraşcolare, şi nu-mi pica vine la îndemână. Să încui camera? Nici asta nu se poate: 11 cluiie să facă servitoarea curat. O să-mi comand o lădiţă cu che-ir. Să poftească atunci să mai cotrobăiască!

Lotte trece prin sală, fredonând. Deschid uşa şi o chem.

— Vino, te rog, o clipă...

Ha se apropie cu paşi uşori, de pisică.

— Ce vrei?

— De ce mi-ai umblat în maculator?

— Pentru asta m-ai chemat? râde ea şi-mi arată un şirag de pnic albe ca laptele.

— Trebuie să ştii că nu-ţi permit.

— Sunt prostii tot ce ai scris acolo, domnule filosof. Dragos-*wă* nu se învaţă din cărţi.

— Dar cum se învaţă?

— Foarte simplu: din experienţă.

— Mersi de explicaţie. Asta o ştie şi Baba Rada.

— Eşti obraznic! O apuc de mână.

— Pe cine faci obraznic?

— Pe tine!

Mă tutuieşte acum! Ştii, merge prea departe cu îndrăzneala. Am s-o sărut cu sila – nu fiindcă aş iubi-o, ci pentru că o fată, după ce o săruţi, nu te mai înfruntă. îi prind şi cealaltă mână...

— Ce faci? se miră ea.

— Vreau să-ţi dovedesc că sunt obraznic.

— Nu trebuie, şi-aşa sunt convinsă.

— Ba trebuie!

O trag spre mine şi-i caut gura, dar întoarce la timp capul şi se tpă.

— Cum îndrăzneşti? îngaimă ea şi păleşte ca o moartă.

Îi imobilizez din nou mâinile, cu o mişcare cam brutală. Vreau» îi orice preţ s-o sărut. Fata, mânioasă de puterea mea, se apără, din în hi îi ţâşnesc săgeţi de ură.

— Dă-mi drumul, c-o păţeşti rău!

— Nu vreau, să vedem, ce-ai să-mi faci?

— Te pun jos, în genunchi, să-mi ceri iertare. Pufnesc în râs.

— Ba nu, zău?! Aş vrea s-o văd şi p-asta…

— Nu crezi? Stai că-ţi arăt eu!

În aceeaşi clipă m-apucă brusc de mijloc cu amândouă mâinile, ca într-un cleşte, şi face o sforţare ca să mă trântească. S-a lipit de mine şi-i simt sânii mici cum se strivesc de pieptul meu. Stau în defensivă, pentru că îmi place să ţină cât mai mult lupta. Ea se smuceşte, mă împinge, opintindu-se din greu, ca să mă doboare. Îi simt suflarea pripită, iar părul ei răvăşit îmi gâdilă faţa. Când îi vine bine, încearcă să-mi pună o piedică pe la spate cu piciorul, isteaţa, ca să mă răstoarne. De astă dată aş putea s-o sărut prin surprindere, dar mi-e teamă să nu se supere şi să curme încăierarea. Uneori, trebuie să-mi încordez puterea, ca să nu mă izbească.

„E voinică, nu glumă”, îmi spun, şi nu ştiu de ce îmi pare bine.

Lupta urmează dezlănţuită. Ne strivim în braţe, ne lipim unul de altul, ne frângem, ne proptim de mobile. Aş vrea să mă războiesc până mâine cu un astfel de inamic…

Aş vrea – dar mă împiedic de piciorul patului şi, pierzându-mi echilibrul, mă pomenesc lungit pe jos, pe covor, cu ea deasupra. M-am lovit puţin la cap, dar ce-are a

face? Lotte sloboade un chiot de biruinţă.

— Te dai bătut?

— Nu!

— Nuu? Ei bine, ridică-te dacă poţi, scrâşneşte ea şi mă ţine strâns, acoperindu-mă cu trupul ei subţire.

Prind de veste cum mă furnică prin trup o simţire cu totul nouă şi nu cutez să fac vreo mişcare ca să n-o gonesc.

— Nici acum nu te dai învins?... mă întreabă ea a doua oară.

— Ba da... bâigui ca-n vis.

— Aşa-ţi trebuie, obraznicule, ciripeşte Lotte şi, sărind sprintenă în picioare, îşi potriveşte părul şi rochia mototolită. Apoi se întoarce triumfătoare: Hai, scoală-te acum! Te scutesc să-mi mai ceri iertare. Şi mă ajută să mă ridic.

O privesc absent. Ochii mi se-nchid. O moleşeală ciudată mă «uprinde. Ce s-a întâmplat oare cu mine?

Straniu! Am impresia că mi s-au muiat brusc oasele şi trupul apreschimbat într-o gelatină moale. Lotte mă cercetează nedumerită, făcând ochii mari.

— Ce ai, nu ţi-e bine?

— Ba da.

— Minţi! Te-ai lovit la cap? Eşti palid!

— Nu m-am lovit deloc.

Mă întind îmbrăcat pe marginea patului. Ea s-apropie şi mă) icrge de praf, îmi aranjează părul.

— Ţi-am spus să nu te masori cu mine, şi nu m-ai ascultat. Zâmbesc. O îndepărtez uşor cu mâna. Nu ştiu de ce, dar acum parcă n-o mai pot suferi în juru-mi.

— Lasă-mă... Du-te!

— Nesuferitule, aşa-ţi trebuie, mi-o aruncă ea şi fuge râzând. Seara, înainte de cină, în timp ce Doña Bianca serveşte pritnul fel de mâncare, Lotte ciripeşte bătând veselă din palme, ca din nici:

— Staţi să vă spun una bună! După-amiază, m-am prins la 11 antă cu Dima şi l-am pus jos…

Rămân năuc şi cred că am roşit până-n vârful urechilor. Nu hi aşteptam ca Lotte să facă o astfel de neghiobie. Ei bine, fetiţa aMa e de-o inconştienţă fără pereche.

Magotu izbucneşte în râs. Şi râzi, râzi! Se opreşte uneori ca a reîncepă mai tare.

— Ho, nebune! îl ghionteşte Zgâră, îţi crapă fierea!… Magotu n-aude. Se clatină pe scaun, se ţine cu mâinile de pântece şi hohoteşte de se cutremură sufrageria. Cum o putea să iadă atâta?

Ne molipsim şi ceilalţi. Noi râdem însă de râsul lui Magotu.

— Ce, adică, nu crezi? îl întreabă Lotte.

— Mai bine ţi-ai măsura forţele cu mine, îi propune Magotu lâlzând şi îşi încordează în faţa tuturor muşchii braţelor.

— Cu urangutanii nu mă bat, răspunde Lotte, dispreţuitoare.

Mă gândesc la lupta aceea vrăjită şi simt încă fiori pe şira spinării. îmi dau seama că nu-i lucru tocmai curat.

Ce-o fi gândind Doña Bianca despre povestea asta? O fi bănuit ceva? Ei şi? Ce-mi pasă, la urma urmei? Poate să creadă ce-i place. Mai degrabă mă simt stânjenit faţă de Magotu şi de Zgâră. Nu, zău, cum a fost Lotte în stare să facă o asemenea gafa?

„Încearcă să mă săruţi!”

Consfătuirile în legătură cu excursia se ţin lanţ. Ne întrunim în clasă, pe culoarele sau în vestiarele liceului, acasă la mine sau la Tarzan şi, uneori, chiar pe stradă.

Fiecare membru din comitetul de organizare vine cu câte o propunere pe care o dezbatem. Domisol, de pildă, e de părere ca luntrea să fie acoperită cu o prelată, ca să nu

ne plouă. Ţiganu’ se ocupă cu aprovizionarea. Crede că e mai bine să ne procurăm hrană rece. Magotu se împotriveşte. El vrea, când debarcăm pe uscat, să întindem corturile şi să răsturnăm colo o mămăligă cât luna, rumenă şi fierbinte. De aceea îi atrage atenţia lui Ţiganu’ să se aprovizioneze în special cu unt şi brânză. Şoimaru, care e poet, se obligă să scrie jurnalul de bord, iar Tarzan o să facă poze, alegând peisajele cele mai frumoase. Are un aparat de fotografiat foarte bun. În sfârşit, lucrurile merg strună.

Comandăm telegrafic la Paris un catalog de la Manufacture Française d’armes et cycles de Saint-Étienne şi, după vreo zece zile de înfrigurată aşteptare, ne soseşte o carte groasă, având aproape o mie de pagini.

O răsfoim cu toţii, claie peste grămadă, şi, la pagina 431 dăm peste ceea ce ne trebuie. După scurte dezbateri, ne hotărâm să cumpărăm luntrea denumită Ocean, lungă de 8 m şi Iată la mijloc de 1, 60 m, care poate transporta 12 persoane, adică tocmai câţi suntem noi. Costă 670 de franci, dar cine se uită la preţ când ea este atât de elegantă, construită din stejar lustruit, cu chila vopsită şi cârma cu mânerul de bronz? Bineînţeles, îi vom ataşa un motor Motogodille, de 2.1/2 H.P., pe care-l găsim în acelaşi i atalog, după două pagini, şi nu costă decât 1090 de franci.

Răsfoim, în mare grabă, necuprinsul catalog, ca să ne dăm >cama ce ne mai trebuie.

Aşa… Ne trebuie, în primul rând, două corturi, pe care le alegem: unul tip Bonnet şi altul Ministeriel, unde voi dormi eu în nopţile pe care le vom petrece pe uscat.

La capitolul „alimente” zăbovim mai mult. Alegem o mare i antitate de conserve de peşte, în special sardele Robert, care sunt delicioase, apoi conserve de carne, vânat şi legume. Notăm, de asemenea, câteva cutii de lapte

condensat, ciocolată, cacao, premiu şi o serie de tonice, esenţă de cola şi extrase concentrate pen – fiii siropuri şi lichioruri diferite, de care avem neapărată nevoie, < a să ne răcorim când ne va fi prea cald.

Facem socoteala cât ne costa toate astea: vreo 4500 de franci. Deosebit, trebuie să mai punem la socoteală şi hrana pe două luni. Nu-i nimic: facem noi rost de banii aceştia. Esculap îşi ia angajamentul să aducă o trusă completă de medicamente pentru cazuri tic boală sau chiar accidente. De bună seamă, proiectul trebuie *w* udiat în cele mai mici amănunte şi chiar aşa vom face, ca să ne bucurăm de reuşită deplină.

Tarzan s-a apucat să scrie în oraşele de pe malul Dunării, pe la i imoştinţe sau chiar unor necunoscuţi, cerându-le să-i trimită vederi. Nu ştiu ce are de gând cu ele. De asemenea, îl văd de câteva /1 Ic, cu o carte groasă, *Le Danube*, pe care o citeşte cu încordare. Vi ca să ştie ce adâncime are fluviul, ce neamuri de peşte cresc în tpele lui, în sfârşit, flora şi fauna Deltei.

I'lanul acestei excursii ne obsedează atât de mult încât, ori de \. Mc ori ne vedem, nu vorbim despre altceva.

Am scris o scrisoare întreprinderilor M.E. de Saint-Étienne, i rugându-le să ne comunice, de urgenţă, în cât timp ne pot livra o i omandă foarte importantă pe care urmează s-o facem, după *tt**i*rea răspunsului.

S-a făcut frig în cameră. Pun mâna pe sobă. E rece. Focul s-am ins. Încerc să-l reaprind, când Lotte se strecoară, ca o vedenie.

— Ce tot boscorodeşti acolo?

— Fac focul, nu vezi?

— Lasă-mă pe mine, că nu te pricepi!

Mă trag la o parte şi-i fac loc. Ea se apleacă şi suflă cu putere, răscolind jarul. În felul cum stă îndoită de mijloc, rochia s-a tras în sus şi-i zăresc o bucată îngustă

din pulpele plinuţe, cu carne moale. Aş vrea să facă o mişcare ca să înalţe rochia şi mai sus, dar degeaba. Lemnele s-au aprins şi limbi de flăcări izbucnesc vioaie în sobă.

Lotte se ridică sprintenă. Parcă i s-a aprins şi ei faţa.

— Ştii de ce-am venit? mă întreabă. Ridic din umeri.

— Poate vrei o carte de citit?

— Nu…

— Să jucăm o partidă de şah?

— Nici…

Ce-o fi vrând? Nu-mi vine nimic în minte.

— Nu ghiceşti? Mama nu-i acasă. Magotu cu Zgâră dorm buştean.

— Ei, spune odată!

— Eşti prost! Haide, încearcă să mă săruţi.

A, asta vrea! Adică să ne luptăm, ca acum două săptămâni. Nu-i răspund, o privesc doar lung, cu reproş.

— Nu vrei?

— Nu. Pentru că ai obiceiul să baţi toba. Ar trebui să fii mai discretă.

— Discretă? De ce? Doar n-am nimic de ascuns.

— Dacă-ţi place…

— Înţeleg, eşti mândru. Bine, dacă ţii atâta, nu suflu o vorbă.

— Jură-mi!

— Jur!

— Să nu te măriţi dacă vei spune? Fata are o clipă de ezitare.

— Fie, să nu mă mărit.

— Atunci, haidem.

Îmi încolăcesc braţele, apucând-o cleşte de mijloc. Ea face la fel.

— Ce subţire eşti, îmi spune, te cuprind uşor cu mâinile.

— Dumneata eşti mai subţire. Parcă ai fi o trestie. Surâde cochetă:

— Serios?

Niciodată surâsul ei nu mi s-a părut atât de fermecător. Inicpem ciudata noastră luptă, care seamănă mai mult cu o vrajă. Mine înţeles, nu încerc s-o sărut, căci nu interesează asta pe niciu-i ml. Amândoi laolaltă suntem un trup cu patru braţe şi picioare care şovăiesc şi-l poartă printre mobile, izbindu-l de tăbliile patului sau tic masa la care învăţ. Când ne proptim de peretele din fund, din i uuza unei mişcări neîndemânatice, se desprinde o ramă din cui şi i. ide cu zgomot. O ridic de jos: e portretul tatălui ei, în costum de marinar, cu o barbă scurtă, care-i dă un aer de lup de mare…

— Vai, s-a spart geamul! ţipă Lotte speriată.

— Lasă, nu-i nimic… Mă duc mâine la geamgiu şi pun altul în loc. N-o să ştie nimeni…

Reluăm lupta întreruptă. Uneori îmi lipesc obrazul de al ei şi \iau aşa cu ochii închişi. Mă mir că Lotte nu se împotriveşte. Se vede că-i place şi ei.

Nu mă dumiresc cum fata asta poate să ia jocul nostru în serios, liindcă se trudeşte din răsputeri să mă doboare. Pentru ea farmecul e să învingă? Oare nu simte altceva, cu mult mai îmbătă-i<ar decât vanitatea biruitorului?

Mă minunez de îndârjirea ei. Uneori, când i se pare că izbuteşte, sloboade un ţipăt. Apoi, mă prinde mai cu sete, lipindu-şi 11 upul de mine, fără umbră de şovăială. La rându-mi, o strâng în braţe aşa de încleştat, că-şi pierde răsuflarea, dar nu se plânge. Asta îmi stârneşte o voluptate smintită. Aş învinge-o numaidecât, ilar nu vreau, pentru că îmi place să prelungesc beţia care mă inundă.

Simt, instinctiv, ca şi rândul trecut, că se apropie acea clipă de ameţeală uluitoare. Acum trebuie s-o sfârşim

într-un fel. O trântesc i îi precauţie, să nu se lovească. Fata încearcă să se ridice, azvârle din picioare, se frământă, dar nu poate să scape. În cele din urmă, se domoleşte şi-mi spune cu ciudă:

— Mă dau bătută.

Eu însă am uitat de-a binelea că trebuie să mă scol, şi o îmbrăţişez în neştire, nebuneşte, cu sufletul aiurea.

Lotte tresare şi pleacă ochii ruşinată. O roşeaţă vie îi izbucneşte în obraji. Mă respinge brutal şi, sărind în picioare, se duce într-un colţ şi-şi ascunde faţa în mâini.

Plânge?

Abia prind de veste. Sunt încă buimac de cele întâmplate. Adevărat, am făcut o prostie. Nu trebuia s-o îmbrăţişez după ce se sfârşise jocul. Dar cine îşi mai dădea seama? A fost fără voia mea. Se vede că însăşi fata a simţit că ceva nu-i în regulă.

Mă apropii de ea. Câteva minute nu îndrăznesc să scot niciun cuvânt. O privesc în tăcere, aproape cu teamă. Lotte nu mă vede, şi-a acoperit faţa cu podul palmelor. Pieptul îi tresaltă neregulat.

Plânge încet, tăcut…

Dumnezeule, sunt un monstru! Aş face orice ca s-o împac.

— Lotte! îi şoptesc la ureche, dar aşa de încet, că nici n-aude. Lotte! repet mai tare.

— Lasă-mă! ţipă fără să ridice capul.

— Eşti supărată pe mine? Tace.

— Eşti supărată? Răspunde-mi! Lotte scutură capul.

— Nu?

Repetă mişcarea.

— Atunci de ce nu-mi vorbeşti?

Rămâne mereu mută. Nu-i chip să-i smulg un cuvânt. Trec câteva clipe lungi. Reiau:

— Ce ţi-am făcut, de te-ai supărat? Nu mă ştiu

vinovat cu nimic.

Tace din nou, îndărătnică şi absentă.

— Haide, spune-mi!

Deodată se înalţă dreaptă şi, săgetându-mă cu ochii, îmi aruncă în faţă:

— Eşti obraznic! şi fuge sprintenă ca o căpriţă.

— De ce? o întreb, dar rămân fără răspuns.

Insula fără nume înainte de a pleca la geamgiu, curăţ rama prăfuită şi scot doinirile de sticlă. Când desprind portretul, cade o hârtie galbenă, împăturită. O ridic de jos şi citesc începutul. E o scrisoare trimisă Im Ion Bordenache, tatăl lui Lotte, de către un camarad, marinar) i 11. De ce-o fi ascuns-o bătrânul în tablou, sub învelitoarea de mu – au. i? Mister!

Închid repede uşa cu cheia, să nu mă surprindă cineva, şi mă i nic s-o citesc. E scrisă în englezeşte, cu slovă încâlcită. Pesemne că.11 el. i care a aşternut-o avea îndemânare la alte îndeletniciri decât mânuirea condeiului. Totuşi, nu-i lipsea un umor specific american.

Iată scrisoarea cu pricina:

Prietene John, îţi scriefrate-tău mai mare, fim Blacke, care aşteaptă din zi în zi, grohăind în pat, să-l ia dracu'. *Am mai scăpat eu de cumâtrul Scaraoţchi şi altă dată, dar acum cred că mi s-a înfundat.*

Ţii minte când ne-am ciocnit cu San-Salvador-ul nostru de blestematele alea de stânci dintre Borneo şi Celebest Eram gata s-o pornesc sprefundul oceanului, dar tu ai fost de altă părere. Mare scofală n-ai făcut cu asta, chiar m-aipus în încurcătură cu recunoştinţa. Acum, habar n-am pe unde umbli, dacă n-ai crăpat între timp, şi tare mă tem că am prăpădit bunătate de cerneală. În sfârşit, cum ţi-o fi cântat cocoşul la născare.

Mă, cârlan păcătos, cască bine ochii la ceea ce-ţi scriu mai la tude, şi să nu te plângi că nu te-a pălit şi pe

tine o dată norocul. Acu doi ani am pus laba pe un mare secret de la bunicu-meu, cârmaciul, cu trei ceasuri înainte de a-şi da duhul. Ţi-l vând pe dragoste chioară, lua-te-ar dracu' \ Şi lui i l-a dat, la rându-i, muierea unui bătrân pirat cu care a trăit, dar povestea e lungă, în – *am poftă să fac scurtă la mână aşternând-o pe hârtie. Ascultă ui despre ce-i vorba*:

În arhipelagul Galapagos din Pacific, prin dreptul Ecuatorului, se află o insulă (se află ele vreo treizeci, dar nu ne interesează ălelante, naiba să le ia). Asta de care-ţi spusei n-are nume, n-a călcat-o picior de alb, e, în sfârşit, fată mare cum a lăsat-o mă-sa, natura. Ei bine, aici se găseşte o comoara, comoara vestitului pirat Kyd Brown, care ştii cum a dat ochii peste cap acuşi o sută de ani, pe vremea Corsicanului. El n-avu parte de comoară, nici bunicul, nici bărbatul fiitoarei bunicului, nici eu. Poate oi avea tu noroc, mă John, ori Ion, cum te-ofi chemând în ţara ta, că tainele cerului sunt mari, băieţele!...

Dar, în lături cu vorbăria. Ia seama ici: insula cu pricina are poziţia: 90, 24 longitudine estică; 1°, 43 latitudine nordică şi 1° şi 25 latitudine sudică. Lămurit ori ba*?

Acu să vedem unde se află dumneaei, comoara, care, după cum umblă vorba, ar avea mai multe mii de kilograme de aur, fie în lingouri solide, fie în monede cufeţele a peste o sută de regi, fie în juvaiericale muiereşti. Oricum, e mai dihai decât comoara cetăţii Lima, capturată tot de piraţi.

După ce pui piciorul în insulă pe la sud şi mergi cam o jumătate de milă, trebuie să dai cu nasul de un baobab. În faţa lui, cam la 20 de stânjeni, e un cocotier, iar în dreapta şi-n stânga, alţi doi cocotieri. Acuşa, atenţie: dacă uneşti cu o linie cocotierii lăturalnici şi cu alta baobabul şi coco Herul din faţă, în punctul unde se întâlnesc aceste

două linii acolo este îngropată comoara.

Să-ţi desenez mai bine, ca să nu te-ncurci.

Învăţătura mea e asta: fa ce-i face, strânge niscaivagologănaşi de unde şi cum ai putea, ia-ţi o mână de oameni credincioşi (asta-i partea mai grea) şi carătefară zăbavă la Ecuator, să pui mâna pe aur, ca nu cumva să-ţi ia înainte altul mai iute de picior.

N-ai a te teme de nimeni. După cum îţi spusei, insula epustie ca buzunarele mele. Bunicul auzise de la cineva că s-ar fi aciuat pe acolo un neam de femei lungane, care umblă pe cai ca amazoanele. El nu credea în baliverne deastea, nici eu. Nu stau ele, muierile, fără bărbaţi, nici să le pici cu ceară.

Şi, când ţi-o fi bine, trage-mi câte o înjurătură zdravănă, în semn de recunoştinţă. Eu am să te-audşi – hâd – sughit în cazanul cu smoală.

Asta-i tot… Ce să fac dacă n-am avut parte să dau cu nasul de bogăţie – târfa asta după care alergăm toţi? Du-te măcar tu, păcătosule, şi, în caz că nici pe tine nu te ţin curelele, pricopseşte pe altul ochit de noroc. Să ne vedem cât mai târziu, mama ei de viaţă! Şterge-tepe bot, să te pupe Jim Blacke.

Nu-mi dau seama cât timp rămân ca năuc, pradă unei tulbu-tari adânci. Inima îmi bate cu putere şi un stol de gânduri îmi învârte capul. Ce întâmplare cu tâlc: să cadă tabloul din perete, să desfac rama şi să dau peste acest uluitor secret care va fi, fără doar) *i* poate, axa vieţii mele!

Un gând mă mustră uşor. Parcă mi-ar spune: „Nu-i cinstit ce Iaci; nu trebuie să-ţi însuşeşti bunul altuia. Secretul pe care ai pus mâna e al Doñei Bianca, soţia decedatului John Bordenache”.

Ba, s-avem iertare, scumpa mea conştiinţă! Dacă bărbatul gazdei ar fi vrut ca scrisoarea cu pricina să rămână moştenire familiei sale, de ce a lăsat-o să

mucezească ascunsă în rama tabloului? Nu i-a trecut nicio clipă prin minte să încredinţeze cuiva secretul. Sau, mai bine zis, l-a lăsat la voia întâmplării. Şi, uite, norocul m-a ales pe mine şi cred că n-a greşit: sunt singurul care va putea să în frunte greutăţile şi primejdiile legate de această grandioasă întreprindere. Voi fi totuşi generos: am s-o înzestrez împărăteşte pe Lotte, ca să facă un mariaj bun. Altfel, săracă, aşa cum este, ine s-ar încumeta s-o ia de nevastă?

Da, da, răbdare… Trebuie să mă gândesc temeinic cum să ajung în insula fără nume. Pe-ndelete, fără grabă… Ca să izbutesc la sigur…

Până atunci, să ascundem bine comoara, să nu dea cineva peste *va*. Desfac uşor căptuşeala hainei, vâr înăuntru scrisoarea îngălbenită de vreme, apoi cos la loc.

Şi ssst! Tăcere!…

A doua zi la şcoală, Tarzan vine şi-mi raportează că Găliganu, *i* are nu fusese primit în echipaj, fiindcă nu mai aveam locuri, luganizează şi el o excursie pe Dunăre, asemănătoare cu a noas-11 a, şi că ia douăzeci de băieţi, cei mai mulţi din clasa a V-a şi a VI-a.

I*m*! N-are decât! La drept vorbind, prea puţin mă interesează îşi ursia pe Dunăre, de când am dat peste marele secret care-mi înghite toate gândurile.

Tarzan e nedumerit.

— Cum se poate? Admiţi una ca asta?

Are dreptate… Ideea cu excursia e a mea şi nimeni n-are voie să mă copieze. Dar Găliganu e cel mai tare din clasă la copiat. În recreaţie, îl chem deoparte şi-l întreb:

— Am auzit că organizezi şi tu o excursie pe Dunăre după modelul meu. E adevărat?

— Mda, cam aşa e. Dacă vrei să fim împreună, nu zic ba. Întrerupem convorbirea, deoarece sună. Profesorul Laiţă se iveşte numaidecât cu catalogul la subsuoară. Nu-i

rea ideea lui Găliganu!... Să pornim două luntri sau chiar mai multe... o flotilă întreagă de luntre...

Sau, în loc de mai multe luntre, să construim un vaporaş!... Asta da... E cu totul altceva... N-o să coste marea cu sarea. Am putea explora... Dar ce să explorăm pe Dunăre? Mai bine am porni pe mare... Că tot avem vapor... Sau pe ocean... Şi să vizităm... ce? Hm, am putea merge în insula Java... Ba nu, acolo am fost, pentru mine n-ar mai avea niciun farmec... Trebuie să caut altceva... Ceva mai îndrăzneţ... Stai!

Dumnezeule, ce-ar fi să pornim în căutarea comorii din insula fără nume?

Sar în sus de bucurie la ivirea gândului minunat! Acolo, acolo, vom merge cu toţii! Expediţia noastră va fi fără pereche... şi ne vom întoarce încărcaţi de glorie, cum s-a întors Columb după ce a descoperit America.

Convoc numaidecât comitetul de organizare la Tarzan acasă, în odaia de musafiri, care e foarte spaţioasă. Auzind că-i o şedinţă importantă, băieţii sunt curioşi să afle cât mai repede despre ce este vorba.

Iau cuvântul şi le împărtăşesc planul meu.

— Excursia pe Dunăre e un fleac... Noi, băieţi, trebuie să facem ceva grandios, care să rămână scris cu litere de aur în istoria patriei, înţelegeţi? Plecăm în căutarea unei insule care până azi n-are nume.

Băieţii sunt nedumeriţi. Nu pricep ce este cu această insulă.

— Tocmai aici voiam să ajung, le spun. Aflaţi, dragii mei, că norocul m-a ajutat să descopăr un mare secret.

Spunând acestea, desfac cusătura hainei, scot scrisoarea veşte-ţi (a a lui Jim şi o flutur în aer ca pe un trofeu de preţ.

— Vedeţi voi, de acest petec de hârtie atârnă soarta noastră! Băieţii zgâiesc ochii şi feţele lor se alungesc de

mirare.

— Aţi auzit cumva de teribilul lup de mare Jim Blacke? Nu? îi bine, a fost un marinar tot aşa de priceput ca Marco Polo, Magellan sau Jean Bart. Scrisoarea pe care o am în mână e opera lui şi conţine secretul de care v-am pomenit. Ascultaţi să v-o traduc, deoarece e scrisă în englezeşte.

Le citesc răvaşul cu pricina, omiţând, fireşte, a arăta poziţia insulei şi harta. Ei înţeleg că vreau să păstrez secretul numai pen-11 u mine, ca să nu îndur vreo surpriză neplăcută din partea cuiva wu vreo trădare. Oricine în locul meu n-ar fi făcut altfel.

— Formidabil! exclamă Tarzan.

— Extraordinar! Fenomenal! strigă ceilalţi de-a valma, cuprinşi de o febră ciudată.

— Cum ai intrat în posesia documentului? Spune-ne şi nouă, m. \ roagă Magotu.

— Ssst!... pun eu degetul în dreptul gurii. Nu pot să suflu nicio silabă, nicio literă măcar. Dacă v-aş da în vileag sursa şi ar transpira ceva, adio viaţă! M-aţi găsi asasinat...

Băieţii sunt cuprinşi de fiori. Da, da, se poate... Primejdia e mare... Tot atât de mare ca secretul... Câţi n-ar vrea să se înfrupte din comoara noastră, chiar călcând peste cadavre?

Am pus bine problema ca să evit o dată pentru totdeauna cu-nozitatea lor.

— Trebuie să lucrăm conspirativ, adaug, asta-i toată filosofia. Dacă pălăvrăgim fără rost, se duce pe copcă secretul... Deci, lacăt la gură...

— Da, da, aşa e, strigă ei laolaltă, adânc convinşi, şi se simt mândri şi importanţi că se înhamă la o asemenea treabă plină de primejdii, dar atât de generoasă!

După o mică pauză, în timpul căreia fiecare se simte în sine ca un erou încărcat de glorie, Gălbează se ridică şi

întreabă:

— Mă rog, am putea şti ce dată poartă documentul?

Îmi place: nimeni nu-i mai spune scrisoare, ci document… Mă uit la dată:

— 8 mai 1902.

— Sunt 12 ani de atunci…

— Cam mult, obiectează Tarzan. Dacă, între timp, insula a fost descoperită de alţii?

— Imposibil! decretez eu cu cea mai mare certitudine. Nimeni n-a îndrăznit să se aventureze până acolo. Şi chiar dacă s-a aventurat, tot degeaba: n-avea datele precise pe care le posed eu.

— Noi vom îndrăzni, strigă Tarzan, chiar dacă ar crăpa de ciudă Păleaţă şi Basu.

— Vom înfrunta orice lovituri, fredonează Domisol din marşul *Pe-al nostru steag*.

— În orice caz, înainte de a porni, trebuie să ne documentăm serios, propune Esculap. Am o carte groasă despre America.

— Nici vorbă, îi răspund. N-o să plecăm în necunoscut, aşa cum a făcut Columb.

— Aş vrea să citesc şi eu povestea lui Columb, spune Tarzan.

— Ţi-o aduc mâine. De acum înainte vom citi numai călătorii celebre: Columb, Magellan, Amerigo Vespucci, Díaz de Solia, de La Pérouse, Vasco da Gama, Marco Polo etc etc…

Plănuim aşa: până la terminarea studiilor universitare, vom economisi mereu bani, să strângem câte zece mii de lei de şapcă. Cum expediţia va fi compusă din 100 de persoane, vom avea la dispoziţie un milion de lei… Cu acest milion, cumpărăm o goeletă de cel puţin 10 mii de tone… Afară de asta, ne putem împrumuta, căci la întoarcere vom putea plăti orice datorie, oricât de mare.

Avem însă nevoie de oameni pricepuţi. După terminarea liceului, Tarzan, Găliganu şi cu mine trebuie să urmăm Şcoala de Navigaţie ca să ieşim câteşitrei ofiţeri de marină. Esculap va fi farmacistul expediţiei, Gălbează – inginer de mine, Ploşniţă – medic, Ţiganu’ – inginer electromecanic, Domisol – şeful muzicii militare – şi aşa mai departe, ne specializăm fiecare în vederea grandioasei expediţii.

Într-o săptămână proiectul nostru atinge proporţii nebănuite. I le vi din toate clasele, până şi cei din clasa I, vor să se înscrie în *a* hipaj. Tarzan cumpără un registru şi începe să-i treacă, după ce, în şedinţele comitetului de direcţie, discutăm asupra aptitudinilor fiecăruia. Nu primim însă decât elevi din clasele a VIII-a, a VII-a} i-a VI-a. Atât, şi nimic mai mult.

Într-o dimineaţă, înaintea primei ore de curs, Rogvaiv vine la banca mea şi mă roagă să-l primesc şi pe el în echipajul nostru.

— Du-te la Tarzan, el se ocupă cu înscrierile.

— Am fost, dar nu vrea.

— Nu se poate… De ce să nu vrea?

— Mi-a împrumutat nişte bani, i-am dat înapoi, însă fără dobândă. De-asta e supărat. Ştii…

— Las că-i trece. Fă-mi o cerere, Rogvaiv, şi ad-o-ncoace.

— O am la mine.

Mă uit fugar peste hârtie şi privirea îmi cade pe semnătură: Catălin Preda. îl cheamă tot Cătălin, ca pe Şoimaru, şi eu habar u aveam. Din pricina poreclelor ăstora afurisite, nici nu mai ştim (iun ne cheamă cu adevărat unii pe alţii.

— S-a făcut, Rogvaiv. Începând de azi, eşti de-ai noştri, îmi mulţumeşte şi pleacă fericit… Bun băiat!

Ah! expediţia aceasta este un vis sublim care mă face

să trăiesc t ele mai plăcute clipe…

Întotdeauna, înainte de culcare, mă plimb cu gândul – câte un ceas-două – prin locurile pe care va trebui să le explorăm… Din cauza asta uit de tot de Alina şi de scrisoarea pe care voiam a io scriu de atâta timp.

Ah! ce minunat are să fie! Jim şi bunicul său nu cred că insula fără nume e locuită… Dacă, totuşi, se află acolo Ţara Amazoanelor de i arc am auzit vorbindu-se de atâtea ori? Trebuie să fie femei agere şi Uumoase, aşa cum mi-o închipui pe Anca din Soveja, eroina unei piese de teatru citite mai de mult.

Parcă o văd pe regina lor târându-se la picioarele mele, ca să-i cruţ viaţa. Ba nu – nu se târăşte – reginele sunt mândre, dimpotrivă, mă priveşte lung, cu ochii trişti. E atât de fermecătoare. Are degete lungi, în care strălucesc inele de aur cu perle. Pe cap poartă o diademă uriaşă din aur masiv, încrustată cu pietre preţioase.

Curtea reginei e alcătuită din amazoane alese pe sprânceană, care stau călare pe cai în jurul suveranei lor.

— Cum te cheamă? o întreb eu pe regină.

— Makala, îmi răspunde ea.

— De astăzi înainte veţi fi soţia mea, îi poruncesc prin tălmaci… Ea struneşte calul care îngenunchează în faţa mea, în semn de supunere, aşa cum am văzut la Royal-Circ, un cal care se pleca în faţa publicului.

— Stăpâne, cum ţi-i voia!

Apoi începem serbările nunţii, care trebuie să dureze şapte zile şi şapte nopţi. De asemenea, statul meu major, alcătuit din Tarzan, Esculap, Domisol, Găliganu, Rogvaiv, Magotu, Gălbează şi Ţiganu', se însoară cu domniţele din suita reginei.

Şi încep domnia în Ţara Amazoanelor, pe care o botez după numele meu, Dimuda… Dimada… Dimaida… Hm! nu merge. Parcă mai frumos sună Grigorida… Da, ţara

Grigoridei… iar eu iau titlul de Grig I-ul.

Cât m-aş bucura dacă Lotte ar putea să ne facă o vizită. Aş primi-o chiar în sala tronului, cu toate onorurile, ospătând-o, bineînţeles, împărăteşte. Abia atunci are să-şi dea seama cât era de proastă făcând pe mofturoasa cu un tânăr ca mine, menit să ajungă pe cele mai înalte culmi.

Am s-o poftesc şi pe Alina, oricât ar costa o asemenea călătorie, ca să dea în capitala Grigoridei câteva reprezentaţii cu ansamblul operei, mai ales *Aida** care-mi place mult.

Şi aşa adorm fericit, cu surâsul pe buze, purtat de aripile reveriei într-alt colţ de lume, cu soare mult şi vegetaţie luxuriantă, străjuit de apele molcome ale Pacificului.

Toate astea nu sunt decât fructul închipuirii, dar e atât de dulce şi de gustos acest fruct, încât mereu aş muşca din el fără să mă satur.

Vacanţa de Crăciun

A venit vacanţa Crăciunului. La şcoală e zarvă mare. Pe toţi urcă ne roade un neastâmpăr ciudat. În ultima zi, nici lecţii nu mai facem.

Când sună de ieşire, ne îmbrăţişăm unii pe alţii, ca fraţii, şi ne despărţim. Aud că Basu are de gând să plece la Bucureşti în timpul vacanţei. Păleaţă ar vrea să-l însoţească. Dar n-are bani. De aceea lansează la repezeală o listă de subscripţie, ca să-l împrumute clasa i u banii de care are nevoie. Se jură pe ochii lui din cap că îi va irstitui după Crăciun.

Deşi suntem în raporturi destul de reci, totuşi contribui la în) i umut şi-i îndemn şi pe alţii să facă acelaşi lucru, ca să nu spună i *X* i purtăm pică, deşi ştiu că nimeni n-are să mai vadă vreun ban de la el. Nici mie n-are de gând să-mi restituie banii împrumutaţi.

Când mă ridic de la masă, vine Mariţa, servitoarea, şi

mă anunţă i a a sosit sania de la ţară şi că a tras în curte. Magotu fuge numaidecât s-o vadă. Apoi, rebegit de ger, se-ntoarce în sufragerie cu moş Ioniţă.

Îmi fac bagajul, în timp ce moşul înfulecă ceva la repezeală, deoarece trebuie să ajungem acasă înainte de a se înnopta.

Magotu pleacă după-amiază, iar Zgârâ şi Cuviosul Gigi, mâine dimineaţă. îmi iau rămas-bun de la toţi şi le urez petrecere buna de sărbători. Lotte nu e aci... Trebuie să-mi iau rămas-bun de la ea.

— *Mia bambinal Mia bambinal* o strigă Doña Bianca. S-a dus, pesemne, în odaia ei.

De ce o fi plecat tocmai acum, când ştia că trebuie să-mi iau i amas-bun? Tot mai ţine supărarea? Mă duc şi bat la uşa ei.

— Cine e? întreabă Lotte dinăuntru.

— Eu sunt! Îţi urez petrecere bună!

— Mulţumesc, asemenea, răspunde ea, fără să deschidă. Mă urc în sanie, cu inima grea. Nu mă aşteptam să-mi facă o ligură ca asta!

lini petrec tot timpul citind şi făcând planuri în legătură cu expediţia din insula vrăjită.

Am găsit în biblioteca tatii doar trei cărţi tratând călătorii celebre, pe care le dau repede gata. Pe dosul uneia dintre ele găsesc înşirate o mulţime de lucrări, tratând expediţii vestite în decursul secolelor. Notez titlurile pe o bucată de hârtie, cu gândul de a comanda la Paris aceste cărţi. De revelion vine la noi familia Pâslaru. Domnul Barbu, prieten bun cu tata, e proprietarul unei moşii întinse, vecină cu a noastră. Au fost chiar colegi de şcoală. Pâslarii au două fete: pe Coralia, care s-a dus cu inginerul ei să petreacă sărbătorile la Sinaia, şi pe Ioana, o codană de vreo 13 anişori, zburdalnică şi răsfăţată, care urmează şcoala la Bucureşti. E în clasa a III-a.

Ne simţim foarte bine în tovărăşia lor. Când pendula din salon bate 12 lovituri, destupăm câteva sticle de şampanie şi ciocnim între noi cupele spumoase.

Ioana, care a dat pe gât două păhăruţe, s-a ameţit. E mai roşie la faţă decât o cireaşă. Vine întins la mine şi îmi spune tare, fără urmă de sfială:

— Când oi fi mare, mă mărit cu tine. Vrei?

Pufnesc în râs… Codana se supără foc şi începe să plângă cu hohote.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? întreabă tatăl ei.

— I-am spus lui Griguţă că vreau să mă mărit cu el… şi…

— Şi el?…

— A început să râdă.

Atunci, Pâslaru mă ia în primire.

— Cum se poate, banditule, una ca asta? auzi, fetiţa mea să-ţi facă o asemenea ofertă şi tu s-o respingi?

— Nu-i adevărat, nene Barbule… Şi eu vreau s-o iau de nevastă pe Ioana…

— Ei vezi, Ioano? De ce faci atunci tărăboi?

— Serios, vrei, Griguţă? mă întreabă ea înseninată.

— Foarte serios.

— Dacă-i aşa, facem angajament în scris.

— Bine, facem.

Îi scriu pe o foaie de hârtie că, după terminarea studiilor, mă oblig s-o iau de nevastă, şi iscălesc.

Toată lumea râde să se prăpădească şi până dimineaţă se în – inge o veselie molipsitoare.

Domnişoara Lidia

Mă întorc de Bobotează, în loc de Sf. Ioan – adică mai devreme cu o zi –, din cauză că tata are treburi la Craiova.

Sania mă lasă în faţa casei şi apoi pleacă mai departe cu tata. Mă lupt cu două geamantane pe care le târăsc anevoie prin curtea.tt e merită cu un covor de zăpadă.

Sosirea mea stârneşte surpriză. I, eu te are musafiri: câteva colege de şcoală, pe care le-a primit toc-m. îi în camera mea. Mă roagă să nu mă supăr din cauza asta. Nu şi 1.1 că mă întorc mai devreme. Îi răspund că nu mă supăr pentru.11 ăla lucru, fiindcă eu nu sunt mofturos ca ea. Ea zâmbeşte, ştiind», lac aluzie la figura din ajunul plecării, când s-a închis în cameră. t să nu-şi ia rămas-bun. Apoi mă prezintă celor trei invitate.

Două dintre ele, surorile Cocoranu, sunt gemene, amândouă mu uţe şi firave ca nişte păpuşi de porţelan. Cea de a treia e o fată înaltă şi bine făcută, foarte veselă şi guralivă. O cheamă Lidia l'ialescu. Are ochii verzi şi, ceea ce mi se pare curios, e tunsă bă-leU ştie, pe când Lotte şi surorile Cocoranu au cozi care le atârnă pe spate. Doña Bianca nu e acasă; e dusă undeva, prin vecini. Cu atât mai bine. Ne distrăm şi singuri. Lotte ne tratează cu prăjituri,» n/onac şi vişinată făcută în casă.

— Staţi, fetelor, le spun, am adus două sticle de şampanie…

— Ura! Bem şampanie, strigă Lidia. Repede, Charlotte, adu «upe şi pişcoturi!

— Pişcoturi n-am, draga mea…

— Am eu. Aşteptaţi o clipă să desfac geamantanul…

Eşti teribil, Dima, *ma parolei* exclamă Lidia foarte fami-II ai. I, otte aduce cupele, iar eu şampania şi pişcoturile rămase de l. i icvelion.

— Mmm! ce mai pişcă, râde Lidia, arătându-şi dinţii albi.

Îndemn fetele să bea. Cu chiu, cu vai, Lotte dă pe gât o cupă, iar gemenele abia îşi moaie buzele. În schimb, Lidia şi cu mine ducem tot greul. Acum e timpul să punem şi puţină muzică. Aduc patefonul şi pun câteva plăci…

— Dansezi, Dima? mă întreabă Lidia.

— Da, duduie Predescu.

— Atunci, fetelor, am rezolvat problema. Dar unde dansăm?

— Dacă vreţi să trecem în sufragerie… E mai mult loc acolo… Trecem în sufragerie şi într-o clipă masa şi scaunele sunt trase la perete.

— Eu am grijă de patefon, spune Lotte.

— Nu se poate… trebuie să dansezi şi dumneata, intervin eu. O invit la dans pe Lidia, deşi trebuia să încep cu Lotte. Vreau să-i plătesc poliţa pentru purtarea ei. Lidia dansează minunat, de parcă ar fi maestră la Juventus. Se lipeşte de mine şi mă încolăceşte cu mâinile, ca o iederă. Apropierea ei îmi stârneşte o ameţeală mai tare decât şampania. Mă desprind uşor de ea, căci mă sfiesc de fetele celelalte. N-aş vrea să-şi închipuie cine ştie ce despre mine. Dar Lidia îşi lipeşte din nou pieptul de mine şi obrajii de faţa mea.

„Căpriţa asta e femeie sută-n sută”, gândesc eu iscodit. Are stofa – prima calitate! în timpul dansului, o întreb curios:

— Eşti colegă cu Lotte?

— Am fost… anul trecut.

— Dar acum de ce nu mai eşti?

— Fiindcă am intrat funcţionară la Poştă. M-am săturat de şcoală.

— Serios?

— De ce nu mă crezi? N-am niciun motiv să te mint. Tu în ce clasă eşti?

Auzi colo, nici nu ne cunoşteam bine şi mă tutuieşte. Ştii, e o îndrăzneală şi jumătate!

— Într-a şaptea, îi răspund.

— Eşti puşti… cu caş la gură… râde ea.

Placa se isprăveşte. O las pe Lidia şi comand un vals. De rândul acesta, dansez cu una din surorile Cocoranu. Fata nu seamănă nici pe departe cu Lidia: e sfioasă, cu un

aer serios de bătrânică, ţi păstrăm între noi o distanţă cuviincioasă. Apoi dansez cu Lotte. Încerc s-o lipesc de mine, dar ea se desprinde fluid, fără să spună n vorbă. Trag uneori cu coada ochiului spre ea: e palidă şi se uită atât de ciudat la mine!

Ne odihnim puţin. Fetele sunt obosite. Le îndemn să mănânce prăjituri şi rumenesc din nou cupele cu şampanie spumoasă.

— Vivat!

Ciocnim. Dar bem numai eu şi Lidia. Nu mă dau bătut până And nu reuşesc să le fac pe Lotte şi pe surorile Cocoranu să golească potirele până la fund.

Începem din nou dansul.

— Lotte, n-aveţi *Dunărea albastră*} întreabă Lidia.

— Ba da. Trebuie să fi rămas dincolo.

Mă reped să caut placa în camera mea, unde sunt şi celelalte.

— Merg şi eu să-ţi ajut, sare Lidia.

Intrăm amândoi în odaie şi începem să cotrobăim prin maldărul de plăci. *Dunărea albastră* e printre cele dintâi – deasupra.

— Ce repede am găsit-o, constat eu cu o umbră de regret.

— N-ai fi vrut s-o găseşti aşa de repede?…

— Nu… Aş fi vrut s-o căutăm mult… mult… Până mâine…

— De ce? mă întreabă fata şi mă fixează cu ochii adânc.

— Pentru că… pentru că… îmi place să stau cu… tine.

— Serios?

— Foarte serios.

— Ştii că eşti cam îndrăzneţ… puştiule?

— Sunt mult mai îndrăzneţ decât îţi închipui…

— Zău? Aş vrea s-o văd…

— Uite!

Îi prind capul cu amândouă mâinile, i-l răstorn (cum l-am văzut la cinema pe Ivan Mosjukin) şi o sărut pe gură.

— Puşti nebun! şopteşte ea înfiorată şi ochii îi sclipesc ciudat în orbite.

— Aş vrea să te mai văd… îmi dai voie să-ţi scriu?

— Eu nu-ţi dau. Dar tu poţi să-mi scrii…

— Bine, Lidia… s-a făcut!

— Hai să mergem în sufragerie, să nu-şi închipuie sclifositele alea cine ştie ce.

— Să mergem, îi răspund cam contrariat de uşurinţa cu care aruncase prietenelor ei epitetul de sclifosite.

Dansăm până se înserează. Lotte stă mai mult la patefon. E tristă şi nervoasă. Din cauza asta sparge o placă. Şi tocmai *Dunărea albastra*.

Una dintre surorile Cocoranu o întreabă:

— Ce ai, Bordenache, nu te simţi bine?

— Mă doare îngrozitor capul. Probabil şampania mi-a făcut rău.

Lidia, care a auzit conversaţia, îmi şopteşte pe când dansez cu ea:

— E geloasă rău, Charlotte. N-o fi amorezată de tine, fetiţa?

— Da’ de unde! Ţi se pare…

— Spui drept? Să se facă aşa cine minte?

— Să se facă! Nici n-aş putea să ţin la o fată atât de mofturoasă…

— *Ţi credo*, Alfredo! râde ea.

S-aude un zgomot în antreu. Trebuie să se fi înapoiat Doña Bianca. Îi ies în întâmpinare.

— A, dumneata, Dima? Te-ai întors? A-la-la, *mi-o Diol* Ce-i aici, fetelor? *FaciatelaliestaPDE* unde aveţi şampanie?

— Dima a adus-o, mamă!

— Apoi el e întotdeauna capul răutăţilor… Dar ce

înseamnă asta? Patru fete şi un cavaler? Nu v-aţi bătut pe el?

— *Ma no*, *mamma*! Nu face să ne smulgem părul pentru el, răspunde Lotte cu un surâs ironic.

— Auzi, Dima, ce spun domnişoarele despre dumneata!

— E adevărat, Doña Bianca: nu şi-au rupt cosiţele, dar tot o doare pe câte una capul din cauza mea.

— Poţi să crezi mult şi bine. Mă doare capul din cauza şampaniei.

— Dar şampania cine a adus-o? Nu tot eu? Lotte n-are ce să mai răspundă. Am înfundat-o!

Când se sparge petrecerea, eu cu Lotte conducem fetele până la poartă.

— Charli dragă, vino duminică pe la mine, o invită Lidia. Apoi adaugă: Poţi să-l iei şi pe Dima.

— Bine, să vedem, răspunde Lotte cu o jumătate de gură. Te anunţ eu dacă venim.

C rând ne întoarcem în casă, se iscă o ceartă între mamă şi fiică:

— Ţi-am mai spus că nu-mi place prietenia ta cu stricata asta. I mai mare cu patru ani decât tine şi…

— N-am invitat-o eu, se apără Lotte.

— Dar cine?

— A venit fără s-o cheme nimeni. S-a întâlnit cu Cocorăncile mstradă… Cu ce sunt eu de vină?

— Altă dată să nu se mai întâmple.

Sunt înciudat de ceea ce se pune pe seama Lidiei. îmi iau inima în dinţi şi o întreb pe Doña Bianca:

— De ce e stricată? Are purtări rele?

— Anul trecut a fost eliminată din şcoală. Acum a pus car-i< *a* n cui şi-şi face de cap. Bărbaţii se ţin cârd după ea.

— Dacă-i frumoasă, de ce să nu se ţină? o apăr eu.

Vorbeşti prostii, sare Lotte înţepată şi pleacă în camera ei.

Schimbăm subiectul. Profit că am rămas singur cu gazda, ca să aduc vorba despre bărbatul ei, John Bordenache. Ea îmi povesti) le, cu ochii pe jumătate închişi, cum I-a cunoscut, logodna lor l. i < lonstantinopol în biserica ortodoxă de la Kalamis şi o mulţime de întâmplări din viaţa lor.

Era un om şi jumătate, cu putere herculeană şi suflet de

* >) il. Pe câţi marinari n-a salvat de la moarte!

— De ce s-a făcut negustor după aceea? o întreb, urmărind Inul unui gând ascuns.

Voia să câştige bani mulţi, ca să facă o călătorie, undeva, în

* >icanul Pacific, crezând că acolo va găsi mine de aur... Ţi-am vjmis că era naiv ca un adolescent.

Şi a renunţat la călătorie?

N-a mai apucat s-o facă. Suferea, bietul, de inimă şi în câteva clipe boala l-a doborât... Iacă, se împlinesc şase ani, în martie, dei And l-am pierdut, spune Doña Bianca, clătinând capul cu un lui aţintiţi, undeva, departe...

...Aşadar, el voia să plece... după sfatul prietenului său, Jim. (i eilea în insula vrăjită şi căuta să strângă banii trebuincioşi, dar moartea i-a zădărnicit planul. Asta voiam să ştiu...

Da, da, soarta n-a vrut să plece tatăl lui Lotte, m-a ales pe mine. Şi n-a greşit: eu voi duce la îndeplinire acest vis îndrăzneţ!

Razna

În consfătuirile noastre vine la ordinea zilei organizarea unei armate care va trebui să le învingă pe aprigele amazoane din insula fără nume. Treaba asta nu-i uşoară. Eu va trebui să renunţ la marină şi să îmbrăţişez cariera militară, ca să pot conduce luptele după toate

regulile tacticii şi strategiei moderne. Mai desemnez zece băieţi care, de asemenea, se vor face ofiţeri combatanţi. În cazul acesta, trebuie să mărim considerabil numărul expediţionarilor.

Ce facem atunci, cum o scoatem la capăt? N-o să ne ajungă un singur vapor, va fi nevoie de o flotă întreagă…

Magotu vine cu o propunere:

— Fraţilor, eu zic să îmbarcăm numai cadrele ofiţereşti. Trupa o recrutăm peste Ocean. Ne oprim în America de Sud şi acolo angajăm oameni cu plată.

Are dreptate. În Argentina se găsesc mercenari cu duiumul, îi vom plăti gras, şi-n două luni vor fi gata instruiţi să pornim lupta împotriva amazoanelor… Numai muniţia o luăm din ţară, sau o comandăm la Uzinele Škoda.

— Nu vă pripiţi aşa, sare Găliganu grijuliu. Dacă mercenarii noştri vor mirosi comoara după care umblăm şi ne-o suflă de sub nas?

Toţi rămân mofluzi, cu gura căscată. Mde, nu e pentru cine se pregăteşte…

— Staţi, băieţi, îi liniştesc eu, numai unor guguştiuci li se poate întâmpla aşa ceva. Armata şi grupul expediţionar vor opera separat, începem săpăturile numai după ce cucerim insula amazoanelor, aşa încât mercenarii habar n-o să aibă de existenţa comorii.

Gândul meu e s-o iau de soţie pe regina amazoanelor (dacă într-adevăr există), însă deocamdată nu vreau să-l dau în vileag, ca să nu-şi închipuie cineva că umblu numaidecât să ajung rege.

Dar Tarzan tot a dibuit ceva.

Eu cred, spune el, că-i mai bine să-i ducem reginei niscaiva

În tui, decât să-i declarăm război. Mai degrabă o amăgim cu darurile.

De ce? întreabă într-un glas băieţii.

Ca să se însoare Dima cu ea... Atunci suntem călare pe şi-i naţie şi nu mai avem nevoie nici de mercenari, nici de muniţii.

(olegii se uită unii la alţii întrebători, ridicând din umeri sau lumlii-şi coate.

Nu vă miraţi aşa, le spun. Ideea lui Tarzan e ingenioasă. Aş piiuM, la urma urmei, s-o fac şi pe asta, pentru reuşita expediţiei...

Dacă o fi urâtă ca Muma-Pădurii? îşi dă Gălbează cu părerea.

Nu se poate. Regina trebuie să fie cea mai frumoasă dintre tiii. i/. oane.

Tarzan mai pune o întrebare:

Ai avea ceva împotrivă dacă ne-am însura şi noi cu doamnele de onoare?

Chiar vă rog!

Dacă e aşa, zice Ploşniţă, ce ne-ar împiedica să rămânem t ulo şi să întemeiem o nouă ţară?

Asupra acestei probleme nu ne putem încă pronunţa de p «acum. Însă iau notă de propunerea ta, care e interesantă.

Băieţii, văzându-se ca şi însuraţi cu fermecătoarele amazoane, muu cuprinşi de o veselie ciudată şi aruncă şepcile în sus, apoi, că îmi baţi, joacă pe ele cu picioarele până le fac zob.

Ho, nebunilor, ce v-a apucat? îi admonestez cu toată asprimea.

— Mi-aţi făcut capul calendar cu amazoanele voastre, zice Mă-Eu nu cred în basme, nici să mă pici cu ceară...

De ce, mă, urangutane? sar toţi pe el.

— Păi nu v-am mai spus? Cum o să trăiască muierile alea fără bai baţi? Nu se poate... *Non possumus*.

— De ce să nu se poată? îl înfruntă Ploşniţă.

Pentru că şi căci n-au cum să se-nmulţească, bă, deşteptul lui papuc…

Magotu ne-a încuiat. Spiritul lui practic se sprijină pe o logia sănătoasă.

Tu ce părere ai despre toate astea? îl întreabă Găliganu pe Kogvaiv, care până acum n-a scos un cuvânt măcar.

— Foarte proastă. D-aia te-aş ruga, Dima, să mă ştergi din controalele voastre, dacă veţi continua tot aşa.

— De ce, Rogvaiv? Ce te-a apucat? Ai vreo nemulţumire? Toţi se miră şi fac roată în jurul lui, să audă motivele pentru care vrea să părăsească expediţia.

— Sunteţi neserioşi, pe legea mea, umblaţi cu picioarele în aer, parcă aţi fi copii. Aud că vreţi să ajungeţi ofiţeri combatanţi ca să porniţi război contra amazoanelor. Când devii ofiţer, faci parte dintr-un corp organizat, adică din armata română, nu? Cine are să vă dea voie să luptaţi peste capul comandanţilor voştri şi peste conducerea ţării? Şi cu cine? Cu un stat organizat, cu Republica Ecuador, în stăpânirea căreia se află arhipelagul Galapagos, respectiv insula aceea fără nume. Într-un cuvânt, noi, elevii Liceului „Mihai Bravu”, ne războim cu forţele armate ale Ecuadorului. Păzea, că te facem pilaf, Ecuadorule, dacă te pui cu noi!

Băieţii izbucnesc în râs.

— Râdeţi, continuă Rogvaiv încălzit. Sigur că-i de râs. Şi pe urmă, Dima, nu pricep cum de v-a intrat în cap să faceţi colonialism? Şi de unde aţi scos bazaconia cu amazoanele, pe care n-o cred nici copiii de la grădiniţă?

Tarzan, Ploşniţă şi Găliganu îl combat:

— Amazoane există, tot aşa cum există şi fluviul cu acelaşi nume. Problema e dacă locuiesc în insula cu comoara sau nu… Dacă n-ar fi acolo, de ce pomeneşte Jim de ele? Aşadar, las-o mai uşurel cu „bazaconia”.

— Rogvaiv are dreptate, sar eu, luându-i partea. Chiar Jim Blacke se îndoieşte de existenţa lor. Însă adevărul e că nouă ne place să credem în amazoane şi să ne umplem închipuirea cu ele. Rogvaiv mai are dreptate şi în privinţa *colonialismului*. Am luat-o razna… Sigur, n-o să provocăm războaie şi n-o să cotropim pe nimeni. Ia spune tu, Rogvaiv, cum vezi expediţia, în linii mari? Că eu nu mai ştiu pe ce lume sunt… zău aşa.

— Cât se poate de simplu. E vorba de o comoară, nu? N-o putem captura decât singuri, orice străin de noi înseamnă o primejdie. Avem nevoie de un vas al nostru, condus de noi, cu puterile noastre. Lucrul e posibil în timp. Acum ce facem cu aurul

K.hit? El aparţine expediţionarilor, unui grup de oameni. Ei bine, vi mii trăi câţiva ani împreună… într-o insulă-paradis… folosin-ilu ne timpul cât mai raţional, pe baza unui program riguros respectat. Trebuie să chibzuim foarte serios.

— N-ar fi mai potrivit să ne facem locuinţe şi să rămânem. i» olo? În orice caz, vom trăi mai bine decât aici, zice Ploşniţă. Şi Mulată i se aliază câţiva ademeniţi de propunere.

— Să ne mai gândim!… Să ne mai gândim! le spun furat, Ia Undu-mi, de aceeaşi propunere. Apoi mă adresez lui Rogvaiv: „ied că ai văzut bine, dragul meu!

Lotte e geloasă?

A doua zi, la prânz, găsesc o scrisoare. La început, credeam că ei le Li mama, dar ea nu-mi scrie pe plicuri roz. O desfac. E de la Lidia. I în i cere să ne întâlnim azi între patru şi patru şi jumătate, la cofetăria Moderna, cică are să-mi spună ceva foarte important. Mă gândesc «o fi având să-mi spună atât de important? Să mă duc? Adică de i *v* nu? N-aş zice că mă prăpădesc după ea, dar nici nu-mi displace, i u/da susţine că-i o fată cam uşuratică. Ce-mi

pasă? N-are decât... A> vrea ca Lotte să afle că am primit scrisoarea şi că mă duc la în m ă1 llirc. Ar crăpa de ciudă, nu alta. Mă gândesc s-o las pe masă, să t u-adă că am azvârlit-o aşa, din neglijenţă. Curioasă cum e, are sa de a peste ea şi o s-o citească. Nu-mi convine însă: e plină de greşeli, I ulia e certată rău cu gramatica. Dacă aş lăsa numai plicul, n-ar şti despre ce este vorba, şi atunci n-am făcut nimic.

După ce isprăvim cu dejunul, Zgâră mă ia deoparte, şi-mi spune:

— Ţi-a venit o scrisoare. Ai primit-o?

— Da, îi răspund. De unde ştii?

— Eram cu Bambina la poartă, când a trecut factorul.

— Şi cui i-a dat-o în mână?

— Ei.

Mă bucur de descoperirea asta. Aşadar, tot ştie ceva. Poate că-şi Indii pu le cam despre ce este vorba, judecând după culoarea plicului.

Lui Magotu şi lui Zgâră nu le spun nimic. Cel mai mare omagiu pe care-l aduci dragostei este s-o ascunzi cât mai bine, spune Anatole France în reflecţia nr. 34 din *Maculatorul meu special*. Eu n-am scris cugetările astea numai ca să le scriu; le şi aplic în viaţa de toate zilele, bineînţeles, cu prudenţă, pentru că mi-e frică să n-o păţesc ca Robert din *Le Disciple*.

Îmi lustruiesc ghetele şi-mi pun uniforma cea nouă, pe care o îmbrac numai în zilele de sărbătoare. Cu cât se apropie ceasul întâlnirii, cu atât sunt mai neliniştit şi mai nerăbdător. Limbile pendulei parcă-s de plumb, aşa de încet se mişcă. Nu-i mai cer voie Doñei Bianca: mi-e greu s-o mint. Plec şi aşa, chiar dacă m-ar mustra după aceea. Trebuie să sufăr puţin: nu se poate dragoste fără suferinţă.

Mă privesc îndelung în oglindă, unde mă văd întreg. Nu sunt urât, am trăsături energice, ca tata. Aş fi voit să

semăn mai degrabă mamei. Atunci s-ar prăpădi fetele după mine, căci mama e frumoasă. Mă necăjesc câteva coşuri care mi-au ieşit pe obraz şi în frunte. Încerc să-i strivesc, apoi dau cu pudră, dar tot se cunosc.

Aud parcă ciocănituri mărunte. Dintr-o săritură sunt la uşă. Când deschid, dau cu ochii de Lotte. Câteva clipe ne uităm unul la altul, fără a rosti un cuvânt. Nu pot s-o întreb ce caută; e nepoliticos, trebuie să plec, şi mi-e frică să nu mă ţină de vorbă.

— Te deranjez? mă întreabă, surâzând uşor, şi intră în odaie.

— Nu, deloc, o mint şi mă simt foarte stânjenit din cauza acestei vizite nepotrivite.

Ea mă măsoară de sus până jos, vede că mi-am pus uniforma nouă şi nu zice nimic. Deodată mă întreabă, aproape răstit:

— Nu vrei să jucăm şah?

— Scuză-mă, te rog, nu pot acum…

— De ce? mă înfruntă, ţintuindu-mă cu privirile.

— Trebuie să plec…

— Unde?

— La un coleg… avem de lucrat câteva exerciţii de algebră pentru mâine.

— Daaa?! face ea bănuitoare, uitându-se la mine de sus. Mâine n-aveţi matematica. Sau minte orarul?

Mda, am scăpat din vedere. Orarul, prins în perete cu pione-n, în a dat de gol. Nu mă pricep să ticluiesc minciuni la repezeală.

Ei bine, pentru poimâine, e totuna.

Atunci, ai să te duci mâine pentru exerciţii. Acum am poftă di \ah. N-ai idee cât mă plictisesc. Nu mă dau bătut.

N-ai decât să joci cu Gigi… Cu el joci întotdeauna.

De rândul ăsta vreau să jucăm împreună.

Şi dacă nu vreau? la face ochii mari.

Cum, mă refuzi?

Dumneata de ce ai refuzat să-mi cânţi *Elegia*)

Pentru că aşa am avut poftă!

Ei bine, şi eu am poftă să te refuz. Suntem chit. I otte e palidă ca ceara şi face sforţări ca să nu izbucnească. Ma uit la ea şi deodată îmi trece prin minte un gând ca o lumină. I >umnezeule, fata asta mă iubeşte îngrozitor... A ghicit, pesemne, *X* mă duc la o întâlnire şi caută să mă împiedice cu orice chip. Alelei, ce rost ar avea stăruinţele ei? Nu renunţ însă la întâlnire, în i uptul capului. Chiar asta vreau: să sufere cumplit din pricina mea. îmi pun şapca şi dau să ies. Sunt hotărât, nu glumesc. Lotte.» llcut şi mai palidă decât adineauri şi are ochii tulburi. Se vede. a niciodată nu i s-a întâmplat s-o înfrunte cineva astfel.

Prin urmare, ţii cu tot dinadinsul să pleci? I >e rândul ăsta, sigur pe mine, o privesc, superior:

Trebuie să înţelegi!

Ei bine, n-ai să pleci, scrâşneşte ea, înfruntându-mă.

Nu, zău? Aş vrea s-o văd!

Aşteaptă, numaidecât! Cât ai clipi din ochi, fuge pe coridor şi încuie uşa. Când îmi >l. În scama, e prea târziu. Zgâlţâi clanţa, bat în uşă – degeaba. Sunt H i/onier în odaia mea.

Deschide, strig, nu-i frumos ce faci!

Domnul matematician e rugat să-şi facă singur exerciţiile il. algebră, fără preparator, răspunde ea semeţ, de afară.

Sunt buimăcit. Când a avut vreme să închidă? Cheia era doar pusă pe dinăuntru. Se vede că a mutat-o mai dinainte – tot avea ea planul să mă încuie.

— Deschide, insist, lasă gluma la o parte!

— Cine e mojic cu o fată se pedepseşte cu carceră. Peste trei ore, domnul mojic îşi va recăpăta libertatea.

— Trei ore? Eşti nebună? strig mâniat foc.

— Încă o oră de carceră pentru obrăznicie. Total: patru ore.

— Să ştii că sparg uşa.

— O plăteşti ca popa.

— Strig, urlu, are să mă audă lumea şi te faci de râs.

— N-ai decât. Nu-i e nimeni acasă. La revedere, stimate domn. Cel mai cuminte lucru e să te resemnezi.

N-am auzit vorba din urmă.

— Cum ai zis?

— Re-semnează-te! silabiseşte ea.

Aud paşi în sus, pe coridor. Se depărtează.

— Ascultă, nu pleca! strig din răsputeri. Sunt dispus să jucăm şah.

— Îmi pare rău, mie mi-a pierit pofta.

Aşadar, iată-mă prizonier. Ei bine, fata asta e nebună de-a bi-nelea. Am să i-o plătesc cu vârf şi îndesat. E patru şi jumătate. Desigur, Lidia mă aşteaptă la cofetărie în clipa asta. Ce să fac, cum să scap de aici? Deschid fereastra şi încerc să vâr capul printre vergele. Nu se poate, sunt prea dese şi nu încape. Turbez de ciudă. Şi totuşi, trebuie să mă eliberez, orice s-ar întâmpla, îmi frământ mintea să descopăr un mijloc, oricare, dar n-ajung la niciun rezultat.

„N-am să-i mai vorbesc niciodată”, mă hotărăsc. Renunţ la ideea de a evada. E o imposibilitate. Văd pe masă plicul Lidiei. Biata fată, cum m-o fi aşteptând!… Dacă ar bănui măcar ce mi s-a întâmplat!

„Nu cumva Lotte mi-a deschis scrisoarea?” îmi trece prin minte ca un fulger. De unde ştia că plec, pentru a mă împiedica la timp?

Cercetez plicul la încheieturi. Într-adevăr, a citit-o! Şi a lipit la loc plicul. Pare încă umedă lipitura…

Afurisită fată! Asta are s-o coste mult. Cu atât mai mult, cu cât mă iubeşte ca o disperată.

lini trec prin cap răzbunări cumplite. Am să mă

prefac c-o iubesc şi eu şi, după ce o voi săruta, numaidecât îi voi întoarce»». i i ele. Pentru o fată, părăsirea e cea mai cruntă pedeapsă, soră cu moartea.

Aşa am să fac. Apoi mă fotografiez bust cu Lidia şi pun poza» e 11 uşa mea de lucru. Când ne-o vedea Lotte împreună… măicu-liţa Doamne! „Să nu-şi piardă minţile, sărmana fată!” îmi şopteşte un gând. „N-are decât! Nu mă înspăimântă atâta lucru. Răzbunaţi a i răzbunare…”

După două ceasuri se îndură şi-mi dă drumul.

Seara, Lotte arată o voioşie neobişnuită. Râde cu atâta poftă, Iir ai toţi ne molipsim de râsul ei, chiar şi eu. Apoi cântă fără s-o 11 i. ige cineva o canţonetă italienească.

Magotu îşi pune o rochie albă de-a Doñei Bianca şi o cunună de l. unâiţă în jurul frunţii, iar Zgârâ face pe ginerele, îmbrăcat în li. unele răposatului soţ al gazdei, care-i sunt foarte largi.

Ne prăpădim de râs când îi vedem. Mai ales Magotu, în mireac nostim de tot. Şi-a dat cu pudră pe faţă şi şi-a roşit buzele… lud face pe ruşinoasa şi-şi dă ochii peste cap, e irezistibil.

Amândoi dansează şi fac nişte mişcări atât de caraghioase, im ăt Lotte râde cu lacrimi.

O să vă pun să deschideţi un circ în Pacific, le spun. Nu vă lunece nimeni în bufonerii.

Să ştii că nu-i rea ideea, se bucură Magotu. Se acceptă cu brio!

După atâta potop de veselie, rezultatul e de aşteptat. Gazda, însoţită de ginere, coboară în pivniţă şi aduce două sticle cu vin Inlundat.

Afurisiţi băieţi, ăştia o să-mi bea tot vinul! se vaită ea.

Doña Bianca are, într-adevăr, vreo 70 – 80 de sticle cu vin rămaşi de la răposatul, care ţinuse băcănie şi bodegă, şi le păstrează (< nuu nunta lui Lotte.

(red că până atunci o să rămână fără ele.

Logica dragostei

După întâmplarea asta, Lotte mă ocoleşte şi e mereu tristă. Nici şah nu mai vrea să joace cu mine. De câteva zile nimeni nu-i mai intră în voie. Uneori se aşază la pian, face câteva game şi se scoală nervoasă, apucată de un neastâmpăr ciudat. Aflu că la şcoală a luat câteva note rele. Poate asta să fie cauza.

Magotu mă întreabă odată, discret:

— Cum o duci cu dragostea, generalisime?

— Care dragoste?

— Ei, nu mai face pe prostul cu mine!

Mă jur că nu-i ascund nimic, şi el se cruceşte.

— Cum, n-ai prins de veste că marchiza e moartă după tine? Pufnesc în râs.

— De ce râzi?

— Pentru că spui prostii.

— Generalisime, te-am pierdutpour *toujours*. Nu te pricepi la dame. Să mor, dacă te pricepi.

— Ascultă, măi zevzecule, pe ce te bazezi tu când spui că…

— Am eu flerul meu care nu mă înşală. *Bambina* nu mai e aceea pe care o cunosc.

— Cum adică?

— Nu vezi că-şi schimbă fustele de trei ori pe zi, că stă cu ceasurile dinaintea oglinzii şi e mereu cu toane?

— Ţi se pare, Magotule. Cred că mai degrabă mă urăşte.

— Să i-o spui lui Mutu. Dar nici el nu te crede. Tu habar n-ai de comportarea ei dinainte, ca să poţi face o comparaţie… Ehe, în materie de psihologia fustei, nu mă bate nici dracu' …

— Du-te dracului cu psihologia ta!

Mă retrag în camera mea, dintr-o nevoie imperioasă

de a fi singur. Lungit în pat, mi-aşez mâinile sub cap şi m-aştern pe gânduri. De fapt, ştiam că Lotte mă iubeşte, dar acum, când mi-o confirmă şi cineva dinafară, certitudinea îmi dă bucuria izbânzii. Simt cum cresc de mândrie şi mă înalţ pe culmi, cu aripi în spate…

Îmi revine în minte păţania recentă. Eram şi atunci sigur că din cauza geloziei m-a zăvorât Lotte în cameră – ca să-mi zădărnicească întâlnirea cu… cealaltă.

lini pare rău, dar n-o iubesc: inima mea e dată Alinei Barbu, care va fi. cu siguranţă, soţia mea. În privinţa asta, mi-am făcut de mult iimic socotelile. Îndată ce ajung student, mă logodesc cu ea, iar după ce-mi voi lua diploma de licenţă, ne vom căsători. La drept vitibind, nu regret deloc că sunt îndrăgostit de alta. Lotte prea

1 purtat urât cu mine, prea mi-a făcut multe mizerii. Să îndure şi <. i acum! Nu există faptă fără răsplată.

În zilele ce urmează o tratez de sus. Vreau s-o fac neapărat să «iilnc, ca să mă iubească şi mai mult. Dar ea nici nu se sinchiseşte în mine. I-a revenit veselia, cântă la pian, sare, glumeşte…

(*x* s-o fi întâmplat? începe să mă roadă îndoiala: m-o fi iubind Iun adevăr?

Nu ştiu ce să mai cred. Sunt dezorientat de tot. Ceea ce azi ml \e pare adevărat, mâine se dovedeşte o simplă părere. Şi nu mă pe it bizui pe raţionament, pentru că dragostea e prea capricioasă >. i. O cuprinzi în cleştele silogismelor. Ea n-are logică… Cel mai iânnnte lucru e să nu mă mai gândesc la nimic şi… să aştept.

În ora de franceză

(lonvoc băieţii în vestiarul clasei. Trebuie să pornim o acţiune îmi Gică şi organizată pentru înfăptuirea expediţiei. După o scurtă

I» /batere luăm următoarele hotărâri:

I. Expediţia noastră va purta numele de Asociaţia

Română pe niru Expediţia Transoceanică sau, prescurtat, A.R.P.E.T.

I. Domisol se deleagă cu organizarea unei orchestre şi a unei 11111 are care vor da concerte în localitate şi, eventual, în alte oraşe din 4 Mu-iiia în timpul vacanţei mari, pentru a mări fondul expediţiei.

V Magotu va organiza o trupă care va da reprezentaţii şcolare im în vederea sporirii fondurilor A.R.P.E.T.-ului.

I. Esculap se numeşte casier-central. Toate operaţiile le va trece In11 un maculator special.

S. Tarzan va conduce corespondenţa biroului, trecând într-un it-gistru hotărârile care se iau de către Statul Major al Expediţiei. Im în grija lui va fi secţia fotografică a Asociaţiei.

6. Ploşniţă va îngriji de alcătuirea unei biblioteci, cuprinzând toate călătoriile celebre şi expediţiile ştiinţifice făcute până astăzi.

7. Şoimaru Cătălin se ataşează ca aghiotant pe lângă Dima Grigore.

Alături, în clasă, zarva încetează brusc. A intrat Damigeana şi noi tot n-am isprăvit cu şedinţa.

Ne întrebăm din ochi: tragem la fit ora de franceză, ca să putem continua discuţiile, sau intrăm în clasă? Iau cuvântul:

— Arpetişti, avem de dezbătut chestiuni importante. Deci stăm pe loc. Vorbiţi încet, ca să nu ne audă *monsieur* Damigeana şi să ne facă festa.

Astfel, în şoaptă, ca nişte conspiratori, hotărâm apariţia unei reviste intitulate *Lupta noastră*, care va avea ca motto: „Cine nu luptă pentru ideal se consideră decedat”. Noi vom lupta până la ultima noastră picătură de sânge pentru realizarea marelui nostru ideal, expediţia transoceanică, iar revista va face o susţinută propagandă

în acest sens.

— Staţi, arpetişti, îi temperez eu, revista o tragem la şapirograf în 3 – 400 de exemplare şi n-o răspândim decât printre elevii liceului.

Abia termin fraza, că uşa se deschide şi Damigeana se iveşte în prag, impunător ca un general.

— Ce este cu voi? Ce faceţi aici?

— Discutăm câteva chestiuni importante în legătură cu excursia pe care o proiectăm.

— Acest lucru puteţi să-l faceţi în afara orelor de clasă.

— Scuzaţi, domnule profesor, în focul discuţiilor, n-am prins >ştie că aţi intrat în clasă. mi pare rău, Dima, că nu sunteţi mai atenţi. Am intrat de e oră, şi, dacă nu auzeam găligie, habar n-aveam că suneeţi în clasă!

du unul, ne strecurăm în clasă şi ne ocupăm locurile

Vvirul reabă Damigeana pe şeful clasei, de ce nu i-ai *iilu*/*J P*: redeam că vor intra în clasă.

te, IS4 *. e mai întâmple aşa ceva.

I i i ne n-are să se mai întâmple. Vom închiria undeva o cameră şi i! i vom ţine consfătuirile noastre, fără să ne mai deranjeze nimeni. I *la* lui n-avem parte de romantismul francez... După câteva minute *uzim* de afară o larmă ciudată. Pe coridoare tropăie paşi grăbiţi, 11Mina câteva ţipete. Nu-i a bună... Ce s-a întâmplat? Chiar Da-Miip-ană întrerupe examinarea şi ciuleşte urechile. Balaci, du-te şi vezi ce e! Copoiu ţâşneşte din clasă ca glonţul şi, după câteva minute (i, r în se întoarce abia trăgându-şi sufletul:

I) omnule profesor, un elev dintr-a treia s-a aruncat pe feţi îmi a de la etajul doi.

I >ainigeană sare în picioare, speriat: A murit? Cine-i? Din ce cauză? I-i ca multe întrebări. Copoiu nu poate să răspundă, nici n-a ni vreme să coboare în curtea şcolii, un elev i-a spus ce s-a îni tinilat la ora lui Zecimalu.

I >e jos, din curte, se aude claxonând o maşină.

Salvarea! A venit Salvarea! strigă Basu. * lasa parcă ia foc. Câţiva colegi o zbughesc pe uşă fără să mai îi a voie. Profesorul nu se supără.

I I însuşi, după câteva clipe, ia catalogul şi se îndreaptă spre it, a «având grijă să ne recomande: Păstraţi liniştea!

r linişte? Toţi zburăm pe coridoare ca să ajungem mai iute U Imul accidentului.

I-i ea târziu. Sinucigaşul a fost ridicat şi dus la spital. Prin urii», io.na murit, mai e o nădejde, Doamne, de-ar scăpa, sărăcuţul!

Nr amestecăm cu puştii dintr-a treia, de la care aflăm ce s-am im ut. Pe sinucigaş îl cheamă Mazilu Ştefan, un băiat bun, sâr-K11111» i os la învăţătură. Când l-a scos la tablă, i-a spus Zecimalului la I în f u* că n-a putut pregăti lecţia. „De ce?" l-a întrebat, dar Ma

— I a iac ut. „Nota 1 şi să-i spui lui tat-tu să vină la cancelarie!" It u.itul s-a uitat îngrozit la profesor şi, cum acesta ţine de obicei li Ins geamul din dreptul catedrei, ca să aibă aer curat – aerul e

!». m. i lui –, a zbughit-o la fereastră şi s-a aruncat în gol. Un coleg, Mătăsaru, a vrut să-l împiedice, chiar l-a apucat de haină, însă n-a avut putere să-l ţină.

Portarul liceului spune că Mazilu a căzut întâi pe sârmele de telegraf, şi după aceea pe pământ, numai aşa se explică de ce n-a murit pe loc.

A doua zi, Copoiu vine cu veşti noi, auzite de la tatăl său, chestorul poliţiei, care face ancheta. Zice că Mazilu are tată vitreg şi alaltăieri seara i-a bătut pe el şi pe maică-sa atât de rău, încât toată noaptea s-au văitat amândoi de durere. Aşa că din cauza asta n-a putut să înveţe băiatul, dar cum să-i spună lui Zecimalu aşa ceva?

Peste alte câteva zile, aflăm că Mazilu scapă, însă

rămâne beteag de picioare.

Dar Zecimalu nu păţeşte nimic?

Centrala expediţiei transoceanice

Magotu vine şi-mi spune că a găsit pe strada Preda Buzescu un loc pentru Centrala expediţiei noastre, dar că proprietăreasa n-are încredere să-l închirieze unor elevi de liceu. Mă duc s-o conving eu. Ce-i drept, n-a fost tocmai uşor, am pisat-o două ore, dar am reuşit.

— Îmi pare bine că vom avea o proprietăreasa atât de tânără şi de frumoasă, am încheiat eu.

Nu ştiu ce mi-a venit să-i spun vorbele astea.

— Într-adevăr, găseşti? se miră ea, surâzând. Nu credeam că te pricepi la aşa ceva.

— Îmi pare rău! fac eu jignit. Doar nu mai sunt copil, am experienţă…

— Daa?! Nu-mi prea vine a crede.

— Ei bine, aflaţi că sunt încurcat cu o artistă celebră de la Operă, am izbucnit eu, dintr-o suflare, ca s-o dau gata.

— Cu cine?

— Vai, doamnă, nu-mi cereţi să vă spun numele!… Abia acum îmi dau seama ce nesăbuit am fost.

Proprietăreasa insistă mereu, împinsă de curiozitate.

— Mă puneţi într-o situaţie foarte grea.

— Te asigur de toată discreţia mea! îmi promite ea, amuzată. Nu mai pot să tac, să mă ia drept un palavragiu.

— E vorba de Alina Barbu. Aţi auzit de ea?

— Cum să nu?! Dar nu-mi prea vine să cred că se uită la ado-les*enţi.

— Vă înşelaţi, doamnă. Mă iubeşte cu pasiune, şi eu tot aşa. Vieţi o dovadă?

Scot fotografia Alinei din portmoneu şi i-o arăt. Proprietă-nus. i o ia, se uită lung la ea, citeşte dedicaţia şi râde cu poftă:

— Asta-i bună! Foarte bună! Femeile sunt atât de capricioa-ică când vă vedeţi?

— Mă duc deseori la Bucureşti. Şi, când nu ne vedem, ne scriem.

— Bravo, tinere, felicitările mele! Mă interesează, să-ţi spun liept, povestea asta…

Mă întorc cu tot statul-major la sediul nostru. Apăs pe butonul soneriei. Numaidecât se iveşte servitoarea, care ne deschide uşa u avăliei şi ne anunţă că o să coboare şi cucoana.

— Ce-i asta, generalisime? Ce gânduri ai cu dugheana? între. ibă Tarzan. Aici a fost o cofetărie…

— Arpetişti proşti ce sunteţi, asta nu-i dugheană: e birou în toată în Kiila, şi aici vom lucra de acum înainte, nu în vestiar, ca să ne «hi prindă Damigeana şi să ne poftească în clasă. Colo, lângă perete, Îţi aşezi, Ploşniţă, biblioteca, dincoace, Tarzane, îţi pui biroul şi un dulap pentru scripte, aici Esculap îşi aranjează casa de bani…

De unde casă?

Cumpărăm una veche. Vreau să vă văd la treabă. Trebuie să muncim, arpetişti, până cădem pe brânci, altfel n-o scoateţi la». ipac cu mine.

Băieţii sunt entuziasmaţi. Într-adevăr, la aşa ceva nu se gândiri a, un birou al lor le trebuia, fără îndoială.

C ioborâm să vedem cum arată pivniţa. E mare şi întunecoasă – ţine cât toată prăvălia.

— Ne trebuie o masă la mijloc şi scaune. Aici vom ţine şedinţele secrete.

De minune! Pivniţa e parcă croită pentru aşa ceva. Orice tain. i presupune un loc ascuns, o grotă, o subterană. Chiar primii creştini se adunau în catacombe, săpate sub pământ, să i se închine noului zeu.

Vine şi proprietăreasa. E îmbrăcată într-un taior strâns pe corp care o arată mai tânără decât este. Surâde

şi mă întreabă:

— Ei, aţi venit?

— Da. Să-mi daţi voie să vă prezint statul meu major. Ea râde înveselită:

— Statul-major? Bine, domnule generalisim, prezintă-mi-l! Băieţii îi sărută mâna, şi după asta, vrem să facem contractul.

— Să nu păţesc vreo boroboaţă, mă avertizează ea. Nu sunteţi conspiratori, nu uneltiţi cumva împotriva… statului?

— Vai, doamnă Victoria, se poate? Suntem băieţi serioşi… părinţii noştri garantează oricând pentru noi. Tatăl meu e diplomat… tatăl colegului meu e avocat şi primarul oraşului…

— A, dumneata eşti băiatul domnului Arginteanu?

— Da, domniţă, răspunde Tarzan, zâmbitor şi galant.

— Tatăl lui, continui, arătându-l pe Esculap, este farmacist.

— Îl cunosc pe domnul Niculescu… Bine, sunt convinsă că sunteţi băieţi de ispravă.

După ce pleacă proprietăreasa, le spun băieţilor:

— În două zile, trebuie să mobilăm biroul. Din pământ, din iarbă verde, să-mi scoateţi tot ce ne trebuie. Scrie, Tarzan, fa o listă de mobilier.

— Mai întâi, să-i tragem o zugrăveală numărul ainţ, propune Magotu.

— Bine, te ocupi tu cu zugrăvitul, şi Tarzan cu mobilierul. Joi, la orele şase, totul să fie gata. Executarea!

— Am înţeles!

— Stai că am uitat! Tu, Ploşniţă, comanzi o firmă reprezentând un vapor care merge pe ocean şi deasupra scris cu litere mari, de-o şchioapă: *Asociaţia Româna pentru Expediţia Transoceanica*, iar dedesubt, cu litere mărunte: *Biroul Central de Organizare*. Ai înţeles?

— La ordin! face Ploşniţă soldăţeşte, ducând mâna la chipiu.

Asta era într-o luni. Peste trei zile, mă duc să văd ce au făcut kueţii. Localul e de nerecunoscut. Pereţii sunt zugrăviţi cu albas-11 u intens, ca apa mării, iar plafonul cu bleu, aidoma cerului. Pe peretele liber, din fund, Tarzan, priceput la pictură, a desenat har-i. i Americii de Sud, cu arhipelagul Galapagos la scara 1: 500.000. Int el a adus de acasă un covor pe care l-a aşternut pe jos şi două mese. Un arpetist dintr-a şasea a cărat un dulap, iar altul a venit cu perdele şi brizbrizuri, cu care au împodobit ferestrele. În sfârşit, biroul nostru este atât de cochet, încât mi se umple inima de mândnc. Mai trebuie casa de bani. Facem noi rost şi de asta, nicio Kiijă.

Băieţii, la rândul lor, abia îşi încap în piele de mândrie.

— Vino să vezi firma!…

Firma e pe gang, n-a fost încă montată. Magotu o trage de la perete şi mi-o arată. E o capodoperă. Meşterul n-a pictat un vapor modern, ci o corabie străveche cu pânze. Aflu că Ploşniţă a găsit o carte despre Cristofor Columb, care, în ediţia franceză, are pe (opertă o corabie, după care s-a inspirat zugravul.

Cobor în pivniţă. În mijlocul ei, tronează o masă mare, împi ejmuită de zece scaune. Pe jos, arpetiştii au aşternut nisip fin, iar «creţii i-au îmbrăcat cu rogojini de jur-împrejur, aşa încât încăperea.ne un aspect de-a dreptul straniu.

Magotu îmi raportează că un arpetist dintr-a VI-a i-a făgăduit a tatăl său, tipograf, ne va tipări gratis un număr din revistă (o să plătim numai hârtia), iar celelalte numere cu preţ redus.

— Tarzan, adună materialul şi dă-l la tipar. Eu voi scrie un artiol despre Columb sau Magellan. Mâine ţi-l

aduc.

Mă mir singur de îndrăzneala mea, pentru că niciodată n-am în i is un articol şi nu ştiu dacă voi duce la bun sfârşit o asemenea treabă.

Ne sfătuim cum să aranjăm vitrina şi ce să punem în ea. Tarzan /ne să construim un transatlantic în miniatură şi să-l încadrăm lutr un decor marin. Eu aş vrea ceva mai de senzaţie. Aş vrea ca uansatlanticul să meargă cumva pe apă… Ţiganu' şi cu Magotu ied că e posibil să facem aşa ceva. Când vrei cu tot dinadinsul, nimic nu e imposibil. Trebuie să chemăm un constructor iscusit.

Observ că afară sunt strânşi o droaie de elevi care se uită curioşi şi discută. Mulţi trecători se opresc şi, văzând elevii strânşi, îi întreabă ce s-a întâmplat, ce aşteaptă acolo.

Dau ordin ca băieţii care n-au nicio treabă să nu mai caşte gura de pomană dinaintea birourilor, să împiedice circulaţia. Magotu se duce şi îi împrăştie.

— Erau şi arpetişti printre ei? îl întreb.

— Da, câţiva numai.

— Cum am face să-i deosebim dintr-o singură ochire? … Am găsit! Ne trebuie o insignă. Tarzan, ia notă: fiecare arpetist va purta la piept o insignă de metal.

— De unde procurăm insignele?

— Te priveşte. Să fie emailate pe deasupra, de mărimea unei băncuţe, însă nu rotunde, ci ovale.

— Şi ce scriem pe ele?

— Iniţialele A.R.P.E.T., ce altceva? Sub iniţiale, un vas şi trei linioare ondulate care reprezintă apa mării. Toţi arpetiştii vor purta insigna în mod obligatoriu, bineînţeles, plătind costul ei. Executarea!

— Am înţeles, generalisime.

— Stai o clipă: pentru statul-major, insignele să fie mai mari şi de culoare bleu. Celelalte, gri sau albe. În

şapte zile, executarea!

Magotu îmi raportează că Basu, Păleaţă şi Rembrandt au trecut pe la birou sau Centrală, cum îi spuneam, şi că se uitau cam cu jind. Ei nu s-au înscris în expediţia noastră, socotind, probabil, că tot ce facem şi dregem nu-i decât o aiureală. Lasă c-o să-i judec eu când le-o fi lumea mai dragă!

— Totuşi, adaugă Magotu, pe Basu trebuie să-l cooptăm: pentru serbări şcolare e foarte bun!

— Fiindcă are voce? Găsim noi pe alţii cu voce mai grozavă ca a lui.

Înainte de culcare, m-apuc să-i scriu mamei. Îi povestesc tot ce s-a întâmplat cu Mazilu, ce viaţă infernală ducea el acasă cu maică-sa şi cum, împins de deznădejde, a vrut să-şi curme zilele. Iar călăii săi, tatăl vitreg şi Zecimalu, n-au păţit nimic. De ce atâta nedreptate pe lumea asta?

ti mai scriu că am fost cu Magotu la spital şi i-am dus lui Mă-/ilu bomboane şi prăjituri. S-a bucurat aşa de mult, sărăcuţul! Noaptea tot pe Mazilu l-am visat...

Cea dintâi femeie

Iarna s-a topit odată cu hlamida ei albă. De câteva zile soare-l «sclipeşte vioi pe boltă, parcă ar fi prins puteri noi. Pomii stau să tuf i unzească şi se simte ceva nelămurit plutind peste fire.

Sunt când vesel, când trist. Simt că-mi lipseşte ceva şi nu ştiu i r uneori îmi vine să strig şi să zburd ca un copil. Ah! dacă aş (Mitca să zbor în insula fermecată, unde trebuie să fie mereu primăvara!

Nu-i chip să stau în casă pe vremea asta. Ies în curte şi mă bucur, fără să-mi dau seama de ce. Băieţii sunt toţi plecaţi, Mago-i u trebuie să fie la Centrală. Mă duc să văd ce mai e pe-acolo.

Lotte mă strigă din spate:

— Pleci în oraş?

— Da, îi răspund. De ce?

— Dacă nu te superi, îţi dau să iei o reţetă de la farmacie. Doña Bianca e bolnavă de ieri. Azi-dimineaţă am auzit că a venit doctorul. Lotte se repede în casă şi-mi aduce reţeta. Mă uit l. i ea aşa de nedumerit, încât fata e intrigată:

— De ce mă priveşti aşa?

E atât de frumoasă astăzi, încât nu-mi vine să cred că-i tot ea. Nu-i răspund nimic şi plec la farmacie. Pe drum, în dreptul poştei, 11 întâlnesc pe Lidia. Probabil a ieşit de la slujbă. Era cât p-aci să n-o \ (-cunosc şi să trec mai departe. Când mă zăreşte, surâde şi mi se pare ţi ca mai frumoasă decât este, în bătaia soarelui de primăvară.

— Nici n-ar trebui să-ţi vorbesc, mă dojeneşte ea. Nu eşti parolist.

— Iartă-mă, Lidia, n-am putut veni.

— Ce s-a întâmplat? Ai fost bolnav?

— Nu, dar am primit prea târziu scrisoarea.

Ce era să-i spun? Că m-a împiedicat Lotte? Nu se putea. Totuşi, Lidia îmi reproşează că nu i-am răspuns.

— Ba ţi-am scris, o mint. N-ai primit scrisoarea! Ţi-am pus-o la poştă…

— Nu trebuia pe adresa aceea. S-au mai pierdut două scrisori…

— Bine, dar altă adresă nu aveam.

Îmi pare bine că s-aprins minciuna. Sunt unele care se potrivesc la ţanc cu adevărul. După aceea o întreb:

— În definitiv, ce-aveai să-mi comunici atât de „important”?

— Acum nu mai am nimic, râde ea.

Tăcem câteva clipe. O măsor, de sus până jos, cu coada ochiului. E atât de proaspătă şi taiorul ei, strâns pe trup, o prinde atât de bine.

— Ai vreo treabă? Nu vrei să ne plimbăm puţin?

— Ba da, cu plăcere. Numai că trebuie să iau o reţetă. Nu-i nimic, se poate şi mai târziu.

O luăm agale, pe Unirii. Aş vrea s-o invit într-o cofetărie, şi nu îndrăznesc. Ea exclamă:

— Mi-e o sete nebună!

— Hai să luăm câte o prăjitură, sar eu.

— Nu sete de asta. Sete de viaţă… înţelegi?

Râdem amândoi. Credeam că numai eu simt aşa, dar uite că şi Lidia simte – poate chiar toată lumea asta care forfoteşte pe stradă încoace şi încolo.

Totuşi intrăm la Moderna. Vorbim mult şi de toate. Mă apuc şi-i istorisesc aventura mea imaginară cu Alina Barbu, îi arăt şi fotografia. Ea e uimită şi mă priveşte cu ochii mari.

— O mai iubeşti? mă întreabă.

— Nu. Dar am iubit-o şi am suferit mult din cauza ei.

— Nu se poate dragoste rară suferinţă.

Uite, şi Lidia a spus un mare adevăr. Lumea din cofetărie trage cu coada ochiului spre noi, parcă ne spionează. Aş vrea să treacă Lotte şi să mă vadă cu Lidia. Cred că ar crăpa de ciudă.

La plecare, îi cumpăr Lidiei o cutie cu bomboane fondante.

— Încotro mergem? o întreb.

— Hai să trecem pe la mine. Tot trebuie să las pachetul acasă.

Stau o clipă la îndoială.

— Părinţii tăi ce-o să creadă despre mine?… Ka râde cu poftă.

— Ţi-e frică de ei?

— Nu mi-e frică, dar ştii… mă jenez puţin.

— N-ai nicio grijă. Mama e la lucru, într-o familie. Şi nu vine deloc?

— Se întoarce tocmai diseară.

Îmi aduc aminte că ea n-are tată. Grăbim pasul, deşi nimic nu în îndreptăţeşte. Mă gândeam la vorbele ei: „Mama e la lucru, înl1 o familie”. Cum vine asta? Nu pricep nimic. Dar nu îndrăzm-se s-o întreb mai mult.

Ajungem în faţa unei case modeste, tupilată în fundul unei «ui ţi şi străjuite de o armată de pomi. Aici stau.

Nu ştiu de ce îmi închipuiam că Lidia trebuie să locuiască Im i o vilă elegantă, totuşi nu-mi displace casa. Pătrundem în an-i leu, apoi într-o odaie cu tavanul scund. Pe pereţi atârnă fotografii în i. une ieftine. Mai văd un pat cu tăbliile pictate şi o oglindă Inimoasă de cristal, care parcă râde de sărăcia celorlalte mobile.

— Nu-ţi place la mine? Adevărat, nu prea e simpatic… Protestez, fără convingere:

A, nu!

Aş spune mai multe, dar nu-mi vine nicio frază în minte. Ea hm oferă un scaun.

Cu ce vrei să te tratez? Îţi place dulceaţa de caise? Mai e nevoie de trataţie? Doar venim de la cofetărie. Desco-l-at, într-un colţ, pe o măsuţă, un patefon. La început, credeam că-i» maşină de scris.

Mai bine să ascultăm muzică. Bună idee! Am câteva plăci bune. Se repede şi mi le aduce grămadă, ca să am de unde alege.

Pune *La Paloma*. Asta îmi place mult. Muzica mă înveseleşte. Parcă nu-i chiar aşa de urât cum mi se pai usc la început. Soarele pătrunde prin fereastră şi o inundă pe 1 itii. şi cu lumină. Ei îi place. În lumină e mai fermecătoare.

Dau peste un album pe care m-apuc să-l răsfoiesc. Într-o pe –, ză, Lidia e fotografiată aproape goală, şezând pe un divan. Sorb I cu lăcomie imaginea trupului ei şi-mi vine în minte *Paolina Bor*-l *ghese* a lui Canova. Ea prinde de veste şi se apropie de mine.

— Ce faci aici?

Când îşi dă seama că îi contemplu nudul, se burzuluieşte:

— Nu ţi-e ruşine? De ce nu mi-ai cerut voie? şi-mi smulge albumul din mână!

— Tot nu m-ai fi lăsat, chiar dacă-ţi ceream voie. îmi placi mult acolo. Eşti foarte bine.

— Obraznicule! mă dojeneşte cu drăgălăşenie şi mă trage pu –, ţintei de urechi. Apoi se aşază lângă mine şi mă descoase: Spune-mi drept, eşti iubitul italiencei?

— Singura fiinţă pe care am iubit-o este – ţi-am mai spus – i Alina Barbu, marea cântăreaţă.

— Dar la mine nu ţii deloc?

— Dacă vrei să-ţi spun, dă-mi nudul.

— În ruptul capului! mai întâi că nu-i reuşit.

— Dacă mie-mi place, ce-ţi pasă?

— Ţi-o fi plăcând, dar nu se poate.

— Ţi-l iau cu forţa, să ştii.

— Poftim. Încearcă dacă poţi…

O prind în braţe şi o strâng cu putere de mijloc. Asta îmi aduce aminte de luptele cu Lotte şi vreau să încerc şi cu Lidia.

— Uite ce este: ne luptăm luptă dreaptă. Cine rămâne învingător ia albumul.

— Şi cum ne luptăm?

— Corp la corp.

— Eşti nebun?

Ea râde şi se-nvoieşte. Pune albumul deoparte şi îşi suflecă mânecile.

— Bagă de seamă că eu muşc!

— Nu mă tem!

Ne încolăcim braţele şi ne lipim unul de altul. Şi lupta începe, furioasă, de o parte şi de alta. Lidia e mult mai voinică decât Lotte.

— Îţi place trânta? o întreb.

Nu-mi place. Nu vezi cum mi s-a mototolit rochia? Ne desprindem din braţe. Lidia încearcă să netezească rochia tu mâna, dar nu reuşeşte.

Am s-o scot, că se şifonează… Dezbracă-ţi şi tu haina… Iac numaidecât întuneric în odaie.

Dumnezeule, ce idee năstruşnică şi pe Lidia! Asta-i nebună bine! Mă amuză teribil trăsnaia ei.

După ce lasă transperantul, arunc într-o clipă haina de pe Mime.

Eşti gata? mă întreabă ea.

— Gata! Dar tu?

— Şi eu…

— Atunci, începem!

() caut, bâjbâind prin întuneric. Ne înlănţuim din nou cu braţele şi mă trece o grindină de fiori când o simt lipindu-se de mine.

Dacă voiam să prelungesc luptele cu Lotte, apoi cu Lidia n-aş mai sfârşi încăierarea, atât e de plăcută. De ce sufli greu? o întreb. I) rept răspuns, Lidia mă sărută sălbatic, încât era să ţip de iluiere. Cu toate astea, îi întorc sărutarea, fără să mă las mai prejos. Se vede treaba că şi sărutările fac parte din luptă…

Mi-eşti drag… îmi şopteşte cu alt glas decât al ei.

— Şi tu mie, îi răspund înfocat.

Mă cuprinde mirarea că împotrivirea ei slăbeşte. Lidia dă mei eu înapoi şi, în retragere, atinge transperantul care se clatină, Luând un fir de lumină să pătrundă în odaie. Se lipeşte tot mai mult în mine, ca să n-o văd în cămăşuţă. Înfruntându-ne, mereu, ajun-mim lângă pat. Ea cade şi, în cădere, mă trage şi pe mine. Nu înţeleg i-a rost: s-a împiedicat sau… Capitulezi?

— Da, şopteşte, cu ochii închişi.

Arc suflarea pripită şi fierbinte, iar trupul îi arde ca

jarul.

— Atunci îmi dai fotografia? – ia-mă pe mine, prostule…

Mă simt zdrobit, buimac. O senzaţie de toropeală plăcută mă i upleşeşte. Nu-mi dau seama cât zăbovesc în starea asta şi nu ştiu cum s-a întâmplat întorsătura: din învingător am devenit învins şi din senin a coborât o vrajă, schimbând sorţii. Când mă trezesc, trag cu coada ochiului să văd ce face Lidia. Se bucură de biruinţa ei? Dar ea zace alături, cu faţa descompusă şi ochii închişi. Pieptul abia îi saltă, parcă n-ar mai răsufla. E goală, un picior îi atârnă pe marginea patului.

Nu-mi vine a crede. Cum, şi Lidia este înfrântă? Şi ea zace cu mădularele zdrobite? E de neînchipuit cât de ciudată a fost lupta asta…

Sunt asudat tot. îmi şterg năduşeala de pe frunte cu un pui de pernă. Mi-e sete. Aş bea o vadră de apă, fără să mă satur. îmi pare rău s-o trezesc, deşi acum n-o mai pot suferi lângă mine. Goliciunea Lidiei mă irită şi o acopăr, trăgând un colţ al cuverturii peste mijlocul ei. În clipa aceea îmi scapără în minte marea întrebare ce mă frământă de câţiva ani: „Asta e femeia?”

Mă cutremur din toate băierile fiinţei. Nu, nu, nu se poate! Vreau să fie… *altfel*, cu totul altfel. M-aş simţi cel mai nenorocit om de pe lume, dacă mi-ar fi silă de Alina. îmi pare rău că în clipa asta m-am gândit la Alina. Nu trebuia. Mă cuprinde o tristeţe grea, un simţământ straniu, pe care nu l-am mai încercat.

Nu mai pot rămâne aici, parcă m-aş sufoca. Mă ridic încet, să n-o trezesc pe Lidia, şi cobor din pat. Mă bate gândul să fug…

Lidia simte şi mă întreabă:

— De ce nu mai stai?

— Cum, nu dormeai? fac mirat.

— Ce vorbă pe tine! Cum să dorm? Şi se porneşte pe râs.

Mie nu-mi place şi sunt nedumerit că ea râde, în loc să plângă. Orice fată plânge, după ce se întâmplă asta, nu? Ea de ce nu face la fel? Foarte ciudat!

Ne îmbrăcăm. Se apropie de mine, serioasă:

— Jură-mi că n-ai să spui nimănui.

— Cum îţi închipui aşa ceva? protestez. Doar îmi dau seama de gravitatea faptului.

E mulţumită de răspuns şi mă sărută pe obraz.

— Sărută-mă şi tu! Aici!

Îmi arată gura. Lipesc absent buzele de-ale ei. Sărutul nu mai m³ niciun farmec. Totul fusese un miraj care se destrămase, sfi) mi de o mână brutală.

Mă înăbuş, dacă mai întârzii o clipă în camera asta strâmtă, l.n. i aer.

= – S-a făcut cam târziu, îi spun. Trebuie să plec…

— Urâciosule, să-ţi fie ruşine! Credeam că nu eşti atât de grăbit… Nu mă sinchisesc de vorbele ei, îmi intră pe-o ureche şi îmi

! s pe alta. În timp ce aranjează patul răvăşit, mă întreabă:

— Când ne mai întâlnim?

— Să văd… Te anunţ eu…

Se opreşte din dereticat şi ridică ochii. Pesemne răspunsul i

1 părut cam nelalocul lui.

Daaa? „Să vezi”? Ştii ce? Te rog să nu mă mai anunţi în nu iun fel!

— De ce?

— Pentru că eşti impertinent! îmi aruncă ea înfuriată.

— Bine… dar… de ce te superi?

Mă mir de ce s-a supărat aşa, dintr-odată. Ca s-o împac, îi spun: Am să-ţi aduc un cadou frumos de tot.

— Pleacă! Se întoarce mama! Pleacă numaidecât! se răsteşte 11 mine, de parcă ar fi intrat deodată alta în pielea ei.

Îmi iau şapca şi, obidit, mă strecor în curte, temându-mă să în cel mai mic zgomot. Când ies pe portiţă, parcă aş fi zvârlit o luncă din spinare. Nu m-am uitat deloc înapoi.

Între timp, plouase afară. Nici n-am prins de veste. Străzile ImMtă în apă. Cerul e încă înnorat şi lămpile încep să se aprindă.

Am impresia că mă găsesc în alt oraş, atât de ciudate mi se par l. nlirile şi străzile pe care colind. Parcă şi-au schimbat, ca prin.i. În, înfăţişarea.

…I. u însumi mă simt altul", îmi vine în minte, şi asta mă dumi-i» >le întrucâtva.

(! iudată întâmplare! Mi se pare că s-au scurs zile, chiar luni întregi de când m-am întâlnit cu Lidia.

C rând ajung pe Regală, zăresc un om care vine din sus. N-am cu-i. lui să dau ochii cu el. îl evit, şi pentru asta trebuie să traversez strada. Dar trecătorii se îndesesc şi n-am încotro. Mă strecor printre ei, cu privirea în pământ, ca un criminal. Mi s-ar părea cel mai nebunesc curaj să le înfrunt privirile. Toţi mă scrutează mustra tor cu ochii, ca şi cum ar fi aflat de isprava mea.

Abia când ajung acasă, mi-aduc aminte că trebuia să iau reţeta pentru Doña Bianca.

— Ptiu! mă plesnesc pe frunte, de când m-o fi aşteptând cu doctoriile!

M-aş spânzura, atât mă simt de vinovat. Ce îi voi spune lui Lotte? De ce am întârziat patru ore? Şi nici măcar n-am trecut pe la Centrală.

Cu moartea în suflet, intru într-o farmacie şi, după ce iau reţeta, sunt atât de zdrobit, încât nici nu grăbesc paşii să ajung mai repede acasă cu medicamentele.

Eroul zilei

Norii de pe suflet s-au dus… Dar atât de greu! Zece zile am zăcut pe picioare de o boală fără nume. Parcă se instalase un răzbunător în fiinţa mea şi voia să nimicească tot ce mă înconjoară. Şi chiar pe mine însumi. Nu era chip să văd o femeie, chiar pe Doña Bianca sau pe Lotte, fără ca răzbunătorul meu să nu-şi reverse mânia. În tot timpul acesta, am ocolit, cu spaimă, orice fată sau femeie, chiar pe stradă… Gazda se luase de grijă, mă descosea mereu ce am, de ce nu chem un doctor. Ce aş fi putut să-i răspund?

În sfârşit, a trecut criza… Acum mă simt iarăşi senin, vesel, mi-a revenit bucuria de a trăi.

Arpetiştii muncesc din răsputeri şi nu se plâng de oboseală, chiar dacă n-ar dormi şapte nopţi de-a rândul din cauza lucrului. Fireşte, nu s-a întâmplat până acum ca un arpetist să nu închidă ochii o săptămână, dar două zile şi două nopţi tot au lucrat Tarzan, Esculap şi Domisol la proiectul de regulament al Asociaţiei, numai şi numai ca să fie gata în ziua fixată. Mă bucur că mă ascultă p i hiar aşa trebuie să facă. Magotu îmi spune că ştiu să mă impun.

I >e asta nu pot să-mi dau singur seama, totuşi cred că-i adevărat.

Revista a apărut cu titlul *Pe aripile biruinţei*, având ca subtidu: *Organ al Asociaţiei Române pentru Expediţia Transoceanica*. A i e o copertă arătoasă, din hârtie lustruită, pe care e desenată coi abia lui Columb. Articolul meu despre *Călătorii vestite* a ieşit la I» k de frunte. În cuprins mai avem o odă semnată de Cătălin Şoi-Hiaru, aghiotantul meu, închinată arpetiştilor care vor pleca del îi te pe mări şi oceane. Am publicat, de asemenea, toate circularele p dispoziţiile precum şi lista arpetiştilor, în frunte cu statul-major.

Îi lupele artistice lucrează cu multă râvnă. Sub direcţia de scenă *a* lui Magotu, se repetă piesa *o scrisoare pierduta* a lui Caragiale.

\ în curând vom fixa data reprezentaţiei. (Aş fi vrut să jucăm o piesă cu caracter arpetist, dar cine s-o scrie?)

Domisol a făcut ce-a făcut şi a înjghebat o fanfară. Deocam-tl. iia n-are decât două clarinete, un trombon, un flugelhorn şi o mbă mică, dar se descurcă şi cu astea. Câteva zile a repetat cu instrumentiştii în pivniţa Centralei, dar doamna Victoria mi-a îi unis vorbă că nu se poate odihni din cauza tărăboiului, aşa că băieţii au continuat să exerseze la Domisol acasă. Acolo e mai bine, pentru că îi învaţă tatăl lui, care e şeful muzicii militare a Regimentului 99 infanterie.

Insignele sunt gata şi ne plac mult; micuţe, ovale, colorate viu ţi emailate. Arpetiştii le poartă cu mândrie şi se fălesc pretutindeni t a ei fac parte din expediţia care, într-o bună zi, îşi va lua zborul spre alte zări, despicând apele oceanului. Primim mereu cererint» i de înscriere în A.R.P.E.T., dar nu le putem satisface, căci nu nu-i avem locuri. Totuşi, stăruinţele sunt mari. Până şi Lotte m-a rugat pentru un elev dintr-a III-a liceală. Nu ştiu ce-i de făcut, 11 chilie să sporim numărul membrilor echipajului. Se vede că l-ai înecul aventurii îmbată minţile fragede. Mai sunt şi afurisitele alea de insigne care strălucesc atât de ispititor. În plus, băieţii îşi «Iau seama că A.R.P.E.T.-ul e ceva serios, ca o organizaţie de stat u birouri, propagandă, echipe artistice şi altele.

Când discutăm regulamentul A.R.P. EL.-ului coborâm în pivniţa, pentru că sunt lucruri secrete. Eu stăruiesc, mai ales, asupra disciplinei pe care arpetiştii trebuie s-o păstreze cu sfinţenie şi prevăd pedepse aspre pentru cei care o încalcă.

Când vine vorba de noile cereri, sporim numărul membrilor echipajului de la 150, cât era până acum, la 1.000.

— E prea mult, obiectează Tarzan. Toţi elevii liceului,

de la clasa I şi până la a VII-a, nu sunt decât 760.

— Avem însă Şcoala Normală, Liceul Comercial. îi înscriem pe toţi. Numai să fie băieţi de ispravă. Vom organiza o expediţie cum nu s-a mai văzut.

— Ce brânză facem cu puştii din cursul inferior? întreabă Magotu. Nu-i înscriem de pomană?

— Nu. Îi vom lua şi pe ei. Nu văd deocamdată ce utilizare le vom da. Acest lucru îl vom stabili ulterior.

În sfârşit, numărul membrilor rămâne definitiv fixat la 1.000 de suflete.

Când anunţăm acest lucru, atât la afişier, cât şi în revistă, suntem năpădiţi de o avalanşă de cereri. Facem cunoscut fiecărui petiţionar să se prezinte la sediul A.R.P.E.T.-ului pentru a-şi susţine personal cererea. Ca să terminăm mai repede lucrul, fiecare arpetist din statul-major devine o comisie. Tarzan este comisia nr. 1, Magotu

— Comisia nr. 2, Domisol – comisia nr. 3 şi aşa mai departe.

Dacă ne-ar fi plătit cineva un milion, n-am fi lucrat nici pe departe cu atâta râvnă cum am făcut-o aşa, pe gratis. În zece zile de muncă supraomenească – bineînţeles, în afara orelor de şcoală

— Operaţia recrutării este terminată.

Succesul e cu atât mai mare, cu cât absolut toţi elevii dintr-a VIII-a au venit să se înscrie, acceptând şefia noastră, deşi suntem într-a VII-a. Şi-au dat, desigur, seama de superioritatea noastră şi au plecat stindardul, lăsând nasurile jos. Totuşi le fac o cinste: voi coopta pe doi dintre ei în statul-major, şi anume pe Esculap II, fratele colegului meu de bancă, şi pe Gheţu, şeful clasei.

Numai Păleaţă, Rembrandt şi Basu se ţin mândri şi nu se înscriu. Cu atât mai rău pentru alteţele lor serenisime, uscate şi acre de invidie, care filosofează cu şira spinării cam în felul următor: „Cum se poate ca un

venetic, sosit de câteva luni la şcoală, să se ujeze, aşa, deodată, în mare şef de expediţie, iar ei, în special Păleaţă, care-i şeful clasei, să rămână la coadă, nebăgaţi în seamă?”

Aşa o fi, dar cine-i de vină?

Păleaţă, dacă-i şeful clasei şi fiul marelui Damigeana, n-avea-laât să-şi stoarcă materia cenuşie şi să născocească un plan de ««pediţie mai abitir decât al meu, în loc să joace pocher cu toate haimanalele şi să se ţină de fuste.

De asemenea, s-au înscris buluc, după cum am prevăzut de dilcl, elevii de la Comercial şi Normală. L-am înscris, din oficiu, p pe Mazilu şi i-am dus insigna la spital.

Profesori, părinţi, rude – în fine, toată lumea începe să cerce-ir/e, să întrebe: „Ce este cu expediţia asta? Cine o face? Când vom pleca? De unde avem bani? Şi de ce îi spunem «expediţie» p im excursie?”

Mulţi rămân nedumeriţi, alţii surâd îngăduitor: „Nu-i decât oi opilărie”. Îi las să creadă ce vor.

Într-un fel, sunt eroul zilei. Tot oraşul mă cunoaşte ca pe un t îi breaz: „Asta e Dima cu expediţia transoceanică!”. Fetele de la şcoală, în uniformă, cu şorţuleţe şi cu guleraşe albe, scrobite, se mia lung la mine.

Nu-i tocmai rău. În orice caz, se poate spune că însemn ceva li pe acum. Dar mai târziu, după ce vom cuceri insula vrăjită? N-am însă vreme să mă bucur de popularitatea mea, pentru că «unt ocupat, foarte ocupat.

De câteva nopţi, îndată ce mă vâr sub plapumă şi începe să învie lumea gândurilor, mă pomenesc cu Lidia. O văd mereu goală, pin minte îmi revine, mereu, ca o obsesie, clipa când i-am acoperit mijlocul cu colţul cuverturii. îmbrăcată – nu pot să mi-o închipui. I. u at că s-a supărat. Ce i-o fi venit aşa, tam-nisam? Trebuie s-o împac, numai de-aş găsi o cale onorabilă.

Mă apuc să-i scriu o scrisoare lungă. Fireşte, îi declar

c-o iubesc la nebunie şi o rog să se ţină de cuvânt, deoarece, când am fost la a. mi-a mărturisit că va fi sclava mea toată viaţa. îi cer să ne întâlnim neapărat miercuri, la şapte seara, tot la cofetărie.

În ziua hotărâtă, mă instalez la o masă şi aştept cu sufletul la t-uia. Lidia vine după un ceas şi un sfert, însă e foarte grăbită.

Abia are timp să-mi spună că, dacă vreau s-o văd, să vin la ea, mâine după-amiază, deoarece acum nu poate, e de serviciu la poştă, abia a scăpat cinci minute, ca să mă anunţe.

Oricum, sunt bucuros că a venit. A doua zi, plec la întâlnire cu un ceas mai devreme. În drum, intru într-un magazin şi-i cumpăr o brichetă frumos nichelată şi o cutie de ţigări fine, fiindcă fumează ca o şerpoaică.

Când ajung în dreptul casei, Lidia, care mă aştepta la fereastră, vine şi-mi deschide portiţa. Intrăm în camera ei şi acolo îi ofer darul.

— Vai, ce drăguţ eşti! Îţi mulţumesc. Şi tot aprinde şi stinge bricheta. Dar, ia ascultă, stimate domn, dacă mă iubeşti aşa cum mi-ai scris, de ce n-ai mai dat niciun semn de atâta timp?

— Iartă-mă, Lidi… Am crezut că eşti supărată, ştii, de atunci… şi nu îndrăzneam să…

— Supărată? De ce aş fi? Că doar nu eram fată mare.

— Nu?! Serios nu erai?

Lidia pufneşte în râs. Şi râde, râde de se clatină casa.

— Of, naiv şi prostuţ ce eşti!

— Nu sunt nici naiv, nici prostuţ, dar aşa credeam… N-am mai cunoscut altă femeie…

— Serios? Eu am fost prima ta femeie…?

— Ei, da şi de ce nu? Lidia devine subit duioasă:

— Ce băieţel cuminte! O să mă mustre toată viaţa cugetul că l-am învăţat la rele.

Şi mă sărută cu un aer protector, de bonă care călăuzeşte cei dintâi paşi ai copilului.

— Aşadar, chestia cu cântăreaţa aia celebră era o aiureală?

— Ba nu, pardon: e tot atât de adevărată cum mă vezi şi te văd…

— Să i-o spui lui Mutu! Te-ai culcat vreodată cu ea?

— N-am îndrăznit. Însă ne-am sărutat mult. Lidia izbucneşte din nou în hohote:

— Amor platonic cu artistele? Taci, că râd şi curcile!

— Îţi jur pe ce vrei că-i adevărat.

Şi nu mint. Trăisem toate visele cu Alina atât de puternic, im ăt acum sunt convins că totul s-a petrecut în realitate. Dar Lidiei îi e greu să priceapă aşa ceva.

La „nimfe".

() veste aproape absurdă. Mariţa, servitoarea noastră, este în Ouinată. Doña Bianca a băgat de seamă că i s-a umflat pântece – şi a bătut-o măr, dar ea nu vrea să spună cu cine a rămas grea.

Stau şi mă întreb: cine şi-o fi prins mintea cu ţiganca asta ură-*w*) *i* respingătoare? Mare mister! Aşadar, şi Mariţa a fost regină, < 1111 >. l teoria lui Suares. Totuşi, aud că gazda n-o dă afară: în timpul. – liuziei, vine maică-sa şi-i ţine locul, apoi îi creşte copilul.

lac o paralelă între ea şi Lidia şi abia atunci îmi dau seama ce im. uită fermecătoare mi-a hărăzit norocul. Da, Lidia e o comoa-i. ale fată şi mă duc deseori la ea. îmi place din ce în ce mai mult.

Aş sta tot timpul cu dânsa, dacă n-aş avea şcoală. Şi, pe urmă, l. i A.R.P.E.T. activitatea creşte pe zi ce trece.

Azi, pe înserat, avem o surpriză îmbucurătoare. Uşa se deschi<li şi profesorul de română, Iliuţă, intră impunător.

lot personalul Centralei se ridică în picioare, ca la

şcoală.

— Bună seara, băieţi!

— Vă salutăm, domnule profesor!

— Nu vă supăraţi dacă vă fac o mică vizită, deşi e cam târziu.

— Se poate, domnule profesor? Dimpotrivă, ne pare foarte im ic. Poftiţi, luaţi loc!

Iliuţă se aşază pe scaun; ne aşezăm şi noi.

Sunt curios să ştiu, mai amănunţit, ce aveţi de gând să faceţi? I i explic pe larg planul expediţiei şi el înclină mereu din cap, în semn de aprobare. Asta îmi place, îmi dă curaj.

Şi pe când aţi fixat data plecării?

N-am fixat-o încă. Ea atârnă de împrejurări. În orice caz, nu mi, un şi mai înainte de patru ani. De ce aşa târziu?

— Pentru că urmează să creăm specialiştii de care avem nevoie. Eu, de pildă, trebuie să devin ofiţer combatant, ca să pot conduce operaţiunile militare, Arginteanu (Tarzan) şi Diculescu (Găliganu) se vor face ofiţeri de marină, Marian (Gălbează), ingi ner de mine, pentru a putea conduce exploatarea bogăţiilor pământului şi aşa mai departe, ne specializăm fiecare într-o direcţie reclamată de interesele grandioasei expediţii…

— Foarte frumos… foarte frumos! Preţuiesc râvna voastră şi vă admir sincer că munciţi.

— Vă mulţumim, domnule profesor. Când cineva munceşte pentru un ideal, nu se simte niciodată ostenit, chiar dacă ar căra toată ziua munţii în spinare.

— Până aici, Dima, toate bune. Dar bani? De unde veţi face rost de bani? Vă trebuie, după câte înţeleg, sume importante.

— O, domnule profesor, totul este pus la punct cu cea mai mare minuţiozitate. Suntem o mie de membri, nu-i aşa? Ei bine, fiecare arpetist este obligat să aibă carnet la

Casa de Depuneri şi să economisească pe lună cel puţin 2 – 3 lei, adică, în medie, 20 de lei. Prin urmare, în patru ani, dacă adăugăm şi dobânzile, va realiza un capital de 1.500 de lei. Dacă înmulţim cu 1.000 (numărul ex-pediţionarilor) avem 1.500.000, o sumă destul de respectabilă, care însă nu-i suficientă pentru acoperirea cheltuielilor, deoarece nouă ne trebuie vreo 4.000.000. De unde vom scoate restul de 2.500.000? Ei bine, le vom scoate din serbări şi reprezentaţii şcolare, din eventualele câştiguri la loterie (deoarece fiecare arpetist e obligat să joace la loterie), din donaţii şi, la rigoare, dintr-un împrumut. Când ai 3.000.000, nu-i cel mai greu lucru să-l găseşti pe al patrulea.

— De unde veţi plăti banii împrumutaţi?

— Dar v-am spus că în arhipelagul Galapagos se găsesc bogate zăcăminte şi chiar pietre preţioase ca diamante, topaze şi agate. De asemenea, vom încărca scorţişoară, cafea, cacao, cauciuc, chinină, apoi, lemn preţios, produse medicinale şi materii colorante. Într-un cuvânt, ne vom întoarce bogaţi şi se prea poate să şi rămânem acolo, să întemeiem o colonie…

— Văd, Dima, că ai studiat serios bogăţiile Americii. În orice t.1 /. expediţia voastră este organizată cu o pricepere care mă uimeş-i» I) e asemenea, toţi băieţii muncesc cu drag pentru realizarea ei. Dar această muncă pe care o depun nu le răpeşte prea mult timp şi nu i stânjeneşte de la învăţătură?

— Ce vreţi să spuneţi cu asta?

— Observ că, de la un timp, elevii au început să-şi neglijeze îndatoririle şi să ia note proaste. Şi atunci te întreb pe dumneata: cum voi putea ei să ajungă ofiţeri, ingineri, medici, constructori etc.» * n tru a fi utili acestei expediţii, într-adevăr gigantice, dacă pierdi Lisa şi rămân repetenţi?

Sar în sus indignat.

— Aceasta nu se va întâmpla niciodată. Arpetiştii trebuie să înveţe şi să treacă clasa. Nu avem nevoie de elemente rele.

— Foarte bine. Dar scrie undeva aceasta? Ei au cunoştinţă de it est fapt?

Rămân cu gura căscată.

— Aveţi dreptate, domnule profesor.

Mă adresez îndată colegilor mei din statul-major:

Trebuie neapărat să introducem în regulament un articol îi următorul cuprins: *Cine va fi declarat repetent…*

— Eu te-aş ruga să adaugi: *corigent ori repetent…* intervine Iliuţă.

— Perfect. Prin urmare: *Cine va fi declarat corigent ori repetent l. i sfârşitul anului şcolar se va şterge din oficiu din controalele* i *\f ediţiei…*

— Foarte bine… Când vrei să faci ceva trainic, este absolut necesar să legi lucrul de moralitate…

— Vă mulţumesc din suflet că aţi venit: mi-aţi dat sugestii hurte preţioase.

— Arpetiştii dumitale trebuie să-şi înăbuşe slăbiciunile, să fie lumeni întregi pentru a merita cinstea ce li se face, nu-i aşa?

— Voi mai adăuga în regulament că nimeni nu are voie să fumeze, să joace cărţi sau orice fel de jocuri de noroc, să meargă la inema şi la teatru, în afară de spectacolele îngăduite. Pe cel care v *a* fi prins îl ştergem, de asemenea, din controale.

— Domnule Dima, eşti într-adevăr un tânăr superior, cu care se poate sta de vorbă.

Mai discutăm de una, alta. Iliuţă ne cercetează biblioteci şi ne făgăduieşte că ne va dărui şi el câteva cărţi care ne interesează. Observ că din buzunarul lui o carte şi-a scos capul afară. Îl rog să mi-o arate, pentru că sunt foarte curios să ştiu ce anume citeşte.

— E o carte a unui sociolog francez, Fourier. Se cheamă *Trăite1 de Vassociation domestique etagricole**… Ţi-aş recomanda s-o citeşti, are câteva lucruri foarte interesante.

Îl poftesc să coboare în pivniţă, căci vreau să-i arăt sala noastră de şedinţe. El îmi spune că, într-adevăr, beciul nostru este amenajat, dar că mai cuminte ar fi să ţinem şedinţele sus, în birou, deoarece am putea să răcim foarte uşor.

Profit de ocazie şi-i rog să-mi dea un articol pentru revistă, îmi făgăduieşte bucuros. Înainte de a pleca, adaugă că i-ar face multă plăcere dacă aş veni odată pe la el, într-o după-amiază.

— Vizita asta a lui Iliuţă, mârâie Magotu, mi se pare cu cântec…

— Ce vrei să zici?

— Nu venea el să ne vadă de dragul ochilor noştri…

— Nu fi tâmpit, Magotule, ăsta e cel mai de seamă profesor al nostru şi eu unul îl preţuiesc foarte mult.

Când ne uităm la ceas: 9: 30.

— Hait! Ne-am lins pe bot de alimentaţie. Doña Bianca nu ne mai aşteaptă cu masa după 9. Pe unde scoatem cămaşa?

— Mergem să înfulecăm câte o friptură la Nea Iancu. Mi-e aşa de foame, încât te văd… curcan.

— La Nea Iancu? Ah, generalisime, niciodată nu m-am îndoit de genialitatea ta, strigă Magotu entuziasmat.

Intrăm în cârciumă şi coborâm în hrubele subpământene. N-am mai călcat pe aici, de când am sărbătorit începutul anului şcolar.

Piţurcă ne aduce fripturile şi vinul. Odată cu mâncarea, ne aşternem pe taifas. Fireşte, vorbim despre expediţie. Şi discutăm, şi bem, şi iar bem, şi iar discutăm, până ni se împăienjeneşte vederea.

* omandăm încă un rând de fripturi şi de băutură şi iar ne îni mgem la vorbă.

Catacombele lui Nea Iancu au început să joace cu noi tonto-înml. Magotu, tolănit pe spate, cântă de unul singur. Apoi se scoală de pe scaun şi începe să joace o bătută, până cade jos, muiat de h. nluşeală.

— Ce zici, mergem, Magotule?

— Nu merg nici mort. Aici e de mine.

Şi iar începe să joace. În jurul nostru mai sunt câţiva clienţi li îi arziaţi, chercheliţi şi ei, care fac haz nespus pe seama lui Magotu.

După ce plătesc consumaţia, îl invit din nou să mergem, dar nu i chip să te mai înţelegi cu el. Atunci îl arunc în spinare şi, ţiuându-i mâinile pe umerii mei, urc cu el scara şi ajung în stradă.

Aerul rece îl mai înviorează puţin.

— Dima, scumpule, iubitule, adoratule, hai să mergem la… ţi mi şopteşte la ureche ceva. Dacă mă refuzi, mă omori. S-a isprăvit u Magotu. Piere o mare potaie de pe suprafaţa globului terestru.

— Tu nu vezi că nu te mai poţi ţine pe picioare şi-ţi arde de blestemăţii? N-oi fi vrând să te duc în cârcă?

— Ba nu, merg cu 11. Nu mă refuza, scumpule, iubitule…

— Bine, merg… Dar la Duduleanca asta n-am fost niciodată…

— Te duc eu, Jupiter, n-avea grijă…

— Măi beţivane, tu nu ştii nici măcar unde suntem, darămite

%. \…

— Nici n-am nevoie. Picioarele mă duc ele singure.

Şi într-adevăr aşa e. Bâjbâind orbeşte prin beznă, nimerim casa i îi pricina.

Înainte de a ne strecura pe poartă, fac ochii roată: nu se vede un aicri vreun felinar roşu. Eu aşa am citit, că toate casele cu fete lubuie să aibă un felinar roşu. Asta de ce n-are? Poate nu se mai i îl îi şi în este? Aş vrea să-l întreb pe Magotu, dar mi-e frică să nu mă il. ui de gol că până acum n-am călcat cu piciorul pe la bordel.

I Jrcăm o scară de lemn îngustă, cu balustradă, care scârţâie îngrozitor sub paşii noştri. E de mirare cum s-a urcat Magotu pana sus fără să-şi spargă capul. Deschide uşa şi ne pomenim li îi i un fel de hol-salon, în tavanul căruia mijeşte un bec cu lumină vlăguită. În fund şi la dreapta, se vede un rând de uşi, una lângi alta, ca la hotel. Nimfele, în cămăşi scurte, până deasupra gen un chilot, lâncezesc plictisite pe scaune, în felurite poziţii. Două nu-l bătrâioare stau la o masă şi sorb câte-o cafea, trăgând bărbăteşte din ţigări proaste. Prin fumul înecăcios, deosebesc două siluete de satiri tineri care râd cu o nimfa la altă masă. Fetele nici nu >e sinchisesc de sosirea noastră, după cum nici n-aud glumele băieţilor. Totuşi, le dau cu oarecare sfială bună seara, dar nu-mi răspunde nimeni. Atâta pagubă! Magotu vrea să s-aşeze pe un scaun, dai nimereşte alături şi se rostogoleşte cu picioarele în sus.

Îi sar numaidecât în ajutor şi-l aşez pe un fotoliu. Bine că nu şi-a spart capul.

— Fetelor, liceenii ăştia sunt beţi turtă, strigă o nimfa stârni bându-se. De ce-or fi venit beţi?

— Fiindcă treji n-am fi călcat cu piciorul pe aici... mormăie Magotu.

— Mă sfrijitule, sare una dintre cele două nimfe care beau că te-a unde te trezeşti? La tat-tu acasă? Să vorbeşti cuviincios în Io cal... că pe urmă te ia mama dracului.

O femeie, care stă cu coatele rezemate de-o măsuţă şi înşiră nişte mărgele pe-o sforicică, se raţoieşte:

— Veruţo, ia, te rog, *potole-vu*. Ăsta e client vechi şi

nu permit să fie vexat.

— Săru’ mâna, tanti Filomiţo, aci erai, că nu te vedeam, glăsuieşte Magotu vesel. Da’ unde e poloneza de Chopin?

— Trebuie să iasă. Are client. Mai aşteaptă.

— Asta e ţaţa Duduleanca, zisă Hopa-Mitică, zisă Primum vi-vere etc, îmi suflă Magotu la ureche.

O cântăresc de sus până jos. E înaltă şi osoasă, cu părul roşcat, probabil, vopsit, şi ochii ageri ca ai unei păsări de pradă. Nu e deloc aşa cum îmi închipuiam că trebuie să arate o patroană de bordel. Cred că e o profesionistă ieşită la pensie, care cunoaşte bine tainele meseriei şi acum trăieşte pe spinarea artistelor, pe care le stoarce după cum şi ea a fost, la rândul ei, stoarsă de patroană.

Din când în când, se deschide câte o uşă şi o nimfa iese cu un lighean în mână, traversează holul şi se duce pesemne la baie sau în bucătărie, ca să-l verse.

După aceea se iveşte şi satirul, înnodându-şi cravata, şi pleacă *fo’*, să spună o vorbă.

Mă uit cu coada ochiului la fete. Dumnezeule, sunt de plâns! I u, ne şi slabe, de le numeri coastele, urâte şi mai ales vopsite ca l. i laici.

lirr! Nu m-aş uita la vreuna, nici de frică. Dacă-i vorba de femeie, apoi un milion de paparude de-astea nu fac nici cât degetul cel mic al Lidiei.

I btuşi, nu-mi pare rău că am venit. Trebuia să am şi eu idee ce» m³ un bordel. Băieţii te socotesc un neisprăvit dacă n-ai călcat cu pl> torul în cloaca asta şi se uită la tine batjocoritor.

Hai, destulă conversaţie! Mi-aţi împuiat urechile, se adre-i<. i/a Duduleanca celor doi tineri care tot râd şi pălăvrăgesc în linul. Şi Mimi tot n-a venit. Unde o fi umblând boccia asta? Şi în ară tot aşa mi-a făcut.

E-n tandreţe cu un doctor, chipurile, insinuează o nimfa, «iiialzând crispat.

Aşa? Eu îi dau crăpelniţă şi o îmbrac ca să-şi facă de cap cu amorezii? Las’ că o învăţ eu minte!

() uşă se deschide şi o blondă scundă, grasă şi spălăcită iese cu ligheanul în mâini.

Contesă Walewska, sclavul tău te aşteaptă de un ceas, striga Magotu înviorat.

Sunt numaidecât liberă, şopteşte poloneza încruntată. După câteva clipe, se întoarce şi-i face semn cu capul.

Haide, Napoleon! Magotu intră triumfător în cameră şi contesa lui îl urmează. V aude apoi o cheie răsucită în broască.

Rămân singur şi mă simt foarte stingherit. Nicio fată nu mă bagă în seamă, parcă nici n-aş fi de faţă. Sunt hui te plictisite şi chipurile lor, boite, au o grimasă de amărăciune, îi parcă ar fi înghiţit fiere.

Dar tu, mânzule, n-ai niciun gând? mă ia şi pe mine în primii e patroana localului. Sau ai venit să beleşti ochii la mine?

Credeam c-o găsesc pe Mimi, mint eu ca să scap de înmu atură.

— Ce, numai Mimi are coarne? Ce dracu’ găsiţi la împuţita asta, de vi se aprind la toţi călcâiele după ea? Alte fete nu mai sunt? Ba, uite-o c-a venit, paţachina.

În clipa aceea, răsare în pragul uşii o fetiţă de 14 – 15 ani, scurt dă şi subţire ca o trestie, cu părul tuns băieţeşte, purtând pe cap o beretă.

— Scuză-mă, te rog, tanti dragă, dar să vezi ce mi s-a întâmplat, debitează ea pe nerăsuflate patroanei.

— N-am vreme de poveşti. Las’ că reglăm noi pe urmă socotelile.

— Crede-mă, tanti, să mor dacă…

— Ssst… Vorbim pe urmă. Acum ai client.

— Cine este?

Patroana mă arată cu degetul.

— Uite-l colo, te aşteaptă de două ceasuri. Micuţa nimfa se uită la mine o clipă, apoi îmi şopteşte:

— Numaidecât!

Fuge într-o cameră şi după câteva secunde iese purtând o că-măşuţă roşie ca focul şi scurtă până mai sus de genunchi.

— Trei e liberă?

— Treci la patru.

— Haide, îmi face un semn cu ochiul, şi eu, vrând-nevrând, o urmez.

Intrăm într-o cameră strâmtă în care sunt doar un pat cu tablă, un cuier şi un spălător de fier care fusese odată vopsit în alb.

Fata se trânteşte în pat şi mă pofteşte să fac la fel. E o brunetă, cu părul ca păcura, şi trăsături regulate. Aş putea spune că e chiar drăguţă.

Mă aşez lângă ea, uşor stânjenit.

— Ce faci? Nu te dezbraci? mă întreabă.

— Ba da… Dar nici nu ne cunoaştem.

— Ha, ha, râde, eşti formalist.

— Nu-s formalist, însă aş vrea să ştiu cum te cheamă.

— Mimi.

— Mimi şi mai cum?

— Ionescu… Dar pe tine?

Pe mine Dima. Ascultă, când te-am zărit adineauri, creili. un că eşti elevă de şcoală. Numai şorţul şi guleraşul îţi lipsesc, lin un”.

Aşa cred toţi, fiindcă sunt mică de statură. Dar tot am 20 tli. tiu. Adică îi împlinesc la vară. Tu câţi ai?

Eu am 19. Însă nu-ţi dădeam mai mult de 14. De ce n-ai MiiM.it o şcoală?

Am fost, dar un ofiţer m-a ademenit şi după aceea n-am Mi. u avut tragere de inimă la învăţătură.

Ce păcat! Eşti aşa de drăguţă!

Mi-ar fi plăcut să mă fac farmacistă, să stau în laborator, în ÎmI.u alb de olandă (albul mă prinde minunat!) şi uite ce-am ajuns! I în vă! Dar mă las de meseria asta. M-am săturat până-n gât. Ştii

mă mărit cu un doctor?

Serios?

Foarte serios. E căzut rău după mine şi sunt şi eu amoreza-14. aşa, niţeluş. Ne logodim peste două săptămâni şi, după Paşti, în 1 luminica Tomii, facem nunta.

Felicitările mele! Îţi doresc noroc!

Mersi. E la Spitalul Filantropia şi a ieşit doctor astă-vară. Să îi / i ce băiat delicat şi drăguţ este, parcă ar fi o fată. Şi lui îi stă Itincân halat alb.

El ştie că eşti aici?

Asta mi-ar lipsi! Nici nu l-am lăsat să se atingă de mine. \ ude că sunt fată mare, prostuţu.

Dar cum poţi să te culci cu alţii, dacă zici că eşti amorezată

1. el?

Numai prostii mă întrebi. Haide odată, că trece vremea şi tuopişniţa o să pretindă taxă dublă.

Bine, plătesc şi taxă dublă. îmi place să stau de vorbă cu ine. Regret că n-ai ajuns farmacistă cum voiai.

Dar eu! Am avut o viaţă atât de zbuciumată şi plină de misi» i I atăl meu era comandantul unui vas care naviga pe Oceanul lui >ciu care, între Tokio şi Singapore, iar mama, fiica unui mare implorator englez, s-a îndrăgostit la nebunie de el.

Care vasăzică, eşti englezoaică?

— Nu, tata era de origine spaniolă, mai înainte fusese torc. t dor şi, pe urmă, după ce a ucis 46 de tauri oribili, s-

a făcut căpitan de vas, pentru că-i plăcea foarte mult să călătorească.

— Şi unde sunt părinţii tăi?

— E o poveste întreagă… Pe când aveam doi ani, vaporul lui tăticu' s-a lovit de un gheţar, ca Titanicul, şi s-a dat la fund.

— În Pacific nu sunt aisberguri…

— Sunt, sunt, ştii tu mai bine decât mine? Atunci au pierit în valuri tăticul şi mămica…

Şi începe să plângă, de ţi se rupe inima.

Ce prostie am făcut răscolindu-i amintirile!

Deşi nu cred o iotă din basmul pe care mi l-a înşirat, totuşi ceva dureros s-a petrecut cu această fiinţă, care are o imaginaţie destul de aprinsă şi crede în tot ce spune.

— Nu plânge, Mimi, căci, de bine, de rău, tot a avut Dumnc zeu grijă de tine şi ţi-a scos în cale pe medicul acela cu care ai să te măriţi.

— Oh, mi-e silă, silă de viaţa pe care o duc şi, dacă n-ar fi ci, aş înnebuni de disperare, m-aş spânzura cu limba de cârligul tavanului.

— Dacă vrei nici nu mă ating de tine… plec şi aşa… dar, fireşte, taxa… o plătesc.

— Nu, nu se poate, nu m-am referit la tine. Tu eşti drăguţ. Şi aş vrea să mai dai pe la mine… să nu mă uiţi de tot… şi mă săruta. Să-ţi spun drept, n-am sărutat pe nimeni până acum din cei care vin p-aici… Pot să mă jur pe sfânta icoană, uite-aşa… Dar pe tine… nu ştiu cum mi-a venit… Pari foarte curăţel şi-mi placi puţin…

Se aude o uşoară bătaie în uşă. Mimi pricepe îndată despre ce este vorba. De aceea strigă:

— Am taxă dublă.

Înainte de a pleca, îi sărut mâna. Ea e foarte emoţionată de gestul meu. îmi şopteşte încet la ureche:

— Nu mă uita, să mai dai pe la mine din când în

când… chiar dacă n-ai bani…

Îi făgăduiesc şi mă întreb, dacă-i îndrăgostită de medicul ace ta, de ce mă cheamă şi altă dată la ea?

Magotu mă aşteaptă în hol, adormit într-un fotoliu. îl scutur t după ce se trezeşte, plecăm repede.

Hi, cum ţi-a plăcut? mă întreabă el. E oribil, dar, oricum, interesant!

Un raport cu… cântec

Îl întreb pe Şoimaru Cătălin dacă poate să compună un marş «I di petiştilor. Zice că poate, şi în trei zile îl dă gata.

Cătăline, Cătăline, trei zile sunt tot atâtea secole! Mâine dimineaţă vreau să mi-l aduci. Şi aşa trebuie să aştept 12 ceasuri. Am înţeles! îl compun la noapte.

Aşa te vreau, poete! Nu trebuie să dispreţuieşti noaptea. În umbra ei s-au zămislit cele mai de seamă fapte şi cuceriri ale minţii, întunericul a dat cel mai mare preţ luminii.

O trăsură prăfuită se opreşte în faţa Centralei. Proprietărea-14 noastră, Victoria Popescu, plecată mai demult la o rubedenie, – t întors. Deşi e obosită de drum, o poftesc să ne facă o scurtă*’s* I în t \, îl indea habar n-are cum am mobilat dugheana şi pivniţa ei. Vin peste o jumătate de oră. Să mă curăţ puţin. Nu se poate. Acuma, insist eu şi-o iau de mână. I a surâde şi, văzând că n-are încotro, îmi face pe plac. îi arăt vi-tnna, covoarele, harta Americii de Sud, pictată pe perete, biblio-i. i Rămâne încântată de ceea ce vede. Apoi o poftesc să vadă pivniţa.

Acolo ce faceţi? Ţinem şedinţele secrete. Surâde iarăşi. Coborâm. Când dă cu ochii de pereţii îmbrăcaţi i h logojini şi masa din mijlocul pivniţei, se miră toată: Aşa ceva nu mi-am închipuit. Aveţi imaginaţie. Apoi, aducându-şi aminte de vechea mea poveste de iubire, Ht>l întreabă:

Ia spune-mi, ce-ţi mai face Alina? îi sănătoasă şi se

gândeşte la mine.

— Că se gândeşte nu mă îndoiesc. Îţi scrie des?

— O dată pe săptămână. Victoria râde cu poftă.

— Bună fată! Face s-o iei de nevastă! Dar nu mi-ai spus pân'.1 acum în ce împrejurări v-aţi cunoscut.

— A, e foarte palpitant…

Îi debitez, pe nerăsuflate, o poveste pe care am trăit-o de multe ori în închipuire: că am cunoscut-o la Paris, într-o zi, la Bois de Boulogne, unde se rătăcise, apoi, cum i-am scris după ce s-a întors în ţară, cum ne-am revăzut la Bucureşti, arşi de dragoste…

— Dacă ar veni la Craiova, ce-ai spune? mă descoase ea. Dumnezeule, Alina aici?! Asta mi-ar trebui. Fac feţe-feţe. îi râs pune:

— Desigur, mi-ar părea bine. Dar nu înţeleg de ce să vină. Numai să mă vadă?

— Ea soseşte în turneu. Şi, cu ocazia asta, vă vedeţi, nu?

— Aşa, da… bineînţeles.

A doua zi, Şoimaru îmi aduce în clasă marşul în 5 strofe. Nu m-aşteptam să fie atât de inspirat. Bravo, Cătăline! Ai să ajungi un mare poet. Îl citesc şi Tarzan, şi Esculap. Sunt încântaţi şi ei. Acum nu ne rămâne decât să-l punem pe note. Dar cine s-o facă? A, am găsit! Tatăl lui Domisol, care e şeful muzicii militare şi compozitoi în timpul liber. Voi vorbi cu fiu-său.

M-am hotărât să mă duc la profesorul Iliuţă. I-am făgăduii de atâta timp că-i voi face o vizită şi, uite, prins de treburi, am toi amânat, până ce s-au scurs două săptămâni.

Stă cam departe, pe strada Traian, într-o casă micuţă, cu înfăţişare de vilă.

Vine şi-mi deschide servitoarea.

— Bună ziua. Domnul profesor e acasă?

— Da. Cine eşti dumneata?

— Sunt elevul Dima dintr-a VII-a şi am venit să-i fac o vizită. Pot să intru?

— Da, poftim. Aşteaptă puţin în birou, bărbatu-meu tocmai face baie.

Valeu! Ce gafa! E soţia lui Iliuţă, şi o luasem drept slujnică. Vă rog să mă iertaţi, doamnă... Vă rog foarte mult... Am în /ut că...

Nu-i nimic, tinere, surâde buna femeie şi mă pofteşte în casă.

Intru în camera de lucru a profesorului. Un dulap cu cărţi, une-lt legate, altele broşate, teancuri de reviste şi de gazete, toate aranuie în ordine. Pe masă, un vraf de hârtii, scrisori şi mape. Într-un colţ un teanc de caiete. Trag cu coada ochiului: sunt tezele la română le elevilor dintr-a II-a. Răsfoiesc câteva: nu-s corectate încă.

Mă aşez pe scaun şi deschid o carte, citesc rânduri răzleţe. Mă fiu tisesc însă curând. Şi Iliuţă tot nu se arată. Întind mâna în vi. tiwl de hârtii şi-mi cad privirile exact pe cuvântul A.R.P. ET". (e o fi asta?"

Trag foaia şi o pun deasupra unui dosar, ca şi cum ar fi aşezată. uolo. În felul acesta, o pot citi fără ca Iliuţă să mă poată surpi nule, dacă ar intra pe neaşteptate.

(! iţesc, cu mirare sporită din ce în ce, următoarele:

Domnule Director.

Potrivit însărcinării date cu ord. nr. 4212 din 19 febr. 1914 de a raporta asupra activităţii extraşcolare desfăşurate de un grup de elevi din el. a VII-a în frunte cu Dima S. Grigore, am onoarea a vă comunica cele ce urmează:

În ziua de 28 martie ax. am făcut o vizită inopinată într-o < aşa *unde se strâng băieţii, din str. Preda Buzescu nr. 15. Acolo au improvizat un birou în toată regula, având mese, bibliotecă, chiar şi o maşină de scris. Intrând în vorbă cu elevul Dima asupra scopurilor urmărite, mi-a*

declarat:

ni inează ce i-am declarat eu, transcris cu multă exactitate. Apoi citesc mai departe:

...Am credinţa că activitatea extraşcolară a elevilor trebuie privită cu simpatie şi încurajată. Ei cheltuiesc o energie uriaşă în vederea atingerii ţelului lor îndepărtat, care prezintă mai puţină importanţă.

Ceea ce ne interesează astăzi este captarea acestei energii şi folosirea ei raţională, pentru a da roade cât mai bune. Totuşi, acest lucru s-a pututface şi fără ajutorulforurilor şcolare, ht tr-adevăr, elevii, proiectând măreaţa lor excursie, au nevoie de ofiţeri de marină, ingineri de mine, constructori, electricienimedici, farmacişti etc. *Ca atare, şi-au împărţit atribuţiile, fiwă de pe acum desemnaţi cei care vor ocupa acestefuncţii. Sunt ferm încredinţat că ei vor obţine, în chip strălucit, diplomele spet la liştilorde care au nevoie, deoarece sunt animaţi de un entuziasm care înfrânge orice piedică. Fără îndoială că, până* la urmă, *îi vor uita de planul lorfantezist şi se va alegefiecare cu o cariei A sănătoasă, ceea ce din punct de vedere pedagogic constituie un* <vfy *tig incontestabil.*

Nu e lipsit de interes să citez cazul petrecut la o şcoală din Germania. El ilustrează, în mic, ceea ce se petrece la noi în n/a să se *ştie că la nemţi există şcoli mixte, unde învaţă laolaltă băieţi şi fete. Cel mai leneş şi îndărătnic la învăţătură era un băiat înăltuţ şi firav, anume Peter. Institutorul, care avea un ochi destul de ager, a prins de veste că acest Peter îi făcea curte twet colege, Gertruda, fată frumuşică şi dezgheţată. Ea părea că \ respinge curtea, şi acest fapt îl îndârjea pe micul îndrăgostit.*

Institutorul l-a chemat la el pe elev, spunându-i că a a/lat de dragostea lui pentru Gertruda. Elevul,

înspăimântat, a tâga duit cu înverşunare, dar, spre mirarea lui, dascălul a adăugat t a Gertruda e o fată foarte bună şi cuminte şi că merită să fie iubita. Însă numai cu condiţia ca el, Peter, să aibă gânduri serioase cu ea, adică să o ia de nevastă.

*„*Chiar asta am de gând!*" a izbucnit elevul într-un strigăt suprem.*

Institutorul l-a felicitat spunându-i că e foarte frumos din parte-i că nutreşte acest simţământ. Dar cum se va însura, dacă la aritmetică nu ştie să facă o socoteală? Cu siguranţă că îl vor înşela şi băcanul, şi măcelarul, şi croitorul, în sfârşit, toată lumea. Şi cum o să câştige inima scumpei lui Gertruda, dacă nu poate să scrie o scrisoare de dragostefară greşeli gramaticale, de care, cu siguranţă, fata va râde?

Peter a rămas năuc, dar, totodată, adânc convins de intervenţia institutorului. S-*a aşternut pe carte şi a învăţat cu o râvnă dr om deznădăjduit. De unde mai înainte era la coada clasei, anim se luase la întrecere cu premiantul întâi. Cu timpul, a uitat de Gertruda, alegdndu-se doar cu dragostea pentru învăţătură. A făcut studii strălucite şi a ajuns unul dintre cei mai vestiţi profesori de la Universitatea din Heidelberg.*

Un alt caz izolat, petrecut de astă dată în Rusia. Un copil îşi pusese în gând să facă o călătorie pe apă, dorind să ajungă în *litstralia. Toată ziua le bătea capul părinţilor să-i dea voie să plece. Tatăl său, un om cultivat, nu s-a opus dorinţei băiatului, t /. dimpotrivă, l-a încurajat, spunându-i că planul lui e foarte interesant şi-l va ajuta să-şi construiască singur vasul cu care va porni în larg. Şi, astfel, meritul lui va fi mai mare, deoarece nu va datora nimănui nimic.*

Băiatul, convins, a intrat într-un şantier naval din Petersburgşi s-a apucat cu nădejde de lucru. În câţiva ani,

iată-lajuns tund dintre cei mai pricepuţi ingineri constructori de nave. Între timp, pasiunea lui pentru călătorie s-a stins, fiind înlocuită, în aceeaşi măsură, cu pasiunea pentru construirea vaselor. Mijlocul devenise astfel scopul final.

Revenind acum la pasiunea elevilor noştri pentru proiectata lor expediţie la Ecuator, care se manifestă în masă, inspirată, alimentată şi dirijată de elevul Dima, aceasta constituie un fenomen unic în analele şcolii noastre. Numitul elev, dotat cu o inteligenţă alertă şi cultivată, a ajuns să stăpânească peste o mie tic suflete fragede şi entuziaste. E, prin urmare, depozitarul unei formidabile energii juvenile. Un cuvânt al acestui mic monarh f\te urmat orbeşte de către toţi tovarăşii săi de joacă. De aceea, moţ că-i absolut necesar ca elevul Dima să fie *supravegheat în toate acţiunile sale, pentru a nu comite greşeli care ar putea să aibă grave consecinţe.*

Potrivit principiilor pedagogiei active şi ţinând seamă şi de r xemplele arătate mai sus, sunt de părere ca direcţia şcolii să încurajeze acţiunea pornită de elevul Dima pe cât e cu putinţă, începutul l-am făcut chiar eu, cu destulă prudenţă. L-am rugat pe elevul Dima să dea severe dispoziţii arpetiştilor săi să înveţe. // sârguinţă, cei care vor rămâne corigenţi urmând a fi excluşi, ca nevrednici de a face parte din asociaţia lor, ceea ce Dima 4 acceptat. Rezultatele se vor vedea în scurtă vreme.

Datoria noastră este să captăm această mare energie cam lizând-o şi folosind-o pentru obţinerea unor rezultate pedagogii i strălucite. Niciodată liceul nostru, şi nicio şcoală din lume, n-a avut la îndemână un prilej atât de rar pentru o experienţă pedtu gogică unică. Asemenea institutorului, care a ştiut să exploateze pedagogic pasiunea lui Peter, reuşind ca un element mediocru* şi *ajungă în rândul oamenilor aleşi, tot astfel se impune din*

partea noastră, a corpului didactic, o înţelegere deplină pentru a reuşi ca aceşti o mie de elevi să devină oameni întregi, sădindu-le în fiinţa lor râvna pentru învăţătură, ca mijloc pentru atingerea /<lului lor fantezist, izvorât din nevoia firească de visare a adoles cenţei, după care acest mijloc se va transforma, fără îndoială, în scop, odată cu scurgerea anilor...*

Primiţi, vă rog, domnule director etc.

Prof. *Ilie Iliuţi*

Citind raportul profesorului de română, rămân uluit. Prin urmare, nu se înşelase Magotu că vizita lui Iliuţă avea „cântec". Şi mă mir încă de ceva: socoate domnul profesor că noi vom proceda ca bietul Peter, care a uitat de Gertruda lui ca să ajungă dascăl la Heidelberg? S-o creadă mult şi bine! Niciodată nu vom părăsi gândul expediţiei transoceanice, pentru că el e raţiunea pentru care trăim. Nu m-aşteptam ca un profesor inteligent cum e Iliuţă să fie atât de naiv şi să se ia după cărţi, iar nu după realităţi. îmi place însă că recunoaşte că eu sunt „depozitarul unei formidabile energii tinereşti". Asta e foarte adevărat şi pot să fac lucruri mari. Şi chiar am să fac, în ciuda tuturor piedicilor. Dar, ca să mă su pravegheze cineva, nu – asta n-o admit, în ruptul capului!

În sfârşit, intră domnul profesor Iliuţă, cu faţa veşnic luminată de surâs. Bineînţeles, nu suflu o vorbă despre raport. Mă tratează cu dulceaţă şi cafea şi îmi oferă ţigări. Ezit să fumez în faţa lui, dar el stăruie şi-mi aprinde ţigara. Fumăm împreună. Nici nu mai încap în mine de atâta mândrie. E oare puţin lucru să fumezi cu un profesor, aşa, ca de la egal la egal?

111 uţă îmi spune că a povestit, în consiliu, despre ceea ce ne-am («lupus să facem şi că atât directorul, cât şi domnii profesori au fost il> părere să ne dea concursul, deoarece este o idee bună.

Şi dumneavoastră, domnule profesor, credeţi că ideea noas-n. u u expediţia transoceanică este, într-adevăr, bună? Da, de ce nu?

Vai de mine, domnule profesor, dar eu însumi, care am îi. hi ocit-o, nu cred în ea, îl încerc aşa, într-o doară, să-l prind în i apt ană.

Cum se poate, Dima?

Se poate foarte bine, domnule profesor. Eu nu urmăresc iializarea expediţiei – aceasta este o utopie ci formarea elementi li îi pregătirea aşa-ziselor cadre. Elevii angrenaţi la carte vor un a» În scopul pentru care s-au pregătit şi vor prinde dragoste pentru învăţătură.

Iliuţă se ridică în picioare aiurit. Pentru ce vrei să faci asta?

N-aţi băgat de seamă că încerc o experienţă pedagogică de naii proporţii?

Eşti teribil, Dima! Dumneata vei ajunge un mare pedagog, lia îmbrăţişezi cariera didactică.

Nu m-am gândit la aşa ceva. îmi place să fac lucruri îndrăznţe, chiar năstruşnice. Însă nu-mi place să fiu supravegheat...

Pusesem punctul pe /. Jocul a prins de minune. Făcându-mă iliai ui Iliuţă, n-am de cine să mă tem de acum înainte, pentru că 111 a pus de direcţia liceului să ne supravegheze activitatea.

I he, suntem şi noi niţel deştepţi, domnule profesor, şi nici de nune n-avem să ne plângem, ce credeţi dumneavoastră?

Îi lainte de a pleca, mi-aduc aminte de Fourier şi-l rog să-mi îmii ui i uite cartea. N-am noroc. Directoarea liceului de fete i-acerut-o în sale s-o citească, şi, după ce-i va fi înapoiată, are să mi-o dea...

n nuce caz, după sărbătorile Paştilorvoi avea negreşit cartea.

Falanga

Vacanţa de Paşti am petrecut-o doar cu mama. Pe tata nu l-am găsit, a plecat mai demult la Bucureşti după treburi. îmi petrec timpul citind şi făcând plimbări lungi cu Grivei. În schimb, mama se omoară cu traducerea cărţilor lui Dickens.

Vreau să citesc ceva în legătură cu Oceanul Pacific, în special despre insulele arhipelagului Galapagos, dar nu găsesc nimic în biblioteca tatii. Dau peste o carte a lui Arnoux despre *Poporul japonez*, pe care mai mult o răsfoiesc. A doua zi, înghesuită într-un raft, dau peste cartea lui Charles Fourier, recomandată de profesorul meu, Iliuţă... Ia s-o citim – o fi ceva de capul autorului ăstuia? Mai întâi, m-apuc şi-o răsfoiesc, dar, încetul cu încetul, lucrarea mă prinde în mrejele ei. O iau de la capăt şi o parcurg pe îndelete, cu multă luare-aminte. Hm! Straşnic franţuzul, are o minte agera – ce ageră? – aş zice genială. Şi idei, şi fantezie cu carul. Avea dreptate Iliuţă sămi-o recomande...

Concepţia filosofică a lui Fourier mi se pare foarte interesantă. El susţine că societatea noastră e rău construită, deoarece se afla în contradicţie cu mecanismul armoniei universale. Numai când se va favoriza dezvoltarea liberă a pasiunilor omeneşti atât de dezaprobate, abia atunci oamenii vor fi fericiţi.

Pe baza acestei concepţii, autorul lansează ideea unei societăţi drepte, lipsite de exploatare, care să asigure individului o armonioasă dezvoltare a însuşirilor lui psihofizice.

Şi iată la ce soluţie ajunge autorul: omenirea să se organizeze într-o federaţie de comune, alcătuind fiecare câte o falangă, compusă din 1500 de oameni. Acest grup va locui într-o mare clădire, denumit falanster. Membrii falangei, adică societarii, sunt toţi coproprietari. Ei

locuiesc împreună, muncesc împreună, iar ceea ce câştigă împart între ei, având în vedere trei factori: capitalul, munca şi talentul…

Ei bine, asta nu mi-ar fi trecut prin minte! Mă fulgeră o idee: ce-ar fi dacă noi, arpetiştii, îmbrăţişând doctrina socială a lui Fourier, am înfiinţa o falangă în insula fără nume şi am trăi acolo fericiţi? Asta-i, băieţi, ceea ce ne trebuie nouă… Asta-i, Rogvaiv!

lot eu am găsit formula miraculoasă… Ei, Ploşniţă, acum putem «pune că ne vom face rosturi bune la capătul celălalt al pământului.

Phii, ce teribil exemplu vom da omenirii de organizare socială! Şi, cine ştie, exemplul nostru ar putea să fie începutul unor iii.il i prefaceri pe glob. Ideea mă entuziasmează. O falangă în îi igorida, condusă de o regenţă, în care eu voi deţine primul rol,» puţin lucru? Băieţi găsim noi şi pentru două falange, nicio grila. Vom clădi un palat măreţ, în cea mai pitorească regiune, împnimuită de coline, lângă o apă curgătoare, exact cum arată Fourier al meu.

Dar bani de unde găsim pentru construirea palatului? Ah! prost iii. îi sunt, am uitat cu desăvârşire de comoara lui Jim Blacke. M-au năucit de tot ideile astea ale autorului francez. Cu aurul acela socot să în putea ridica nu unul, ci zece palate.

Acum însă încep să mă împiedic de multe lucruri. Fourier susţine că 7/8 din societarii falangei trebuie să fie agricultori, care va fi asigura hrana de bază întregii colectivităţi. Or, eu habar n-am

Iu a insula noastră posedă terenuri arabile pentru a cultiva grâu îi alte cereale. Nu-i vorbă, nu ştiu nici ce întindere are, nici ce clima, în sfârşit, nu ştiu nimic.

fără a mai sta pe gânduri, m-apuc şi scriu librăriei Hachette din Paris să-mi trimită, contra ramburs, orice

carte are în depozit

1 i spre Pacific. Mama vede plicul şi mă întreabă:

Dar ce te interesează pe tine Pacificul? Ce aş putea să-i răspund? Că într-o insuliţă care şi-a scos capul lui nesfârşitul apelor se află o comoară şi că noi, elevii Liceului., M iliai Bravu", ne vom duce acolo s-o dezgropăm, dar nu ne vom im e urce cu buzunarele pline de aur, nu ne ispiteşte bogăţia, ci vom i amâne în insulă, organizându-ne într-o nouă formă de viaţă, pe ai de originală, pe atât de ştiinţifică, pentru a cuceri fericirea pe i ai e omenirea o caută mereu fără s-o găsească?

Mamă, vreau să scriu o lucrare despre arhipelagul Gala-pagos şi am nevoie de date noi, amănunţite. De fapt, e o conferinţă \u v are m-am obligat s-o ţin în amfiteatrul liceului. Mă crede şi nu-mi pune alte întrebări.

— *Jy suisP* exclamă ea la un moment dat, îi voi scrie doamnei Stone… Bărbatul ei a stat cinci ani în arhipelag, a făcut cercetări geologice. El poate să te lămurească mai bine decât oricine.

— Scrie-i, mamă! Apucă-te chiar acum! Te rog, te implor! N-o las până nu aşterne scrisoarea pe care o voi duce singur la poştă.

— Prietena ta n-a fost şi ea în arhipelag cu bărbatul ei…?

— Ba da, însă n-a putut să rămână. O îngrozeau broaştele ţestoase.

— Aşa ţi-a spus?

— Da, erau broaşte ţestoase uriaşe, cântărind până la 300 – 400 de kilograme…

Mi se taie picioarele. La una ca asta nu mă aşteptam. Lighioanele acelea mă înspăimântă şi pe mine, de la mii de kilometri, chiar fără să le văd. Ar fi cu putinţă să locuim într-un colţ al pământului atât de sălbatic şi neprimitor?…

— Dar, ia stai, alte insule nu se mai găsesc oare în

Pacific? încing cu mama o discuţie pe această temă. Arhipelagul Hawaii e considerat drept „Paradisul lumii”. Mark

Twain a spus că nu există nicăieri o ţară mai încântătoare şi fructe mai minunate. Pe urmă, e insula Pitcairn, unde s-au refugiat răzvrătiţii de pe vasul Bounty şi au dus acolo o viaţă de Robinsoni. Dar, apropo de Robinson, ştii de unde s-a inspirat bătrânul Daniel Defoe? Tot aşa, un răzvrătit, cârmaci pe un vas, a fost debarcat cu forţa pe insula Masa Fuera, un adevărat rai pentru un sihastru, unde a trăit câţiva ani de zile. Salvat de corsari şi întors în Anglia, a povestit unui gazetar păţaniile sale, fiind apoi publicate. De aici s-a născut Robinson Crusoe… Dar *Tahitu* pictura lui Gauguin, unde se află o adevărată feerie de culori? O, sunt mii şi mii de insule în dragul meu Pacific şi, desigur, vom găsi una pentru noi, ca să trăim fericiţi, ca-n sânul lui Avram…

9 Cu sensul de: „A, stai!”

18 mai 1914

Întors la Craiova, nu suflu nimănui o vorbă despre descope-in r. i mea în legătură cu falanga. Vreau să recitesc cartea, ca s-o 4 tiof undez, dar nu mă lasă timpul, împuţinat rău. Magotu repe*Xi\e* zor cu trupa lui *o scrisoare pierduta* a lui Caragiale. La 18 mai va. ivea loc reprezentaţia, în amfiteatrul liceului, unde încap peste n nuc de spectatori. Michiduţă ne aprobă sala, fără plată.

I un adevărat praznic pentru întreaga suflare arpetistă ziua lăiul pe toate gardurile oraşului răsar, în bătaia soarelui, afişele mustre, cu litere de-o şchioapă, vestind importantul eveniment. (iilind, înaripat, pe străzile nesfârşite, ca să văd pe unde sunt lipii r afişele şi le citesc pe fiecare în parte, de parcă n-ar avea acela)! cuprins. Când zăresc pe cineva oprindu-se să citească afişul, Iun vine să-l îmbrăţişez.

Iiiletele se vând ca pâinea caldă. Cu trei zile înainte de spec-lauil, nu mai există un bilet, nici de sămânţă.

Arpetiştii aleargă încoace şi-ncolo, muncesc pe brânci, cad Jiu picioare de oboseală, dar nu se plâng. Dimpotrivă, cer tot mai mult de lucru. Magotu, pe care-l ştiam un leneş fără pereche, nu piitlideşte cu treburile: repetiţii, decoruri, recuzită, alergături. Nu i nu-i chip să mai stai de vorbă cu el. Lipseşte de multe ori de l. i masă şi Doña Bianca se întreabă ce l-o fi apucat atâta vrednicie. I i lei spune şi despre mine şi, desigur, dacă ar putea să vadă ce lui iează şi ceilalţi arpetişti, s-ar cruci…

Vine, în sfârşit, 18 mai. Ne pregătim să mergem la serbare. I ni i ce veselă şi plină de neastâmpăr, încât n-o mai cuprinde casa. Ma întreabă ce rochie să-şi pună. Îi spun: cea albă, cu volănaşe, liludea aceea îi vine de minune.

Bine, o pun, dacă zici tu, şi fuge sprintenă în odaia ei. Mă tutuieşte acum. Ce-o fi găsit-o? Mi se pare ciudat şi totuşi îmi place. Nu trece mult, şi se iveşte înveşmântată în alb. Îi lipsesc lui aripile, ca să fie un înger cu adevărat. O întâmpin şi-i apuc mâinile amândouă.

Ce adorabilă eşti tu, Lotte! exclam şi o privesc încântat, huuind-o la rândul meu.

Ea se uită speriată în juru-i. Parcă i-e frică să nu mă fi auzii cineva.

— Obraznicule, mă ameninţă nu numai cu un deget, ci şi cu toată drăgălăşenia.

— Să mor, dacă te mint!

— Taci! Şi-mi astupă gura cu mânuţa ei.

Nu s-a supărat fiindcă am tutuit-o. Asta mă face să tresalt de bucurie. Caut câteva fraze cu tu, dar nu-mi vine nimic în minte.

— Sunteţi gata? ne întreabă Zgâră.

— Gata.

Pornim câteşitrei. Doña Bianca nu vine, fiindcă i-a ieşit un furuncul în ceafa, iar Cuviosul Gigi, fireşte, îi ţine de urât acasă. Magotu, care joacă în piesă, a plecat îndată după masă.

Cum ajungem, ne iese Tarzan înainte şi-mi dă raportul:

— Sala geme de lume. A venit şi Păleaţă cu Basu. Pe Rem-brandt nu l-am văzut. Mi se pare că-i bolnav. Dintre profesori, numai Zecimalu şi Pupăză lipsesc.

— E-n regulă. Ce locuri ne-ai rezervat?

— Apoi, generalisime, pentru statul-major, am oprit loja de la avanscenă. Acolo am dus-o şi pe soră-mea.

— Foarte bine.

Lotte şi Zgâră intră în lojă şi se aşază. Ea stă lângă sora lui Tarzan, iar Zgâră, în spate. îmi pare bine că scaunul de lângă dânsa l-a oprit pentru mine. Când prind de veste că am sosit, ies pe culoar Esculap, Ţiganu', Gălbează şi Ploşniţă, care stăteau în lojă.

— Va fi un triumf! strigă ei, aprinşi.

— Ssst! Să-l vedem întâi. Cât e ceasul?

— Mai avem cinci minute până să înceapă.

— Să intrăm, atunci.

— Nu încă. Domisol a spus să ne facem apariţia la 3 fix. Toţi ridică din umeri. Habar n-au de ce. Ce-o fi având Domisol de gând? Cele cinci minute au trecut. Reprezentaţia trebuie să înceapă. Eu împreună cu stat-majoriştii prezenţi intrăm maiestuoşi în lojă.

În clipa aceea, fanfara de sub conducerea lui Domisol intonează marşul arpetist.

I, otte, sora lui Tarzan şi Zgâră se ridică şi ascultăm nemişcaţi în unele măsuri ale vijeliosului marş, parcă ar fi un imn. Publicul) i.11 petiştii din sală se ridică şi ei în picioare. Trăiesc câteva clipe în ilemne, care mă cutremură. Bravo, Domisol, straşnică idee! Ştiu

1 m-au trecut toate năduşelile.

După ce se termină marşul, ne aşezăm. Stau lângă Lotte. Ceilalţi arpetişti îşi fac loc în spatele nostru, iar unii rămân în picioai». i-a să vadă mai bine.

C Cortina se ridică şi începe piesa. Abia aştept să-l văd pe Magotu t iun o să joace. Şi Lotte e curioasă şi nerăbdătoare.

În timpul ăsta, îi întâlnesc mâna şi o iau într-a mea. Fata o lasă p nu zice nimic. Atingerea îmi stârneşte un potop de fiori. Din „ui/. a asta, nu pot să fiu atent la ceea ce se petrece pe scenă, dar. < tui pasă? Din când în când, îi strâng mâna mai tare şi simt o voluptate nemaipomenită.

— Fii cuminte, îmi şopteşte fata la ureche, să nu observe cineva! Nu-i răspund şi mi se pare că vorbele ei le-am auzit altcânds i. şi parcă spuse de altă voce. Mă lipesc tot mai mult de ea. Ah! «ai aş vrea s-o strâng în braţe, ca în jocurile noastre de odinioară! Iun pare bine că m-a avertizat să fiu cuminte, asta dovedeşte că-şi <! a seama că facem ceva neîngăduit, dar admite să fie cu mine.

Zgâră izbucneşte în râs, şi, odată cu el, toată sala.

Rămân nedumerit. Un beţiv a spus ceva pe scenă, dar n-am înţeles deloc ce-a spus.

— Al dracului urangutan! exclamă Zgâră…

Mă uit la Lotte. Nici ea n-a priceput nimic. Acum încercăm» a lini mai atenţi. Magotu joacă rolul cetăţeanului turmentat şi-l unită aşa de bine, încât toată lumea se prăpădeşte de râs.

Încerc să-mi alătur şi piciorul de-al ei, dar Lotte şi-l trage în lăi ui i, îşi retrage în acelaşi timp şi mâna. Mi se pare că s-a supărat. Virau să-i iau din nou mâna, dar nu-i chip. Mă resemnez. Stau uminte că un copil şi privesc atent pe scenă. Mă simt cotropit de «îi isteţe apăsătoare. În pauză, îi propun lui Lotte să mergem la liuict. Mă refuză. O las în pace şi, împreună cu arpetiştii, trec pe v.

ena ca să-l felicit pe Magotu. Băieţii au feţele luminate ca ostaşii au* au dobândit o mare victorie.

142

MIHAIL DRUMEŞ

Când ne întoarcem în lojă, Lotte s-a mutat pe fotoliul surorii lui Tarzan, iar aceasta şade acum lângă mine. Poftim! Afurisita, ce figură mi-a făcut!

„Lasă, domnişoară, că ţi-o coc eu când ţi-o fi lumea mai dragă!” o ameninţ în minte şi urmăresc spectacolul mai departe, far.» să pricep o iotă, deoarece nu-mi iese din cap purtarea lui Lotte.

Arpetiştii au avut dreptate: reprezentaţia noastră a fost un triumf. Atât echipa de teatru, cât şi cea muzicală s-au întrecut una pe alta. Felicitările curg cu duiumul de pretutindeni. Profesorul Iliuţă vine să mă felicite personal.

— Îmi place că mergeţi pe un drum sănătos. Am convingerea că veţi reuşi.

Se înghesuie şi alţi profesori să ne felicite. Mulţi îl sfătuiesc pe Magotu să se facă actor. El nu răspunde nimic, dar se vede că e fericit de succesul lui.

Dar Lotte ce-o fi având de nu pleacă? De ce nu se întoarce acasă cu Zgârâ? De necaz, o fac să aştepte, întreţinându-mă cu o mulţime de persoane necunoscute care mă copleşesc cu tot felul de întrebări în legătură cu marea expediţie transoceanică.

În sfârşit, n-am încotro. Trebuie să plec cu ea. M-a aşteptat o jumătate de ceas. Cred că am pedepsit-o destul.

O bătaie şi *o fericire*

— De ce mă faci să aştept atâta? mă mustră Lotte.

— Iartă-mă, am atâtea obligaţii… nu vezi? De ce n-ai plecat cu Zgârâ?

— Voiam să plec cu tine, răspunde ea, înţepat.

— Bine… Să mergem, atunci.

Pornim câteşitrei. Valurile de lume s-au scurs şi

circulaţia străzii e acum normală. Lotte mă ia de braţ şi o întindem încet spre casă, fără să scoatem o vorbă. După o bucată de drum, Zgârâ mă iscodeşte:

— Ce-ai de eşti mahmur?

ELEVUL DIMA DINTR-A ŞAPTEA

143

— Mi s-au înecat corăbiile în Oceanul Pacific, surâd eu silit, 111 o strâmbătură de amărăciune.

— Lasă, că ai să-ţi construieşti o nouă flotă, spune Lotte.

— Din ce? o întreb.

— Din coji de nucă.

— Spui vorbe fără… miez, stimată domnişoară, închei acru. Pe trotuar, la câţiva paşi, îl zăresc pe Basu, care se apropie. S-a despărţit, se vede, de Păleaţă, şi acum se duce acasă. îmi pare bine că mă vede la braţ cu o fată atât de frumoasă. Când trece prin dieptul lui Lotte, rânjeşte cu gura lui de cal.

— Pe cinste puicuţă, îi aruncă vulgar şi-o ciupeşte de braţ.

— Obrăzniciile! ţipă fata, roşie de indignare. Cum îndrăzneşti?… Apoi, întorcându-se spre mine, ca la un protector suprem, adaugă:

— M-a insultat!

Tot sângele mi se răscoală în vine şi mi se urcă la cap. Fac doi paşi îndărăt, îl apuc pe Basu de mânecă şi-l apostrofez:

— Ascultă, unde te trezeşti, necioplitule? Cere-i numaidecât îi iize domnişoarei!

Basu, netulburat, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, mă priveşte dispreţuitor:

— Tancule, la „° loc> ca-V* fac boiangerie la nas! Spunând acestea, mă îmbrânceşte puternic. Din cauza neaştept. uci lovituri, fac câţiva paşi de-a-ndărătelea şi,

împiedicându-mă de bordura trotuarului, mă rostogolesc pe caldarâm. Aud hohote de râs care-mi înţeapă dureros urechile. Mă ridic ca o zvârlugă şi v, ul nedesluşit, ca printr-o pânză, un pâlc de trecători care au fost martori la păţania mea. Lotte s-a strâns toată lângă Zgârâ şi amândoi cată la mine cu ochii măriţi de groază.

Basu râde şi el dogit. Când vede că mă apropii, să-l atac, strigă din nou, dispreţuitor:

— Vrei să intri la fabrică, măi, cocoşelule? şi încearcă să mă pocnească în falcă. Parez uşor lovitura şi-i trântesc, în schimb, o directă nu tocmai reuşită în bărbie. Gură-cască de pe trotuar izbucnesc în râs, însă acum fac haz pe spinarea adversarului.

Asta îl întărâtă pe Basu, care tabără pe mine cu o ploaie de pumni. Mă feresc atât de bine, încât niciunul nu mă atinge. În timpul încăierării, Zgârâ se furişează pe la spate, îi trânteşte un pumn în ceafa şi fuge. Basu se întoarce instinctiv să vadă cine l-a pocnit. În clipa asta, profitând de împrejurare, îi dau o lovitură puternică în beregată. Se clatină pe picioare ca beat, dar tot nu cade grămadă.

— Bravo, bravo tinere! strigă cineva de pe trotuar. Asta a fost teribilă!

Mă apropii din nou de Basu, dar de rândul ăsta mă înşfacă cu amândouă mâinile. îi pun o piedică şi amândoi ne rostogolim pe caldarâm, stârnind praful. Lupta continuă înăbuşită, şi-mi trebuie o sforţare supraomenească să mă degajez, urcându-mă deasupra lui. Când îmi vine bine, îi mai trântesc un pumn şi-l las leşinat. Tot a fost bun la ceva boxul. Altfel, mă făcea pilaf Basu, cu puterea lui herculeană.

Lumea care s-a strâns în jurul nostru mă priveşte cu admiraţie, ca pe biblicul David, învingătorul uriaşului Goliat.

— Bravo, cavalerule, mi-a plăcut cum ai apărat cinstea domnişoarei! îmi şopteşte o femeie bătrână, care trece pe lângă noi şi-şi vede mai departe de drum.

După ce-mi scutur hainele de praf, mă apropii de Lotte şi o iau firesc de braţ.

— Haidem… draga mea! Cred că i-au mers fulgii…

Ea, încă emoţionată, nu scoate o vorbă. În schimb, Zgâră, satisfăcut, exclamă:

— Ştiu că l-ai altoit!

Se aud signale de gardişti. E o larmă neobişnuită în jurul nostru, Basu, venindu-şi în fire, s-a ridicat de jos şi aleargă după mine. O las pe Lotte la o parte şi-l întâmpin, privindu-l cu milă:

— Nu-ţi ajunge? Tot te mai mănâncă pielea?

— Te omor! Te omor! urlă el, orbit de furie, cu părul vâlvoi şi ochii bulbucaţi ca de broască.

— Numai să fii în stare, îi răspund, fără să mă sinchisesc de ameninţările lui.

— Fugi, Dima, are cuţit! strigă Zgâră.

Se aud ţipete pe-aproape. Lotte mă trage de mână, vrea să fug.

mu să fug? Nu-mi pasă de Basu, nici de cuţitul lui. Şi-l înfrunt în.ir cu pumnii.

Adversarul se năpusteşte asupra mea şi vrea să mă lovească. I >. u mişcările lui, din cauza furiei, sunt atât de stângace, încât le (Miez cu multă uşurinţă. E ciudat că nimeni nu îndrăzneşte să îmi i vină, ca să punem capăt acestei încăierări sălbatice.

Profit de o clipă de neatenţie şi-i mai trântesc o directă în falcă. Asta îl întărâtă peste fire şi, tăbărând pe mine, mă sileşte să dau în ipoi. În retragere, mă împiedic iarăşi de bordura trotuarului şi în Basu se aruncă asupra mea, dar îl sprijin cu piciorul drept şi-l puinesc cu călcâiul în faţă. Uluit de lovitură, se trage înapoi, 41 «iperindu-şi

faţa cu mâinile, iar eu mă ridic în picioare.

— Te-a rănit, mizerabilule? aud întrebări, dar nu ştiu cui îi tune adresate.

În aceeaşi clipă, când era gata să ne încăieram din nou, se iveş-It directorul Michiduţă, urmat de un gardian.

— Ce înseamnă asta? tună el, mâniat foc Vă bateţi ca puşla-nulele pe uliţe? Şi tocmai dumneata, Dima?

Sunt atât de uluit, că nu pot articula un cuvânt. Basu a îngheţat şi el cu cuţitul în mână…

— A, aţi ajuns la cuţite? Gardian, ia-i cuţitul din mână! porunisic directorul.

Basu se lasă dezarmat, fără să crâcnească.

— Domnule director, sare Lotte, elevul Dima nu-i vinovat cu nimic. El mi-a luat apărarea împotriva acestui derbedeu care, fără nle iun motiv, m-a insultat pe stradă.

— Aşa e! Aşa e! întăresc voci din mulţime.

— Mergeţi cu mine la cancelarie! ordonă grav Michiduţă. Suntem gata să ne supunem. Înainte de a pleca, Lotte mă apu

— a de mână, ţipând:

— Sânge! Eşti rănit! Curge sânge! Criminalul, te-a rănit! fără să vreau, arunc o privire: într-adevăr, o şuviţă de sânge se

(iicliiige pe mâneca hainei. Ciudat, nu simt nicio durere. Lotte Hpicete o trăsură care tocmai trecea pe acolo.

— Să mergem la spital! Repede, trebuie să nu pierdem niciun minut…

Michiduţă îl încredinţează gardianului pe Basu şi se urcă în trăsură cu mine; Lotte se aşază pe scăunel şi îl cheamă pe Zgârâ:

— Te rog, du-te acasă şi spune-i mamei că suntem la spital! Trăsura porneşte.

— Mână mai repede, birjar! îl îndeamnă fata. Mergi

prea încet. Apoi, adresându-se directorului, îi povesteşte toată întâmpla rea şi plânge.

— Nu plânge, Lotte!

— Doamne, cum să nu plâng, dacă din cauza mea s-au întâlni plat toate astea? Mai bine rămâneam acasă. Te doare, spune-mi. suferi mult?

— Nu mă doare deloc.

Lotte încearcă să-mi desfacă haina şi să mă tamponeze cu batista ei, dar n-o las. E foarte agitată, parcă ar sta pe jăratic.

Ajungem la spital şi ne ducem în sala de consultaţii. Medicul şef nu-i acolo, îl găsim, în schimb, pe ajutorul lui. El îmi scoate haina; am o rană la umărul stâng, destul de adâncă. Basu mi-a împlântat briceagul, probabil când am căzut a doua oară.

— Nu moare? întreabă Lotte, îngrozită, pe medic. Medicul surâde cu bunătate:

— Nu, domnişoară, nu moare un voinic ca stejarul din cauza unei zgârieturi.

Apoi mă pansează şi-i dă ordin infirmierei să pregătească o injecţie. În acest timp, Michiduţă vorbeşte în şoaptă cu medicul, apoi ies împreună, lăsându-ne singuri.

Lotte izbucneşte în plâns.

— Să nu mori! Să nu mori!

— Draga mea, tu nu înţelegi că n-am nimic? O simplă zgârietură nu contează.

— Mi-e frică… De ce a vorbit medicul în taină cu Michiduţă? Nu vreau să mori, înţelegi? Şi mă îmbrăţişează, pierdută, cu sufletul la gură.

— Fii cuminte, o încurajez, nu se întâmplă nimic. De ce te sperii aşa?

Ai pierdut atâta sânge…

Şi chiar dacă mor, reiau eroic, o fac pentru tine!

Nu! Nu! Vreau să trăieşti… Te iubesc! Te iubesc atât de mult! niga ea cu vocea întretăiată de sughiţuri şi mă copleşeşte de Ui utâri pe ochi, pe obraji, pe gură… Uite, cât te iubesc!…

Şi eu… şi eu! îi răspund şi o trag spre mine, lipind-o de pieptul meu.

(când îi dau drumul din braţe, se rezeamă, ameţită, de spe-i» a/a unui scaun, dar, în aceeaşi clipă, sloboade un ţipăt.

Infirmiera se întorsese cu seringa, şi noi n-am auzit măcar când 4 deschis uşa şi a intrat înăuntru. Cu siguranţă că ne-a surprins Uiutându-ne.

Nu îndrăznesc să ridic ochii la ea. Mi-aduc aminte de Anatole I lance, care spunea: „Cel mai înălţător prinos pe care-l aduci di anostei este s-o ţii tăinuită”. Şi iată, spre nenorocul nostru, inln iiucra aceasta bătrână, pe care o întâlnim pentru întâia dată, cunoaşte cea mai mare taină a noastră. Şi poate să bată toba, să ne 11. a mustrări sau chiar să-i spună lui Michiduţă că ne-a surprins ai iitându-ne.

Dar ea nu scoate o vorbă, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, iun face injecţia, mă bandajează, mă ajută să-mi îmbrac haina. Apoi, îmi şopteşte cu sfială:

S-o iubeşti mult, e atât de frumoasă! Rămân uluit de vorbele ei. Cu un gest scurt, îi apuc mâna şi i-o «anit. E atât de bună femeia asta, trebuie să fi suferit mult.

Te vom chema la nunta noastră, îi strig cu însufleţire, şi faţa lui I, otte se luminează ca un răsărit de soare.

Ce drăguţi sunteţi! zice bătrâna surâzându-ne. Să veniţi împreună la pansament!

Venim! Venim! îi răspundem într-un glas. În timpul acesta, uşa se deschide şi intră gazda, însoţită de medic şi de Michiduţă. Mă întreabă cum mă simt. Îi spun că foarbine, deşi abia acum încep să îndur junghiurile rănii.

Mi se pare că se face prea mult zgomot pentru nimic… Când

* nborâm în curte, ne întâmpină Zgârâ şi Cuviosul Gigi. Numai Magotu lipseşte, el n-a aflat încă de păţania mea.

A, dac-ar şti că adineauri am sărutat-o pe Lotte pentru prinu dată! Ar crăpa de ciudă şi poate că ar tăbărî pe mine mai rău decar Basu…

Astăzi e, într-adevăr, o zi mare. S-au întâmplat două avem mente importante: serbarea noastră şi cucerirea lui Lotte. În cât suntem? 18 mai! Da, duminică 18 mai… N-am să uit niciodată ziua asta. Aş putea să spun că mă simt în al nouălea cer şi, dacă există fericire pe pământ, apoi eu sunt cu adevărat fericit… fericit… fericit!

O nouă comoară

La liceu e zarvă mare. Toţi arpetiştii mă năpădesc cu întrebări: cum a fost cu bătaia? Cum l-am făcut knock-out pe Basu? Multora nu le vine să creadă că l-am învins. Dar Zgârâ poate să dea mărturie Tarzan, Ţiganu' şi Ploşniţă se leagă să-i tragă o sfântă bătaie, ca să-l înveţe minte o dată pentru totdeauna.

Dacă venea la şcoală, cu siguranţă că Basu n-ar fi scăpat teafai de furia arpetiştilor.

La prânz, înainte de a ne aşeza la masă, ne pomenim cu ma ma agresorului. E o femeie de vreo 50 de ani, mică şi slabă ca de umbră. N-ar crede nimeni că e mama unei namile ca Basu. Ma roagă să-l iert pe fiul ei, căci a greşit şi se căieşte pentru fapta lui. Iertându-l pe el, înseamnă că mă îndur mai ales de ea, o fiinţă tare sărmană şi necăjită, al cărei sprijin nu-i decât păcătosul de băiat, care calcă pe drum rău.

Doña Bianca o ascultă cu îngăduinţă şi, după ce

termină, o întreabă:

— De ce nu vine vinovatul să-şi ceară iertare şi te trimite pe dumneata, care n-ai greşit cu nimic?

— Nu îndrăzneşte să intre. E afară… O să mai încerc o dată… Femeia iese şi, după câteva minute, ne pomenim cu Basu, palid ca un mort, cu fruntea în pământ.

ELEVUL DIMA DINTR-A ŞAPTEA

149

Mi se face milă de el. Niciodată nu mi-aş fi închipuit că poair să ajungă în halul acesta de umilinţă, el, atât de mândru şi de îngâmfat, care ne înfrunta pe toţi.

Îi ies înainte şi-i spun:

— Dragă Basule, hai să uităm întâmplarea de duminică şi să îi mânem prieteni. Vrei?

Şi-i întind mâna.

— Să mă ia dracu'\ ai suflet bun, Dima! geme el înăbuşit.

— Ai greşit. Ai avut o clipă de rătăcire. Şi domnişoara te iartă. A) – i, Lotte?

Da, desigur, răspunde ea.

— Vă mulţumesc, spune mama lui Basu, înduioşată, sunteţi «Ut de buni cu noi!

După ce pleacă cei doi cu sufletele înseninate, ne aşezăm din imn la masă.

Eu nu l-aş fi iertat nici mort, zice Zgârâ. E o brută, un derbi den…

Mă uit în ochii lui Lotte. Sunt strălucitori ca roua de pe flori. Ba eu l-aş fi iertat, sare Magotu, dar după ce-i altoiam câteva îi atoalce îndesate, număru ainţ!

Numai Cuviosul Gigi nu se amestecă în discuţie.

„Ah, proşti ce sunteţi, le spun în gând, voi habar n-aveţi ce tune imens mi-a făcut Basu. Dacă nu m-ar fi rănit el, n-ajungeam i îi sărut pe Lotte".

Îi sunt recunoscător pentru asta. Îl ador pe Basu!

I) upă-masă, Lotte se furişează în camera mea şi-mi şopteşte: Ce bine îmi pare că l-ai iertat! Asta înseamnă că eşti gehi-ms. Şi fuge zglobie, lăsând în urma ei o mireasmă de floare.

A doua zi, Michiduţă trimite după mine. La cancelarie, an-i Itriarea cazului e în toi. Trebuie să dau o declaraţie despre cele întâmplate.

Mă aşez şi aştern pe nerăsuflate două pagini. Apoi închei rugând consiliul profesoral să-l ierte pe colegul Basu pentru fapta lui Im* lubzuită, pe care el însuşi o regretă.

După un ceas, sunt din nou chemat la cancelarie. Dinaintea unei mese lungi cât toate zilele, stau înşiraţi profesorii. Michiduţă mă întreabă:

— De ce vrei să-l ierţi, Dima?

— A greşit, domnule director, îi răspund eu. Şi-i pare rău de fapta lui.

— De unde ştii că-i pare rău?

— Mi-a cerut iertare. Nu-i rău la suflet. Acum suntem din nou prieteni… V-aş ruga să-l iertaţi şi dumneavoastră. Dacă-l eliminaţi din şcoală, se înrăieşte mai tare… Şi poate să facă fapte şi mai urâte.

Michiduţă face ochii mari:

— Prin urmare, asta e dorinţa ta: să-l ţinem la şcoală sub supraveghere severă.

— Da, domnule director. Şi, dacă nu se îndreaptă, atunci… să faceţi ce credeţi de cuviinţă.

— Bine, Dima, du-te!

Plec cu inima uşoară. Cred că Basu nu va păţi nimic, şi chiar aşa se întâmplă. Conferinţa profesorală îl elimină pe o lună şi-i aplică principiul Beranger: suspendarea pedepsei. În caz de recidivă, va suferi şi prima pedeapsă.

Dacă Lotte nu mi-ar fi căzut în braţe, oare l-aş fi iertat pe Basu? Nu ştiu. Ceea ce ştiu e că îndrăgostiţii sunt

foarte generoşi!

Toată noaptea m-a înjunghiat rana. Parcă ar umbla cineva cu ghearele prin ea. Deşi mâine nu e zi de pansament, totuşi o să mă duc la spital.

Au trecut trei zile şi trei nopţi de la prima noastră sărutare. De atunci n-am mai izbutit să rămân singur cu Lotte. Mi se pare atât de fragedă şi de proaspătă, ca o caisă ruptă de pe ram. Faţa-i înoată în lumină, ca şi când soarele ar răsări din ochii ei. A doua zi, luni, n-am zărit-o deloc: nici la masa de prânz, nici seara, nici în timpul zilei. Doña Bianca ne-a spus că *Mia Bambina* nu se simte tocmai bine şi că nu s-a dus nici la şcoală.

Dar dimineaţă, la micul dejun, ea vine şi mă întreabă:

— Azi te duci la spital?

— Da.

— Merg şi eu. Vreau să-i dăruiesc infirmierei un ceas pe care nula făcut mama cadou când am împlinit 16 ani.

N-o pot înduplecа să renunţe. Infirmiera e foarte impresionaşi de dar şi nu vrea să-l primească. Dar Lotte stăruieşte atât de

Ild şi de convingător, încât nu-i chip s-o refuze.

I, a întoarcere, ne abatem pe strada Unirii. Vitrinele Loteriei li Stat sunt inundate de afişe. Pe o pancartă citim: *Câştiguri de milioane*! Pe alta scrie: *Ultima zi*. *Mâine*, *tragerea loteriei*!

— Hai să cumpărăm un loz! propune Lotte. Dar numaidecât i azgândeşte. N-am bani…

— Am eu. Dacă vom câştiga, înseamnă că ne căsătorim…

— Trebuie să câştigăm!

Intrăm în oficiu. Lotte trage lozul. Să fie într-un ceas bun! Pe drum mă conjură să nu spun nimănui, chiar dacă vom

Istiga. Taina să rămână a noastră. Îi făgăduiesc.

Acasă – o surpriză nu tocmai plăcută: a venit tata. Probabil l-a uiiinţat Michiduţă sau, poate, Doña Bianca de cele întâmplate. Nu îi n-a să fie prea îngrijorat de soarta mea. Cum mă vede, mă întreabă:

— Ce-aipăţit, băiete?

fi povestesc, pe scurt, păţania. El clatină din cap cu gravitate:

— Altă dată caută să eviţi astfel de lucruri.

Tăcem câteva clipe, stingheriţi şi unul, şi altul. Apoi îl întreb d. odată:

Dar mama ce face?

Nu se simte tocmai bine. De aceea nu i-am spus. N-aş fi I mii ut s-o opresc să vină să te vadă…

I Hipă aceea, tata pleacă la directorul liceului. Moş Ioniţă tra-i; «i. iruţa în curte şi dă ovăz cailor. Mă duc întins la el: Ce mai faci, moş Ioniţă?

— Iaca bine, domnişorule, cu tinereţea… surâde bătrânul pe m! mustaţă şi, aducându-şi aminte de ceva, adaugă: Cât pe ce să mi, uita-m-ar relele!

Se scotoceşte în sân şi scoate un plic mototolit pe care mi-l Inunde:

— E de la cucoana!

Îl iau şi-l desfac repede. O scrisoare de la mama şi… ceva bani. Nici n-apuc să citesc ceea ce-mi scrie, că-mi vine un gând care m. i umple de neastâmpăr. Las cititul şi alerg în oraş. Pe strada Buzesen e un ceasornicar de lux. Mă uit în vitrină şi ochesc un ceas cu brii ţară, la fel cu acela pe care i l-a dăruit Lotte infirmierei. Nu-i un ceas prea scump. După aceea, intru într-o librărie şi cer ultimele noutăţi franceze. Vreau să i le trimit mamei. Mai cumpăr şi o mapă de plicuri şi dau fuga acasă.

Îi scriu mamei în grabă câteva rânduri şi-i mulţumesc pentru bani. Îi dau apoi lui moş Ioniţă scrisoarea împreună cu pachetul de cărţi.

Când mă întorc în odaia mea, desfac ceasul proaspăt cumpărat şi-l mângâi cu privirile. Ce mic şi delicat e! Parcă ar fi lucrat de zânele copilăriei. La început, voiam să-i trimit lui Lotte un bileţel. Dar năvala gândurilor se revarsă peste marginile filei rupte din maculator şi atunci iau o hârtie bleu din mapa de scrisori şi aştern înfrigurat, cu scris mărunt, toate paginile:

Lotte scumpa, Eu trebuia să-i dăruiesc infirmierei ceasul, pentru că eu am fost cel mai fericit om din lume, din clipa în care ne-am sărutaţi… Şi toate ceasurile de bucurie pe care le-am trăit de atunci ţi le datorez ţie şi *fac de miliarde şi miliarde de ori mai mult decât ceasul acesta, pe careţi-ldăruiescacum. L-am pus la orele şase şi un sfert, adică ora la care ne-am sărutat pentru întâia oară. îmi pare rău că ceasul n-are şi calendar, ca să arate ziua, luna şi anul când s-a întâmplat cel mai de seamă eveniment din viaţa mea.*

Până seara, tot caut un prilej să-i dau pacheţelul şi scrisoarea, dar în zadar. Abia înainte de cină izbutesc. Suntem în păr la masă, şi Lotte nicăieri. Doña Bianca se duce la uşa care dă pe săliţă şi o strigă de două ori. Dar nu-i răspunde nimeni.

— Mă duc s-o chem eu…

Spunând acestea, o zbughesc pe săliţă şi bat uşor la uşa ei şi deschid încetişor uşa.

— Cine e?

— Eu, Lotte.

Ea vine fuga şi se apropie de mine. E neliniştită:

— Ce s-a întâmplat?

Nimic, am venit să te chem la masă şi… să-ţi dau asta.

— Cee?

— Ai să vezi pe urmă… şi plec repede.

Ne aşezăm la masă, şi Lotte tot nu se arată. „Semn

bun, mă gândesc, nu s-a îndurat să vină la cină înainte în 1 citi scrisoarea”.

1) era Bianca, enervată, deschide uşa şi strigă puternic: *Charlotte*, *vienipiu presto*! *10 Pronto*, *mamma*! *n* După câteva clipe vine, roşie la faţă, şi se aşază la masă, ca o vinovată, bâiguind o scuză stupidă:

Iartă-mă, mamă, am întârziat puţin. Seara, înainte de culcare, citesc o piesă de Porto Riche, *Indră-şi>ihfa*, care nu-mi place deloc. Cred că o femeie nu trebuie să

O minte la mândria ei, oricât ar suferi din pricina dragostei, ci să 4 ţi> pte ca bărbatul să-i ceară el ceea ce voieşte ea să-i dea cu ardoare.

1 >. t i e câte femei înţeleg firea noastră şi câte au tăria să sufere până *U* i frigarea biruinţei?

Dacă Lotte s-ar umili, cerşindu-mi dragostea, poate că nici nu mi aş uita la ea. Ea însă n-o face, deşi e o copilă care n-are nicio i uiienţă în materie de iubire. Are, în schimb, intuiţii care nu dau m şi niciodată.

Aud un fâsâit uşor. Nu-mi dau seama de unde vine. Ce să fie 4M.i? Mă uit spre uşa şi văd ceva alb. O scrisoare?! Trebuie să fie tit l. i Lotte... O înşfac dintr-o săritură, ca pe un trofeu.

(ca dintâi scrisoare de dragoste de la Lotte!... E drept, n-a «>îi mut niciun cuvânt de iubire, dar ce-are a face? îmi mulţuiir >ic pentru darul făcut şi mă roagă să nu mai fac alte sacrificii, Iniulcă ea preţuieşte de o mie de ori mai mult un cuvânt bine iniţit sau un gest frumos, decât tot aurul din lume.

l-Vazele sunt cântărite şi cuvintele alese cu grijă, de parcă ar fi opiate dintr-o carte. Nu-mi închipuiam că Lotte are atâta înclein. mare la scris. Mereu îi descopăr însuşiri noi.

„(! harlotte, vino mai repede! „Imediat, mamă!

Recitesc scrisoarea de mai multe ori, cu aceeaşi

tragere dif inimă ca la început, şi, după ce trece un timp, simt nevoia să reiau lectura de la capăt.

Vreau să-i răspund îndată, să nu aştepte. Aştern la iuţeală câteva* pagini, dar nu-mi plac. Cizelez cu răbdare frazele, înlocuiesc cuvintele şterse cu altele, strălucitoare, sonore… Dar tot nu sunt mulţumit. Ţin neapărat ca scrisoarea s-o uluiască pe Lotte într-atât, încât…

Alerg la „maculatorul meu special" care este, fără îndoială, un muzeu al dragostei. Culeg de-acolo câteva aforisme care se potrivesc. Îi scriu printre altele:

Dragostea unei fete este aproape o pietate. *Nimic pe lume*; w *da impresia de ceva suav*, *celest*, *ideal*, *ca dragostea aceasta pudica ţi tremurata… Cine râneşte inima unei copile este un ucigaş mai odios decât acela care ridica viaţa unui om…*

Şi închei:

Vezi, *Lotte*, *ştiindiţi scriindu-ţi lucrurile acestea*, *cred câţi dii seama cât de mult te iubesc şi ce gânduri bune îţi port*.

Al tău pe veci, *Grig*

Când scriu ultimele cuvinte, simt cum mă trece un fior plăcut prin inimă. Deschid uşa încet, ca să nu fac zgomot, şi tiptil, ca un hoţ, mă strecor până în dreptul camerei în care doarme Lotte şi vâr scrisoarea pe sub uşă, aşa cum făcuse şi ea cu o oră mai devreme.

A doua zi de dimineaţă, pe când mă îmbrăcam, zăresc în dreptul uşii… un plic!

Iată, mi-a şi răspuns, draga de ea!

Patru pagini aşternute cu scris mărunt. Sărăcuţa, şi-a prăpădit toată noaptea scriindu-mi. Nici nu s-a îndurat să mă lase să aştept prea mult. Ceea ce-mi scrie n-are nicio legătură cu noi, sau arc una prea străvezie. îmi mărturiseşte admiraţia ei neţărmurita pentru marile iubiri: Tristan şi Isolda, Manon şi cavalerul des Grieux, Paul şi

Virginia, Herman şi Dorothea etc şi, fiindcă ştie cât de mult mi-a plăcut romanul abatelui Prevost, mă întreabă: *Vei putea să fii tu un cavaler des Grieux*?

Mai e exact un ceas până să sune clopoţelul de intrare în clasă. I >h repede o socoteală: 14 minute îmi ia drumul până la liceu, 10 minute gustarea de dimineaţă – dacă renunţ la această gustare, tot 4 iu i imp trei sferturi de oră ca să-i răspund. Trimit vorbă gazdei că nu mi-e foame şi m-apuc de scris cu ceasul pe masă.

c) pagină, două... două şi jumătate. Mai sunt 13 minute. Mă ridic să plec.

Ibemai atunci Lotte vâră capul prin deschizătura uşii şi mă Inncabă:

— De ce n-ai venit la cafea? Nu vezi? Ţi-am răspuns! Ea surâde şi pleacă ochii.

Oh! Ce nebun eşti! O ia şi o vâră repede în sân, apoi se face nevăzută. Azi avem latina înainte de prânz. Un sfert din clasă se cere. afară, pentru necesităţi urgente". Plec şi eu ca să nimeresc la mli» în, unde s-au afişat câştigurile. O, Fortuna, zeiţă milostivă, nu mi vine a crede ochilor! Lozul nostru a ieşit cu 100.000 de l «i l\ din seria celor cinci mari câştiguri. Aşadar, Lotte a avut mână bună, am să i-o sărut de milioane de ori. Ştiu numărul pe dinafa

* a, 124 246, dar în mecanica memoriei mele se întâmplă un feno-mru ciudat: mi se pare brusc că terminaţia nu e 246, ci invers, *t-l-i*. Îndoiala e catastrofală, mă scoate din minţi. Abia după o oi a, I, otte iese de la şcoală şi poate să-mi confirme adevărul. Cum

* o aştept atâta timp fără să înnebunesc? Imposibil! Fie ce-o fi, ma reped până la ea, s-o întreb de numărul lozului. N-o să se im ample niciun cataclism.

la bine, azi e ziua tuturor surprizelor. Iat-o pe Lotte desprin-/îndu-se din mulţimea trecătorilor ca o floare din buruieni. Lotte, bine că ai venit!

— Am câştigat sau nu?

Ce număr avem? îi întorc întrebarea. L-ai uitat? 124 246. Câştigat! Câştigat! Câştigat! Ne îmbrăţişăm şi ne sărutăm în mijlocul furnicarului de oameni. Bucuria e mai puternică decât toate prejudecăţile la un loc.

Ne mai uitam o dată la lozurile câştigătoare, dar cine mai de osebeşte numerele? Totul e înveşmântat în roz, culoarea fericirii, şi fugim speriaţi de fericirea noastră.

Am câştigat 25.000 de lei... O mică avere. Ah, dacă am fi luai un loz întreg... Ce bănet! Şi-aşa e bine, o pătrime.

E bine, pentru că am întrebat destinul, şi el ne-a răspuns: „1). i. sunt cu voi, vă protejez, iubiţi-vă, dragilor, şi căsătoriţi-vă când va veni timpul”.

Îi spun lui Lotte:

— Domnişoară Norocel, după-amiază ridici comoara şi o păstrezi cu grijă, până facem nunta...

Ne hotărâm să nu spunem nimănui că am câştigat, nici chiar părinţilor. Tezaurul va rămâne taina noastră, închisă cu străşnicie în inima mea şi a lui Lotte.

La prânz, n-am pus nimic în gură niciunul, nici celălalt.

Piere un vis

Tarzan soseşte la Centrală într-un suflet, mă ia deoparte şi-mi şopteşte în mare taină:

— Vine Alina! Vine Alina!

Luat prea repede, nici nu pricep despre ce-i vorba.

— Alina Barbu, iubita ta. Cântă în *Faust* şi în *Traviata*. Am văzut afişele pe stradă.

Vestea explodează ca o bombă. Tresar zguduit de spaimă şi un val de gânduri mă izbeşte, luându-mă cu el în necunoscut.

— Nu-ţi pare bine c-o revezi? se miră Tarzan, ghicind furtuna din mine.

— Ba da, mai începe vorbă? râd silit, crispându-mi faţa. Şi ca să întăresc spusa, adaug o nouă minciună: De altfel, ştiam, mii anunţase din vreme.

Ce întâmplare teribilă! Nu m-aşteptam să vină în turneu, deşi lucrul era cât se poate de posibil. Cum voi scăpa cu faţa curată dintr-un impas atât de greu?

Încerc nevoia să fiu singur, pentru a-mi pune ordine în gânduri. KI.un angajat prea mult în această aventură, am trâmbiţat numele A111 ici în orice împrejurare, ca să uimesc, să câştig stimă, să stârnesc invidie, în loc de a ascunde simţământul născut pentru ea într-o i un iţa a sufletului, l-am negociat pe piaţă ca pe o marfă. De fapt, iun dădeam seama că nu fac bine procedând aşa, dar cine se pu

I în ăpâni? Nu trebuia să mă laud cu o minciună faţă de Magotu, nu i iată de Tarzan, Păleaţă, Basu şi alţii.

lumez câteva ţigări, aprinzându-le una de la cealaltă. După o ţiune, parcă mă ajung din urmă gândurile mai bune. Cred că exam în/.: sosirea Alinei nu-i chiar o calamitate. Să luăm încetişor Iu» i urile; nimeni nu-mi va pretinde să mă plimb cu ea la braţ pe \ nu îi ori în parcul Bibescu. După două-trei zile are să plece şi («nul va reintra în normal. Ce bine îmi pare că nu i-am trimis mai proiectata scrisoare de dragoste. Atunci s-ar fi ivit complicaţii, «mi glumă. Dar aşa? Nici nu ştie de existenţa mea.

Iudat! Deşi am iubit-o atât de mult şi am plutit împreună pe în iliurile fericirii, acum mi-e străină, mă stânjeneşte chiar. O fi littsit această dragoste imaginară, înainte de a începe?

I Wlpâirea scurtă a unui gând îmi aduce răspunsul: în fiinţa mea *4* poposit o nouă dragoste şi nu mai e loc pentru Alina trecutului.

Azi de dimineaţă văd şi eu afişele care anunţă cele

două repre

— 111 am extraordinare ale Alinei Barbu. Cântăreaţa e însoţită de «În două celebrităţi: Daria Ropală şi Dimăncescu-Basu. Un bului de nume ilustre. Astă-seară are loc primul spectacol cu *h*. *wiata*. Nu ştiu ce să fac. Să iau bilet? Să nu iau? Şi, dacă iau, iun o să mă duc singur? în afară de asta, habar n-am dacă noi, îi vii, avem voie la acest spectacol.

I a Centrală, majoriştii sunt în păr şi lucrează cântând. Nu trece mult şi slujnica proprietăresei noastre vine şi mă tuunţă:

Vă pofteşte coniţa până sus.

De ce? o-ntreb puţin mirat, fiindcă până acum nu m-a inot.tt niciodată sus, la dânsa.

Nu ştiu ce are să vă spuie…

— Bine, vin îndată.

Doamna Victoria mă întâmpină cu surâsul nelipsit de pe buze;

— Cred că nu te-am deranjat, domnule Dima…

— Nicidecum! protestez.

— Sora mea, căreia i-am vorbit adesea despre dumneata, ai vrea să te cunoască. Nu te superi, nu-i aşa?

— Să mă supăr? Dimpotrivă, mă simt foarte măgulit.

Mă pofteşte în salonul ei. E elegant mobilat şi cu gust: numai persane, tablouri, oglinzi de cristal şi bibelouri scumpe. În colţul din fund descopăr un pian cu coadă la care cântă, întoarsă cu spatele, sora doamnei Victoria.

Când intrăm, ea se ridică şi vine spre noi. E o brunetă cu ochii negri, mai tânără decât proprietăreasa şi mai subţire. Are trasăturile feţei regulate, însă nu-mi place o încruntare a sprânceneloi, devenită aproape tic, care-i dă un aer de gravitate şi-i retează puţin din farmec.

— Ţi-l prezint, draga mea, pe faimosul cuceritor de inimi. Grig Dima…

— Sunt încântată că te cunosc, ciripeşte ea, am auzit despre dumneata lucruri de necrezut…

— Probabil ca sora dumneavoastră a exagerat, răspund eu, luând modestia în braţe.

Ne aşezăm pe scaune. Sora proprietăresei se instalează comod într-un fotoliu, punând picior peste picior, şi aprinde o ţigară.

— Victoria mi-a povestit aventura dumitale cu Alina Barbu. Mă uit lung la ea. Iar a venit vorba de acest subiect nesuferit peste care voiam să aştern linţoliul uitării! Din păcate, nu pot da înapoi: prea aş face impresie proastă. Însă, de aci înainte, s-a isprăvit: niciun cuvânt despre Alina Barbu. Musafira continuă:

— Ştii că se află în oraş?

— Cum să nu ştiu? Cântă astă-seară în *Traviata*.

— Te invidiez că ai o iubită atât de celebră…

— De ce mă invidiaţi? Şi dumneavoastră aţi putea foarte bine să aveţi un iubit celebru. Sau sunteţi măritată?

— Nu, nu m-am măritat. Pe mine nu mă place nimeni…

Râd din toată inima:

Cine are timp să creadă? Sunteţi atât de frumoasă! De ce tt îţi încercat?

Ştiu şi eu? Cred că n-am avut timp… Dar ce faceţi toată vremea?

Muzică… Asta-i pasiunea mea. Cânt de dimineaţă până

«i.na.

O, ce sublim! Aţi putea să ajungeţi o cântăreaţă vestită, la l.li. i Alina…

Cam greu… Spune-mi şi mie cum ai cunoscut-o pe această Alina? îmi plac foarte mult aventurile de dragoste.

Îi povestesc, ca şi soră-sii, cum am cunoscut-o pe Alina la Paris, i uni m-am îndrăgostit fulgerător de dânsa,

cum ne-am văzut apoi U Bucureşti în repetate rânduri şi cum ne scriem de două ori pe lima scrisori înflăcărate.

V-aţi sărutat de multe ori?

Cine mai ţine minte?! De milioane de ori!

Sunteţi, se vede, pasionaţi amândoi. Ei, şi ce-aveţi de gând u I accţi? Vă căsătoriţi?

Desigur… mai încape vorbă?

Bine, dar ea e mai mare decât dumneata.

N-are importanţă. Principalul e că ne iubim. Încolo, puţin îmi pasă…

Nu vrei să-i arăţi şi soră-mii, mă roagă proprietăreasa, fotoni. iha iubitei dumitale?

A, da, sunt tare curioasă s-o văd… Arată-mi-o! ciripeşte pianista.

Scot fotografia din portmoneu şi i-o întind. Sora doamnei Vii i oria o priveşte lung şi surâde. Surâde şi proprietăreasa.

Parcă seamănă cu soră-mea, ce zici? mă întreabă ea, înapoiiilu mi portretul.

Îmi plimb privirile când la sora proprietăresei, când la Alina din poză şi clatin din cap negativ.

Vi s-a părut. Domnişoara are alt fel de trăsături… Cum, adică vrei să spui că nu sunt frumoasă?… O, nu, desigur… dar altfel…

Doamna Victoria striveşte în scrumieră mucul ţigării consumate. Apoi se adresează soră-sii:

— Draga mea, nu vrei să ne cânţi ceva?

— Şi eu v-aş ruga, domnişoară.

— Ce vreţi să vă cânt? Ce-ţi place mai mult, domnule Dima? Hai să-ţi cânt o bucată care să-ţi aducă aminte de Alina dumitale. Vrei?

— Ştiţi *Adio dep Lassatot*

— Să încerc.

Sora proprietăresei trece la pian şi face câteva game.

— Dacă ţii s-o vezi pe iubita dumitale, închide ochii şi ascultă… Fac chiar aşa cum spune: trag pleoapele peste luminile ochilor)!

O melodie tânguitoare, tristă ca un dor neîmplinit, răsună fermecându-mi auzul Dumnezeule, dar fata asta are o voce minunată… o voce care… Hm! Nu se poate! E un gând stupid… Alina Barbu arat a altfel… deşi vocea… Prea ar fi o coincidenţă! Nici nu ştiu măcar cum o cheamă! Proprietăreasa nu mi-a spus numele. Mi-a spus doar: „Ţi-o prezint pe sora mea”. De ce? Şi pe urmă, pentru ce m-au chemat Pentru care motiv? Şi de ce tot surâdeau amândouă cu înţeles? Mi-o frică! Dac-o fi Alina Barbu în carne şi oase? Ce catastrofa!

Sunt tulburat… Deschid ochii şi-mi plimb privirile ameţite pe pereţi. Ce-i acolo? Un portret… Nu-i *Madama Butterfly*} Ba da, o recunosc după kimonoul pe care-l poartă. Şi pe măsuţa de alături? O ramă cu portretul Alinei… E chiar identic cu portretul pe care l-am găsit în tren. De ce-o fi plecat proprietăreasa în vârful picioarelor? Vrea să mă lase singur cu ea? Doamne, în ce încurcă tură am intrat! Ce mă fac? Mor de ruşine! Eae! Alina! Alina Barbu în persoană! Şi eu sunt la câţiva paşi de ea – prizonierul ei.

Aria s-a sfârşit, şi niciodată nu mi-a părut atât de rău ca acum. Aş fi vrut să ţină ceasuri întregi… să nu se mai isprăvească.

Alina se ridică de la pian şi vine la mine:

— Ei, ţi-a plăcut? Dar ce ai? Eşti palid!

Mă prăbuşesc la picioarele ei şi-i cuprind genunchii cu mâinile:

— Vă rog să mă iertaţi… Dumneavoastră sunteţi Alina Barbu… Am greşit foarte grav faţă de dumneavoastră… am comis o crimă monstruoasă.

Pentru numele lui Dumnezeu, ridică-te… nu-mi place

să «mi aşa – n-am să-ţi reproşez nimic… absolut nimic…

Cum? Nu sunteţi supărată pe mine?

Îţi repet: nu sunt deloc supărată, criminalule! I >e bucurie, îi acopăr mâinile cu sărutări.

Dacă m-aţi iertat, aveţi un suflet de înger… Alina surâde cu bunătate şi-mi mângâie părul. Apoi se aşază în «. mapea şi mă pune să şed lângă ea.

Sunt curioasă să aflu cum a ajuns fotografia în mâinile du-mli. ilr.

Îi povestesc întâmplarea din tren, cum am dat peste portretul 4<t uns în cartea aceea uitată şi potriveala uluitoare a numelor.

Ah! cât aş fi vrut să fiu eu Grig acela… Deşi nu-l cunoşti. un, îl uram, totuşi, îl uram, ştiţi, grozav. Eu n-aş fi uitat în tren l „ingrafia iubitei mele, să cadă în mâini străine. Niciodată! Mă H-utilcun la toate acestea şi vă contemplam chipul… Eraţi atât de Inimoasă, atât de fermecătoare, că nu-mi luam ochii de pe dum-iit au «ustră. Ajungând în Bucureşti, m-am dus la toate spectacole-li în i are aţi cântat. V-am văzut în *Traviata*… Cine ar putea să vă di.» i ic impresia pe care mi-aţi făcut-o când aţi apărut pe scenă, io ăla, ca o nălucă. Gândurile şi simţămintele ce m-au năpădit 41 u i u i treceau dincolo de hotarele şi puterea cuvintelor. Când aţi în i put să cântaţi, mă întrebam dacă nu visez cel mai frumos vis.) i.». tiid s-a lăsat cortina, v-am aplaudat ca un nebun, fără să-mi (» h. tic lumea din jur. Mereu mi se părea că vă uitaţi la mine şi-mi – aiul icaţi… Şi în clipele acelea eram cel mai fericit om de pe pământ. I lupă asta am plecat şi v-am luat imaginea în suflet… întotdeauna i 4 ml eram singur sau seara, când mă vâram în aşternut, stăteam în vorbă împreună ceasuri întregi, ţesând planuri de viitor. Mă H-unicam să ne logodim când voi ajunge student, şi după ce voi iibtme diploma de licenţă, să ne căsătorim. Doamne, ce planuri îmi ucceau

prin cap… Voiam să vă trimit o scrisoare de dragoste ui aţi primit alta, cea mai frumoasă scrisoare de dragoste care am i is vreodată. Dar n-am izbutit s-o scriu, pentru că o asemenea i i hoare nu poate fi scrisă. Şi iată-mă acum în faţa visului meu de iubire, căruia simţirea mea aprinsă i-a dat formă şi i-a insutl. îi viaţă, mirându-mă de puterea ascunsă care-mi dă grai.

— Asta e cea mai frumoasă declaraţie de dragoste pe care.im auzit-o până acum… îmi şopteşte Alina tulburată, cu treimii im glas, şi o lacrimă i se scurge pe obraz.

— De ce plângeţi? strig înspăimântat. N-am vrut să vă I.11 niciun rău… Vă implor, nu mai plângeţi!

Alina mă priveşte cu o nesfârşită tristeţe:

— Îmi pare aşa de rău că te-am chemat!… Vezi, asta nu put să-mi iert. Trebuia să te ţin mereu departe de mine, să nu sfâşii vălul de vis care se ţesuse între noi. Soră-mea mi-a destăinuit că uit licean chipeş i s-a lăudat că ar fi în dragoste cu mine. „Aş putea să i văd?” am întrebat-o… „Da, o să-l chem să râdem puţin pe socoteala lui…” Cine ar fi putut să-şi închipuie ce palat de sentimente ţi-am ţesut în sufletul dumitale fraged, de adolescent? Spune-mi sincei, îţi pare bine că mă vezi sau ai fi vrut să nu mă întâlneşti niciodată f

— Era mai bine dacă nu mă chemaţi… Ea clatină trist capul.

— Ştiam… Ştiam că nu sunt aceea pe care ţi-o închipuiai. Şt chiar dacă aş fi fost… la ce bun? Viaţa mea e atât de tristă – chiar o glumă pe care vreau s-o fac, tot trist se sfârşeşte… De aceea, visează cât poţi… Şi, dacă poţi, nu te mai trezi din visare… Ţi-am sfărâmai un vis, clădeşte-ţi altul, mereu altul… Doamne, cum m-ai tulburat!

Se ridică în picioare şi-şi trece o mână pe frunte. Apoi încearcă să râdă silit:

— Aşa ceva nu mi s-a mai întâmplat! Ia spune-mi, vii

diseară la spectacol?

— O, cât aş vrea! Dar nu se poate. Nu ne dă voie de la şcoala

— Aşa e… da… uitasem. Eşti elev.

Se Lasă între noi o tăcere grea, apăsătoare, ca o piatră de mormânt. Deodată, Alina îşi recapătă voioşia:

— Ştii ce? Dau o reprezentaţie pentru tine, cu tot ansamblul Operei.

— Pentru mine singur?

— Da… Voi cânta *Traviata* doar pentru tine. Vino mâine la Teatrul Naţional, la ora 3 fix. Va fi o repetiţie generală care e ca un spectacol.

Sunt atât de buimăcit de propunerea ei, încât nu ştiu ce să-i lătpund.

Din fericire, tocmai în clipa asta se întoarce proprietăreasa, ţiiuiul în mână o tavă cu trei potire de îngheţată.

Pesemne că a citit ceva neobişnuit pe chipurile noastre, fiind – 4 u* uită mirată când la Alina, când la mine, şi, lăsând tava pe o mâMiţă, ne întreabă: – Ce s-a întâmplat? Nu s-a întâmplat nimic, dar mâine se va întâmpla un mic va nimeni…

Ce eveniment?

Alina Barbu va cânta în *Traviata* numai pentru iubitul ei, 4 ţ, i i um n-a mai cântat niciodată până acum. După aceea, se vor il» N». \rţi ca să nu se mai întâlnească niciodată…

I) apuc pe străzi, buimac, cu o apăsare grea pe suflet. O, zei h» miloşi, auziţi şi voi minunea minunilor: Alina Barbu, Daria Mi iulă, Dimăncescu-Basu şi, în sfârşit, tot ansamblul Operei vor 411 u special pentru mine! S-a mai întâmplat una ca asta cândva? Şi unde?

Într-un târziu, ajung acasă.

Magotu mă întâmpină în prag. De ce te-a chemat

proprietăreasa? Îţi spun altă dată, îi răspund absent.

Îl îşi dă seama că nu sunt în toane bune şi mă lasă în pace. Trec în mlaia mea, închid uşa cu cheia şi mă lungesc în pat. Nu ştiu de n mâsimt zdrobit, cu oasele frânte, parcă aş fi cărat munţi în spinare. *i* u kI gazda mă cheamă la masă, îi trimit vorbă că nu mi-e foame.

I otte vine numaidecât şi mă întreabă, îngrijorată, ce am. Îi lătptând că n-am nimic.

Eşti bolnav! Să-ţi fac un ceai? Nu vreau nimic, absolut nimic.

Nu pot s-o sufăr nici pe ea în jurul meu, pe nimeni… îmi vine «a plâng… Mă doare ceva şi nu-mi dau seama ce, poate sunt chiar Iminav.

(! ăt aş vrea să dorm!

Presimţeam că n-o să pot închide ochii toată noaptea. A). i «fost. Dimineaţa, mă scol cu capul greu ca o stâncă, încât abia mii să-l ţin pe umeri. La şcoală, e un chin. Majoriştii tabără pe mine şi mă pisează cu întrebările:

— De ce te-a chemat proprietăreasa?

Aş putea să le trântesc bomba nătângilor: Alina Barbu a triinti după mine, şi azi după-amiază va cânta *Traviata* cu tot ansamblul Operei, doar pentru mine singur – şi i-aş vedea pe toţi prăbuşiţi sub pupitre, fără răsuflare.

Dar nu pot, nu pot! În schimb, îi mint fără rost:

— Mi-a cerut chiria pe o jumătate de an înainte… Are nevme de bani.

La 3 fără un sfert sunt în faţa Teatrului Naţional. N-am spus nimănui unde mă duc, deşi altul în locul meu ar fi dat sfoară în tot oraşul. Parcă am venit cu picioarele altcuiva sau urmând un tai funebru, atât de greu mi-a părut drumul.

Nu, nu pot să intru. Nu pot asculta spectacolul… Mă îngroze* de starea mea. Şi clipele zboară, alungându-se una pe alta.

Deodată, pradă unei hotărâri înspăimântătoare, năvălesc într-un debit şi cer plic şi hârtie. Apoi îi scriu Alinei, tremurând din toate încheieturile:

Vă implor, nu mai cântaţi pentru minei sunt un ticălos. I, i înapoiez portretul, Grig Dima.

Mă duc la portarul teatrului, care picoteşte de somn în oda iţa lui cât o palmă.

— O scrisoare urgentă pentru cântăreaţa Alina Barbu…

— Imediat i-o duc, tresare el.

După asta, fug acasă, ca un hoţ, mă încui în camera mea) i plâng, plâng…

Sfârşitul anului şcolar

A treia zi, Lotte se strecoară pe uşă în vârful picioarelor şi o închide binişor cu cheia pe dinăuntru.

— Ce faci? o întreb.

Nu vreau să ne surprindă cineva. Sr apropie uşor de mine, privindu-mă cu ochii mari, miraţi.

De câteva zile eşti mereu trist şi nu te atingi de mâncare. \\t*mv* mi, ce ai? Ce te doare?

N-am nimic, Lotte. Am fost puţin indispus, asta-i tot.

De ce mă minţi? Boala ta vine de altundeva… Kad silit:

Ce copilă eşti!

Jură-mi că n-ai nimic cu Lidia!

Ce ţi-a venit să-mi pomeneşti de ea?

Fiindcă ştiu că nu-ţi displace. Ţii minte când voiai să te ilih i la întâlnire şi te-am împiedicat?

De ce m-ai împiedicat? o întreb, surâzând. I în Lotte i se umplu ochii de lacrimi.

Nu plânge! Ştiu că mă iubeşti. Şi eu te iubesc din tot sufletul. Nule aş da pe o mie de fete ca Lidia. Nu-ţi mai face sânge rău din <Mi/a ci: n-o pot suferi. Te jigneşti singură, dacă eşti geloasă pe ea.

Dar cântăreaţa aceea?

Care cântăreaţă?

Alina Barbu.

Cine ţi-a mai spus-o şi pe-asta?

Magotu.

Când?

Demult. Chiar de când ai venit la noi, la începutul anului.

Nu trebuia să crezi nimic... A fost o poveste, nimic altceva de t ai o poveste.

(irig, nu mă minţi... nu-ţi bate joc de mine. Spune-mi adek41 iil: ce este cu această femeie?

Lotte, îţi jur pe 18 mai al nostru că am iubit-o numai în îni liipuire... că niciodată nu ne-am sărutat...

Dacă-i aşa, de ce ţi-a dat fotografia?

De aici a pornit toată povestea. Fotografia nu mi-a dat-o ea, 4 in găsit-o în tren, într-o carte. Mai precis: am iubit o femeie câinii i» I < >tografie. După ce a început dragostea dintre noi, i-am trimis mh netul înapoi. Asta-i tot... I otte începe să plângă.

— Nu cred un singur cuvânt din tot ce-mi spui.

O apuc cu amândouă mâinile de umeri şi o scutur zdravăn

— Cum? Îţi jur pe cea mai frumoasă zi din viaţa mea, şi tu n îndoieşti?

— Iartă-mă, Grig, sunt atât de tulburată. De trei zile nu mai ştiu pe ce lume mă aflu. Iartă-mă şi nu fi supărat...

— Bine, nu sunt. Dacă vrei să cunoşti adevărul, apoi chiar tu eşti de vină... din cauza ta m-am îmbolnăvit...

— Din cauza mea! zice, uluită. De ce?

— De două săptămâni nu-i chip să rămânem o clipă singuri De ce mă ocoleşti aşa? De ce nu vii la mine, cum ai făcut acum Ce dragoste e asta? Numai prin corespondenţă?

— Mi-e frică să nu ne prindă cineva.

— Şi dacă ne prinde? Ce, am comis o crimă? Suntem tineri şi în iubim. Şi pe urmă „destinul” s-a pronunţat în favoarea noastră. Să poftească acum cineva să ne facă observaţie: îl fac una cu pământul

— Nu fi atât de cumplit! Deocamdată sunt la tine de o jumtate de oră şi nu facem decât să ne certăm.

— Ai dreptate, Lotte.

Ne înlănţuim cu braţele şi ne sărutăm lung, strivindu-ne buzei»

Alina Barbu n-a murit încă în mine, dar mă gândesc cu spat mă la ea. M-am purtat ca un nemernic. A vrut să-mi facă cea mai de seamă cinste, să cânte un spectacol pentru mine, şi eu… Ce ruşine! Nu sunt vrednic nici să mă dispreţuiască!

Câteva zile, n-am mai călcat pe la Centrală. Mi-era groază să dau ochii cu proprietăreasa.

Într-o seară, pe când mă întorc spre casă, o zăresc la câţiva paji înaintea mea pe Lidia, agăţată de braţul unui bărbat scund şi gras Calcă rar, cu afectare, parcă ar merge pe note, şi râde de umple toată strada.

Mi-e silă să dau ochii cu ea şi s-o salut. De aceea traversezşi-au continuu drumul pe celălalt trotuar.

În curtea liceului, băieţii forfotesc încoace şi-ncolo, discutatul în grupuri. Cei mici, veşnic neastâmpăraţi, se aleargă unii pe alţii, scoţând chiote.

În sfârşit, apar listele, care înălbesc geamlâcul pe partea câinilor cancelarie.

Rezultatele la clasa a VII-a sunt: Esculap, întâiul, cu media 9, 60, J doilea, eu, cu 9, 50, şi al treilea, Rembrandt, cu 9, 10. Păleaţă, şeful. lavei, a rămas de căruţă: a trecut al zecelea. Imediat după el vin Ţi-y, uni şi Gălbează. Pe la mijloc se află Domisol şi Copoiu, după ei, Mogvaiv şi Aguridă, iar la coadă, ca de obicei, Magotu şi Basu.

Iată-l şi pe Ploşniţă printre promovaţi. Era ameninţat la germana, ca Magotu, de altfel. Pe amândoi Laiţă i-a prins copiind. Magotu a scăpat datorită lui Michiduţă, dar Ploşniţă ce-o fi făcut?

Singurii corigenţi ai clasei sunt: Găliganu, la germană şi la maţi inatică, şi Corcoduş, la matematică şi la franceză. Ei amândoi Mim prieteni atât de nedespărţiţi, încât ar fi fost cu neputinţă ca uiiil să treacă promovat, şi altul să rămână corigent.

În orice caz, rezultatele par surprinzătoare: numai 5 repetenţi fi 11 corigenţi din 760 de elevi. Aud că aşa ceva nu s-a mai întâm-l'l-ai tic mult. Anul trecut au fost 47 de repetenţi pe tot liceul. Ar-l «i ustii noştri au tăbărât furioşi pe carte şi au făcut-o ferfeniţă. I) r asemenea, aghiotantul meu, Cătălin Şoimaru, care e într-a V a, a ieşit întâiul.

arindu-l pe Esculap într-un grup de băieţi, mă duc la el şi-l I» Iu it. Gestul meu îl stânjeneşte, credea că-i port pică fiindcă mi-a luat o înainte…

De fapt, credeam că tu ai ieşit primul, spune. Nu ştiu cum

* a întâmplat.

Ce importanţă are, Esculape?

Prea mare, nu… dar oricât. Tu, fiind generalisimul nostru.

u fi cuvenit să fii primul şi la carte…

La anul am să mă silesc mai mult decât m-am silit anul ăsta. Ailuă, la drept vorbind, nu m-am silit deloc…

I ştipă ce mă despart de Esculap, iată-l şi pe Basu. Mă aşteap", timpher într-un colţ, cu un pachet la subsuoară.

Uite, spune el, ţi-am adus o carte… e foarte veche şi interesam a. O am de mult de tot…

() iau şi o răsfoiesc: o ediţie veche, din 1800, a lucrării lui Mario petciii despre călătoriile lui Marco Polo,

apărută la Bonomi.

— Şi ce să fac, Basule, cu cartea asta?

— Nu ştiu, ridică el din umeri, cam stânjenit. Mie tot nu ml trebuie.

— A, vrei să mi-o dăruieşti?

— Da... De ce nu?

Îl cântăresc cu privirile, înveselit:

— Îţi mulţumesc, Basule, eşti foarte drăguţ. Dar ce te-a găsit *f*

— Am vrut şi eu să-ţi fac un cadou...

— Mă rog, de ce să-mi faci numaidecât un cadou? îl iscodesi

— Uite, aşa mi-a venit... bâiguie el, încurcat, parcă ar fi un şcolar prins cu lecţia neînvăţată. O clipă zbor cu gândul la băţ. În sălbatică din ziua serbării: ce deosebire între lupul de atunci şi mielul de acum!

— În orice caz, eu... îţi mulţumesc pentru atenţie... şi-i strâng mâna.

El se îndepărtează fericit, cu mersul lui greoi, legănându-se o o raţă. Îl strig din urmă:

— Hei, Basule! Stai o clipă! Se opreşte.

— Uite la ce m-am gândit: nu vrei să te înscrii la A.R.P.E.T.

— Ba da, vreau. Mă primiţi?

— Fireşte că te primim. Acum te-ai făcut om de treabă.

— Să ştii: voi munci cât o sută. Nici nu-ţi dai seama ce poi face când vreau!

Plecăm împreună. Pe drum, din una în alta, Basu îmi istoriseşte că Păleaţă împreună cu nesuferitul de Rembrandt plănuiesc’s. i falsifice bancnote. Ce-au făcut, ce-au dres, că s-au împrietenit cu un zincograf de la Tipografia Sache Pavlovici. Dar n-au capit.il să cumpere unelte şi umblă cu limba scoasă după bani.

— Mi-e frică să nu încerce o lovitură la Centrala voastră. Ştie că aveţi ceva bişari.

— Ţine-ţi firea, Basule, acolo nu-i de nasul lor. Banii sunt puşi bine. Aşa că va trebui să-şi mute gândul.

Venind vorba de Michiduţă, directorul liceului, îmi destăi nuie că i-a dus acasă o garniţă de untură. Aşa a scăpat de eliminare când cu faimoasa „agresiune".

— Cum ai avut curaj să faci una ca asta? Gazda voastră, Doña Bianca, m-a sfătuit. Basule, nu-i „valabil". Vezi de altul! Să-mi crape ochii dacă te mint! Uite, asta mi-e crucea! Aşterne o cruce pe piept, ca o pecete, care să-i întărească spusa. Sunt, pur şi simplu, uluit. Credeam că numai intervenţia mea I.1 s. ilvat pe Basu de pedeapsă. Şi când colo!

(le-a dintâi măsură pe care o iau la Centrală este procurarea unei case de bani pentru a ne pune la adăpost sigur agoniseala. Să podească acum Păleaţă s-o spargă, dacă îi dă inima brânci. Un i. ui<l de chei îl ţin la mine, celălalt rămâne la Esculap, casierul. Apoi îi eliminăm dintre membrii A.R.P.E.T.-ului pe cei cinci re-ţi< ienţi. Corigenţilor le dăm un sever avertisment şi alcătuim o omisie de pregătitori, compusă, fireşte, din arpetişti, care să-i în îi) *t* ruluiască zdravăn în timpul vacanţei, ca să treacă şi ei clasa.

În timpul vacanţei mari, echipa de teatru urmează să dea câte-o

O prezentaţie în oraşele Olteniei. Deocamdată, ne mărginim la u. H. Nu trebuie s-o luăm prea repede. *Festina lente*!... Fanfara lui

1 *h* tinisol mai are de furcă: trebuie să-şi alcătuiască un repertoriu i lumea. De aceea, băieţilor care fac parte din echipa muzicală I». un suprimat vacanţa mare. Ei nu numai că nu crâcnesc, dar

Iu.ir le pare bine.

Nu suspendăm în acest timp nici activitatea Centralei. Majo-ii) în localnici vor lucra fără pic de răgaz. Ceilalţi, care suntem de li *m*ă, vom căpăta scurte concedii, să ne vedem părinţii.

În legătură cu primirea lui Basu, câţiva strâmbă din nas. El în buia să-şi facă mai întâi stagiul, ca simplu arpetist, şi numai dat v. i dovedi însuşiri deosebite, să fie cooptat în statul-major, nu în.i. bodorone-tronc! Au dreptate băieţii. Dar ce greu e să jertfeşti li. îi. ti u 1 care e lângă inimă pentru dreptatea care stă deoparte! Lor ni» şi nu le trece prin minte ce serviciu mi-a făcut Basu în dragostea mh. şi cu Lotte.

Îmi iau un concediu de două săptămâni, pe care-l voi petrece 111 >imeşti, în sânul familiei. Tata m-a anunţat că zilele acestea tri-mue să mă aducă. Magotu rămâne pe loc, are mult de lucru cu oi – mizarea celor şase reprezentaţii teatrale.

Pe la vremea prânzului, când mă întorceam spre casă, o maşini opreşte în dreptul meu, lângă trotuar, scrâşnind din toate întlu ierurile. O portieră se deschide şi un glas cunoscut mă strigă. E mânu

Cât ai clipi, sunt lângă ea şi-o potopesc cu pupături.

— Încetează, nebunule, m-ai ameţit!

— Ce să fac, mi-era aşa dor de tine! apoi o-ntreb: A cui e nu şina?

— A vecinilor.

— Aaa, a Pâslarilor?! Tii, ce frumoasă! O fi costând mult...

— Ei, lasă, Grig, habar n-am de lucrurile astea...

— Spune-mi, o-ntreb eu nerăbdător, n-a venit răspunsul de la doamna Stone?

— Nu încă. Cred că-i plecată din Londra.

— Şi atunci ce fac?

— Ai răbdare! I-am scris unei prietene comune, cu

rugăm în tea de a-i trimite scrisoarea.

Ne ducem la restaurantul Minerva, să prânzim. E lume mult. V La o masă, Tarzan şi Rogvaiv, dinaintea unor halbe de berc1, discută şi fumează. Când ne văd, se uită la mine cu ochii cât cepele După un timp, mă reped până la ei să le spun că azi plec la ţara Tarzan mă descoase tainic:

— Cine-i tipesa, generalisime. Fainã bucăţică! Mă uit la el, stupefiat:

— Eşti nebun? E mama, măi aiuritule!

N-am văzut în viaţa mea o mutră mai jalnică decât a lui. Pai că l-aş fi opărit cu apă fiartă. îmi cere iertare, mă roagă să nu nu supăr – dar ce rost ar avea? Dimpotrivă, îmi pare bine că mama arată ca o fetişcană. E puţină la făptură şi subţirică. N-ai crede, în ruptul capului, că are 40 de ani. Când se plimbă cu tata, ai jura că-l fiica, nicidecum soţia lui.

Acasă, la Doña Bianca, majoriştii au sosit în păr, să-şi ia rămas-bun de la mine. Abia încap în sufragerie. Numai Cătălin Şoi maru lipseşte. Nu ştiu ce-i cu băiatul acesta, l-am văzut mereu trist în ultimele două săptămâni.

Când îmi fac apariţia cu mama, izbucnesc în urale, parcă am fi la paradă.

r

Cine sunt băieţii, mă-ntreabă ea, colegi de-ai tăi? Da, mamă. Fac parte din statul meu major. Ce stat-major e ăsta? Nu înţeleg, îţi explic numaidecât, deodată comand cu voce puternică: Prezentaţi-vă individual, din flancul drept. Executarea! Majoriştii se reped, unul câte unul, îşi strigă numele şi sărută Mi. ut.1 mamei.

Mama e din ce în ce mai mirată.

Ce înseamnă asta? Sunteţi la liceul militar? Nu, mamă, dar facem o excursie transoceanică, şi ei sunt iitM tiştii din statul-major.

Ce vrea să zică *arpetistiit* N-am auzit niciodată de

cuvântul

4» ti

Lasă, că-ţi explic eu! S a ivit şi Doña Bianca împreună cu Lotte. Sunt amândouă Imu moaşe că fac cunoştinţă cu mama. Mai ales Lotte, care o priv» tulascinata.

Sunt mândru de mama. Cred că niciunul dintre băieţi n-are îi mamă atât de fermecătoare.

Ce luaţi, doamnă Dima? o întreabă Lotte, cu faţa aprinsă >le bucurie.

brumoasa mea, dacă se poate, o citronadă. Mi-e tare cald… O, cu plăcere, scumpă doamnă, face Lotte şi dispare ca o luliuă.

l ănă să vină citronada, încerc s-o lămuresc pe mama ce este cu Mprdiţia, dar mai mult o încurc, pentru că vorbim câte doi-trei il* udată şi nimeni nu poate pricepe ceva. Înainte de plecare, ea

10 buic să facă unele târguieli prin oraş. Ne ridicăm, spre marea pău-le de rău a lui Lotte şi a Doñei Bianca.

I lotuşi, mamă, nu-i rău să ne abatem o clipă pe la Centrală, ia ve/i ce am realizat până acum.

Îi ine, vom trece şi pe acolo, le vom face pe toate. Majoriştii pleacă înainte pe jos, să ne facă primirea după toate

11 yulile, iar eu mă urc în maşină, alături de şofer.

— Nu vrei să mergi cu noi să te plimbi puţin? o întreabă mânu pe Lotte.

— Ba da, dar nu îndrăzneam să vă propun, răspunde ea ferit la. Se aşază cu mama în fundul maşinii şi, după ce oprim la câte va magazine, pornim spre Centrală.

— E un birou de voiaj? Ce-i aici? se miră mama.

— Cum poţi să spui aşa ceva? Aici e sediul nostru, Centrala Lasă că-i explic înăuntru.

Dar tot nu reuşim s-o lămurim asupra scopurilor noastre. Cen trală, stat-major, reprezentaţii, fanfară,

expediţie – sunt o seama de noţiuni care se contrazic între ele şi noi vrem să-i explicam totul dintr-odată. O ducem şi în pivniţă şi ea se minunează mereu şi ridică din umeri.

— Dacă vă ocupaţi de toate astea, când mai învăţaţi carte?

— Apoi, mamă, tocmai aici este secretul. Muncim îndoit >l întreit şi tot o scoatem la capăt. Dovada este că niciun arpetist, afară de câteva regretabile excepţii, n-a rămas nu numai repetent, dar nici măcar corigent. Nu-i un record? Spune şi tu…

Cel puţin Lotte, care n-a fost deloc pe la sediu, rămâne exta ziată de toate câte le vede. De unele lucruri, ca de pildă harta mu rală a Pacificului, cu arhipelagul Galapagos, ştia mai de mult.

— Mi-au spus fetele la şcoală, mă lămureşte ea.

— Dar fetele de unde ştiu?

— Fetele ştiu tot ce se întâmplă aici!

Afurisite şcolăriţe! Ce treabă au ele decât să-i descoasă pe bă ieşii prostănaci, ca să fie la curent cu preocupările noastre extraşcolare? Eu însă nu admit ca secretul şedinţelor să fie dat în vileag, să facă apoi pricină de vorbă în târg, printre cumetre. Voi da dispoziţii foarte severe în această privinţă.

— Şi vara ce faceţi cu prăvălia asta? mă întreabă mama.

— Activitatea continuă pe timpul vacanţei.

— Cum, nu petreceţi acasă toată vacanţa?

— Ah! mamă, dar este o imposibilitate. Datoria mă cheamă să fiu prezent. O săptămână, două aş putea lipsi… mai mult nu cred. Ştii ce? N-am putea invita statul-major la noi, la ţară, pentru o săptămână măcar?

Ba da… să vină băieţii! Dar să nu faceţi prostii pe acolo! Vai, doamnă! exclamă într-un glas majoriştii. Vom fi cuminţi ca nişte statui!

(! e bine îmi pare că s-a aranjat cu vizita statului-major. Era o i luMiune foarte însemnată.

lini iau rămas-bun de la arpetişti.

Ura! Ura! De trei ori ura! Ie strig şi-i îmbrăţişez pe fiecare. Concediu plăcut şi idei geniale, generalisime! îmi urează Ui/.în

Călătorie sprâncenată! strigă ceilalţi cu mâinile întinse. Maşina porneşte. Oprim puţin la Doña Bianca, să-mi iau balului. Deşi lucrurile sunt pregătite din vreme, tot mai găsesc câte îi v. i de făcut. Dar cum să-mi iau rămas-bun de la Lotte? E în suli – igeric cu mama şi Doña Bianca. O strig din pragul uşii:

Domnişoară Lotte, vino te rog să-ţi dau cărţile pe care mi li.11 împrumutat…

I.i vine repede şi mă întreabă: Ce cărţi?

A fost un pretext. Voiam să fim singuri ca să ne luăm răin. i\ bun…

t apuc de mână, apoi o sărut lung pe gură.

La revedere, iubito, să-mi scrii mult, mult… Auzi? Bine, iubitule, îţi voi scrie în fiecare zi, dar şi tu să-mi scrii mi. aşa… Făgăduieşte-mi! Îţi făgăduiesc!

Şi mai făgăduieşte-mi că n-o să stai la ţară mai mult de do-mi uptămâni.

Şi asta îţi făgăduiesc.

Acum, trecem la jurăminte. Jură-mi că n-o să te uiţi la nicio Jur!

Că ai să te gândeşti numai la mine!

Jur!

Pe ce?

Pe 18 mai al nostru. Bine. Şi acum, la revedere.

Se lipeşte de mine şi mă sărută. O sărut şi eu o dată, de două oi i

— Ajunge! Să nu ne surprindă cineva…

— Nu-ţi fie teamă.

O mai sărut o dată lung, lung de tot. Trebuie să-mi ajungă pentru două săptămâni.

Lotte e palidă şi tremură. Aud paşi pe sală. O las repede din braţe şi m-apuc să închid un geamantan. Mama se arată în pragul uşii:

— Ce faci, Grig, nu vii odată?

— Sunt gata, mamă. Te rog, domnişoară Lotte, ajută-mă puţin I Ea mă ajută, stingherită, să închid geamantanul încărcat doi dora, şi mama se uită lung la noi. Mi se pare că a observat cev. i Trebuia să fiu mai prudent. Încă nu ştiu ce-i măsura. Ba ştiu, d. u nu-mi place s-o păstrez.

Doña Bianca şi ceilalţi ne petrec până în stradă. Acolo ne luăm rămas-bun, şi maşina porneşte întins spre Dimeşti.

În norul de praf care se stârneşte dindărăt, o zăresc pe Lotte lângă portiţă, ca învăluită într-un nimb.

Vacanţa mare

Vacanţa mare! întotdeauna tresar când aud aceste cuvinte. Parcă se leagă de ele, cu lanţuri nevăzute, toate bucuriile pe care şi le poate închipui o minte de copil.

Acum, însă, s-au schimbat lucrurile. Vacanţa mare nu mai are sens pentru mine. De când ne-am consacrat marii opere pe care vrem s-o înfăptuim, nu mai avem nicio clipă de răgaz. Trebuie’s. i muncim pe capete, zi şi noapte… Or, vacanţa e, dimpotrivă, odihnă, lenevie, joacă. Ce, ne arde nouă acum de joacă?

Primele zile au fost pline. O plimbare cu maşina la Bălceştii marelui revoluţionar, apoi hoinăreli cu Grivei prin locurile în care am copilărit. I-am scris lui Lotte un lung răvaş (18 pagini de caiet) şi am citit o carte despre revolta marinarilor de pe Bounty.

M-am împrietenit la cataramă cu Valea, şoferul Pâslarilor, în ictenii familiei noastre. E un basarabean spân, cu inimă de aur. În i ăteva zile, mă învaţă să conduc

automobilul. Nu-i mare lucru, hui greu e să umbli la motor, să-i desfaci piesele şi pe urmă să le mii la loc. Dar, cu timpul, am învăţat şi asta.

Sunt tare bucuros, fiindcă azi am primit un vraf de scrisori.

I ’na e de la Lotte, celelalte, de la majoriştii mei.

Sărmana fată, nu mai poate de dor… O cred. Nu s-au scurs lin ar zece zile şi-mi scrie că trebuie să mă întorc numaidecât, să mă vadă măcar un minut, şi după aceea pot să plec iarăşi. Cât aş wca, dar e cu neputinţă să mă reped în oraş tară un motiv serios în ochii părinţilor.

Tarzan, Basu, Magotu şi Rogvaiv mă anunţă că statul-major «fiu>te poimâine la Dimeşti. Vor veni zece inşi, în loc de opt, cum lusesc vorba. Să poftească şi o sută! Avem şire de paie unde să-i i iilcăm! Şi vara dormi de minune *à la belle étoilexl*. Băieţii mai *k* i în că vor face drumul pe jos, căci e o plăcere să mergi în zorii zilei pe şosele de ţară. Cei 28 de kilometri, câţi sunt de la Craiova ijiij la noi, îi vor străbate în cel mult cinci ore.

I) un mamei vestea. E bucuroasă de oaspeţi şi-mi dă, la rându-i, îi veste: a venit răspunsul Stonilor. Aproape îi smulg scrisoarea din mană, atât sunt de nerăbdător s-o citesc… Ce-mi scrie geologul?

Aibipelagul Galapagos (nume oficial Colon), suprafaţă totală

Ho 4 km². Ce păcat că nu pot deduce întinderea insulei noastre!

Aic 32 de insule; principale sunt: Santa Cruz, Isabela, San Salvador

, 1 Santa Maria. Depărtare: 900 de kilometri de America de Sud.

I.tuna: animale tropicale şi polare (foarte interesant), precum:

Ipiiane, foci, pinguini, broaşte ţestoase elefantine

(monştrii care în îngrozit-ope soţia geologului). Amănunt: trăiesc şase luni fără

Iu ană şi apă. Alt amănunt: animalele din arhipelag sunt inofensive, nu şi-au format reflexele, fug în caz de primejdie. Din 1832 Gala) ugos este în posesia Republicii Ecuador, populaţia – aproxiin.it iv 2.500 de oameni (cei mai mulţi trăiesc în insula Isabela). În i elelalte insule (în afara celor menţionate) nu există picior de om.

11 Sub cerul liber.

Sunt cam nemulţumit de puţinătatea datelor trimise. Încă mi ştiu dacă solul este propice agriculturii, habar n-am de climă, nul de floră. Ceea ce mă bucură e faptul că poziţia geografică se apropii foarte mult de cea indicată de Jim Blacke, ceea ce înseamnă i A este corectă. Mai avem un punct câştigat: insula e nelocuită. Adm amazoane!

Mama începe să facă pregătiri pentru primirea oaspeţilor. 1) i\ tinşii majorişti, fiind prea numeroşi, vor binevoi să se culce e în doi în pat, fără să facă nazuri.

În ziua hotărâtă cer automobilul lui nenea Barbu şi le ies îi 1.1 inte, la Pieleşti, unde-i calea jumătate. Bucuria băieţilor e mare. Ne îmbrăţişăm şi ne sărutăm înfocaţi, parcă nu ne-am fi văzut de luni de zile.

Un grup de şase băieţi se urcă în maşină şi pornesc spre Dimeşi i. În timp ce eu rămân cu ceilalţi patru ca să mergem cu al doilea transport. Când se întoarce maşina, ceasul arată 8 fără un sfen.

— Valea, ştii ce, îi spun şoferului, hai să ne repezim până la Craiova, stăm acolo zece minute, după care ne întoarcem să-i luăm pe băieţi.

El se învoieşte, fără a cere explicaţii. Trăiască bunătatea! Arpe tiştii se lungesc la umbra unui salcâm, până când ne întoarcem Cred că nu întârziem mai mult de o jumătate de oră.

Se miră ce treabă atât de urgentă oi fi având la

Craiova, dai eu le pun un deget la gură şi le şoptesc:

— *Silentium*!

Gonim cu 70 – 80 km pe oră, ca să ajungem mai repede. În urma noastră şoseaua înoată în nori de praf Pietrele de pe şosea zboară departe şi uneori pocnesc crunt sub caroserie.

Iată, a şi răsărit înaintea noastră panorama oraşului. După câteva minute, suntem în faţa casei Doñei Bianca. Deschid portiţa şi intru în curte. Uite, ce surpriză! La măsuţa de sub nuc stă Lotte singură-singurică şi scrie de zor. S-a trezit aşa de dimineaţă? Şi ce-o fi scriind, mă rog, domnişoara? Mă îndrept spre ea, în vârful picioarelor, şi-i acopăr, pe la spate, ochii cu mâinile:

— Ghici, cine e?

(Jhiceşte numaidecât. O explozie de bucurie o scutură toată. Îl >nprese:

Mi-ai scris că vrei să mă vezi un minut. Ţi-am făcut voia: «iun uită-te la mine! Ce nebun eşti!

A trecut minutul… La revedere!… Stai, nici nu te-am văzut bine! Îţi mai acord patru minute. Vai, ce darnic eşti…

Şi dornic… Cui îi scriai aici, frumoasă Elena?

Cui altuia, decât chipeşului Paris?

Doña Bianca unde-i? În casă?

Nu. E la piaţă cu slujnica.

Atunci suntem singuri… Ne sărutăm câteva minute, cu privirile aţintite spre poartă, să nu ne surprindă mama ei, dacă s-ar întâmpla să se întoarcă.

Acum te las. La revedere, iubito!…

Mai stai!… Mai stai!… Ne sărutăm întruna. Lotte nu mai poate.

Acum, du-te!… Mă uit la ceas:

Na! Am topit un sfert de oră şi a fost vorba numai de cinci Miluute.

lucă o sărutare de adio şi o iau la picior.

Să nu mă dai de gol că am fost pe aici! I, orte mă petrece până la poartă. E atât de bucuroasă de veni-it.1 mea neaşteptată!

Regenta Grigoridei

Iu grădina casei avem un chioşc mare, de lemn, unde mâncăm il» nbicci vara, iar mama îşi petrece acolo aproape tot timpul. Îi pitlu-se pe majorişti în chioşc şi, după gustarea de dimineaţă, Im>» pan discuţiile. Acum sunt înarmat cu date precise, nu mai e nevoie să bâjbâim în întuneric. Expediţia noastră trebuie să scape n formă şi conţinut. Aşa că le propun să întemeiem, în insula noast i j\ o falangă de încercare şi să trăim acolo, stăpâni pe destinele noasi i r, până la adânci bătrâneţi. Le explic pe larg ce-i aceea o falanga Vom locui într-un falanster măreţ, pe care-l vom construi mi. it a ce punem mâna pe comoară. Băieţii ascultă miraţi descrierea falansterului, parcă ar fi un palat din *o mie şi una de nopţi*. Şi i u adevărat este, căci va avea turn de ordine, teatru, clopotniţa deceremonii, tribunal, grădină de iarnă, câteva sute de apartamente, şi chiar străzi-galerii în interior, ca să putem comunica de la un capăt la altul... Bineînţeles, într-o aripă lăturalnică vor fi instalat e atelierele de care avem nevoie – şi toate acestea împrejmuite de parcuri întinse.

Băieţii îmi sorb cuvintele cu lăcomie. Imaginaţia îi înhaţă şi i duce într-o lume vrăjită, de basm. Basu sloboade un chiot:

— Maică măiculiţă, acolo-i de mine!

— Şi de mine! chicoteşte Ploşniţă, zvârlind şapca în aer. Să tot trăieşti tinereţe fără bătrâneţe!

— Mai mult decât în visul meu! strigă şi Tarzan, invocând o reminiscenţă din El *Zorab*, poezia lui Coşbuc.

Majoriştii sunt atât de entuziasmaţi de viaţa care-i aşteaptă, încât se apucă pe loc să joace o bătută, de se zguduie podeaua chioşcului.

— Staţi, măi, ce, aţi înnebunit? Vreţi să dărâmaţi hardughia *f* într-un fel, le dau dreptate să se bucure aşa, pentru că modul de viaţă imaginat de sociologul francez se înrudeşte cu fericirea.

— Eu, unul, să ştiţi, ne anunţă Găliganu, mi-am pus în gând să mă însor c-o amazoană. Să n-avem discuţii.

— Din păcate, trebuie să-ţi muţi gândul. Insula e pustie, nu există picior de om.

Băieţii, plouaţi ca din senin, mă măsoară lung, neîncrezători:

— Nu se poate!…

— Nu cred că Jim Blacke ne-a dus cu muia…

— Fără amazoanele astea, s-a dus farmecul pe copcă. Le spun că însuşi Jim se îndoia de existenţa lor.

Atunci, ne-am lins pe bot. Of! Ce rău îmi pare! suspină Ui /an. Nu de alta, dar făurisem atâtea planuri… Ai vreun indiciu Hlos?

Foarte serios! Ce, crezi că am stat pân-acum cu mâinile-n lău

I, e citesc scrisoarea lui Stone, sărind doar un rând: acela care vmbeşte de uriaşele broaşte ţestoase, ca să nu-i dezamăgesc încă îi dat a sau chiar să-i înspăimânt.

Dacă-i aşa, întreabă Domisol, ce facem? Cu cine ne însurăm?

(îăliganu e de părere să luăm cu noi un grup de fete alese pe pianceană…

De ce să nu plecăm cu iubitele noastre? propune Esculap.

Râdem pe înfundate: uite că şi Esculap are o iubită! De fapt, şi opunerea lui e bună: fetele îi vor urma cu drag pe aleşii inimii Im. i luat până la capătul pământului. Totuşi, câţiva băieţi ar preli i-a \a se însoare cu băştinaşe din arhipelag, eventual cu tahitiene mu japoneze, susţinând că… sunt sătui de-ale noastre.

În sfârşit, chestiunea însurătorilor rămâne să se rezolve ulteri-m. deocamdată aş vrea să ştiu dacă are cineva vreo obiecţie cu privi le la felul de viaţă pe care l-am propus.

Rogvaiv, ca şi rândul trecut, când ne puseserăm în cap să ne m/boim cu amazoanele, a tăcut chitic tot timpul. S-a uitat cum 4H ţt >păit de bucurie majoriştii, a ascultat ce-a spus fiecare, şi acum îi hotărăşte să vorbească. Începe domol, fără grabă, ţintind un piuu t imaterial, undeva în spaţiu. Spre mirarea tuturor, face o ex-i ui m³ – scurtă ce-i drept, dar destul de interesantă – prin filozo-Im socială, pornind de la Platon şi Aristotel, ca să ajungă la Ntimt-Simon şi Fourier, care consideră proprietatea colectivă ea» iniţială în organizarea statului. Apoi spune:

De aceea te felicit, Dima, că te-ai oprit la doctrina sociologului francez.

liăieţii se miră de unde ştie el lucruri atât de înalte, chiar şi eu, i îi toate că l-am văzut de atâtea ori citind la biblioteca liceului. A j.-ular, Fourier nu-i este străin... Bravo, Rogvaiv, ne mândrim cu line, liomo sapiens!

— Trebuie să adaug, continuă Rogvaiv, că doi adepţi fourie neni, Victor Consideram şi André Godin, au pus în practică l. i lângă – unul în America, celălalt în Franţa, fără să reuşească. Un alt adept, Theodor Diamant, a încercat să înfiinţeze, de astă dar A chiar la noi, la Scăeni, în Prahova, un falanster, însă autorităţile 1 au oprit. Aşadar, vom fi singurii care vom reuşi, dacă ştim ce vrem.

Majoriştii, ademeniţi de noua formulă de viaţă, cer tot soiul de explicaţii. Cine va construi falansterul? Noi, fireşte, cu mâini le noastre... De aceea, în viitorii trei ani, fiecare arpetist va deprinde o meserie manuală, ca fiind a doua pasiune a sa. Eu voi învăţa tâmplăria, altul fierăria şi aşa mai departe. Ne vom ocupa cu toate formele de activitate pe care le reclamă viaţa. N-ar fi mai bine să

construim vile pentru fiecare? Nu, nu-i bine, nu ne dă Fourici voie. El zice: Locuiţi împreună, munciţi împreună, mâncaţi împreună şi petreceţi împreună.

Şi, mă rog, cine va conduce mica noastră comună? Un regent şi un viceregent, ajutaţi de arhidregătorie. Fourier îi spune consi nu, dar noi facem unele corectări cerute de necesitate. Ce este această arhidregătorie? Ce să fie? Un guvern în miniatură, având departamentele care ne trebuie. Numai că miniştrilor le spunem dregători. De ce nu miniştri? Parcă sună mai pompos. O fi sunând mai pompos, dar nu-mi place… Ştiţi ce înseamnă în dialectul provensal *le ministre*} Ei bine, măgarul care merge înaintea oilor. În noua alcătuire socială, mai există sărăcia? Nu. Nici sărăcia, nici nedreptatea, nici hoţia, nici desfrâul. Niciuna dintre aceste boli.

— Ar mai fi unele corecturi de adus principiului emulaţiei, intervine Rogvaiv, dar aş vrea să le mai aprofundez…

— Avem nevoie de o Constituţie al cărei proiect te rog să-l faci tu, Rogvaiv… După aceea, o vom analiza împreună.

Majoriştii vor şi ei să-i citească pe Fourier şi pe ceilalţi autori, ca să nu şadă în timpul discuţiilor ca viţelul la poarta nouă. Rogvaiv întocmeşte o listă, pe care băieţii numaidecât o copiază unul de la altul. Toate bune. Acum să vedem cine va fi regentul şi vicele? Propun să recurgem la vot. Băieţii sunt de părere că numai pe viceregent să-l aleagă prin vot; asupra regentului nu încape nicio discuţie: mă aleg tot pe mine, având drepturi câştigate de la lin cputul începutului. Rogvaiv obţine şapte voturi. Tarzan trei, iar I în ulup unul singur. Mă bucur pentru Rogvaiv, e o reuşită meritată.

I recem la desemnarea dregătorilor care vor forma primul guvern.

I’arzan: dregător pentru treburile dinăuntru şi din afară.

I sculap: dregător pentru vistierie.

(Jălbează: dregător pentru muncă şi lucrări obşteşti.

(lăliganu: dregător pentru negoţ şi industrie.

Ploşniţă: dregător pentru îngrijirea trupească, inclusiv sporturi.

Magotu: dregător pentru desfătarea poporului.

Ţiganu’: dregător pentru dreptate şi ordine.

(lopoiu: dregător cu coordonarea activităţilor.

Regenţă avem, dregătorii sunt numiţi, dar ce nume va purta imuul nostru stat de peste ocean? Toţi majoriştii propun să-l boii /am Arpetia. Nu-mi place nici de frică. În reveriile mele, îi spuiii am Grigorida, după numele meu, şi aşa parcă sună mai frumos… Iau cuvântul:

Sunt de părere ca noului stat să-i punem numele Grigorida… Ibţi sunt împotrivă. De ce Grigorida? Ce semnificaţie are Gri-gniula? Pe câtă vreme Arpetia reprezintă iniţialele asociaţiei în ia\tre’ expediţionare. Afurisite lighioane! Abia i-am făcut înalţi iliegători şi, iată, încearcă să mă înfrunte!

Nimeni nu prinde de veste că Grigorida vine de la numele meu tic botez. Fac atunci un act de autoritate şi bat cu pumnul în masă: – Menţin Grigorida! Proaspătul guvern amuţeşte câteva clipe lungi. La capătul tăl11 II Rogvaiv se ridică întunecat, protestând: Asta nu mai e democraţie! I. sculap, Domisol şi Ploşniţă se solidarizează cu el: Suntem de aceeaşi părere…

Detest actele de autoritate, ripostează Rogvaiv. „Aşa vreau, 4 ţa lac”. Mă rog, explică-ne, Dima, pentru care motiv ţii morţiş i i noului stat să-i punem acest nume pocit? …

De ce pocit, măi viceregentule? îl iau la rost. De unde ai scos» a numele meu e pocit? Rogvaiv nu înţelege.

Care nume?...

— Numele meu, Grigore... Pentru că de la el vine Grigorula – asta-i la mintea cocoşului, nu? Şi dacă eu v-am înhămat pe toţi la carul acestui proiect gigantic, n-am dreptul să botez noua ţara cu propriul meu nume? Ia spuneţi, excelenţelor?

— Valabil! Valabil! izbucnesc spontan câteva glasuri.

— Ei, da... aşa înţeleg... zice Rogvaiv, convins de argumentau

— De ce n-ai spus de la început? întreabă Esculap.

— Ca să nu vă dau mură-n gură. Aşteptam să-mi propuneţi va şi singuri. Adică să daţi dovadă, cu alte cuvinte, de puţină perspi cacitate... Or, voi, domnilor dregători...

— *Tuca naglava*! completează Basu, stârnind râsete.

— Schimbă-ne dacă poţi... zice Găliganu.

— Păi vorba lui Gălbează-Latinistul: *Volens*, *nolensy agheasmm Gregorius bibet*.

— Ce să-i faci: *sacuspeticusque*, adaugă Ploşniţă, ceea ce u însemna: cum e sacul, şi peticul...

Cascadele de râs se revarsă, şi pentru menţinerea veseliei e nevoie de o sticlă de vişinată. Numai Esculap nu se atinge de băutură: are colită. Nu mănâncă ouă: îl doare ficatul. Nu pune mâna în apă rece: e reumatic. Are toate bolile, ca un moşneag. Şi talii eturi la fel: la opt se culcă, la şase dimineaţa face ochi, se piap tănă, se perie, îşi calcă hainele – o poveste întreagă cu el.

După două zile, pleacă – nu poate îndura neorânduiala în cai e trăim laolaltă. Ducă-se! N-o să se facă gaură în cer din pricina lui

Îi dau lui Tarzan, primul dregător, o importantă sarcină: ace ea de a stabili, cu ajutorul guvernului,

numărul specialiştilor de care avem nevoie în Grigorida, ca să ne pregătim din timp cadrele.

— Am înţeles, sire! strigă el, ducând mâna la şapcă.

Mi-a spus „sire**... Hm, nu-i rău... Dat dracului Tarzan ăsta...

După îndelungi şi agitate consfătuiri cu dregătorii săi, îmi prezintă un tabel în care sunt înşiruite numeric toate categoriile de meserii. Pe lângă arhitecţi, ingineri, medici, profesori etc, el n-a neglijat să prevadă chiar şi un astronom.

Hotărâm ca, după deschiderea anului şcolar, de preferinţă în noiembrie, să ţinem congresul arpetiştilor pentru a repartiza fiecăruia dintre noi, după plac, specialitatea pe care o îmbrăţişează. Eu

lăman la alegerea anterioară: mă fac ofiţer de marină şi şofer. Rogvaiv, piulesor şi zidar; Tarzan, medic şi tâmplar – şi aşa mai departe.

După ce pleacă majorieştii, mă pun cu burta pe carte: am mai gătit în biblioteca tatii şi operele lui Saint-Simon.

Kestul timpului, învăţ să conduc maşina şi să umblu prin mă-Mtni. iiele motorului.

I) în păcate, aceste preocupări sunt tulburate de veşti interna-imi. ilc destul de proaste, care sosesc pe drumul telegrafului: „Anntatul de la Sarajevo...” „Arhiducele Franz-Ferdinand şi arhiiliitisa Sofia, asasinaţi de sârbul Gabro Prinkip...” „Doliul Amt i o-ungariei”. „Agitaţia împotriva sârbilor”. „Demonstraţiile din Viena şi Agram...”

În ciuda tensiunii europene, Magotu cu echipa lui teatrală i ulinilă oraşele Olteniei, dând reprezentaţii reuşite. M-am dus şi u Li Turnu-Severin şi Râmnicu-Vâlcea şi chiar am vorbit despre» Alainriile lui Columb. Străduinţele noastre nu sunt zadarnice: 4 iu strâns o

grămadă de bani. Esculap, dregătorul finanţelor, îmi 4 n ut cază că avem în vistierie 21.000 de lei. Dacă adaug comoara mm. i) i-a lui Lotte, de care nu ştie nimeni, înseamnă că dispunem în o mică avere.

Asta îmi dă un curaj nebun! Şi n-au trecut nici cinci-şase luni»! i and activăm mai serios. Dar peste patru ani? Vom strânge, iimt mai mult decât sigur, peste prevederile noastre cele mai optimiste. Partea eroică e că tot ceea ce realizăm ni se datorează numai itini.1. Nu cerem ajutorul nimănui, cum a făcut Columb, apelând U legii Spaniei, Ferdinand şi Isabela, care l-au făcut să aştepte fapte ani, până să-i încredinţeze comanda celor trei caravele, şi ţin» a aceea l-au lăsat să moară sărac şi părăsit. Tot aşa şi Magellan, fi alţii, şi alţii...

Josefina de Beauharnais

(lorespondenţa cu Lotte continuă din ce în ce mai aprinsă. îi i «imunic că am hotărât înscrierea ei în A.R.P.E.T., urmând să ne \ ilsatorim îndată după terminarea falansterului din noua ţară a

Grigoridei. Am renunţat cu dragă inimă la regina amazoancloi şi, la drept vorbind, a fost o naivitate din partea mea că muu gândit să mă însor cu o fiinţă imaginară.

Vom trăi acolo, scumpa mea, în patria noastră împrejmuita de apele oceanului, ca în sânul lui Adam. Viaţa noastră va fi altfel decât a celorlalţi oameni, care trăiesc la întâmplare, se zbat în ghearele nedreptăţilor şi se sfâşie între ei cafiarele, ca să apm e un ciolan. În *Grigorida, vor domni* Armonia *în relaţiile dintre oameni şi* Atracţia *faţă de muncă şi lucruri. Ca să înţelegi te înseamnă acest principiu al atracţiei, e de-ajuns să-ţi spun că, dar A un economist ţine să cultivăm nuci în loc de pruni, care sunt mai rentabili, noi nu ţinem seama de părerea lui. Toţi arpetiştii suntem egali între noi, femeile*

egale cu bărbaţii. Eu însumi, regentul Grigoridei, voi lucra cu mâinile la construcţia măreţul la falanster, cărând materiale ca şofer, şi această muncă îmi va trezi bucuria. Şantierele noastre vor fi locul unde cântecele vor sădi flori în văzduh.

*Trebuie să-ţi comunic încă ceva foarte important, pe care n-ar avea raţiune să ţi-lascund, căci aş greşi faţă de tine. N-a\ vrea să ţi se întâmple ceea ce i s-a întâmplat Josefinei de Beauharnais, care n-a put*ut să-*i dea lui Napoleon un moştenitor, şi, din această pricină, marele corsican a fost nevoit să se însoare cu Maria Louise, prinţesa austriacă. M-ar durea tare mult ui păţeşti asemenea ruşine. Sunt sigur însă că tu îmi vei dărui odraslele de care Grigorida are atâta nevoie, pentru a ne asigura continuitatea.*

A treia zi soseşte răspunsul. Lotte îmi scrie că nu trăieşte decât pentru a aştepta scrisorile mele, că uneori îi e frică de atâta fericire. Şi mai departe:

Sunt foarte curioasă să-l citesc pe Charles Fourier, dar nu se găsesc nicăieri lucrările lui, le-am căutat pe la toate bibliotecile. Nu poţi să-mi trimiţi măcar una dintre ele?

Seara, când mă vâr în aşternut, gândurile mele zboară la tine, la Grigorida noastră. Va fi sublim, iubitul meu, ca într-un vis cu ochii deschişi. Mă plimb cu închipuirea prin necuprinsul falanster şi ştiu pe dinafară cum vor arăta grădina de iarnă, teatrul, cinematograful şi chiar străzile interioare. Nu mai vorbesc de parcurile care înconjoară falansterul, scăldate în verdeaţă, cufântâni arteziene şi arbori exotici, cu umbră deasă. Ve alei, din loc în loc, sunt tufişuri cu frunzişul retezat ca-n palmă, având în ele nişe încăpătoare, cu bănci de piatră, puse într-adins să se odihnească perechile de îndrăgostiţi.

Eu să ştii că mă fac doctoriţă de copii, şi te rog de pe

acum va *mi rezervi mie conducerea secţiei de pediatrie a spitalului falansterului. Mi-ar plăcea să mă ocup şi de creşterea păsărilor, ilar cred că nu voi avea timp. Ar trebui cape medici să-i scutiţi tte a doua meserie.*

I clicitări, domnişoară doctoriţă, îţi urez cât mai multe succe-i în generoasa profesiune pe care ţi-ai ales-o! Numai că mă cam H mi i ariază faptul că nu pomeneşti nimic în scrisoare dacă tu poţi «A ilevii mamă.

Iu orice caz, sunt hotărât să i-o arăt pe Lotte unui mamoş, liuiute de a ne căsători, ca să am siguranţa că va avea copii. Dacă N.ipolcon ar fi făcut la fel, alta ar fi fost soarta lui. Înainte de a noi Autori?... Nu. Mult mai cuminte ar fi să mergem la medic cât în ti repede, ca să ştiu din timp.

A doua zi, profit de faptul că tata are treburi la Craiova, şi plec i îi el. Cum ajung, glonţ la Centrală. Acolo, toţi arpetiştii în păr: lintează la Constituţia Grigoridei. În pivniţă, unde pun la cale «i iai t a noului stat, umblă nori groşi de fum de ţigară, încât abia le di v opăr siluetele, ca nişte vedenii de ceaţă. Când mă văd, izbucni >te o explozie de bucurie. îi las să lucreze mai departe şi urc în liiiou, atrăgându-le atenţia să nu mă deranjeze nimeni, având de la ut o lucrare însemnată...

Îi scriu lui Lotte câteva rânduri, rugând-o să treacă pe la Centrală, fit i unit biletul printr-un băieţaş. Până să vină, iau telefonul şi mă îmi o s-o/Ia Filantropia cine-i cea mai bună doctoriţă-mamoş de acolo.

Nu trece mult şi iat-o pe Lotte, abia trăgându-şi sufletul. A venit\\ \. \ prin caniculă şi se tot şterge pe faţă cu batista de năduşeală. I» * i um a intrat, încăperea toată se umple de ea. Strigă de la uşă:

— Ce bine-mi pare că ai venit! De-acum, nu-i aşa că nu nul pleci?

— Ba da, plec diseară. N-am încotro. Mă întorc

înainte de începerea cursurilor. Avem foarte mult de lucru. Nici nu ştiu unde ne stă capul. Uite ce te rog, draga mea, să mergem la o doctoriţa…

— Unde? La medic? Pentru ce? se miră ea.

— Ştii, doar ţi-am scris… în chestiunea Josefinei…

— Care Josefină?

— Ei, care?! Josefină de Bauharnais… Mai există alta?

— Nu înţeleg nimic… Ce-i cu Josefină asta?

— Nu ţi-am scris, Lotte, că nu vreau să păţeşti ca ea? De aceea trebuie să ştiu dinainte dacă tu…

Fata pleacă ochii în jos şi o roşeaţă vie îi acoperă obrajii.

— Nu trebuie să-ţi fie ruşine. Doctoriţa nu te cunoaşte… ba bar n-are cine eşti. Dar eu, înţelegi, vreau să fiu sigur că… Ce zici, mergem?

— Nu! Nu! strigă ea îngrozită. Nu pot.

— Biiine, Lotte, foarte bine… şi rostind acestea mă aşez la masa de lucru.

Fata izbucneşte în hohote de plâns.

— Vai de mine! Ce-i asta? Tocmai aici ţi-ai găsit să plângi? Dacă vine cineva şi te vede, ce are să-şi închipuie? Te rog, drag. i mea, încetează!

Ea plânge din ce în ce mai tare. Deodată se precipită spre uşa şi fuge în stradă. Alerg după ea:

— Lotte! Lotte!

Dar e departe. Se strecoară, buimacă, printre pietonii care o privesc miraţi, întorcând capul. Mă înapoiez la birou, cu conştiinţa grea că am săvârşit o nelegiuire. Gândul meu era bun. De ce-or fi ieşind uneori lucrurile anapoda?

Pe înserat, dau o raită cu Tarzan pe Unirii. Strada e răscolită de agitaţie. Vânzătorii de ziare aleargă încoace şi-ncolo, strigând „ediţie specială”, iar trecătorii le smulg

gazetele din mână.

Titluri mari anunţă războiul sârbo-austro-ungar, bombardarea şi luptele din faţa Belgradului…

Nori de sânge s-au îngrămădit pe cerul Europei. În zilele ur-iiuioare, pământul ia foc: Rusia a declarat război Austro-Ungariei, < ni mania a declarat război Rusiei, Franţa a declarat război Germaniei, Anglia tot aşa, Turcia mobilizează, Bulgaria atacă Serbia, muntenegrenii pătrund în Herzegovina, nemţii în Belgia…

I, a noi, consiliul de coroană de la Sinaia hotărăşte că ţara noas-iia păstrează… expectativa… Până când?

PARTEA A DOUA

Institutul „Profesor Pleşea”.

(litesc, cu nesaţ, toate ziarele care-i vin tatii, ca să-mi dau. una cum merge războiul. Din partea lui Lotte, n-am mai primii niciun rând, de două săptămâni. Nu-i vorbă, nici eu nu i-am «i mv suntem, aşadar, supăraţi. Supăraţi din cauza unui lucru de nimic. Nu înţeleg de ce s-a îndărătnicit să nu meargă la doctor, lud ştia cât de mult ţineam la asta. Cu atât mai rău pentru ea. Eu unul, să mă ierte, dar nu vreau să mai ştiu de o fată atât de mof-i moaşă. Ce, ar fi mâncat-o medicul?

Ne apropie plecarea la şcoală. Fireşte, din cauza certei dintre noi, nu mai pot să stau la Doña Bianca: trebuie să-mi găsesc altă gazdă. I >ai cum să le spun părinţilor? Ce motiv să invoc?

Tata însă mă scuteşte de grijă, anunţându-mă că anul acesta «h \a mă dea intern la Institutul „Profesor Pleşea”. E rândul meu

1 întreb: De ce?…

Dar tata, care-i laconic, nu-mi răspunde decât: E mai bine acolo!

() descos pe mama, să aflu motivul acestei hotărâri, dar nici ea în i ştie mai mult şi ridică din umeri. Mă

gândesc: nu cumva mamai 11 scăpat vreo vorbă că m-a surprins sărutându-mă cu fata gazdei? b M uşi, nu văd altă pricină.

Dar ce tot îmi bat capul când, de fapt, îmi convine deocam-.1: 11.1 măsura asta?

Şi iată-mă, la începutul lui septembrie, instalat la Institutul Pleşea sau la Leagăn, cum l-au poreclit băieţii.

I. Eagănul e o casă destul de mare, cam părăginită, având un le inisol şi etaj. La demisol, sunt instalate sufrageria, bucătăria, spă-l ai oria, cămara şi pivniţa, unde băieţii îşi ţin cuferele, iar la etaj,» le două dormitoare, sala de meditaţie, odaia pedagogului.

uuelaria şi locuinţa direcţiei.

Profesorul Pleşea, sau Pleaşcă, şi soţia lui, care este tot piodsoară, alcătuiesc, bineînţeles, direcţia institutului.

Cu Pleaşcă, pe care-l avem la filosofie la cursul superior, suni» în cunoştinţe vechi, însă pe soţia lui n-o cunosc decât acum. I» blondă înaltă şi subţire, cu ochii mari, albaştri. Tarzan, cin i priceput în materie de femei, susţine că-i una din cele trei-patiu frumuseţi ale oraşului.

O fi, nu zic ba. Mie nu mi se pare chiar aşa, pentru că e pl» *a* mândră şi încrezută. Se îmbracă elegant, schimbându-şi toalcc 11< de trei ori pe zi, şi în orele libere nu face altceva decât să se coaie/i Din cauza aerelor ei, mi-e antipatică.

În schimb, bucătăreasa e o bomboană de fată. O cheamă Greu Dacă ar vedea-o cineva pe stradă, n-ar crede în ruptul capului. a 1 bucătăreasă. E o săsoaică scundă şi durdulie, cu şolduri pline. An faţa roşie, plină de sănătate, şi pielea albă. E foarte curată, vrednu a, şi totdeauna umblă îmbrăcată ca duminica, în straie noi. Când găteşte sau roboteşte prin bucătărie, fredonează necontenit cântac vesele şi săltăreţe în nemţeşte. Dacă o întâlneşti, îţi zâmbeşti, oricine ai fi, sau râde.

Aud că e angajată de curând, că anul trecut a fost altă bucata reasă. O ţărancă bătrână şi zbârcită, împreună cu fata ei de vreo 15 ani, care o ajuta spălând vasele şi servind la masă. Mai e un om de serviciu, un ardelean, Zaharie, care are grijă de curăţenia casei, mătură prin curte şi face şi pe portarul.

Eu am izbutit să vin mai devreme, din cauză că trebuie să tei minăm odată cu Constituţia, care ne-a răpit o groază de timp. IV aceea sunt singurul pensionar al Leagănului. De altfel, nu fac ah ceva decât să dorm acolo, pentru că masa o iau în oraş, pe unde tu meresc, până la începerea cursurilor.

Chiar din prima zi a sosirii mele, mă reped la Doña Bianca, s-o anunţ că anul acesta nu mai stau la dânsa, ci la internat. Credeam că voi da ochii cu Lotte, dar ea, din fericire, plecase cu zece minute mai devreme în oraş. Biancăi îi pare rău, auzind că plec de la dânsa. şi îmi spune să mai dau din când în când pe la ea, s-o văd.

Îi făgăduiesc şi plec cu inima grea. Ce-o să spună Lotte cânii o afla vestea?

l'Icaşcă mă cheamă în cancelarie şi-mi propune să mă angaje-*o* pedagog al Leagănului. îmi dă întreţinere completă şi pe dea-Mtpi. t o leafa bună. Îi spun că aş primi cu dragă inimă, dar sunt (fc Mi le ocupat cu lucrările expediţiei transoceanice şi n-am deloc timp liber.

1 >oamna directoare, care e şi ea de faţă, râde şi-mi aruncă în

Sunteţi băieţi mari acum, nu vă mai ţineţi de prostii! I >ieşi mustrarea ei este generalizată, nu mă pot opri s-o privesc Imuji murit, de parcă mi-ar fi aruncat în cap o oală cu apă clocotită.

Vai, doamnă, cum puteţi vorbi astfel? Ceea ce facem noi este «Im. lut serios. Nimeni, până azi, nu s-a gândit la o expediţie de înapoi ţii atât de grandioase şi organizată

temeinic cum e a noastră. S» 11 în să poftiţi odată la Centrală şi veţi fi lămurită pe deplin.

Astea sunt copilării îngăduite până la o vârstă. Mai bine» *a*\\ vedea de carte!

Vă rog, doamnă directoare, să abandonăm acest subiect! îi ui ti urc piuitul.

Daaa? face ea jignită. Nu ţi se pare că eşti puţin cam… iml» iitiient?

Nu… răspund hotărât, înfruntând-o mai mult cu privirile. I) iscuţia se termină aici. Tot e bine că am avut ultimul cuvânt.

1 upa acest început plin de făgăduieli, socot că n-o să fac pureci pn.» mulţi la Leagănul lui Pleaşcă. Ce credea Madam Fâţ, c-o să în) dea gata? Nu-mi place să înghit cugetări luate din manualele în bucătărie: capăt indigestie!

Albi că onorata direcţie Pleaşcă & *e* Madam Fâţ l-a angajat ca p. d. igog pe Rocoş Virgiliu, arpetist, care a terminat în vară clasa *4* \ 111 a şi s-a înscris la Drept. Nu se duce însă la Bucureşti decât p> mii u examene, fiindcă e sărac şi n-are cu ce să se întreţină aco-h II a mai fost la Leagăn şi anul trecut, însă ca ajutor de pedagog.

Astăzi, cum a venit, au şi pus mâna pe dânsul. Când aude că, îi voi locui la Leagăn, se bucură ca un câine credincios la venirea lupanului.

Din cauza Constituţiei la care guvernul lucrează de zor, mă» ui dis-de-dimineaţă, pe la cinci, ca să fiu la Centrală, cel mai târziu, la şase. Rocoş, cu care dorm deocamdată în aceeaşi calm ră, se scoală mai târziu.

Mă duc în pivniţă, să iau din cufăr o felie de cozonac făcui «! mama. Se conjugă de minune cu cafeaua cu lapte, pe care min prepar singur.

Tocmai când încui cufărul, răsare în uşă Grete, îmbrăiuu într-o rochie roşie, parcă atunci scoasă din garderob, peste cât» poartă un şorţ alb, strălucind şi el de

curăţenie.

— Ce caute aci, domnu' Tioma, aşa dimineaţa?

— Pe dumneata te caut, Grete...

— Pe mine? râde ea... Şi io caute la tumneata...

— Atunci, ne-am găsit!

— Ce bine pare la mine... şi râde, râde cu toată făptura ei clin dulie.

Mă apropii de ea, o iau de mână, apoi o sărut pe gură.

— Ioi! ţipă Grete. Asta plăcut... Tare fost minunate!

O mai sărut o dată, apoi o întreb, mai mult din ochi, dacă... I a dă volubil din cap în semn că da, ca şi cum n-ar fi aşteptat dec ui asta. Ne strecurăm repede în camera ei, care e alături, şi acoln Grete îmi dezvăluie deschis şi fără mofturi toate farmecele 11 simple ca firea.

Când soarele se uită pe fereastră, nu mai vede pe nimeni în odăiţa cu perdele albe, tăinuitoare.

În sfârşit, soseşte mult aşteptatul răspuns din Republica Ecuaţie n Ministerul ne scrie că insulele de care ne interesăm sunt nelocuite şi (ciudăţenie!) ar fi de... vânzare. Sau toate în bloc sau în parte...

Convoc miniştrii şi le arăt adresa. La început, ei par consternau

— Vasăzică ne-am lins definitiv pe bot de amazoane! exclam.» Tarzan cu părere de rău.

— După cum văd, am mers până acum cu picioarele în sus, pe prezumţii, nu pe realităţi, constată Ploşniţă.

— Păi sigur. Dacă deşteptul de Jim ne-a dus de nas? se neca jeşte Magotu. Şi cât am mai visat amazoanele alea!

— Isprăviţi odată cu amazoanele, îi repet enervat. Jim n-a fost la faţa locului, ca să ştie dacă există sau nu. El spune: *Se zice că ai*

Pi în urmare, ceva nesigur, ipotetic. Numai în privinţa comorii inmU precis că se află în locul cutare...

Staţi, sare Găliganu, uite ce facem: punem mâna pe co«h Mia şi cumpărăm insula. Simplu ca bună ziua, nu? Ne tocmim mii uadorul la sânge. Mă lăsaţi pe mine să mă tocmesc.

Asta-i un chilipirgiu şi jumătate! îl persiflează Aguridă.

Lăsaţi glumele, Găliganu a pus bine problema. Cumpărăm Im.11 insula, şi cu banii rămaşi începem să construim primul oraş «I imului stat liber, Grigorida. *a*). \ rămâne.

t ontinuăm să lucrăm la redactarea Constituţiei. Mi-am procu-i «i < *ai* ţi le de care aveam nevoie, în afară de două, le-am citit pe ne-unul. ite şi în capul meu e un haos de principii care se ciocnesc între» li I ot Rogvaiv ne scoate din încurcătură. A făcut raportul cerut, t nu-mi place că-n fruntea statului el aşază un preşedinte eligibil, – Îmi eu aş vrea să fiu un monarh ereditar… Dacă viitoarea mea nu-mi va dărui un moştenitor, atunci se schimbă socoteala. I» 4 i nu cred să mi se întâmple o astfel de… calamitate!

Secretul lui Şoimaru încep cursurile. Astăzi e prima zi de şcoală în clasa a VIII-a. I *h*\ de dimineaţă mă duc, ca de obicei, la Centrală, unde lucrez în mi \ va Constituţie, apoi la opt fără zece minute pornesc cu tot um inul la liceu.

l. ind intrăm pe poartă, băieţii din toate clasele ne primesc cu mmli entuziaste, ca pe vitejii întorşi biruitori din război. Manifes-ul\ar atât de zgomotoasă, încât profesorii, în frunte cu Michiduţă, *w*» din concelarie şi aleargă în curte, să vadă ce s-a întâmplat. Când «li 1 despre ce e vorba, ridică din umeri şi zâmbesc.

Iii ibocii din clasa I încă nu ştiu ce este cu expediţia transoceanic *x*, dur ne aclamă şi ei. Guvernul Grigoridei, în frunte cu mine, iijb. ne ţanţoş coridoarele liceului, trecându-i în revistă pe arpe-lifi i „ipoi intrăm în clasă.

Colegii ne înconjoară şi nu mai pridideSc cu întrebările. Le spun că totul merge strună şi că expediţia e mi atât de sigură ca şi *cogito, ergo sumn*. Ei se bucură şi cer de Im *r*z ceea ce le făgăduiesc.

Într-o bancă, în fundul clasei, zăresc pe Păleaţă, stând stingL-i ca un ciumat. E ciudată îndărătnicia acestui băiat, care nu vira «I se înscrie la A.R.P.E.T., fiindcă nu admite şefia mea.

Michiduţă umblă din clasă în clasă. Vine şi la noi, ca sau» anunţe că dirigintele clasei noastre va fi anul acesta domnul put fesor Iliuţă, iar eu, şeful clasei şi totodată şeful liceului.

— Nădăjduiesc, Dima, că te vei achita onorabil de accsn ut sărcinări pe care ţi le dau, în urma dorinţei domnului prolemi Iliuţă, care, ca şi mine, are multă încredere în destoinicia ta.

— Vă mulţumesc, domnule director. Voi munci din răspuiril să corespund misiunilor încredinţate.

După aceea, ne invită în amfiteatru, la sfeştanie:

— Dima, te rog, ai grijă ca elevii să meargă în ordine în amil teatru!

Dau dispoziţii guvernului să-i scoată pe arpetişti în curtea *u*» ului şi să-i grupeze. În zece minute, operaţiunea e gata. Minist lui oştirii şi ministrul ordinii interne îi aranjează pe arpetişti tu amfiteatru, după clase: cei mici, în faţă, şi cei mari, în locurile dl» fund.

Păleaţă e palid ca un elev care a luat nota 1. Mi-e milă de el, I 4 j primi în A.R.P.E.T. şi chiar i-aş oferi un portofoliu ministerial, dai. se înţelege, el trebuie să facă cererea de înscriere. Doar n-am «A mă duc eu să-l rog... Atât mi-ar mai lipsi!

Sala s-a umplut de lume: autorităţi, părinţi, elevi. Profesniil, de asemenea, sunt toţi în păr. Cine-o fi Ciam-Ciuciai, care şaiU băţos pe scaun, la stânga lui Michiduţă?

Acela, cu părul lins i de pisică şi mustaţa lungă şi lăsată în jos?

Magotu îl recunoaşte. Când a fost astă-vară la Turnu-sevn ut, cu ocazia turneului teatral, băieţii de-acolo i-au spus că proicso rul lor de istorie şi-a cerut mutarea la Craiova şi acum ne-a ca/ut pleaşcă pe cap! Bucurie mare!

Cuget, deci exist.

1) e ce l-or fi poreclit Attila? E rău? C *x* rău? E spaima liceului. O s-avem mult de furcă cu el. Nu te speria, Magotule, îi venim noi de hac! A.R.P.E.T.-ul 4 naiască!

Slujba religioasă începe în tăcere şi fum de tămâie.

Maintorc cu gândul la trecut. Uite, s-a scurs un an de la prima II I* şcoală! Şi, cu toate astea, parcă n-ar fi trecut un an, ci zece, iţi MIA/cei, aşa mi se pare de mult. Doar s-au petrecut atâtea fapte! Mi amintesc drumul până la liceu, împreună cu Magotu, cunoştinţa i u Tarzan, Basu, Păleaţă, Ţiganu', Ploşniţă, Domisol, Şoimaru

E

I un ceilalţi… Apoi cheful de pomină din catacombele lui Nea în nr. când Basu a ros cupele de şampanie. Ploua atunci şi deodată I *4* lat ut frumos. A răsărit soarele, potopind oraşul cu lumină cal-tl* * e răpitoare era Lotte în ziua aceea, în rochiţa ei de şcolăriţă, în jmleraş alb şi codiţele înnodate pe cap, ca o diademă!

I Ici, hei, cum trec toate! Îmi pare rău că sunt certat cu Lotte. Simt îi mai e nevoie s-o îmbrăţişez, s-o sărut sau numai să fie lângă mine…

Au venit băieţii. Leagănul a început să freamăte de viaţă. Puştii din i ursul inferior se hârjonesc sau se joacă de-a săritul căpriţei în iun a largă şi înverzită. Suntem mai mulţi decât cuprinde Lea-4 nul. De aceea, noi, cei trei elevi dintr-a opta, adică eu, Găliganu fi I i tu oduş, ne instalăm dormitorul în camera pedagogului Rocoş. I mai bine pentru noi că ne-am separat de ceilalţi. Între noi, înainte tli.

ulcare, putem vorbi tot ce ne trăsneşte prin cap. Faţă de cei mai ttiit i însă trebuie să ne punem lacăt la gură.

Madam Fâţ a ajuns nesuferită cu aerele ei de mare directoare. M* i eu inspectează dormitoarele, ne supraveghează la spălător sau în i 11 n pul meselor şi ne face tot felul de observaţii. Băieţii n-o pot mii 11 şi se feresc de ea ca de ciumă. Nu pricep, cum de o femeie Inimoasă poate să fie atât de severă, chiar rea?

M ic, cel puţin, abia îmi răspunde la salut. Atâta pagubă! Dar şi îi de multe ori, trec pe lângă ea şi mă prefac că n-o văd. Nu de «Iu, ilar aşa – să crape de ciudă, fâţa!...

(îaliganu, care era cât pe-aci să cadă la corigentă, se jură că o 4 (Iacă una bună directoarei, încât n-o să mai calce prin dormi-m ui nostru până la adânci bătrâneţi.

Într-adevăr, a doua zi de dimineaţă, când Madam Fâţ vim «4 inspecteze, pentru a se convinge dacă ne-am trezit la ora n lamentară, Găliganu aruncă de pe el cămaşa de noapte şi rămân» în pielea goală. Când dă cu ochii de el, directoarea încremeni în prag, apoi sloboade un ţipăt şi închide repede uşa la loc.

Noi – râdem, să ne spargem! În viaţa mea, n-am râs cu auii poftă. Într-o clipă, tot Leagănul află de mica păţanie a lui M* dam Fâţ. Şi râsul se încinge ca o molimă, însorind chipurile bauţilor.

Nu trece mult şi Găliganu este poftit la cancelarie. Na, se la groasă gluma! Dar eroul nostru nu se sperie de atâta lucru. C am! se întoarce, îl năpădim curioşi:

— Ei, ce-a fost? Ce ţi-a spus?

— Ce să fie, răspunde el. Pleaşcă m-a luat la trei. „Cum ţi 4 l permis să te prezinţi soţiei mele în costumul lui Adam?” „Ha, v4 rog să mă iertaţi, dom’le director, n-am venit eu la doamna.» I dânsa a venit în dormitorul nostru. Nici tu bătaie la uşă, nici în nimic. Eu, ca omu’\ tocmai

dam să-mi pun cămaşa şi izmene în, când mă pomenesc că intră doamna directoare. Cine-i de vini, spuneţi şi dvs? Dacă dânsa vrea să ne inspecteze, s-o facă după o ne îmbrăcăm, nu şi înainte, ca să nu se expună la neplăceri". Cr îi zic? L-am redus la zecimale pe Pleaşcă. Numai ce-l aud că spum „Dragă, are dreptate băiatul, de unde era să ştie că tu o să dai bu; na peste el?" „E un neruşinat!" latră căţeaua, şi cu asta *finita* /. * *divina commedia*!

A venit şi Cătălin Şoimaru. El stă la Leagăn de anul trecut. E vesel şi îmbujorat la faţă. Se bucură ca un copil că vom petrece anul şcolar sub acelaşi acoperiş. îmi spune că părinţii lui (tatăl său e medic-se! la spitalul din Obogeni, o comună situată la vreo opt km de Craiova) sunt foarte nerăbdători să mă cunoască, şi dacă vreau să petrecem vacanţa de Crăciun la ei, le-aş face o mare plăcere.

— Cred că de sărbători n-o să pot veni, însă am putea să nr. repezim, într-o duminică, până la Obogeni, fie cu o maşină, fie tu bicicletele, iar seara ne întoarcem.

— E bine şi aşa, răspunde Şoimaru, bucuros.

— Dar ce te-ai apucat să mă încondeiezi faţă de părinţii tăi *i*

N-am exagerat nimic... Le-am povestit doar planurile cu Mmdiţia noastră...

I) veste uluitoare: înţeleptul nostru rege Carol I a murit. Vili» ut din ea şcoala să fie închisă pe timp de trei zile. Totuşi nimeni Iim *w* bucură de vacanţa aceasta scurtă, căzută pe neaşteptate. Toţi I* vii poartă doliu la mână.

În ziua înmormântării, ne ducem încolonaţi la catedrală. Ora-ţtil r mohorât, zăbranice acoperă felinarele de pe străzi. Pe clădiri Hui mă steaguri îndoliate, iar clopotele împrăştie în văzduh tânţimi de aramă.

Sunt foarte emoţionat. Simt că într-adevăr a murit un om mă-*H* După ce se termină slujba religioasă, profesorul Iliuţă ne vor-h le despre viaţa regelui, care se împleteşte

cu istoria ţării.

I) ulcineea lui Magotu a născut un băiat dolofan. Îl creşte mă-Hm ei, care locuieşte într-o comună învecinată.

Ai văzut vreodată copilul? îl întreb pe urangutan, îl văd în fiecare lună, când îi duc femeii bani. îţi seamănă, spune drept? E leit taică-său... Dar asta rămâne între noi. Al dracului Magotu, numai tată nu fusese încă. Îmi mai spune că Doña Bianca i-a dat drumul Măritei şi acum 4 i< altă servitoare.

Dar pe Doña Bianca ai lăsat-o în pace? Hei, m-aş înfige eu, dar nu se prinde. Acolo trebuie artile-iii grea, nu glumă. Altfel, nu capitulează cetatea, râde Magotu pl tub mustăcioară.

După comica păţanie cu Găliganu, Madam Fâţ nu se mai vede nii aieri. Parcă a intrat în pământ. Legăniştii răsuflă uşuraţi şi-l *u* Im ită mereu pe Găliganu, care se umflă în pene de mândrie, ca mu păun.

(iorcoduş, prietenul nedespărţit al lui Găliganu, vine râzând (nu iodată nu l-am văzut serios: chiar dacă nu râde, el tot zâm-Im >ic) şi-mi spune:

Sire, am avut adineauri bătaie. Păcat că n-ai fost de faţă.

Cine sunt eroii?

Găliganu şi Şoimaru...

— Şoimaru? Băiatul ăsta delicat ca o fată? Fugi de-acoln Corcoduş, torni baliverne...

Corcoduş râde să crape.

— Să mor, sire, dacă te mint! Să vezi cum a fost. Eram nul mulţi băieţi şi, cum stăteam de vorbă, trece Zaharie grăbit şi în întreabă dacă n-am văzut-o pe doamna directoare urcând. («. În ganu îi răspunde: „N-o mai căuta, Silvane, că Madam Fâţ s-a simnat rău de Aghiuţă şi a luat-o din loc”. Şoimaru, când aude, pan \ ia foc: se repede la Găliganu, îl face canalie şi-i trânteşte un pumn în nas,

încât îl podideşte sângele. Cât ai zice peşte, Găliganu nu ţi-l înşfacă şi începe să-i care la pumni în cap. Dacă nu eram eu să i scap, l-ar fi făcut piftie clasa una.

— Care vasăzică, după tine, Şoimaru e de vină?

— Dar cine? Soacră-mea?

O păruială între arpetişti e un lucru destul de grav. Mai ale» când împricinaţii fac amândoi parte din guvern. Îl chem pe Sm maru şi ne retragem pe o bancă în fundul grădinii, unde suntem singuri şi nu ne tulbură nimeni.

— Ia spune-mi, ce s-a întâmplat? De ce l-ai pocnit pe Găliga nu? Ce ţi-a făcut?

Şoimaru, în picioare lângă mine, tace. E posomorât ca un tu în furtună şi ţine privirile în pământ.

— Stai jos, lângă mine! îl îndemn. Nu vrea.

— Haide, aşază-te! Doar n-o să stai în picioare, şi-l fac să şaila, cu de-a sila. Acum povesteşte-mi toată întâmplarea, cinstit ca un arpetist. Ştii bine cât te preţuiesc. Eşti un colaborator de seamă al nostru, un element de valoare.

— Vă mulţumesc pentru aprecierile dumneavoastră. Sunteţi foarte bun cu mine.

— Nu-mi spune dumneavoastră… fiindcă nu sunt profesoi Te-am rugat şi altă dată. Spune-mi dumneata… sau chiar tu… Doar suntem camarazi.

— Iertaţi-mă, dar nu pot… nu pot…

— Bine… cum vrei. Acum povesteşte-mi, ce-a fost cu Găli ganu?

Şoimaru cine mereu ochii în jos şi cuvintele îi ies din gură «Im i» pat, parcă i le-ar trage cineva cu cleştele.

Sunt vinovat… nu trebuia să-l lovesc… dar nu m-am putut Up. mi… era prea mult… De ce? Ce ţi-a făcut?

…S-a exprimat ireverenţios faţă de doamna directoare. Daaa? În ce fel?

Iertaţi-mă, dar mi-e imposibil să vă reproduc

termenii.

În sfârşit, orice ar fi spus, nu te-a insultat pe tine.

Dacă m-ar fi insultat pe mine, poate că nici nu reacţionam. I >.n.1 insultat o femeie... Dumneavoastră admiteţi ca o femeie *să ui* batjocorită astfel?

Fireşte că nu admit... şi-mi pare bine că dai dovadă de

* numente atât de cavalereşti. Însă persoana care susţii că a fostin mliuta – eu aş spune persiflată – este directoarea noastră, pe care i «i mai mulţi dintre băieţi n-o pot suferi.

— Nu este adevărat, vă înşelaţi! geme Şoimaru, parcă spinte-i îi şi-şi acoperă faţa cu mâna.

Îl privesc lung, uluit aproape. Ce se petrece oare cu el? Ce gânduri se îmbulzesc în acest cap înfierbântat şi ce spun bătăile Inimii lui?

Şi deodată, într-o clipă, se face lumină în creierul meu. Nefe-ilt nul meu aghiotant o iubeşte pe directoare! Tot ceea ce până

* uni mi se păruse ciudat sau nelalocul lui devine limpede ca lumina filei. Da, da, o iubeşte! Acum îl înţeleg! Şi întorc, la timp, macazul.

— Băieţii n-o înghit pe directoare pentru că ea e prea fină şi

* i Mint prea grosolani. Dar nu trebuie să ne sinchisim de asta.

— Prin urmare, reia Şoimaru, înseninat la faţă, şi dumneavoastră o preţuiţi, nu-i aşa?

— O! Dumnezeule! E o femeie atât de frumoasă şi de bună, li îi ut aş asemui-o mai degrabă cu o zeiţă.

Oh! cât vă mulţumesc, strigă transfigurat băiatul şi, luântu mi mâna prin surprindere, mi-o sărută.

— Eşti nebun, Şoimaru? Ce înseamnă asta? bâlbâi ca fript. El arată foarte nenorocit de această întâmplare. Cade

în genunchi în faţa mea şi mă imploră să-l iert, că n-a ştiut ce face. îl ridic de jos şi-l mângâi ca pe un copil bătut. Apoi îl întreb nu ci, duios:

— O iubeşti atât de mult?

Şoimaru izbucneşte în hohote şi plânge cu sughiţuri. Îl las se potolească, apoi reiau:

— Dragul meu, te înţeleg. Înţeleg că este un simţământ că ţi i ia nu i te-ai putut împotrivi… şi te-ai lăsat copleşit de el. Dar, ia spuie nemi, aşa, ca unui frate mai mare, ce-ai de gând să faci? Uiulr vrei să ajungi?

— Habar n-am… răspunde el, biruit.

— Ea… ştie?

Băiatul îmi aruncă o privire mustrătoare.

— Cum vă închipuiţi aşa ceva?

— Nici nu bănuieşte măcar?

Şoimaru clatină din cap în semn că nu. Hm! încurcată treaba1 De altfel, chiar dacă ar bănui, s-ar schimba ceva?

— Şi de când a început povestea asta?

— Chiar azi se împlineşte un an, adică de când sunt la institut După cum vedeţi, frumoasă aniversare! Dar vă conjur, nu suflaţi o vorbă. Închipuiţi-vă, dacă ar afla cineva, ce groaznic ar fi! C *x* cataclism!

— O, nicio grijă în privinţa asta…

— Eram sigur că sunteţi un suflet ales. De aceea mi-am des cărcat dumneavoastră inima. Simţeam atâta nevoie să mă spove dese cuiva, cum n-aveţi idee. Nu ştie nimeni – nici mama.

— Bine, toate bune, e frumos să iubeşti şi să suferi, aşa e iubirea la vârsta noastră, dar spune-mi, ce-ar putea să se aleagă de dragostea ta? Te gândeşti să devii amantul ei?

— Tocmai dumneavoastră vorbiţi aşa? Ce vorbă urâtă aţi spus! Nu vreau nimic… Mi-ajunge doar s-o privesc. Uneori îmi zâmbeşte şi atunci mă simt atât de mare şi de

puternic, ca un împărat! Tot aşa mi-a surâs acum un an şi de atunci…

Doamne, ce copilandru neprihănit şi naiv! îl măsor pe ascuns, cu coada ochiului, parcă l-aş vedea pentru întâia oară: înalt şi mlădios, cu trăsături pale şi delicate, ca de manechin de vitrină, într-adevăr, ce frumos e băiatul acesta plăpând şi cum ar trebui ferit

În orice atingere, ca să nu sufere! Ceea ce însă pare de neasemuit *U* îi sunt ochii mari şi migdalaţi, cu văpăile lor de păcură, care în ivesc departe, dincolo de zare, şi din cauza asta par trişti, dureros de trişti.

Nu-mi dau seama ce m-a atras la făptura lui diafană, chiar din Iiu când l-am zărit, în prima zi de şcoală, stând pe sălile liceului

O /cinat de o fereastră şi citind *Les Fleurs du Mal*.

I) au să mă ridic. Se ridică şi el.

Uite ce este, Şoimaru: incidentul nu trebuie să ajungă la mediile direcţiei. E mai bine să te împaci cu Găliganu, chiar *a*

1 *mtre coeur*. Îl trimit să-ţi ceară scuze.

Nu… Nu-i nevoie să-mi ceară scuze. N-aş vrea să se simtă lignit. Mă împac cu el şi aşa. Numai să vrea.

— Dacă vreau eu, trebuie să vrea şi el.

I rimit un băieţaş să caute pe Găliganu, care vine după câteva numite de aşteptare.

Ascultă, Găligane, am auzit tot ce s-a întâmplat între voi. /în bine că nu admit certuri între arpetişti. Întinde-i mâna lui Şoimaru şi împăcaţi-vă!

Namila de Găliganu rămâne o clipă în dilemă, chibzuind dacă 11 (lui le să asculte, apoi, docil, îi întinde mâna lui Şoimaru.

— Mea n-am nicio vină, se scuză el, m-am pomenit tam-nisam milm >iangeria în nas. Altă dată junele să fie mai prudent, c-o păţeşte \ I.i lonfe… Ce? Adică l-a pus

cineva tutorele lui Madam Fâţ?

— Sst, Găligane, niciun cuvânt despre directoare. E rudă cu Şoim. îi u, nu ştiai? Ar putea foarte bine să te pârască şi gata eliminarea.

— Serios? Ce fel de rudă?

— Nepot de vară.

Hee! Ee! Acum sunt eu acasă! Mă miram de ce face pe nebunii vizavi de madam… Scuzele mele, dragă aghiotantule! Cât I – i Iveşte chestia cu trestia, s-o lăsăm… moartă, la popa la poartă…

Şi Găliganu pleacă, legănându-se voios printre tufele de tran-il. ilui. Ce deosebire, ca de la cer la pământ, între această namilă im uşă şi vulgară şi făptura firavă şi delicată, ca o floare de seră, a lui e timaru! Cu cine găsise aghiotantul meu să-şi măsoare puterile!

De ce aţi minţit? mă întreabă acesta mirat.

— Hei, dragul meu, a fost o minciună necesară, cum ar spum» Ibsen. Crezi că imprudenţa ta nu te-ar fi dat de gol? Mâine-pol mâine, toţi băieţii ar fi comentat simţămintele tale pentru doamna directoare. Pe câtă vreme aşa, fapta ta are o acoperire.

Ochii lui Şoimaru se aprind de bucurie.

— Ce perspicace sunteţi! Nu m-am gândit la una ca asta. Apoi, după o ezitare, adaugă: Dacă doamna află că mă dau drept nepo tul ei?

— N-are decât. Nu te-ai dat tu nepotul ei, ci alţii au făcut o Nicio grijă în privinţa asta…

— Da, da… Aveţi dreptate… Stau şi mă gândesc: dacă nu eraţi dumneavoastră, ce mă făceam?

Ce să-i răspund? Surâd şi-i mângâi părul negru, lucios, oi ondulări de valuri.

Bacanta Grete

Astă-seară am fost cu Rocoş, pedagogul, la Teatrul Municipal Am văzut *Heidelberguldealtădată*. Piesa, deşi o

citisem, mi-a plăcui foarte mult. Aş putea spune că finalul m-a înduioşat până la lacrimi Ce lucru minunat e arta! Numai ea face să vibreze cu adevărat sufletele oamenilor. În Grigorida, voi da o deosebită atenţie teatru Im

Îl întreb pe Rocoş dacă i-a plăcut piesa. I-a plăcut şi lui. îmi spune;

— Mai ales nenorocita aia de actriţă care făcea pe Kathy, e teribilă, pe cinstea mea… (Adjectivele nenorocit şi tâmpit nu l lipsesc din nicio frază.)

Pe la miezul nopţii, ne întoarcem la Leagăn. După ce intrăm în curte, Rocoş mă întreabă:

— S-o fi culcat nenorocita de Grete?

— De ce? Ţi-e foame? Vrei să-ţi facă ceva de mâncare?

— Ei, foame! M-aş duce să-i ţin de urât tâmpitei.

— Du-te, că-i e frică să doarmă singură.

În gândul meu: afurisită săsoaică! S-a apucat să facă pe păian jenul şi să prindă mereu muşte în plasă.

Rocoş se apleacă şi bate uşor în geam, dar nu-i răspunde nimeni.

— Las-o, omule, în plata Domnului, că-i trezeşti ibovnicul. Pedagogul se lasă, într-adevăr, păgubaş. Urcăm în vârful picioaiilor, şi pătrundem în camera noastră.

(îăliganu şi Corcoduş sforăie de mama focului. Aprind veio-/. i şi ne dezbrăcăm în tăcere, să nu-i trezim cumva. Deodată răluilneşte în tăcerea odăii un chiot înăbuşit.

— Ce e? Nu dormiţi încă, potăi nenorocite?

Din nou chiotul se repetă, de rândul ăsta parcă e mai subţire p ascuţit. Rocoş aprinde lumina.

— Nu-i o tâmpită aici? şi, spunând acestea, trage pătura. Stupefacţie! Între Corcoduş şi Găliganu, care au paturile aprol iate, răsare Grete, candidă şi surâzătoare, cu cămaşa mototolită zob.

— Hm! Aci-mi erai, porumbiţă nenorocită? bâlbâie

pedagogul cu glasul pierit.

bucătăreasa se ridică din pat, sprijinindu-se în coate, şi-mi spune:

— Pe tumneata aşteptat Grete, puişor! Poftim! Uite ce-mi lipsea mie la miez de noapte!

— Ssst! Vorbeşte mai încet, nenorocito, o apostrofează Ro-ii»), că ne aude directorul şi dăm de bucluc. Hai, cară-te acum…

— Io vrei la puişor, ciripeşte năzuroasă Grete şi, sărind din» ai (peste Corcoduş, care râde mereu, vine şi se lipeşte de mine.

— Ascultă, Grete, nu-mi place să fac amor pe scenă. Vezi de diul, fetiţo.

— Şterge-o, când îţi spun, nenorocită creatură, scrâşneşte mânios pedagogul şi, cu o mişcare brutală, îi sfâşie cămaşa de sus (Oua jos. Apoi strigă tot mai înfuriat: Dacă te mai prind pe-aici, Îţi i up oasele, tâmpito!

bucătăreasa durdulie începe să plângă şi să se văicărească: Pentru ce rupt cămeş al meu? Io nu pot suferi la tine, chine nu bate… Să dai pace la mine, ştii tu, să dai pace, aşa…!

(îăliganu, enervat, se ridică într-o rână şi-l apostrofează pe Rocoş: Hai sictir, fleţule, ce-mi faci pe gelosu-n păpuşoi, parcă ar fi inu-ta în cauză!

Mă, tâmpenie nenorocită, pe cine faci tu gelos?! Pe tat-tu? Şi pedagogul e gata să se repeadă asupra lui Găliganu, dar îl apuc în o mână şi-l reţin la timp.

— Arpetişti, aţi căpiat de-a binelea sau ce v-a apucat? Vreţi u vă încăieraţi pentru această ispititoare târfa, ca să treziţi Leagănul din somn şi să ajungem cu toţii de râsul lumii? Dacă mai aud o şoaptă, să ştiţi cavă exclud numaidecât din A.R.P.E.T. Am zis!

Adversarii amuţesc, ca prin farmec, dar continuă să schimb* săgeţi grele de ură.

— Hai, Grete, fetiţo, îmbracă-te repede şi du-te!

O ajut, aproape cu sila, să se îmbrace. Când e gata să iasă, m.) întreabă:

— Dar cămeş cine cumpără la mine?

— Lasă, nu-ţi mai face inimă rea, îţi cumpăr eu alta.

— Bine, eu pleci şi altedate nu mai calci cu picior aici.

— Aşa să faci, fetiţo… Hai, du-te!…

Când să plece, lovitură de trăsnet! Madam Fâţ se iveşte în prag, ca o vedenie cumplită, la al doilea cântat al cocoşilor. E în capot înflorat şi cu mânecile enorm de largi, aşa cum am văzut o pe Alina Barbu în *Madama Butterfly*.

Băieţii se privesc opăriţi unul pe altul, iar Corcoduş trage pătura peste cap şi se ghemuieşte în pat.

— Ce cauţi aici, în dormitorul băieţilor? o întreabă directoarea pe Grete. Cine te-a adus-o aici?

Noi tăcem chitic. Deocamdată nici nu ştim ce să răspundem şi nici cine să înceapă, pentru că Madam Fâţ ni s-a adresat deodai a tuturor.

— A venit să… să mă roage pe mine să-i repar lumina, că s-a stricat, spune jalnic Găliganu.

— Daaa? îl persiflează directoarea. A venit la miezul nopţii ca să te roage să-i repari lumina? Nu putea să aştepte până mâine dimineaţă? Ce nevoie are de lumină în timpul somnului?

— Tot aşa i-am spus şi eu: mâine dimineaţă îi fac reparaţia ştiţi, e o sârmă de la priză care face scurtcircuit. Asta-i toată chestia

— Bine, bine, lasă scurtcircuitul, dar eşti sigur că pentru asta a venit?

— Cum vă văd şi mă vedeţi, răspunde Găliganu cu candoare. Dacă n-a venit pentru lumină, atunci pentru ce a venit? Poftim, spuneţi dumneavoastră!

Al dracului Găliganu! A pus-o pe Madam Fâţ într-o

încurcătură i» i il>ilă. Deodată, ea îi întoarce spatele şi i se adresează lui Rocoş:

Domnule pedagog, vreau să aflu adevărul. Dacă şi dum-tM.tia minţi, atunci… să ştii că renunţ la serviciile dumitale. Nu tot tolera destrăbălarea şi desfrâul în institut. Vorbeşte, ce caută *i* tastă femeie în dormitorul vostru la miezul nopţii şi ce discuţie *4*. ivut loc aici, căci am auzit zgomot.

Doamnă directoare, eu am fost la teatru cu Dima şi, când m-am întors, am găsit-o pe nenorocită aici.

— Ce făcea?

Era culcată în pat între ei amândoi, şi arată cu mâna pe i aliganu şi Corcoduş.

Daaa? Care vasăzică asta a fost… reparaţia luminii? Dar I hunitrache unde e?

Doarme, n-auziţi cum sforăie? răspunde flegmatic Găliganu „iiatând spre Corcoduş.

Cum doarme? şi directoarea se duce şi trage un capăt al Iut urii la o parte, descoperindu-i faţa.

M-m-m, scânceşte Corcoduş şi se întoarce cu spatele, pe putea cealaltă.

Lăsaţi-l, doamnă, că doarme buştean. El nu ştie nimic, nici n-a un ut pe-acolo… Puteţi să tăiaţi lemne pe el şi tot nu se trezeşte…

I, a auzul acestor cuvinte, Corcoduş nu se poate stăpâni şi puf-M) te în râs. Degeaba încearcă el să acopere râsul printr-un acces lt ni se, nu i se prinde. Madam Fâţ se depărtează de el, cu dezgust, pilnind:

Neruşinat!

Iau seama la ea cu coada ochiului: e, într-adevăr, frumoasă! i apotul pe care-l ţine strâns cu o mână îi dezvăluie linia sinuoasă i 11 upului cu unduiri de liană. E suplă şi felină, mai ales în compaiaţie cu Grete, atât de durdulie şi de butucănoasă. Păcat de il. Însă, că-i rea şi-i

măritată cu un om şters ca Pleşea. Mă gândesc la Şoimaru care doarme dincolo şi poate în clipa asta o visează... I >. u nu-i timp de reverie, fiindcă Madam Fâţ o admonestează pe l.inc, spunându-i că-i o stricată şi că nu se aştepta să-i facă asemenea pocinoage. Ea însă îi răspunde candid, într-o limbă atât de stâlcită, încât, cu toată gravitatea momentului, nu ne put nu stăpâni să nu izbucnim în râs.

— Dacă ştiudenţii foste drăguţe şi Vitat la ei de ce io refuze *t* Ei foste la mine la camer şi acum întoarcem vizite.

Madam Fâţ se uită îngrozită la ea.

— Cine a fost la tine?

Grete ne arată pe toţi. Directoarei parcă tot nu-i vine a eretic, De aceea o întreabă:

— A fost şi domnul pedagog?

— Foste... De ce nu?

— Şi Dima?

— Ah! tare drăguţe buiat!

Îmi vine să intru în pământ de ruşine. Săsoaica asta este o piramidă de inconştienţă. Ar trebui s-o înşfac în braţe şi s-o azvăi I pe fereastră, drept în lună.

— Bravo, Rocoş! Bravo, Dima! Frumos vă şade... n-am ce zice! Tu să faci bine şi să-ţi iei catrafusele. Mâine dimineaţă să nu te mai văd. Nu ţin în institut destrăbălate ca tine.

— Bine, coniţe, eu pleci... nu stai cu sila... Io fost în serviciu l. t baron Günther şi alte oamene mare... Io găseşti serviciu, aber tomnu petagog se cumper cămeş al meu care rupt... şi pleci...

Şi, mânioasă, Grete deschide uşa şi o zbugheşte afară.

— Ce este cu cămaşa? Cine i-a rupt-o? ne cercetează directoarea.

— Întrebaţi pe domnul pedagog, spune Găliganu.

— Dumneata i-ai rupt cămaşa? De ce?

— Chipurile, făcea pe gelosu, adaugă tot Găliganu.

— E adevărat, Rocoş? Vai, ce ruşine! Băieţi mari, în toată firea, să v-apucaţi de asemenea prostii! Uite, la una ca asta nu m-am aşteptat! Şi dumneata, Dima, marele şef al expediţiei transoceanice! N-o iei şi pe dânsa în grandioasa voastră excursie? Să vă gătească bucate, fireşte! Ce ruşine! Când o auzi domnul director, se va bucura mult de isprăvile voastre, vă încredinţez!

— Vă rugăm, nu-i spuneţi! sare Corcoduş cu gura.

— A, dumneata erai, adormitule?

Zău, vă rog, nu-i spuneţi nimic şi treceţi şi dumneavoastră

11 vederea această greşeală a tinereţii. N-aţi văzut în mitologie că ţi zeii greşesc? Dumneavoastră trebuie să aveţi un suflet bun.

— De unde ştii, Corcoduş, că am suflet bun? Se vede, după faţă…

Cum se vede?

— O femeie atât de frumoasă, cum sunteţi dumneavoastră, mi poate să fie rea. După mine, ar fi trebuit să ajungeţi cel puţin ilucc să judecând după frumuseţea dumneavoastră. Zău, aşa! E l «. u.ir de Dumnezeu… Vă rog, făgăduiţi-ne!

— Nu ştiu, să mă gândesc, spune directoarea măgulită de suplimentul atât de copleşitor.

Atunci Corcoduş se dă jos din pat şi, aşa cum e în cămaşă şi i /1 nene, se repede la Madam Fât şi, apucându-i mâinile, i le sărută «le /. or, murmurând:

— Zău, iertaţi-ne! Vă rog eu… Vă rog chiar foarte mult. N-o legretaţi.

1) irectoarea încearcă să-şi tragă mâinile, dar nu-i chip. Corcoduş i le sărută ca un disperat, târându-se în genunchi după ea.

— Vedem noi mâine… Veniţi la cancelarie la 7 şi

jumătate!

— De ce să ne iertaţi mâine şi nu acum? Zău, doamnă di-intoare, vă făgăduim că vom fi cei mai virtuoşi băieţi, n-o să ne m. îi uităm nici la zâne, darmite la bucătărese...

— Bine, vă iert. Dar dacă mai aud că aţi făcut vreo poznă?

— Nu mai facem. Asta-i ultima, s-a terminat... Vă mulţumesc. I >. u vă rog s-o iertaţi şi pe Grete... săraca. E fată bună, orice aţi / îi e. Şi găteşte atât de bine, încât totdeauna ne lingem pe buze.

— Corcoduş, ia te rog să mă slăbeşti! întâi ceri un deget şi pe ui mă vrei mâna toată.

1) ar Corcoduş nu se lasă. Şi metoda lui se dovedeşte fără greş. Iiuepe iarăşi să-i pupe mâinile, în veşmântul lui caraghios de im upte, însă directoarea, cam enervată, se smuceşte înapoi, ca să-şi libereze mâinile din strânsoarea lui. Din cauza mişcării prea I t nete, capotul prins cu o cingătoare de mătase îşi desface o aripă; 11 lescoperă ochilor noştri o cămăşuţă roz, scurtă, până deasupra genunchilor, şi două pulpe plinuţe, în jurul cărora sclipesc în cuietorile nichelate ale centurii.

Madam Fât îşi trage repede capotul şi se precipită furio.nl spre uşă, aruncându-i lui Corcoduş o privire înveninată:

— Eşti un porc!

Apoi iese ca o vijelie, lăsând uşa deschisă vraişte. Rămânem câteva clipe buimăciţi de această neaşteptată întorsături, Pedagogul, cu faţa încruntată şi meditând, se duce şi trage uşa, fără s-o închidă; se întoarce, însă şi de rândul acesta uşa rămâi 10 crăpată. În sfârşit, revine a treia oară şi o trânteşte atât de furioi, încât cheia se desprinde din broască şi cade jos.

— Nu pot să închid uşa asta nenorocită şi pace, strigă el disperat, Atunci mă reped şi eu şi o închid. Rocoş se

aşază pe scaun, pune amândouă coatele pe masă şi-şi lasă capul în podul palmeloi Are o mină de om năruit. Deodată se ridică şi răcneşte la Corcoduy şi Găliganu:

— Nătărăi tâmpiţi şi nenorociţi, dacă n-aduceaţi aici pe nenorocita aia, nu se întâmpla nimic.

— Ascultă, Moarte Obosită, îi răspunde acru Găliganu, tu dai şi tot tu ţipi? Cin te-a pus, idiotule, să bălmăjeşti faţă de directoare că bacanta era culcată între mine şi curtezanul ăsta? Eu unul o dresesem cu chestia luminii. De ce ţi-ai băgat nasul?

— Păi… chiar că era să creadă gogoşile tale nenorocite.

— N-avea încotro. Trebuia să creadă… Dar voiai să intrăm la apă, fir-ai al dracului de fleţ gelos, scârbos şi nenorocit! Şi, când colo, ai intrat şi tu mai rău decât noi. Să-ţi fie de bine şi la mulţi ani…

— Tacă-ţi fleanca, mârâie Rocoş plictisit.

— A-ha, nu-ţi convine… Măi, guguştiuc gelos, dacă vrei să ştii, bacanta ne-a spus că nu te poate suferi, că alaltăieri i-ai donat toată leafa ta enormă de pedagog tâmpit, şi astă-seară, eu şi curtezanul ăsta nenorocit, plângându-ne că am rămas în pană de biştari, bacanta ne-a dat leafa ta şi leafa ei, pe deasupra… Uite-aşa!

Rocoş este pământiu de mânie… Intervin cu asprime:

— Ei, încetaţi acum. Nu mai are niciun haz povestea asta… nenorocită!

Măi, Grete ca Grete, dar Madam Fâţ are stofa, nu glumă, mm mură Corcoduş. Zău, tare m-aş înfige la asemenea bucăţică! Numai să te ţină curelele! râde Găliganu.

— Tăceţi odată, nu înţelegeţi cu binele? Ne apucă zorile cu vor-lt.it u. Vreau să dorm! ţip la ei.

Sunt nişte brute nenorocite, mormăie Rocoş. Nimeni nu mai suflă o vorbă. Mă dezbrac încet, sugrumat de t»

amărăciune fără nume, şi mă vâr sub pătură. Niciodată n-am muţit o umilinţă mai cumplită din partea cuiva, ca de data aceasta. Îmi sună mereu în urechi cuvintele grele, batjocoritoare, ale di-intoarei: „Şi dumneata, Dima, marele şef al expediţiei transo-11. mice?” Mai bine m-ar fi pocnit cineva în cap cu o rangă şi m-ar fi lungit pe jos, decât să îndur o asemenea umilinţă. S-o ia dracu’” (irete cu tot neamul ei şi cu toate târfele de pe lume!

Taxa lui Rogvaiv

() *u* cât înaintăm în redactarea Constituţiei noastre, se ivesc l-icutaţi tot mai mari. Un principiu e bun astăzi şi mâine nu mai la în picioare. În afară de Rogvaiv, niciunul dintre noi nu e prejui it pentru o asemenea lucrare. Ar putea s-o facă el singur, dar o constituţie trebuie să fie expresia voinţei tuturor. De altfel, nu înţeleg pentru ce ne-am grăbi. Avem tot timpul înaintea noastră. Am mai găsit două cărţi din lista întocmită de Rogvaiv, pe care le fi esc cu mai multă ardoare decât pe cele mai captivante romane» t aventuri. Dacă până la sfârşitul anului şcolar terminăm redac-i. uca, încă e bine…

Am luat hotărârea să înfiinţăm un cerc de studii, având misiunea

I* a aduna material documentar şi de a pregăti ştiinţific tineretul în scucrea expediţiei. Astfel, vom organiza o serie de conferinţe pe a te le vom ţine în amfiteatrul liceului, cu intrare gratuită. Primul» îi la de şapte conferinţe îl şi anunţăm în revistă şi prin afişe. Totol.it a, înfiinţăm secţia feminină a A.R.P.E.T.-ului, din care fac parte u în urele soţii ale băieţilor. Cererile de înscriere vor trebui să poarte recomandarea arpetistului care se va însura cu petiţionara. Viitoau-a mea soţie va conduce, de drept, această secţiune.

Astăzi, după ultima oră de curs, se întâmplă o scenă emoţio nantă. Rogvaiv strigă către colegii noştri să mai

rămână un mimii în clasă, că vrea să le spună ceva. Rămânem pe loc, frământaţi d-curiozitate, neştiind ce are de gând.

— Fraţilor, v-am reţinut ca să-mi iau rămas-bun de la voi. Suni nevoit să mă retrag de la şcoală, m-au exmatriculat pentru că n-am plătit taxa. Chiar s-a afişat acest lucru. Vă las cu bine. Poate ne von i mai vedea vreodată…

Parcă ne-ar fi turnat în cap o găleată cu apă fiartă. Multoi. i nici nu le vine să creadă că se poate întâmpla aşa ceva, că un ba iar bun ca Rogvaiv este silit să părăsească şcoala pentru că n-an bani să achite taxa. De neconceput!

— Rogvaiv, n-ai să ne părăseşti… Nu te lăsăm! Suntem arpe tişti, şi arpetiştii sunt uniţi pe viaţă… De ce nu ne-ai spus numi până acum? De ce ai lăsat lucrurile să ajungă până aici?

Îl înconjurăm pe loc, făcând zid în jurul său. Câţiva mai sentimentali îl îmbrăţişează. Rogvaiv nu ştie ce să facă, îl emoţionează atâta revărsare de dragoste.

— Până mâine-poimâine aranjăm cu taxa aia blestemată… De ce „până mâine”? De ce n-am merge chiar acum câţiva băieţi la directorul Michiduţă? Trebuie să batem fierul cât e cald Îi iau pe Esculap, Copoiu şi Domisol – şi fuga la cancelarie. O jumătate de oră ne luptăm cu direcţia. Cum e cu putinţă ca un elev fruntaş la învăţătură să fie exmatriculat pentru neplata taxei. De ce nu i se dă bursă? Pentru cine sunt făcute bursele?

Degeaba toată osteneala. Michiduţă nu poate să facă nimic, bursele s-au dat, trebuia să facă cerere acum o lună, când s-a ţinut comisia. „Ba, a făcut cerere, dar bursă n-a căpătat”, insistăm noi.

Şi altă rezolvare nu mai e? Nu e, decât banii. În cele din urmă, obţinem o păsuire de zece zile… Nu-i mare lucru, dar, în sfârşit, putem găsi în acest timp o modalitate

de a-l scoate pe colegul nostru din impas.

Numai că situaţia e mai grea decât credeam. Rogvaiv n-are nici cu ce să se întreţină. Plăteşte 30 de lei pe lună la gazdă şi l «acum nu mai poate plăti aceşti bani, pentru că maică-sa, învăl murea, s-a îmbolnăvit grav de trei săptămâni, e internată într-un «I mi al, iar leafa pe care o primeşte abia i-ajunge pentru medicamente.

I Im! Destul de grav! Vom vedea ce-i de făcut... În orice caz, un ca Rogvaiv trebuie ajutat. La urma urmei, avem destui bani la A k. RET. De ce nu i-am plăti noi taxa? Am putea chiar să-i alocăm i sumă, ca să-şi plătească gazda. Nu prea văd cine s-ar opune.

Îi convoc pe majorişti şi toţi votează propunerea mea.

În spatele Leagănului se întinde o grădină, nu prea mare, cu mlişuri de răchită, câteva ronduri de flori şi pomi fructiferi, mai ales duzi. Dincolo de gardul cu uluci răsare dintre pomii ruginiţi un a să mică bătrânească, proprietatea unui consilier de curte, acum pensionar cu părul alb. Am auzit că-l cheamă Băleanu şi că locui) le împreună cu fiul său, tot magistrat şi el.

Mu şi Şoimaru ne retragem de multe ori pe-nserat, în grădină, ţi stând pe bancă, tupilaţi în tufiş, ne pierdem în discuţii nesfârşau tăcem, urmărindu-ne propriile noastre gânduri.

De câtva timp ne-a apucat o pasiune ciudată de a discuta prolilcinele tulburi şi misterioase ale existenţei omeneşti...

— Tu ştii cine eşti? îl întreb odată pe Şoimaru.

— Probabil că nu, surâde el.

— Nu „probabil”, ci sigur. E o întrebare foarte gravă, cea mai) \\ avă întrebare pe care trebuie să şi-o pună omul şi la care abia «l-ai a vă putea să răspundă în secolele viitoare. Între ştiinţele mantiei inerte şi cele ale fiinţei vii e o catastrofală inegalitate, şi i. iască lipsă de echilibru duce

fatal la degenerescenta omului. În i îi iip ce primele ştiinţe au înflorit şi ne-au dat civilizaţia de astăzi,» Iclalte, care studiază fenomenele vieţii, bâjbâie încă în întuneric. I mă în prezent n-au prins decât frânturi de om. L-ai citit pe Alexis Karell?

— Nu, răspunde Şoimaru.

— El susţine că omul a rămas o fiinţă necunoscută oamenilor. Şi i ată dreptate are…

— De ce?

— Pentru că nu cunoaştem decât foarte puţine lucruri din mea 11 ca umană. De pildă: cum procedează celulele să se organizeze prin voinţa lor în societăţile complexe, care sunt organele noasi i r Sau: în ce măsură organismul poate fi influenţat de voinţă şi modificat. Sau: cum se produce dragostea ori procesul gândirii… Sau care sunt factorii fiziologici şi mintali care determină fericirea sau nefericirea noastră.

Şoimaru e mişcat. Niciodată n-a privit în sine, în fiinţa lui, 11 la lumea dinafară, aşa cum au făcut strămoşii noştri de laphytemti *tropus erectus* până azi. Dar începe să arate un interes deosebii pentru aceste probleme. Nici despre lume şi existenţă n-are o concepţie clară, deşi a citit cărţi de filosofie. El crede, cuminte ţi didactic, într-un Dumnezeu care stăpâneşte universul după principii specific omeneşti, răsplătind dreptatea şi pedepsind farade legea. Şi-mi destăinuie, cu toată candoarea:

— Mie mi-e dragă uneori moartea. Însă mă îngrozesc, vă spun drept, de cea dintâi noapte pe care trebuie s-o petrec în cimitir. Vin părinţii, rudele şi prietenii şi te conduc la mormânt, apoi pica*, a şi te lasă singur, singur… Da, prima noapte la cimitir e groaznica După aceea te obişnuieşti, nu mai ştii de tine, nu-i aşa?

— Brr! mai bine am vorbi de altceva.

— Aveţi dreptate… Şi după o lungă tăcere mă

întreabă deod. ită: Spuneţi-mi, pe cine recomand la… *secţiafeminină*?

— Nu-i nevoie să te grăbeşti. Ai să recomanzi mai târziu o fată Şoimaru are o ezitare scurtă:

— Nu s-ar putea să rămân neînsurat?

— Dragul meu, regret, dar toţi trebuie să ne facem datoria Fii sigur că ai s-o uiţi cu timpul pe… doamna directoare.

— O, nu! Asta nu se va întâmpla niciodată! clatină el, trist, capul Aşa sunt elevii noştri: nu pot să iubească decât… veşnic.

Ziua de naştere a lui Lotte

În sfârşit, Constituţia e gata. Am bătut totul la maşină şi au ieşit vreo 400 de pagini. E o operă magnifică, menită să înfrunte seco lele. Ceea ce este, într-adevăr, nou e organizarea vieţii în noul stai

(îi teorida. Nu seamănă nici pe departe cu structura societăţii ho.im re, care are atâtea lacune şi defecte, încât e de mirare că lumea Minge mereu pe aceeaşi cale bătătorită. În special Tarzan, care a i li îi multe cărţi de doctrină socialistă, a avut o contribuţie esenţială *U*.ilcătuirea ei.

() noutate plăcută: azi ne pomenim la sediu cu o delegaţie de i im i elevi de la liceul din Turnu-Severin, care vor să întemeieze în secţie a A.R. RET.-ului în oraşul lor. Îi întreb de unde au aflat *U* expediţie şi îmi răspund că ştiau mai demult, însă nu şi-au dat «… nade seriozitatea ei decât atunci când echipa noastră teatrală, «ul> conducerea lui Magotu, a dat o reprezentaţie în oraşul lor.

(lonvoc de urgenţă guvernul într-un consiliu extraordinar… Am uit mai întâi părerile miniştrilor. Toţi sunt de acord, afară de I «i ulap, care spune:

După cum prevedeam, iniţiativa noastră se întinde pe tot i upi insul ţării. Vom mobiliza, aşadar, pentru cauza

noastră, întreg tineretul român şi-l vom transporta peste ocean ca să întemeiem u ţara nouă... Dar, vă întreb eu, în cazul acesta, ce face România? I'intru că, literalmente, va rămâne rară tineret, iată, aşadar, ce trăiţi «Iu* îi pregătim patriei. De aceea, socot că e bine să ne gândim şi l. i ţara noastră. Nu trebuie s-o năpăstuim atât de greu.

Argumentarea lui Esculap găseşte în sufletul nostru un vibrant 111 ni. Hotărâm ca să nu primim afilieri decât de la şcolile oltene. At. u şi nimic mai mult.

I >elegaţia străină rămâne adânc impresionată de organizaţia noastră şi ne cere tot felul de lămuriri, pe care noi le dăm bucu-Numesc pe unul dintre ei, care mi se pare mai isteţ, şeful filialei, apoi îi poftim în pivniţa Centralei la o gustare pe care au îngatit-o Magotu şi cu Basu, experţi în materie.

Vrând să-i năucim de tot, inaugurăm masa cu ceremonialul jţal gâl-gâl, născocit de mine şi care e de mare efect.

Severinenii rămân plăcut impresionaţi şi se apucă să ne arate şi 11 o chestie, căreia îi spun Roata lui Bachus. Ne uităm curioşi să vi ilem ce vor face. Mai întâi, şeful lor măsoară pivniţa cu pasul şi declară mulţumit. Da, este loc pentru mişcare. Un elev se culcă e altul, în continuare, îi trece picioarele pe după cap, iar primul i le înlănţuieşte cu mâinile; al treilea face acelaşi lucru, până cai id1» alcătuieşte o roată vie. Atunci, şeful lor, luând o sticlă în mână, în i \y* – Muzica!

Roata începe să se învârtească şi să cânte o melodie vesel.i

Sticluţă cu dulce glas De la gură, nu te las!

Când şeful ajunge sus, toarnă în gura colegului de sub el, i. În aşteaptă cu gura deschisă, o înghiţitură de vin, trece sticla celui «*U* deasupra, care face la fel cu dânsul, şi aşa mai departe, până se ad. îi", toate gurile. Apoi, roata

cântă încă o strofă, învârtindu-se pun nisipul pivniţei înainte şi înapoi, după care vine udeala cu viu) i tot aşa mereu, până ce golesc două sticle.

Afurisite lighioane şi severinenii ăştia! Credeam c-o să-i n. ut cim cu gâl-gâl-gâl-ul nostru şi, când colo, noi suntem cei răm. i) şi cu gura căscată, privind isteaţa lor exhibiţie, Magotu, Basu Găliganu şi alţi câţiva arpetişti entuziasmaţi încearcă şi ei să-l u a roata, dar nu reuşesc. Pentru asta trebuie experienţă, nu glum.i

Magotu fierbe ca-n oală, căci nu admite în ruptul capului i» severinenii să le fie superiori arpetiştilor la capitolul „distrai mi americane”...

După ce revenim la masă şi ne înfruptăm din bunătăţile adu se Magotu începe producţia irezistibilă de imitaţii după felul u< animale, apoi cum plânge un ţânc la sânul mamei şi mai ales scena de amor dintre pisică şi cotoi.

Bravo, Magotu, i-am învins: delegaţia severinenilor e pil.il l în viaţa lor n-au râs cât au râs acum, într-un singur ceas.

...Îi petrecem la gară şi-i urcăm în tren. Băieţii sunt, într-adeva i, emoţionaţi.

Grete a plecat şi în locul ei a venit o bucătăreasă nouă, Baba Ilinca, de vreo cincizeci şi ceva de ani, cu faţa blândă, ca o icoa na. dar grasă, atât de grasă, încât abia poate să încapă pe uşă.

Prin urmare, Madam Fâţ nu s-a lăsat şi a izgonit-o pe săsoaica la drept vorbind, nici nu putea să facă altfel. Mă miră însă fapt ni că n-a chemat la cancelarie pe niciunul dintre noi. I-o fi destăinuit un lui Pleaşcă întâmplarea cu Grete? La urma urmei, e totuna, iwu i u că bărbatul ei trăieşte parcă pe altă lume: ea conduce, de Upi, Leagănul.

Ne-am şters pe bot de bacantă, oftează Găliganu. Era buM<t, s, u. ca, şi ne dădea gologani de cheltuială. Mare

ghinion! Dar Iimiii eu fleţului de pedagog, de-o să mă pomenească şi când o li hi orizontal şi cu temperatura zero grade Celsius.

Iii ar şi legăniştii ceilalţi sunt trişti din cauza plecării Gretei. Im le plăcea săsoaica veselă şi durdulie, care cânta ziua întreal. i. u când trecea pe lângă ei, îi mângâia prietenos pe obraji.

Înainte de a mă culca, ridic, rară să vreau, ochii şi mă uit la t<le Hilarul din perete: arată 18 septembrie. Aşadar, mâine e ziua îţi naştere a lui Lotte. împlineşte 17 ani. Ce bine îmi pare că n-am fi ipat din vedere acest eveniment, căci se prea putea întâmpla şi «tu, ocupat până peste cap cum sunt.

Ma podideşte un dor amarnic de ea. Mă gândesc la îmbrăţi Anir şi sărutările noastre şi simt cum mi se strânge inima. Nu Ui buia să ne certăm, nu… Am făcut o prostie, cerându-i atât de stă-Miiinj acea examinare medicală, care, desigur, a jignit candoarea l di lată. Dar voi încerca să-mi răscumpăr greşeala.

A doua zi, trag chiulul de la istorie, ora lui Attila, lăsându-le Imiiţilor vorbă să-i comunice că m-am simţit foarte rău şi de aceea 4 ti» buit să plec. Procedez aşa pentru că Attila niciodată nu întnii şic pe cineva.

I olind pe la giuvaiergii şi-i cumpăr lui Lotte o cruciuliţă de lui, pe care pun să inscripţioneze: „Pentru Lotte a mea, care înţilint ştie 17 ani, Grig”. Aş fi vrut să scriu mai multe cuvinte, dar Mu şi poate, căci cruciuliţa e prea mică.

Apoi îl aştept pe Magotu să iasă de la şcoală şi-i dau pacheţelul i u rugămintea să i-l înmâneze lui Lotte pe ascuns, fiind vorbr di un cadou.

Aşadar, Romeo, tot am mirosit eu ceva vizavi de Julieta Mnasii. i, spune Magotu, clipind şiret cu ochiul.

Silentium! Să nu sufli o vorbă! Secret de stat… mă-

nţelegi? Înţelego ma non capisco de cando faciato amore la toarta?

— Ascultă, urangutanule, lasă italienească de baltă; acum n-am chef de confesiuni amoroase. Tu faci ce ţi-am spus şi bast. i „Şi-i mai spui că vin după-amiază în vizită, după şedinţă. E posibil să-l iau şi pe aghiotant. Executarea!

Îndată după masă, pe când mă plimbam prin curte cu Şoimai u. îl zăresc pe Magotu intrând pe poarta Leagănului. Îi ies înaintei

— Ce-i cu tine? I-ai dat pacheţelul?

— Dat, conform instrucţiunilor. Am o scrisoare de amor extraurgentă şi cu precădere.

— Dă-o încoace…

— După cum văd, e căzută rău, Mia Bambina. Nu şi nu, să i §

duci numaidecât răvaşul. Stai, contesă, să mănânc, că n-or veni ta I

ţării. Abia m-a lăsat. Misiunea fiind îndeplinită, sunt, sire, al y

Maiestăţii voastre preaplecat şi prea supus serv.

După ce pleacă Magotu, desfac plicul, pradă nerăbdării. E un.

bileţel roz, cu scrisul ei mărunt. Îmi mulţumeşte pentru frumosul!

cadou care i-a făcut o bucurie mare şi mă aşteaptă să vin du i păamiază. Mai dau peste o hârtie împăturită. O desfac şi citesi cu surprindere: U

Subsemnata Ana Palade, doctor în medicina şi mamoş în \ Maternitatea Spitalului Filantropia, certific prin aceasta că, jj *examinând-o pe domnişoara Cristiana-Constanţa-Charlottt* 1 *Bordenache, am constatat că susnumita are conformaţia bazinului normală, fiind apta pentru o naştere în cele mai bune condiţii.*

Certificatul poartă data de 20 august. Lotte nu

dăduse însă niciun semn de viaţă. Mândria ei aştepta ca eu să arunc puntea de împăcare.

După-masă, pe la 5, are loc, în amfiteatrul liceului, conferinţa lui Esculap despre Amerigo Vespucci. Toţi arpetiştii sunt în păr. Au mai venit, pe lângă profesori, o seamă de persoane civile, printre care şi părinţii conferenţiarului. Dizertaţia lui Esculap este foarte interesantă, cu mult miez, se cunoaşte că băiatul a muncit serios. Păcat că vorbeşte cam încet şi, din cauza asta, publicul strigă mereu: „Mai tare!” După conferinţă, eu, Şoimaru şi Magotu plecăm la Doña Bianca. Lotte ne întâmpină veselă, cu faţa strălucitoare tic r li i iiire. Îi strâng mânuţa de sidef şi-i urez să trăiască cât Matusalem. ILU – lem de parcă n-am fi fost o clipă supăraţi.

Şoimaru o felicită şi el, la rându-i, apoi intrăm cu toţii în şuti aporie. Acolo, în afară de Zgârâ şi Cuviosul Gigi, mai sunt suro-iile Cocoranu şi încă vreo patru fete, colege de-ale lui Lotte.

Una dintre ele, domnişoara Nana Manolescu, e foarte fruiii Msă, totuşi, nu se compară cu Lotte.

Nana, cum mă vede, mă şi ia în primire:

— Domnule Dima, de ce eşti rău şi nu vrei să iei şi domni-rc în expediţia voastră? Suntem o mulţime de fete care am vrea

«A mergem… Zău aşa, ia-ne şi pe noi!…

— Credeam că sunteţi mai la curent cu hotărârile noastre.

* uni se face că n-aţi aflat că luăm şi fete?

— Serios? Vai, ce bine-mi pare!

— Am pus însă o condiţie: fata va trebui să se mărite cu băia-ihl care a recomandat-o.

— Ce fericire! bate Nana din palme. Ne vom întoarce din ex

* în şic măritate gata. Dar pe cine găsesc să mă

recomande?

— Pe iubitul dumitale.

— Vai, eu n-am niciun iubit, se văicăreşte comic Nana. Ce mă

Magotu, care o mănâncă din ochi, spune: Mă ofer eu. Am inima liberă... Hm... se strâmbă Nana, aş prefera să-mi fii tată... Dacă-i aşa, n-ai venit cu mămica? o pune Magotu cu botul * «l. ibe.

Îmi place Nana, e vioaie, dezgheţată şi niţel impertinentă; Im i un fel, aduce cu Lidia, însă e mult mai fină şi mai mucalită.

Dacă nu-ţi plac urangutanii, îi spun eu, atunci să ţi-l reco-ni. uui pe aghiotantul meu.

Cine e?

Şoimaru roşeşte până-n vârful urechilor.

De, nu mi-ar displăcea. E însă cam timid, mititelu... În ce lltlU e?

Cu timpul, o să prindă curaj. E în clasa a VI-a.

— Atunci e bine. Eu sunt într-a VII-a şi o să-l pregătea U obiectele la care a luat note proaste. Aş vrea însă să ştiu un Im tu< dacă mă mărit cu el, devin şi aghiotanta dumitale?

— Dacă-ţi dă voie, de ce nu? îi dai voie, Şoimaru? Băiatul s-a făcut roşu ca un rac fiert şi asudă. Am impresi. i» 4

asudă cumplit, judecând după căutătura lui jalnică.

— Regret, domnişoară Nana, îi spun, trebuie să te opreşti iim la Magotu, deoarece la Şoimaru n-ai noroc.

— Daaa, miorlăie ea, cerând un pahar cu apă, leşin! şi se pe spătarul scaunului, cu mâinile spânzurate.

Magotu se ridică repede şi, închipuind un telefon pe ma.s.i. preface că sună, apoi ridică receptorul.

— Alo!... Alo!... Pompierii... Trimiteţi, vă rog, numaiiici Al trei cisterne pline-plinuţe. S-a aprins inima

domnişoarei N.ind Manolescu…

Musafirii izbucnesc în hohote. Râde până şi Şoimaru.

— Face, Nana, să-l iei de bărbat, spune Doña Bianca, dacă uni să ai copii şi să râzi toată viaţa.

Începem dansul. Cuviosul Gigi are grijă să schimbe plăcile va patefon. O iau mai întâi pe Lotte la dans.

— Îţi mulţumesc pentru cadou, îmi şopteşte emoţionată. Am primit multe daruri, dar niciodată nu m-am bucurat ca rarului acesta. E aşa de drăguţă cruciuliţa! O port la sân. Nu trebui. i ni cheltuieşti atâţia bani.

— Pentru tine mi-aş da viaţa. Şi atunci ce mai contează la nii? Mi-a părut atât de rău că ne-am certat… Cred că n-a fost l. t mijloc decât o neînţelegere. Dar mai bine că s-a întâmplat aşa… I ar acum înainte, nu-i aşa, vom fi cuminţi şi ne vom iubi mult, mult de tot. Şi nu ne vom mai certa niciodată.

— Da, Grig, nu trebuie să ne mai certăm. Am suferit atât.»!

— Şi eu tot aşa. Ce dor mi-a fost de tine… Cum facem să ne sărutăm?

— Nu fi nebun, nu se poate acum. Vin într-o zi la Centrala Ne sărutăm acolo.

— Acum vreau… de ziua ta. Nu pot lăsa să treacă ziua asta, f A ră să te sărut. Mă fac că-ţi ajut să aducem îngheţata… Ce zici?

Las că văd eu… După dans, Lotte trece la pian şi execută *Elegie* de Massenet.

— Minunat cântă! exclamă Şoimaru, extaziat. Are talent şi e «ui de frumoasă!

Într-adevăr, îţi place?

— Da, ea îmi place, dar domnişoara Nana – nu… Ei bine, află că e… iubita mea…

Serios? vorbiţi serios? tresare el. Foarte serios…

O, atunci vă felicit din toată inima. Cred că sunteţi

foarte li i u it, fiindcă şi ea trebuie să vă iubească mult.

Da, Şoimaru, n-am de ce să mă plâng. Mă iubeşte la nebunie. O, ce sublim! Desigur că trebuie s-o fi sărutat, nu? Fireşte!

Ce pasionant! murmură el extaziat şi rămâne cu privirile i *m*. u ind undeva, departe, dincolo de pereţii sufrageriei.

t când Lotte termină bucata, musafirii izbucnesc într-un ro-l'tt de aplauze. Eu însă aplaud cel mai zgomotos, fiindcă pentru unie a cântat elegia.

O *quae mutaţi-o rerurul* înainte vreme o rugam atâta să cânte Iun aţa asta şi nici nu voia să audă, iar acum o cântă numai fiindcă pie ia-mi place.

Nu-mi dau seama de ce, însă, ori de câte ori *zud Elegie* de Mă-mii i ict, mi se strânge dureros inima şi mă podidesc lacrimile. Parcă m. i sunt cuprins de un dor nelămurit, de ceva care nu se poate iniţiţini niciodată şi de aceea mă copleşeşte o tristeţe fără nume.

Nu mai pot sta în sufragerie. Mă sufoc. Ies în curtea casei şi trag «i i mult în piept.

„(! um mă răscoleşte muzica asta, încât e în stare să facă alt om iliu mine", gândesc în sinea mea, plimbându-mă cu paşi mari, pe ui» nuc.

Apoi intru în bucătărie, să beau un pahar cu apă. Lotte e acolit, 11 udându-se să taie tortul în felioare, iar servitoarea cea nouă u. iută.

Mi-e sete. Lotte, un pahar cu apă, te rog! Nu vrei, mai bine, un şpriţ de la gheaţă?

— Ba da. Însă cu vin vechi.

— S-a făcut. Du-te, Smarando, în pivniţă şi adu o sticlă. Servitoarea plecă după vin.

— A fost un pretext ca să rămânem o clipă singuri, îi spun fi o cuprind de talie.

— Am bănuit eu, surâde Lotte.

Ne apropiem unul de altul, cu inimile bătând, şi ne sărutăm i 11 o sete nebună, strivindu-ne buzele. Din ce ne sărutăm, parei i >» mai aprig ne creşte dorinţa de a ne săruta şi atunci ne cuprindem $\ 114 şi ne amestecăm răsuflarea, ca să ne simţim un singur suflet.

Am uitat amândoi de viaţă, de lume, de tot ce ne-nconjo. II Puţin ne pasă dacă, pe neaşteptate, cineva ar intra în bucătăi în fi ne-ar surprinde înlănţuiţi.

— Lotte, ce ai? De ce plângi? o întreb în şoaptă, zărind» * obrazul ei cum se preling uşor la vale câteva boabe de lacrimi.

— Nu ştiu, încearcă ea să zâmbească. Poate de prea mult. I* ricire. Dar ţie de ce ţi s-au umezit ochii?

E adevărat… Şi eu îmi simt ochii lăcrimând. Şi tresar, ca mu>i în de un gând veninos. Mi-e teamă să n-o pierd? Sau o vreau to.nl a mea şi încă nu e?

Mă desprind din braţele ei şi fug tulburat, mai tulburat da Al eram adineauri din cauza muzicii.

Când plecam seara, Şoimaru îmi spune stingherit:

— Ştiţi, sunteţi foarte palid.

— Şi fericirea prea mare ucide, îi răspund, gândindu-mă la \4 rutarea aceea fără sfârşit.

Pisc şi prăpastie

În ora de istorie, pe care am tras-o la fit, ca să-i cumpăr lui Lot în cadoul pentru ziua de naştere, s-a întâmplat un fapt destul de guv. Attila l-a scos la lecţie pe Copoiu, băiatul chestorului Balaci, şi a-nceput să-l frece aşa cum ştie el, până l-a încurcat de tot. Pe urmă, s-a apucat să-l bată, dar Copoiu, care-i iute de picior, a zbughii o

m îi} a şi s-a oprit drept acasă. În locul lui, a venit la liceu tată-său, ţt lui poliţiei, şi, dând buzna în cancelarie, a dat peste fiorosul Anil.i. Atât i-a trebuit! Popescu, ajutorul de secretar, mi-a povestit lă poliţaiul răcnea la Attila de se

cutremura liceul: „Cum ai Imli. tznit să-mi loveşti băiatul? Cine ţi-a dat voie? Pentru ce inimitem noi băieţii la şcoală, să ni-i stâlciţi în bătăi?” Profesorul în im orie se făcuse mic pe scaun şi tăcea. Atunci a intrat Michiduţă Itt „incelarie şi l-a luat şi pe el în primire, bineînţeles, prieteneşte, 14. i se cunosc de mult. „Bine mă, Barbişon, tu eşti director sau H» u? Cum permiţi tu ca ăsta să-mi bată copilul? În care regulament se prevăd pedepse corporale? Sau regulamentul este La Imnul vostru plac? Vreau numaidecât să-mi faci ancheta!” Michi-iluţ. şi nu se ştie ce a răspuns, a vrut pesemne să împace lucrurile, dar IM.u i, tot mai furios, i-a înjurat pe toţi şi şi-a retras băiatul de la fi o.il.i.

Iiur-un fel, îmi pare bine de păţania lui Attila, să nu creadă el 14 Li noi a găsit sat fără câini şi poate să-şi facă de cap. Păcat însă I* i opoiu că s-a retras de la şcoală, tocmai în ultimul an. El zice» 4 %. pregăteşte să dea clasa în particular.

După cină, mă strecor în fundul grădinii şi mă aşez pe banca tuulată în tufiş. Cu Şoimaru nu ştiu ce s-a întâmplat: deşi am *4*\ ui liber după-amiază, n-a venit la Centrală şi, în afară de asta, lipsit şi de la masă.

Ion templu, dus pe gânduri, uriaşa mantie albastră care acolo i-a cerul. Dacă n-ar fi mantia asta, s-ar vedea oare dincolo? Dar h ud nevoie: închid pleoapele şi văd infinitul cu ochii minţii, poate iii.il Inimos decât este în realitate.

I *h*\ hohot de râs, gros, aproape strident, mă trezeşte din reve-ii» meu cosmică. Trebuie să fie procurorul, fiul pensionarului care uieşte dincolo de gard. Ce desluşit se aud zgomotele în noapte!

Nu trece mult şi un zvon de frunze se stârneşte pe-aproape, apoi (Mji uşori... Trebuie să fie Şoimaru... Da, chiar el este. Cum se-a-m» tpie, cu luna pieptiş, faţa lui pare acoperită de o mască de argint, m şi i uni ar fi un

mort care a fugit din mormânt. Alung vedenia mm mă înfioară o clipă şi-l întreb:

— Ce-i cu tine, Şoimaru? De ce n-ai venit la Centrală?

— Ah! câte am să vă spun, şopteşte el. S-au întâmplat Iiu i tul mari. Mă credeţi? Sunt foarte fericit... şi, aşezându-se pe lum A, lângă mine, adaugă: Tare-i frumoasă viaţa!

— Ce lucruri atât de mari s-au întâmplat? Şi când? Sunt uiu curios să te aud.

Nu ştiu de ce, dar, ori de câte ori ne retragem pe banca din grădină, vorbim mereu în şoaptă. Poate că misterul care învălui» noaptea nu îndură vorba tare şi zgomotul.

Şi Şoimaru îmi deapănă, şuşotind ca un conspirator, mici lui poveste:

— Vă spun tot. Dar, ştiţi, trebuie s-o iau de la început. I cu păamiază, tocmai plecasem de la Centrală. În dreptul Bisau II Sfânta Treime, cu cine credeţi că mă întâlnesc? Cu doamn. i dl rectoare. Avea un pachet în mână, cumpărase o pereche de p. ui toţi. O salut, ea mă opreşte: „Unde te duci, Şoimaru? Nu vrei «A mă însoţeşti? Ai vreo treabă?". Îi spun: „Cu multă plăcere, doamnă, n-am nicio treabă". Zice: „Vreau să mai fac nişte cumpăratuli Vino cu mine, să mă ajuţi". Mi-a dat pachetul şi începem A colindăm prin Lipscani după felurite târguieli. Mă uitam cu co. idd ochiului la ea: păşea aşa de zvelt şi de graţios, ca o regină, şi nu să se impună negustorilor care-i făceau plecăciuni până la păm.im, ca sclavii. După două ceasuri de alergătură, ne-am întors acasă, încărcaţi de pachete. „Aşteaptă câteva clipe, spune ea, să te tr. i i *t* cu o prăjitură. Îţi place baclavaua?", „Da, foarte mult". Se uita U mine surâzând şi adaugă: „Mi-eşti drag, mai drag decât toţi băieţii din institut". „Daa? fac eu, tresărind de uimire. Şi dumneavoasiia îmi sunteţi foarte dragă...". Ea zâmbeşte

atât de frumos, încât l. iţt îmi păru un adevărat răsărit de soare. Era cât pe-aci să-i cad în genunchi, să-i îmbrăţişez picioarele şi să-i destăinuiesc dragosu-4 mea. Am vrut să-i cer o fotografie, avea o mulţime într-un album, dar n-am îndrăznit nici asta. Pe urmă, m-am gândit să-i fur mu, foarte reuşită, pe care o făcuse la Bucureşti, la Julie. Am văzut din astea vreo patru-cinci, nu cred că ar fi băgat de seamă. N-a l «ni chip: când am întins mâna, parcă mi s-a muiat din încheietura. A trebuit să mă mulţumesc tot cu aceea veche…

Aşadar, îţi dăduse una…

Nu, nu mi-a dat… Eu am fotografiat-o, fără să ştie, într-o zi lărul se întorcea la institut. Am mai încercat şi altă dată, fără să» Hi) isc. Ştiţi, simţeam nevoias-oprivesc mereu…

Spune sincer, n-ai sărutat niciodată fotografia?

O, de câte ori! izbucneşte el, dar numaidecât se ruşinează tli propria-i mărturisire şi schimbă brusc vorba: Era cât pe-aici M ou: i-am vorbit şi de dumneavoastră.

Da?! fac mirat. Ce i-ai spus?

Că vă admir foarte mult… că… în sfârşit, n-aş putea să re – (tuiltic totul, fiindcă aţi crede că vă linguşesc. Ea mi-a răspuns că tuniiţi un tânăr cu multe calităţi, dar are impresia că n-o prea oyt> *a*\\. „Ba da, am contrazis-o, nici nu vă daţi seama cât vă stimează şi în I nimos vorbeşte despre persoana dumneavoastră”. „Daaa? s-a ftth – n, nu m-aşteptam…” Şi atunci nu ştiu ce mi-a venit, în orice caz,» un lucru foarte ciudat, pe care nici acum nu mi-l explic. Ei bine, im. un apucat şi i-am istorisit întâmplarea cu Găliganu, punând-o linii pe seama dumneavoastră… „Vasăzică i-a aplicat lui Dinulescu mm a ţie pentru că s-a exprimat ireverenţios faţă de mine? Foarte Inimos din partea lui Dima!”

Şoimaru, eşti nebun? De ce te-ai apucat să îndrugi

baliverne?

Vă rog, iertaţi-mă, nici eu nu-mi dau seama de ce am făcut-o!

Iii, şi pe urmă... ce-a mai fost?

Nimic. M-am ridicat să plec. Ea mi-a întins mâna, şi eu I tun’s. irutat-o... Clipa asta n-am s-o uit cât voi trăi... Avea o mână... Ni» i Michelangelo n-ar fi sculptat una mai desăvârşită... Eram io Imn de bucurie... Şi mai sunt încă... şi voi fi mereu... mereu... I *U*\. spuneţi şi dumneavoastră, care aveţi o judecată atât de ageră, Umm iţi-mă un lucru: de ce mi-a întins mâna? Ea niciodată nu MU.i întins mâna... Dar, niciodată, de când sunt în internat... Şi i um: \ ... De ce a făcut asta? Ce credeţi? Spuneţi-mi deschis... Mi lui este... pentru care motiv mi-a dat mâna să i-o sărut?

Bănuiesc că ţine puţin la tine. Semnam varsă flăcări pe ochi:

Nu-i aşa? La asta m-am gândit şi eu... Trebuie să fi simţit l. i un fior... Cât de cât... Sentimentul lucrează, se transmite...

Ah! Ce să vă spun! Când am plecat, mă împleticeam ca un <nu beat... Am luat-o razna pe străzi, pe urmă m-am dus în parc... Nu puteam să stau locului o clipă. Mă tortura mult fericirea şi trebuii să umblu necontenit, să mă istovesc.

— De ce n-ai venit la masă?

— Cui i-ar arde de mâncare? N-am pus nimic în gură. Nul acum nu mi-e foame... Fericirea n-are stomac!

Are dreptate. Şi eu am trăit de multe ori clipe de fericire şi un aşa am simţit.

— Pleaşcă nu era acasă? îl întreb.

— Nu ştiaţi? A plecat de azi-dimineaţă la Bucureşti şi să câteva zile. A fost chemat la minister, nu ştiu pentru ce chestiuni

Tânărul meu prieten şi-a isprăvit mica lui poveste de

iubir Tăcem şi ne cufundăm amândoi în lumea gândurilor. Luna ti tu e prin dreptul nostru şi-l inundă pe Şoimaru într-o baie de lumini ireală, încât... Dumnezeule, iar mă obsedează vedenia cadaverit II Ce-o mai fi însemnând asta?

Dar regina nopţii intră într-un nor, şi norul se însufleţeac, capătă un contur viu, colorat, de parcă ar fi ţara Grigoridei, înllţişată pe globul pământesc, în mijlocul oceanului.

Într-un târziu, Şoimaru şopteşte ca prin vis:

— Parcă mi-e frică de atâta fericire...

— Dragul meu, fericirea trebuie s-o înfrunţi: e aşa de apnu pe de moarte!

Mă uit la ceas: 12 şi jumătate. Când a trecut miezul nopţii? S 4 făcut răcoare, aş putea spune că-i frig.

— Ce zici, n-ar fi timpul să mergem la culcare?

— Dacă vreţi să mai stăm cinci minute... Numai cinci minute. E aşa de frumos, încât nu mă îndur să plec.

— Putem să stăm oricât de mult. Şi mie-mi place...

Şi ne aşternem iarăşi pe gânduri, cu ochii ţintă la căpăţâm lunii, care lunecă încet spre culcuşul ei de sub pământ.

Din curtea vecină, răzbate, până la noi, un zvon de glasuil. Apoi un râs perlat de femeie răsună în noapte, ca un clinchet tic clopoţei.

Îi şoptesc lui Şoimaru:

Pesemne e magistratul cu... aleasa inimii. A ieşit să se îmlm-ic de farmecul lunii. Totdeauna îndrăgostiţii au crezut că luna «Inst creată în adins pentru ei.

Paşii tropăie mai aproape, parcă în spatele gardului. Se aud» luat frânturi de conversaţie, întretăiate de râsete. Suntem numai uni Iu. Glasul cel gros spune:

— Pe mâine seară... da... la aceeaşi oră... Dac-oi cădea de servii în, te anunţ la telefon.

Apoi un zgomot discret. Hm! Se sărută, porumbeii. De ce

* hi ti despărţind tocmai aici? Poarta e dincolo, în partea opusă. Inarte ciudat! îndrăgostiţii sunt la câţiva paşi de noi, dinapoia tai ţiului, fără să le treacă prin minte că două perechi de urechi le liut gistrează avid orice şoaptă, orice mişcare.

În timpan îmi răsună două pocnituri. Ce-o fi asta? Parcă s-au ili \prins două uluci din gard... Ba nu, erau desfăcute mai dinainte, «lilcl n-ar fi reuşit să le scoată atât de lesne. Vor să pătrundă din i nu e, în grădina noastră? Na, ştii, asta-i bună! Da, da, au pătruns nu-i glumă! întâi se strecoară femeia prin deschizătură, apoi... I >. u bărbatul rămâne dincolo. De ce oare? Misterul cavoului bleu! Ai iun se sărută pe deasupra ulucilor. Şi în clipa următoare, înііі. u inuresc de uluire! Dumnezeule mare, e directoarea noastră, iubita visurilor lui Şoimaru!

— La revedere, Lucreţio, şuşoteşte bărbatul.

Şi Madam Fât se strecoară prin grădină şi deschide portiţa. <.1 la un semnal, ne luăm după ea. Auzim cum urcă scările, păşind îi) < îi ca să nu facă zgomot, apoi închide uşa cu grijă.

Inima îmi zvâcneşte în cuşca pieptului să se spargă. Aşadar, iliiectoarea e îndrăgostită de fercheşul procuror de vizavi... îşi înfala bărbatul... A profitat de împrejurarea că Pleaşcă e dus la Buui eşti şi a zburat alături, în cuibul ibovnicului.

A h! Cât o dispreţuiesc! Ce scârbă mi-e de ea! îmi aduc amin-i» mm făcea pe moralista faţă de noi. Ce ruşine! îmi înăbuş greu» volta şi, cu o voce aspră, care nu mai seamănă cu a mea, îi poi uncesc lui Şoimaru: Să mergem...

Îl încuviinţează, tăcut, cu capul. îi iau mâna; tremură varga. De ce tremuri aşa?

— Mi-e frig, foarte frig... îngaimă el, dar îmi dau

seama că I vorba de un *altfel* de frig.

Nu rostesc o silabă despre îngrozitoarea descoperire şi nici el nu pomeneşte nimic. Amândoi ne ferim să discutăm despre ea, aţa cum fac rudele morţilor, ca să nu-şi răscolească zadarnic durerea.

Când ajunge în dreptul dormitorului, Şoimaru îmi strânge mâna, fără să-mi spună noapte bună… Îl înţeleg aşa de bine!

…Nu, e cu neputinţă să dorm… Directoarea noastră e un monstru antediluvian. O dispreţuiesc, o urăsc. A rănit toată fiiu ţa lui Şoimaru. E o crimă îngrozitoare să sugrumi atât de brutal cei dintâi fiori ai dragostei ce răsar în sufletul unui adolescent.

Ah! Sărmane prieten! Tocmai în clipa când te-ai simţit sus,» e pisc, deasupra norilor, ai avut nenorocul să te prăvăleşti în abis… Ţineai morţiş să mai rămânem încă cinci minute… Şi iată, minutele acelea ţi-au sfâşiat vălul fericirii cu o mie de gheare. Ia seama însă că e un bine şi în nenorocire. Pentru că iubirea ta pentru o femeie care ţi-ar putea fi mamă e de-a dreptul nepotrivită, alături de legea firii. Totuşi ea există, neîndoielnic. Abia acum mă dumiresc că Stendhal nu mergea împotriva realităţii când l-a pus pe Julien Sorel să îndrăgească o femeie mult mai în vârstă decât el. Poate că acest adolescent nici n-o iubea *anume* pe doamna de Rênal, ci *pt femeia* în genere, pe care abia mai târziu va reuşi s-o diferenţieze.

Cununa de lămâită

A doua zi, dimineaţa, la ceai, Şoimaru se aşază lângă Corcoduş, deşi, de obicei, are locul lângă mine. Mă uit la el: îmi ocoleşte privirile. Apoi pleacă fără să se fi atins de ceai şi nu-mi spune nicio vorbă, nici nu-mi dă măcar bună dimineaţa. Ce fel? E supărat pe mine? Asta i bună! Ce vină am eu dacă serafica lui iubită se uită la altul?

La prânz nu vine la masă. Pe unde o fi umblând?

Când dau şi cobor scara, directoarea tocmai urcă. îmi zâmbeşte foarte prietc-noasă şi mă întreabă:

— Ce mai faci, Dima?

— Mulţumesc, bine, doamnă, îi răspund rece.

Ia te uită: acum a început să-mi zâmbească şi mie. E veselă, în voie mare, se vede că-i merge strună cu dragostea.

I) upă-amiază Şoimaru nu se arată pe la Centrală. Mă îngrijo-n.» /ă puţin băiatul ăsta, dar mă şi îndârjeşte totodată. De ce s-o fi îi mul de mine, la urma urmei? Ce rău i-am pricinuit? Mi se pare a i < >aţă supărarea şi-o revarsă asupra mea. Scot poezia pe care mi-a il. îi o acum două zile ca s-o public în revistă. Poartă titlul *Plecare ţărmuri necunoscute*. Citind-o, mă trece un fior prin şira până ii. Ciudat: inspiraţia lui Şoimaru a sărit dincolo de cal. Am impresia că nu-i vorba de expediţia noastră care va porni spre ţaunuri necunoscute, ci de o plecare stranie pe lumea cealaltă, h utul nostru va trebui să refacă bucata. O pun la loc, în buzunar,» *is*, i-o dau înapoi.

O clipă mai târziu, uit de necazuri şi de strania poezie a lui Viimaru, căci Lotte intră zveltă pe uşă cu faţa toată un zâmbet.

<! e bine-i să ai un suflet ca acesta care să tremure pentru tine, a >în că oricând poţi găsi o mângâiere caldă şi mânuţe albe care». i ţi lege rănile.

Lotte, ce bine-ai făcut că ai venit mai devreme!

Până să sosească arpetiştii, coborâm în pivniţă. E mai tainic

— Vreau să ne sărutăm de o sută de ori! exclam eu nestăvilit. Vi no sărutăm nebuneşte.

1. otte nu mai poate. O dor buzele, de nu le mai simte. Nu mă *Us* însă. O sărut pe obraji, pe gât, pe păr, până completez numărul.

Apoi urcăm sus în birou.

Ascultă, Lotte, vrei să conduci secţia feminină a A.R.P.E.T.-ului?

De ce să nu vreau?

Trebuie să ştii că viitoarea mea soţie e de drept conducă-i» iaica secţiei feminine. De mâine, te apuci de treabă. S-a făcut?

I hipă ce-mi făgăduieşte, pleacă repede, fiindcă nu vrea să-l întâlnească pe Magotu, şi apoi trebuie să se ducă până la Nana, imilimai vin câteva colege. Se obligă să lucreze la Centrală de două ori pe săptămână, adică joia şi sâmbăta, când nu are chimir după-amiază.

— Dar să vii tot aşa devreme... ca azi! îi strig din prag, în vr** me ce se îndepărtează.

Mare mirare! Şoimaru lipseşte şi la masa de seară. Îi întreb pe băieţi: „Unde-i?” Nimeni nu ştie, nimeni nu l-a văzut. Pe undi fi rătăcind nefericitul îndrăgostit?

Un coleg de-al lui dintr-a VI-a ne spune:

— E foarte amărât! A luat azi-dimineaţă 1 la istorie, la Ai 11I4

— Cum se poate?! strig eu revoltat. Şoimaru e un elev bun. pu miantul clasei.

— N-a ştiut nimic... parcă se tâmpise. După oră a plecat IU rea foarte abătut.

E adevărat: nicio nenorocire nu vine singură. Asta-i mai lip sea acum!

După prânz, ieşim în curte şi ne împrăştiem în grupuri. (11 mici ies pe portiţa din dos şi se duc la bragageria lui Mehnică, unde se îndoapă cu alviţă şi sugiuc. Apoi se întorc la meditaţia d* seară.

Găliganu şi Corcoduş vor să plece în oraş. Rocoş îi avertizca/l că nu mai înghite purtarea lor şi că-i va reclama la direcţie. (* înseamnă asta, să iasă în fiecare seară în oraş?

În vremea asta, Zaharie vine alergând spre noi:

— Do-domnule pedagog, se bâlbâie el, ve-veniţi… sus în pod, domnu’ Şoimaru… s-a spânzurat!

— Ce spui? sar eu speriat. E mort?

— Mort, d-apoi cum?

Nu ştiu când ajungem în pod. Cred că n-am făcut mai mult d*> cinci secunde. Rocoş era să cadă, dar l-a priponit din spate (ialt ganu. În pod, lumina-i aprinsă. O lăsase aşa Zaharie. Căutam cadavrul cu ochii.

— Uite-l colo! strigă Corcoduş.

Ne repezim, sărim peste grinzile groase cât omul, în pane* din dreapta podului, unde se zăreşte o umbră.

El e!… Bietul Şoimaru! Atârnă inert cu capul prins în laţ ţi umbra lui se întinde înfricoşătoare până în fundul podului. Nu ne pui rin da seama dacă mai trăieşte, din cauză că lumina pe care o Usp. Încleştă becul e prea vlăguită, parcă agonizează. Repede, un briceag… cine are? Am eu, şopteşte cu glas sugrumat Găliganu. N-ajung până sus, dar Rocoş şi Găliganu fac o punte cu bral*1— şi mă ridică.

Ţine-l să nu cadă!… (lorcoduş îl apucă de mijloc, cu mâinile, în timp ce eu retez junghia.

Unde-l aşezăm?

Staţi, nu-l puneţi pe jos, e praf de două degete… lini dezbrac haina şi o aşez pe duşumea. Băieţii îl iasă încet, cu ţţ> să nu-l lovească de vreo grindă.

I i pun mâna pe frunte: e rece ca gheaţa. Trebuie să fi murit de

Jirva ceasuri. Nu-i putem vedea faţa, o grindă face umbră tocmai Im ilreptul ei.

Lumină!… Aduceţi un bec mai mare… Găligane, aleargă tu! IWnă să vină Găliganu, un pâlc de legănişti ţâşneşte pe gura

(„nllllui.

Afară! Afară! le strigă şoptit pedagogul. Cine v-a dat

voie

J urcaţi aici?

Mâieţii nu se mişcă din loc, parcă au înmărmurit. Rocoş, cuprins lt Iurie, se năpusteşte asupra lor şi-i împinge înapoi, înghion«Imlu-i. Auzim vocea lui Găliganu care înjură fiindcă din cauza înghesuielii de pe scară, nu mai poate urca. În sfârşit, se strecoară fi în himbă becul. O lumină puternică inundă podul casei, dând impresia că năvăleşte viaţa.

Ne uităm curioşi la Şoimaru. E groaznic la vedere. Doamne.

I (acut moartea din el!

Vine şi Baba Uinca, bucătăreasa noastră. Gâfâie, abia îşi trage Miletul!”

Ce-6 mai fi căutând şi cotoroanţa asta? Ea mai lipsea!

(cum vede mortul, scoate o lumânare, o aprinde la căpătâi şi-i l» < e o cruce mare. Toţi patru, ca împinşi de o putere nevăzută, pe lui hinăm. Apoi începe să bocească, încet, cu glas piţigăiat, care Im. u ne face să zâmbim, dar pe urmă ne prinde adânc în mreje.

— Aoleu, băiatul mamei, ce of avuseşi la inimă, de ţi.11 «Unt luminiţele ochişorilor? Cine te întrista de moarte, stejărelitl mr mei, de întorseşi spatele lumii, că nu mai vrei nici s-o vezi. nit s-o auzi? Of-of-of, cum o să rabde pământul-pământelul, în buf la lui, atâta tinereţe şi mândreţe, voinicul babei, voinicel? Deţ lăsaşi mireasa să se căineze pe mâini străine şi făcuşi casă cu Kei *H* şi Neînduplecata?

Bocetele Babei Ilinca ne cutremură făptura din rădăcini U bucnim într-un hohot de plâns, care ne arde până la inimă, 1 a tift fier încins. Lacrimile ne curgpâraie pe obraji, schimonosii. du ne chipurile, ca prăpădul unei furtuni.

Cine e această Babă Ilinca, din ce comoară de

înţelepciune f simţire îşi făureşte ea bocetele? Şi sufletul ei, alb şi curat ca ne «-ua de pe culmi, din ce lumini neştiute şi-l hrăneşte?

Şoimaru, Şoimaru, drag prieten, ţi-ar fi trecut ţie asear. i 11H minte, când îmi depanai pe şoptite mica ta poveste de iubii e, t Ilinca asta gârbovă, care ne găteşte bucate prăjindu-se trudiiu fi asudând deasupra plitelor încinse, îţi va împleti acum o cununi de lămâiţă, pe care noi, prietenii tăi, care te-am iubit, o vom st 1 < it cu lacrimi amare?

Plecare spre ţărmuri necunoscute îmi vine în minte vedenia aceea stranie de astă-noapte când, în băiata lunii, capul lui Şoimaru avea o mască împietrită de i** davru. Ce presimţire stranie! Aripile morţii fâlfâiau în jurul unr tru, vestind sfârşitul unei vieţi care abia începuse.

— Domnu' Dima, mă strigă Zaharie, ivindu-se pe jumătail în gârliciul podului, vă pofteşte doamna până jos.

— Spune-i că vin.

De ce m-o fi chemând vipera? Vrea să mă întrebe de ce şi 4 curmat Şoimaru zilele? Ei bine, din cauza ei... nu a notei căpătat! la istorie. Din cauză că-i o târfă, care i-a frânt în două sufletul at4 de plăpând.

I Ici, Lucreţia Borgia, bunul meu prieten ţi-a cam stricat socoti lili. Astă-seară trebuia să te întâlneşti cu Făt-Frumosul de vizavi ţi – n tun n-ai să poţi, pentru că e zarvă mare: trebuie să vină medicul «im, autorităţile, poate şi Michiduţă. Şi chiar dacă n-ar veni htnutii, tot nu-ţi mai arde acum de dragoste. În timp ce cobor scările, Zaharie îmi spune:

M-o trimis baba bucătăreasă în pod, să aduc o funie de i în... că acolo ţineam ceapa... Când dau să ies cu funia, mă lo-m în întuneric de o pereche de picioare. Gata-gata să-mi viei Ah. dar îmi fac curaj şi aprind un chibrit. Maică Precistă, un iliiiniiişor spânzurat, numaidecât l-am

cunoscut cine-i… Ş-am «şi în.it, într-un suflet, să vă dau de ştire.

Unde-i doamna? îl întreb pe Zaharie. În cantelarie…

H.tt la uşa cancelariei, apoi intru. Lucreţia Borgia stă cufun-iii.1 într-un fotoliu şi-i într-o stare de adâncă prostraţie, parcă ar fi lot ut-o cineva măr. Are ochii tulburi – a plâns pesemne – şi părul i. wăşit.

IVin urmare, a plâns şi ea… Nu-i chiar un monstru cum crep! un fără pic de suflet… Şi-o fi dat seama că…

Dima, ce nenorocire! exclamă ea, izbucnind din nou în l l înv. Cine s-ar fi aşteptat la o grozăvie ca asta? Bietul băiat! Bietul lin.it! Era atât de simţitor!

Da, doamnă, şoptesc eu, foarte simţitor!

Unde ţi-i haina? mă întreabă deodată, zărindu-mă doar în 1 tni. işă.

Era colb în pod şi am aşternut-o pe jos, ca să-l aşezăm pe ea.

Da, da, bine-ai făcut. Dumneata erai prieten bun cu el, vă mif.im mereu împreună de la un timp încoace, ei bine, nu ţi-a >l» p. nimic… n-ai bănuit nimic?

Nimic, doamnă. A fost ceva atât de fulgerător, atât de ne-4, i<» tat!

H cu putinţă să-şi ridice cineva viaţa pentru că a luat nota 1 U Moiie?

Kidic din umeri.

Nu ştiu, doamnă… Nu cred…

— Dumnezeule, ce ne facem? E groaznic! Toată reputaţi. – im stitutului se duce pe copcă. Vor fi atâtea bârfeli… atâtea su\ţiiciuni. Şi bărbatu-meu lipseşte tocmai acum.

— N-aţi anunţat Parchetul?

— L-am anunţat adineauri… trebuie să vină medicul şi pl < în ti rorul de serviciu… Doamne, ce nenorocire!

Iată la ce se gândea Lucreţia Borgia, în aceste clipe tragic» U reputaţia pensionului ei! Şi, pesemne, tot din cauza asta plămoi Atunci pentru ce miorlăia: „Bietul băiat! Bietul băiat!”? Nu, im» un monstru este, un monstru care... Dar cine intră? Vecinul Făt-Frumosul, iubitul Cosânzenei? Şi ce caută aici, mă rog?

Îi arunc o privire grea de ură. Ah! Cum l-aş tăvăli puţintel I» podea! Filfizonul ăsta pomădat, cu dunga pantalonilor impecabila şi hainele turnate pe trup, poartă şi el o parte din vina morţii lui Şoimaru.

— Poţi pleca, Dima, îmi spune directoarea, şi eu ies în grabă, sugrumat de revoltă.

Intru în dormitor, îmi pun o altă haină şi alerg la poaiu Nu-i încuiată încă: aşteptăm musafiri. O iau razna pe stradă. A început să picure... E o burniţă rece de toamnă... Nu-mi pa\a\ chiar de-ar vărsa cu găleata. Trebuie să mă răzbun pe aceşti n căloşi care au suprimat o viaţă tânără. Îi voi denunţa autorităţi lor, voi spune tot ce ştiu... Să fie aruncaţi în fundul temniţei, t.1 să-şi ispăşească păcatele. Crimă şi pedeapsă! Trebuie să mă du* Ia primul procuror. O fi la tribunal? Nu cred. E ora 8. Destul di târziu. Poate-l găsesc acasă. Dar nu ştiu nici cum îl cheanU, niciunde şade... Ce să fac?

Îmi vine un gând bun. Ce-ar fi să mă abat la domnul profes Mi Iliuţă, să-i destăinui tot ce am pe inimă? El o să mă sfătuiască unu să procedez. Numai să fie acasă la ora asta. Da, e bine aşa...

O apuc pe strada Traian şi, deşi nu-i prea aproape, ajung 111 zece minute. Asta n-a mai fost umblet, ci goană în toată regula Apăs pe butonul soneriei, o dată, de două ori...

Desluşesc o umbră care se apropie. E chiar profesorul Iliuţ.i

— Dima, dumneata? Poftim... poftim!...

— Vă salut, domnule profesor. Mă iertaţi că vă deranjez.

— Nu-i nimic… Pentru dumneata sunt oricând liber… Dar, ia» tinic-mi, ce s-a întâmplat? De ce gâfâi aşa?

— Ceva foarte grav, domnule profesor. Am alergat, ştiţi, Inn nu suflet.

lliută tresare şi cată lung la mine:

Serios? Să trecem atunci în odaia mea de lucru. Poftim pe în i

Intrăm amândoi în biroul unde mai fusesem o dată.

Stai, Dima, uite-acolo un scaun. Mă aşez automat. El desface un sertar şi scoate o cutie de ţigări, lini oferă una.

Mulţumesc, domnule profesor, nu cred c-aş putea să fumez. 1.1 îşi aprinde o ţigară şi se trânteşte pe fotoliul dinaintea biroului.

— Ei, ia spune-mi, ce este?

Mă apropii puţin cu scaunul de el şi încep:

Domnule profesor, îl cunoaşteţi pe elevul Şoimaru Cătălin linti-a şasea?

Da, îl cunosc, cum să nu. Ce-i cu el?

S-a sinucis adineauri. Profesorul sare în picioare şi îngălbeneşte. Apoi mă întreabă u vocea sugrumată:

Cum se poate? De ce? A murit? Da…

— i-i istorisesc totul, de la început şi până la sfârşit. Cum am. le în operit dragostea lui pentru doamna directoare, îi reproduc nu ce-mi povestise Şoimaru aseară pe banca din grădină, apoi uluitoarea descoperire făcută de noi, adică legătura vinovată a

Iu titoarei cu fiul pensionarului şi, în sfârşit, lugubra veste a ser-Mi oi ului Zaharie, care l-a găsit spânzurat în pod.

Profesorul Iliuţă e numai urechi. Ascultă neclintit povestirea nu. i, ca pe o lecţie încă neauzită până acum. E

foarte mişcat şi în i vos, cădi aprinde o ţigară după alta.

După ce termin istorisirea faptelor, urmez:

Eu nu pot să tac... Trebuie ca vinovaţii care l-au împins pe iiiuru în ghearele morţii să-şi ia pedeapsa ce li se cuvine. Vreau, iun un cuvânt, să se facă dreptate. Căci numai aşa sărmanul meu coleg va fi răzbunat şi eu mă voi simţi cu conştiinţa împăcat, I U aceea am venit la dumneavoastră, fiindcă vă socot singurul meu sprijinitor moral, să-mi spuneţi ce să fac, cui să mă adresez, Iu sfârşit, ce cale să apuc?

Uiuţă cată în gol, parcă ar urmări firul nevăzut al unui g. uul

— Mai ştie cineva de...

— Nimeni... Cui i-aş fi putut înşira asemenea lucruri?

— Foarte bine... da... foarte bine!

Mai urmăreşte un timp firul gândului, apoi adaugă:

— Oricum, îţi mulţumesc pentru că ai venit întâi la mine) l mă simt măgulit de încrederea cu care mă onorezi.

— Ce mă povăţuiţi să fac? îl întreb zorit.

— Uite ce e, Dima, eu, dacă aş fi în locul dumitale, n-aş l. u ce nimic.

Tresar ca opărit şi-l privesc cu mare nedumerire.

— Stai, nu te nelinişti! Să-ţi explic cum văd eu lucrurile; nul întâi, n-o socot vinovată pe doamna Pleşea. Dacă ea habar n-a avut ce sentimente îi nutrea Şoimaru, nu poate fi făcută răspunzătorir şi chiar dacă ar fi ştiut, încă nu are vreo vină, fiindcă nimeni nu putea obliga să iubească un elev. Nu-i aşa?

— Iertaţi-mă, domnule profesor, nu-i chiar aşa. Ea e vinovrtă, ca să zic aşa... de adulter. Dacă dânsa nu-şi înşela bărbatul, Şoimaru nu s-ar fi spânzurat. De asta sunt sigur.

— Înţelege-mă, dragă Dima, ea e vinovată doar faţă de soţ Atât şi nimic mai mult. Ia închipuieşte-ţi că ar fi continuat fiu A multă vreme legătura ei extraconjugală,

fără ca Şoimaru să pun dă de veste… S-ar fi sinucis? Nu… Realitatea era însă aceeaşi. I’i ut urmare, numai întâmplarea nenorocită de aseară a declanşat; u tul funest. Cum ai să pedepseşti întâmplarea?

— Da, conchid eu, aveţi dreptate.

— Şi încă nici întâmplarea, dacă ne gândim bine… Izvoiul acestui act trebuie căutat în însăşi firea acestui adolescent atât de sensibil, aproape bolnăvicios de sensibil, şi de nepregătit pentru a îndura loviturile sorţii.

— Da, aţi prins esenţialul. Totuşi, doamna directoare trebuie pedepsită aspru de tot.

r

1) esigur că-şi va primi pedeapsa. N-ai nicio grijă. Soţul ei [,.1. implica sancţiunile cuvenite. Însă dumneata nu trebuie să su1 § vi» i bă din gură în privinţa asta. Nu uita că eşti încă elev şi, dacă riliu întâmplare deţii o taină care poate costa viaţa a încă doi caninii, e de datoria dumitale s-o păstrezi ascunsă. Dar, domnule profesor…

Dragul meu Dima, onorează-mă mai departe cu încredere dumitale şi te asigur că nu te voi dezamăgi. Ei bine, eu îmi iau i m. i s-o pedepsesc pe soţia infidelă a colegului meu prin mij!”. = le pe care le am la îndemână. Făgăduieşte-mi pe conştiinţa tfemut. de că vei păstra secretul cu sfinţenie, că nu va afla nimeni,» lut nimeni, nici chiar părinţii dumitale!

Vă făgăduiesc, domnule profesor. îmi dau şi eu seama că e; u bine aşa.

Îţi mulţumesc, Dima. Eşti un suflet ales şi nădejdea pe ca – ni am pus-o în dumneata sporeşte din ce în ce. Înlătură gândul i § ic obsedează, că trebuie numaidecât să-ţi răzbuni prietenul, i.» I răzbuni în felul acesta, cu siguranţă că sufletul lui Şoimaru; \ n mai întristat decât este.

De ce?

Dacă voia să se răzbune pe femeia aceasta, ar fi făcut-o el 11» i, ţie scriindu-i soţului, fie în alt chip. Or, dacă bietul Şoimi îi a renunţat, de ce ţii dumneata numaidecât să treci peste 1 Miţa unui mort care-ţi este atât de scump?

I) a, domnule profesor, aveţi toată dreptatea. Sărmanul meu! i i în n-ar fi fost în stare să se răzbune, n-ar fi atins-o nici măcar! i Hoare. El a iertat-o încă de atunci. Dar, vedeţi, se naşte o *şi-a*\ut i udată. Lumea va crede că Şoimaru s-a sinucis din cauză că: – Miat nota 1 la istorie. S-au mai întâmplat cazuri din acestea, r. Irvi din cale afară de sensibili. Şi oprobriul public va cădea asui 41 «nunului profesor Niculescu, deşi o parte de vină are şi dânsul, i im i u că e excesiv de sever, şi, când ai de-a face cu un elev care este fi iiuantul întâi al clasei şi-l prinzi cu lecţia neînvăţată, oricare ar i mouvul, nu trebuie numaidecât să-i pui nota 1 în catalog. Ceea. llm ut domnul profesor Niculescu se cheamă lovitură de graţie. 1 * 11 >a t e că nu-l simpatizez deloc şi nimeni nu-l simpatizează din cauza urgiei pe care o dezlănţuie asupra elevilor (amintiţi-vă num. u de cazul lui Balaci), nu pot totuşi să nu recunosc că domnia sa v. i suferi o grea nedreptate, dacă nu se împart aşa cum trebuie vinovat 111*

— Îmi place, Dima, că ai judecată ageră şi vezi lucrurile im adâncime. Eu sunt de părere că vina colegului Niculescu, \.ni Attila, cum îi spuneţi voi, nu se poate încadra penal în niciun teu de lege. Din punct de vedere moral, poate că ai dreptate: va înclin.1. probabil, pe nedrept, oprobriul public. Dar un om ca el, te inc 1» dinţez, nici nu se sinchiseşte de aşa ceva. Şi, pe urmă, după doi 1.1 săptămâni, totul va fi dat uitării. E mai bine să lăsăm lucrurile u se desfăşoare astfel, decât să sfâşiem vălul care acoperă tain. i cealaltă, fiindcă am recolta o

victimă cu desăvârşire nevinovata pe excelentul meu prieten şi coleg, profesorul Pleşea. El merita cu prisosinţă cruţarea noastră.

— Da… da… aveţi dreptate, acum sunt lămurit, pe deplin la murit. Ce bine îmi pare că am venit la dumneavoastră. Altfel, s ai fi întâmplat încă o nenorocire, poate şi mai mare. Însă oricum, doamna directoare trebuie pedepsită… neapărat pedepsită…

— Nici vorbă, va fi pedepsită pentru fapta ei urâtă. Trebuie să procedăm însă cu mult tact, înţelegi, Dima?

— Da, înţeleg, cu mult tact, îi răspund gândindu-mă aiurea când fac calea întoarsă, mă simt atât de uşurat, încât, în ras timpuri, uit de-a binele că Şoimaru şi-a luat zborul spre regatul umbrelor, al lui Pluton şi Proserpinei, deşi stârvul lui încă mai za boveşte straniu, acolo, sus, în podul Leagănului, cu capul culcai cuminte pe haina mea.

Cel din urmă drum

Vâlva stârnită de sinuciderea lui Şoimaru a răscolit adânc toată şcolărimea din oraş. La liceu, deşi e sâmbătă, aproape nu se mai ţin cursuri. Băieţii se strâng în grupuri şi comentează, fără încetare, tragica faptă. Cei care-l văzuseră pe Şoimaru sau îi vorbiseră erau. fireşte, siguri că se va sinucide. Doi elevi dintr-a VII-a spun ca

An ila, când a auzit vestea, s-ar fi făcut galben ca lămâia şi a căzut K şniat în cancelarie, de frică să nu păţească ceva, fiindcă i-a pus ti» îi a 1 la istorie. În recreaţia a doua, însă, aflăm că Attila a avut oră îi a V-a şi că nu arăta deloc schimbat. Totuşi, ura împotriva i o! csorului de istorie se lăţeşte ca holera de acum doi ani. Curios! Itu cpe să se plimbe pe la urechile noastre zvonul că Şoimaru ar fi it 11 şi t o elevă de la Ortodoxe şi că ea ar fi fost pricina funestului act.

I, a Leagăn, au fost scoase băncile din sala de meditaţie şi s-a improvizat un catafalc, în mijlocul

încăperii. Medicul legist n-a mai l. îi ut autopsie. Nici nu era nevoie. Procurorul de serviciu, care» i-a tocmai iubitul... directoarei (nu ştiam că aseară el venise în ilitate oficială), a dat numaidecât autorizaţia de înmormântare.

I ’n autopsier a îmbălsămat azi-noapte cadavrul.

Acum Şoimaru nu mai e groaznic la vedere. Şade împietrit, a fruntea mare, galbenă. Pe faţă parcă i-a rămas o urmă de spaimă, cu care a plecat în veşnicie. Deşi-i început de octombrie, am C.asit flori şi l-am acoperit de sus până jos cu crizanteme albe, ca.111Ic: tul lui, şi garoafe roşii, ca inima lui însângerată.

Sună clopoţelul pentru masa de prânz. Dar cine mai mănân

I *t* Băieţii abia se ating de bucate. Uite, aici şedea el... şi acum lui mI e gol. Toţi se uită pe furiş la scaunul liber şi rămân cu furculiţa atârnată în aer, copleşiţi de fapta lui.

1) e afară ne străpung urechile ţipete sfâşietoare, care rănesc \ *a*/duhul până la cer. Băieţii sar ca muşcaţi de şarpe şi aleargă inc Ju suindu-se la uşă, să vadă ce s-a întâmplat.

Au venit părinţii lui Şoimaru. O femeie înaltă, slabă, înveşmân-l, it a toată în negru, păşeşte nevolnic între doi bărbaţi, cerniţi şi ei, a te o sprijină de o parte şi de alta. Trebuie să fie maică-sa. Nu pot \ «dea cum arată, are un voal care-i acoperă faţa. Bărbatul cel tânăr îi rimie să fie medicul Şoimaru, iar bătrânul, nu ştiu, poate, tatăl i. sau al lui, ori vreo rudă...

I xgăniştii se trag la o parte, cu sfială, ca să le facă loc celor înioloiuţi să treacă. Directoarea coboară scara, ieşindu-le în întâmpinare. E şi ea cernită. Cele două femei se îmbrăţişează şi plâng înlănţuite. Bărbaţii îşi şterg lacrimile, în tăcere, cu batistele îndoliate, haicţii izbucnesc şi ei în plâns la vederea acestei jalnice scene.

Apoi, directoarea împreună cu părinţii lui Şoimaru intu Im sala de meditaţie unde se află catafalcul.

O, îndurerată mamă, dacă ţi-ar şopti cineva pe cine ai mm brăţişat, în neştiinţa şi deznădejdea ta, ţi-ai frânge mâinile iau au atins scorpia şi ai fugi îngrozită încotro ai vedea cu ochii…

Înmormântarea are loc mâine, duminică. Alaiul va porni J* U Leagăn pe la 9 dimineaţa, va trece pe la liceu, apoi îşi va im hm drumul la Obogeni, care e la vreo opt kilometri de Craiova.

Convoc de urgenţă consiliul de miniştri: toţi arpetiştii mânii obligaţi să ia parte la înmormântare.

Ne sfătuim cum facem: urmăm cortegiul până la Obogeni sau nu?

Întâi: hotărâm ca guvernul să-l întovărăşească pe Şoimaiu până la groapă, iar ceilalţi, numai până la bariera oraşului.

Al doilea: comandăm o coroană care trebuie să fie gata în i» I mult trei ceasuri.

— Ce scriem pe panglică? întreabă Ţiganu', care stă să pici.

— Îmi repugnă inscripţiile stereotipe: *Regrete eterne*, *Otith neşte în pace* şi altele *ejusdem farinae14*. Vreau o inscripţie care \\ meargă la inimă. Scrie, Ţigane, ce-ţi dictez: *De ce ne-aipânuit*, *Şoimaru Cătălin*, şi *ai plecat singur pe alt drum*? *Durerea noast*), *e mare*. *Ne vom aminti mereu de tine*. *Prietenii din A.R.P.E.T*.

Simt că niciunuia nu-i place textul, dar n-au curajul să mi» spună deschis, deşi sunt ditamai miniştri. Ţiganu' obiectează, luân du-mă pe departe:

— Nu-i prea lungă inscripţia? O să ne coste o groază de parale.

— Fă cum îţi spun! Nu ne uităm la bani. Aduci coroana U Leagăn, îndată ce-o fi gata!

Al treilea: hotărâm ca eu, în calitate de şef suprem al A.R.P.E.T.-ului, să ţin o cuvântare funebră. Dar aş vrea s-o rostesi în faţa Centralei. Voi încerca să-i conving pe părinţi ca alaiul mortuar să treacă şi pe la sediu.

Al patrulea: Tarzan şi Magotu vor arbora doliu mare la Centrala.

14 De acelaşi fel.

Ordinea de zi fiind epuizată, ridicăm şedinţa.

A doua zi, duminică.

Parcă-i o dimineaţă de aprilie. Cerul s-a înveşmântat cu cea iii. ti curată şi sclipitoare mantie: doar în câteva locuri e peticită de (mu scămoşi. Soarele, însă, nu mai e vesel ca altă dată. Lumina lui pare tristă, mohorâtă, aproape că-şi trage sufletul. Parcă ia şi el pai ce la durerea noastră.

(airtea Leagănului geme de arpetişti. Cei care nu încap în ui le forfotesc pe stradă, în jurul carului mortuar, tras în faţa I t – agănului.

Îi dau poruncă lui Basu să-i încoloneze pe arpetişti, ca să nu mai împiedice trecerea.

Soseşte şi Domisol cu fanfara. Băieţii lui şi-au îndoliat instrumen-*u* ie cu câte o fâşie de pânză neagră. Bravo, Domisol! Frumos gest!

aproape ora 9. Trebuie să pornească cortegiul. De ce mai zăbovim? Avem atâta drum de străbătut.

În clipa asta, ne pomenim cu Pleaşcă, trecând pe poartă cu un amantan în mână. Abia acum se întoarce de la Bucureşti. Când iic vede pe mine şi pe Rocoş, vine întins la noi şi ne potopeşte cu Imiebările. Da, iubite Pleaşcă, s-au întâmplat multe lucruri în lipsa dumneavoastră, atât de multe şi triste; parcă aţi fi plecat din i olul trecut. Şi unele nu le veţi afla decât mai târziu… cine ştie».im); poate niciodată! Da, domnule director, s-a sinucis elevul Şoimaru Cătălin. Cine ar putea să ştie de ce? Aluat nota 1 la isto-

11”, şi seara l-am găsit spânzurat în pod, cu limba scoasă de-un cot.

Ne gătim de plecare... Eu, Rocoş, Găliganu şi Corcoduş ridii am coşciugul pe umeri, ca să-l ducem la dric. Pe când coborâm % aule Leagănului, fanfara, sub conducerea lui Domisol, intonează marşul arpetist. Sunt atât de emoţionat, încât tremur din toate *Uu* beieturile şi simt cum mi se zburleşte părul.

(Cortegiul cu cei doi preoţi în frunte se urneşte ca o râmă uriaşă, u< st arşiţă, târându-se pe caldarâmul străzilor înguste. În atmosferă plut este o mireasmă stranie de praznic al morţii. Femei, bătrâni şi i opii se îmbulzesc pe la ferestre sau la porţile caselor, să vadă mai bine cum se scurge alaiul, încet, fără grabă, parcă n-ar voi să ajungă itie uulată la locul de veci.

În dreptul liceului, omida cea lungă încremeneşte. Profesoi ui Iliuţă se arată în balcon şi ţine o oraţie funebră. E cam departe) l de aceea sunt numai urechi, ca să prind tot ce spune:

— Nimic nu este mai trist pe lumea asta ca sinuciderea unul copil. Ce durere cumplită, ce dezamăgire sau ce fapt fără impi şi tanţă i-a frânt viaţa lui Şoimaru, nu ştie nimeni. A fost totuşi uv. i iar noi, care avem grija lui, suntem vinovaţi că nu l-am putut cruţ!, că nu i-am semănat încrederea, că nu i-am oţelit voinţa. De aceea, zguduiţi, îi cerem iertare acestui copil bun şi cuminte, care pleu \ aşa de supărat pe viaţa pe care încă n-a cunoscut-o...

Cuvintele lui Iliuţă mă cutremură. Parcă le smulge din suflet, aşa merg de repede la celelalte suflete.

Ce-aş mai putea adăuga pe lângă cele spuse de profesorul Iliuţă? Alături de el, mă simt mic şi neînsemnat, ca o gângănii faţă de un elefant.

Cortegiul pleacă mai departe şi se opreşte în dreptul Centralei Casa toată, înveşmântată în negru (de unde or fi

găsit băieţii arau zăbranic?), are o înfăţişare de spaimă, de monstru apocaliptic, tir coşmar.

Acum trebuie să rostesc cuvântarea… Dar nu pot… Nu mai pe t spune un cuvânt după Iliuţă… Dacă aş fi vorbit înaintea lui, aş fi avut curaj, dar aşa, mă simt la pământ, cu aripile frânte. Mai bine renunţ Dar în aceeaşi clipă îmi trece prin cap, cu iuţeala unui fulger, gândul salvator. îl pun pe Basu să strige cât îl ţine gura: „Toată lumea în genunchi!”

Vocea lui Basu sună ca un trombon, uluind timpanele, şi \e pierde în văzduh. Oamenii rămân câteva secunde nedumeriţi. Ce-o fi asta? Pentru ce este nevoie să îngenuncheze? Arpetiştu îngenunchează cei dintâi, în mijlocul străzii. După ei se iau şi ceilalţi. Nu rămân în picioare decât preoţii şi fanfara, care s-a pos tat în poarta Centralei.

— Domisol, când îţi fac semn, începi marşul funebru de Beethoven, în surdină… Numai viorile… înţelegi?

Apoi suflu la urechea lui Basu ceea ce trebuie să strige mulţi mii, iar el transmite, cu glasul lui tunător:

— Elevul Dima va recita poezia *Plecare spre ţărmuri necu-Ntiu Mte15* de Şoimaru Cătălin, regretatul nostru coleg.

Şi, cocoţat pe umerii colegilor, în suspinele sfâşietoare ale vini dor, citesc strania poezie, cea din urmă poezie a lui Şoimaru, i. iinasă pentru totdeauna nerefacută:

Mă dezlipesc de lumea voastră De tot ce este îndărătul meu, De umbrele cu care totdeauna Am colindat, prin întristări, mereu.

Plec într-o lume nouă, undeva Departe, peste mări – spre nesfârşit. Nu ştiu nici eu unde mândeamnă Destinul care mi-a fost hărăzit. Acolo va fi altfel, mai mult soare… Domniţe albe mi-or întinde mâna şi-n noaptea caldă,

parfumată, Va răsări, mai zâmbitoare, luna.

Corabia, cu pânzele întinse, Cu pieptul alb, străluminat, deschis, Despică apele albastre, zboară în depărtare, spre un cer de vis.

Adio, mamă! *Rămas-bun, prieteni*! *Mi-e strânsă inima, îndurerată, Că n-am puterea să vă iau cu mine, Dar tot am să vă chem odată*!

lifectul este uluitor. Norodul pe care l-am târât în genunchi, i.1 s. i asculte poezia, e zdrobit de emoţie şi abia mai poate să se riluc în picioare. N-ar fi fost de mirare dacă însuşi Şoimaru sc. 11 e/. ea din marele lui somn.

Cortegiul porneşte din nou, şi după o jumătate de oră ajun-y (i în la marginea oraşului. Aici, arpetiştii se opresc şi strigă de trei im într-un glas:

lz Poezie de Virgil Carianopol.

— A-di-o, Şoimaru!

Apoi fac calea întoarsă. De asemenea, pleacă Iliuţă, împreună cu Pleaşcă şi Madam Fâţ. Lotte îşi face loc prin mulţime pana L mine.

— Grig, a fost aşa de emoţionantă poezia pe care ai recitat i», încât am plâns cu hohote... Cum de ţi-a trecut prin cap s-o asiul te lumea în genunchi?

— Aşa trebuie să ascultăm poezia! Pornim la drum lung.

Tatăl lui Şoimaru ne oferă o trăsură. Am încăpea, cred, opt în>i – Rogvaiv şi Aguridă lipsesc totuşi preferăm să mergem pe (n După vreo patru ceasuri, adică pe la 2 şi jumătate, alaiul funelu u ajunge la Obogeni.

Satul – aşezare de oameni cuprinşi – se aşterne într-o vale ** unde şerpuiesc, nu departe, apele argintii ale Jiului. Grupuri tir ţărani şi de târgoveţi, îmbrăcaţi în straie de sărbătoare, ne întâin până cu frunţile plecate şi se alătură cortegiului.

Oprim în faţa unui pâlc de clădiri, împrejmuite cu

gard înalt şi cu o poartă uriaşă, în chip de troiţă. E spitalul din Obogciu, unde tatăl lui Şoimaru e medic-şef. După un scurt popas, în cau timp preoţii rostesc rugăciuni şi cădelniţează, pornim spre bi strica satului, ale cărei clopote împuiază văzduhul cu vaiete prelungi de aramă.

Iată-mă, Şoimaru, la Obogenii copilăriei tale, unde m-ai pol tit să mă cunoască părinţii tăi.

În cimitirul care se întinde de-a lungul văii, chiar în curtea bisericii, ne luăm rămas-bun de la dragul nostru prieten şi-i sărută 111 fruntea îngheţată de unde a pornit gândul răzvrătirii.

Când ne aşezăm la masa ospăţului, nu ne e foame, deşi n-aiu pus în gură nimic de azi-dimineaţă. Dar pofta vine mâncând… înfulecăm de zor, după străvechea lege a trupului.

Numai o singură fiinţă nu se atinge de bucate şi cată cu privirile ca o halucinată, înainte, dincolo de pereţi: e mama lui Şoimaru…

r

O noapte de veghe

După ospăţ, ieşim în curtea spitalului. Umbrele înserării se l.is. i încet. Un miros tare de acid fenic ne gâdilă nările. Băieţii se titângân jurul meu roată. Le spun:

— Uite ce este: mergem cu toţii la cimitir.

— Ce să facem acolo, la ora asta? se miră ei.

— Veghem la mormântul lui Şoimaru până mâine dimineaţă, înţelegeţi, nu-l putem lăsa singur în prima noapte. Trebuie să-i ţinem tovărăşie. Pentru un mort, cea dintâi noapte în cimitir e era groaznic, înspăimântător. După asta, se obişnuieşte încetul i u încetul. Chiar el mi-a spus-o. Ne-am înţeles? Executarea! poluncesc eu napoleonian.

Şi ne strecurăm, ca nişte umbre, pe uliţele pustii ale satului, până, iji n igem la cimitir. Niciunuia nu-i e la

îndemână să petreacă o noapte în tovărăşia morţilor, dar n-are încotro. Porunca nu se discută.

Magotu încearcă să glumească.

— Cred c-o să crape fierea în mine, când o veni miezul nopţii.

— Dar ce se întâmplă la miezul nopţii? întreabă Esculap curios.

— Cum, nu ştii? Ies strigoii şi joacă pe morminte sârba popilor.

— Tacă-vă gura! mormăie Tarzan necăjit, nu mai sporovăiţi *w\n* şi uscate.

— Să poftească vreo stafie să iasă din groapă, că vede ea pe dracu'!

— Ce-i faci, Basule?

— O jupoi de vie.

— Las-o moartă, excelenţă, îi râde în nas Ţiganu'. Să nu-ţi crape şi ţie fierea.

Ne aşezăm în jurul mormântului lui Şoimaru. Magotu şi l loşniţă aprind chibrituri pe la cruci, ca să citească numele morţilor. Deodată se aud hohote de râs.

— Ce chicotiţi, măi, acolo? Nu vă mai potoliţi odată? strigă l.it/.an.

— Excelenţelor, ia veniţi să vedeţi cine odihneşte aici.

Se duc Ţiganu' şi Basu. Izbucnesc alte râsete. Apoi se apropie i îi toţii.

— Ce tot râdeţi, măi, ca leprele? îi ia Tarzan în primire.

— Cică aici odihneşte regretatul Iancu Căcărează, spune Magotu, şi iar se porneşte pe râs.

Mare mucalit: ăsta şi mort face lumea să râdă.

— Magotu şi voi ceilalţi, isprăviţi odată cu prostiile, îi cert i u asprime. În acest loc trebuie să păstrăm seriozitatea. Ce Dumnezeu, nu puteţi să vă abţineţi?

— Mă întreb, ce-o să facem până la ziuă? N-avem nici

frunza, nici câini.

— Uite ce facem: fiecare dintre noi va povesti tot ce ştie despre Şoimaru: întâmplări, păţanii, convorbiri, în sfârşit, orice-şi adânc aminte. Vreau să-l înviem în felul acesta, să-l simţim viu între noi.

— Să încercăm, bâiguie sceptic câţiva.

Încep să le povestesc cum l-am întâlnit pe sălile liceului, chiar în cea dintâi zi de şcoală, cum întâmplarea a făcut să şedem unul lângă altul la sfeştanie, cum ne-am împrietenit şi ce discuţii încin geam pe banca din grădina Leagănului despre lume şi existenţa

Cele mai multe întâmplări le istoriseşte Esculap, fiindcă e rubedenie de departe cu el. Aflu ceva nou: că Şoimaru avea 17 ani. nu 16 cât credeam eu. Pierduse un an din cauză că fusese bolnav.

Uneori, conversaţia alunecă pe nesimţite şi ne pomenim far a voie în Ţara Grigoridei plimbându-ne pe aleile capitalei, care trebuie să semene neapărat cu Batavia, chiar s-o întreacă.

Hotărăsc pe loc ca să dăm capitalei noastre numele lui Şoimaru. Arpetiştii aprobă cu însufleţire.

— Şoimaru, mare prostie făcuşi, băiatule! strigă Basu înciudat. Niciodată n-o să ai parte să vezi oraşul care-ţi va purta numele.

Îl admonestez pe Basu pentru exclamaţia lui ireverenţioasă şi adaug:

— *De mortuis nihilnisi bene16*.

Magotu numaidecât sare cu gura să mă corecteze, chipurile:

— Nu se spune aşa, ci: *De mortuis nihil sine deol* Băieţii izbucnesc din nou în râsete înfundate.

Despre morţi numai de bine.

— Domnilor miniştri, strig mâniat, dacă vreunul din voi mai face o glumă sărată sau nesărată şi nu păstrează o

adâncă reculegere

Im intrivită momentului, să ştiţi că-l exclud pe loc din guvern şi chiar lin A.R.P.E.T. Cred că suntem înţeleşi.

Câteva minute nimeni nu rosteşte o silabă. După asta ne aş-irmem iar la taifas, vorbim despre expediţie, fără a mai conteni.

I drept că pentru subiectul acesta nu ne-ar ajunge nicio mie şi una

În nopţi, darmite una singură.

Din când în când, ne uităm la ceas, deşi cântatul cocoşilor ne fi aţă tot atât de bine mersul vremii. E curios că de la ora 1 şi până Li i nici nu ne-a dat în gând să mai cercetăm cât era ceasul, îmi atât eram prinşi de focul discuţiei.

— Vedeţi că n-a ieşit niciun strigoi? constată Esculap cu satisfacţie.

— Mai are timp, nu te speria, îl lămureşte Ţiganu'. Magotu se apucă să ne povestească o întâmplare care – susţine

I s-a petrecut în satul lui acum vreo 20 de ani, când era ţânc lt o şchioapă. Cică un ţăran a pus rămăşag cu altul pe-o vadră de in n că are curaj să se ducă în cimitir la miezul nopţii şi să împlânte mitul într-un mormânt. Zis şi făcut.

Omul se duce, într-adevăr, luptându-se cu nămeţii de zăpada, până ajunge la lăcaşul morţilor, şi înfige cuţitul în pământ.

Înd dă să plece, simte că-l ţine ceva de poala şubei. Crezând că mortul I-a înhăţat de pulpană, ţipă de groază şi cade jos grămadă. A doua zi, oamenii l-au găsit întins, fără suflare, pe marginea mor-m. mtului, cu cuţitul înfipt în poala şubei. Ne trece un fior de gheaţa prin şira spinării.

— Nu mai povestiţi întâmplări de spaimă, că ni se face părul măciucă! spune Esculap.

Vorbim mai departe despre expediţie. Dar frigul se înteţeşte ilm ce în ce şi toţi începem să dârdâim. Câţiva sar şi bătătoresc pământul, să se încălzească.

Hasu strănută pe neaşteptate şi toţi arpetiştii sar în sus în paimântaţi. Când îşi dau seama că pricina spaimei n-a fost decât un strănut caraghios, izbucnesc din nou în râs, dar numaidecât să i 11* I ac că i-a apucat tusea, ca să nu mă supere.

() geană de lumină spălăcită, izvorâtă de sub pământ, se anină» îi bolta cerească, se umflă văzând cu ochii, se face albă ca laptele, I – ană inundă toată partea dinspre răsărit. Apoi se înroşeşte, de parcă s-ar fi aprins poalele cerului, şi arde vâlvătaie cu limbi mari de il. u aii Cuiele de argint care ţin prinse de boltă uriaşa mantie de intimei li, se topesc de para focului, întunecimea se destramă şi zorile îşi iev. n t! de pretutindeni armatele de lumină care pun stăpânire pe în 1 < ag «fire, fără zăngănit de arme, în cea mai adâncă taină.

— Care sunteţi acolo, măi creştinilor? se aude o voce gioat! în faptul dimineţii.

Câţiva dintre noi tresar speriaţi. Întoarcem capul. Dintre e op* cu goi de frunză răsare o matahală neagră care se apropie im 11 Trebuie să fie preotul, care s-a trezit odată cu zorile. Casa parohul! e lângă biserică, cimitirul se întinde în curtea bisericii pe o val* îngustă.

— Măi, care sunteţi şi de ce nu daţi glas? mai strigă popa îndată.

— Oameni buni, părinte, creştini ortodocşi, răspunde Mag» nu Preotul se apropie ca o arătare patriarhală din alte vremi 111

— Parcă aţi fi băieţi de şcoală. Ce căutaţi, taică, în cimitu. i u noaptea-n spinare?

— N-am venit acum: suntem de aseară, îl lămuresc eu.

— De aseară? Nu vă e bine la cap? Sau n-aţi avut unde va Im din oasele?

— Ba nu, părinte, ne-am gândit să-i ţinem de urât colegului nostru, Şoimaru, în noaptea asta.

— Să-i ţineţi de urât? se miră popa. Bată-vă să vă bată de mâi îl I La una ca asta nu m-am gândit până acum. Da apoi, morţilor nu le e urât aici, căci sunt laolaltă, se cunosc între ei şi se înţeleg l-ai A vorbe. Dar tot faptă creştinească se cheamă priveghiul vostru! II

După ce ne luăm adio de la Şoimaru, o întindem voiniceşi e U J drum. Până la oraş, avem cale lungă de bătut. Drumul ne încălzeţif şi într-un ceas suntem la bariera oraşului. O mireasmă de pâmt caldă ne îmbie nările. Ne repezim în brutărie şi plecăm mai depai u\ fiecare la subsuoară cu câte o pâine abia scoasă din cuptor, illii care muşcă lacom.

Când mai târziu ne întâlnim în clasă şi ne prinde vălmăşagul vieţii de toate zilele, aventura de astă-noapte ni se pare o povesti mi stranie şi neverosimilă.

Vesti din lumea cealaltă

and mă duc la Centrală, găsesc pe biroul meu o scrisoare. O Un în mână, scrisul mi se pare cunoscut, dar nu ghicesc de la cine «i mi tea să fie. Când desfac plicul, tresar înspăimântat: un răvaş it* l. i Şoimaru. Vezi, n-a plecat, în lunga lui călătorie, rară să-mi lase hm uvânt.

Mult iubite prietene.

Când veţi primi aceste rânduri, aşternute în pripă, eu nu voi mai fi pe lume. Vă spuneam, dacă vă amintiţi, cefrică mi-era de *tiâta fericire, şi chiar aşa s-a întâmplat. De pe culmea cea mai* în *t/td am lunecat într-o prăpastiefarăfund, îmbrâncit de „fapta „a, căreia nu îndrăznesc să-i dau un nume. Din clipa aceea, cerul. i tâzut pe mine şi m-a zdrobit, făcându-mă una cu pământul.*

N-am găsit în fiinţa mea nicio fărâmă de putere, ca

să dau pe «*de pe soclu idolul căruia ma închinam, iată de ce, vă implor, hunul meu prieten, răzbunaţi-mă dumneavoastră, pedepsiţi-o fu femeia aceasta precum merită. Ştiu că mă iubiţi mult* (*şi eu v-am iubit tot aşa*) *şi de aceea cutez să vă rog, cu limbă de moarte, ele de mai sus. Şi, vă mai rog, nu spuneţi nimănui ce a fost, har distrugeţi scrisoarea de faţă. Nici mama nu trebuie să ştie nimic. Prea ar suferi mult şi vreau s-o cruţ, deşi pierderea mea r, i // pentru ea o lovitură atât de grea*! *Dar ce să fac, ce să fac*?…

Rămâneţi cu bine, scumpul meu prieten. Vă urez izbândă în marea expediţie care era odată şi a mea. Şi nu mă uitaţi de tot. hhceţi-vă aminte de acela care a fost nefericitul dumneavoastră.

Cătălin Şoimaru

Da, ai dreptate, Şoimaru, trebuie să ardem scrisoarea. Pentru num e totuna, fiindcă acum o ştiu pe dinafară, cuvânt cu cuvânt: im. uit-o de o sută de ori. Dormi, suflet zbuciumat! Te voi răzlmn. i, aşa cum numai eu ştiu să răzbun o viaţă furată. Ce păcat ca it, poţi gusta niciun pic din mierea răzbunării.

Şi parcă tot mai mult mi-ar fi plăcut *s-o ierţi*. N-ai putut nici tu di bună seamă. Prea te-a durut trădarea… Şi apoi, ura e întot-llt. tuna mai puternică decât iubirea.

Într-amurg, când mă întorc la Leagăn, mă întâmpină Rocos» u un plic în mână.

— Ai o scrisoare…

Mi-arunc ochii pe adresa. Recunosc numaidecât scrisul lui Şoimaru… Cum, ce-i asta? încă un răvaş? O fi uitat să-mi comit nice ceva şi… Desfac plicul, gâtuit de emoţie. Doar câteva rândui t aşternute nervos, la repezeală. Nici titlu, nici semnătură… Şi an i în plic, ce-o mai fi? Un cartonaş de-o şchioapă – o fotografic e! amator… Chiar ea – directoarea, fireşte –, prinsă în

obiectiv un deva, pe stradă. Da, mi-aduc aminte. Şoimaru mi-a vorbit de po/a asta… Dar de ce mi-a trimis-o? Şi ce mai vrea să-mi comunice *t*

N-am ştiut ce-ţi scriu, am fost nebun, nebun de legat. Să mt te răzbuni pe ea, nu, nu, niciodată, să nu-i faci niciun râu! // *muri de durere a doua oară, mai deznădăjduit ca prima data Te rog, însă, du-te la ea şi spune-i cât am iubit-o… arata i fotografia alăturata, pe care am sărutat-o de mii şi mii de ori, <, i s-a te creadă.*

Şi, după ce-i declari dragostea pe care niciodată n-aş fi în *drâznit să i-o dau în vileag, vino la mormântul meu, să-mi şop teşti ce ţi-a spus. Eu am să te aud… Te rog din suflet, fa asta pentru mine, te rog*! *te rog*! *te rog*!

Ah! ştiam, dragul meu Şoimaru, că eşti un suflet ales… Ai avut o clipă de rătăcire, când fiinţa ta devastată de uragan a căzut prada urii. Doar o singură clipă. Aşa voi face… precum mă rogi cu limba de moarte… Voi găsi o împrejurare prielnică şi voi fi ambasadorul simţirii tale… Da, da, Şoimaru, cât de curând…

O misiune îndeplinită

Viaţa curge mai departe, liniştită ca un fluviu molcom pe cai *v* nu-l tulbură nimic, iar golul lăsat de Şoimaru nici nu se cunoaşte, căci apa îl umple numaidecât. Pe scaunul ocupat de el la masa din sufragerie stă acum altcineva, şi parcă e aşa de când lumea.

Îmi vine în minte o frază amară din Omar-Khayyam:

Ma naissance n apportera pas le moîndreprofit a Vunivers. Ma mort ne diminuera ni son immensite, ni s-a splendeur. Personne najamaispu în expliquerpourquoijesuiş venu, pour-quoije partirai.17

Astăzi ne pomenim cu mama lui Şoimaru. A venit să ia lui i urile băiatului. Trimite după mine, vrea să-mi vorbească. E în încelarie, cu directoarea.

— Uite, domnule Dima, îmi spune, sunt aici opt

volume din *Mica enciclopedie*ale lui Cătălin. Ţi le dăruiesc, ca amintire din (urtea lui. Ştiu cât de mult ţinea la dumneata.

Îi mulţumesc, mişcat, pentru gestul ei.

— Mi-a spus părintele Dumitru, continuă doamna Şoimaru, a aţi vegheat toată noaptea la mormântul lui Cătălin. Nu poţi să-ţi Im hipui cât m-azguduit această faptă, care dovedeşte din partea e olegilor săi atâta simţire şi devotament.

Lucreţia Borgia, de asemenea, e surprinsă de gestul nostru.

— Cum, aţi stat toată noaptea în cimitir? mă întreabă ea.

— Da, lângă mormântul lui, i-am ţinut de urât. Mi-a spus nlată că-i e groază, gândindu-se ce cumplită trebuie să fie cea lluitai noapte a unui mort în cimitirul plin de necunoscuţi…

— Iată un lucru la care nu m-am gândit niciodată… Mă uluit) *i* i mereu, Dima, cu faptele dumitale! exclamă directoarea, privuidu-mă ciudat, ca pe o arătare din altă lume.

Nu prea înţeleg de ce o „uluiesc” atâta, pentru că faptele mele nu ies din normal. Mă folosesc de câteva clipe când rămânem sinjfui i, ca să-i solicit o convorbire între patru ochi:

— Între patru ochi? se miră din nou directoarea. Acum nu jinţi să-mi spui despre ce este vorba?…

— Nu… Am nevoie de cel puţin o jumătate de oră…

— Atunci trebuie să fie ceva important…

— Foarte important!

„Naşterea mea n-a adus nici cel mai mic câştig universului. Moartea mea <m i va micşora nici imensitatea, nici splendoarea. Nimeni n-a putut vreodată în mi explice de ce am venit, de ce voi pleca.

— M-ai făcut tare curioasă… Bine, Dima, îmi fac timp libei după ce pleacă doamna Şoimaru şi te chem…

Abia a plecat mama lui Şoimaru, că directoarea trimite Jupi mine. Fierbe de curiozitate şi vrea cât mai degrabă să afle ce an» *st* I spun. Stă în cancelarie, pe fotoliul soţului ei, ca o împărăteasa pe tron: e strălucitoare, degajă o maiestate care o prinde de minune şi frumoasă, frumoasă!… Abia acum, privind-o mai cu luare-ainiiţte, bag de seamă cât de mult seamănă cu Lucile, fermecătoaioi soţie a lui Camille Desmoulins, pe care o îndrăgisem cu câţiva ani înainte, pe când studiam Revoluţia Franceză şi-i purtam portret ui, ca pe acela al Alinei Barbu.

După ce m-aşez pe scaun, dinaintea ei, o întreb grijuliu:

— Nu ne deranjează nimeni? Nici domnul director?

— Soţul meu nu-i acasă. Suntem singuri, aşa cum ai dorii, Acum spune despre ce-i vorba!

— Lertaţi-mă, trebuie să vă destăinui ceva îngrozitor. Aş fi vi ut să vă cruţ, dar nu se poate… Sunt *obligat* s-o fac, înţelegeţi, n aut încotro…

La auzul acestei fraze de început – pregătită, de altfel, cuvânt cu cuvânt – fiinţa directoarei tresare toată:

— Doamne, ce este?… Mă sperii!

— Aflaţi că Şoimaru s-a sinucis din pricina dumneavoastră „Lovitura se dovedeşte atât de grea şi neprevăzută, încât nu I

Înţelege dintr-odată mărimea. Şi cea dintâi reacţie a ei este să \r apere, chiar dacă n-are la îndemână arme:

— Nu se poate… Cum din cauza mea? Asta-i prostie! De cel* Ce i-am făcut?

Şi încet, rar, cu o cruzime savantă de călău (parcă aş fiinţi. u în pielea lui Şanson18), îi dezvălui dragostea nefericitului adolc» cent pentru ea.

18 Călău în timpul Revoluţiei Franceze.

Da, a iubit-o din clipa când ochii lui mari şi frumoşi au ogim dit imaginea ei, care i-a răscolit făptura, ca o licoare vrăjită. I) e atunci nu s-a mai smuls din vraja ei, şi poate că nici n-a încercat, Mai bine de un an, a trăit zi de zi în acest farmec, pe cât de dulce, pe atât de otrăvitor, legănându-se între nădejde şi disperare.

În nevoia de a vă avea mereu lângă el, a încercat se va fure în I» hografie, dar n-a reuşit. Atunci, v-a fotografiat cu aparatul lui, l-ai a \. l prindeţi de veste.

Spunând acestea, scot poza găsită în plic şi i-o întind. Ea o privi) U* lung, atât de lung, că, pare-se, nici n-o vede. Clatină uşor ilut iap:

Da, da, eu sunt... N-am ştiut nimic de fotografia asta...

Şi, cu toate astea, a fost acoperită de milioane de sărutări.

Bietul băiat!... Cine s-ar fi gândit la una ca asta?... Pun, în problema şi altfel. Chiar dacă mi-ar fi spus... ce puteam să fac? Ai fi fost o nebunie să-l încurajez, când eu sunt aproape de o vârstă» îi mama lui. Nu, nu mă simt deloc vinovată de pasiunea pe care I nu născut-o, se întâmplă destul de des ca un adolescent să iubească o femeie, dar de aici până la sinucidere e un drum lung. Nuc red că Şoimaru şi-a curmat zilele din această pricină...

Ba da...

Ţi-a destăinuit acest lucru în ajun? Nu...

Atunci e limpede. Trebuie să fi intervenit o mare deziluzie „i s-a recurgă la un asemenea act funest, în sfârşit, ceva foarte puternic care să-i frângă echilibrul.

Din nefericire acest *ceva* s-a întâmplat.

Ce anume?

Îi povestesc scena din grădină, când eu şi Şoimaru am surpi însă sărutându-se dinapoia gardului cu

procurorul. Mi-e atât în penibilă această relatare, încât asud tot, nu găsesc fraze potrivi i *v* şi mă poticnesc întruna. Orice s-ar spune, ea e directoare şi eu, i lev. şi din acest raport nu putem ieşi niciunul, nici altul.

A! ţipă ea, rănită, şi ascultă rechizitoriul cu faţa ascunsă în huiiu, gemând pe ruinele mândriei. E atât de zdrobită, că nu mai plute îngăima un cuvânt.

Împărăteasa dinaintea mea şi-a pierdut strălucirea, maiesta-i. a, frumuseţea. A ajuns o biată epavă.

(! ontinui implacabil:

Vedeţi, Şoimaru *accepta* ca zeiţa visului său de iubire să fie i. isatoritl cu domnul profesor Pleşea, dar n-a putut îndura să aveţi pe *altcineva*. Îmi vine greu să spun „amant”. Asta e marea dezilu / i”, care i-a rupt sufletul în două...

Directoarea e atât de tulburată, încât nu sunt sigur dacă a auzit ce i-am spus. Mă întreabă brusc, ieşind din temă:

— Mai ştie cineva de asta?

— Adică de ce? mă prefac că nu înţeleg.

— De ceea ce mi-ai pomenit, spune ea, ferindu-se a-i da fapt 11 un nume.

Singur profesorul Iliuţă ştie tot ce s-a întâmplat. Dar pot să i spun adevărul? Nu i-aş da încă o lovitură de moarte? Tot nul bună mi se pare minciuna.

— Mă jigniţi, doamnă! îmi dau foarte bine seama de gravitatea acestei fapte.

Soarta ei o preocupă într-atât, încât uită să-mi ceară scuze, Iu, dimpotrivă, vrea chiar să-şi asigure viitorul:

— Dima, jură, dă-mi cuvântul de onoare că şi de-aci înainn nu vei spune nimănui nimic, nici chiar părinţilor! Altfel, înm bunesc, nu ştiu ce se va alege de mine.

— Ei, bine, doamnă, vă dau cuvântul de onoare.

Răsuflă uşurată, parcă i-aş fi înlăturat un munte de

pe piepi. îmi ia mâna, o strânge uşor, zâmbind crispat, cu altă faţă decât a ei, în semn de mulţumire. Mi-e milă, îmi face rău s-o privesc. E U >l navă de-a binelea, suferinţa i-a devastat faţa, aproape că nu mai poate vorbi.

— Sunt zdrobită, complet zdrobită… Mai bine nu-mi spuneai nimic. Singura mea scuză e că habar n-aveam de sentimentele… butului băiat. Şi dacă ai şti cât îmi era de drag!

Plânge încet, potolit.

Observ câteva boabe strălucitoare de lacrimi cum i se scurg pe valea obrajilor.

— Vă rog, vă rog, nu plângeţi, doamnă! Mă simt foarte st în gherit în faţa dumneavoastră.

— Adevărat, e degeaba… Nu se mai poate îndrepta numi Dar nu mă pot stăpâni…

Plânge mai departe. Mă ridic, cu gândul de a curma penibilii scenă.

r

— Doamnă, mi-am îndeplinit misiunea pe care am avut-o. Vă rog să-mi daţi voie să plec.

I la îşi şterge în pripă lacrimile.

— Asta a fost tot?

— Da. Şoimaru a vrut ca dumneavoastră să ştiţi cât v-a iubit tir mult…

— Ce-i mai folosea asta?

— Nici eu nu ştiu. Credea că, poate, în acest fel, dragostea lui nu se va pierde…

— Mi se pare atât de ciudat…

Ca să vă convingeţi că nu adaug nimic de la mine, vă citesc un pasaj din scrisoarea pe care am primit-o: – Da, citeşte-mi…

Scot hârtia din buzunar şi dau glas mesajului:

…Spune-i cât am iubit-o, arată-ifotografia alăturatâpe care am sărutat-o de mii şi mii de ori, ca să te creadă. Şi,

după ce-i declari dragostea pe care niciodată n-aş fi îndrăznit să i-o dau în vileag, vino la mormântul meu să-mi şopteşti ce ţi-a spus. Eu am să te aud...

Nu-i vine a crede. Lucile n-a fost obişnuită cu sentimente atât ilt eterice, atât de supraomeneşti... Citeşte ea însăşi slova postumă... I.-ulevărat... Nu există nicio îndoială. Spre mirarea mea, ochii ei «umplu iarăşi de lacrimi. Nu m-aşteptam să fie atât de simţitoare. Am judecat-o greşit.

Şi te duci acolo, la mormânt? mă întreabă după o tăcere.

Da... Într-una din zilele astea... cât de curând... Ce să-i spun? Inu daţi un răspuns?

la încuviinţează din cap, se ridică şi, apropiindu-se de mine, ma sărută pe obraz. E o sărutare rece, de gheaţă, care mă înfioară.

Acesta-i răspunsul meu...

Înfrângerea lui Attila

Istoria ne place – în general –, dar pe dascălul care o piei – U nu-I putem înghiţi. Şi nu ştiu cum se face, ca antipatia pentru a mii se revarsă şi asupra materiei de studiu, care n-are nicio vină Domnul Niculescu a venit de la Turnu-Severin cu poreclă cu n şi Acolo l-au botezat Attila, noi îi spunem la fel. Şi pe bună drept.11 r De cum se uită la tine – să dai, să fugi. Răutatea a strâns-o tnaia în ochii lui bulbucaţi, ca de broască. Oricine simte un duşman Ut el, de care trebuie să se ferească, deşi nu i-a făcut nimic, niciun rău. E de statură potrivită, cam revărsat pe schelet, din cauza grăsimii. Zilnic se rade proaspăt şi are părul lins, cu cărare» r mijlocul capului. Dar, preocuparea-i de căpetenie e îmbrăcăm în tea... În fiecare zi îşi schimbă costumul. Şi poartă haine elegante, din stofa scumpă, englezească. Nu-i lipseşte nici monoclul în ochiul stâng, prins cu şnur, care impresionează mai mult da \\ eleganţa-i

vestimentară.

În recreaţia dinaintea orei de istorie, nimeni nu mai paraseşi t clasa. Toţi băieţii răsfoiesc înfiguraţi în bănci foile manualului, întărind în memorie părţile care s-au întipărit mai slab.

— Ssst! Vine! anunţă de regulă Ţiganu'.

Şi deodată un murmur surd face să freamăte clasa. Attila ap. n r pe uşa larg deschisă, băţos, ca un general la paradă, cu catalogul trupei la subsuoară. Noi toţi ne ridicăm în picioare, parcă am h nişte arcuri declanşate în aceeaşi clipă. Ne face un semn cu mâna, şi clasa se aşază mecanic în bănci. Lecţia începe.

Nu ştiu, nu-mi dau seama de ce Attila ne inspiră atâta frică. (e spun *fiica*} Groaza! De ce în ora lui se aude musca bâzâind, iai Magotu nu-ndrăzneşte să miorlăie ca pisica sau să latre precum câinele, cum face la alţi profesori?

Uneori se întâmplă ca Attila, bine dispus, să spună câte un cuvânt de duh. Mai toţi băieţii izbucnesc în râs, deşi nimeni nu gustă gluma. E un râs silit, îngheţat, numai pentru a-i face pe plai, râsul laşităţii.

După sinuciderea lui Şoimaru, Attila a devenit foarte nervos. Se vede că a primit multe bobârnace de la judecătorul de instrucţie şi i luat din partea lui Michiduţă, şi din cauza asta nimeni nu-i mai îmi i în voie.

De aceea, ori de câte ori avem istorie, mi se pare că toată cla*u* f. ule pe un butoi cu pulbere şi se pregăteşte, dintr-o clipă înti alta, să sară în aer. Nervii îmi sunt întinşi, gata să plesnească, şi mata făptura mi se încordează, ca şi cum ar sta să se apere împotriva unei primejdii care pluteşte în văzduh, şi uneori chiar ut apucă un tremur ciudat. În clipele astea, cred că m-aş putea la/boi cu o sută de oameni şi pe toţi i-aş culca la pământ.

Numai profesorul nostru de istorie, înţepenit comod pe scaunul catedrei, nu presimte nimic. Surâde ca de

obicei sieşi şi răsluirste catalogul, cu mişcările lui mecanice, pe care i le cunoaştem «i. u de bine, în căutarea victimei.

Ard de nerăbdare să văd cine va fi astăzi *condamnat* să iasă la li i ţie, căci Attila nu examinează decât un singur elev.

— Să poftească… mormăie el, întorcând o foaie de la coadă (şi în i lipa aceea toţi cei cu S răsuflă…), să poftească, repetă el, des-Ut. induse şi mai întorcând o filă (toţi R oftează uşuraţi), să pofn. iscă… şi mai trece alte două-trei file, ca să se întoarcă apoi brusc p să strige: Stănescu Barbu!

Basu! Pe el au căzut sortii! Namila de Basu iese anevoie din lunca prea mică pentru măsura lui.

Attila observă mişcarea şi aruncă numaidecât o ironie:

— Ia vezi, n-a mai rămas nimic în bancă?

(llasa râde îngheţat, dar Basu nu pricepe „subtila” ironie a piolesorului şi se întoarce din drum. Când ajunge în dreptul bănn. îşi dă seama că e vorba de o zeflemea, mai ales că-i vede pe lui qi râzând, şi, făcând calea întoarsă, se postează lângă tablă, în pn/iţie de drepţi.

I rec câteva minute lungi, nesfârşite, în care timp Attila priveşte un punct imaterial în spaţiu, deasupra capetelor noastre, şi-şi ne-i /r>te, când cu stânga, când cu dreapta, părul lins, cu alee pe mijii îi. iar când îi rămâne în mână vreun fir, suflă scuturând degetele, Ui a să-şi mişte însă privirile.

După ce termină cu netezitul frizurii, i se adresează lui Basu: – Ce lecţie avem azi?

— Mircea cel Bătrân.

Dă-i drumul!

După această poftire, prea puţin pedagogică, Basu începr i debiteze povestirea voievodului Mircea, cu o

siguranţă şi < în îinoaştere a faptelor care mă uimesc.

Hm! Basu a tocit straşnic şi îmi pare bine de asta. îşi da ma că trebuie să se pună cu burta pe carte, ca un arpetist cai e «9 respectă – dar a şti lecţia ca pe apă nu este totul fată de capriciile b Attila. Câteodată vrea să *nu ştii*, aşa are el poftă, şi atunci cine liv drăzneşte să-i strice cheful? De altfel, pentru un profesor, nu f cel mai greu lucru să te facă să nu ştii, fiindcă el întreabă, şiorii HH întreabă are un nemărginit avantaj asupra celui care trebuie «răspundă.

Cum o chema pe mama lui Mircea cel Bătrân? începe Ai i lU seria întrebărilor menite să-l înfunde pe Basu. Doamna Calinichia. par pe soţia voievodului?

— Mara.

Basu se ţine bine. Bravo, Basule! Nu te da bătut! Toţi îl im u< rajăm cu privirile…

Ce daruri i-a trimis regele Vladislav? Basu zgâleşte ochii la profesor. Ce daruri or fi acelea? Haluir n-are.

— Ăă a A!

Pe faţa lui Attila răsare o lumină de mulţumire:

— Să trecem la altă chestiune. Cum se numea trimisul caic adus aceste daruri voievodului muntean?

Basu cată lung în ochii călăului, se uită la tavan, în podele, el tf tot nu-şi aduce aminte cum îl chema pe bătrânul sol.

Să trecem la a treia chestiune: ce era scris pe sabia dăruiţi lui Mircea?

Basu, năuc, parcă l-ar fi lovit cu o măciucă drept în moaleU capului, zgâieşte din nou ochii asupra profesorului. Asta nu-i în carte, gâfâie el într-o opintire.

— Cuuum? Ce-ai spus? face Attila cu faţa încruntată.

Întrebările puse de dumneavoastră nu sunt în manual, răz Basu.

I) aaa? Şi eu, în acest caz, îţi pun chestiuni în afară

de manual? Ki mi preferă să tacă la această insinuare destul de vădită. Attila * 1 ulică de pe scaun (semn de furtună) şi urlă groaznic: Răspunde!

toată sala freamătă, cuprinsă de spaimă. Basu, pierdut, abia" biiieşte să îngaime:

Nu sunt în manual...

Attila apucă atunci bastonul rezemat de scaun, coboară de pe ** 111 a şi se apropie calm, cu paşi rari şi măsuraţi, de victimă.

11 bate pe Basu! Dumnezeule, îl bate pe Basu!" gândesc eu, uat. Ce-o să iasă de aici? Se va lăsa Basu cotonogit în faţa ilivi întregi sau...?

fie timpul acesta, Attila ajunge la trei paşi de tablă.

Întinde palma, porunceşte el scurt elevului, ridicând bas

„Inil.

liasu îi aruncă o privire îngheţată, care este şi de îndurare, dar l (înfruntare.

Întinde palma, n-auzi? Hasu ridică mâna ca hipnotizat şi o lovitură grea porneşte, l tecând aerul.

U-u-uu! geme Basu, trăgându-şi mâna la gură şi suflând în

M

* um se poate? Cum se poate? îmi spun uluit. Basu se lasă fără nicio împotrivire? Şi mai cu seamă pe nedrept? Dar mi mai e el, ci doar jalnica lui umbră. Hasa, sugrumată de spectacolul care se desfăşoară, aproape „mi răsuflă.

Întinde-o şi pe cealaltă, ţipă Attila, dezlănţuit. Hasu întinde şi mâna stângă, apoi din nou mâna dreaptă, şi iarăşi şi de fiecare dată urlă şi bălăbăneşte mâinile ciomăgite. Nu mai pot răbda! Monstrul acesta, pe care nu ştiu ce întâm-nenorocită l-a sortit să ne predea istoria patriei, tot nu s-a I*" iţai minte, deşi l-a muştruluit tatăl lui Copoiu şi a fost târât la l " >het de tatăl lui Şoimaru. Acum

îl bate pe Basu şi mâine o să vină rândul altora. Trebuie să-l pun la punct numaidecât, chiar <U că am sări cu toţii în văzduh. Sunt şeful suprem al A.R.P.E.T. ului şi nu pot îngădui ca un membru din asociaţie să fie atins măt.11111 un deget. E în joc onoarea noastră!

Zvâcnesc în picioare şi strig de răsună clasa:

— E nedemn ceea ce faceţi, domnule profesor!

Attila se opreşte ca trăsnit, apoi, întorcându-se spre mine, ţipi.

— Ce-ai spus?

Repet rar şi răspicat, săgetându-l cu privirile:

— Am spus că-i nedemn ceea ce faceţi. Bătaia este interzis.» în regulamentul şcolar. Aveţi destule mijloace să ne pedepsiţi şi în îngăduim să ne bateţi ca pe animale.

Zeci de ochi mă înconjoară din toate părţile, aureolându lui cu un mănunchi de raze calde şi binefăcătoare.

— A-ha! Va să zică, rebeliune! strigă Attila. Ia poftim îik<m ce, bestie! Te învăţ eu minte să te mai revolţi.

În clipa aceea, iau capacul defect de la pupitrul lui Esculap şi I izbesc cu putere în bancă. Zgomotul stârnit este infernal.

— Nu permit să mă insultaţi… nici pe mine… nici pe alţii, pe nimeni.

— Ieşi afară, măgarule! urlă Attila scos din minţi şi se îndreaptă spre mine, cu bastonul ridicat. Dar Basu, căruia îi scânteia/A ciudat ochii, îi smulge arma din mână.

— Dă bastonul, canalie!

Şi profesorul se repede la elev, să i-l ia înapoi.

— Vreţi baston? rânjeşte Basu cu ochii bulbucaţi cât doul cepe. Poftim baston! Şi-l rupe cu mâinile în trei bucăţi, ca pe u jimblă proaspătă.

Attila încremeneşte pe loc, cu gura căscată. L-o fi îngrozit puterea herculeană a lui Basu?

În clipa aceea, Magotu strigă din fundul clasei:

— Afară cu Attila!

— Afară! Afară! Huo! Huo! izbucneşte cu o singură voce întreaga clasă.

Profesorul, intimidat, se precipită spre catedră, probabil \A salveze catalogul. În momentul în care pune piciorul pe estrada, i m., ilunară zboară pe lângă el şi se sparge de perete, împroşcân-ilu I cu cerneală pe faţă şi pe haine. Deşi înfăţişarea dascălului de Imn ic e de-a dreptul caraghioasă, totuşi nimeni nu râde.

Al tila se sperie şi cată, instinctiv, un refugiu spre uşă. Dar Tar-mi 111 ghiceşte gândul şi barează uşa împreună cu Ţiganu', Domisol şi Ploşniţă.

Huo! Huo! urlă băieţii, scoşi din minţi, şi se urcă, amenin-*nu*, pe bănci. Fiecare ţine în mână o carte, un penar sau un uluo/. dan şi sunt gata să-l atace.

Fraţilor, le strig, încercând cu multă greutate să mă fac as-inti.it, să ne purtăm demn, să-i dăm o lecţie de demnitate. Ni-iHriu nu trebuie să se atingă de dânsul. Suntem prea mândri ca să impunem mintea cu el…

Din toate părţile răsună voci potrivnice: Nu merită iertare! Să-şi ia pedeapsa! Să-l punem la stâlpul infamiei! Huo! Huideo! Huo! Strig din răsputeri, ca să domin situaţia:

Arpetişti, repet, nimeni nu se atinge de el. Apoi îi spun lui I» îmi: Ajută-mă să-l apărăm!

Bine, sire, mormăie Basu, călcându-şi pe inimă. Şi se adre-*4 t*, colegilor, ca un părinte: Băieţi, liniştiţi-vă… fiţi cuminţi… hnoliţi-vă, nu vă pierdeţi capul. I-ajunge şi atât. O să plece învârtim să se şi-l pierdem de muşteriu.

În vremea asta, Attila încremenise pleoştit şi zgribulit ca un i unde pripas, lângă catedră, fără să scoată o vorbă…

I) codată, uşa clasei se deschide larg, la perete, şi se iveşte Da-mife. uia, care avea oră cu a V-a în clasa

alăturată. Ce este aici? Ce-i larma asta?

Tâlharii vor să mă asasineze! strigă Attila, prinzând glas.

Nu-i adevărat, tată, sare Păleaţă. (Mă miră intervenţia lui IMli. tţă. Până şi el îmi ţine partea în această împrejurare grea.)

Minte! Minte! se aud glasuri din toate colţurile.

Tăcere! porunceşte Damigeana cu vocea sonoră. Colega, n mg, pofteşte în cancelarie!

Attila porneşte şovăind, zgâind ochii în toate părţile, să mi I atace cineva, deşi acum nu mai avea motiv să se teamă de vreo agicsiune din partea noastră, cât timp Damigeana este de faţă. Îl acopei *x* însă urletul de ură şi de dispreţ, ieşit din câteva zeci de pieptui i

Damigeana încearcă să facă linişte, dar vocea lui nu se nul aude. Nu-i vedem decât mişcările buzelor, lipsite de glas, ca la i nematograf.

Tocmai atunci se iveşte domnul profesor Iliuţă, înconjurai» lr un grup de elevi. îşi face loc anevoie printre ei şi intră în clau Glasurile amuţesc ca prin farmec. Damigeana îi lasă lui grija tiu sei şi pleacă să-şi continue lecţia întreruptă.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Iliuţă după ce se face liniştede plină. Vorbeşte dumneata, Dima.

— Domnule profesor, s-au petrecut lucruri destul de trişti-domnul profesor Niculescu ne tratează cu dispreţ întru numi justificat, socotindu-ne, probabil, animale…

— Cum se poate?

— Cu toate astea, se poate. Ne bate fără nicio ruşine. Ast. wi, când există chiar pentru animale o societate care le protejează, noi trebuie să suferim pedepse corporale. Şi, ca să ajungă aici, dan sul ne pune tot felul de întrebări chiţibuşare.

— Dima, te rog să fii serios!

— Sunt foarte serios, domnule profesor. Dumneavoastră aveţi specialitatea română, principal, şi istoria, secundar, nu-i aşa?

— Da… Dar nu văd ce legătură are cu împrejurarea asta?

— Vă explic numaidecât. Adineauri l-a scos pe colegul Stăim cu Barbu. Aveam lecţie despre Mircea cel Bătrân. După ce Stane* u a istorisit toate faptele domniei lui Mircea, domnul profesor I *a* întrebat ce daruri i-a trimis regele Vladislav lui Mircea. El n-a ştim.

— I-a trimis o rochie pentru logodnică şi o sabie încrustată tu pietre scumpe. Dar aceasta este o chestiune de amănunt…

— Dacă este o chestiune de amănunt, apoi ce veţi spune d-i întrebarea care a urmat, adică ce era scris pe sabie.

— Sabia nu purta nicio inscripţie. Şi chiar dacă ar fi purtat, istoria nu pomeneşte de aşa ceva.

— Sunteţi sigur, domnule profesor?

— Absolut sigur.

— Atunci, domnul profesor a născocit această întrebare înadins t.1 să-l încurce pe elevul Stănescu. Vedeţi, prin urmare, ce metode înjoseşte?

— Dima, te rog mult, ţine seama de situaţia în care mă pui şi ivită aprecierile asupra colegului meu. Povesteşte-mi numai fap-ir. rară niciun comentariu. Lasă-mă pe mine să trag concluziile.

— Mă iertaţi, domnule profesor… Dar sunt atât de enervat, ilr surescitat, încât… Aveţi dreptate, numai fapte.

Îi povestesc tot ce-a mai urmat: cum a fost bătut Basu, intervenţia mea şi declanşarea… micii noastre revolte.

— Aţi făcut rău ceea ce aţi făcut! Dacă vă simţeaţi

nedreptăţiţi, trebuia să reclamaţi direcţiunii.

— N-a reclamat colegul Balaci că a fost bătut? S-a luat vreo mă-un i? Dimpotrivă, elevul a fost nevoit să se retragă de la şcoală, din auză că…

— În orice caz, nu e admisibil să vă faceţi singuri dreptate.

— Nu ne facem singuri… Dar l-am împiedicat să ne bată, pen-11 u că acest fapt este interzis de regulamentul şcolar. Dar nu bătaia i lost adevărata pricină. Dacă dumneavoastră ne-aţi bate, noi n-am *t* îi e nici care. De ce? Pentru că ne sunteţi drag, vă stimăm, am Imiiea spune chiar că vă iubim. Dar pe domnul profesor Niculescu nu I putem suferi… îi spunem Attila, după cum aţi aflat şi dum-ii! avoastră, şi-l urâm. N-a fost în stare să ne câştige sufletele şi nu \, i putea niciodată, fiindcă n-are ce să ne dăruiască. Sufletul lui e mi at ca iasca, şi omul acesta nu înţeleg de ce a ales cariera de dascăl, pridivită doar pentru suflete generoase. Asta-i tot…

— Dima, Dima, ce spui dumneata se potriveşte numai în şco-lile ideale, cu profesori şi cu elevi ideali. Dumneata ne ceri nouă, pl» ttesorilor, să fim fără cusur, dar voi, elevii, sunteţi tot aşa? Chiar ilânnneata, care eşti foarte inteligent, trebuie să recunoşti că faci multe pocinoage.

— Eu nu sunt matur… se întâmplă adesea să greşesc… dar n-o fie niciodată cu intenţie.

— Fireşte, ai scuza tinereţii şi a lipsei de experienţă. Dar să ve-ilt în ce-i de făcut? Fapta voastră are aspectul unei revolte.

— Iertaţi-mă, domnule profesor, revolta presupune ceva oi-anizat, o uneltire în taină – ceea ce n-a fost cazul. Nemulţumii 14 noastră a izbucnit spontan, stârnită de domnul profesor Nicules. u.

— Revolta, băieţi, este surparea prestigiului autorităţii şi în locuirea ei cu altă forţă neautorizată.

— Domnule profesor, nu ştim ce este ceea ce-am comis, im* ştim ce vrem: îndepărtarea acestui domn profesor. Altfel, nu nul călcăm în clasă la ora lui.

Domnul Iliuţă mă priveşte ca şi când i-aş fi turnat în cap o $\ leată cu apă clocotită.

— În aceste condiţii, nu mai putem sta de vorbă. Regrei 1A am făcut-o şi până acum.

Sincer îndurerat, caut să-l reţin:

— Domnule profesor, nu vă supăraţi: iertaţi-mă dacă v-am jignit cu ceva. Vă rog să mă credeţi că n-am făcut-o înadins. Ne 41 părea atât de bine, dacă aţi fi dumneavoastră directorul liceului Ne-aţi înţelege, sunteţi singurul care ne înţelegeţi.

Dar Iliuţă nu mai ascultă. Pleacă mânios foc şi închide uţa după dânsul. Se Lasă o tăcere grea, de parcă ar fi intrat un prolesor, când, în realitate, a ieşit.

— Pe unde scoatem cămaşa? mormăie Basu. Am făcut-o de oair.

— Ei şi? O să ne dea niţică vacanţă, ca să ne mai refacem…” ce Tarzan, nepăsător. Prea ne-am surmenat cu învăţătura!

Nimeni nu răspunde, nici nu râde. Mă urc la catedră:

— Arpetişti, noi purcedem din strămoşi care habar n-aveau u-e frică. Nici nouă nu trebuie să ne fie frică. Nimeni nu va îndrăzni să se atingă de un fir de păr din capul vostru. Vă declar solemn t a iau asupră-mi toată răspunderea. De altfel, din cauza mea s-a stârnii furtuna. Sunt mulţumit că brava noastră împotrivire n-a degenerai în acte de violenţă. În afară de chestia cu călimara şi huiduielile, totul a fost demn. Bine, Magotule, cine dracu’ te-a pus, măi omule, să zvârli cu călimara? Şi tot tu ai început, fir-ai al dracului, ui huiduielile…

— Îmi pare rău că nu l-am nimerit!

— Magotescule, n-o lua razna! Nu trebuie să uităm

că-i profesor, la urma urmei. Puteam să ajungem la acelaşi rezultat şi cu

tntloace demne. Dar să lăsăm deoparte flecăreala. Să ne sfătuim în i de făcut. Are să înceapă o anchetă, şi fiecare dintre noi va fi I. u usut. Să declarăm aşa cum s-au întâmplat lucrurile, fără nicio n. una.

— Dacă ne întreabă cine a aruncat călimara, ce răspundem? îi interesează Domisol.

— Iei pe un ştiu în braţe, sare Magotu. Ce mai întrebi?

C clopoţelul sună de ieşire. Ne strângem cărţile într-o clipită (i n zbughim de-a valma pe coridoarele liceului.

Mă mir: ce-o fi păţit de nu s-a arătat directorul Michiduţă? O fi avut oră sau o fi fost undeva, prin oraş? în orice caz, e mai bine.1 s-a întâmplat aşa.

Când ajung la poartă, mă întreabă Păleaţă:

— Ascultă, Dima, o s-o trag de limbă pe mama, că ei îi rapor-n. i/. a orice Damigeana, şi aflăm tot ce s-a discutat în cancelarie.

— Bravo, Păleaţă, dacă faci asta, vei binemerita de la patrie. Ce-o fi având Păleaţă ăsta, de se arată atât de prietenos şi de binevoitor?

Când mă despart de el, hop! şi Basu. Mergem împreună o bui.11 a de drum:

— Bine, măi Basule, să te laşi tu bătut de Attila? Tocmai tu? /. m, nu te mai recunosc.

— Sire, mai bine să schimbăm subiectul, mormăie el, lăsând <ti lui în jos.

— Nu te mai înţeleg deloc, parcă nu mai eşti tu.

— Mama!… geme Basu, gata să plângă. Înţelegi tu? A ajuns o» rrsetoare din cauza mea. Şi-a vândut tot, ca să mă ţină la şcoală. Şi a ruinat sănătatea, spălând rufe prin casele oamenilor, ca să-mi. În a ultimul ban, şi eu, în loc să

învăţ carte pe brânci şi să pun mâna pe o slujbă, m-am ţinut tot timpul de drăcovenii. Dar, se vede maba, n-am noroc… Tot degeaba…

— Basule, nu-ţi fie teamă… N-are să ţi se întâmple nimic.

— Las că ştiu eu ce m-aşteaptă!

— Nu mă crezi? îţi dau cuvântul de onoare.

— Dacă pierd anul, să ştii, Dima, că-l omor!

— Nu vorbi prostii!

— Îţi spun foarte serios… U omor şi mă omor. Ştiu acum 11A am isprăvit cu amărâta asta de viaţă. Mă duc la Şoimaru…

— Basule, copilule, începi să mă sperii. Lasă-le focului de găit duri negre! Tu nu-ţi dai seama ce-ar face mama ta? Ar pute.» 4 îndure o asemenea lovitură?

— Dima! strigă Basu, podidit de lacrimi. Scapă-mă de na paită, numai tu poţi să mă scapi! Ai un suflet de înger! Cum n. uln poţi să arăţi atâta prietenie unui ticălos ca mine?

Şi, spunând acestea, Basu mă îmbrăţişează în mijlocul şti a/II, fără să-i pese de trecătorii care ne privesc miraţi.

Exilat de la Leagăn

Când ajung la Leagăn, se stârneşte o larmă de nedescris. Băieţii aflaseră, între timp, de răzmeriţă şi care mai de care îmi cere a n*X* nume despre cele întâmplate.

— *Silentium*, arpetişti! Jos cu bolnava curiozitate, îi necăjea în curând, voi publica memoriile: opt volume a 500 de pagini, în total 4.000 de pagini.

— Haide, nu-ţi bate joc de noi!

N-am încotro: trebuie să istorisesc cum l-am pus pe Attila i u botul pe labe. Găliganu şi Corcoduş mă ajută.

După prânz, pe când stau de vorbă în sala de meditaţie cu un grup de legănişti, vine Zaharie şi mă

anunţă că sunt poftit la t au celarie.

— Te cheamă Pleaşcă, să-ţi facă morală. Ţine-te bine!

— Las pe mine, arpetişti!

Îmi potrivesc cravata, netezesc părul şi bat încet la uşă:

— Intră!

Domnul director şade pe fotoliul unde acum câteva zile tu» na preafrumoasa Lucile Desmoulins, pe care de-atunci n-am mai zărit-o. Se spune că e bolnavă de nervi şi că va pleca la Bucuroşi I, să se arate unui medic specialist.

— Uite de ce te-am chemat, Dima... începe cu obişnuita-i gravii. a e directorul Pleaşcă. Mi s-a spus că la liceu a fost o conspiraţie în mizată de dumneata împotriva profesorului Niculescu.

— Mă iertaţi, domnule director, n-am auzit încă de aşa ceva.

— Aţi avut de gând să-l linşaţi pe colegul meu, şi această fap-U v. t fi aspru pedepsită de autoritatea şcolară.

Am avut de gând să-l linşăm? Da, aşa ne-a declarat în cancelarie.

— De unde ştie domnul profesor ce aveam noi de gând să fa-n ni? Şi apoi, nicio lege nu ne poate pedepsi pentru gândurile i *m³* ne trec prin cap.

Eşti isteţ, Dima, dar asta e oarecum în dezavantajul dumitale.

— De ce, domnule director?

— Pentru că te bizui prea mult pe deşteptăciune şi faci lucrurime «ugetate, care te pot costa... cariera.

Nu înţeleg să abdic de la imperativele conştiinţei mele, pen-1111. i mi asigura o carieră. Prea m-aş înjosi, chiar faţa de mine însumi.

— Vezi, asta-i... Eşti prea tânăr, în faza eroică a tinereţii. Aici nu vă contrazic.

De aceea, ca mai bătrân şi ca profesor, am datoria să-

ţi tem) ic/ avânturile şi să-ţi deschid ochii asupra realităţii. Află că pântesorul Niculescu a cerut o anchetă şi sunt sigur că acest caz v, i ajunge la urechile ministerului. Îţi închipui deci ce te aşteaptă, în \pecial pe dumneata, care ai fost capul…

…conspiraţiei.

Da, da, al conspiraţiei… Vei fi eliminat din toate şcolile statului.

Dacă în aceste şcoli mai există dascăli de speţa domnului Niiilrscu, e foarte firesc să nu se mai găsească niciun loc pentru imnc.

Cred că m-am înşelat în privinţa dumitale. Eşti un element iau. periculos, dizolvant, şi regret că te-am primit aici. Prin fapii i\ dumitale, arunci o nemeritată discreditare asupra institutului.

I» rog să-l părăseşti în cel mai scurt timp! Eu îmi iau grija să-i mtinţ pe părinţii dumitale.

În acest moment se iveşte în pragul uşii Lucile Desmoulins, în «. ipi» t de casă. Ascultase convorbirea din odaia de alături şi venise să intervină. Aşadar, era cu adevărat bolnavă. Oare să li ut remuşcările atâta prăpăd?

— Nu! strigă ea cu glas sugrumat, ca o autentică eroină de 114 gedie.

— Dar, draga mea, se dezvinovăţeşte Pleaşcă, muind vot e. t, învinuit de o crimă, de ceva foarte grav…

— Nu! Nu! repetă tot mai imperativ arătarea din prag. Directorul cedează numaidecât, ca la comandă.

— Bine, dacă zici tu… Apoi, întorcându-se spre mine: Am în minat, poţi pleca, Dima.

Fireşte, aş putea să plec, dar, iacă, nu plec:

— Domnule director, nu vreau să vă fac dificultăţi. Mâine *a*\\ cel târziu poimâine mă voi muta de la institut.

— Ba ai să rămâi, Dima, insistă Lucile Desmoulins.

— Iertaţi-mă, doamnă directoare. În aceste condiţii,

nu pe >t *! mai stau.

— Te rog, Dima, n-o enerva, intervine Pleaşcă, aproape sper ut

— Dumneavoastră aţi provocat această discuţie, eu n-am nulii vină.

— Atunci, fa cum crezi, Dima, zice directoarea şi se retrage în odaia ei, închizând uşa.

De acord... Nu mă poate obliga nimeni să stau cu sila, însim. ţi-a de tolerat, de vreme ce plătesc atât de gras pensiunea. Înaint* de a pleca, îi cer directorului să mă învoiască toată după-ami. i/u, ca să-mi caut o gazdă în oraş.

— Cred că nici n-o să ai nevoie de gazdă. Va trebui să pleci de n dreptul acasă, la părinţi.

Nu-mi pierd deloc cumpătul:

— Până atunci, nu-i aşa, tot va trebui să locuiesc undeva.

— Bine, eşti liber după-amiază.

Îmi scrie un bilet de învoire, numai aşa, de formă, pentru că, dv fapt, nici n-am cui să i-l arăt: portar nu există, iar Rocoş, pedagogul, nici vorbă să se împotrivească.

Când mă întorc în sala de meditaţie, toţi legăniştii fac roata iit jurul meu.

— De ce te-a chemat Pleaşcă? mă întreabă Găliganu.

Bravi arpetişti, s-a împlinit sorocul: plec din Leagăn. Şi le Morisesc toată întâmplarea.

Mi se arată sincer consternaţi.

— Cum o să rămânem fără tine? Leagănul ne va părea pustiu, p. îi asit, un adevărat cavou...

— Lăsaţi „cavoul”, arpetişti, că vă obişnuiţi domniile voastre... Amil trecut cum aţi stat fără mine? Şi apoi, o să ne vedem destul îi des, că doar n-am dat ortul popii.

(Inhibzuiesc să mă duc mai întâi la Doña Bianca, s-o întreb dă-i \ mi ştie vreo gazdă şi, până voi găsi una, am să stau la dânsa.

Pe drum, în dreptul Teatrului Naţional, mă întâlnesc faţă în *\. \ cu Lidia. Aproape că n-o recunosc: e îmbrăcată într-un parii» \în de culoarea aramei, care o prinde de minune, iar pe cap h iartă o pălăriuţa cât podul palmei, încât tare mă mir cum se ţiii agăţată de părul ei cu reflexe roşcate. Pantofii sunt de culoare u i>ic, cu catarame la spate şi cu talpa de crep, de trei ori mai groasă d. i ăt trebuie. Oricum, fata ştie să se îmbrace şi orice pune pe ea i» i i i ide, fiindcă, afurisita, are un trup zvelt şi mlădios şi nu-i pasă di părerea altora.

Lume nouă! exclamă când mă zăreşte. Ce faci, de nu te mai «/i, trogloditule?

— Ce să fac, Dulcinee? învăţ carte pe brânci…

— Şi ăsta-i un motiv ca să nu mai dai niciun semn?

Ai dreptate, frumoasă Ligia: Vinicius al tău e un ticălos fai \ >creche; trebuie dat pe mâna lui Ursus, să-l muştruluiască puţin.

— Ce-i cu Vinicius şi Ursus? Nu înţeleg nimic.

— Ăştia sunt din *Quo Vadis*, romanul lui Sienckiewicz, deşii apto!…

Dă-le încolo de romane şi spune-mi mai bine ce faci. *Merci-bien*: m-au dat afară din institut. Asta-i ultima noutate. Ce institut? Nu mai stăteai la macaronara ta? Sunt plecat de acolo de la începutul anului. Acum caut o gazdă.

I.idia priveşte lung şi surâde:

Sărăcuţul de el! Caută o gazdă! Şi cum să fie gazda? Tineri-i.1.11 umuşică? Ştii ce? Vino la mine, şcolarule! Am o cameră, m-m-m!

— Eşti nebună? Ce-o să spună mama ta?

— Apoi, bobocelule, ai rămas cam în urmă cu politica:

nu mai stau la mama, de anul trecut. Am apartament propriu, exn a, pe strada Calomfirescu 48. Două camere, antreu, bucătărie – dt) şi nu gătesc acasă. Una dintre ele ţi-o dau ţie. Haide, vino, are’s. i lu’ o folie!…

— Dar, Lidi, nu-i ce-mi trebuie, eu caut pensiune compice.1 Trebuie să-mi serveşti şi masa.

— Ei, na… Mănânci unde nimereşti: la birt, la lăptărie.

— Ba nu, zău, Lidi, ar fi teribil să locuim împreună, dar gândeşte-te că sunt încă elev. Dacă vine tata şi află unde mi-am în stalat reşedinţa?

— Of, guguştiuc prostănac, uiţi că eu ţi-am fost profesoa 1 \ de amor? Îmi pare rău că nu putem face o afacere. Ştii ce? Vino diseară pe la mine! Acum mă grăbesc, să nu întârzii de la slujba

Lidia pleacă, şi câteva minute îi urmăresc mersul cu mişcau grăbite şi semeţe. Pe stradă, trecătorii sunt rari la ora asta. Totuşi, nu e bărbat să nu întoarcă magnetic capul după ea. Aş putea să reiau legătura, fără a mă angaja într-un proces de conştiinţă. Pe Lot le u iubesc spiritual, ceea ce înseamnă comuniune înaltă de gânduri şi de sentimente, iar pe Lidia o iubesc fizic, sau, mai bine zis, o prele 1 altora. Aşadar, amândouă zboară la altitudini atât de diferite în orbita mea, încât nici nu poate fi vorba de o comparaţie între cu

Obsedat de aceste gânduri, ajung la fosta mea gazdă, Doña Bianca.

— Ce-i cu tine, sire? mă întâmpină îngrijorat Magotu. S-a în tâmplat ceva, cumva?

— Până acum, nimic… Dar nu-i timpul pierdut. Deocamdat *a* trebuie să plec de la Leagăn şi n-am unde.

— De ce nu vii să stai la noi?

— O să stau până mi-oi găsi o gazdă. Ce face Doña Bianca

— Doarme… dar trebuie să se trezească… s-a culcat de un ceas

— *Mia Bambina* unde e?

— Uite-o!

Lotte tocmai se apropia, subţire şi uşoară, abia atingând pământul. Când mă vede, tresare şi o roşeaţă vie îi colorează obrajii.

— Bună ziua, domnule Dima, ciripeşte emoţionată, întinzân-Iti mi mâna.

Apoi, zăpăcindu-se, îi dă mâna şi lui Magotu, ca şi cum ar fi musafir. Magotu face o reverenţă caraghioasă, îi sărută mâna, apoi n duce la frunte, ca pravoslavnicii.

— Am auzit că la liceu a fost revoluţie şi dumneata ai…

— Exact: am dărâmat Bastilia… Eu făceam pe Robespierre, Hasu pe Danton, Magotu pe Fouché…

— Nu vă e frică de ghilotină? Singurul care a nimerit-o e Fouhe…

— De ce, *Mia Bambinai* întreabă Magotu.

— Pentru că a supravieţuit Revoluţiei.

— Nu mai ţin minte chestiile astea. Am făcut Revoluţia Fran\ «va anul trecut.

— Pagubă-n ciuperci, Magotule… Dar, ia spune, Dima, ce veşti în aduci?

— Nu tocmai bune. Am fost, deocamdată, exilat de la Leagăn.

— Serios?

— Foarte serios. Însă nu cu unanimitate de voturi: 50% pentru îi S0% contra. Partea bărbătească a fost contra, iar partea feme-lască pentru.

— Nici nu era nevoie s-o spui: întotdeauna partea femeiască \ i-a cântat în strună, remarcă Lotte cu o uşoară ironie.

— Din cauza balotajului, hotărârea am luat-o eu. Şi

acum sunt la căutarea unui adăpost. Până atunci, prea nobilă marchiză, vă rog să mi oferiţi ospitalitate sub acoperământul vostru.

— Nobile conte, castelul nostru vă stă la dispoziţie şi se mândicete de cinstea pe care i-o faceţi, alegându-l ca azil pentru ilus-11 a voastră persoană, răspunde Lotte, făcându-mi o reverenţă de mată frumuseţea.

— Valet, mă adresez lui Magotu, aveţi grijă să-mi sosească bagajele înainte de asfinţitul soarelui!

— Prea bine, domnule conte, face Magotu, plecându-se adânc.

— Frumoasă marchiză, îmi permiteţi să vă ofer braţul? Aş dori să vizitez apartamentele pe care mi le-aţi rezervat.

— Profund încântată, exilatule conte! Vă voi conduce personal.

Îi dau braţul lui Lotte, care îmi strecoară prin îndoi tura coti 11111 o mânuţă subţire şi catifelată. Magotu ne urmează respectuos, va câţiva paşi, trudindu-se să poarte două geamantane imaginare.

După ce intrăm în casă, pufnim în râs. Şi râzi, râzi... Din cai 1/4 zgomotului, Doña Bianca se trezeşte din somn şi-l face pe Magot 11 cu ou şi cu oţet. El începe să plângă, de ţi se rupe inima. Eu şi <.11 Lotte, care ştiam că se preface, ne prăpădim de râs, dar mai tan decât toţi râde gazda. De la un timp, râsul nostru se transforma într-o cascadă de sughiţuri.

Atraşi de gălăgie, vin şi ceilalţi, Zgârâ şi Cuviosul Gigi. Rezu I tatul e, ca de obicei, acelaşi: Doña Bianca trimite să aducă din pivniţă două sticle de vin vechi, de Drăgăşani.

— A venit Cotnarul! chiuie Magotu şi, căzând în genunchi, face câteva mătănii, apoi sărută cu evlavie gâtul sticlelor.

Mica petrecere, iscată pe neaşteptate, ţine mai bine de o 01 a Doña Bianca mă întreabă cum s-a petrecut răzvrătirea de la liceu şi zice că n-am procedat bine. În orice caz, e bucuroasă să mă găzduiască o săptămână-două, chiar până la sfârşitul anului, deoarece camera mea a rămas liberă.

Mă întorc la Leagăn să-mi iau bagajul. Într-un fel, îmi pare bine că plec: stăteam acolo cu încă trei băieţi în odaie şi, din cauza asta, nu era chip să citesc o carte. M-apuc să împachetez. Corcoduş şi Găligani 1 mă ajută. În câteva minute, cufărul şi cele două geamantane sunt gai.» îndopate cu lucrurile mele, puse claie peste grămadă. Corcoduş, cai e s-a dus să aducă o trăsură, se întoarce... O droaie de băieţi se înghesu le, cărând bagajele, dar mai mult se încurcă unii pe alţii.

— Vă las cu bine, arpetişti! Trăsura porneşte acoperită de urale.

O sculptură de Canova

Lotte mă întâmpină foarte îngrijorată:

— Unde ai fost? De ce ai întârziat atâta?

— Abia am scăpat de la Leagăn. Încă nu venise Pleaşcă, şi trebuia să aranjez socoteala cu el.

— Vino să iei masa! Ţi-am oprit de mâncare.

— Mulţumesc, Lotte, dar am mâncat.

— Unde?

— La Leagăn.

Fata se uită lung la mine şi tace.

— Doña Bianca nu-i acasă?

— E la teatru. A luat încă de alaltăieri o lojă la *Apus de soare*) \ a plecat cu băieţii.

— Tu de ce nu te-ai dus?

— Te aşteptam pe tine... Abia am reuşit să scap, pretextând i-a mă doare capul.

— Ce drăguţă eşti! şi o sărut pe frunte. Atunci s-ar

zice că mntem singuri-singurei în toată casa?

— Nu tocmai singuri. Mai e şi Smaranda.

— De ea nu mă sinchisesc.

Vorbeşti de lup, şi lupul la uşă. Fata vine ca s-o anunţe pe Lotte t a baia e gata.

— Bine, Smarando, poţi să te duci la culcare. Lotte se aşază pe un scaun şi-mi arată şi mie unul.

— Dar nu faci baie? o întreb.

— De vreme ce ai venit, renunţ.

— Nu, draga mea, n-ai niciun motiv să renunţi. Apoi adaug, m. îi mult în glumă: Ştii ce? Hai să facem baie împreună!

Lotte ridică privirile mirată, de parcă n-ar fi auzit bine. Faţa ei %* acoperă cu o roşeaţi vie. Apoi pleacă în jos capul şi nu spune o vorbă.

I) ieşi îmi dau seama că o jignisem, totuşi, pradă unei porniri ne-Imneşti, stărui mai departe:

— Serios, Lotte... ne închipuim că suntem la Lido, Veneţia. Ea se ridică brusc în picioare şi, privindu-mă ţintă în ochi, mă

Retează:

— Grig, ce înseamnă asta? Nu ştii ce spui! îi apuc amândouă mâinile şi i le strâng tare:

— Vreau să te văd goală, înţelegi tu?

Ea se smuceşte furioasă şi întoarce capul cu o strâmbătură:

— Lasă-mă!

Dar nu-i dau drumul din cleştele mâinilor, oricât s-ar zbat»

— Spune-mi, Grig, ce-i cu tine? Ai înnebunit sau eşti beat? I cunosc după ochi că nu eşti în toate minţile.

Cred şi eu. Simt o euforie care-mi scaldă fiinţa într-o baie plăcui.1

— Nici nu vreau să fiu în toate minţile, pentru că sunt

nebun după tine. Nu-ţi cer decât să te văd goală. Atâta tot. Poftim, renunţ la baie.

Doar rostesc *cuvântul goala*, şi mă simt copleşit de o voluptai» negrăită, dar când voi vedea-o în realitate? apoi adaug o motiva 1 neroadă:

— Eşti logodnica mea, şi în curând vei fi soţia mea: dacă ai vreun defect pe care nu-l cunosc?

— Ei bine, am, ţipă Lotte. Am toate defectele din lume. Râu dul trecut mi-ai cerut să-ţi dovedesc că sunt aptă să devin mama. acum vrei să mă vezi goală şi mâine-poimâine cine ştie ce-ţi mai trăsneşte prin cap.

Îi spun foarte împăciuitor, cu glas domol, ca să-i potolesc furia

— Ţin ca soţia mea să aibă un trup desăvârşit, fără niciun cu sur. Te rog, Lotte, nu-i o grozăvie ceea ce-ţi cer, trebuie să mă înţelegi. Un bărbat e cu totul altfel, are ciudăţeniile lui. Haide, nu te împotrivi. Am credinţa că vei trece strălucit examenul. N-ai niciun motiv să te temi.

— Isprăveşte odată cu prostiile! strigă ea, bătând din picior. Mă înfurii mai tare. Ei bine, vreau cu orice preţ, cu orice risc.

cu orice primejdie, s-o văd goală. Chiar dacă ar trebui să se seu funde pământul din cauza asta.

— Nu sunt prostii, Lotte, nu lua lucrurile atât de uşor. Tu nu-ţi dai seama unde pot să ajungă. Vrei să ne certăm din nou, la rândul trecut? Îţi aduci aminte cât am suferit şi unul, şi celălalt?

— Tocmai din cauza asta trebuie să fii mai înţelegător.

— Înţelegător? Dar pentru numele lui Dumnezeu, ce-ţi cer. Să faci o crimă? Să furi? Spune!

— Termină, Grig, înţelegi, termină!… Altfel, nu ştiu ce se întâmplă.

— Bine, am terminat. Dacă simţi că nu poţi face un

sacrificiu atât de neînsemnat pentru mine, înseamnă că nu mă iubeşti... ca nu mai iubit niciodată, şi tot ce s-a petrecut între noi n-a fost ilrcât un simplu joc...

— Taci... nu profana dragostea noastră! strigă ea, rănită. Ce-i e mi să mor şi mă arunc în lac, unde-i apa mai adâncă. Dar nu-mi icre... asta.

— Nu-ţi cer moartea ca o dovadă a iubirii, ci o nimica toată. Iu nu vrei nici atâta. Bine, Lotte, acum ştiu... sunt lămurit...

— N-ai idee ce încântată mă simt...

— Tocmai. Aşa că cel mai bun lucru e să ne despărţim, cu un» e.is mai devreme, decât...

— Spune-mi, ce ţi-a venit? Cine ţi-a băgat în cap sminteala asta?

— Eşti copilă încă şi nu poţi pricepe sufletul unui bărbat. De in cea îi dai zor mereu cu ce mi-a venit, ce mi-a venit. Uite-aşa, mi-a venit, şi gata!

— Aşa trebuie să fie bărbaţii? Asta le cer ei fetelor?... încep să ţip furios:

— Dar ce? Ce crezi tu?

Ea păleşte brusc, şi o clipă mă bate gândul că argumentul acesta o convinsese.

— Nu pot... Nu pot... După ce ne căsătorim, voi vedea... Nu) fiu încă...

— Nu, acum! Acum! Uite, mă duc în odaia mea şi te aştep*t* în < >lo. Dacă nu vii într-un sfert de oră, goală sub capot, plec – şi totul’s. i sfârşit. Gândeşte-te bine: un sfert de oră! Atât, şi nimic mai mult. Apoi, aducându-mi aminte de o frază citită undeva, adaug: Nu uita că marele eveniment al dragostei este clipa când goliciunea iubitei se relevă bărbatului.

Îmi pare rău că i-am debitat cugetarea asta: prea sunase fals şi undent. Plec repede în camera mea şi o las buimăcită în mijlocul uilrageriei. Mă uit la ceas: e exact 9.

Prin urmare, la 9 şi 15 minute ixpiră ultimatumul. Arunc haina pe un scaun şi mă trântesc în pat, pudă unui neastâmpăr tot mai greu. Simt cum mă apasă puţin 11 înştiinţa. îmi dau seama că forţez prea brutal lucrurile. Pe Lotte nu trebuie s-o pun în aceeaşi balanţă cu Lidia sau cu alte femeiuşti iiiteapa ei. Pentru Lotte, ca să apară goală, ca Mona Vanna, sub mantia de mătase, când s-a dus în cortul lui Prinzivall, poate să însemne un sacrificiu mai mare decât viaţa. Dar demonul caic t* cuibărit în mine nu-mi dă pace o clipă. „Stăruieşte şi vei izbuti, până la urmă. O fată care iubeşte este toată o jertfă pe altarul dragostei".

În definitiv, chiar Anatole France spune că nu se poate du goste fără puţină senzualitate. Atunci?

Mă uit din nou la ceas: 9 şi 17 minute. Trecuse, aşadar, sici tul de oră, şi Mona Vanna nu se arată încă în cortul lui Prinzivall S-o mai aşteptăm puţin, poate i-o veni gândul cel bun.

Mai trec zece minute, lungi, nesfârşite.

Sar din pat şi trec în sufragerie. Lotte nu mai e acolo. S-o fi retras în camera ei? Mă apropii de uşă şi văd lumină pe dedesubt E înăuntru. La început, voiam să bat în uşă, dar mă răzgândea Apăs uşor clanţa şi intru ca un hoţ, păşind în vârful picioareloi

Lotte stă pe un scaun, dinaintea mesei de lucru înţesată în cărţi, şi parcă doarme, cu capul sprijinit în coate.

— Am venit să-ţi spun adio! îi şoptesc din dreptul uşii.

— Nu! Nu! ţipă ea şi, ridicându-şi brusc capul, se întoanr spre mine. Are ochi roşii de plâns.

— Fata mea, cât te iubesc! exclam înduioşat de starea în cuc se găseşte din pricina mea şi, cuprinzând-o în braţe, o lipesc <*l* mine şi-o acopăr cu sărutări pe ochi, pe gură, pe gât. Ea îmi întoan e sărutările şi tremură toată.

Când potopul îmbrăţişărilor încetează, observ că Lotte cui picioarele goale. îşi descălţase pantofii şi-şi scosese ciorapii. Pun urmare, tot avusese gândul să se dezbrace, dar nu reuşise să meargă până la capăt.

Ei bine, voi continua eu, îmi pun în minte, fără s-o întreb.

Şi încep s-o dezbrac încet, grav, fără grabă, aşa cum marii preoţi de odinioară oficiau slujbele divine. Îi scot mai întâi tricoul de lână şi-l depun cu grijă pe spătarul scaunului; apoi îi trag rochia peste cap. Ea, în loc să se împotrivească, mă ajută, docilă, resemnata, cu privirile în pământ, ridicând mâinile în sus ca s-o eliberez de veşmânt. Rămâne într-o cămăşuţă scurtă, roz, care-i ajunge pana deasupra genunchilor. Îmi aduc aminte că până aici am văzut încă din prima zi când am călcat pragul casei Doñei Bianca, deschizând uşa din greşeală.

Apuc poalele cămăşuţei şi dau să le trag în sus, dar Lotte se lipeşte de mine, încercând să-mi paralizeze mişcarea.

Prind de veste că o scutură un tremur ciudat.

Mai aştept câteva clipe. Ea se uită speriată parcă, spre uşă, de-ţi nu ne ameninţă nicio primejdie. Doña Bianca nu poate să se întoarcă de la teatru înainte de ora 11, iar Smaranda s-a dus la ulcare. Totuşi, mă precipit spre uşă şi răsucesc cheia în broască.

Îi trag cămăşuţă în sus. Aud, ca prin vis, o şoaptă:

— Mai stai o clipă!

Parcă ar fi zdrobită de oboseală şi vrea să mai răsufle puţin, îi la pe voie, mai aştept o frântură de timp. Respiră greu, pieptul îl saltă pripit, cum face inima unei vrăbii când o ţii în palmă. A treia îmi şi nu mai spune nimic. Îi scot cămăşuţa şi o anin tot de spete. i/. a scaunului. Sânii ei micuţi ies speriaţi la iveală, ca două păsărici llic, cu ciocurile roze.

I.otte e goală ca o sculptură de Canova, atât pare de fină şi de şi. tţios dăltuită. O sorb lacom cu ochii măriţi de uimire, apoi v i cau s-o contemplu de la depărtare, măcar de la câţiva paşi, ca s-o *i* nprind toată şi s-o fixez în memorie cât voi trăi. Dar ea nu mă lisa, se lipeşte de mine, mă înlănţuie cu braţele şi nu-mi dă drumul. Ai unei o mângâi uşor pe catifeaua pielii, pe rotunjimile făpturii; l aşa izbutesc s-o reconstitui şi s-o văd tactil.

I – aş striga în urechi că-i o minune, aş certa-o că mi-a ţinut as-4 unse comorile ei, dar rămân mut, paralizat. Lotte izbucneşte în Iuţi iote şi plânge atât de sfâşietor, încât aproape mă sperii.

— Taci! Nu plânge… îi şoptesc sugrumat şi, luând la nimereala un veşmânt, îi acopăr, stângaci, trupul de marmură vie.

Ea se aşază, ca halucinată, pe marginea patului, îşi înfundă capul în perne şi plânge tot mai dezlănţuită.

O las acolo, inundată de lacrimi, şi fug ca un hoţ care i-a furat toată bogăţia.

O umbră de tristeţe se aşterne peste biruinţa mea. E oare golul visului împlinit? Nu-mi dau seama. îmi pare rău că m-am pur-I at atât de brutal cu Lotte, impunându-i voinţa, în loc să las lucrurile în\ se desfăşoare firesc.

Astăzi am avut o zi bogată în evenimente: revelaţia goliciunii iubitei, exilul voluntar de la Leagăn şi, în cursul dimineţii, mii noastră revoltă. Hm, aproape uitasem de ea: mi se pare atât» l» îndepărtată, parcă s-ar fi petrecut acum o lună.

În câte avem astăzi? 21 octombrie. Trebuie s-o însemn în 1.1 tastif. Se împlinesc cinci luni şi trei zile de când am sărutat-o pe Lotte pentru întâia oară, în sala de consultaţii la Spitalul Filanin > h. i îmi trece prin minte: ce-ar fi dacă aş avea-o pe Lotte? Gom gândul aproape cu spaimă. Nu, hotărât lucru, ea îmi inspira 1 rit mai curate

simţăminte, avânturi nobile, ancorări în ideal, ascensiuni ameţitoare. Aş vrea să fac pentru ea vitejii neasemuite, s-o a >a de orice primejdii cu preţul vieţii şi s-o cresc ca pe copila ine*, senină şi neprihănită.

Ah! abia aştept să întemeiem Grigorida, ca să-i aştern o (aii la picioare!

Când toată firea doarme

A doua zi mă trezesc în revărsatul zorilor, asudat tot.

— Sări, Rocoş, s-a sinucis directoarea! strig buimac încă dt somn, crezându-mă în patul de la Leagăn.

Am avut un vis îngrozitor cu Lucile Desmoulins, din cin nu-mi amintesc decât o frântură. Se făcea că, după groaznica nu-a destăinuire, fugise în pod şi, cuprinsă de remuşcări, se spânzuraşi chiar în locul în care odinioară îl găsisem mort pe Şoimaru, şi parcă o săptămână toată lumea o căutase şi nu mai dădea de urma ei, până când eu, urcându-mă în pod, o văd agăţată de grindă, < 11 picioarele încălţate în pantofi uriaşi, bălăbănindu-se ca bătută dr vânt. Atunci, am alergat pe scări, ţipând de groază: „Sări, Rocos, s-a sinucis directoarea!” Şi, în clipa aceea, m-am trezit.

Duc mâna la piept: inima îmi bate vijelios şi tot trupul e sloi de gheaţă. După ce mă liniştesc, iau ceasul de pe noptieră: arata 4 şi jumătate. Nu ştiu de ce mi se pare că trebuie să fie 12. Până la ziuă, aş putea să mai trag un pui de somn. Mă culc din nou, dai nu-i chip să mai adorm. îmi amintesc de cele petrecute aseară eu îi itte. Am fugit din odaia ei, fără să-i spun măcar un cuvânt. Ce-o li i rezând despre mine? Sar repede din pat şi m-apuc să-i aştern un i.w.iş. Mai întâi, o rog să mă ierte că am ţinut s-o contemplu goală, il. îi nu puteam altfel. Pe urmă, o copleşesc cu laude. Între altele, ti scriu că la Galeria Borghese din Roma am văzut o sculptură de

Inova, înfăţişând pe Paolina Bonaparte, sora lui

Napoleon. Numai această operă de artă se mai poate asemui cu minunatul ei iiup. Şi dacă marele Canova ar trăi şi ar vedea-o, desigur, ar fi în eterat s-o imortalizeze în marmură pe ea. Închei, mărturisindu-i i-a mă simt cel mai mândru dintre îndrăgostiţii de sub soare, câtă vicine sunt alesul ei.

Când isprăvesc de scris, aud un fâsâit uşor: ceva alb se strecoară ui) uşă. Trebuie să fie o scrisoare de la Lotte. Şi mi-o aduce cu în uptea-n cap. Deschid repede şi o zăresc ca o umbră, pe silita. Era

u pe-aci să sloboadă un ţipăt de spaimă, dar spaima îi încleştează tţui a. O apuc de mână şi o trag în odaia mea.

— Ce este? Ce vrei? Nu dormeai? mă întreabă ea buimacă.

— Cum să dorm? Stai o clipă, vreau să-ţi dau şi eu o scrisoa-n Chiar acum am terminat-o. Uite!

I.otte ia plicul în mână şi faţa toată i se acoperă de zâmbet:

— Şi tu mi-ai scris? Asta-i tare ciudat: ne scriam unul altuia în acelaşi timp. Ce prostuţ eşti!

— De ce? fac mirat.

— Că-ţi pierzi nopţile din cauza unei fete urâte.

— Da, urâtă ca Zâna-Zânelor… Dar tu de ce-ţi pierzi nopţile ilm cauza unui… Făt-Frumos?

Încăpăţânat ca un catâr. Ne sărutăm. E în capot şi simt cum îi clănţăne dinţii.

— De ce tremuri aşa?

— E frig aici, la tine. Soba s-a răcit de tot.

Ştii ce? Hai să ne vârâm în pat, doar zece minute, nu mai mult. Să Vezi cum ai să te încălzeşti. Dar să nu spui nu… Zău, te oi-*! Vrei?

— Nu stăm mai mult de zece minute?

Îţi jur că nu.

Atunci… bine.

Sunt de-a dreptul uluit că acceptă fără împotrivire, ca şi <… uni ceea ce-i cer ar fi cel mai firesc lucru.

Întorc cheia în broască şi sting lumina. În timpul acesta, Lom se urcă în pat, iar eu îmi fac loc lângă ea, sub plapumă.

— Ce ai? Parcă tremuri mai tare?

— Nu ştiu. Mi-e frică…

O îmbrăţişez strâns la piept şi mă simt năpădit de o duioşir \\ ră margini, care îmi dă aripi.

— Lotte, draga mea copilă, încă nu-ţi dai seama cât de nmh te iubesc. Şi marea dragoste e întotdeauna plină de avânturi nobil*” şi de simţăminte curate. Uite, chiar dacă am dormi împreună o mir şi una de nopţi, tot nu m-aş atinge de tine. De aceea, nu te mai tem*” aşa, te implor. Mă cobori chiar în propriii mei ochi.

— Grig, am toată încrederea. Poţi să faci ce vrei cu mine. În iubesc atât de mult, încât nu-mi pasă de nimic. Şi mai ales dup») ce m-ai văzut aşa! Dacă vreodată n-o să-ţi mai plac, mă otrăvcM şi am isprăvit… Sunt hotărâtă, să ştii…

— Scumpa mea, ce gânduri îţi vin în căpşorul ăsta prosiuţ Vom fi mereu cuminţi, până la căsătorie, şi chiar după căsătoi u\ cât vrei tu…

Cum mă sărută Lotte pentru cuvintele astea şi câtă recuno) ţintă îmi arată prin îmbrăţişările ei fierbinţi!

Vorbim de ţara noastră vrăjită, de Grigorida visurilor noast te Chiar în prima zi, când vom pune piciorul pe pământul fagădiiinţei, începem nunta, care trebuie să ţină o lună încheiată, şi m. îi şi ca în basme.

Cele zece minute au trecut demult. La 5 şi jumătate, Lotte, cu toată părerea de rău, se scoală şi se furişează în odăiţa ei, după ce îmi făgăduieşte că va mai veni. I-e frică să mai întârzie, din cauza maică-sii, care se trezeşte, de obicei, la ora 6 de dimineaţa

După plecarea ei, m-apuc să citesc scrisoarea pe care mi-a strecurat-o sub uşă: e cea mai fierbinte declaraţie de dragoste, Lotte îmi scrie, ceea ce, de altfel, îmi spusese şi prin viu grai, că viaţa ei îmi aparţine „pe vecie”. Dacă, totuşi, voi avea cruzimea s-o pa răsese vreodată, o va curma fără nicio ezitare.

lucruri care s-au spus mereu, de când e lumea. Dar mie mi se umezesc ochii şi mă trece un fior. Parcă mi-e frică de atâta dragoste!

Mă culc din nou şi adorm fericit. La 7 şi jumătate, mă trezeşte Magotu cu bătăi puternice în uşă. În câteva clipe, sunt îmbrăcat şi pornim împreună la şcoală. Aş fi vrut s-o văd pe Lotte, dar ea plecase mai-nainte.

Afară – o zi mohorâtă de sfârşit de octombrie. Cerul, vânăt ca plumbul, parcă mă apasă pe umeri, iar burniţa care se cerne neconn nit îmi îngheaţă până şi oasele.

În clasă e cald şi bine – o atmosferă vioaie, ţesută din voioşia noastră care vrea să înfrunte vitregia naturii. Colegii arată veseli p senini, parcă n-ar plana nicio grijă asupra noastră.

Cum mă vede, Păleaţă vine la mine.

— Ei, ce veşti mi-aduci? îl întreb.

lini spune că Attila ar fi declarat în cancelarie că ne-am răzvră-111 toată clasa împotriva lui şi am vrut să-l linşăm. A făcut chiar o ni lamaţie lungă cât o zi de post şi i-a dat-o directorului Michiduţă.

Într-un cuvânt – nimic nou. Toate acestea le aflasem cu ocazia balotajului de la Pleaşcă. A, uite-i pe Găliganu şi pe Corcoduş, nu mai intră pe uşă. Le fac semn să se apropie.

— Ce mai e nou pe la Leagăn? îi întreb, cu gândul de a afla veşti în spre Lucile Desmoulins.

— Ce să fie? Directoarea noastră umblă cu acte de „pauptate”: cică s-a îmbolnăvit şi a plecat la Bucureşti,

răspunde flegmatic Găliganu.

— Serios? Ce-o fi având?

— Are igrasie la mansardă, voievoade, asta e, mă lămureşte (orcoduş, râzând cu toată gura.

Prima oră avem germana. Laiţă intră lung şi deşirat ca Don (mijote, îi scoate la lecţie pe Niculescu (Esculap) şi Nenciulescu, apoi ne ţine o dizertaţie despre Schiller. Nu pomeneşte nimic despre întâmplarea de ieri, parcă nici n-ar fi aflat de ea.

În ora a doua, la chimie, se întâmplă la fel. Într-a treia, însă, vine ducctorul liceului, Michiduţă, şi, oprindu-se lângă catedră, ne i uvântează:

— Mi s-a adus la cunoştinţă *incidentul de* ieri…

„Hm! stăm bine, gândesc eu: Michiduţă nu califică drept ic beliune punerea cu botul pe labe a lui Attila, ci numai *incident…*”

— Nu am cuvinte, urmează el, să calific purtarea voastia Domnul profesor Niculescu mi-a înaintat o reclamaţie despic gravele injurii pe care le-a avut de suferit. În consecinţă, am con vocat conferinţa profesorală, care va judeca cele întâmplate. Mâtnr după-amiază, sâmbătă, veţi fi cu toţii prezenţi la şcoală, pentru anchetarea cazului. Nimeni nu trebuie să lipsească. Vinovaţii voi fi pedepsiţi exemplar.

După ce rosteşte această interesantă alocuţiune, pleacă repede Magotu, după câteva minute, intră ca o furtună în clasă:

— Fraţilor, au adus nişte lemnărie în curtea liceului, să ştiţi i *A* ne ridică o ghilotină!

Mai toţi izbucnesc în râs. Tarzan îi dă replica:

— Tu eşti singurul care n-ai ce pierde…

— De ce? face Magotu mirat.

— Fiindcă n-ai cap.

Se stârneşte alt val de râsete. Şi aşa o ducem într-un

râs, până la amiază. Zău, nu-i a bună!

Masa de prânz e, de asemenea, veselă. N-am văzut-o pe Lotte de azi-dimineaţă, de când s-a furişat din patul meu, şi totuşi mi-e doi de ea. Uite-o că vine. Poartă o rochiţă în carouri şi-i fermecătoaic cu ochii micşoraţi de nesomn. Râde cu poftă de orice şi n-o încape toată casa, aşa aleargă încoace şi încolo, ca o iadă zburdalnică.

Îi povestesc chestia cu Michiduţă şi cu ancheta.

— Dacă vă elimină, nobile conte, ce faceţi? mă întreabă ea.

— Mi se pare, frumoasă marchiză, c-o să pun cruce şcolii. Ea pufneşte în râs şi-i văd două şiruri de perle strălucitoare.

— Şi mie mi se pare tot aşa. Ce-o să zică preafericitul vostru tata?

— În cel mai bun caz, va binevoi să mă dezmoştenească.

— Ooo! Conte! Dar veţi rămâne sărac lipit…

— Şi ce-i cu asta? Mă voi însura cu senioria voastră, frumoasă marchiză, care sunteţi o comoară, şi voi devenit din nou bogat.

— Dar eu nu mă mărit cu un… dezmoştenit…

— Dezmoştenit? Uitaţi, marchiză, de regatul Grigoridei care V.i stă la picioare?

— Ooo, sire, iertaţi, sunt prea zăpăcită de amor! şi fuge ca o ivarlugă.

O strig din urmă; ea se întoarce repede şi face un botişor ne-tiumerit.

— Apropo de amor, frumoasă marchiză: nu-I daţi uitării pe fetiţ itul suspinător la graţiile voastre şi vizitaţi-l cât mai des în vâslele lui apartamente. Reţineţi un amănunt important: de-acum tiuinte, doarme cu uşa descuiată şi oricând sunteţi binevenită în bi. iţele sale.

1. otte roşeşte toată şi-şi lasă privirile-n pământ. Apoi

fuge din iit» u, lăsând în urmă o mireasmă de floare proaspătă. Gazda se apropie şi se amestecă în discuţie:

— Să nu-ţi fie frică, Dima, am să-i vorbesc directorului.

— Nu-i nevoie, Doña Bianca, zău nu-i nevoie. Cauza noastră f prea dreaptă ca să mi se întâmple ceva rău. Nu trebuie nicio Intervenţie. Michiduţă ar crede că sunt vinovat...

— Totuşi, nu strică să pun o vorbă...

— Nicio silabă, nicio literă măcar. Zău, vă rog! Eu ştiu ce spun.

— Nici nu mă-ndoiesc. Eşti infailibil... la vârsta dumitale...

Secretarul general în inspecţie

A doua zi după prânz, avem ancheta *incidentului*. Plec la liceul îi vreo douăzeci de minute mai devreme. Şi în dreptul res-l. uiumului Jiul dau cu ochii de un Cadillac elegant, cu amândouă capacele ridicate. Şoferul roboteşte mereu la motor, încearcă ia învârtă manivela, dar automobilul nu vrea să pornească din loc.

Mă apropii şi urmăresc cu atenţie truda zadarnică a şoferului. I trebuie să fie tare nepriceput: nu-i pentru oricine meseria asta.

— Nu-i aici buba, îi spun, după ce cercetez fişele... N-ai o păi u i a, să mă vâr sub maşină?

Şoferul, văzând că mă pricep, scoate un pled soios şi mi I în tinde. În acest timp, un bărbat înalt şi bine legat, de vreo 50 de. mi, coboară din maşină.

— Numaidecât o pornim, îl asigur, fără să ştiu cine e, ci îi cum aş fi obligat cu ceva faţă de el.

Îmi scot mantaua şcolărească, aştern pledul şi mă vâr sub v.1 roserie. Un şurub de la axa cardanică e puţin slăbit şi din cauza a\i 4 nu mai face contactul. Şoferul îmi dă cheia, strâng bine şurubul în ghivent şi ies de sub maşină

cu hainele pătate de noroi şi tli ulei. Învârt o dată manivela şi motorul porneşte la sfert.

— *Alinghtl* E totul în regulă! Şi în gând: „Valea să trăiaso!

— Bravo, tinere, te văd priceput... Cu ce să te recompense”.

— Cu nimic. Dacă vreţi seamă duceţi până la liceu, v-aş fi fo’.it te recunoscător.

— Bine, suie-te. Ţi-ai cam pătat hainele.

— Nicio pagubă. Ies la spălat!

Proprietarul maşinii îmi arată să urc lângă şofer, dar mă fac 1 \ nu pricep şi, deschizând portiera, mă instalez comod pe caiu peaua din spate, alături de el.

Nu spune nimic de îndrăzneala mea: mă cântăreşte doar ui coada ochiului, şi atâta tot. Sunt serviabil, îmi plătesc singur t. u răţătoria chimică, dar în postură de slugă nu-mi place să poze/ 11 fac semn şoferului s-o ia la dreapta.

— Eşti elev? mă întreabă el.

— Da.

— În ce clasă?

— Într-a VIII-a. Mă cheamă Grigore Dima. Dar pe dumno voastră?

— Mătăsaru, Nicolae Mătăsaru.

— Profesorul Mătăsaru de la Universitate?

— Da, eu...

— Dar dumneavoastră sunteţi şi secretarul general al Miim terului Şcolilor, nu-i aşa?

— Mda, sunt şi asta, surâde cu satisfacţie că a fost recunoscut

— Vă credeam mai bătrân, cu barbă mare şi foarte distant.

— Te-am dezamăgit, tinere?

— O, dimpotrivă... Sper să fim în curând prieteni.

— Să sperăm. Mi-ar părea bine.

— Nu ştie nimeni că sunteţi în localitate?

— Nu-mi place să-mi anunţ inspecţiile.

— Tot aşa aş proceda şi eu, dacă aş fi în locul dumneavoastră.

— Văd că ne înţelegem, surâde el.

— Desigur că o să inspectaţi şi liceul, nu-i aşa? Şi celelalte ţioli din localitate?

— Pentru asta am venit.

— Ştiţi, aţi nimerit bine. Tocmai avem o anchetă la liceu. Attila 4 l. u ut o reclamaţie împotriva noastră…

— Cine-i Attila?

— Scuzaţi, m-a luat gura pe dinainte. E vorba de domnul proli – or Niculescu, de istorie. Dar am ajuns la liceu.

— Stai o clipă, mergem împreună!

— Începeţi chiar cu şcoala noastră? Nu mă aşteptam. Ce bine».1 potrivit că am avut acelaşi drum. Se întâmplă uneori coincile uţe de-astea, bizare…

Nu-mi răspunde. Coborâm amândoi din maşină şi pătrundem im urtea interioară a liceului. Colegii mei sunt acolo, răsfiraţi în i upuri-grupuri. Stau în bătaia soarelui călduţ şi discută. Magotu lui nează, dar cred că înaltul funcţionar nu l-a observat, fiindcă e îndemânatic şi ştie să se ferească. Când mă văd cu o persoană neiunoscută, unii se miră, alţii îmi zâmbesc cu înţeles. îmi vine» l le strig tuturor:

— Măi şcolari păcătoşi, staţi drepţi ca la armată, că trec cu priei> tud meu, secretarul general al Ministerului Şcolilor. Zât! Să nu nişte nimeni în front.

I-o când urcăm scările, în drum spre cancelarie, mă întorc şi le ung:

— Domnilor colegi, vă rog să treceţi în clasă şi păstraţi liniş-n Ancheta va începe îndată.

Apoi, îl conduc pe distinsul oaspete în cancelarie. Directorul, Michiduţă, nu-i acolo. În schimb, secretarul liceului dictează o. «ilic să ajutorului său, care bate la maşina de scris.

— Unde-i, vă rog, domnul director? întreb eu.

— N-a coborât încă. Ce aveţi cu dânsul?

— Trimiteţi numaidecât să-l cheme. Domnul secretar gn» – mI al ministerului a venit în inspecţie.

Cum aude, secretarul liceului parcă ia foc.

— Să trăiţi, domnule secretar general, strigă cu vocea g.îi uit* de emoţie şi se pleacă până la pământ. Apoi o zbugheşte pe în afară, ca glonţul din puşcă.

— Luaţi loc, domnule secretar general, şi-i arăt fotoliul lui Michiduţă. Domnul director vine imediat. Pot să plec?

— Nu încă, domnule Dima… Aş vrea să te mai întreb câte i» \ * Mă aşez pe un scaun, în faţa biroului.

— Astăzi nu se ţin cursuri?

— Joia şi sâmbăta după-amiază avem liber.

— A, da…

După o scurtă pauză, altă întrebare:

— Nu mi-ai spus ce este cu ancheta aceea? De ce l-aţi port» În *Attila* pe profesorul vostru de istorie?

— Fiindcă e rău şi nedrept. A băgat spaima în tot liceul. M» * ge până acolo încât ne şi bate. Şi dumneavoastră ştiţi că reguliimentul interzice bătaia în şcoală. Din cauza asta ne-a reclamai pentru că i-am cerut să intre în legalitate, adică să renunţe la nul tratarea noastră corporală.

— Bine, voi vedea eu ce-a fost.

— Am fi încântaţi ca să faceţi dumneavoastră personal au în la. Chiarv-aş ruga stăruitor. N-o să pierdeţi mai mult de un tea* Dar s-o faceţi în clasă, de faţă cu toţi,

la lumina zilei.

— Ce înţelegi dumneata prin „lumina zilei”?

— Înţeleg ca acuzatorii, acuzaţii şi judecătorii să stea laolaltă, în aceeaşi încăpere. Dacă suntem pedepsiţi, să auzim şi noi tar sunt temeiurile.

Uşa se deschide cu zgomot şi directorul Michiduţă inul val-vârtej, leoarcă de sudoare, cu cravata pusă strâmb şi cu un şiret de la gheată atârnând pe jos.

— Să trăiţi, domnule secretar general, gâfâie el, aplecând u «adânc, vă rog să mă iertaţi că nu m-aţi găsit. Astăzi, fiind sambată, avem liber după-amiază. Dacă mă anunţaţi din timp…

— Nu-i nimic, domnule director. Luaţi loc, vă rog…

Văzând panica lui Michiduţă, care se manifestă atât de cara-lut» s, nu pot să-mi reţin un zâmbet de compătimire. E asemeni unui balon de copii: se umflă până plesneşte, când are de-a face cu imu, şi se moaie în faţa superiorilor săi.

— Mai aveţi nevoie de mine, domnule secretar general? Nu, mulţumesc! Te poţi retrage, domnule Dima. La revedere! La revedere!

lini întinde mâna şi eu i-o scutur bărbăteşte în aşa fel încât Mu Iiiduţă poate să crape de ciudă. Uite-aşa! mai ales că lui nici Mu i-a dat mâna.

lung pe sală ca un zănatec, ţopăind şi fredonând, şi când ajung în i lasă, răcnesc de se clatină pereţii:

Poporul lui Traian, ştiţi voi că individul cu care m-aţi vămi trecând adineauri este chiar secretarul general al Ministerului Şcolilor?

Zexe că doarme! persiflează Găliganu.

Vă spun foarte serios. N-aş fi visat, nici cu gândul n-aş fi gândit să pice aşa, ca musca-n lapte.

Să nu ne ia la fixometru, îşi exprimă Corcoduş îndoiala.

Nu fiţi neîncrezători, îl am în buzunar. Atendite, cum l-am cunoscut – şi le povestesc întâmplarea cu maşina, apoi convorbii ca din cancelarie.

Te-ai învârtit, împărate, la oala cu sarmale, mormăie Basu, în line te scoate basma curată.

Nu m-am învârtit numai eu, ci fiecare în parte şi toţi în te-ul Dar trebuie să arătăm exact aşa cum s-au petrecut lucrurile.

Ce, vreţi să mă băgaţi la apă? sare Magotu înfuriat.

Ho, urangutane, nu-ţi pierde uzul raţiunii pure. Popor, 4 i» uţiune! Nimeni nu va sufla un cuvinţel despre isprava Mago-iii lui nostru. Dacă se întâmplă vreun act de laşitate sau de răzbunare, va fi dat prin târg cu bătaia. Cine nu se conformează m>-/.entei ordonanţe cu putere de lege poate să se considere dete-iini.it la integritatea corporală şi exclus din şcoală până la sfâr-fliul anului. Înţelesu-ne-am sau ba?

Sută-n sută! răspund băieţii.

Ancheta

După o oră de înfrigurată aşteptare, tribunalul intră sole mu în clasă: în frunte e secretarul general, după el urmează Michidiţţii Damigeana, Attila, Iliuţă, dirigintele clasei, şi alţi profesori.

Clasa zvâcneşte în picioare şi încremeneşte ca o pădurii r» U pomi tineri, când nu adie nicio boare de vânt.

— Şedeţi, ne face semn Michiduţă cu mâna.

Secretarul general este poftit să ia loc la catedră, dar el reluil cu un gest scurt. Ajutorul de secretar şi un om de serviciu adm lM pripă scaune şi le înşiră în faţa clasei. Profesorii se aşază de-a di eaM «şi de-a stânga distinsului oaspete, iar catedra rămâne goala în atmosferă pluteşte ceva sărbătoresc, de zile mari, care ne strei e mi o ciudată nelinişte.

— Sunteţi toţi? Nu lipseşte nimeni? întreabă

Michiduţă

— Nimeni, domnule director.

Michiduţă nu mă crede pe cuvânt şi strigă catalogul, într-adv văr, nu lipseşte nimeni, în afară de Dumitrescu Ion, care cMl bolnav mai de mult deci n-a avut cum să ia parte la incident.

Apoi ne ţine un scurt logos:

— După cum vă spusei şi ieri dimineaţă, v-am chemat ca să judecăm şi să aplicăm sancţiuni elevilor vinovaţi care, încălcăm! disciplina şcolară, au provocat regretabilul incident de joi. Domnul secretar general al Ministerului Şcolilor, venind pe neaşteptată în localitate, a fost dureros surprins, aflând aceste fapte, şi a ţinut să ia parte la anchetă. Prezenţa domniei sale ne cinsteşte şi este n garanţie de obiectivitate în plus. Însuşi domnul secretar general % ţinut ca ancheta cazului să se facă chiar în clasă, de faţă cu toţi Aveţi ceva de zis?

Mă ridic în picioare:

— Aş dori o lămurire. Dumneavoastră, domnule director, aţi spus că ne-aţi chemat ca să judecaţi şi să aplicaţi sancţiuni elevi lor vinovaţi, care…

— Da, este adevărat.

— Eu nu ştiu, nu sunt nici avocat, nici magistrat, dar socot i1 judecătorii nu se pronunţă înainte de dezbateri asupra vinovăţiei

mu nevinovăţiei unei părţi, pentru că atunci s-ar crede că sunt (uimitori.

Nu înţeleg ce vrei să spui, Dima, face Michiduţă.

Dumneavoastră, domnule director, aţi spus „Vrem să apli-l im sancţiuni elevilor”…Vă rog să mă lămuriţi dacă în acest proces uşurează numai o singură parte: adică numai clasa a VIII-a?

Fireşte… fireşte… confirmă directorul.

Vă mulţumesc, sunt lămurit! şi mă aşez la loc în bancă. Secretarul general surâde uşor, mai mult sieşi, după care, învăluind clasa cu o privire de gheaţă care ne strecoară fiori, rosteşte:

Domnule Dima, întrebarea dumitale e cu tâlc. Faptul că nu declarat lămurit cu explicaţiile domnului director al liceului 4 inucă asupra noastră o fină şi reţinută ironie. Nu ştiu dacă ai» nu ură juridică, e mult mai probabil că te laşi condus de bunul simţ, care, de altfel, stă la temelia dreptului, însă dumneata în buic să faci o distincţie: judecata şi penalizarea în dreptul comun nu se-aseamănă întru totul cu judecata şi penalizarea în lumea şcolară, care urmează alte principii morale, înscrise în regulamentul şcolar.

Foarte bine aţi spus, domnule secretar general, strigă Attila, t.md din cap, satisfăcut.

Înaltul funcţionar, fără să ia seama la el, răspunde tăios:

Prefer ripostele. Încuviinţările, ori de unde ar veni, mă la-*A* icce.

Ait! Attila arsus o dată! Merge strună, înregistrez cu bucurie. „i i terarul general continuă:

— Cu alte cuvinte, un elev care a comis un delict poate fi achi

* u de instanţele civile, dar nu poate fi absolvit de pedeapsa orga-m lor disciplinare ale învăţământului. Totuşi, Dima, vom ţine

una de nedumerirea dumitale, în sensul că ancheta noastră va

lui a să îmbrăţişeze faptele în totalitatea lor, pentru a avea o justă ti/iune a răspunderilor ce apasă pe umerii *ambelor* părţi.

(ai această punere la punct, încep... dezbaterile. Atenţiune ar) * iişti, să fim la înălţime!

I Hstinsul musafir i se adresează foarte politicos lui Attila:

— Vă rog să ne faceţi o expunere amănunţită despre felul în care s-au desfăşurat faptele.

Attila se ridică de pe scaun, ca un elev respectuos, şi tuşesn de două ori, să-şi dreagă glasul.

— Nu-i nevoie. Puteţi să staţi şi jos!

Ait! Attila arsus de două ori! Merge strună! înregistrez din nou şi scot maculatorul ca să iau însemnări.

Attila, cam contrariat, îşi reia locul pe scaun şi începe:

— Domnule secretar general, alaltăieri, joi, la ora mea, I.uit examinat pe elevul Stănescu Barbu.

— Cine este? Să se ridice!

Basu ţâşneşte din bancă şi, emoţionat, dă să iasă afară.

— Nu, nu-i nevoie. Rămâi la locul dumitale. Am vrut de. u u te cunosc. Vă rog, continuaţi, domnule profesor.

— Aveam în ziua aceea lecţia despre Mircea cel Bătrân… Elevul nu învăţase lecţia.

— Nu-i adevărat, strigă Basu.

— Tăcere! Nu admit nicio întrerupere. Când vei fi întreb. îi atunci ai să răspunzi.

— Vedeţi, domnule secretar general, reia Attila, profitând de împrejurare, puteţi de pe acum să vă faceţi o părere despre impeitinenţa acestui elev. Am încercat să-l ajut, i-am pus câteva întrebări cu scopul de a-i stimula memoria, dar în zadar. În loc să nu ceară iertare că se prezentase nepregătit, el a găsit de cuviinţă să lui arunce în faţă o obrăznicie peste care nu puteam trece uşor, cu I ar fi însemnat să dau clasei un prost exemplu.

— În ce constă obrăznicia elevului? se interesează secretarul general.

— Mi-a obiectat cu impertinenţă că întrebările puse

de mim nu există în manual.

— Ce întrebări i-aţi pus dumneavoastră?

— L-am întrebat cum se numea mama lui Mircea cel Bătrân, cum o chema pe logodnica acestuia şi ce daruri i-a trimis voie vodului regele Vladislav al Poloniei.

— Elevul Stănescu a declarat că aceste chestiuni nu există în manual?

— Întocmai.

— Şi dumneavoastră susţineţi contrariul?

— Desigur, domnule secretar general. Manualul de Floru, 11» iar eu l-am recomandat elevilor.

Attila minţea! Minţea cu neruşinare! E ceva monstruos, sfâşietor chiar, să auzi cum minte un profesor care, ani de zile, cât îţi uneşti coatele pe băncile şcolii, te pisează, aproape în fiecare zi: „Să nu minţi! Minciuna este mama tuturor relelor! Minciuna şi nuna sunt surori gemene! Minciuna este…” aşa şi pe dincolo… Şi *a* tun, din laşitate sau din interes, calcă în picioare stindardul pe i.ne ni l-a fâlfâit mereu pe dinainte şi minte, în văzul şi auzul Mustru.

Mă ridic în picioare, tremurând de indignare, roşu ca un rac lin t, şi, cu un glas pe care nu-l mai recunosc, strig:

— Domnule secretar general, vă rog, daţi-mi voie să restabili u laptele. Domnul profesor minte.

I’reşedinţele tribunalului, netulburat, rece ca un bolovan de flieaţă, mă apostrofează cu asprime:

— Dacă o singură dată mai vorbeşti neîntrebat, mă văd silit să-l tu măsuri împotriva dumitale.

Mă aşez jos, opărit. Toate iluziile pe care mi le făcusem despre înaltul demnitar se topesc ca fumul. Credeam că-mi va ţine partea, i, în i va arăta o cât de uşoară bunăvoinţă. Şi, când colo, nu mă lasă un i s-a vorbesc măcar. Toţi sunt o apă şi-un pământ.

Attila povesteşte cum i-a aplicat lui Basu o uşoară corecţie cu hăţul (spune băţ în loc de baston), ca să dea clasei un exemplu de ilim iplină, dar ca acesta i-a smuls nuiaua (acum s-a transformat în nuia...) şi a rupt-o în bucăţi. (Adevărul era că Basu frânsese bas-ionul după ce suferise bătaia, numai ca să mă apere pe mine de furia Im Attila.) Apoi, continuă că eu am sărit ca din senin şi, fără să mă îi provocat cuceva, I-am insultat strigând: „Eşti un nedemn!" (i and in realitate spusesem: „E nedemn ceea ce faceţi, domnule piolesor"). Şi după aceea, am aruncat în el cu o călimară care era i.li pe-aci să-i spargă capul, dacă nu se izbea de perete. În schimb,.1 ales mânjit de cerneală pe faţă şi haine, aşa încât nu mai poate le >11» şi acel costum. Dar partea cea mai gravă e că eu am îndemnat colegii mei să se năpustească asupra lui şi să-l linşeze, lucru pe <. au ei l-au şi făcut, şi că a scăpat cu viaţă numai datorită colegului sju, profesorul Zegheanu (Damigeana), care s-a ivit la timp şi l-a salva» de furia bestiilor.

Nu-mi vine a crede urechilor. E cu putinţă ca un om să im lipsit de demnitate în aşa hal? Când Magotu aruncase călimai a. îmi aduc destul de bine aminte că Attila se precipita spre catedra, întors cu spatele spre noi. Prin urmare, n-avusese cum să vadă i înv a azvârlit blestemata de călimară şi ar fi putut să spună că nu's, t ic Dar el, cu lipsa de bună credinţă, îmi pusese tot mie vina în spinan să-i fie de bine!

După ce Attila isprăveşte odiosul rechizitoriu, este poftii şi „depună" Damigeana, tatăl lui Păleaţă. El declară că, auzind l-ai mă în clasa vecină, venise să facă linişte, deoarece în aceste condiţii nu mai putea continua lecţia. Când a deschis uşa clasei, profesorul Niculescu (Attila), care se afla lângă catedră, a început să strige că elevii vorsă-l asasineze.

— Mi s-a părut neserioasă exclamaţia colegului meu,

cu atât 11 ul mult cu cât, la sosirea mea, larma a încetat numaidecât. L-am poli şi în cancelarie, fără a-l lua, protector, de braţ, cum a afirmat. A venit singur la mine şi nu i s-a întâmplat nimic. Eu n-am depăşit pragul uşii, nici nu era nevoie, pentru că băieţii se liniştiseră de-a binelea

Bravo, Damigeana! Aşa depoziţie mai înţeleg şi eu. Aţi vorbit atât de răspicat, cu fraze limpezi, încât, chiar dacă n-ar fi adeviu at tot ce aţi spus (aţi tras puţin spuza pe turta noastră, fiindcă e în joc şi soarta băiatului dumneavoastră), e destul de greu să nu crea dă cineva că aşa a fost. Chiar eu, sub vraja cuvintelor, m-am trezit cu realitatea modificată, după vrerea dumneavoastră.

După Damigeana, urmează Iliuţă, dirigintele clasei, care cam fereşte să nareze faptele, mărginindu-se doar să declare că ai «o bună părere despre elevii clasei a VIII-a. De aceea, aflând despre cele întâmplate, a rămas dureros surprins şi dezaprobă cel dintâi fapta noastră, care trebuie sancţionată, însă fără asprime excesivi în sfârşit, îmi vine şi mie rândul. Mi se pare că au trecut ore întregi, nesfârşite, până când secretarul general mă pofteşte să iau cuvântul, în apărare.

— Mai întâi, vă rog să-mi permiteţi să-i pun câteva întrebări Milogului Stănescu (Basu). Îţi aminteşti, mă adresez lui Basu, ce lui rebări ţi-a pus domnul profesor după ce ai narat faptele domnu-i lui Mircea cel Bătrân?

— M-a întrebat ce daruri i-a trimis regele Vladislav al Poloniei voievodului valah.

— N-ai putut răspunde la această întrebare, nu-i aşa?

— Da.

— Şi atunci domnul profesor a replicat: „Să trecem la altă» hestiune”. Subliniez: Să *trecem la alta chestiune*. Care era chestiunea cu pricina?

— Cum se numea trimisul regelui polon?

— N-ai răspuns nici la această chestiune separată…

— Nu…

— Domnul profesor, desigur, ca să te salveze, ţi-a mai pus o hestiune – a treia –, fără nicio legătură, probabil, cu celelalte do-in, pentru că este logic când nu cunoşti o problemă în liniile ei generale, cu atât mai puţin ai s-o cunoşti în amănunte. Care este *4* treia întrebare?

— Ce inscripţie purta sabia dăruită lui Mircea de regele polon.

— Ce ai răspuns?

— Am răspuns că ştiu lecţia, cunosc istoria românilor ca pe apă, lundea este o materie care-mi place, dar că aceste chestiuni nu mint trecute în manual.

— Ai adus manualul de istorie?

— Da.

Basu vine şi mi-l întinde. Depun manualul pe pupitru şi-l în ingâi reflex, ca pe o pradă bună. Mă simt stăpân pe situaţie şi într-o dispoziţie sufletească de plenitudine.

— Îmi daţi voie, domnule secretar general, să formulez câteva întrebări domnului profesor Iliuţă?

— Da, tot ce ajută la limpezirea lucrurilor găseşte aprobarea mea.

— Recunoaşteţi, domnule profesor, că, după ce aţi venit în i l. isu, v-am raportat întrebările pe care domnul profesor Nicules-i îi le-a pus colegului meu? Sunt aceleaşi?

— Da…

— Ce aţi răspuns dumneavoastră?

— Că sunt chestiuni de amănunt.

— Acum, cu îngăduinţa domnului secretar general, îi voi în ne câteva întrebări şi domnului profesor Niculescu.

Şi, fără să-l învrednicesc pe Attila cu o privire, continuu:

— Elevul Stănescu a susţinut că întrebările care i-au fost eu să nu sunt în manual. Domnul profesor afirmă

contrariul. În t.1 zul acesta, îl rugăm să binevoiască a ne arăta pagina unde autorul pomeneşte amănuntele cu pricina.

Şi, luând manualul de pe pupitru, i-l dau în mână. Profesorul răsfoieşte nervos cartea, apoi spune vădit încurcat:

— E o scăpare din vedere a mea. Chestiunile acestea figiii. tu într-o ediţie mai veche…

Ait! Attila arsus a treia oară! Va să zică, scăpare din vecien, adoratule? Hei, aici am vrut s-ajung, ca să-ţi frec puţintel ridichea

— Domnule secretar general, răspunsul e nesatisfăcător. Noi nu învăţăm după ediţii vechi. Dacă-i o scăpare din vedere a domnului profesor, de ce să plătească elevul Stănescu oalele spai te f De ce să mănânce bătaie şi să fie notat în catalog, probabil cu /e.ro tăiat, pentru că domnul profesor a scăpat din vedere?…

O rumoare se stârneşte printre băieţi. Cred şi eu că răsufla în lege! îi simt fremătând de satisfacţie pentru săgeata înfiptă în Atu la şi asta nu este decât cea dintâi. Mai am şi altele în tolbă, oho!

— După cum vedeţi, domnule secretar general, recunoaşii* rea domnului profesor începe să lămurească lucrurile. Să trecem mai departe. După cum v-am spus, noi nu posedăm ediţii vet I u, nici cărţi de istorie aprofundată. Cu toate acestea, nouă, ca 10 mână, ne place istoria patriei. De aceea fac apel la domnul pio fesor Niculescu să ne spună dumnealui ce inscripţie purta sabia dăruită lui Mircea cel Bătrân? Vă mărturisesc că suntem curio>i s-a ştim. L-am întrebat acest lucru şi pe domnul profesor Iliuţă, dar n-a putut să ne dea un răspuns. Attila tace, parcă nici nu I priveşte pe el întrebarea.

— Vă rog foarte stăruitor, domnule secretar general, să bine voiţi a interveni pe lângă domnul profesor

Niculescu, să ne sau* facă setea de cunoaştere.

— Setea voastră de cunoaştere va fi satisfăcută la cursuri. Deot. undată nu văd ce legătură ar avea această chestiune cu…

— Are, şi încă una foarte mare. Veţi vedea numaidecât pentru ce. Secretarul general se lasă convins şi, cu un gest, transmite dorinţa mea. Attila, pământiu la faţă, clatină capul a mirare şi răspunde:

— Nu-mi amintesc să fi pus o asemenea întrebare… Trăsnet! Bombă! Stupoare!

Un „Aaa!” exclamativ izbucneşte spontan din toate piepturile colegilor, pecetluind minciuna mai bine decât ar fi făcut-o cea în u dârză dovadă. Iar eu sar în sus de un metru, parcă aş fi călcat Kjăratic, şi strig de se cutremură clasa:

— Nu-i adevărat!

Secretarul general îmi face semn cu mâna să tac. Apoi, întor – Induse spre Attila, îl întreabă scurt:

— Aţi pus sau nu această întrebare?

— Nu! răspunde dârz Attila.

— Este o minciună sfruntată, sar eu bătăios, gata să mă înca-u şi cu hunii, goţii, vandalii şi, în sfârşit, cu toate hoardele barbare, întreaga clasă e martoră. Chiar domnul profesor Iliuţă poate să îi este că nu eu am inventat această întrebare, deoarece i-am pus-o ilt imniei sale, şi mi-a spus că istoria nu pomeneşte de aşa ceva. Sunt textual cuvintele domnului profesor! Vă rog să confirmaţi şi lumneavoastră.

Iliuţă înclină capul în semn de aprobare, fără să spună un u vânt.

— Vedeţi, domnule secretar general? Vă place metoda aceasta în a născoci întrebări cu scopul să ne înfunde şi după aceea să pe Hitonogească sub pretext că n-am învăţat… lecţia? Aceasta s-a întâmplat cu colegul

Stănescu. El n-a putut să răspundă, cum era) t natural, la asemenea întrebări şi atunci domnul profesor l-a lut ut măr cu lin baston aşa gros, ca pe mână. Eu nu pot să văd o nedreptate fără să sufăr, chiar dacă nu mă priveşte pe mine, am fost» uprins de indignare. M-am ridicat în picioare şi am strigat: „Este nedemn ceea ce faceţi, domnule profesor", iar nu aşa cum a declarat (Unsul că i-aş fi spus: „Eşti un nedemn", ceea ce e o deosebire n urc. Întotdeauna faţă de superiorii mei, şi ca vârstă, şi ca intelect, întrebuinţez pronumele de reverenţă. A fost avertismentul mm it de intrare în legalitate.

Nu de două ori pentru acelaşi lucru.

— Ce înţelegi prin această intrare în legalitate?

— Prin *intrare în legalitate* înţeleg respectarea regulament 11 lui, care interzice bătaia în şcoală. Domnii profesori au la înclei 1 Uni un mijloc mai eficace de a pedepsi: notarea în catalog. În afai. \ din asta, un vinovat nu poate fi pedepsit de două ori pentru accezi» faptă: *non bis in idem 19*, sună un principiu în dreptul roman, pe care domnul profesor Niculescu îl ignoră. De aceea continua A pedepsească presupusa noastră neştiinţă şi cu nota, şi cu bătaia

— Te poftesc, Dima, să laşi la o parte comentariile şi să i» ocupi numai de expunerea faptelor. Ce s-a întâmplat după iuvttaţia dumitale de *intrare în legalitate*?

— Această invitaţie a avut darul de a-l scoate din sările pt domnul profesor. „Ieşi afară, măgarule, că-ţi tăbăcesc pielea!" 11114 strigat dânsul, şi vă cer iertare în numele său pentru această exptesr atât de puţin academică.

— Ţi-am atras atenţia, fără sublinieri şi comentarii, mă în iw rupe din nou, cu asprime, omul şcolii.

— Mă iertaţi, răspund cam contrariat, dar îmi place să spun la crurilor pe nume.

— Caută de-ţi înfrânează puţin… elocinţa.

— Aici nu-i vorba de elocinţă, mă aprind brusc. Nu fac alte era decât să mă apăr cu ideile şi vorbele mele. Atât şi nimic mai mult

— Dima, nu uita că în faţa dumitale se află un fruntaş al şi n Iii noastre, care ţi-a lustruit mintea şi ţi-a dat cunoştinţele de ia re pari a fi atât de mândru, mă admonestează Iliuţă, vădit supai ai de alunecarea mea pe un povârniş primejdios.

— Tocmai dumneavoastră spuneţi asta, domnule profesor, 1 are ştiţi cum sunt cei mai mulţi dascăli ai noştri? Aflaţi că nu da torez totul şcolii. O spun verde şi deschis, aşa cum sunt obişnuit, chiar conducătorului şcolilor. Ceea ce am învăţat şi mi-a împu ciobit sufletul a fost mai mult din cărţi, aceste bune şi docile pl în tene, care nu se plâng de oboseală când le citesc toată noaptea

I.1 şcoală am învăţat să mint când trebuie, şi mai ales când nu i i ebuie, să fumez, să fac chefuri, să-i urăsc sau să-i dispreţuiesc pe îl. tzca.îi pentru multele lor metehne. Pentru că, trebuie să ştiţi, lomnule secretar general, aproape toţi profesorii au porecle care K stigmatizează slăbiciunile. Dintre ai noştri, pe unul îl cheamă Attila, pe altul Michiduţă, Pupăză, Pleaşcă şi aşa mai departe. Numai unuia singur, domnului Iliuţă, nimeni n-a cutezat să-i plină poreclă, pentru că e un profesor pe care îl iubim şi-l respect am, şi dacă n-ar fi existat măcar dânsul, aş fi fugit de la acest liceu, muie am dat piept aprig cu nedreptatea. Acum puteţi să mă t-Iiminaţi, mi-e totuna…

Mă simt atât de copleşit, încât mă prăbuşesc pe bancă, şi aco în mă podideşte plânsul. Aud caprin vis cum preşedintele tribunalului ridică şedinţa pentru un sfert de oră şi iese din clasă, urmat de alaiul dascălilor.

În clipa când deschid uşa, ca să iasă, câţiva elevi se rostogolesc ţi cad pe jos, ţipând. Ce se întâmplase? Un

grup de colegi de la alte t lase, ştiind că se judecă marele proces al clasei noastre, se îngrămădiseră la uşă şi, cocoţaţi unul în spinarea altuia, trăgeau cu ut echea.

Călimara cu bucluc îndată după plecarea mărimilor, colegii fac roată în jurul meu. liasu mă apucă în braţele lui vânjoase şi mă ridică în sus.

— Eşti formidabil, împărate, i-ai făcut pilaf pe toţi. Ce pilaf? Varză! Tocană! Piftie!

Apoi, strigând cu vocea lui tunătoare, porunceşte clasei:

— Fiecare să treacă în ordine şi să-l pupe cu mare evlavie.

— Ce, ai căpiat, Basule? mă răţoiesc la el mâniat. N-am ajuns moaştele sfântului Dimitrie Basarabov!

— Să fiu al dracului, eu trebuie s-o fac! Şi apucându-mi capul îi sila, mă sărută, zăpăcitul, pe amândoi obrajii.

Asta nu mi se mai întâmplase…

— L-ai cam dat gata pe marele mahăr, îmi aruncă Păleaţă în treacăt, roşu de invidie.

Nu ştiu ce să cred: nu mi se pare deloc că aş fi dobândii un succes. Sau nu-mi dau seama? Se poate şi asta.

— Mi-e teamă că, până la urmă, o să mă dea el gata pe minei răspund, ştergându-mă cu batista de năduşeală. Înainte paie* că-mi arată prietenie.

— Nu te încrede în prietenia oamenilor mari, ăştia sunt lut în blană de oaie, zice Rogvaiv.

În vremea asta, Găliganu scoate din pupitru o sticlă.

— Trage o duşcă, regentule, să te mai întăreşti la muzicuţa, i A altminteri e lată rău.

Are dreptate Găliganu. Duc sticla la gură şi înghit de câteva i» i I M-m-m… Bun mai e!

— Acum sunt în formă! De ce n-ai pus-o la bătaie înainte il»-dezbateri?

Sticla se goleşte la repezeală, plimbându-se din gură în gui a

— Dacă am fi avut încă una, succesul ar fi fost asigurat suta n sută! mormăie Păleaţă.

— Tu de ce n-ai adus o sticluţă? îl admonestează Basu.

— Eu am venit cu… Damigeana, râde Păleaţă, făcând o alţi/u prea puţin filială la adresa lui tată-său.

În orice caz, suntem în formă. Asta ne prinde bine. Rogvaiv e cam îngrijorat. Se apropie de mine şi-mi şopteşte:

— Dima, trebuie să te ţii bine. Nu uita că e în joc soaiu A.R. PE. T.-ului!

— Eu cred, Rogvaiv, că m-am asigurat de vacanţă până la Crăci\ 111 Dar nu-i nimic, nu strică să ne mai odihnim puţin sistemul osos.

Ţiganu', postat la uşă, ne vesteşte grav:

— Atenţie! Soseşte Înalta Curte de Casaţie!

Într-o clipă, colegii, sărind unii peste alţii, într-o învălmăşeală comică, îşi află locurile în bănci şi încremenesc acolo, ca ni-ir busturi de bronz.

Michiduţă deschide uşa larg şi se dă la o parte, să treacă sec re tarul general. După el, intră Iliuţă, Damigeana, Laiţă, Pupăză cu, Pe Attila nu-l văd. Ce s-o fi întâmplat cu el? Sau a spălat puţina *I*

După ce Casaţia se aşază pe scaune, dezbaterile încep din nou. Secretarul general ia cel dintâi cuvântul:

— Elevul Dima, al cărui curaj, când nu se confundă cu impertinenţa, e vrednic de admiraţie, ne-a spus adineauri lucruri ilivtul de grave despre realităţile şcolii noastre. Cu o parte din ele ti chilie să mărturisesc că sunt de acord, şi cine urmăreşte activitatea mea ştie cât mă străduiesc să înlătur racilele care sapă învăţământul, i calaltă parte, însă, nu constituie decât o tinerească

exagerare a i» estui elev. Datorită faptului că el a aruncat anatema asupra şcolii într-un elan de sinceritate, deci nu cu scopul de a ponegri, ci de 4 îndrepta, trec cu vederea această izbucnire, punând-o pe seama tumultuoasei sale tinereţi. Îi recomand însă ca, pe viitor, să fie mai cumpănit, deoarece cuvântul doare mai mult decât fapta, iar limba e mult mai ascuţită decât sabia.

Omul şcolii vorbeşte rar, apăsat, cu lipsă de grabă şi o seninătate care mă scoate din sărite.

M-aş mira mult, îmi spun în gând, dacă în vinele acestei făpturi ar curge altceva decât gheaţă. Trebuie să se fi născut la Polul Nord, pe un gheţar. Atât este de rece şi de calculat. Ca un cea-%» mic. Poate la spate, undeva, are un resort de întors arcul.

— După această digresiune pe care n-am voit-o, dar nici n-amp iitiit s-o împiedic, te rog, Dima, să continui expunerea dumitale.

Mă ridic în picioare şi dau să-ncep... Dar nu-mi amintesc uncie rămăsesem. Ei drăcia dracului! Se iscă o tăcere grea, apăsătoare, arc mă-năbuşă ca un gol de aer.

Şi, în loc să continui, mă pomenesc întrebând:

— Dar domnul profesor Niculescu de ce n-a venit?

Toată Casaţia (afurisit Ţiganu', o nimerise bine cu botezul –int e tată-său popă) rămâne o clipă în încurcătură.

— N-a mai fost necesar, răspunde Polul Nord, cu liniştea lui le aisberg.

— Cum nu? Cred că prezenţa sa era foarte necesară. Polul Nord ridică din umeri, îndepărtând braţele:

— Sunt neconsolat. Iată-ne din nou în dezacord!

— Regret, domnule secretar general, dar măcar de rândul aces-unue vina mea.

— Dacă vrei neapărat să ştii, domnul profesor Niculescu în 1 cerut îngăduinţa de a lipsi. Te interesează şi motivul pe care I, i invocat?...

— Nu, asta nu…

— Atunci, putem continua, nu-i aşa? Ce s-a întâmplat dup.» aşa-zisa chemare la ordine?

— Domnul profesor s-a înfuriat atât de rău, încât striga cât îl ţinea gura: „Ia vino-ncoace, măgarule, să-ţi tăbăcesc pielea!” Şi altele. *ejusdemfarinae*. Cum nu mă grăbeam să mă duc, ca un mieluşel, l. i înjunghiere, domnul profesor, cu bastonul ridicat, s-a repezit l. i mine să mă cotonogească. Trecând pe lângă Stănescu (Basu), cai «era scos la lecţie, acesta, cu o admirabilă prezenţă de spirit, i-a smu I bastonul din mână, dezarmându-l. Cu toate maltratările îndurai*, colegul meu nu i-a mai dat bastonul înapoi. (Evit să adaug că I a rupt în bucăţi, ca să nu-i îngreunez situaţia lui Basu.)

— Dacă profesorul a fost dezarmat de către elevul Stănescu. de ce ai mai azvârlit în dânsul sticla cu cerneală?

Ei, na! Călimara buclucaşă a lui Magotu! Trebuie să iau is prava asupra mea. Sunt, oricum, într-o situaţie de un milion de oi i mai bună decât a lui Giordano Bruno, care a fost ars pe rug.

— Am azvârlit cerneala înainte de a fi dezarmat. Acesta-i adr vărul! (În realitate, era cea mai gogonată minciună.) Pot dovedi cu mărturia întregii clase. Fireşte, regret această faptă, dar n-avea 111 încotro: trebuia să mă apăr. Altfel, aş fi păţit-o rău. Totuşi, dup.» ce primejdia s-a îndreptat împotriva domnului profesor – spiritele erau foarte agitate –, eu şi cu colegul Stănescu am făcut zid de apa rare în jurul său, ca să nu se întâmple o nenorocire. Este, băieţif.

— Este! răspunde clasa într-un singur glas.

— Datorită acestei iniţiative, domnul profesor a scăpat nea tins. Nu s-a clintit niciun fir de păr din capul dumisale.

— De-ajuns… spune secretarul general. Sunt lămurit. În timp ce-i audiez pe ceilalţi, te rog să treci într-o încăpere învecinată.

— Pe sală n-aş putea să stau?

— Nu prea departe, însă, ca să te pot chema.

Părăsesc clasa uşurat, având parcă aripi la picioare. Mă bate gândul că am biruit toate dificultăţile. Chestiunea călimării, care ei a pentru mine o piatră de moară, trecuse aproape neobservată. Adică mai degrabă nu i se dăduse însemnătatea cuvenită. Despre huiduieli, de asemenea, n-a pomenit nimeni niciun cuvânt. Attila nu mai era de faţă ca să sublinieze punctele negre, şi gestul lui explicabil de a părăsi dezbaterile părea să arunce asupră-i toată răspunderea faptelor.

Trec în curtea interioară, apoi ies pe poarta din dos, în stradă. (ând îmi arunc ochii în sus, observ cu uimire un ciorchine de elevi t aţăraţi pe burlane, în dreptul ferestrelor noastre, ca să tragă cu urechea la faimoasele dezbateri ale procesului.

Cineva parcă mă strigă. Întorc capul şi-l zăresc pe Ţiganu', caic îmi face semne disperate.

— Vino repede, te cheamă înalta Curte. Te-am căutat preţu-nndeni. Nu ştiam unde eşti.

— Bine, vin. Pe cine a mai audiat?

— Pe Basu, Magotu, Păleaţă şi Esculap. Şi, cu asta, basta. A mers strună.

— Nu s-a încurcat careva?

— Magotu a cam scăldat-o în chestia cu călimara, a aruncat vina asupra ta. Crezi că ieşim basma curată?

— Sută-n sută. Chiar dacă ne dă o pedeapsă uşoară, victoria t tot de partea noastră.

Intrăm în clasă şi ne aşezăm fiecare la locul lui. Polul Nord stă la catedră şi scrie cu stiloul pe o bucată de hârtie. După ce termină, se ridică în picioare şi citeşte:

— Pentru faptele petrecute, consiliul profesoral decide: elevul I >ima S. Grigore se pedepseşte cu eliminarea pe o lună de zile, iar e cil alţi elevi cu eliminarea pe trei zile, care se va executa prin rotaţie.

Câteva clipe se iscă o tăcere grea, de stâncă.

— Protestez! strig, tremurând de indignare. Este o pedeapsă nedreapta... foarte nedreaptă... Mă pedepsiţi pentru cele ce v-am pus adineauri despre şcoală şi profesori... Dar domnului profesor A i tila, care a stârnit toată furtuna, ce pedeapsă i-aţi dat?

Secretarul general mă priveşte cu seninătate, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, şi, cu un calm desăvârşit, îmi explică:

— Domnule Dima, catilinara20 dumitale, în felul cum ai debitat-o, te-a ridicat în ochii mei şi te-am admirat, însă nu m-a împiedicat să-ţi aplic pedeapsa pe care o meriţi. Te-ai făcut vinovat de o faptă foarte gravă: ai aruncat în profesorul dumitale cu un obiect contondent. Dacă-l nimereai, se putea întâmpla să-l răneşti sau chiar să-l ucizi. Peste această faptă, nu pot trece cu vederea, oricât te-aş preţui. De aceea ţi-am aplicat cea mai uşoară pedeapsă cu putinţă. În ceea ce-l priveşte pe domnul profesoi Niculescu, nu conferinţa profesorală are competenţa să judece cazul său, ci alte organe disciplinare.

— Nu Dima a aruncat călimara, ci altcineva! strigă Basu în tărâtat, nemaiputând răbda nedreptatea făcută mie.

Polul Nord tresare:

— Cine a aruncat-o?

— Eu singur, cu mâna mea, domnule secretar general, susţin mai departe, căci aş face o josnicie pe care nu mi-aş ierta-o nicio dată, dacă l-aş da de gol pe Magotu, după ce-i făgăduisem că voi lua asupra-mi tărăşenia cu

călimara.

Fireşte, Polul Nord nu-i omul care să se dea bătut cu una, cu două.

— Înţelegeţi, domnilor elevi, că nu admit cu niciun preţ în ducerea în eroare, nici actele de vinovată acoperire, care duc la minciună. Vreau să ştiu adevărul: Cine a azvârlit călimara?

— V-am spus şi regret că eu am făcut isprava, strig, şi pentru asta m-aţi pedepsit. Chestiunea e lichidată.

— Domnule Stănescu, se adresează Polul Nord lui Basu, ui politeţea lui exagerată (nu tutuie pe nimeni – cum fac ceilalţi dascăli –, dar ce folos!), te invit să ne spui cine a aruncat călimara în caz că refuzi, voi fi silit să-ţi aplic şi dumitale aceeaşi pedeapsa ca domnului Dima…

Basu zgâieşte ochii năucit de ameninţare.

— Îţi dau timp de gândire trei minute. Alege!

20 Apostrofa vehementă la adresa cuiva.

Întorc capul spre Basu, care stă în picioare, ca stânca, să-i bu semn să tacă. Fireşte, Înalta Curte de Casaţie observă gestul. M i chiduţă se răţoieşte la mine:

r

— Cum îndrăzneşti să faci semne?

Tac. Nu-i dau nicio atenţie, ca şi când n-ar fi de faţă.

Simt cum spumegă de mânie şi mă împroaşcă necontenit cu săgeţi, dar nu mă sinchisesc pentru atâta lucru. Şi tocmai nepui mţa lui de a-mi face vreun rău îl scoate din fire.

Polul Nord (ciudată fire mai are), total absent la încordările acestea violente, observă ceasul: cele trei minute de graţie sau în urs.

— Cine este vinovatul? îl întreabă din nou pe Basu.

— Nu ştiu! răspunde acesta înăbuşit, aproape gemând, şi se prăbuşeşte pe bancă.

— Eşti eliminat pe timp de o lună.

Clasa freamătă surd, ca o protestare nerostită. Polul Nord trei e din nou la catedră şi ia catalogul, chiar de la început.

— Albulescu Petre!

— Prezent, răspunde Domisol.

— Cine a aruncat călimara?

— Nu ştiu... în timpul acela eu mă uitam... aşa... încolo!...

— Eşti eliminat pe-o lună.

— Am înţeles! Şi Domisol se aşazăliniştit, ca şi cum totul ar h în perfectă ordine.

Bravo, Domisol, băiatule, aşa te vreau! Eşti un erou al timpu-iilor noi. Pentru bravura ta, îţi voi încredinţa misiuni de seamă în (irigorida!

Toată clasa are în ochi o licărire de admiraţie pentru eroismul lui Domisol.

Polul Nord continuă strigarea:

— Arginteanu Dan!

Tarzan nici n-aşteaptă să fie întrebat, că răspunde de-a dreptul:

— Nu ştiu.

— Eliminat pe-o lună. Bălan Alexandru.

— Nu ştiu.

— Eliminat pe-o lună. Bărbulescu Dumitru.

— Nu ştiu.

Lucrurile merg strună. Îmi frec mâinile de mulţumire. Biruinţa e asigurată 99 la sută. Numai de unul singur mi-e teamă să nu ne facă pocinogul: de Păleaţă. Dar el e la sfârşitul catalogului. la litera Z, şi până atunci mai va.

Polul Nord, oricât ar fi el de cumplit, nu poate să elimine t cu tă clasa pe timp de o lună. Este imposibil. Şi dacă nu ne dă at. u *A* pe toţi, apoi nu dă pe nimeni.

Michiduţă se ridică în picioare. Ce-o mai fi vrând să

spun.» *t* Tuşeşte, îşi drege glasul şi începe:

— Domnilor elevi!

Aşa te vrem, Michiduţă, scumpule: să ne *spui domnilor*, ca i frumos şi elegant; obişnuieşte-te să fii puţintel stilat, că nu *să i. u* < gaură în cer…

— Băgaţi-vă minţile-n cap! (Michiduţă tot Michiduţă! I *cu* neputinţă să nu-şi dea în petec.) Nu vă jucaţi cu soarta voastră! < să pierdeţi un an din cauza îndărătniciei de a nu-l denunţa pe vinovat. Gândiţi-vă la părinţii voştri, care muncesc din greu să vă ţin,» prin şcoli, pentru a vă face oameni întregi. Nu vă bateţi joc de ei. dar nici de voi. Daţi-l pe faţă pe ticălosul care a făcut o faptă ai.11 de urâtă lovind pe profesorul…

— Attila! răsună o voce din fundul clasei, ca un ecou neaştept ai

— Cine a pronunţat acest nume? face Michiduţă. Tăcere.

— Să se ridice în picioare cel care a pronunţat acest nume. Atâta rău! Nimeni nu se clinteşte din loc. Pe Michiduţă îl tio toate năduşelile. Scoate batista, se şterge pe frunte şi îşi suflă nasul Apoi se aşază cuminte şi potolit ca un elev pe scaunul lui, murniu rând o ameninţare neputincioasă:

— Biine!…

Iliuţă se încruntă uşor. De la începutul anchetei, în afară de la muririle pe care le-a dat, n-a scos o vorbă. Stă ghemuit pe scaun şi priveşte când pe fereastră, când în fundul clasei. În orice caz, am impresia că sub masca de nepăsare suferă mult, văzând toate cât r se întâmplă sub ochii săi. Uneori îşi coboară privirile asupra mea. şi acest lucru mă stânjeneşte, mă paralizează parcă.

După eşecul lui Michiduţă, Polul Nord, cocoţat la catedia. strigă mai departe catalogul clasei, cu vocea lui cavernoasă.

— Cojocaru Marin.

— Nu ştiu.

— Eliminat.

Polul Nord nu mai adaugă „pe o lună”, fiindcă s-a plictisit, iar noi înţelegem şi aşa, pe cât timp suntem daţi afară.

Urmează una după alta literele alfabetului. Nicio defecţiune în rândurile noastre. Artepiştii se ţin tari pe poziţie. În fine, ajungem la litera Z.

— Zegheanu Lascăr.

Păleaţă se desprinde din bancă şi se ridică lung şi deşirat, de nu numai isprăveşte. Tavanul clasei e însă destul de înalt, aşa că moalelei. ipului îi scapă neatins. El e singurul de care mi-e teamă. Dar poate i-a trecem şi hopul acesta cu bine.

Damigeana îl ameninţă, săgetându-l cu privirile:

— Dacă nu-l denunţi pe vinovat, să nu mai calci pe-acasă! Ai înţeles? Nu mai vreau să ştiu de tine. Haide, spune cine a aruncat i alimara cu cerneală?

Păleaţă, fără nicio ezitare, răspunde:

— Goanţă Ştefan!

Lovitură de trăsnet! Dacă ar fi căzut aşa, ca din senin, o bomba în mijlocul clasei, n-ar fi stârnit mai multă stupoare ca denunţarea lui Păleaţă.

— Cine este Gonea Ştefan? întreabă Polul Nord.

— Goanţă, rectifică Păleaţă.

— Da, Goanţă. Elevul Goanţă să se ridice în picioare! Magotu se ridică buimăcit şi galben ca ceara.

— Dumneata ai zvârlit călimara?

În loc de răspuns, Magotu începe să se văicărească şi să plângă cu hohote:

— Nu mă daţi afară, că mă omoară tata! Vă rog, iertaţi-mă! Niciodată n-am fost eliminat de când sunt elev. E păcat să-mi zdrobiţi viitorul pentru o greşeală.

— Încetează cu plânsul, îi strigă Polul Nord. Explică-ne, de „e ai comis această faptă? Ce te-a îndemnat?

— Nu ştiu. Nu m-am putut stăpâni. Nu-mi dau seama cum s-a întâmplat. Dar mi-a părut rău pe urmă. Voi repara stricăciunile. Aduc zugrav, să văruiască peretele, nici n-o să se cunoască unde a

fost pata de cerneală... îi plătesc domnului profesor hainele, n cumpăr altele noi...

— Lasă pata de cerneală şi hainele, acestea sunt un lucru seci u i dar. De ce n-ai avut curajul să mărturiseşti singur greşeala faptuită? Atunci ţi-aş fi dat circumstanţe atenuante.

— Ştiam că voi fi eliminat... şi eu sunt băiat sărac. Acasă la un de azi pe mâine, pe când Dima e în altă situaţie... şi, spunâiul acestea, Magotu plânge cu hohote, de ţi se rupe inima.

— Termină odată cu văicărelile!... Ele nu-ţi uşurează pedeapsa Mustrarea Polului Nord provoacă o explozie. Magotu răcne.

te înfiorător, de parcă îi umblă cineva cu cuţitul prin burtă, *w* loveşte cu pumnii în cap, încearcă să-şi rupă hainele.

Înalta Curte de Casaţie se uită consternată la acest spectarul jalnic şi nu ştie ce să facă. Toate privirile se opresc întrebăto. inasupra Polului Nord, aşteptând o hotărâre din partea acestuia. No i, de asemenea, privim îndureraţi zvârcolelile disperate ale urau gutanului, iar câtorva băieţi mai miloşi li se umezesc ochii.

Deodată, Magotu tace brusc. Din două sărituri, e pe baiu.1 mea, şi de aici, se cocoaţăpe pervaz. Încearcă să deschidă fereast 1.1

— Se aruncă pe geam! Vrea să se sinucidă! ţipă câţiva colegi

— Împiedicaţi-l! Puneţi mâna pe el! strigă Polul Nord, ridicau du-se de la catedră.

Eu, cel dintâi, îl apuc de un picior, apoi îl înşfac cu o mână uy guler.

— Ţine-mă bine, sire, că n-am poftă să dau ortul popii... în 11 şopteşte el la ureche.

Fir-ar al dracului de cimpanzeu, cu tot neamul lui! Se preia ce, tâlharul! Joacă teatru în faţa noastră şi a înaltei Curţi de Casat le. de ne prosteşte pe toţi. Dar nu era să fiu tocmai eu acela care să i dea secretul în vileag.

— Săriţi! ţip din răsputeri, nu mai pot să-l ţin. Se întâmpla1 moarte de om!

Sar în grabă profesori şi elevi, înghesuindu-se de-a valma pe> te banca mea, aşezată exact dedesubtul ferestrei, şi, apucându-l tir mâini şi de picioare, îl tragem la o parte, iar Basu închide victor io* fereastra.

— Moare! Moare! strigă deodată Ţiganu', speriat.

— A leşinat, săracul, face Ploşniţă.

Bravo, Magotule! Bang! Sus cortina! începe actul II.

— Chemaţi un doctor! propune Polul Nord. Fugi dumneata, I Mina, că eşti mai priceput, şi adu un medic! Până atunci, aşezaţi I în poziţie orizontală şi desfaceţi-i legătura de la gât.

— N-aveţi nicio grijă, domnule secretar general, îl readuc eu în simţire, se oferă Esculap.

— Te pricepi?

— Tatăl meu e farmacist... aşa că...

Renunţăm la medic. Cu atât mai bine. Dacă aduceam vreunul, a siguranţă că Magotu ar fi fost dat de gol. Tot are un pic de noroc, potaia...

Câţiva băieţi mai voinici îl înşfacă de mâini şi picioare şi, cu t liiu, cu vai, purtându-l peste pupitre, îl aduc în faţa clasei.

— Uşor!... Umblă cu atenţie, îl cert pe Ploşniţă care,

făcând o uuscare neîndemânatică, loveşte capul lui Magotu de colţul unui pupitru.

Îl întindem pe jos, lângă tablă, după ce tragem la o parte scaunele pe care şedeau profesorii, ca să fie loc destul.

Esculap se apleacă asupra lui. Îi desface cravata şi-i pune sub i-is o sticluţă cu eter. Are întotdeauna la el în servietă o trusă cu felurite medicamente: tinctură de iod, alcool medicinal, aspirine, Jermatol şi multe altele. Te doare capul? „Esculap, dă-mi un antinevralgic!” Şi băiatul spiţerului ţi-l oferă la repezeală, gratis.

— Cum îi mai este bolnavului? se interesează, grijuliu, Polul Nord, apropiindu-se cu teamă de Magotu.

— Îşi revine numaidecât, îl încredinţează Esculap.

Dar Magotu n-are poftă să se trezească din leşin. Esculap însă 1111.1 zor cu sticluţa pe la nări, aşa că bietul pacient, vrând-nevrând, uispină o dată lung şi întredeschide ochii. Apoi îi închide iar, lipeşte de câteva ori şi rămâne cu ei deschişi. Dacă n-ar fi procedat *am* Ici, trebuia să adoarmă de-a binelea, tot trăgând eter pe nas.

Polul Nord răsuflă uşurat, parcă i se ridică o piatră de pe inima. Profit de această clipă ca să-l pun în gardă:

— Domnule secretar general, îi spun pe englezeşte, eram sigur că se va întâmpla ceea ce s-a întâmplat, de aceea m-am gândit să-l în asupră-mi partea lui de vină. Dacă-i aplicaţi colegului meu vrei pedeapsă, să ştiţi că se sinucide. Până mâine dimineaţă va fi moi i E păcat să-l aveţi pe conştiinţă… Gândiţi-vă ce răspundere vă asumaţi I

Polul Nord nu răspunde nimic. În schimb, li se adresează ce lorlalţi dascăli:

— Să mergem la cancelarie!

Înainte de a ieşi se întoarce şi ne anunţă:

— Rezultatul se va afişa îndată.

După ce înalta Curte părăseşte clasa, băieţii sar unii peste alţii şi se înghesuie la uşă. Printre cei dintâi care trec pragul e Păleaţi îl ajung dintr-o săritură şi-l apuc de haină.

— Stai uşurel, că nu scapi teafăr!

El se întoarce brusc, cu o mutră mirată, de nevinovat.

— Ce-ai cu mine?

— De ce eşti canalie?

— Eu?!

— Dar cine? Ce ţi-a făcut Magotu, de l-ai pârât ca un ticălos ce eşti? I

— Şi ce te priveşte pe tine?

— Ce mă priveşte? Uite ce mă priveşte! Şi, jart-jart, îi trântesi, doi pumni zdraveni în falei.

Cade jos grămadă, cât e de lung. Ţiganu', Ploşniţă şi Corcoduş care sunt de faţă, încep să numere de zor, şi când ajung la noua i decretează într-un glas: I

— Knock-out!

Apoi îi cercetează faţa cu atenţie, să vadă dacă nu i-am mutai fălcile din loc. îl las în plata Domnului, un adversar că el nu merita mai multă osteneală. Nu fac câţiva paşi şi Păleaţă începe să urle.

— Haide, tacă-ţi fleanca, nu mai boci ca o muiere! strig scârbit, şi-i mai dau un picior în spate.

Nici că se putea să termin în alt chip cu o asemenea făptură. Mai bine că s-a întâmplat aşa. Păleaţă se ridică de jos şi o rupe la I rugă pe sălile liceului, urlând ca din gură de şarpe.

— Să ştii că se duce la cancelarie să te reclame, îşi dă Găliganu i u părerea.

— Ducă-se învârtindu-se! îi spun nepăsător şi mă întorc în clasă. Aici Magotu se ceartă cu Ploşniţă. Contele leşinat susţine că

Ploşniţă îl lovise înadins cu capul de colţul pupitrului,

pe când îl purta pe sus, iar celălalt se jură pe toţi sfinţii că nu-i adevărat, că îi a fost la mijloc decât o greşeală pe care o regretă.

Când dau cu ochii de mine, încetează cearta.

— Magotule, ai fost teribil, urangutan afurisit, vino să te pup, i.) meriţi! I-ai legat pe toţi la gard.

Îl îmbrăţişez şi-l sărut aşa cum procedase Basu cu mine. Magotu în face pe fata ruşinoasă. Toată clasa se strâmbă de râs la fiţăraiele lui. Dar celor mai mulţi nu le vine să creadă să potaia simulase şi u-ntativa de sinucidere şi leşinul.

— Ascultaţi, popor al lui Traian, când a aterizat la fereastră, mia şoptit: „Ţine-mă bine, că n-am poftă să dau ortul popii”. Eu, ik* altfel, ştiam de la început că se prefăcea: cunosc de mult marfa.

Toţi râd şi se minunează de isprava lui Magotu.

— Mă, bine i-ai pus în garderob! exclamă Găliganu. În vremea asta, Magotu se umflă în pene ca un curcan.

— Ce, se măsoară ei cu noi? De clasa a VIII-a nu se poate atin-ţi (r nici Scaraoţchi, tartorul diavolilor, darămite Michiduţă cel pirpiriu? Oricine ne calcă pe bătătură, tranc! *Papi na turbincal*

Deodată tresare, aducându-şi aminte de ceva neplăcut:

— Unde-i scârba de Păleaţă? Şi-a luat potecuţa? Ce crede el, nu-mi pică în gheare?

— Las c-avu el, şeful, grijă, îl lămureşte Corcoduş, i-a altoit ilnuă scatoalce cinstite.

În timp ce pălăvrăgim astfel, Popescu, ajutorul de secretar, intră în clasă şi îmi şopteşte la ureche cu cea mai mare discreţie, de parcă mi-ar împărtăşi un secret de stat:

— Vino la cancelarie! Te pofteşte domnul director.

— Biiine!

Popescu, prâsnelul, o ia înainte – eu, după el. Pe sală

îl întreb

— Miroase ceva?

Îmi răspunde tot atât de tainic, deşi nu-i nimeni pe sală şi îi putea să strige.

— Chestia cu Zegheanu…

— Hm… Vasăzică Păleaţă nu şi-a ţinut pliscul, tot m-a ra l. t mat. Să vedem cum o descurcăm şi pe-asta.

În cancelarie, toată Casaţia mă aşteaptă. În dreptul sobei, mJ pleoştit Păleaţă, ţinând o batistă murdară la nas.

— Dumneata l-ai lovit, Dima? mă întreabă Polul Nord,.114 tându-mi înduioşătoarea victimă.

— Da, eu… răspund prompt, şi răspunsul meu stârneşte în i r. i 1» Se vede treaba că nimeni nu se aştepta să recunosc atât de deschis

— De ce ai făcut această faptă urâtă?

— Nu-i urâtă. I-am aplicat o corecţie mică. Are un caracter jo\ nic, îl urăşte toată clasa.

— O corecţie mică? în ce calitate? Te-a pus cineva vătaf pe\ te elevi?

— Domnule secretar general, viaţa noastră şcolară e simplu. i) i limpede, se desfăşoară fără ocolişuri şi ascunzişuri. Noi, între noi, ne cunoaştem tainele şi metehnele. Să pună colegul Zegheanu într-o balanţă binele şi răul pe care i l-am făcut şi să declare cm atârnă mai greu. De ce pentru faptele mele bune nu m-a „pârât” niciodată?

— Ce bine i-ai făcut dumneata?

— Şade mai frumos s-o spună chiar el.

— Ce bine ţi-a făcut? îl întreabă Polul Nord.

Păleaţă strâmbă din nas, auzind întrebarea, şi încruntă sprân cenele.

— Nu-mi aduc aminte…

Din felul cum a spus-o, Casaţia îşi dă seama că minte. Aşa! Nu-şi aduce aminte, i-a pierit memoria. Atunci, iubite

I.i leaţă, să-ţi aducem noi aminte, deşi nu-i prea elegant din part eu noastră. Dar a ne purta elegant cu tine înseamnă a sădi crini în mocirlă.

— Domnule secretar general, nu înţeleg cum poate să mă păi ască cineva pe care l-am ajutat să nu-şi piardă şi hainele la jocul tic noroc.

— Chiar dacă întâmplător i-ai făcut unele servicii, grăieşte Polul Nord, aceasta nu înseamnă că ţi-ai creat drepturi de părinte asupra lui.

— Tocmai asta voiam să subliniez. El mi-a spus într-o zi: „Te» onsider ca un tată”. Având această calitate, mi-am îngăduit… să-l muştruluiesc, bineînţeles, părinteşte. El s-a comportat, însă, ca un adevărat fiu vitreg!…

— Cu dumneata este greu s-o scoată cineva la capăt. Din punct de vedere al regulamentului şcolar, care nu este ţinut să cunoască i aporturile dintre elevi, eşti vinovat. Fapta dumitale se dovedeşte ti atât mai gravă, cu cât s-a produs tocmai în faza de pocăire pentru recentul păcat. Sunt silit, cu toată părerea de rău, să-ţi mai aplic o pedeapsă. Poţi pleca.

Vreau să-i răspund: „A se slăbi cu părerile de rău, *monsieur*, eşti» a toţi ceilalţi, în fond”, dar mă răzgândesc. Ar fi o curată obrăznicie la adresa Polului Nord, care dă dovadă de maniere alese, o politeţe exagerată, aşa încât simţi plăcere chiar dacă binevoieşte să-ţi reteze capul. Ştie s-o facă atât de elegant!

Când intru în clasă, arpetiştii lungesc gâturile ca nişte lebede, \\ afle pricina pentru care fusesem chemat la cancelarie.

— *Arsussurul* Păleată m-a reclamat.

— Răzbunare! Răzbunare! strigă fioros Magotu, cu vocea în paoşată, făcând pe umbra tatălui lui Hamlet.

— Ho! cimpanzeule, nu mai urla aşa, se răţoieşte

Basu la el, că nu eşti în junglă… Lasă, că-l bate Dumnezeu tocmai când i-o fi lumea mai dragă.

— Ascultă, Bas păcătos, la urma urmei, tu eşti vinovatul numărul 1. Cine te-a pus să guiţi că Dima n-ar fi aruncat sticla cu vi-11 ml în Attila? De-aici a pornit toată chestia cu trestia.

— Mă, deşteptule, crezi că înghiţea cineva să fie eliminat Dima pe o lună pentru eroismul tău de Don Sancho? Să-ţi schimbi gândul, în doi timpi şi trei mişcări, că de nu, îţi mut fălcile toc n ni în cimitirul Obogeni, ca să stai la taifas cu bunul tău amic, Pilc.iM În vreme ce amândoi se hărţuiesc, stârnind hazul clasei, Păleaţi se iveşte pe uşă ca un căţeluş plouat şi râios.

— Domnu'! Hei, domnul Felicitările noastre pentru guiţai, îl persiflează Găliganu.

Păleaţă nu spune nimic şi se aşază în bancă. Magotu îl ia nu maidecât în primire:

— Ia ascultă, drăgălaşule, pentru care motiv m-ai denunţai mahărilor?

Văzând că tace molcom, Magotu adaugă:

— Dacă în termen de 168 de ore nu-ţi transferi caracterul i-i alt liceu, să ştii că-ţi înmoi completamente scheletul. Ai luat noi *X* la reflexe, au ba?

Păleaţă bâiguie ceva neînţeles, când uşa clasei se deschide mi lemn şi intră Michiduţă, Iliuţă şi Damigeana.

Pesemne au venit cu verdictul în proţap, gândesc eu. Cu în ţ e lepciune, drepţi, să luăm aminte!

Michiduţă, foarte enervat, se urcă la catedră şi începe:

— Ceea ce se petrece în această clasă e dincolo de orice în chipulre. După răzvrătirea de alaltăieri şi după lovirea lui Zegbea nu, s-a întâmplat un fapt şi mai urât – atât de urât, încât îmi vuit să intru în pământ de ruşine. S-a furat portmoneul cu bani.il domnului secretar general!

La auzul acestei învinuiri, toată clasa rămâne cu gura căsca i a.

— Hoţul a profitat de înghesuiala care s-a produs cu oca/u salvării măgarului de Goanţă (Magotu) şi a şterpelit portofelul cu pricina. Auziţi, ce ticăloşie, ce dezonoare, ce pată pe acest liceu I Una ca asta nu s-a mai întâmplat de când sunt profesor. Dar voi, mizerabililor, nu v-aţi dat în lături nici de la cea mai ticăloasă faptă. Tocmai domnului secretar general, capul şcolii, care se sua duieşte să ajungeţi oameni în rândul lumii, tocmai domniei sak v-aţi gândit să-i furaţi banii, pungaşi ordinari ce sunteţi? Vreţi \j mă băgaţi de viu în mormânt, câinilor, sau ce vreţi? Spuneţi odăi a I

N-apucă să termine însă ocările, că-l înecă un acces de tuse. După aceea iar începe să fulgere din ochi şi să tune din gură:

— Imediat să iasă hoţul, cu banii furaţi! Dacă nu iese, veţi fi eliminaţi cu toţii, fără excepţie, iar clasa desfiinţată. Să poftească. ilară pungaşul! Cine este? Să-l văd!

După această invitaţie atât de grotescă şi naivă, tace şi aşteaptă să se ridice hoţul. Dar acesta nu se grăbeşte să se predea de bunăvoie. Michiduţă coboară de la catedră, se plimbă nervos prin faţa rândului întâi de bănci, ca un leu furios în cuşcă, şi, văzând că în felul acesta lucrurile nu duc la niciun rezultat, strigă energic:

— Nimeni nu se mişcă din bănci! Mâinile pe pupitru! Fieca-le elev va fi supus unei percheziţii corporale!

Sar în picioare, cuprins de toate furiile pământului:

— Nu admitem asemenea procedee şi resping învinuirea care în se aduce.

Dar, îndată ce debitez fraza de mai sus, îmi dau seama, lucid, i-a am întrecut măsura.

— Cine te întreabă pe tine? Ce eşti tu aici? mă apostrofează directorul, scos din fire.

— Cine sunt? Ştiţi că sunt şeful clasei, pus chiar de dumneavoastră. Şi mai ştiţi că nu ne puteţi percheziţiona cu forţa.

Iliuţă, dându-şi seama că în atmosferă pluteşte praf de puşcă, intervine împăciuitor:

— Dima, ca să nu vi se pară o jignire, dumneata, în calitate i le şef al clasei, vei căuta pe fiecare elev prin buzunare. Cred că soluţia este cea mai potrivită.

— Îmi pare rău, domnule profesor, nu pot face asta. I-aş jigni inutil pe colegii mei. În clasa noastră nu există nimeni care să fi l. u ut o asemenea ispravă. Probabil că portmoneul domnului se – i etar general a fost furat în altă parte sau pierdut, dar nu-şi aduce aminte. Noi, elevii, putem să fim orice: obraznici, bătăuşi, impertinenţi, leneşi, dar hoţi – nu... hotărât – nu! Ni se aruncă o învinuire gratuită...

— Aşadar, nu vă supuneţi? face Michiduţă.

— Dacă este cineva care vrea să fie percheziţionat, n-are decât, t and e cu voia lui, n-am nimic împotrivă.

— Cine vrea să fie percheziţionat? Să ridice mâna!

Nimeni nu clinteşte un deget. Profesorul Damigeana, cau până atunci n-a scos o vorbă, grăieşte cu un gest autoritar:

— Cer ca fiul meu să fie percheziţionat. Lascăre, vino-ncoare!

— Dacă nu se procedează cu toţi la fel, de ce cu mine s-ar fi. u e excepţie? se apără Păleaţă.

— Fiindcă vreau eu! ţipă Damigeana.

— E nedrept şi chiar jignitor.

— Niciuna, nici alta. Ţin să fii în afara oricărei bănuieli. Trei i la tablă!

— Nu vreau, se încăpăţânează Păleaţă.

— Ieşi, când îţi spun! porunceşte tunător Damigeana. În al. iră de cazul în care nu eşti tocmai tu hoţul.

— Eu, hoţul?... bâiguie odrasla profesorului de franceză şi, lăsându-se moale, pune capul pe bancă.

— Ce ai?

— Mi-e rău... geme el.

— Cum te-a apucat aşa, deodată?

— Nu ştiu... A fost o ameţeală. Poate din cauză că mi-a cui sânge din nas. Mai vin pentru percheziţie?

— Sigur că da!

Păleaţă se ridică şi dă să iasă din bancă. Ca şi Basu, face lucrul acesta cu greutate, fiindcă e prea înalt. Când izbuteşte să scoată picioarele de sub pupitru, se aude un zgomot, de parcă ar fi căzut un obiect pe podea.

— Vezi că ţi-a picat ceva, îi atrage atenţia Damigeana. Păleaţă, care între timp făcuse jumătate din drumul până la tablă, nu înţelege bine ce-i spune tată-său, însă Tarzan, cum şiul* în spatele cocostârcului, se apleacă repede şi ridică de jos obiectul căzut. E un portmoneu elegant, din piele lustruită, care sclipeşti de-ţi ia ochii.

— E al tău? îl întreabă Michiduţă.

— Nu, bolboroseşte Păleaţă, nu-i al meu.

— Al cui este atunci? Parcă ţie ţi-a căzut. Tarzan sare cu gura:

— A fost în pupitrul lui. Când a ieşit din bancă, i-a alunecat pe jos. Am văzut cu ochii mei.

— Nu-i adevărat. Nu-i al meu. Portmoneul meu e altfel... de i uloare maro...

— Ia adu-l încoace!

Tarzan îl aduce. Michiduţă îl ia în mâini, îl cercetează curios pe o parte şi pe alta, îl desface şi scoase dinăuntru o bucată de ui ton alb: probabil, o carte de vizită. Apoi strigă îngrozit:

— Acesta... acesta-i portmoneul domnului secretar general!

— Într-adevăr, este al...? Vorbeşti serios? întreabă

Damigeana.

— Sunt absolut sigur… poftim, citeşte!… şi-i arată cartea de vizită. Iliuţă şi Damigeana întind gâturile să citească. Pe faţa lor răuic o uluire fără seamăn.

— Cum a ajuns, Zegheanu, în mâinile tale? îl întreabă Mii liidută.

— Trebuie să fie o neînţelegere, domnule director, răspunde I. licări. În orice caz, portmoneul nu-i al meu.

— Fireşte că nu e, nimeni nu susţine aşa ceva; dar ce caută în pupitrul dumitale?

— Poate mi I-a pus cineva fără să ştiu…

— Minte, sare Corcoduş. Adineauri s-a prefăcut că-i vine rău;

1 aplecat şi a scos portmoneul din buzunar, pe care l-a ascuns în pupitru, ca să nu daţi peste el, la percheziţie. Dar nu i s-a prins uiatagema.

— Nu-i adevărat!… Altcineva mi l-a pus în bancă… bâiguie l\ilcaţă, pierdut. Au necaz pe mine…

Nici nu termină bine fraza şi se aude un pleosc răsunător. I Umigeană îl trăsneşte cu o palmă formidabilă, aşa încât Păleaţă *w* i latină ameţit, fără să spună nici care.

Asta e în ochii tuturor dovada certă a vinovăţiei.

— Să mergem în cancelarie, spuse Michiduţă, întunecat la faţa ia noaptea. Va trebui să-l luăm şi pe… el.

— Da… dă… bineînţeles, încuviinţează Damigeana, alb ca \ arul.

Pleacă toţi patru: profesorii înainte şi hoţul după ei, cu fruntea la pământ. E cel mai trist cortegiu pe care l-am văzut vreodată.

În clasă coboară o linişte ca de planetă stinsă. Toţi suntem buimăciţi de uluitoarea descoperire, care, fără îndoială, va pune capăt vieţii şcolare a lui Păleaţă. Într-un târziu, Găliganu sparge liniştea, urlând:

— Arsene zexe!

„Sentinţa.

Încetul cu încetul, gheaţa se topeşte. Voia bună ne revine ţi începem să glumim, senini şi candizi, de parcă nu s-ar fi întâmpla! nimic. Corcoduş, deschizând gura cât o şură, cască atât de zgomu tos, încât cred că s-a auzit până la cancelarie, unde înalta Curte d* Casaţie deliberează de zor.

— Ce facem, fraţilor, întreabă Ploşniţă, mai stăm mult?

— Să ne aducă un coş cu frunze, adaugă Domisol.

— Aşteptăm până se afişează sentinţa, decretează Tarzan. Mai trece o jumătate de oră, timp în care băieţii comentca/A

pe toate feţele isprava lui Păleaţă. Unii spun că „junele” s-a învâi \ îi de vacanţă până la sfârşitul anului, alţii cred că Damigeana va I ar pe dracu’ în patru să-l scape cu o pedeapsă mai uşoară, în toiul discuţiilor, Ţiganu’ răcneşte:

— Robespierre! Cu Robespierre seamănă!

— Cine, frate? îl întreabă câţiva.

— Secretarul general. De patru ore mă tot frământ să-mi adm aminte cu cine seamănă.

— Dar ce, tu ai trăit pe vremea Revoluţiei şi te-ai bătut pe burtă cu Robespierre?

— Fac prinsoare pe ce vreţi că Robespierre a fost străbunul acestui simandicos personaj, care, ca şi el, e tot atât de austei, moralist şi implacabil.

Clasa pufneşte în râs. îi dau dreptate lui Ţiganu’ în ceea ce pn veste porecla scornită secretarului general. Auzi, Robespierre!

În orice caz, i se potriveşte de o mie de ori mai bine decât Polul Nord.

Ajutorul de secretar vine şi ne anunţă că rezultatul se

va a (i-a peste două ore.

— Până atunci, ce facem? întreabă Tarzan.

— Puteţi pleca…

Ne împrăştiem ca un stol de potârnichi, când răbufneşte puş—.1 vânătorului. Unii rămân în curtea liceului, alţii se duc spre casă, i. u cu, Rogvaiv, Tarzan, Basu, Magotu şi alţii nimerim la „biblio-icta” lui Nea Iancu.

Coborâm zgomotoşi scara care duce la catacombe şi ne aşezam la o masă. Cele două ore se scurg repede, iar Ţiganu’ şi Ploşniţă, care între timp plecaseră la liceu, se întorc cu sentinţa în… Mutap.

— Sunteţi nebuni? Aţi rupt anunţul?

— Ce era să facem? se scuză Ploşniţă. Pas de citeşte *jalnica h*, *itäie* pe întuneric chior. Haplea ăsta n-avea decât trei chibrituri…

Ne îngrămădim unul peste altul, ca să aflăm mai repede \ i-i dictul. Înalta Curte de Casaţie, în cap cu Robespierre, a hotărât piccum urmează: Păleaţă eliminat pe o lună, Magotu tot pe o lună, iar eu până la finele anului, cu drept de a mă prezenta la examen a pregătit în particular. Restul clasei a fost eliminat pe trei zile.

1 şi prima dată, prin rotaţie.

Băieţii rămân cu gura căscată, uluiţi de asprimea pedepsei care im s-a aplicat. Şi mie mi se pare din cale-afară… Auzi, până la dărşitul anului! Nu m-aşteptam decât acolo, cinci-şase zile… I’oltim, zece! Dar până la şase luni, mai va…

— Non possumus înghiţire! strigă Magotu înfuriat. E cea mai mare nedreptate a secolului al douăzecilea.

— Păleaţă trebuia să fie dat afară pe tot anul, iar nu tu, împăi – n e, fiindcă furtul e fapt grav, în vreme ce bătaia-i ruptă din rai, i) i dă Basu cu părerea.

Rogvaiv, stăpânindu-şi indignarea, se ridică solemn şi ne face «iun cu mâna să tăcem. Apoi rosteşte grav:

— Ca protest împotriva sentinţei, propun greva generală.

— Se aprobă cu brio! strigă băieţii, în cap cu Tarzan. Sunt aşa de însufleţiţi de această idee, de parcă au luat foc.

— În consecinţă, urmează Rogvaiv după ce se restabileşte liniştea, cu începere de luni, niciun arpetist nu mai calcă pe la şcoală, până când nu i se face dreptate deplină şefului nostru şi al clasei avlII-a.

Un ropot de aplauze subliniază cele spuse de vorbitor, dând t i îi strălucire.

Rogvaiv se aşază la loc, pe scaun, în timp ce Tarzan se ridu J protocolar, pentru a-mi comunica:

— Sire, vă rog, luaţi act de dorinţa noastră unanimă şi hotărât)

— Domnule prim-dregător, îi răspund, nu pot să mă pronunţ nici pro, nici contra, pentru că eu însumi sunt în cauză. De. u < ea, vă trec prerogativele…

— În regulă. Convoc pentru mâine dimineaţă, la orele 8, ut localul Centralei, un consiliu extraordinar, pe ordinea de zi Hi ud această gravă chestiune. Domnii dregători sunt stăruitor rugaţi să-i anunţe şi pe colegii lor. Am terminat cu partea oficială. (ion ţinuăm cheful în particular.

Spunând acestea, Tarzan se aşază.

— Credeai că ţi-e prieten Robespierre şi că eşti asigurai la „Dacia”, îmi zice Ţiganu’.

— Iluzie optică, cetăţeni! Robespierre nu iartă pe nimeni şi nu poate fi prieten cu nimeni. După cum le primim pe cele bum (încep să devin biblic!), tot aşa se cade să le îndurăm şi pe cel» rele. În concluzie, Piţurcă, băiatule, adu-ne îndată şapte Segârcem. să udăm evenimentul. Câte o sticlă de fiecare şapcă.

— Vine! răspunde automat flăcăiandrul şi se repede să le adui a Fiecare ia câte o sticlă de vin în mână. N-avem

nevoie de paha t *

bem direct din clondire. Mă ridic în picioare şi cuvintez:

— Dragi arpetişti şi elevi ai clasei a VIII-a, să bem pentru pt i cina noastră. Oricât ar încerca inamicul să ne despartă, îl avei tizăm, pe această cale, că nu va reuşi niciodată. Chiar dacă ai rămâne în picioare pedeapsa care mi s-a aplicat, eu nu mă despait de voi, şi nici voi de mine, căci suntem legaţi unii de alţii cu lanţuri grele, de mii de tone.

— Bravo! aclamă băieţii.

— Să bem pentru solidaritatea şi prietenia noastră, să bem pentru scumpa noastră clasă a VIII-a, care va înfrânge năpa Ma abătută pe capul ei, să bem pentru arpetiştii noştri care vor realiza marea armonie acolo, departe, în sânul Pacificului, şi vor trai u viaţă fericită până la adânci bătrâneţi!

Frazele mele sunt subliniate de aplauze fierbinţi. Fac semn să-l 1!

I ontenească, şi comand: *Mi*

— Dreepţi! §

Băieţii se ridică în picioare şi încremenesc ca statuile pedestre!

— Începe ceremonia gâl-gâl-gâl-ului, ca la muşchetari. Vă rog, înnţie la solemnitate. Cine ştie catalogul pe dinafară?

— Eu, zice Ţiganu’.

— Trăiască brava noastră clasă a VIII-a, pe umerii căreia se ijină expediţia transoceanică. ijfi>

— Ura! Ura! Ura! răspund băieţii. 1

— Să bem pentru fiecare coleg câte o gură de licoare!,!

— Bem! Bem! Bem!

— Ţigane, catalogul!

— Albulescu Petre!

— Prezent, răspunde Domisol. Cu mişcări perfect ritmice, toţi şapte, câţi suntem, ciocnim *O*

unul de la altul buteliile, până se încheie circuitul, ducem sticlele l. i gură, bem simultan, coborâm apoi clondirele în dreptul inimii, pană când Ţiganu' pronunţă numele următor, după care repetăm, în desăvârşită ordine, ca nişte automate, aceleaşi mişcări.

— Arginteanu Dan!

— Aici, răspunde Tarzan. Cioc-cioc-cioc şi gâl-gâl-gâl...

— Bălan Alexandru! Cioc-cioc-cioc şi gâl-gâl-gâl... (Şi aşa, până se termină catalogul: 31 de inşi, 31 de înghiţituri; i zdravene. Ul

(Pe Rembrandt şi pe Păleaţă nu i-a strigat Ţiganu' la catalog.)

— Pauză! comand scurt.

Ne aşezăm pe scaune. Mai toţi clienţii din local iau seama la în naiul nostru şi se miră. Câţiva mai curioşi îşi părăsesc locurile

ŞI

u se apropie de masa noastră. Unul, înalt şi roşcovan, ne spune:

— Îmi plăcu chestia; e straşnică, pre legea mea... Da' te face criţă!

Cornand din nou: I C

Îi

Atenţiune! Cetăţeni ai clasei a VIII-a: drepţi!

Toţi sar în picioare.

— Pentru iubita mea: de zece ori gâl-gâl! Cioc-cioc şi KJL gâlgâi!

— O dată!

— De două ori!

— De trei ori!

Şi aşa până la zece.

— Sticlele la crematoriu!

Pac! Pac! Pac! Fiecare zvârle, pe pardoseala de ciment, clon dirul gol, care se preface în ţăndări. Piţurcă vine cu o măturaşi un făraş, ca să ridice cioburile.

— Pauză!

Ne aşezăm. Toţi ne ţinem încă bine, până şi Ploşniţă, de cuc mă temeam să nu ne facă de râs. Ochii ne sclipesc mai viu ca tic obicei, iar obrajii ni se rumenesc ca focul.

— Cine se declară biruit va fi proscris şi exilat în insula Sfânt 4 Elena. Chiar dacă am sărbători o divizie sau un corp de armată – nu trebuie să ajungem sub masă. Apoi anunţ: Partea a II-a, muzn A vocală! La pupitru, maestrul Domisol. Program: *Gaudeamus igitur*. Piano-pianisimo. Ochi l/4 întredeschişi. Capetele aplecate pe sp. ite, în diagonală. Temperatura 40° Celsius, Tensiunea arterială 28!

Şi începem încet, ca un vuiet de ape, care se apropie de de parte, de pe întinsul mării:

Gaudeamus igitur Juvenes dum sumus Postjucundam juventutem, Post molestam senectutem, Nos habebit humus…

Când isprăvim cântecul, ochii tuturor înoată în lacrimi. (*e* miracol s-a înfăptuit cu sufletele noastre, de ne-am trezit corn» piţi de o înduioşare fără margini?

Nu ştiu… În clipa asta mă simt atât de copil şi totodată atât de uriaş, încât aş putea să fac cele mai mari prostii, dar şi cele nul sublime fapte.

„Vrem dreptate pentru Dima!”

A doua zi, Ia 8 dimineaţa, dregătorii sunt toţi în păr, la Centi ăla… Consiliul prezidat de Rogvaiv începe numaidecât şedinţa.

Iii iau parte, ca simplu observator. Mai întâi, băieţii hotărăsc să

11 imită un protest telegrafic ministerului. Tarzan îl concepe astfel:

Rugam respectuos, *reveniţi imediat asupra eliminării elevului Dima S. Grigore din clasa a VIII-a, fiind o pedeapsă disciplinară adânc nedreaptă*; *contrariu declarăm grevă generală*, *până la sfârşitul anului şcolar*

Rogvaiv propune să cerem totodată anularea eliminării noas-11 e în masă pe cele trei zile, fiind tot atât de nedreaptă ca şi pedeapsa. tplicată mie. De asemenea, trebuie redusă eliminarea lui Magotu de la o lună, la cel mult o săptămână. Consiliul aprobă, dar Magotu.1 împotriveşte:

— De ce o săptămână? Dacă-l nimeream, mai du-te-vino, dar

…>. i?

— Să zici bogdaproste, cimpanzeule, dacă scapi cu atâta!

Basu şi Gălbează sunt de părere să formulăm şi alte revendicări, ca de pildă reducerea taxelor şcolare, sporirea burselor etc. Kogvaiv respinge propunerea, zice că, vrând prea multe şi de toate, nu obţinem nimic, într-un cuvânt, trebuie să ne ferim de *diluare*. larzan reface textul şi îl semnează tot el, spunând că numele pe arc îl poartă are trecere politica, ceea ce e foarte adevărat. Ţiganu’ urepede la poştă şi dă telegrama foarte, foarte urgent.

După asta, dregătorii discută organizarea grevei.

Nici nu se pune problema dacă e cineva împotrivă: se înţelege de la sine că nu e nimeni. La fiecare şcoală vor fi postaţi, chiar în poartă, câte trei arpetişti. Aceştia trebuie să-i raporteze Centralei pe elevii care nu se supun ordinelor superioare şi intră la cursuri, a să fie şterşi din controalele expediţiei, ca nedemni.

Dacă ministerul, până mâine la ora 8 dimineaţa, revine asupra luninării, totul e în regulă. În caz contrar,

pornim greva.

În calitate de observator, îl urmăresc pe Magotu, care are o mutră posomorâtă şi nu scoate o vorbă.

— Ce-i cu tine, gorilă? îl întreb. Ţi s-au înecat corăbiile?

— Nu s-au înecat. Dar mi-e teamă să nu luăm apă la galoşi Dregătorii cată nedumeriţi spre el.

— Ce te-a apucat? De ce cobeşti a naufragiu?

— Sunt împotriva grevei, răbufneşte el, încruntat.

— Şi, mă rog, de ce şi pentru ce? îl descoase Tarzan. Pentru» *A* n-am cerut anularea eliminării tale?

— A, nu… Nici pomeneală. Aia-i o chestie lichidată…

— Atunci, care-i motivul?

— Foarte simplu: greva e o sabie cu două tăişuri. S-ar pui» a foarte bine să se întoarcă împotriva noastră.

— Nu ne pasă, tună Basu, suntem o forţă uriaşă, de care nu % poate atinge nimeni, fără să fie electrocutat cu 12.000 de volţi!

— Nu mă pun contra, mai cu seamă asupra voltajului. I) at. ce vrei, asta-i părerea mea. Nu-mi dai voie să am şi eu o părere *

Tarzan strigă, îmbufnat:

— Câte pofteşti, în afara A.R.P.E.T.-ului. Înăuntru, însă, toţi trebuie să fim un gând şi o simţire. Asta e tăria noastră, şi de-au l ne vine biruinţa, înţelegi tu? Ce vor spune ceilalţi, dacă te dik 1 va şcoală?

— Cine a pomenit de aşa ceva? Mă supun hotărârii luate de voi, deşi, repet, o dezaprob. Mai întrebaţi şi pe alţii, din afară, oameni maturi, să auzim ce părere au ei!

— N-avem nevoie de tutori, ripostez eu, căci după asta trebuit să ne cumpărăm biberoane.

— Socotesc că suntem în stare să cântărim o situaţie cu propt u noastră materie cenuşie, zice şi Tarzan.

— Discuţia nu mai are rost, intervine, la rându-i,

Rogvaiv, îl «vreme ce Magotu declară că se va supune hotărârii consiliului.

Şi, cu asta, basta! Până la prânz, cutreierăm oraşul în lung şi 11 lat, ca să vestim arpetiştii că, începând de mâine, am declarat greva generală: nimeni nu mai calcă cu piciorul la şcoală. Fiecare anunţat e dator, la rândul său, să dea sfoară la alţi prieteni sau cunoscuţi care locuiesc prin apropiere şi, în felul acesta, până seara, toţi arpetiştii sunt la curent cu marea noastră hotărâre.

Între timp, mă reped de câteva ori la Centrală, să văd dacă nu i iimva a venit răspunsul de la minister: n-a venit nimic. Duminică, autoritatea şcolară nu lucrează, dar cred că trebuie să fie cineva în olo care rezolvă chestiunile urgente. În orice caz, mâine începem ţţicva: dacă vine răspunsul afirmativ, o încetăm numaidecât.

A doua zi, luni, sunt cu noaptea-n cap la Centrală. Nicio veste. Mă instalez la biroul meu şi aştept să-mi sosească rapoartele iliegătorilor delegaţi cu controlul. Tarzan umblă cu bicicleta de la liceu la Normală, de la Normală la Comerţ şi înapoi la liceu, ca u supravegheze personal mersul grevei. Pe la orele 9 vine şi-mi uportează:

— Victorie pe tot frontul! La liceu nimeni n-a pus piciorul în *i* lasă. Băieţii se plimbă în grupuri prin faţa şcolii. Michiduţă le-a vorbit foarte împăciuitor, sfătuindu-i să-şi vadă de carte. A recoltat un refuz categoric! Câţiva puşti, dintr-a-ntâia, mai fricoşi, au vrut *a* între la cursuri, dar ceilalţi i-au împiedicat. La Comerţ, vreo 10 – 15 elevi (habar n-am dacă sunt arpetişti sau nu) au reuşit să pătrundă în şcoală, dar fiind prea puţini – câte doi-trei de fiecare lasă – profesorii n-au mai ţinut cursuri. La Normală, însă, lucrurile au mers mai greu. Ştii că acolo majoritatea băieţilor sunt interni. Aceştia au intrat la cursuri, în schimb, niciun extern nu s-a dus la} malâ.

— Vezi, n-ai prevăzut dificultatea asta. Ce facem cu

ei? îi ftergem din controale?

— Mai bine să le dăm un *avertisment*.

— Dacă-i elimină din internat, ce ne facem?

— N-o să îndrăznească nimeni să-i dea afară, sunt vreo 250… pot să-şi impună voinţa.

— Atunci, dă-le *avertismentul*.

Tarzan încalecă pe bicicletă şi zboară uşor şi zvelt spre Şcoala Normală. Nu trece un sfert de oră şi mă pomenesc cu Magotu, suflând ca o locomotivă.

— Împărate-luminate, vino numaidecât la cancelarie! Te cheamă Michiduţă.

Stau în cumpănă: să mă duc, să nu mă duc? De altfel, ştiu de ce *x* i rimis după mine: vrea să încetăm greva. Dacă aş fi sigur că poate să revină asupra eliminării, m-aş duce. Dar nu poate s-o facă singur De aceea, tot mai bine-i să stau pe loc.

— Magotu, du-te şi comunică-i textual: cât timp sunt elimin.»!, n-am ce căuta la şcoală. Executarea!

Magotu o şterge şi după câtva timp îmi trimite un băieţi dintr-a II-a cu un bilet în care îmi scrie că ordinul de la „împărăţie” s-a executat întocmai.

Pe la 10, Domisol şi Ţiganu’ năvălesc la Centrală. De grăbit i «e, Ţiganu’ alunecă şi cade, iar Domisol, care aleargă în urmă, im observă şi, împiedicându-se de colegul său, se lungeşte şi el pe jov cât e de gras.

— Ho, nebunilor, ce v-a apucat? îi iau la rost. Lăsaţi-o mai domol, că nu vă gonesc hunii din spate.

— Sire, gâfâie Ţiganu’ ridicându-se, liceenii s-au grupat în co Ioană de marş şi au început să manifesteze pe stradă, sub conducerea lui Basu.

În clipa asta, se întoarce şi Tarzan.

— Ce e? Ce s-a mai întâmplat? întreabă Tarzan. Ţiganu’ îi repetă povestea cu Basu.

— E o idee bună, le spun, ne aduce apă la moară.

Vezi, nim prevăzut-o nici pe asta. Ascultă, Tarzan, opreşte numaidecât i «» Ioana lui Basu! Să aştepte pe loc, până când tu organizezi celelalte coloane de la Normală şi de la Comerţ, după care vă contopiţi» < câmpul din spatele cazărmilor. Ţin să fie cea mai impunătoare manifestaţie şcolară din câte au avut loc în analele istoriei.

Tarzan dă să plece.

— O clipă, te rog! înainte de a manifesta pe calea Unirii, treceţi *in corpore* şi pe la sediu. Vreau să văd cum vă prezentaţi.

— E-n regulă, sire!

— Încă o clipă, mi-a venit o idee: Domisol, fanfara! Ce manifestaţie e aia fără fanfară? Ia o trăsură, încarcă instrumentele, adună-ţi muzicanţii, în sfârşit, fa ce-i face, mie să-mi scoţi fantai 4 în fruntea manifestanţilor! Ne-am înţeles?

— Înţeles!

— Notează, Tarzane: atât tu, cât şi Basu, trebuie să aşteptaţi fanfara. Executarea! Nu uitaţi că noi nu ne jucăm! Creăm istorial

M 1

Arpetiştii o zbughesc ca potârnichile, care încotro, conştienţi tic copleşitoarele lor îndatoriri faţă de viitorime.

Îmi pare rău că nu m-am gândit să facem şi un stindard. Ne-ar fi prins de minune acum. Sunt lucruri care ne scapă mereu: nu ei lup să le prevedem pe toate la timp. Şi mie îmi vin cele mai bune nici abia după ce stau de vorbă cu cineva.

— Bună ziua, domnule Dima.

Tresar. Cine e? A, domnul profesor Iliuţă. Eram aşa de cufundat în gânduri, încât nici n-am simţit când a intrat.

— Vă salut, domnule profesor! şi-i ofer numaidecât un scaun. El se aşază cu o uşoară ezitare. Apoi începe:

— Dragă Dima, dacă nu te-aş iubi ca pe copilul meu,

n-aş fi lemn în faţa dumitale. Însă n-am putut să fac altfel. Trebuie să te previn, să-ţi atrag atenţia… Să ştii, faceţi rău, foarte rău. Nu vă daţi «. una pe ce cale aţi apucat.

— Domnule profesor, aveţi dreptate: am apucat pe un drum primejdios. Nu vă contrazic. Dar autoritatea şcolară e basma cu-i.ită? Spuneţi şi dumneavoastră: de ce m-a eliminat pe un an pentru o vină atât de mică? Cred că, la urma urmei, s-ar fi putut nece cu vederea greşeala pe care am comis-o, ţinându-se seama tic situaţia mea şcolară. Când pedepsiţi disciplinar pe cineva, 11 ebuie să-i cântăriţi bine fapta, întorcând-o pe toate feţele. Nu-i.iţa? Am lipsit nemotivat de la şcoală? Am căpătat note proaste? M am ţinut de drăcovenii şi scandaluri? Ce-am făcut: i-am tras *i* câteva scatoalce lui Zegheanu. Atât şi nimic mai mult. O păruială, între colegi, care se întâmplă de regulă în fiecare zi. De altfel, nebuia să-l pedepsesc pentru laşitate. Ce? S-a făcut gaură-n cer facă l-am scărmănat puţin? A secat Dunărea?

— Nu s-a întâmplat nimic din toate acestea. S-a întâmplat însă altceva. Dacă vrei să ştii adevărul, nu atât pentru ceea ce ai t acut te-au dat afară, cât mai ales pentru ceea ce se temeau că poţi face de aici înainte. Într-un cuvânt, au vrut să te izoleze de elevi, a nu mai exerciţi asupra lor vreo înrâurire de orice natură, sursă de noi acţiuni primejdioase.

Rămân cu gura căscată. Sunt atât de surprins, încât nu reuşesc \. \ articulez un cuvânt.

— Da, asta a fost… Degeaba le-am atras luarea-aminte ia săvârşesc o nedreptate. Nimeni n-a vrut să ţină seamă de părere.1 mea. Totuşi, într-o măsură oarecare, eşti vinovat. În timpul an chetei ai afişat o impertinenţă revoltătoare, pe care nici inteligenţa dumitale nu izbutea s-o scuze. Dascălii noştri sunt obişnuiţi cu o supunere oarbă, care merge până la umilinţă. De aceea ei nu îndui.1

înfruntarea, sub niciun motiv. Dumneata eşti un adolescent tu toate însuşirile şi scăderile acestei vârste. Şi obrăznicia e cea dintâi armă cu care adolescentul vrea să se impună. Fiindcă el se consider a alfa şi omega, începutul şi sfârşitul, axa pe care se învârte globul De aceea se crede mereu nedreptăţit şi luptă deodată cu Ioan armele, ca să-şi afirme existenţa. Uite, asta n-au priceput colegii mei, şi eu sunt cel dintâi care o recunosc deschis.

— Vă mulţumesc foarte mult. În cazul acesta sunteţi de partea noastră.

— Da, întotdeauna am fost aliatul vostru şi am susţinut mi ţiativa pe care aţi luat-o şi care a dus până acum la înfăptuiri a tai de frumoase. Eu vreau să apăr expediţia voastră, ca să nu apuce pe căi greşite, să nu degenereze în anarhie. De aceea, dă-mi voie, Dima, să te întreb ce legătură are greva asta neînţeleasă cu expediţia transoceanică? O ajută cu ceva? Nu. În schimb, îi creează neajun suri mari, o poate sugruma chiar. Da, da... Şi pentru ce toate ast ea la să-ţi aducă dumitale un profit personal, pentru că eşti şeful ei? Gândeşte-te bine ce faci... Rezultatul mi se pare nu numai îndoielnic, ci de-a dreptul catastrofal.

— Trebuie să ştiţi, domnule profesor, că n-am propus eu greva Băieţii au hotărât să...

— Dumneata însă aveai obligaţia să-i împiedici. Eşti şeful Im şi ei îţi datorează ascultare. După câteva clipe, adaugă: Dima. trebuie să mă înţelegi: nu-i deloc frumos să apari într-o postula de profitor.

— De ce profitor?

— Pentru că ţi-ai spus aşa: „M-au eliminat, lasă că le arăt cu lor! Am o mie de băieţi care mă ascultă. Ei bine, n-are să mai calce niciunul cu piciorul pe la şcoală”. A, nu! Nu-i corect să sufere 01 mie pentru unul singur.

— Vă rog să mă iertaţi, nu-i vorba doar de mine, ci de toată i lasa. Ştiţi foarte bine că toţi colegii mei au fost eliminaţi.

— Ştiu, numai că greva a pornit de la eliminarea dumitale. (liniştit ar fi fost să lupţi cu mijloace proprii ca să înlături nedreptatea suferită…

— De ce cu mijloace proprii, când am la îndemână alte posibilităţi, şi nu numai pentru mine? Un om singur nu poate să facă decât atât cât face. În schimb, 10 oameni laolaltă izbutesc cât 15 sau chiar 20 de oameni singuri. Vedeţi diferenţa?

— Atunci, pune oamenii să lupte pentru cauza dumitale.

— Chiar asta fac. Oamenii mei sunt arpetiştii. Şi dacă nu-i pun eu să lupte, luptă ei şi rară îndemnul meu – ceea ce se întâmpla acum.

— Când aperi o greşeală, faci una nouă. Eu îţi vorbeam de ajutorul unor oameni sus-puşi, la care părinţii dumitale ar fi putut să apeleze.

— N-am nevoie de protecţia nimănui. Noi ştim singuri să ne apărăm drepturile. Suntem un trup cu o mie de capete.

— Ceea ce spui se cheamă balaur.

— Da, un balaur cu o mie de capete, de care nimeni nu îndrăzneşte să se atingă.

— Nu ne mai înţelegem, Dima. îmi pare foarte rău că dato-l ită mie balaurul a ajuns la atâtea capete…

Spunând acestea, pleacă supărat, fără să-mi întindă mâna, fă-i a să-mi spună bună ziua. Mă uit lung în urma lui, îndurerat, parcă aş fi pierdut o rubedenie. Şi o dată mai mult îmi dau seama că ţi avem duşmani mai înverşunaţi ca propriile noastre slăbiciuni.

Un curier trimis de Tarzan soseşte în goană să mă anunţe că şi fetele au aderat la grevă.

Din depărtare, îmi ajung la urechi sunetele unui marş care iascoleşte văzduhul. E fanfara lui Domisol. Aşadar, arpetiştii s-au ţipat, după cum le-am spus, şi se apropie de Centrală. Mă urc repede în balcon, ca să primesc de-acolo defilarea. O râmă uriaşă, cu mii de picioare, lunecă încet pe albia străzii. Vuietul paşilor, amestecat 111 să netele muzicii, creşte din ce în ce, pe măsură ce se apropie. Încep \\ desluşesc şepcile băieţilor şi beretele fetelor de şcoală.

În fruntea manifestanţilor e un grup numeros de şcolăriţe, rânduite în coloană de marş, câte cinci în rând. Membrii guveinului merg pe margine, ţinând ordinea, în afară de primul-minin tru, Tarzan, care păşeşte ţanţoş în fruntea coloanei, de unul singur

O mulţime de curioşi, bătrâni, femei şi copii, staţionează pe trotuare, luând seama la ciudata manifestaţie şcolară. Unii rid îi} mâinile sau clatină capul în semn de încurajare, alţii rămân muţi, neştiind ce să creadă.

Fanfara încetează brusc. Basu, cu glasul lui tunător, care se aude de la un kilometru, strigă lozinca:

Clasa opta-i pedepsita Fără vina dovedită!

O trompetă uriaşă de voci, dezlănţuită din sute de piepturi, reia distihul, înălţându-l protestatar până la cer. Basu tună din nou. sacadat:

Pentru Dima vrem dreptate. *Fiindcă el nevinovat el*

Pe toţi zeii din Olimp, spectacolul e magnific, emoţionam, sublim! Cine o fi compus lozincile? Puteau să fie mai bune… Şi cine îmi face semne cu mâna? *O*, *Jupiter tonans*, e Lotte, iubita m³.» Păşeşte mândră în fruntea alaiului de fete, ca un căpitan în fruntea companiei. îi răspund cu un zâmbet. Apoi, cu un gest larg, opresi coloana şi-i fac semn lui Tarzan să se apropie:

— Domnule prim-dregător, toate bune. Nu-mi place însă cum mergeţi. Păşiţi alert, în pas de defilare: tac-tac!

În ritmul fanfarei, să nu creadă lumea că vă târâţi. Şi executaţi clamările în cadenţa. Apropo, cine a racut lozincile?

— Aguridă, cine altul? Nu-ţi plac?

— Putea să fie mai inspirat. Încă ceva: după ce parcurgeţi calea Unirii până în dreptul parcului, vă împrăştiaţi în ordine şi va duceţi acasă. S-a înţeles? Executarea!

Fanfara atacă un marş şi arpetiştii pornesc în tactul muzicii, poc nind surd caldarâmul, apoi cotesc ca să apuce pe strada principala.

Mă simt uşor ca fulgul, aproape imaterial, parcă mi-ar fi crescut aripi în spate şi la picioare. Dacă îmi trecea prin cap să zbot.

Mint sigur că m-aş fi înălţat în văzduh, numai datorită voinţei. Niciodată n-am să uit clipele acestea de extaz…

Veşti neplăcute

Arpetiştii de la posturile de observaţie îmi dau de ştire că totul *e* petrece în regulă: niciun picior de elev n-a călcat la cursuri.

De altfel, nici n-au mai venit băieţii la şcoală, ca azi-dimineaţă, deoarece acum ştiu cu toţii că este grevă şi nu s-au mai ostenit să ia drumul în picioare degeaba.

La orele 5 avem consiliu extraordinar la Centrală. Dregătorii falangei sunt toţi prezenţi, în afară de Tarzan. El ce-o fi păţit? E cu putinţă să lipsească tocmai el?

Pe când facem tot felul de presupuneri în legătură cu absenţa lui, o bicicletă se opreşte în dreptul Centralei şi Copoiu, băiatul lui Balaci, şeful poliţiei, descăleca sprinten şi intră ca o vijelie în birou.

— Sire, jelanie mare! Babacu’ a primit ordin să închidă Cen-11 ăla şi s-o pună sub pază.

Vestea cade ca un trăsnet.

— Ce are poliţia cu Centrala noastră? se înfurie Magotu. Puu-in s-o păzim şi singuri.

— Nu fi idiot, urangutane, ripostează Copoiu, e o măsură represivă, faţă de greva noastră.

— Ascultă, Copoiu, când se va întâmpla „deşteptăciunea" as-i a? îl întreb încruntat.

— Habar n-am. Îndată ce am mirosit chestia – pentru că eu lac, chipurile, pe secretarul babacului – am şters-o la cartierul general, să vă anunţ baclavaua.

— Na-ţi-o frântă, Sarsailă! rosteşte Basu îngrijorat. Ce ne fa-<cin, fraţilor?

Fiecare îşi frământă creierii, pentru a găsi o soluţie.

— Uite ce e, le spun, nu ne rămâne nimic altceva de făcut, de-i ăt să ne mutăm.

— Să ne mutăm în altă ţară! găseşte Magotu cu cale să dec la me un vers din poezia *Oltul* de Octavian Goga.

— Du-te dracului, cabotinule, nu poţi să fii o dată serioşi îl repede Basu.

Reiau:

— Prin urmare, ne mutăm, am spus. Strângem banii din casa de fier, împachetăm arhiva din dulap şi o ducem… Aici e aii i! Unde o ducem?

— Aduceţi-o la mine, sare Ţiganu'.

— Nu-i bine. Trebuie să găsim pe cineva să nu facă parte din guvern.

— Atunci, la mine, sare Copoiu. Vă costă doi lei.

— Eureka! La odrasla poliţaiului e cel mai potrivit loc Cur…1 nii o să caute pretutindeni lucrurile noastre, dar nimănui n-o să 1 treacă prin cap că sunt ascunse tocmai la şeful lor. Povestea 111 furtul elefantului alb se repetă. Dă-i, Esculape, doi lei pentru chirie

Arpetiştii îşi suflecă mânecile şi se apucă de treabă. Strâng arhiva şi o împachetează în colete mici, care se pot lua în mâna Esculap ridică banii din casa de fier, ca să-i

ducă la farmacie.

Când suntem aproape gata cu pregătirile, hop, ne pomenim 111 Tarzan!

— Ce-i cu tine, primule?

— Pe dracu'! bufneşte el. După masă m-am culcat puţin, eram frânt de oboseală; când mă scol şi dau să plec – uşa încuiată! MA închisese tata în odaie.

— Şi cum ai ieşit?

— Am spart uşa, praf am făcut-o! Să se sature domnul primai! Dar voi ce faceţi aici? împachetaţi? Ce v-a apucat?

Îi povestim cele întâmplate şi el ascultă uluit. Apoi, spume gând de mânie, strigă:

— E o întreagă conspiraţie împotriva noastră!

Când aude că ordinul de sigilare a pornit de la prefectură, Tai zan face iar spume la gură şi urlă:

21 Până când vei abuza de răbdarea noastră, Catilina?

— *Quousque tandem abutere Catilina patientia nostra*? *u*

— *Quamdiu etiam isteţuror tuus eludet nos*? *11* urmează Ploşniţă, declamând cu gesturi largi.

— *Ad quem finem iactabitsese audacia effrenataf1* completează Gălbează, strângând pumnii.

Păcat că aceste vehemente proteste în limba strămoşilor noş-i îi nu rezolvă nimic. Totul atârnă numai de noi. După ce isprăvim treaba, înhăţăm la repezeală câte două pachete…

— Staţi pe loc, le strig băieţilor. Ce-ar fi dacă am sigila noi înşine Centrala? Să le jucăm sticleţilor o farsă de pomină.

— O idee la capac! Se aprobă cu brio!

Zis şi făcut. Magotu face rost de pecete şi ceară de la băcanul din colţ şi în zece minute treaba e gata.

Apoi ne despărţim. Fiecare dintre noi porneşte care încotro, în pachetele la subsuoară.

Seara, ies în oraş cu Magotu, să dăm o raită pe Unirii Poate mai aflăm ceva noutăţi. Ne abatem pe la Centrală, luând seama la sigilii. Sunt tot sigiliile noastre. Aşadar, n-a umblat încă mâna vrăjmaşă pe-acolo. Coborâm la liceu şi ne oprim la afişierul prim ipal. Magotu aprinde câteva chibrituri. Nimic nou. În dreptul ca-tacombelor lui Nea Iancu, ne întâlnim cu Ţiganu', care ne spune i a vreo cinci-şase băieţi au tăbărât pe Attila, i-au pus sacul în cap) \ l-au burduşit în lege.

Vestea mă contrariază. Cine să fi făcut isprava? Basu? Nu cred. Îl n-avea nevoie de ajutoare. În afară de asta, m-ar fi prevenit. Tarzan? Ploşniţă? Exclus. Poate Găliganu. În orice caz, nu-mi place deloc agresiunea asta pe ascuns. E laşitate curată!

— Te pomeneşti că-ţi pare rău de Attila, se miră Magotu.

— Vorbeşti prostii! Nu admit legiferare fără poruncă de la împărăţie, pricepi? Trebuie să aflu încă astă-seară cine a lucrat pe tont propriu.

Pornim o goană furibundă prin oraş, ca să-i descoperim pe agresori. Trecem pe la Leagăn (Rocoş, Găliganu şi Corcoduş habar

Până când o să-ţi mai suportăm furia? Când va lua sfârşit îndrăzneala ta?

n-au), ne ducem la Copoiu (nu ştie nimic), Ploşniţă (aşijden), Tarzan n-a venit încă acasă, la Esculap nici nu face să ne stricam pingelele, el e în afară de orice bănuială, tot aşa şi Domisol, iai Basu se jură că el n-a văzut, nici n-a trecut pe acolo, dar îi pan* rău că nemilosul destin nu l-a desemnat pe el să-l atingă pe Attila la integritatea corporală.

Atunci cine să fie făptaşii? Şi de ce stau în umbră?

Mister! I) e trei ori mister!…

Pe la miezul nopţii, când mă lupt cu somnul, un gând îmi sca pără luminos în minte.

Fără doar şi poate că Balaci, şeful poliţiei, a făcut această isprava cu agenţii lui, ca să-i plătească poliţa lui Attila, pentru bătaia pe care i-a tras-o lui fiu-său, Copoiu. Ocazia era foarte nimerii.», pentru bunul motiv că toată lumea ne va pune nouă în spinaie fapta lui Balaci.

— Dacă n-o fi aşa, mă adresez aievea arpetiştilor, să nu-mi spuneţi pe nume!

Nori negri pe cerul nostru

Nici nu fac bine ochi şi aud o bătaie puternică în uşă. Trebuie să fie Lotte, care are de gând să-mi aducă un răvaş. De ce-o fi bătând aşa tare? Când colo, e Smaranda, servitoarea.

— Ce este?

— O scrisoare pentru mata.

— De la cine?

— A adus-o o fată.

— Ce fată? fac nedumerit.

Smaranda ridică din umeri, neştiind ce să răspundă.

— Dă-o-ncoace!

Iau biletul şi-l citesc. E de la Copoiu citire:

Sire, e borţoasă râu chestia. Babacu' a primit ordin să-i aresteze pe toţi capii expediţiei transoceanice. Şterge-o, până nu te umfla.

Dau fuga şi-l scol pe Magotu.

— Cimpanzeule, ia uite ce plăcintă am primit.

El, cu ochii cârpiţi de somn, citeşte răvaşul şi îngălbeneşte ca iurta de ceară.

— Pe unde scoatem cămaşa?…

— Scoate-o peste cap şi îmbracă-te în doi timpi şi trei miş-i ari. Apoi, pas alergător, îi anunţi pe majorişti s-o şteargă, care pe unde şi cum poate. Ia-l şi pe Zgârâ… ca să

faceţi treaba mai repejor. Eu îmi voi muta reşedinţa în oraş, rămânând incognito până la noi dispoziţiuni.

Mă întorc în grabă, gândind unde să mă refugiez. La Obogeni, la părinţii lui Şoimaru? (Aş putea profita de împrejurare, ca să-i i aportez dragului meu aghiotant că am îndeplinit misiunea dată.)

Dar nu-i bine, m-aş simţi stingher în preajma unor oameni aproape necunoscuţi pentru mine. Şi apoi, cum să le justific şede-i ca mea? Mai nimerit ar fi să mă ascund la Lidia, profesoara mea de dragoste. Nu se poate, aici sunt oprelişti de conştiinţă. Rămâne de văzut ce voi face.

Înghesui câteva lucruri într-un geamantan şi-l închid cu cheia.

— Ce-au păţit cârlanii, de s-au sculat cu noaptea-n cap? o aud pe I) era Bianca bombănind în sală. Mai pun la cale vreo blestemăţie?

Mă uit la ceas: 5 şi jumătate... Afară e întuneric, felinarele de pe stradă încă nu s-au stins.

— Ce faci, urangutane? Nu eşti gata?...

— Gata. Vin cu Zgâră...

— Vă aştept în sufragerie. Plecăm împreună.

Când mă vede cu geamantanul în mână, gazdă zgâieşte ochii la mine:

— Ce mai e şi asta? Vrei să pleci?

— Da, Doña Bianca, pentru scurtă vreme.

Nici nu isprăvesc bine vorba, că târâitul soneriei îmi zgârie urechile. Ghinionul ghinioanelor: n-o fi poliţia?

— Cine-o fi sunând la ora asta? se miră gazda. Aştepţi pe cineva? Ridic din umeri:

— Nu. Pe nimeni. Mă duc să văd cine-i.

Soneria, ţârrr din nou, mai stăruitor. Pitesc geamantanul sub masă şi mă precipit spre uşă... Dindărătul ei se desluşeşte uniforma unui comisar. Ait! Chiar dumneaei e, poliţia! Pe mine mă caut. i, să mă

înhaţe.

Într-o clipă, îmi fulgeră prin cap atâtea planuri de salvare, în cât n-apuc să mă hotărăsc pentru niciunul dintre ele.

— În numele legii, deschide! strigă omul forţei publice zgu duind uşa.

Trag zăvorul, nu-i de glumă.

— Pe cine căutaţi?

— Aici şade Dima Grigore?

Îmi vine în minte să-i spun că numitul locuieşte… alături, în casa vecină. Până se duce şi se întoarce, aş avea destul timp să mă cărăbănesc. Dar nu ştiu ce mă împiedică să ascult gândul Răspund:

— Aici…

— Dumneata eşti?

— Nu… E în camera lui. Doarme la ora asta…

— Dar Goanţă Ştefan?

— Nici el nu s-a sculat…

— Du-mă până la ei…

— Vă duc, dar ce s-a întâmplat? întreb de formă, ca să mă pu u într-o situaţie verosimilă împrejurării.

— Aş, nimic… O mică formalitate… acolo…

— Poftiţi…

În sufragerie, Doña Bianca şi Lotte au rămas înlemnite un i lângă alta şi cată spre noi cu priviri de groază.

— Nu vă speriaţi, le spun, nu-i nimic, doar o mică formalitate. Apoi, adresându-mă comisarului, un ins rotofei, cu nasul turtit ca o pătlăgică, îi îndrept paşii spre odaia mea.

— Pe aici, domnule comisar.

Deschid uşa, în clipa când dă să intre, îl îmbrâncesc înăuntru cu atâta putere, încât aud limpede zgomotul

căderii. Închid cu cheia şi mă pomenesc în spate cu Magotu.

— Pas alergător!…

Năvălim în sufragerie ca vântul. Abia găsesc timp s-o anunţ telegrafic pe Doña Bianca:

— Sechestrat curcan odaie! Adio! Ulterior, veşti…

Geamantanul – şi ţâşti pe uşă, cu Magotu, ia-o la sănătoasa cât ne ţin picioarele. Am auzit-o pe Lotte plângând, dar acum cine are timp de ea să-i explice? O apucăm pe stradă în sus, rară ţintă, tot uitându-ne după o trăsură care nu se arată.

— Staţi! auzim o voce tunătoare. Staţi, că vă împuşc!

O namilă de vardist ne taie calea, proţăpindu-se înaintea noas-l ră, cu revolverul în mână.

Hait! Am pus-o de mămăligă. Încremenim pe loc, în faţa ameninţării.

— Ce-i cu voi? Ale cui sunt geamantanele?

Ne crede hoţi… Nu trebuia să fugim cu ele pe stradă – mare greşeală! Uite, am dat de bănuit netotului ăstuia, şi acum descurcaţi-vă, băieţi, dacă puteţi!

— Nu suntem hoţi, domnule vardist, îi spun, mergem la gară „im alergat ca să nu pierdem trenul…

— Lasă poveştile… cunoaştem noi şpilu…

— Nu vezi, nene, că suntem elevi de şcoală? De ce ne iei drept borfaşi? încearcă Magotu să-l înduplece.

— Văd eu, dar de ce n-aveţi carnete?

— Avem, domnule vardist, însă pierdem trenul, nu înţelegi omeneşte?

— Care tren măi, ce tren aveţi voi la ora asta? Scot din buzunar o rublă şi i-o întind:

— Uite, aici, trenul…

Vardistul zgâieşte ochii la monedă şi, cu toată dârzenia omului legii, se înmoaie ca un bulgăre de gheaţă peste care torni apă fiartă.

— Hai să vă cred… surâde el şi încearcă tăria rublei cu dinţii. Răsuflăm uşuraţi. Obiceiul pământului a funcţionat fără greş. Dar ce folos? Din spate se aud signale, o umbră aleargă pe t rotuar, stârnind alarma. E comisarul care a scăpat din captivitate şi se afl-pe urmele noastre.

— Pune mâna pe ei! îl auzim strigând de la o mică depărtare. Vardistul a tresărit… „Vasăzică nu-i lucru curat cu băieţii ăştia”, şi o fi spus, şi, uitând de bacşişul gras cu care ne plătiserăm liber-i astea, ne înşfacă pe amândoi. Dintr-o smucitură, mă eliberez din mâna lui şi fug, lăsând geamantanul în voia sorţii.

— Stai! Stai că trag! tună vocea lui din spate.

Din păcate, soarta mea e pecetluită. Trei oameni, pesemne muncitori care au plecat la lucru, pun mâna pe mine şi mă adm pe sus înapoi.

Şi iată-ne tot alaiul poposind la secţia de poliţie. Comisarul Pătlăgică ne introduce într-o celulă la subsol, având ceva mai nu de tavan o fereastră cu gratii, pe unde se văd trecând picioare lebărbaţi şi de femei. Sumbra încăpere n-are altă mobilă decât două paturi de fier suprapuse, cu rogojini în loc de saltele şi câte o păţin a cazonă. În patul de jos se află un deţinut care şade întors cu laţ à la perete. Probabil că doarme.

Rămaşi singuri, ne uităm unul la altul, gata să pufnim în ră\ Dar e numai o grimasă – râsul ne îngheaţă pe drum.

— Ne văzurăm şi pe aici… mama lui de ghinion! scrâşneşte Magotu de ciudă.

— Nu-i ghinion, e prostia mea… Nu trebuia s-o ştergem ui bagajele.

— Ghinion, neghinion, vorba e că am încurcat borcanele. Se aude un oftat. Întoarcem capul spre patul de unde a pornit Magotu se apropie şi se uită la tovarăşul nostru de suferinţa

— Rogvaiv, tu eşti mă, viceregentule?

Nu-mi vine a crede… Deci şi pe el l-au priponit, pesemne aseat a sau în timpul nopţii. Dar colegul nostru, care e treaz, nu se ridic.». nici nu spune o vorbă de prietenie. Amândoi ne uităm la el îngroziţi. E stâlcit în bătăi, are un ochi vânăt şi o rană la falcă, din care încă mai curge o dâră de sânge. Pe trup n-avem cum vedea ce urme i-au lăsat zbirii. Aproape că nu ne recunoaşte şi, chiar dacă ştie cine suntem, nu-i arde de explicaţii. Surâde o clipă, şi surâsul lui e mai mult o grimasă de durere, apoi închide ochii, dându-i ude înţeles că vrea să fie lăsat în pace…

Ne retragem în vârful picioarelor, să nu-l tulburăm.

— Asta-i o crimă, strig înăbuşit, pentru ce l-au schingiuit astfel?

Magotu se uită la mine ca năuc:

— Lasă-l pe el, a trecut prin tărbacă, vezi mai bine de noi ce o să păţim…

— De ce? Ce-am făcut? L-am omorât pe Brătianu? Am trădat patria? Am furat tezaurul Băncii Naţionale?

— Parcă-i nevoie de parascoveniile astea? Se vede că n-ai călcat pe la curăţătoria chimică…

— Şi ce-i cu asta? Nu pot îndura nedreptatea, înţelegi? îl voi i azbuna crunt pe Rogvaiv… Bestiile care l-au cotonogit vor plăti cu capul fărădelegea lor… îi desfiinţez, îi curăţ de pe faţa pământului.

Revolta mă înăbuşă, n-o mai pot îndura. Mă apucă un neasumpăr ciudat, neastâmpărul apei care se izbeşte de maluri. Mă plimb încoace şi-ncolo, din nevoia de a face mişcare.

— Dacă m-atinge careva numai cu degetul, mor cu el de gât… Magotu se sperie. Ştie că nu glumesc, că nu pot glumi în aceste

ţipe grele.

— Poate vine babacu-tău… Numai un semn să facă, şi

am scăpat de bucluc. Cred că Doña Bianca l-o fi anunţat…

— Tata? Ar fi o catastrofă să ştie că sunt arestat. Taci, nu-mi pomeni de el!…

Magotu cată nedumerit în ochii mei, dar acum n-am chef să-i desluşesc relaţiile mele cu tata.

— Atunci, să vorbim cu Copoiu… Altă nădejde nu-i…

— Asta, da. Numai să putem face legătura…

În clipa în care pronunţ fraza, mi-a şi venit în minte un plan. Scot din buzunar o hârtie, un creion şi-i scriu lui Copoiu:

Copoiule, au pus gheara pe noi. Suntem trei: Rogvaiv, Magotu şi eu, la Secţia a II-a. Fa pe dracu-n patru şi *scapă-ne cu faţa curata, altfel, e dejale. Ai o rublă pentru serviciu. În plus, patria recunoscătoare.*

N-am plic… îndoiesc hârtia, vâr colţurile unul într-altul şi scriu adresa. Apoi mă urc pe umerii lui Magotu până în dreptul ferestrei, unde geamul are lipsă un ciob – desigur, pentru aerisire. Strig un i recător, dar omul îşi vede de drum. Apelez la altul, acela se opreşte, mă ascultă şi, când aude despre ce-i vorba, spune că n-are timp şi pleacă. Mai bine aş recurge la femei. Opresc una – e grăbită, se duce la serviciu. Trece o fetişcană în uniformă; nu cred că se duce la scoală: e prea de dimineaţă. N-are nevoie să se aplece prea tare la geam, e scundă de felul ei. Surpriza surprizelor!

— Nu sunteţi domnul Dima dintr-a VIII-a? mă întreabă.

— Da, eu sunt, din păcate…

— Şi ce căutaţi aici? Ce-aţi făcut?

— Nimic. M-au arestat adineauri… Probabil din cauza grevei.

— Vai, ce rău îmi pare! exclamă foarte emoţionată fetiţa, g. i ta-gata să plângă.

Îi spun ce să facă, unde să-l găsească pe Copoiu ca

să-i dea biletul în mână – dacă încape pe mâna altuia, e jale mare.

— Mă duc întâi să iau pâine, duc pâinea acasă, stăm aproape, la numărul 5; pe urmă, alerg unde m-aţi trimis. Bine?

— Foarte bine.

— Vă aduc tot aici rezultatul?

— Nu-i nevoie. De-ajuns să dai adresantului biletul.

— Ba, vi-l aduc, de ce să nu fie nevoie?

— Bine, adu-l, dacă vrei…

Şi pleacă iute, cu paşi mărunţi, aproape fugind. Era şi timpul, căci prea se lungise convorbirea.

— Am reuşit, urangutane… Ai văzut ce înseamnă popularitate. i *t*

— Bine că n-au prins sticleţii de veste, zice Magotu, îndreptându-şi umerii striviţi de atâta povară. În orice caz, chestia a fost clasa una. O da Dumnezeu şi-om scăpa teferi din fabrica de pumni

— Să zicem că noi scăpăm, dar ceilalţi? Ce facem cu ceilalţi *t* Magotu parcă pică din pod:

— I-or fi priponit şi pe ei…?

— Dar ce, sunt cu stea în frunte?

El crede că de Tarzan nu se atinge nimeni, că-i băiatul prim. i rului; nici de Esculap… Sau, dacă au ordin să-i înhaţe, ca făcând parte din conducerea A.R.P.E.T.-ului, o fac numai de formă, fai A să-i treacă prin tărbacă. Însă pentru Ploşniţă, Gălbează, Aguridă şi Domisol nu garantează…

Grei nori s-au abătut pe cerul nostru. Nu m-aşteptam… Şi pentru ce?

— Nu v-am prezis eu că greva are două tăişuri? zice Magotu

— Chiar dacă avea douăzeci, şi tot trebuia s-o facem… Nimn nu se dobândeşte fără luptă, pentru că

nimic nu pică din cer de u gata, asta s-o ştii de la mine.

În timp ce vorbim în şoaptă, ca să nu-I tulburăm pe Rogvaiv care a adormit, cineva de-afară trage zăvorul. Aha, avem musafiri. Deziluzie! E proaspăta noastră cunoştinţă: comisarul Pătlăgică. Intră pe uşă ţanţoş, în uniforma care ţipă pe el. La urma urmei, bine a racut c-a venit, trebuie să-l luăm în primire, nu putem lăsa aşa lucrurile. Şi-i strig în faţă, fără să mai iau seama la starea lui Rogvaiv:

— Ascultaţi, domnule comisar, vă fac răspunzător şi veţi plăti cu viaţa toţi aceia care l-aţi stâlcit pe colegul nostru de acolo… Să nu crezi că glumesc… în locul uniformei ăsteia, ai să porţi una vărgată, căci e păcat s-o prăpădeşti tăind sare. Ţine minte ce-ţi spun!

Pătlăgică clipeşte din ochi ca prostit şi-mi aruncă o privire fioroasă, gata să mă bage în sperieţi.

— Eu, la puşcărie, mă banditule, care nu te supui legii şi mă sechestrezi în locuinţe particulare? Da cine eşti tu în Ţara Românească? Deputat, senator, ministru – cine mă-taeşti?

Şi fulgerător îmi arde câteva palme îndesate, încât mă năuceş-ic. Magotu se repede să-l oprească, zbierând din răsputeri:

— Nu da, că te-ai nenorocit! El nu-i ministru, dar e tat-su… Intervenţia urangutanului e nimicitoare. Comisarul paralizează pe loc:

— Ministru? Unde? îngaimă el cu glas pierit.

— E ministrul României la Paris… N-ai auzit? Toată lumea ştie… Tata nu mai e de un an şi jumătate în acest post, dar Magotu face foarte bine că minte bruta, ca s-o pună cu botul pe labe. Pătlăgică nu-i convins, încă luptă cu sine:

— Nu mă duceţi cu cobza?

Terenul pe care ne-am aşezat e fertil. Încă o dată

spiritul prac-i ic al urangutanului a găsit soluţia miraculoasă, a pus degetul pe i ana care doare, fiindcă oamenilor de teapa comisarului, în lipsa unei conştiinţevle e frică şi de umbra lor. E timpul ca eu însumi să 1 sprijin cu toată tăria:

— Nu-i vorba de nicio „cobză”. Uite carnetul meu de şcolar. Scrie aici că sunt născut la Londra? Scrie că-s fiul lui Stroe Dima, ministru plenipotenţiar?

— Va să zică, născut la Londra? bâiguie poliţistul prostit.

Locul naşterii mele I-a impresionat teribil, mai mult deiâi profesiunea tatii.

— De ce nu?... Am două cetăţenii: română şi engleză. Te.11 convins acum, domnule comisar?

— Da... da... da... Nu înţeleg însă de ce mi-a dat ordin şefii I \. t vă ridic?

— E o eroare la mijloc, care se va lămuri, spre paguba lui.

— Aşa-i... Se-ntâmplă la noi... S-au mai întâmplat de-astea... dar acuşa e grav.

L-am anulat complet, e o fantoşă... Sunt călare pe situaţie, deşi nu mi-am venit bine în fire din pricina loviturilor încasate.

— Toate bune. Dar cu scatoalcele alea ce facem?

— Vă cer scuze... vă rog!...

— Scuze cu capul spart, tâlharule? răcnesc la el, apucat bnisi de toate furiile, şi în aceeaşi clipă îi aplic cu dreapta o directă foi midabilă la plex.

Mizerabila creatură se clatină ameţită când într-o parte, când în alta, apoi cade pe jos, grămadă.

— Hai, urangutanule, îi fac semn din ochi.

În clipa următoare suntem pe coridor. Zăvorul la uşă – şi po tecuţa! încet, Magotule, nu zori... Şi fără tremurici, că te ia mânu dracului... Libertatea e un lucru de preţ...

La poartă, un vardist stă de vorbă cu o femeie.

— Fii bun, te rog, unde îl găsim pe domnul chestor Balaci?

— Păi la chestură, unde vrei să-l găsiţi?

— Nu-i acolo… Ne-a spus cineva c-a venit aici.

— Nu, mă băieţi, ne explică vardistul, pe-aici n-a fost. Duceţi-vă la chestură, că acolo lucrează dumnealui.

Îi mulţumim şi plecăm mereu atenţi înapoi, la orice mişcare Linişte în spate, nu se întâmplă nimic. Pătlăgică încă o fi zăcând pe podea – să-i fie de bine şi la vară cald!

— Vezi că-ţi curge sânge din nas, observă Magotu… Atâta râu! Scot batista, tamponez de câteva ori, apoi o ţin mai departe pe locul rănit.

— Ştiu că l-ai atins, de i-au mers fulgii!

— *Silentium*, urangutane, până ieşim din zona incendiara…

E timpul să grăbim paşii. La prima întretăiere de străzi, ne despărţim. Eu o iau într-o parte, Magotu într-alta, să nu ne înhaţe pe amândoi, în caz de urmărire.

— Fii cu ochii în patru, cimpanzeule! Îţi dau de ştire la timp potrivit… Copăcel!

Şi cu acest avertisment intrăm, pe drumuri deosebite, în libertatea pierdută.

Popescu Anatolie

O apuc în neştire pe o uliţă îngustă şi strâmbă, cu case scunde, sărăcăcioase, căreia – sfântă coincidenţă – îi spune strada Libertăţii. N-am făcut bine că m-am despărţit de Magotu. Sunt parcă singur pe lume, mă apasă urâtul… Dar mai mult decât urâtul, îmi simt greu sufletul. Ştiu şi eu? Poate nu trebuia să-l atac pe comisar… Şi aşa îmi recăpătăm libertatea, doar apucasem, datorită isteţimii lui Magotu, pe un drum victorios. Şi, în afară de asta, mai era Copoiu, care nici n-a avut când să *lucreze*…

Dar ăsta sunt eu – omul acţiunilor spontane.

Niciodată nu văd ceea ce vine după faptă. Cu toate astea, în cazul Pătlăgică, ar fi fost cu neputinţă să amân cine ştie când răzbunarea pe care mi-o cerea toată fiinţa, din cauza palmelor lui nesocotite. Nu, nu puteam aştepta, rece şi calculat, era dincolo de firea mea. De aceea i am plătit repede, cu vârf şi îndesat, încheind pe loc socotelile cu el. Îmi pare rău numai de Rogvaiv că a trebuit să-l las acolo, la voia întâmplării, trăgând spuza numai pe turta mea. Dar, stai, se găseşte o soluţie şi pentru el. Bine că mi-a venit în minte. Voi vorbi i u Copoiu. Bineînţeles, direct nu-i chip, însă îl iau la telefon. Şi nu-l las, până nu-i rezolv cazul. Măcar să-l interneze undeva, într-un spital, şi pe urmă vom vedea ce va mai fi.

Asta-i una la mână. Al doilea, ce fac eu? încotro îmi îndrept paşii? De întors la Doña Bianca, nici vorbă. Dacă aş trage la Lidia? Nu se poate decât la vremea prânzului, acum e la serviciu… Nu-i n-are mai potrivit să-mi găsesc o gazdă temporară? Bine, găsesc, să /icem, dar cum te duci aşa, cu mâna goală? Geamantanul cu lucrurile a rămas peşcheş poliţiştilor. Şi atunci cum o scoţi la capai. băieţaş? Mai bine las timpul să descurce tot ce-am încurcat, şi gai.11

E frig, începe să sufle un vânt tăios, dar mie aş zice că nu» cald. De o oră cutreier străzi pe care niciodată n-am călcai 111 piciorul. Şi se plimbă prin capul meu tot soiul de gânduri, l-ai a nicio legătură cu clipa actuală. Mi-aduc aminte că odată Lidia îmi spusese că lucrează în ture. Dacă-i aşa, s-ar putea să fie libei în dimineaţa asta. Nu-i rău să încerc. Cum mi-o fi norocul!

Iată-mă în strada Calomfirescu, urcând scările la primul etaj. Vai I o tăbliţă pe uşă: *Lidia Predescu*. Am nimerit bine, aici şade. Suim dată, prelung. Aştept câteva minute – tot atâtea secole. Nit în mişcare. Ghinion, e la slujbă domnişoara profesoară de anini Totuşi, nu mă îndur

să plec, sun a doua oară. În fine, se aud u) i dinapoia uşii.

— Cine e? răsună glasul Lidiei.

— Eu, Dima. Deschide, Dulcinee!

— Ce-i cu tine la ora asta?

Spune *ora asta*, de parcă aş fi trezit-o cu noaptea-n cap. Uşa’s «crapă şi prin deschizătură răsare căpşorul Lidiei cu părul răvăşii şi ochii somnoroşi. îmi şopteşte destul de stingherită:

— Iartă-mă, nu te pot primi acum. Am musafiri, mi-a picat mătuşă de la Severin… Mă scuzi, tu, nu-i aşa?

— Desigur, Dulcinee, consider că n-am venit. Numai că suni într-o situaţie cam critica.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Prea lung ca să-ţi explic. Mai bine împrumută-mi cinci/o 1 sau o sută de lei până diseară şi un geamantan vechi şi gol.

— Banii ca banii, dar geamantanul ce ţi-o fi trebuind?

— Dacă vrei să-mi faci un serviciu, fă-mi-l, rară explicaţii…

— Aşteaptă un pic şi… nu te supăra…

După câteva minute se întoarce cu banii şi cu geamantanul

— Mersi, Dulcinee, recunoscător până la adânci bătrâneţi! I 1 seară îţi restitui suta. Am bani, dar îmi trebuie, ştii, imediat.

— Bine, bine, fără explicaţii.

Dinăuntru, prin uşa întredeschisă, răbufneşte până la urechii» noastre o tuse uscată, groasă. Ce fel, e un bărbat în dormitorul ci? Nu mă pot preface că n-am auzit nimic, zgomotul a fost prea evident.

— Nu mi-ai spus că mătuşa a venit cu bărbatu-său… o ironizez, făcând pe naivul.

— Am uitat, tu… închipuie-ţi! răsuflă Lidia uşurată.

O las în plata… domnului din dormitor şi cobor scara

câte trei i repte dintr-odată.

Intru în primul magazin şi târguiesc tot ce-mi trebuie: de la i amăşi şi ciorapi până la periuţă de dinţi şi pastă. Îngrămădesc lucrurile în geamantan şi încep iar colindatul pe străzi. Nu pierd prea mult timp. La poarta unei case ochesc un bilet „de închiriat”. I.i s-a încerc aici, mi-e lehamite de atâta umblet, şi, afară de asta, geamantanul mi se pare mereu că-mi poartă ghinion. Pătrund într-o i urte bine îngrijită, unde mă întâmpină o femeie între două vârste.

— Sunt pentru cameră, aş putea s-o văd?

— Poftim!

Cercetez sumar noua mea locuinţă, pentru că în situaţia în care mă găsesc sunt silit s-o închiriez, chiar dacă ar ploua înăuntru.

— Chiria costă 25 de lei pe lună.

— S-a făcut, doamnă, o iau.

Îi dau un aconto, şi proprietăreasa se apucă să-mi scrie chitanţa. Mă întreabă cum mă cheamă. îi spun: Popescu Anatolie. Numele mi-a venit fulgerător în minte, şi niciodată nu mi-am dat scama pentru ce am ales acest nume atât de caraghios. S-a isprăvit i u Dima Grigore. De-acum înainte, intru într-o nouă piele, port nume de împrumut, devin altcineva.

Mă întorc în oraş. Încotro să-mi îndrept mai întâi paşii? Hai-ilem la poştă, poate îl prind pe Copoiu la telefon. (Ce-o fi făcut puştanca, i-a dat bileţelul meu? Cred că da, era isteaţă, avea ochi de veveriţă.) Nu mă tem că mă vor înhăţa sticleţii. Oho, am pii ioare mai iuţi decât ei, şi pe urmă – boxul să trăiască!

În cabina telefonică, cer chestura.

— Alo, chestura? Vă rog daţi-mi pe domnul Balaci-junior… Tu eşti, Copoiule? Aici, ştii cine este… Foarte bine. Ţi-a adus fetiţa i-a vasul? Chiar acum? De ce aşa de târziu?

Aha, abia ai venit… te-a aşteptat, sărăcuţa… Sigur că nu mai e nevoie. Am scăpat de la gros prin *knock-out*… a fost ceva ca-n filme… Dar alta e problem.», Copoiule… Am dat acolo de Rogvaiv, zăcea în nesimţire… abia ne-a recunoscut. Spune-mi şi mie pentru care motiv l-au schingimi în halul ăsta? Fă bine şi deschide o anchetă, bestiile alea să la pedepsite exemplar. Şi urgent internează-mi-l pe Rogvaiv la spital, înţelegi? Da, măi, e grav, nu exagerez deloc, dacă-ţi spun că zace în nesimţire? Faci treaba urgent? Ai cinci lei pentru serviciu. Bravi» ţie, Brutus… Stai, stai, cu ceilalţi ce e? Da? Când îmi spui? A, să în întâlnim? Bine, ne întâlnim. Unde, când şi cum? *Dopopranzo*, *cinqueheure*? *Sehrgut*, *mein Uebe Herr*. Nu mi-ai spus unde? 1 l-ai la „Asta-i muzica ce-mi place”… Bine?… Atunci, *bye-bye*!

Cu Rogvaiv s-a aranjat. Vreau neapărat să ştiu ce s-a întâmplat cu ceilalţi mari dregători, dacă au fost arestaţi sau nu. Cred că pe Tarzan şi pe Esculap n-au îndrăznit să-i *deranjeze*. Corb la coi I» nu-şi scoate ochii!

Avea dreptate Magotu că greva e o sabie cu două tăişuri. Acum lucrurile s-au întors împotriva noastră. Totuşi nu ne dăm bătuţi, greva continuă, orice s-ar întâmpla, chiar dacă întreg corpul piu fesoral – *y compris Robespierre* – ar bea cucută în semn de protest

Oricum, autoritatea şcolară trebuia să răspundă la întâmpinarea noastră telegrafică *altfel* decât prin represalii. Lasă, lasă, îi vin eu de hac. Mă gândesc să scriu o broşură, înşirând faptele aşa cum s-au întâmplat, şi s-o răspândesc în mii, chiar zeci de mii de exemplai e, ca să judece toată lumea ce nedreptate strigătoare la cer ni s-a făcut

Nu mă rabdă inima, şi trec pe la Centrală, măcar s-o văd de departe. O apuc într-acolo mânat din spate ca de-o vijelie. Pe stra da Lânarilor, în dreptul tutungeriei, se

apropie un comisar, îl ocolesc, trecând pe trotuarul celălalt. Poate nici nu mă cunoaşte, curcanul, dar prudenţa e mama înţelepciunii (aforism învăţat tu şcoala primară).

Iată şi sărmanul nostru sediu, pustiu, cu obloanele trase, la după un faliment fraudulos. Mi se strânge inima de durere, pat că ar fi murit mama sau Lotte.

— Te vom redeschide, Centrală a Expediţiei Transoceanice! şti îi; înăbuşit, cu pumnii strânşi. După furtună, vei fi mai mândră decât ai fost, şi între pereţii tăi va fremăta tot mai multă tinereţe şi voioşie t

O zi grea

...Şi iată-mă rătăcind din nou pe străzi, în neştire, cu sufletul pustiu.

Ce-o fi făcând Lotte? Era atât de speriată când am plecat! N-a rostit niciun cuvânt, dar ochii ei parcă spuneau: „De ce mă laşi singură?”

În Piaţa Nouă, iată-l pe Ploşniţă. Cum mă vede, fuge la mine, cu faţa radiind de bucurie:

— Sire, te caut de am înnebunit. Ce facem cu onor greva, că mahării au luat-o cu otuzbiru*?

— Pe tine nu te-au căutat de la poliţie?

— Ba bine că nu. Ce, sunt supus austriac? A venit un curcan a/a-dimineaţă, dar cum l-am mirosit, am şters-o prin fundul curţii. Ca să fiu mai sigur, mi-am mutat reşedinţa la Copoiu. Mă costă chiria o băncuţă pe zi. Fie, că face.

— Altceva ce mai ştii?

— Topenie! 24 Copoiu mi-a spus că Aguridă, Domisol, Gălbea-/ă şi Corcoduş sunt priponiţi.

— Dar Esculap?

— Esculap, Tarzan şi, bineînţeles, noi, cei de faţă, suntem excluşi de la maltratament. Tu cum ai scăpat viu şi natural?

Îi povestesc întâmplarea cu toate amănuntele.

Ploşniţă e entuziasmat de-a binelea.

24 Nenorocire, (fig.)

— Ştiu că l-ai atins cinstit pe juvete! Dar alta-i tărăşenia. Michiduţă i-a convocat azi la liceu pe părinţii şi pe corespondenţii elevilor, pentru comunicări urgente. Pricepem noi ce-i aia... Acestea liind zise, care-i cuvântul de ordine?

— Ne menţinem dârji pe poziţie, până la victoria finală. Acum s-au schimbat radical lucrurile: eliminarea mea sau a clasei noastre trec pe plan secundar. Autoritatea recurge la foiţă împotriva noastră, ca să apere nedreptatea pe care ne-a făcu i-o comiţând alta şi mai mare.

— Ce-ar putea să ne mai facă?...

— Cum, ce? Dar ne distruge expediţia transoceanică.

— Nu! Asta nu!... Niciodată! Vom lupta până la ultima pic.1 tură de sânge. Înţelegi, sire?

„Sire”, ce straniu îmi sună în urechi cuvântul acesta care-mi devenise atât de familiar.

Înainte de a ne despărţi, îi spun să dea sfoară „liberilor” că 111 fiecare zi, între 4 şi 7, ne putem întâlni la Catacombe, pentru *a* discuta asupra situaţiei şi a lua hotărârile cerute de împrejurări.

Pe la 5, mă plimb de colo până colo, în preajma monumentului Independenţei. Într-un timp, mă opresc locului şi-i contemplu pe eroii anonimi de la Calafat, care ne-au dezrobit patria de sul» jugul otoman, acum patru decenii.

Simt că mă apucă cineva de umăr. Sar în sus ca un arc declanş.n

— Nu te speria, eu sunt, strigă Copoiu din spate.

— Proastă glumă! Credeam că-i un curcan venit să mă înhaţe. Ce dracu’ te-ai apucat să umbli cu frânghia în casa spânzuratulu 11

Râdem amândoi şi tragem cu buretele peste

sperietură.

— Ia spune, ai făcut ceva cu Rogvaiv?

— Rogvaiv internat Filantropia, raportează el laconic. Poţi să-mi dai onorariul.

După ce-i număr banii, dezleagă traista cu amănunte: cum I *a* luat pe tat-su la fix: „Ce, babacule, tu lucrezi pentru Attila şi d. u cu târnăcopul în colegii mei de clasă? Cum vine asta?” Tat-su nu, că are ordin de sus, de la Siguranţă, să înăbuşe greva. E Copoiu „Parcă nu ştii, babacule, cum trebuie să execuţi ordinele, aştepţi să te învăţ eu?”

Îl întrerup:

— Ascultă, tu, spune pe cuvânt de cinste: cine i-a pus lui Attil. i sacul în cap?

— Pe onoarea mea dacă ştiu, sire…

Abandonez tema, sunt lămurit. îl întreb cine mai e la gros.

— Esculap a fost arestat?

— Da, azi-dimineaţă… Au venit şi părinţii cu el la secţie, n-au vrut să-l lase singur. După ce a dat o declaraţie, l-au pus în libertate.

— Aşa, fără să se aleagă cu un… suvenir?

r

— Păi ăstuia, dacă-i dai o palmă, moare.

— Vasăzică, poliţia voastră lucrează după sprânceană: pe cei pricopsiţi îi atinge c-o floare, şi pe cei pârliţi îi calcă-n picioare…

— Lasă vorba aia. Dacă pune mâna pe tine, te deznoadă, i u toată pricopseala de care te bucuri. Acum e cazul să-ţi aduc la cunoştinţă că în privinţa ta nu putem face nimic. E ordin drastic să fii pus la popreală, întrucât eşti socotit capul răzmeriţei. Aşa că, sire, părerea mea e să

speli puţina cât mai urgent la Bucureşti.

— I-am spus şi lui Ploşniţă că, orice s-ar întâmpla, rămân pe poziţie…

— Ce vrei să se mai întâmple? Dar nu ştii ultima noutate: eşti eliminat din toate şcolile… Nu-i nicio oră de când s-a afişat plăi uita la liceu.

— Ce spui? Din toate şcolile? tresar zguduit de groaznica vesic. De ce, măi? Aşa de mult se tem de mine?

— Se vede treaba!

Mergem câtva timp fără să scoatem o vorbă. Ce-o să zică tata vând o auzi de asta? Aşadar, adio şcoală!… Rămân cu şapte clase până la bătrâneţe, adică mereu *elevul Dima dintr-a VII-a*…

— Cred că e mai sănătos, Copoiule, să ne transportăm în capitala lui Vodă. Rămâne de văzut ce isprăvi vom face pe acolo. I a-mi rost de câteva carnete de identitate în alb, pune-le ştampila şi adu-mi-le…

— Unul nu-ţi ajunge?

— Mă, tu eşti odraslă de poliţist. Ştii doar că sunt urmărit şi trebuie să-mi schimb mereu identitatea. Dacă vrei să-mi faci serviciul ăsta, nu mai pregeta… Aud?

— E-n regulă, sire. Ţi-ajungcinci?

— Cred că da…

— Bine, şterpelesc cinci… Unde să ţi le-aduc?

— La Catacombe. Ba nu, mai bine la Moderna…

— Atunci, la ora 7 mă înfiinţez cu ele în proţap… Dar să ştii a te mai costă cinci lei, adică un leu de bucată.

Bine că am aranjat şi chestia asta. Întâmplarea mă ajută peste voinţa mea. Trecând prin faţa unei farmacii, îl zăresc pe Esculap, care stă la casă. Veşnic casier! Când mă vede, tresare, parcă nepla cut surprins.

— Tu, Dima?!…

Iată, nu-mi mai spune sire, ci pur şi simplu pe nume. Perii 11 el am încetat să mai fiu regentul Grigoridei.

Numaidecât cobo. i ră de la casă şi-mi iese în întâmpinare.

— Credeam că te-ai evaporat. Zău, ai mare curaj… Te admit

— Lasă admiraţia şi spune-mi ce-ai făcut! Ai dat „declaratu*” la poliţie…?

— Am dat-o… n-aveam încotro…

— De ce n-aveai încotro? Te-au silit?

— Nu, dar… am fost ca şi silit… bâiguie el jalnic.

— Înţeleg, ai capitulat. Vasăzică, excelenţă, te duci la şcoală de mâine, nu-i aşa?

— Da… nu se poate altfel…

— Am auzit că ai fost la secţie cu *mămica* şi cu *tăticu’*…

— Cine ţi-a spus?

— N-are importanţă. Cu banii A.R.P.E.T.-ului ce faci?

— I-am predat poliţiei, contra chitanţă…

— Pentru care motiv? Erau banii poliţiei? Cine te-a autorizat să faci o asemenea infamie?

— Trebuie să înţelegi că n-aveam nicio calitate să deţin o sunU atât de mare asupra mea, de vreme ce A.R.P.E.T.-ul a fost dizolvat

— Cine l-a dizolvat?

— Autorităţile…

— Ha-ha! Nicio autoritate nu are acest drept. Numai noi, la re l-am înfiinţat, putem să-l desfiinţăm, nimeni altul… Te fac ras punzător pentru averea noastră. Dacă nu mă înconjuram de laţi ca tine şi ca alţii de teapa ta, n-ajungeau lucrurile aici. Sunteţi nişte fricoşi, ca iepurii. Cum v-au zgâlţâit puţin autorităţile, va apucat tremuriciul. Apoi, cu voce scăzută, adaug: De fapt, venisem să te anunţ unde ne vom întâlni de aci înainte, dar văd că nu mai e nevoie. Din acest moment eşti exclus din A.R.P.E.T. pentru lipsă de demnitate…

Esculap e roşu ca un rac fiert şi ascultă rechizitoriul

cu ochii în jos de vinovăţie.

— Uite cu cine porneam să explorez pământuri virgine, să biuresc o nouă ţară, să aşez temeliile unei vieţi mai bune! *Ridi*, *ridi*, *Wigliaccil*

Şi izbucnesc într-un hohot care aş vrea să semene cu râsul, dar mai degrabă se apropie de durere.

Esculap, mutilat, încearcă zadarnic să se apere:

— Degeaba mă dispreţuieşti, nu-s laş… Pot oricând să-ţi dove-ilesc că am curaj…

— Da? Dovedeşte-mi acum…

— În ce fel?

— Dă-mi o otravă puternică, cu efect imediat – stricnina, sublimat, ce-o fi…

— La ce-ţi trebuie otrava? Vrei să te sinucizi?

— Ce-ţi pasă? Crezi că poliţia are să pună mâna pe mine viu? S-o creadă ea!

— Iartă-mă, nu pot… Asta în niciun caz…

— Vezi că ţi-e frică? Mie nu mi-e frică să înghit otrava, iar ţie ţi-e frică să mi-o dai… Am sau nu dreptate să te consider laş?

Esculap e scutit să răspundă, pentru că în clipa aceea uşa din fiind se deschide şi mama lui pătrunde în farmacie.

— A, domnul Dima, exclamă ea speriată, când dă cu ochii de mine. Nu v-a văzut nimeni stând de vorbă? Nu-i deloc prudent \\ discutaţi aici. Treceţi mai bine în casă.

— Nu-i nevoie, doamnă, plec îndată. Şi apoi nu conspirăm împotriva nimănui.

— Totuşi, lumea e rea. Am avut atâtea necazuri zilele astea, încât…

— Ştiu… V-am târât şi pe dumneavoastră la poliţie…

— Nu, de fapt ne-am dus de bunăvoie, nu puteam să-l lăsăm singur pe bietul Ionel…

— Rămâi cu bine, Esculap, şi spor la învăţătură. Sărut mâinile, doamna…

Plec fără să-i întind mâna, privindu-l de sus, de pe un vârf de munte. Mă simt atât de mare faţă de el, încât uşa farmaciei arată prea scundă pentru mine… Chestia cu otrava a fost teribilă, mi şi I.1 pus cu botul pe labe în doi timpi, chiar l-a năucit… În ceea ce mă priveşte, nici prin gând nu-mi trece să mă sinucid. Să-şi ţin.) otrava pentru el – are mai multă nevoie de ea, fiindcă oameni i i I teapa lui fac degeaba umbră pământului…

La ora 7 punct sunt la cofetărie. Acolo dau de Copoiu, <… în venise mai devreme şi mă aştepta.

— Ai făcut rost? îl întreb din ochi.

Înclină afirmativ din cap şi îmi strecoară un pacheţel învelit în hârtie.

Bun băiat, te poţi bizui pe el. îmi pare rău că tată-său e poli tist, deşi asta ne prinde atât de bine. Nu s-a temut să-mi dea cu netele, nici nu mi-a recomandat „atenţie mărită”, ca să nu 11U prindă cineva umblând cu falsuri.

— Ai mai mirosit ceva, Copoiule?

El îmi serveşte pe tavă două noutăţi de ultimă oră: comisarul Pătlăgică, internat la spital, iar Rogvaiv a fost luat în tărbacă pentru că el ar fi propus greva…

— Aşa e… Dar de unde au aflat sticleţii?

— Esculap a făcut… declaraţii complete…

Iar Esculap… îi spun lui Copoiu cum l-am făcut adineauri în ou şi cu oţet.

— Merită.

Când ne despărţim, îmi atrage atenţia încă o dată s-o şterg i.11 mai repede, mai ales că urmărirea împotriva mea s-a înteţit, din cauza comisarului Pătlăgică, doborât la pământ în exerciţiul fumţiunii. Iar dacă am nevoie de el, să folosesc de aici înainte un nu me conspirativ.

S-a făcut noapte. Noua mea gazdă, Elena Manolescu, mă a> teaptă. În odaie e cald şi bine. Parcă nu-mi vine a crede că mă pot bucura de atâta bine. Deşi mi-am

cumpărat de mâncare, nu pun nimic în gură. Mă simt atât de obosit, de parcă aş fi tras la plug Nu găsesc în mine nici atâta energie cât să-mi scot hainele şi adorm îmbrăcat.

A fost aşa de grea ziua asta!

Aripi frânte în revărsatul zorilor, fac ochi şi un timp nu mă dumiresc cine \unt şi unde mă aflu. Dar luciditatea îmi revine repede: sunt Popescu Anatolie şi mă aflu la noua mea gazdă, Elena Manolescu, unde am dormit cu hainele pe mine…

Bătrânul Cronos a scos din sac o nouă zi şi i-a dat drumul pe pământ. Ce se va mai întâmpla azi?

Nu mă îndur să mă ridic din pat şi lâncezesc până la 11, te-s md zeci şi sute de planuri, cum să facem şi să dregem pentru a ieşi din acest cumplit impas. Gândurile se ciocnesc între ele, se luptă, se înghit unele pe altele şi nu izbutesc să încheg nimic limpede, care să meargă fără a şchiopăta. Renunţ la planuri şi îni ere să citesc o carte. Cuvintele îmi joacă pe dinainte, mă trezesc gândind aiurea. Mă apuc să-i scriu lui Lotte câteva rânduri, dar i reionul încremeneşte după al doilea cuvânt. Degeaba, nu pot \\ fac nimic, nimic…

Aud o bătaie uşoară în uşă. E proprietăreasa.

— Te-ai sculat, domnule Popescu? Nu cumva eşti bolnav?

— Nu, doamnă, n-am nimic.

E adevărat, trupul mi-e sănătos, însă sufletul sângerează rău. Dacă i-aş spune cuiva că sunt grav bolnav, ar râde, văzându-mă teafăr pe picioare.

Înainte de a ieşi în oraş, o zăresc din nou. Mă întreabă:

— Nu urmezi la şcoală?

— Nu, doamnă Manolescu, mă pregătesc în particular, dau pe-avlII-a.

Ea ridică din umeri, nu mai spune nimic. Ce-mi pasă?

De vreme ce-i plătesc chiria, trebuie să-i dau socoteală de ceea ce fac şi dreg?

Şi iarăşi încep colindul pe străzi, fără noimă, fără ţintă!

Nu ştiu deyce, dar acum mă sinchisesc prea puţin dacă m-ar re-l u noastre vreun curcan şi m-ar duce la poliţie. N-are decât. Uite, nu mă feresc deloc, întâmplă-se orice!

Apuc la nimereală pe Trinităţii, prin spatele tribunalului. Pe drum întâlnesc un grup de elevi care se întorc de la liceu, cu ghiozdanele în mână.

Ce fel? A încetat greva? Băieţii au început din nou să ne ugJI la cursuri? M-aşteptam c-o să se-ntâmple una ca asta, totuşi, când văd realitatea cu ochii, când îmi dau seama că totul n-a fost da at un fum care s-a risipit în văzduh, simt că mi se face un gol în crciei şi mă proptesc de un stâlp de telegraf, ca să nu cad de ameţeai.»

Elevii mă recunosc şi se apropie de mine, scoţând şepcile.

— Ce-i cu voi? Veniţi de la şcoală? îi întreb privind deasupu capului lor la zeiţa dreptăţii înfiptă în fruntea tribunalului, care, legată la ochi, ţine cumpăna aplecată într-o parte, deoarece pe unul dintre talere s-au aşezat câteva ciori.

— Mda, răspunde unul în cârje, pe care-l recunosc: e Mazilu, sinucigaşul. Dacă nu ne duceam azi, ne-ar fi eliminat pe tot anul, aşa a spus domnul director.

— Şi au fost toţi băieţii?

— Toţi. Cei care au lipsit, fără a fi bolnavi, s-au ars. Dai r aveţi? Sunteţi palid la faţă.

— Nu, n-am nimic. Am lucrat mult azi-noapte.

— Ce vă faceţi acum? Aţi citit avizul?

— Ce aviz?

— S-a afişat la cancelarie că sunteţi eliminat din

toate şcolile Nu ştiaţi?

— Ba da, ştiam, cum să nu!... Dar Corcoduş şi Găliganu ce la *I*

— I-au ridicat ieri şi i-au dus la secţie. Pe urmă le-au dat drumul. Azi-dimineaţă au venit şi ei la şcoală. V-au dus şi pe dumneavoastră la poliţie?

— Pe mine? A, nu...

— Desigur, n-au îndrăznit, nu-i aşa?

— Nu ştiu... poate... Duceţi-vă. La revedere, băieţi. Mă uit Iun în urma lor cum merg agale în susul străzii, parcă ar urca în cei.

Aşadar, aripile visului meu mare şi drag se frâng şi zburătoi II coboară din azur pe pământul negru şi umed. Greva, pornita v 11 atâta flacără, a eşuat jalnic după trei zile.

Dar, nu! Trebuie să-mi apăr din răsputeri visul şi fiinţa, să lupi pentru ele, să le dreg aripile sau să le pun altele mai mari, mai pn ternice. Degeaba mă plâng de slăbiciunea arpetiştilor. Poate cu însumi sunt vinovat că nu le-am sădit în suflete o credinţă taie ti piatra în izbânda noastră, că nu le-am călit voinţa, că, în fine, n-au devenit oameni dintr-o bucată.

Alerg ca un zănatec înapoi spre casă. Simt nevoia de a fi singur u durerea mea, ca s-o măsor cât e de mare şi s-o dobor. Nu-mi pasă de ea. E tare ca aerul de munte şi-i întăreşte, de bună seamă, pe aceia pe care nu-i omoară. Nu-mi pasă nici de faptul că sunt în luptă cu nută societatea.

În dreptul porţii, mă întâlnesc cu Nana, prietena lui Lotte, care u* întoarce de la şcoală.

— Ce-i cu tine? Vai, cum ai slăbit! Eşti bolnav?

Mă uit lung la ea. Mi se pare atât de ciudat că a răsărit în faţa mea, după cum mi se par ciudaţi şi nefireşti oamenii şi lucrurile i are au fost înainte de începerea

grevei.

— Ce mă priveşti aşa? Ai păţit ceva? Te-au arestat?

— Nu, îi răspund în silă.

— Şi ce faci acum?

— Ce să fac? Mă ascund. Am închiriat aici o cameră.

— Unde?

— La 64.

— Noi stăm la 64. Asta-i bună! Nu ştiai? Ridic din umeri. Ea continuă:

— Prin urmare, tu eşti misteriosul Popescu Anatolie?

— Ssst! Pun un deget la gură, ca să nu-mi dea în vileag secretul.

— Las' că ştiu: nu te cunosc, nu mă cunoşti. Lotte ce face?

— Cred că bine. N-a venit la şcoală?

— Nu. Ea e încă în grevă. Uite ce e: după-masă mama pleacă la n i ste rude, iar eu vin la tine să vorbim. Nu te duci nicăieri, nu-i aşa?

Îi promit tot ce vrea, numai să mă lase în pace.

Mă lungesc în pat, zdrobit, cu oasele mutilate. Sunt, aşadar, eliminat din toate şcolile, pentru totdeauna. Eliminarea până la sfârşitul anului nu ajungea? Aţi băgat groaza în arpetişti, pe Rogvaiv l-aţi schingiuit. Biiine, Michiduţă! Biiine, Robespierre! Sunteţi lt urte generoşi! Dar vă plătesc eu poliţa cu vârf şi îndesat! Michi-iluţă ca Michiduţă, dar tu, Robespierre, care eşti atât de sus, crezi", pe tine nu te ajunge ghilotina mea? Robespierre, fereşte-te de mine, că-ţi pierzi capul!... Aşteaptă – vin la Bucureşti, să dăm lupta amândoi. Sunt sigur că te voi înfrânge, pentru că istoria ţin» cu biruitorii. Chiar dacă va trebui să pier, izbânda tot a mea v. i li şi, la urma urmei, nu mă interesează atât victoria, cât îmi place lupi.1

După ce maică-sa pleacă în oraş, Nana vine în odaia mea. Voi bim de una, de alta, îmi povesteşte ce bătaie a

mâncat Gălbca/à la secţie, cică l-ar fi croit cu gârbaciul, încât spatele lui seamăn.1111 o zebră. O rog să mi-o aducă pe Lotte cum o şti, vreau neapai.11 s-o văd şi să-i vorbesc.

— Dar, atenţie, să nu vă urmărească vreun sticlete sau curcan Fiţi cu ochii în patru!

— Nicio grijă, mă asigură ea.

— Vezi că se poate întâmpla ca agenţii să fie îmbrăcaţi în lui ne civile. Oricine vă urmăreşte, schimbaţi drumul şi derutaţi i s-a nu-mi faci, Nana, vreun pocinog… Sunt sigur că locuinţa Doi u 1 Bianca e supravegheată intens de poliţie…

— Am înţeles, să trăiţi! spune ea milităreşte şi face stânga împrejur, ţâşnind pe uşă.

Într-adevăr, peste o jumătate de oră mă pomenesc cu Lotte I palidă ca o mucenică şi are cearcăne la ochi. Sărăcuţa, nici ea n, 1 dormit, se vede, în ultimele nopţi. Cum mă vede, se aruncă în braţele mele. Ochii i se umplu de lacrimi.

— De ce plângi, scumpa mea? Doar n-am murit.

— Te caută poliţiştii pretutindeni. Mi-e frică să nu te împuşte

— Vorbeşti copilării! Doar n-am ucis pe nimeni.

— Cu toate astea… cu toate astea! Eram atât de îngrijorată! Nu ştiam nimic de soarta ta. A venit un comisar, nu acela pe care 1 al închis în odaie, ci altul, şi ne-a târât pe toţi la secţie, să dăm det la raţii cum s-a întâmplat cazul. La început, n-am vrut, dar nu m-au lăsat, atunci am scris că s-a purtat obraznic cu tine, şi de aceea 1 ai încuiat. Au rupt declaraţia în bucăţele, ticăloşii. Ah! Grig, bine i. u făcut, ce m-am bucurat! El credea că poate cineva să se joace cu ti 1 ic

Draga de ea, cu câtă convingere o spune! Surâd fără să vreau Candoarea ei mă ridică deasupra mea.

— Astăzi am auzit, Zgârâ mi-a adus îngrozitoarea

veste, 1 a te-au eliminat din toate şcolile.

— Ei şi? ridic din umeri.

— Cum, nu-ţi pasă? Ce-ai să faci, Grig, de acum? Spune?

— Voi lupta până în pânzele albe. Deocamdată m-am hotărât să plec la Bucureşti.

Îi dezvălui planul meu de acţiune cu broşura, campania de presă, audienţele la mai marii zilei.

— Şi dacă nu reuşeşti?

— Imposibil... Dărâm toate Bastiliile... Trebuie să izbutesc.

— Ce bine îmi pare că nu te dai învins. Când pleci?

— Mâine...

— Şi cât crezi că ai să stai pe acolo?

— Ştiu şi eu? O săptămână, două, chiar trei. Nu e prea uşoară (i caba.

— Îmi dau seama... Rămâi cât vrei... Ţi-am adus 2.500. îţi ajung lunii ăştia?

— Cum? Te aşteptai să plec?

— M-am gândit la orice eventualitate... Dacă-s puţini, îţi aduc lucão mie...

— Sunt destui. Cine ar fi crezut că vom fi siliţi să ne atingem de comoara noastră? Mai avem 10.000...

— Lasă, o facem la loc. Numai tu să izbuteşti, Grig. Îţi dai seama cât am suferit în aceste două zile? Dacă nu erau lacrimile, mi-aş fi pierdut mintea. Dar degeaba, nu poţi pricepe... şi izbucneşte într-un plâns care o scutură crâncen.

— Iubita mea, scumpa mea, te implor, nu plânge!

Ea n-aude ce-i spun, se strânge toată în mine, mă înlănţuie cu braţele, mă sărută pe ochi, pe gură, pe obraji, de parcă aş fi murit) *i* ar vrea să mă învie cu căldura ei. Apoi, gâfâind, se lasă pe marginea patului, sleită de vlagă, şi-mi şopteşte:

— Tu crezi că dragostea mea e glumă?

Simt sabia unui fior care îmi străpunge şira spinării. Pentru întâia oară îmi dau seama cât de mult mă iubeşte această fată neprihănită. Sunt o stâncă de nesimţire, un dobitoc fără minte, un monstru antediluvian dacă, având această comoară în braţe, îmi mai pasă că m-au dat afară din toate şcolile statului.

Lotte mă trage lângă ea, îşi lipeşte obrazul de al meu, aşa ca să nu-i văd faţa.

— Trebuie să-ţi spun ceva, şopteşte atât de încet, încât mal mult ghicesc cuvintele, decât le aud.

— Ce? fac mirat.

— Vreau să fiu a ta, înainte de plecare.

— Lotte, ce spui tu?... tresar copleşit de toate nedumeririle. < * ţi-a venit?

— Cred că-i mai bine aşa... Mult mai bine...

— Dar, de ce, de ce?

— Nu ştiu... Aşa simt... E aşa de greu să pui simţirea în voi I >e Poate mi-e frică să nu te pierd...

Draga de ea! Se teme ca vâltoarea Bucureştiului, cu marile el ispite, să nu mă ademenească, schimbându-mi viaţa de până acu 11» Şi vrea să mă lege de ea cu toate lanţurile, mergând până la dări mea supremă. Cine s-ar fi aşteptat ca dragostea ei să zboare la înăl şi în l atât de mari, încât fata asta, pură ca lumina, care acum câteva / il* a îndurat torturi inchizitoriale când am silit-o să-şi arate goliciunea, astăzi, ea însăşi să-mi ofere trupul? Jertfa mă cutremură ca un ai t cosmic şi totodată mă ridică în ochii mei la dimensiuni uriaşe, tic care nu sunt vrednic. Conştiinţa acestei stări sufleteşti revarsă în mine fluvii de recunoştinţă faţă de zeiţa din braţele mele, a când u scurtime n-o mai poate cuprinde.

Mă aplec şi-i sărut mâinile:

— Nu, nu se poate, Lotte. Aş fi cel din urmă ticălos

dacă ai face asta înainte de cununie. Mi s-ar părea că jignesc, profane/ şi sugrum dragostea noastră. Şi tocmai aici să facem nunta, în chiţimia asta imundă, fără fastul ceremoniei, fără strălucik! Nu, draga mea! Viaţa noastră e înainte, şi ne e datoare mult. S aşteptăm sărbătoarea dragostei care are să vină, şi atunci atunci…

Ce fericită e Lotte pentru vorbele pe care i le-am spus! Plan ge de fericire şi amuţeşte… Amândoi plutim într-o beatitudine fără margini, şi partea bună e că suntem conştienţi de ea. Aş zu r că fericirea vine întotdeauna unde suntem noi…

Cineva bate în uşă. E Nana. Da, acum poate să intre. Ne adu ce prăjituri calde, abia ieşite din cuptor. Mi-e o foame de lup: de ieri de la prânz n-am pus nimic în gură. Şi Lotte e înfometata.

Înainte de plecare, îi făgăduiesc:

— Am să-ţi scriu în fiecare zi, iubito…

Şi-i rostesc mereu numele, la nesfârşit: iubito! iubito! iubito! iubito! iubito!

PARTEA A TREIA

În vălmăşag

Zarurile au fost aruncate! Plec la Bucureşti să încep lupta cu titanii. Nu sunt atât de naiv încât să iau trenul din gara Craiova. Mă duc până la staţia apropiată, Cârcea, şi acolo aştept cel dintâi tren personal. I-am spus doamnei Manolescu că o chestiune urgentă mă cheamă la Bucureşti pentru câteva zile. M-a întrebat dacă reţin camera – sigur că o reţin, nici vorbă. I-am spus numai aşa, de formă, parcă eu ştiu ce se va întâmpla?

La fereastră, unde mi-am găsit un locşor bun, zburătorul de fier îmi aduce mereu pe tavă fotografiile oraşelor şi satelor pe unde trece. În gara Piatra-Olt cumpăr câteva ziare şi le ciugulesc pe la titluri. Toate nu vorbesc altceva decât despre războiul care pârjoleşte de anul

trecut bătrâna Europă: luptele de la Champagne… Vosges… Torţele împătritei înţelegeri debarcă la Salonic…

Şi pe acolo e jale şi prăpăd, ca în fiinţa mea. Iar izvorul tuturor relelor care bântuie lumea numai de la cei sus-puşi se trage, i are îşi fac de cap călcând pe dreptate, ca Robespierre al meu. La noi fâlfâie stindardul idealului naţional – alipirea Transilvaniei de patria mumă –, pretutindeni mitinguri, întruniri, discursuri.

Las în plata Domnului războiul, din umbra căruia rânjeşte moartea prin milioane de guri, şi mă întorc la preocupările mele. Iau *Universul şi* citesc la mica publicitate câteva anunţuri despre camere mobilate de închiriat. Notez adresele, să le am la îndemână, pentru ca la hotel nu-i bine să trag, aş cădea uşor în capcană.

Pe Anatolie Popescu l-am lăsat la Craiova, în camera doamnei Manolescu. Pe unul din carnetele lui Copoiu mi-am făurit o nouă identitate. Lotar Grigoriada. Lotar vine de la Lotte şi, de vreme ce că este mereu lângă mine, de ce n-ar fi prezentată şi în numele meu?

În sfârşit, pe la 3 după-amiază, trenul poposeşte în Gara de Nord. Mă urc într-o birjă şi – tropa-tropa la prima adresă de pe listă: strada Primăverii 35. Casa e arătoasă, cu porţi uriaşe, din fier forjat şi grădină în faţă. Nu umblu după lux, nu mă interesează confortul, îmi ajunge doar un pat unde să mă odihnesc noaptea. Urc treptele scării de la intrare şi sun. O doamnă bătrână, foarte distinsă, vine şi-mi deschide. Are o ezitare când mă vede: i s-o fi părut că-s prea tânăr. O iau pe franţuzeşte, spunându-i c-am venit pentru anunţ. Am nimerit-o: faţa i se luminează brusc. Schimbăm câteva fraze, cred că i-am câştigat încrederea. Vizitez camera. Ce cameră? E o garsonieră foarte frumos mobilată. Numai la cinematograf am văzut interioare atât de elegante. În mijlocul încăperii se întinde un pat somptuos, să tot doarmă trei oameni, nu unul, cu tăbliile

sclipitoare, încrustate în sidef. În colţul din stânga e un pian cu coadă, iar pe jos, o spuză de covoare şi de carpete. Alături, baia în faianţă. În plus, intrare separată. Dar şi preţul – 100 de lei pe lună. În preţ intră şi micul dejun. Proprietăreasa nu se angajează cu masa, pentru că e pe punctul de a pleca în străinătate, unde vrea să rămână mai mult timp.

A doua zi de dimineaţă mă reped la poştă şi-i trimit Lidiei ban i i pe care mi i-a împrumutat. Pe mandat trec o adresă fictivă, nu vreau să cunoască nimeni noua mea adresă, în afară, bineînţeles, de Lotte. Cât despre geamantan, poate să mai aştepte, nicio paguba

Mă strecor prin furnicarul omenesc care inundă Calea Vietoriei, ajung în strada Fântânei, şi de acolo la Ministerul Şcoliloi. O hardughie de casă, mare cât o zi de post. Cel dintâi personaj <. u care dau piept e portarul, un Păleaţă bătrân, în uniformă, cu fireturi şi galoane.

— Unde mergi, tinere? mă descoase el.

— La cabinetul domnului ministru…

— Nu e voie decât la ora 11…

Adică după două ore. Ce să fac până atunci? Să umblu hai-hui pe străzi? Şi ce-i dacă mă duc mai devreme? Se dărâmă hardu ghia? N-am vreme să aştept, timpul mi-o bob numărat, pentru asta am venit.

— Nene, am fost chemat la ora 9… îi spun.

— Să văd hârtiuţa…

Scot o rublă din buzunar şi i-o pun în mână. Portarul simte zimţii şi mă salută drept mulţumire.

— Poftiţi!…

Nu ştiu pe unde s-o iau, dar „mareşalul” ăsta îmi dă toate lămuririle de care am nevoie:

— Pe culoar înainte, urcaţi la primul etaj, faceţi la dreapta şi în fundul sălii se află cabinetul domnului ministru.

— Dar dumnealui a venit?

— Nu… Niciodată nu vine înainte de 12. Puteţi vorbi cu domnul secretar general.

— Nu, nu… Cu dânsul nu stau de vorbă…

— Cu domnul ministru o să fie mai greu… trebuie audienţă… nu primeşte decât sâmbăta, şi dacă vă trece pe listă de la cabinet.

— S-ar putea să nu mă treacă?

— Ba bine că nu! Dacă i-ar primi pe toţi, unde ar ajunge? Stau o clipă în cumpănă: nu ştiu ce să fac. „Mareşalul” meu, foarte binevoitor, mă învaţă cum să procedez:

— Vorbeşte cu uşierul Pândele. Dacă ungi osia, îţi face rost să intri…

— Bine… dacă aşa-i regula, ne conformăm întocmai, numai treaba să iasă. Ajung fără greutate la cabinet. Caut cu ochii personajul de care am nevoie, doar, doar l-oi dibui. În clipa aceea, tocmai iese un bărbat cu barbă, iar cineva gras ca un butoi îi ţine paltonul să se îmbrace. Ăsta trebuie să fie uşierul ministrului. După ce pleacă bărbosul, mă duc întins la Burtilă, ţinând în palmă o bancnotă de 20 de lei.

— Dumneavoastră sunteţi domnul Pândele?

— Eu… Ce doreşti?

— Am o scrisoare de recomandare pentru dumneata, şi-i întind bancnota.

Burtilă o ia, surâde şi o vâră în buzunar.

— Cu ce vă pot servi?

— Cu o audienţă. Vreau să stau de vorbă cu domnul ministru.

— În ce chestiune?

— O problemă de învăţământ…

Nu-i spun că-s elev, nu vreau să mă trateze de sus, mai bine îl las să mă creadă student sau profesor abia ieşit din facultate.

— Vă rog, numele.

Burtilă notează cum mă cheamă şi mă trimite la directorul îl «cabinet, asigurându-mă că „are el grijă de mine”.

Cu directorul se repetă povestea. Numai că el mă îndrumă şi rezolv problema de învăţământ la Direcţia şcolilor secundare.

— Acolo am fost… mint cu seninătate.

— Aţi vorbit cu Bratu?

Habar n-am cine-i acest Bratu, dar susţin că da, am discutat *iU* mai multe ori cu dânsul. Atunci, îmi propune să merg la secte tarul general. Iar? Cum aud de secretarul general, mi se şi Ian părul măciucă, dar să am a face cu el?

— Numai domnul ministru poate rezolva chestiunea mea, în sist eu…

— Domnul ministru nu primeşte decât sâmbăta şi în limita posibilităţilor…

— Vin, atunci, sâmbătă.

Văzând că n-o scoate la capăt cu mine, directorul de cabinet îmi înseamnă numele într-un registru şi, plictisit, spune să-i dau după trei zile un telefon, pentru a-mi comunica dacă ministrul nu m-a tăiat de pe lista audienţelor.

Bine, mă voi interesa. Ştiu eu ce înseamnă asta. Doar Burtilă să nu mă tragă pe sfoară… Cum i-o fi obrazul.

Dau să plec. Sunt bucuros. Oricum, am început-o bine, apăsând pe butoanele periferice, care de multe ori sunt mai importante decât cele centrale. Când trec prin sala de aşteptare – lume noua1 – iat-o pe Lucile Desmoulins stând graţios pe scaun, picior peste picior. Era internată la sanatoriu, ştiam – pesemne, s-a făcut bine, Prezenţa ei îmi aminteşte de Şoimaru. Iartă-mă, dragul meu, n-am putut veni să-ţi spun că am făcut tot ce m-ai rugat cu limbă de moarte. Evenimentele s-au îmbulzit

peste noi, mai ales peste mine. şi nu mi-au dat răgaz să mă reped la Obogenii tăi… Dar voi face o cândva, trebuie s-o fac… doar ţi-am făgăduit.

— Dumneata, Dima? Ce cauţi pe aici? mă întreabă Lucile, vădit surprinsă.

— Am venit să distrug nedreptatea.

— Ţi s-a mai făcut vreo nedreptate?

Ea nu ştie ce s-a întâmplat, pentru bunul motiv că în timpul acela era aici, la Bucureşti. Îi istorisesc pe scurt cum s-a ajuns la eliminarea mea din toate şcolile statului…

— Cum se poate, se miră, tocmai un element excepţional să fie dat afară? De ce nu vine tatăl dumitale să intervină cu autoritatea lui pe lângă forurile şcolare?

— Tata nu ştie încă nimic. Şi nici nu vreau să ştie. De altfel, Mint destul de matur ca să mă pot descurca singur.

— Cunosc un inspector general cu multă influenţă pe lângă ministru. Am să vorbesc cu el…

— Mulţumesc, doamnă Lucile… dar…

Nu ştiu cum m-a luat gura pe dinainte, de i-am pomenit numele imaginar pe care i-l dau în sinea mea. Ea observă şi mă întreabă:

— De ce-mi spui „Lucile”?

— Iertaţi-mă, doamnă, am greşit…

— Cine e această Lucile?

— Dacă ţineţi neapărat să ştiţi, e vorba de frumoasa soţie a lui Camille Desmoulins, cu care semănaţi foarte mult…

— Mă uimeşti mereu, Dima… Nu merit atâta măgulire… Dar vă trecem peste asta. Spuneam de inspectorul general…

Se întrerupe, căci în clipa aceea vine un tânăr fercheş, coborât parcă dintr-un film. Îl recunosc, e vecinul ei, procurorul Băleanu… I aicile arată foarte stingherită.

— Cât te-am căutat, trebuie să-ţi comunic ceva

important! Simţind că sunt de prisos, bat în retragere:

— Vă rog să-mi daţi voie…

— Te rog, treci mâine pe la mine să vorbim. Stau la Hotel liulevard…

Îi făgăduiesc cu jumătate de gură şi plec repede, lăsând-o cu Tăt-Frumosul pe care politeţea cerea să mi-l prezinte, dar n-a fă-i ut-o. Cu atât mai bine. Nici prin gând nu-mi trece să apelez la ajutorul ei…

Îi scriu lui Lotte tot ce am făcut pe ziua de azi, stăruind mai ales asupra audienţei de sâmbătă, pe care sunt sigur c-o voi obţine. De întâlnirea întâmplătoare cu Lucile nu-i pomenesc nimic. Evit să u râu numele şi adresa mea pe plic, ci numai în scrisoare, ca să ştie unde să-mi trimită răspunsul. Expediez răvaşul, bineînţeles, pl adresa Nanei, care va avea grijă să i-l dea în mână.

Zilele următoare m-apuc să întocmesc un memoriu amănun ţit, subliniind abuzurile de care s-a făcut vinovată autoritatea şi < fără în subordine. Vreau ca ministrul să-şi dea seama, pe temeiul faptelor concrete, cum a fost posibil să mi se aplice o pedeapsă atât de gravă.

Scriu, transcriu şi rescriu memoriul de trei ori, până să-i dau forma definitivă. Şi *definitivă* tot nu e, pentru că la ultima citm mereu găsesc câte ceva de îndreptat.

Îl las baltă, fie ce-o fi…

Audienţa

— Poftiţi la ora 12. Sunteţi al patrulea pe listă.

Prin urmare, peste trei ore se va decide *soarta* mea… Ce să ia* în aceste trei ore, cu ce să le umplu? Cum să-mi stăpânesc ne astâmpărul care mă roade, neliniştea care muşcă din mine?

Timpul curge domol ca o apă de şes, aşa cum face de la în e putui lumii. Numai că paşii mei umblă mai repede ca râul şi tir aceea mi se pare mereu că timpul se târăşte ca melcul sau uită să meargă.

Plec de-acasă şi hoinăresc pe străzi în neştire, fără alt ţel decât să sugrum vremea, pentru că mi-e imposibil să citesc sau să fat ceva stând pe loc. Simt o nevoie imperioasă de a mă mişca, de a risipi energia care mă torturează. În minte făuresc în neştire fraze tari, sonore, irezistibile, pe care va trebui să le rostesc în faţa conducătorului şcolilor. „Domnule ministru, cu mine s-a făcut o mare nedreptate. Numai dumneavoastră o puteţi repara, fiindi.1 sunteţi un om drept”.

Nu, nu-i bine să-i spun „om drept”, înseamnă să-l linguşesi Mai bine, îl iau pe departe: „Marii noştri voievozi au rămas în istorie nu numai pentru faptele lor de vitejie, cât mai ales pentru ea împărţeau poporului dreptatea şi stârpeau nedreptatea”.

Şi această introducere mă nemulţumeşte. Pare prea didactică, prea lecţie învăţată pe de rost... Mai bine las spontaneităţii toate rezolvările, ea m-a scos din atâtea încurcături.

Ceasul de la Eforie bate 11 lovituri. În fine, mai am o oră de aşteptare. Intru la Capşa şi mă aşez la o masă. Beau ceva, ca să mă întăresc.

Ies din local într-o stare de plenitudine desăvârşită. Mă uit din nou la ceas, şi nu-mi vine a crede: 12 fără un sfert. O iau la picior pe străzi şi ajung la minister. Din fericire, n-am întârziat. Scot din buzunar memoriul, mă uit sumar peste pagini şi aştept...

— Domnul Grigore Dima...

— Eu.

— Poftiţi, vă rog!

O uşă dublă, capitonată cu piele, se deschide larg înaintea mea. Pătrund într-un vast salon, împodobit cu tablouri istorice. Tocmai în fund, în spatele unui birou masiv, zăresc un bărbat cu mustăţi lungi şi cioc. Nu e marţial, chip împietrit, ca tata sau alţi demnitari, ci un om

care surâde… Surâsul – asta-mi place, mă unge cu miere pe inimă. îi surâd şi eu, fireşte – zâmbetul cere zâmbet.

— Unde ai catedra, tinere, şi ce nevoie te aduce la mine? mă întreabă ministrul.

— Nu sunt profesor, domnule ministru, ci elev într-a VIII-a, şi nici elev, pentru că am fost eliminat din toate şcolile statului…

— Da ce-ai făcut, băiatule, asta-i pedeapsă gravă…

— Nu ştiu ce-am făcut, dar ştiu că mi s-a făcut o mare nedreptate. V-am adus aici un memoriu, ca să vedeţi cum stau lucrurile. Le-am relatat cu exactitate, şi, dacă se va dovedi că am exagerat măcar o iotă, accept de bunăvoie să mă daţi afară din toate şcolile de pe glob. Pe mine, vă rog să credeţi, nu mă afectează prea mult pedeapsa, aş putea termina liceul la Londra, unde m-am născut, dar nu pot îndura o nedreptate strigătoare la cer, care aruncă o pată pe ministeriatul dumneavoastră, cu atât mai mult cu cât şi colegii mei au suferit nedreptăţi, o pată nemeritată, pentru că sunteţi, după cum văd, un om bun la suflet…

— De unde ştii, băiatule, că sunt bun?

— Nu ştiu, simt… Am simţit asta după zâmbetul cu care maţi întâmpinat…

— Se pare că eşti un psiholog destul de isteţ. Ce sunt părinţii dumitale? Şi cum se face că ai două cetăţenii?

— Oricine e născut în Anglia dobândeşte de drept cetăţenia engleză.

— Da, înţeleg. Acum să vedem, tinere, cum lichidăm necazul care te-a lovit…

Mustăciosul ridică receptorul unuia dintre cele trei telefoane care îl străjuiesc din spate. Îl aud spunând:

— Vino, te rog, până aici. Apoi, către mine: Eu nu mă ocup cu chestiuni disciplinare, acestea intră în competenţa direcţiiloi de învăţământ. În fond, despre ce-i vorba?

— E greu de povestit în câteva cuvinte. S-a produs un

incident între clasa noastră şi un profesor de istorie abuziv (nu degeaba a fost poreclit Attila), care I-a bătut pe un coleg, pretextând că n-ai fi ştiut lecţia, când, de fapt, a răspuns foarte bine. Vrând să mă lovească şi pe mine, colegii l-au huiduit, unul dintre ei a aruncat chiar cu o călimară, fără a-l nimeri, şi dacă nu interveneam cu autoritatea mea de şef al clasei, desigur că profesorul ar fi păţit-o destul de rău, toţi îl urau cu înverşunare, îi bătuse şi pe alţii, de exemplu, pe băiatul chestorului de poliţie Balaci, şi din cauza lui se crede că s-a sinucis un elev dintr-a VI-a, Şoimaru Cătălin chiar a fost citat la Parchet pentru asta…

Nu prea ştiu ce a înţeles ministrul din acest torent de fraze.

— Cine e acest Attila?

— Domnul profesor Niculescu de istorie.

În clipa asta intră pe uşă Robespierre… încremenesc când îl văd.

— Dragă Mătăsaru, te-am chemat pentru cazul acestui elev… Vezi, te rog, ce s-a întâmplat, fa o cercetare şi raportează-mi dacă sancţiunile aplicate pot să rămână în picioare.

Nu mai e chip să evit privirea secretarului general, decât dacă mă topesc în aer ca fumul din pipa Mustăciosului. Îl salut cu răceală, înclinând uşor capul, iar el mă recunoaşte numaidecât.

— Te rog cu atât mai mult să dai o deosebită atenţie acestui caz, întrucât băiatul afirmă că s-a făcut o nedreptate, şi chiar mie mi se pare, fără să cunosc, bineînţeles, împrejurările, că pedeapsa e prea grea.

Robespierre nu articulează un cuvânt. Tace şi ascultă ca un sfinx. Cu atât mai bine. În schimb, iau eu cuvântul:

— Domnule ministru, iertaţi-mă că vă pun o întrebare. Dacă pe dumneavoastră, să zicem, v-a

nedreptăţit cineva, la cine vă duceţi să vă plângeţi? Tot la acela care v-a nedreptăţit? Are el obiectivitatea de a se judeca pe el însuşi?

— Se înţelege că nu…

Secretarul general îl întrerupe şi mi se adresează sentenţios:

— Dima, dacă nu ai încredere în mine, îl voi ruga pe domnul ministru să încredinţeze altcuiva rezolvarea problemei dumitale. Aştept să-mi răspunzi…

— Cine ar putea să răspundă la această întrebare cu două tăişuri? strig enervat de perfidia lui Robespierre. O întrebare ana-loagă i-au pus judecătorii Ioanei D'Arc. Au întrebat-o: „Te crezi oare în graţia lui Dumnezeu? ** Dacă răspundea *da*, se făcea vinovată de prezumţiune; dacă răspundea *nu*, se condamna singură.

— Tinere, nu ştiu de ce ţi-a pus domnul secretar general chestiunea de încredere, dar te asigur că domnia sa îţi va face dreptate, dac-o ai, bineînţeles…

— În caz de nevoie, pot să apelez la dumneavoastră ca la un judecător suprem?

— Nici vorbă… Chiar te rog.

— V-am pus această întrebare, pentru că mi-aţi spus că nu vă ocupaţi de problemele disciplinare.

— Am să fac o excepţie pentru dumneata. Eşti mulţumit?

— Da, domnule ministru, foarte mulţumit.

— Atunci, Mătăsarule, ocupă-te dumneata, ai aici un memoriu, studiază-l şi…

Mă adresez secretarului general:

— Vă rog să-mi spuneţi când aş putea veni după rezultat?

— Chiar mâine, tot la ora asta, răspunde el. Biroul meu de lucru e alături.

Mă închin foarte respectuos în faţa conducătorilor

şcolii româneşti şi ies fără să-mi dau seama pe ce drum am apucat… Ori-l um, până mâine nu-i o veşnicie…

La ieşire mă întâmpină Burtilă, cu faţa întrebătoare:

— S-a făcut?

— Încă nu, îi dau raportul. Trebuie să vin şi mâine. Însă de astă dată la domnul secretar general.

Uşierul încruntă sprâncenele:

— Dumnealui i-a repartizat chestiunea?

— Da…

— Hm! Vino mâine, să vedem ce-i de făcut…

E limpede: şi Burtilă îşi dă seama, ca şi mine, pe ce mâini am căzut. Şi cum s-ar putea să nu-şi dea seama, dacă îl cunoaşte ca pe un cal breaz? Dacă săream dincolo de acest cal, aş fi fost sigur de succes…

Bătălia cu secretarul general

A doua zi de dimineaţă, la ora indicată, mă înfiinţez în sala de aşteptare a ministerului. Sunt poftit numaidecât în cabinetul secretarului general. Robespierre mă aşteaptă stând în picioare dinapoia biroului şi mă pofteşte foarte politicos:

— Ia loc, Dima.

Mă aşez pe fotoliul arătat, apoi se aşază şi el. Ţine în mâna memoriul meu, îl răsfoieşte absent, mai degrabă se joacă înneşti re cu filele.

— Sunteţi în măsură să-mi daţi un răspuns? îl întreb după o tăcere destul de lungă.

— Da. Memoriul a fost respins…

Deşi mă aşteptam, răspunsul lui îmi spintecă fiinţa din cap până-n picioare, ca o sabie rece. îl privesc buimac, încremenit, înspăimântat, fără să pot rosti cuvintele „de ce?” care îmi stau mm pe buze. Dar el înţelege starea mea sufletească şi vine cu explicaţia:

— Am fost nevoit să ajung la această rezoluţie, întrucât n-ai invocat în memoriu fapte noi în sprijinul

dumitale, care să nu modifice hotărârea anterioară. În schimb, s-a produs o faptă nouă. mi-a fost adusă zilele trecute la cunoştinţă, dar, din păcate, ea te acuză, nu te dezvinovăţeşte.

— Nu ştiu despre ce este vorba.

— Profesorul Niculescu se află în momentul de faţă internat în spital, datorită unei agresiuni comise împotriva lui de autori rămaşi necunoscuţi.

— Şi această agresiune mi se impută mie?

— N-am spus asta. Poliţia cercetează, iar vinovatul sau vinovaţii vor fi deferiţi justiţiei.

— Nu există decât un singur vinovat, şi acela este însuşi domnul profesor Niculescu: a bătut, şi a fost bătut. Nimic mai simplu. E o ruşine că în şcoală se întâmplă astfel de lucruri. Spuneţi că poliţia anchetează, dar vă încredinţez că niciodată nu-l va descoperi pe agresor.

— De unde ai convingerea asta?

— Sunt aproape sigur că poliţia l-a cotonogit, pentru motivul că şi dumnealui l-a bătut pe băiatul chestorului Balaci, care în urma acestui fapt s-a retras de la şcoală. După ce se va înzdrăve-ni, îl aşteaptă şi alţi amatori. Aceştia s-ar putea să fie mai categorici şi să-l trimită acolo unde l-a trimis şi el pe elevul Şoimaru dintr-a VI-a…

— Nu înţeleg! Unde a fost trimis elevul?

— La cimitir… S-a sinucis!… Toată lumea ştie că domnul profesor a fost citat la judecătorul de instrucţie. Şi dumneavoastră credeţi că după toate astea ar mai putea rămâne la liceul nostru viu şi nevătămat? Sau îl veţi transfera în altă parte, ca să işte şi acolo alte nenorociri? Să semene răul pe unde îl poartă picioarele, pentru motivul că ministerul nu-l pedepseşte – dumneavoastră pedepsiţi doar victimele, cum e cazul meu. Şi mai credeţi că puteţi merge atât de departe pe acest drum? Că nimeni în ţara asta nu se va ridica împotriva nedreptăţii? Mă rog,

răspundeţi clar, de ce nu l-aţi dat afară şi pe el din toate şcolile statului, ca pe mine?

Robespierre ascultă nemişcat rechizitoriul, privind undeva peste capul meu.

— Deocamdată nu este vorba decât de… dumneata. Cazul profesorului Niculescu nu s-a rezolvat, fiindcă e indisponibil… nu poate fi audiat…

— Cazul nu-i recent, durează de când acest profesor e în învăţământ. Nu de noi a fost botezat Attila. A venit de la Severin, cu poreclă cu tot.

— Se poate, dar n-am primit nicio reclamaţie împotriva sa. Cu acest răspuns îmi închide gura. Sunt sigur că Attila n-o să păţească nimic peste ceea ce a păţit. Îl las în pace şi-mi văd de ne cazuri.

— Mă iertaţi că v-o spun deschis: rezoluţia dumneavoastră este adânc nedreaptă. Dacă am analiza împreună faptele, v-aţi da seama cât de grav aţi greşit faţă de mine.

— Ceea ce fac e rezultatul unei lungi meditaţii.

— Nu contest. Însă oricui i-am povestit faptele a fost, pur şi simplu, revoltat de pedeapsa aplicată.

— Depinde de persoana căreia i-ai povestit şi de felul cumi-ai povestit…

— Una dintre aceste persoane mi-a spus: „Nu te-au dat afară pentru ce-ai făcut, ci pentru ceea ce se temeau că ai putea să nu i de aici înainte”.

Secretarul general tresare, lucru neobişnuit la acest om, care ai zice că-i durat numai din piatră.

— Cine este persoana asta?

— Regret, nu-i pot spune numele, nu fac delaţiuni. Mă întreb numai cum e posibil să fie cineva pedepsit pentru ceva… eventua I! Cum adică, dumneavoastră înţelegeţi să sancţionaţi gândurile?

— Nu-i vorba de gânduri. Din păcate, în cazul

dumitale prevederile au fost întemeiate.

— Ce-am făcut altceva, domnule secretar general, decât să se dese un ideal în sufletele a o mie de colegi, ca să le împodobesc viaţa searbădă şi uscată? Acest ideal ne-a ajutat să găsim entuziasmul, dragostea de frumos şi îndemnul la învăţătură. Pentru acest dat făcut tineretului şcolar vreţi să mă pedepsiţi? Nu, niciodată! I, ceva contra firii, nu se poate să ne furaţi visurile, n-aveţi dreptul, e o crimă ceea ce faceţi, nu numai împotriva mea, ci împotriva adolescenţei noastre. Dreptatea mea e atât de evidentă, încât se impune singură. Aş fi putut veni cu tata, are relaţii înalte, dar ce nevoie am de ajutorul său? Vreau să cuceresc *singur* dreptatea mea, mi se pare c-o jignesc apelând la forţe din afară. Deocamdată mă voi duce la domnul ministru…

— Rezoluţia a fost raportată domnului ministru…

— Da?! fac mirat. Şi n-a obiectat nimic?

— Nu. De obicei, nu iese din cuvântul meu.

— Nuu?! mai logic ar fi ca dumneavoastră să nu ieşiţi din cuvântul său, pentru că vă e superior…

— Ceea ce-mi spui sună a obrăznicie din partea unui elev. De altfel, la dumneata nu mă miră faptul.

— Vă înşelaţi. Nu mai sunt elev, ci un simplu particular, de vreme ce am fost dat afară din şcoală. Aşa că, nemaifiind subaltern, discutăm de la egal la egal – nu?

— Hm! Ar fi o raţiune, dacă discuţia s-ar petrece altundeva decât în ministerul acesta unde te-a adus nevoia.

— Şi cu domnul ministru voi vorbi tot de pe această poziţie.

— În cazul că te va primi încă o dată…

— De ce să nu mă primească? Mi-a făgăduit în faţa dumneavoastră. Când i-am cerut să revin la dânsul, dacă va mai fi cazul, mi-a spus: „Chiar te rog”. E cu putinţă ca un demnitar să-şi încalce cuvântul? Dar, la urma urmei, pot

să renunţ. Voi da bătălia cu dumneavoastră, duşmanul meu numărul unu, şi vă voi învinge.

— Eşti sigur, tinere?

— Se vede că nu mă cunoaşteţi încă. Eu vă cunosc, dar dumneavoastră, nu…

În loc să-l înfurie cutezanţa mea, pe el îl amuză. Fără îndoială, am un inamic destul de tenace. Ar putea să mă concedieze, dar n-o face, probabil mă studiază, îl interesez…

— Eu nu accept „bătălia”, cum îi spui dumneata, nu ştiu cum ai s-o câştigi, când din capul locului e pierdută. Însă n-am cum să re opresc s-o dai. Adolescenţa e plină de contradicţii, uneori haotică, are îndrăzneli mari şi te-ar putea duce pe un drum primejdios… Fii atent, Dima!

— Nimic nu voi cruţa… ca să vă dobor. Să nu vă fie teamă că întrebuinţez forţa. Cu un revolver nu obţin nimic, moartea dumneavoastră nu mă interesează. Marea mea satisfacţie e să-mi daţi singur dreptate, să anulaţi singur rezoluţia aceea monstruoasă.

— Da, lupta pe faţă e cinstită…

— Vreţi să fiu sincer? Ei bine, vă urăsc din toată puterea fiinţei mele, şi această ură este arma îngrozitoare cu care am să văd. În lovitura de graţie. De când v-am zărit, mi-am spus: „Acesta e Ro bespierre, personajul pe care l-am detestat cel mai mult din istoi 1.1 omenirii, deşi recunosc că dintre toţi eroii Revoluţiei Franceze e singurul care a avut o linie, chiar o idee conducătoare. Dar pentru că a ucis-o pe Lucile Desmoulins, îl urăsc şi-l voi urî toată viaţa”.

Secretarul general tresare a doua oară, e chiar puţin emoţionat, sau mi s-a părut mie?

— Dima, dumneata ai unele intuiţii care… Se întrerupe. Voia să adauge ceva, dar renunţă. Apoi reia: Închipuieşte-ţi, şi alţii mi-au spus acelaşi lucru…

— Prin urmare, vedeţi, nu greşesc. Sunteţi implacabil, incorup tibil, tiran – leit Robespierre. El nu era omul care să se împiedice de o viaţă. Dumneavoastră procedaţi la fel. Ştiind deci cu cine ani de-a face, vă previn că, dacă până la 1 decembrie, orele 12, nu veţi reveni asupra hotărârii, mă voi sinucide, ca un suprem protest împotriva nedreptăţii pe care mi-aţi făcut-o.

— Dima, recurgi la ameninţări?

— Nu-i ameninţare, ci doar o formă de luptă. Epuizând toate celelalte mijloace, mă văd silit s-o folosesc şi pe aceasta. E cea din urmă şi cea mai tare.

— Nu-i decât o copilărie. Nu înţeleg ce vei avea de câştigai dacă te sinucizi.

— Nimic. Pierd totul, ca biblicul Samson.

— Atunci?…

— Dar pierdeţi şi dumneavoastră, ca şi mine. Pierdem amândoi deopotrivă… După ce voi muri, cadavrul meu are să vă sugrume…

Robespierre surâde ironic:

— Eşti sigur de asta, Dima?

— Sigur, cum vă văd şi mă vedeţi. Veţi fi distrus, stigmatizat, scos din societate, hulit, desfiinţat. Chiar dacă rămâneţi în viaţă, veţi trăi ca un mort.

— Ce naiv eşti, dacă-ţi închipui că actul dumitale va impresiona pe cineva… Nu, Dima, după câteva zile se va aşterne uitarea…

— Aşa credeţi? În primul rând, nu vor uita duşmanii dumneavoastră, care trebuie să fie mulţi, ca frunza şi ca iarba; în al doilea rând, nu vor uita prietenii mei, care mă vor răzbuna, şi în al treilea rând, nu voi uita eu să anunţ lumea de nedreptatea pe care mi-aţi racut-o, împingându-mă în ghearele morţii. Am să scriu o broşură cu tot ce s-a întâmplat şi am s-o trimit tuturor ziarelor şi revistelor, ca să le asmut împotriva dumneavoastră…

— Constat că eşti mai periculos decât mă aşteptam.

— Nu fac decât să mă apăr. Şi când mă apăr, sunt fiară cu toţi, chiar şi cu mine. Dacă merg până acolo încât mă suprim, gândiţi-vă că nu-i glumă! Cunoaşteţi sorocul: 1 decembrie. Până atunci, aveţi tot timpul să vă întrebaţi conştiinţa şi să reveniţi asupra hotărârii.

— Te sfătuiesc să renunţi la ameninţarea aceasta nesăbuită.

— Niciodată! Vă încredinţez, pe cinstea mea, că mă ţin de cuvânt.

— Şi eu te încredinţez că, sub presiune, niciodată nu voi reveni…

— Dar fără „presiune” cum aţi putea reveni?

— În niciun fel. Consider audienţa dumitale încheiată.

— Şi eu la fel. Adio, domnule Robespierre. Sunt sigur că ne vom întâlni la începutul anului viitor, în împărăţia lui Pluton şi à l’roserpinei. Acolo sper să ne înţelegem şi chiar să devenim prieteni…

Aruncându-i această ultimă săgeată, plec repede, aproape fugind. Simt cum îmi circulă bucuria biruinţei prin toate mădularele sau, mai bine zis, trăiesc intens certitudinea că am fost net superior în ciocnirea cu el. Starea de plenitudine îmi dă aripi, voioşie, încredere…

Aş putea spune că sunt fericit!

„Pompadura”.

Mă duc la Gambrinus să prânzesc. Comand ceva de pe listă, dar n-am tihnă să mănânc ca lumea. M-apuc să-i scriu lui Lotte. Cuvintele izvorăsc fierbinţi ca lava din vulcan, revărsându-se pe hârtia care nu le mai încape. Cer altă hârtie, apoi încă una, până se fac douăzeci de pagini mari şi late. Cine-i în stare să rezume ce i-am scris ar putea tot aşa de bine să numere câte picături de apă suni într-o ploaie torenţială. îi povestesc duelul cu Robespierre,

săbiile pe care le-am înfipt în pieptul lui blindat, apoi ameninţarea supremă. Sub năvala gândurilor şi din goana condeiului, omii câteva replici, dar le adaug pe urmă, zăpăcind rânduiala textului. Nu-i nimic. Va înţelege Lotte şi aşa ce am vrut să-i spun.

Două ore mi-a luat scrisul. Abia după asta îmi potolesc foamea şi fuga la poştă, să dau scrisoarea recomandată. Lotte nu poate, nu trebuie să aştepte. N-am făcut tocmai bine scriindu-i uy legământul pe cuvânt de onoare că-mi voi lua viaţa, dacă nu se revine asupra eliminării mele. Dar, judecând la rece, nici nu puteam să-i ascund acest lucru.

A doua zi încep o activitate, ca să zic aşa, de informare, pentru a şti cu precizie pe care poziţii se mişcă *inamicul*. Mai întâi, îl trag pe Burtilă de limbă, cu ajutorul unui nou bacşiş, despre relaţiile lui Robespierre.

Nu mă mir că are numai duşmani, pretutindeni duşmani. În presa opoziţionistă e înjurat în fiecare zi, şi uneori în cea independentă. Burtilă crede că numărul duşmanilor necunoscuţi e foarte mare. Mai aflu şi alte amănunte: cum o cheamă pe soţia sa, ce profesie are, strada şi numărul la care şade cu casa. îmi procura aceleaşi informaţii şi despre capul şcolilor, Mustăciosul. Note/ toate astea într-un carnet. Când să plec, trece pe acolo un tânăr cu lavalieră, având o înfăţişare de boem, nelipsită de distincţie Burtilă îmi face cunoştinţă cu el: îl cheamă Mitache şi e redactoi la gazeta guvernamentală *Ziua*. îi spune familiar:

— Ia vezi, coane, ce chestie are nepotul, pune-o în viteză şifă-i treaba!

Plecăm împreună. îmi pare bine că am pus mâna pe un gaze tar, ştiu că ăştia au relaţii întinse, învârt lumea pe degete. Nu i chip să deschid gura, pentru că la fiecare pas e asaltat de prieteni sau cunoştinţe. Numai după ce ne

depărtăm serios de ministei. putem încropi o conversaţie.

— Ia zi, mamă-dragă, ce suferinţe ai, şi la cine?

Auzi colo, „mamă-dragă”! Nu-mi displace! Simpatici, gazetarii ăştia, cu un singur cuvânt îţi intră pe sub piele. Îi spun că-i vorba de o eliminare din toate şcolile statului.

— Da’ ce-ai făcut, bre, ai pus sacul în capul vreunui belfer? Nu, nici atâta… Alta-i povestea, numai că pe stradă e greu să-i înşir faptele în ordine, aşa cum s-au întâmplat.

— Nici nu-i nevoie. Vorbesc cu Bratu, ştii cine-i ăsta?

— Nu…

— Directorul secundarului, mamă-dragă…

— Nu depinde de el, ci de secretarul general…

— De „Turcu”? Hm! Se complică treaba… Ăsta e satrap, taie şi spânzură şi nimeni nu-i spune „dă-te mai încolo”…

— Nici domnul ministru?

— Nici… Ministrul e o fantomă în mâinile lui: zice mamă, zice tată, după cum trage Turcu de sfori.

Nu mă miră. De aceea spunea Robespierre că Mustăciosul nu iese din cuvântul său. Îngrijorat, îl întreb pe ziarist:

— În cazul acesta, ce-i de făcut, domnule Mitache?

— Ce să fie? Recurgem la *alianţa*. Chemăm într-ajutor pe Nyu… Dar partea proastă e că se urcă devizul…

— Cine-i Nyu asta?

— Aoleu, novice mai eşti! Ascultă, mamă-dragă, ai ceva golo-gănet?

— Aş avea… Cât trebuie?

— Dacă punem pe Nyu la bătaie, te costă cinci cearşafuri.

— Dar nu mi-aţi spus cine-i Nyu…

— Femeia cu cele mai multe relaţii, „Pompadura” Bucureştiului, înţelegi? Asta îl judecă şi pe dracu’ şi-l scoate dator. Ai banii ăştia?

Cinci cearşafuri, adică cinci hârtii de câte o mie… Cam scump, dar merită, dacă izbuteşte. Mai bine atac *comoara*, decât să-mi pierd viaţa. Lotte îmi va trimite negreşit suma. Avem zece mii, o să ne rămână cinci. Ne închipuim că, în loc de 12, am câştigat numai 5 – şi gata.

— Momentan, nu dispun de atâţia bani, însă aş putea face rost.

— Mamă-dragă, uită-te la mine, şi pe urmă întreabă-mă de sănătate. Să nu vorbim numai aşa, ca să n-adormim. Dispui, serios, de bani? Altfel, nu mă bag şi n-o deranjez pe Nyu de florile mărului.

— Vă declar foarte serios…

— Atunci dă-mi un aconto şi-ţi fac legătura.

— Deocamdată nu dispun decât de o sută…

De fapt, am mai mulţi bani, n-am cheltuit nici două sute, dai ştiu eu cine-i gazetarul ăsta? Şi de ce i-aş acorda atâta încredere?

— Puţin, mamă-dragă. Mai cugetă niţel!

— De ce nu înţelegeţi că n-am fost pregătit pentru o interven ţie plătită? Dacă nu vă achit suma cu care am convenit, nu-mi daţi hârtia la mână…

El stă în cumpănă, câteva clipe, apoi se hotărăşte:

— Fie, dă-o-ncoace!

Caut în portmoneu şi-i dau o sută nou-nouţă.

— E bună şi asta. Săru’ mâna…

Intrăm la terasa Oteteleşanu. Ziaristul pleacă de la masă şi vorbeşte la telefon aproape o jumătate de oră. Apoi vine şi-mi spune:

— Mâine la 12 fix te prezinţi la Nyu cu cererea în proţap. Sta pe Batistei, la 14 bis… Notează!

A doua zi, la 12 fără 5, sun la adresa indicată. O femeie în vârstă vine şi-mi deschide. Trebuie să fie slujnica. Îi spun cine sunt şi ce vreau.

— Domnişoara doarme, obiectează ea, nu ştiu ce să

fac – s-o scol?

Ridic din umeri:

— Dacă mi-a dat oră?! Slujnica pleacă şi revine imediat:

— Poftiţi…

Trec printr-un hol elegant mobilat, şi de-aci mă pomenesc în dormitorul stăpânei, numai între dantele, mătăsuri şi covoare. În patul Louis-Quinze răsare de sub plapumă un căpşor de copila cu părul blond, cârlionţat, care-i dă aerul de păpuşă milaneză.

— Scuză-mă că te primesc în pat, n-am vrut să te fac să aştepţi. Nu te superi, nu-i aşa?

Nu s-a uitat la mine când mi-a cerut iertare de formă. îi răspund cu o galanterie foarte la îndemână:

— Frumuseţea îşi poate îngădui orice capriciu, fiind scutită de scuze…

Auzind complimentul, mă cântăreşte îndelung cu privirile, îmi face, cum s-ar zice, preţul. Cred că am reuşit la examen. Surâde larg, cu ochii şi gura:

— Bravo, puştiule, te pricepi să măguleşti o femeie. Unde-ai învăţat asta? câţi ani ai?

— Nouăsprezece, îi răspund cam dezamăgit, pentru că mi-a spus „puştiule”, cuvânt pe care nu pot să-l sufăr.

— Atunci eşti încă elev, cu caş la gură, nu? Zăpăcitul de Mitache mi-a telefonat că-i vorba de un tânăr… în sfârşit, cineva cu care se poate sta de vorbă. Cu elevi nu obişnuiesc să lucrez…

— Vă rog să mă iertaţi că v-am deranjat. De altfel, nu e vina mea că mă aflu aici… şi fac câţiva paşi îndărăt…

— Stai, nu pleca…

— Inutil, zeiţă, în Olimpul dumneavoastră se vede că numai Jupiterii cu barbă au acces…

— Ia te uită ce vorbe îi ies din gură! se miră Pompadura din patul Louis-Quinze şi, văzându-mă la uşă,

aleargă după mine şi mă reţine cu sila.

Râde aşa de fermecător, că-mi suceşte minţile. Nici nu mai ştiu pe ce lume mă aflu. Mă întreabă ce băutură îmi place, Madeira, Chianti, Malaga?

— Prefer Porto…

— În regulă, am un Porto excelent.

Camerista aduce cu un cărucior băutura şi o sumedenie de sandvişuri, iar pentru ea o ceaşcă de cafea cu lapte şi cornuri. Începem conversaţia. Deocamdată nu mă întreabă ce mă doare. Se interesează mereu de mine, cine sunt, de unde vin, ce-am făcut şi pe unde am umblat. îi înşir volubil vrute şi nevrute, iar când vinul îmi dezleagă limba, o potopesc cu impresii din călătoriile mele, mai ales despre Java, cel mai înflorit petec de pământ de pe glob.

— O, cât aş vrea să văd insula asta! exclamă Nyu cu toate dorurile de ducă trezite în suflet.

Vibrează la frumos, constat eu mintal, şi mă bucur că viaţa pe care o duce nu i-a sugrumat încă sentimentele. De altfel, e tânăr.», n-are nici 30 de ani.

Sună telefonul. În locul ei, vorbeşte camerista, care spune e.1 domnişoara a plecat în oraş.

— Nu sunt acasă pentru nimeni, Smarando, înţelegi? Pentru *nimeni!*

— Prea bine, domnişoară!

Camerista iese şi se întoarce cu încă o sticlă. O mustru din och 1. ea motivează că i-e sete şi vrea să bea. Umplu paharele şi ciocnim îmi destăinuie că a fost în Franţa, era studentă, a stat doi ani la Pa râs, însă nu şi-a terminat studiile, din pricina unui bărbat care ia năruit viaţa.

— Din cauza lui am ajuns… ceea ce sunt… Ah! ticălosul, cât l-am iubit!… Dar să lăsăm asta… Spune-mi de cine depinde rezolvarea chestiunii tale?

— De secretarul general Mătăsaru…

— Ah! ăsta-i turc… Imposibil să obţii ceva de la el.

— Domnul Mitache mi-a spus că, totuşi…

— Nu pot să te păcălesc. Din piatră seacă se mai poate scoate apă, de la turc, însă, nimic… Trebuie mers mai sus, până la primul-ministru… Să te-aud mai întâi despre ce-i vorba?

— M-au eliminat din toate şcolile statului…

— Pentru ce?

— Povestea e cam lungă… Trebuie s-o iau de la începutul începutului…

— Spune-mi-o! Ia-o de unde vrei… Te ascult până diseară, nu mă mişc de pe scaun…

Dacă-i aşa, încep domol, fără grabă, să învii trecutul încă proaspăt…

…De undeva, de departe, a poposit în Cetatea Banilor un adolescent cu ochii albaştri precum cerul primăverii. E elevul Dima dintr-a VII-a, care până atunci a privit viaţa pe fereastra deschisa sau a cules-o din cărţi. Abia anul ăsta urmează pentru prima dată ca elev cursant. E nedumerit de apucăturile colegilor, de vocabularul lor pitoresc şi se simte întrucâtva dominat de ei. Dar nu trece mult şi timoratul adolescent se deschide ca o aripă înainte de zbor, subjugând toată clasa, tot liceul, toată şcolărimea din oraş, încât devine idolul tineretului şcolar. Ce minune s-a întâmplat? Niciuna sau una mare de tot: Dima i-a înhămat pe colegii săi la carul unui vis măreţ, o temerară expediţie transoceanică pe întinsul Pacificului, unde se află o insulă fără nume, şi în acea insulă, o comoară, şi în mintea adolescenţilor, o altă comoară: ideea unui falanster măreţ, pe care să-l realizeze acolo. Fiinţa visului creşte mereu, elevii trăiesc două vieţi paralele, care se împlinesc una pe alta: reveria şi realitatea…

— Ce poveste frumoasă! exclamă ea, furată ca de

vrajă. Nu-mi închipuiam că s-ar fi putut întâmpla asemenea lucruri pe undeva. N-ai exagerat deloc?

— Absolut deloc… Mai degrabă am diminuat…

— Şi istoriseşti atât de frumos, parcă ai citi dintr-o carte… Pe Magotu şi Basu îi văd desluşit înaintea ochilor. Ceilalţi băieţi sunt mai estompaţi, dar simt cum trăiesc şi ei. Spune mai departe…

Trec peste drama lui Şoimaru şi descriu năpasta care ne-a lovit la ora de istorie cu nefastul epilog: ancheta secretarului general. Faptele noastre capătă contururi limpezi, îmbrăcate bogat în haina cuvintelor.

— Aţi recurs la grevă? se miră Nyu toată. Cum, o grevă şcolară? Ce imaginaţie! Aşa ceva nu s-a pomenit…

Fireşte că nu s-a pomenit. Cu atât mai bine! De ce să nu fi făcut noi începutul?

— Vine la rând represiunea sângeroasă, când regenţa Grigo-ridei a fost târâtă în beciurile poliţiei, maltratată şi schingiuită.

— Te-a bătut comisarul?! strigă ea, fierbând de indignare. Cum a îndrăznit, bruta? Şi n-ai reacţionat? Trebuia să-i zdrobeşti capul… să…

— Nu i-am zdrobit capul, dar cu două directe bine plasate l-am făcut knock-out şi am evadat. După aceea, I-am pândit pe Attila – un sac în cap şi expediţie urgentă la spital. Zace şi acum cu scheletul deteriorat…

Nyu sare în sus şi bate entuziasmată din palme:

— Bine i-ai făcut monstrului! Merita o corecţie adevărată!

Crede că eu sunt pedepsitorul. Nu strică puţină exagerare Parcă am uns-o cu miere pe suflet, aşa se bucură. E de neînţeles cu de intens participă la povestirea mea, cum trăieşte cu toată fiinţa

În dormitor s-au strecurat umbre cu paşi de vată. Doamne, când s-au scurs cinci ore? Va să zică, povestesc

de atâtea ore, rara să-mi dau seama de apăsarea timpului. Bine, eu, se înţelege, dar ea *i* o interesează într-atâta, încât a uitat de sine? Vreau să amân continuarea pe altă dată, mi se pare că abuzez prea mult…

— Nu, nu, nu! se împotriveşte Nyu. Spune mai departe. Dacă ai şti ce nostalgie mi-ai trezit pentru vremea când eram elevă, pentru visurile care-mi scăldau fiinţa într-un ocean de fericire. Da, acum sunt şi eu adolescentă, ca tine. Ţi-o spun foarte serios…

O cred. Numai aşa îmi explic de ce i-am captat într-atât interesul. Continui povestirea de unde am întrerupt-o. Ultimul capite >I e audienţa la ministru, apoi la secretarul general. Dar greşesc, nu i ultimul capitol sau e ultimul capitol *trăit*. Cum se va încheia romanul meu? Cu moartea eroului principal?

Redau pe larg convorbirea cu Robespierre, aproape replică cu replică. Mi se întâmplă ca în focul naraţiunii să sar câte ceva, dar revin îndată ce-mi reamintesc. Numai despre ameninţarea cu sinuciderea nu-i pomenesc nimic. Nu ştiu ce mi-a venit s-o trec sub tăcere.

— Aşa i-ai spus bestiei? Că-l vei doborî? Că va trăi mort, go nit din societate? Bravo, dragule, eşti un bărbat în toată puterea cuvântului…

Şi, pradă unui entuziasm pe care nu-l mai poate stăpâni, ma mângâie cu mâna pe obraz, îmi netezeşte părul, mă sărută ma tern pe frunte.

— Am să te scap de năpastă, chiar dacă ar fi să mă războiesc cu toţi titanozaurii. Mă duc la primul-ministru, la rege, la Dumnezeu în ceruri. Nu-ţi cer nimic pentru acest serviciu.

— Cum adică, lucraţi gratuit pentru mine?…

— Da… Ca pentru cineva foarte drag… Să nu mă înţelegi greşit…

— Şi mie îmi sunteţi foarte dragă…

Ameţit de vinul tare şi mai mult de farmecul ei, o prind în braţe şi o trântesc pe patul încă nefăcut. Nyu a înţeles. Parc uluită de gestul meu, la care nu se aştepta. Se zbate, se împotriveşte, râpă:

— Nu! Nu! Asta nu! Mi-e ruşine!

Vorbele ei sunt de circumstanţă, nu cred în ele. O *astfel* de femeie se mai poate ruşina? împotrivirea nu-i decât o scuză abil mascată, nimic altceva. Dar Nyu îmi ghiceşte gândurile:

— Cum de nu pricepi atâta lucru? în preajma ta m-am simţit adolescentă ca odinioară, am devenit şcolăriţa de la Ursuline, moartă după un elev nătâng de la Şcoala Militară, care se fâstâcea când ne vedeam, duminica, şi n-a îndrăznit decât să mă strângă de mână. Dar acea strângere de mână e cea mai frumoasă amintire pe care o port în mine. Şi tu vrei acuma să-mi aduci aminte de ceea ce sunt?…

Plânge! Cerule, femeia asta – curtezana asta – plânge zdrobită, îi cer iertare, vreau s-o împac. Degeaba, iluzia nu mai învie, mai rău o întărât. Toată fiinţa ei e o rană care doare.

— Pleacă, strigă printre sughiţuri, nu vreau să te mai văd! M-am înşelat în privinţa ta. Eşti o brută, la fel ca şi ceilalţi…

Îngrozit, ca şi când aş fi comis o crimă, o las în lacrimi şi o iau la fugă. Mă împiedic de câteva ori, dar tot nimeresc uşa, iar paltonul îl îmbrac abia jos, în stradă…

…Afară e mai puţin întuneric decât în mine.

Marea întrebare

Grăbesc paşii spre casă, din nevoia unui refugiu unde să fiu singur. În urechi îmi sună mereu, sâcâitor, un glas care nu-i al meu, dar, cu toate astea, vine din fiinţa mea: „Eşti un ticălos! Eşti un ticălos! Eşti un ticălos!”

Mi-o spune de atâtea ori, deşi nu mai e nevoie. Da,

recunosc, sunt un ticălos…

M-am purtat cu Nyu ca o brută în care nu trăiesc decât simţurile primare… Cum de n-am înţeles că în sufletul ei a fost un cutremur care ar fi putut să-i schimbe sufletul? I-am călcat în picioare aripile, i-am frânt zborul, năzuinţa, visul – aşa cum a făcut Ro bespierre cu mine…

O apuc pe Calea Victoriei în sus, furişându-mă printre pic toni, ca un răufăcător printre oameni cumsecade.

Trec prin piaţa Amzei şi o iau la stânga, pe Primăverii. Locuinţa mea e la o sută de metri. În faţa ei, a oprit o birjă. O fi proprietăreasa, care s-a întors acasă? Nu, e altcineva, poate vreo rudă… Are un geamantan în mână, a venit, probabil, din provincie, încearcă să deschidă portiţa de fier…

— Vă rog, pe cine căutaţi? o întreb.

— Grig, tu eşti? strigă necunoscuta şi, lăsând geamantanul jos, vine în braţele mele.

E Lotte în carne şi oase! Cui i-ar veni să-şi creadă ochilor? A plecat de acasă şi a venit la Bucureşti… Cum a plecat, de ce a plecat, ce va face aici, cât va rămâne? Sunt atâtea întrebări care nu încap într-o singură clipă, aşa cum vrea nerăbdarea din mine…

O conduc sus, în cameră, aprind lumina şi o ajut să-şi dezbr. t ce paltonul.

— Ce frumos e la tine! Şi cald… De unde vii? Ce mă făceam dacă mai întârziai? M-ar fi primit gazda ta? Sau trebuia să te as tept afară, în frig?

— Mai bine, spune-mi, nu ţi-e foame? Dacă n-ai pus numi în gură, ne repezim şi cinăm. E un restaurant foarte aproape.

— Nu, nu mi-e foame… Sunt obosită!…

Se aşază pe un fotoliu. Mă uit la ea, parcă s-a urâţit. Sau mi se pare? Nu, nu mi se pare. Unde-i lumina ochilor

care o scălda în strălucire, unde-i frăgezimea făpturii, unde-i vioiciunea de căpn oară? Nu mai sunt toate astea, şi Lotte arată acum ca toate fetele obişnuite.

Mă aşez lângă ea şi-i pun marea întrebare care-mi şade ca de stâncă pe suflet:

— Nu spui nimic, Lotte? Ce s-a întâmplat? De ce ai venit? Parcă o frig cu jar. Sare în sus şi se cuibăreşte la pieptul meu, făcându-se mică, mică. O strâng în braţe, îi mângâi părul, o dez mierd. Tremură ca o păsărică încăpută pe mâini străine, simt cum toată făptura ei e în primejdie şi cere ajutor.

— Grig, ce puteam face? Să te las să mori singur? Şi eu – cum rămân? Vrei să trăiesc mai departe, fără tine? Niciodată! Murim împreună, unul lângă altul, îmbrăţişaţi… Are să fie atât de fermecătoare moartea noastră!… Pentru asta am venit!

E îngrozitor ceea ce vrea Lotte. Cum aş putea să accept jertfa ci supremă? Ea e copilă, crede în jocul cu moartea, dar acest joc de spaimă nu-l joacă nimeni decât o singură dată…

— Nu, Lotte, e o nebunie ce-ai făcut, o nebunie ce ai de gând să faci… Trebuie să trăieşti, înţelegi, nimeni şi nimic nu te obligă să-ţi pierzi viaţa.

La auzul acestor cuvinte, Lotte, desprinzându-se din braţele mele, se trage câţiva paşi îndărăt. Un nor negru îi acoperă faţa, iar durerea îi sfâşie glasul.

— Grig, strigă ea, tu eşti, Grig? Tu-mi spui să trăiesc mai departe, după moartea ta? Să fiu înţeleaptă, să mă bucur de viaţă, să mă mărit cu altul? Asta vrei tu? Asta?

— Nu ştiu ce vreau, dar ştiu că aş fi un nemernic dacă te-aş târî cu mine în groapă.

— De ce ţi se pare că mă târăşti? Dacă m-ai ucide prin surprindere, fără voia mea – atunci, da… însă de vreme ce *vreau* eu însămi?… Uite, n-am decât să plec, mă

duc înapoi la gară şi m-arunc sub roţile trenului… De ce să mor singură, întristată, în loc să murim împreună, cu zâmbetul pe buze? Tu nu mă mai iubeşti, Grig…

— Tocmai pentru că te iubesc prea mult, ţin la viaţa ta… Am strigat aşa de tare, că Lotte s-a tras înapoi… Iartă-mă, te-am speriat…

— Vezi, de tine mă sperii, dar de moarte, nu…

— Bine, Lotte, fie… Dacă va trebui să murim – murim amândoi…

— Dragul meu, dragostea mea! exclamă ea transfigurată şi mă sărută pe ochi, pe gură, pe obraji, într-o dezlănţuire vijelioasă. Apoi, sleită de puteri, se lasă pe fotoliu şi murmură: Credeai că dragostea mea e o glumă?

Mă trece un fior prin şira spinării. îmi dau seama cât de mult mă iubeşte această fată neprihănită, încât moartea devine, în mâinile iubirii atotputernice, o simplă jucărie de copil. Cine ar putea să i se împotrivească, mai ales cu pretexte şi prejudecăţi curente?

Nu mi-o închipuiam atât de dârză şi de voluntară. Se vede că ea ştie să iubească mai mult decât mine.

E adevărat: noi nu eram făcuţi să ne împăcăm cu o viaţă scai bădă, monotonă. Dacă nu putem pleca acolo, departe, în Gri gonda noastră – mai bine moartea! *Aut Caesar – autnihil*! *ls*

Lotte îmi povesteşte cât de alarmată a fost din pricina ultimei scrisori. Nana i-a dat-o la şcoală şi, îndată după ce a citit-o, a luat hotărârea de a veni la Bucureşti. A adus şi comoara cu ea: 10.000 de lei… Să tot trăim – deşi nu mai avem decât 27 de zile, adie A până la 1 decembrie, când expiră ultimatumul pe care i l-am dat lui Robespierre. O viaţă întreagă, dacă ne gândim că fiecare clipa poate să însemne o veşnicie…

— Mama ta n-a prins de veste când ai plecat? o întreb. Nu. A profitat de lipsa ei de acasă, se dusese la un

dentist. Nu mai Cuviosul Gigi a văzut-o ieşind cu geamantanul, a privit lung în urma ei, dar n-a întrebat-o nimic…

— Vai, ce-o fi spus mama ta, când şi-a dat seama că ai fugit… Nu i-ai lăsat niciun rând?

— Am încercat să-i scriu, dar m-am răzgândit…

Se lasă o tăcere grea peste noi. Stăm încremeniţi, fiecare tu gândurile lui. Într-un târziu, o îndemn:

— Haide, culcă-te… Eşti obosită… Ea face semn din cap că nu… Nu vrei să-ţi aduc ceva de mâncare? Cred că, totuşi, ţi-e foame…

Lotte nu-mi răspunde. Se aşază pe marginea patului şi izbiu neşte într-un plâns furtunos, cu sughiţuri. Mă apropii de ea, îngrijorat:

— Draga mea, ce-i asta? îţi pare rău că ai venit?

Mă îndepărtează cu mâinile, nu mă poate suferi în apropiere şi plânge tot mai sfâşietor, scăldând perna cu lacrimi. Sunt dispe rat, nu ştiu ce să fac, nu-i chip s-o potolesc. Nu trebuia să adm vorba de mama ei.

— Lotte, draga mea, iubita mea, dacă vrei, te duc înapoi ac a să nu ţi-ai dat seama ce faci, dar nu-i nimic, totul se poate îndrepta. Mâine plecăm la Craiova. Ne-am înţeles, nu-i aşa?

25 Sau Cezar, sau nimic!

Mai bine tăceam. Vorbele mele, în loc s-o domolească, mai mult îi interese plânsul. Se zvârcoleşte în pat, spintecată de suspine, parcă s-a rupt ceva din ea. O privesc mut, mă doare durerea ei şi nu-i pot da niciun ajutor. Cel mai cuminte lucru e s-o las în pace până se potoleşte. După aceea voi vedea ce-i de făcut. Mă lungesc în pat, îmi potrivesc o pernă sub cap şi rămân aşa, neîndrăznind să fac cea mai uşoară mişcare, de teamă să n-o supăr. Sunt atât de îndurerat de ceea ce se întâmplă cu Lotte, încât nu pot să leg două gânduri.

Într-un târziu, prind de veste că fata nu mai plânge. A adormit, de-a curmezişul patului, cu perna în braţe. Iau o pătură şi o învelesc, să nu răcească.

O zi grea de lacrimi coboară în trecut.

Logodna

A doua zi de dimineaţă, când fac ochi, văd pe Lotte stând în genunchi, lângă pat.

— Iartă-mă, Grig, că aseară te-am făcut să suferi. Nu m-am putut stăpâni, trebuia să plâng. Mă ierţi, spune?

— Ce copilă eşti, Lotte! Dimpotrivă, tu trebuie să mă ierţi că te-am adus aici. Dacă îţi pare rău, plecăm înapoi chiar acum.

— Nu!… Nu!… iubitul meu, niciodată nu ne mai întoarcem. Să-ţi iasă asta din cap. Nu mă judeca după o slăbiciune trecătoare. Când vei înţelege că-i o fericire să verşi atât de multe lacrimi, încât să nu mai poţi plânge? Fără plâns, n-aş fi reuşit să mă rup de viaţa pe care am dus-o până acum, să smulg rădăcinile crescute adânc în mine şi să mă pregătesc pentru marea plecare. Mă mir că nu înţelegi lucrul acesta, prostuţ mic ce eşti!

Dau să-i răspund, dar ea îmi astupă gura cu o sărutare. Apoi mă îndeamnă:

— Hai, scoală-te şi îmbracă-te!

Trag plapuma de pe mine şi cobor din pat. Când vede că am dormit îmbrăcat, pufneşte în râs:

— Leneşule, de ce nu ţi-ai scos hainele? Uite cum le-ai mototolit!

— Nicio tragedie. Cât o fi ceasul?

— E aproape 9.

După gustarea de dimineaţă, plecăm în oraş. Eveniment în semnat, pentru că-i prima noastră ieşire în lume. Amândoi păşim simplu şi spontan, ţinându-ne de mână. Străzile pe care trecem sunt aproape pustii, dar eu nu le simt golul, pentru că aş umple cu Lotte nu numai

Bucureştiul, ci tot pământul. E o vreme aspră, geroasa Soarele istovit vrea să dea zâmbet acestei zile de toamnă şi reuşeşt e să pună fetei o dungă de argint pe umeri, ca un om văzut împotriva luminii. Când ajungem în centru, mă întreabă:

— Asta-i Calea Victoriei?

— Nu, bulevardul Elizabeta.

— Aşa-i, uitasem. Pe Victoriei nu umblă tramvaiele.

Ea nu cunoaşte oraşul, a fost numai de două ori, la concursurile şcolare ale „Tinerimii Române". O apucăm în jos, pe marele bulevard, spre Eforie. Lotte îmi ia braţul şi păşim domol, înotând printr-un fluviu de oameni. Ne oprim la fiecare vitrină mai răsărita

Sunt copleşit de cele mai felurite sentimente: când mă bucur de libertate şi trag aer mult în piept ca s-o simt mai bine, când mă înhaţă teama de a nu fi urmărit, nu numai de poliţie, ci chiar de tata, care, fără îndoială, a avut tot timpul să afle de isprava mea Ce catastrofa, dacă l-aş întâlni acum pe stradă…

Pe de altă parte, mă simt fericit că Lotte e lângă mine, fără lanţurile familiei şi ale societăţii, liberă ca pasărea cerului. Şi totuşi, o ţepuşă de tristeţe îmi înţeapă inima, gândindu-mă că la I decembrie va trebui să plecăm într-o călătorie fără întoarcere, în necunoscut…

N-am răgaz să-mi fac gânduri prea multe. Până atunci mai e timp destul, câte nu se pot întâmpla…

Ne oprim în faţa unei vitrine încărcate cu bijuterii, a căroi strălucire ne ia ochii.

— Ce colier frumos! exclamă ea, dezmierdându-l cu privii i jinduitoare.

— Dacă-ţi place, ţi-l cumpăr.

— Ce să fac cu el? Pentru cine m-aş împodobi, dacă tu mă placi şi aşa?

M-a convins. Obiecţia ei e fără replică.

— Uite, are şi verighete. Astea ne trebuie… Lotte mă îmbrăţişează cald cu privirea.

— Desigur. Ne logodim şi ne cununăm… Tu nu vrei?

— Vreau, Grig, şi încă cum! şopteşte ea, strângându-mă tare tic braţ.

— 1 decembrie trebuie să ne găsească uniţi în faţa tuturor. I Hipă ce cumpărăm verighetele, rămânem cu ele în deget.

Lotte păşeşte parcă pe culmi de fericire.

— Ce bine-mi pare că te-ai gândit la asta, Grig, zeul meu ado-i. tx! Să ştii ca diseară mă voi închina ţie.

— Prostuţă mică, vrei să te pui în conflict cu Jupiter? Va dezl. uiţui toate fulgerele împotriva ta!

— Nu-mi pasă. Numai tu să nu tuni şi să nu fulgeri! Râdem zgomotos, fără a lua seama la lumea care întoarce capul după noi.

— Acum, fermecătoare logodnică, urmează partea a doua a programului: echiparea. Nu ne putem cununa, nici duce la teatru \. tu chiar la restaurant, în toaletele astea.

— Scumpul meu logodnic, mi se pare că domnia ta ai început n. i te gândeşti mai degrabă la viaţa asta, decât la cea viitoare.

— Eroare profundă! Vreau să trăim în aceste trei săptămâni atât de intens, cât ar trăi alţii în o sută de ani. Măcar în felul acesta, dacă. /////n-am reuşit…

— Pentru asta ne-ajunge dragostea noastră. Risipa, luxul, pe-uccerile sunt lucruri goale. Să rămânem tot noi, Grig… Te rog!

— Şi atunci, ne cununăm aşa?

— Ba nu… Pentru cununie, mi-ar trebui o rochie de mireasă, ui ţie, haine negre.

— Îţi mai trebuie şi o rochie de seară.

— Fie şi asta…

Abia la ora 1, când se închid prăvăliile, punem capăt

cumpă-l. itarilor. Amândoi suntem frânţi de oboseală şi ne e o foame de lup. Ne ducem la terasa Oteteleşanu, să prânzim. Când ne întoai cern acasă, găsim toate lucrurile cumpărate.

Îmi vine o idee pe care numaidecât o transform în faptă. Îi scriu lui Robespierre să nu creadă cumva că am uitat de fagădu iala făcută zilele trecute. Mai mult decât atât, îi aduc la cunoştinţă că şi logodnica mea va muri odată cu mine, protestând şi ca eu jertfa vieţii, împotriva nelegiuirii ministerului. Să binevoiasi a domnul secretar general a atrage atenţia conştiinţei sale că două vieţi nevinovate, una de 17, alta de 19 ani, îl vor trage din moimânt la răspundere în faţa umanităţii…

Lotte, câştigată de această idee, semnează scrisoarea alături de mine.

Dăm o raită prin Cişmigiul cu pomii goi, văduvit de verdeaţa Aleile sunt pustii, lacul – mic senin de apă – pustiu şi el. Grădina, fără podoaba frunzişului, are un farmec trist, ca o femeie frumoaşă în zdrenţe, care plânge.

— Să plecăm, e prea mohorât Cişmigiul, îmi şopteşte Lotte la ureche.

Urcăm pe-o alee părăsită, cu preş de frunze moarte, şi ieşim în stradă. Mai departe, la câţiva paşi, se înalţă o biserică veche, cu zi duri de piatră roase de curgerea vremii. Un preot bătrân, cu barba albă de Moş Crăciun (seamănă mult cu popa din Obogeni), dă sa între pe poartă. îl opresc şi-l întreb:

— Sfinţia-voastră sunteţi parohul bisericii?

— Eu, din vrednicia lui Dumnezeu! Dar ce năzuiţi de la un ne suflete ale Domnului?

Îmi place mult vorbirea neaoşă şi colorată a preotului. De aceea intru de-a dreptul în subiect:

— Vrem să ne logodim, părinte.

— Domnul să vă binecuvânteze! Slujim în sfânta

biserică sau acasă?

— În biserică…

— Vestiţi-mă când veniţi cu alaiul, şi eu sunt gata.

— Părinte, nu s-ar putea chiar acum?

— O, năstruşnică grăbire a tinereţii! Fie! De la un slujitor al Domnului, nimeni nu se cade să plece cu inima îndoită… Aveţi naşi

— N-avem.

— Vă cununa Domnul. Verighetele le-aţi adus?

— Da, astea da.

— Atunci, să purcedem în sfântul lăcaş. Mergeţi prin faţă şi aşteptaţi până vă deschid. Dar nici nu mi-aţi spus cum vă cheamă.

— Pe mine, Grigore, şi pe ea, Charlotte.

— Sunteţi studenţi, se vede treaba, aşa-i?

— Da, părinte, studenţi…

Îmi pare bine că nu ne întreabă mai mult. Nu mi-e deloc la îndemână să mint tocmai acum.

După ce pleacă preotul, Lotte mă strânge puternic de mână şi-mi şopteşte sugrumată de emoţie:

— Grig, dragule, nebunule, nu m-aşteptam să…

— Iubita mea, ce era să fac? Timpul zboară, şi noi trebuie să trăim 70 de ani în 19 zile…

Un băiat lung şi deşirat ca Păleaţă, pesemne paracliser, ne deschide uşile bisericii. Pătrundem înăuntru cu paşi şovăielnici. Toţi sfinţii zugrăviţi pe pereţi aţintesc asupra noastră priviri mirate. Mă simt parcă pe alt tărâm, undeva în Orient, foarte departe, deşi nu mă desparte decât o uşă de lumea de afară. Chiar şi Lotte şi-a schimbat înfăţişarea: i s-au alungit trăsăturile, chipu-i arată ca de ceară, încât, dacă s-ar rezema pe perete, oricine ar lua-o drept o icoană bizantină.

Mă cutreieră o puzderie de fiori prin şira spinării. Şi mă simt mereu zguduit de cutremure.

Trag cu coada ochiului spre Lotte, care stă lângă mine, înaltă şi dreaptă, şi o văd plutind departe, pe-o coamă de nori, în rochie albă de mireasă, cu o cunună pe cap, împletită din flori de lămâiţă, şi voal lung, care freamătă în bătaia vântului. În spatele ei, vine un pâlc de fete cu cosiţele revărsate pe umeri cântând: *Vino din Liban*, *mireasa*! Alaiul ciudat se apropie de templul durat din marmură albă, tronând deasupra norilor, undeva pe un pisc de munte, şi urcă nesfârşite trepte, şi urcă, urcă mereu, până în pridvorul marelui templu. Acolo, sus, o aştept înconjurat de arpetişti, îmbrăcaţi toţi la fel, în redingote albastre ca seninul cerului. Ei intonează, cu un singur glas, acelaşi cântec, care se împleteşte cu cântecul fetelor şi face să tresalte văzduhul.

Iată-ne acum, mire şi mireasă, păşind pe covorul de raze.

Lotte mă strânge încet de mână, de parcă ar vrea, cu gestul ei, să pecetluiască legătura noastră. Îi înţeleg gândul şi-i răspund La fel, cu o strângere de mână.

După ce se termină slujba logodnei, bătrânul preot ne urează:

— Să trăiţi, Feţi-Frumoşi, şi să vă bucuraţi de viaţă!

Romeo şi Julieta

Plecăm de la logodnă într-o stare sufletească de sărbătoare. Au coborât umbrele înserării. Aerul rece de afară ne face bine. Păşim voioşi şi zvelţi, parcă ne-ar fi crescut aripi la picioare.

— Ce zici, mergem la un spectacol?

— Nu, mai bine ne retragem în apartamentele noastre. Sunt obosită.

— Dă-mi, te rog, actul de naştere, să văd câţi ani ai!

— De ce?

— Crezi că m-am logodit cu o băbuţă, care să se plângă mereu de oboseală?

— Nesuferitule, ce este astă-seară la Operă?

— *Boema*.

— Cine cântă?

Ne apropiem de afiş şi, la lumina palidă a unui felinar, cercetăm distribuţia.

— Nu-mi place, cântă Alina Barbu.

— Ei şi? Te mănâncă?

— Nu pot s-o sufăr. N-are un pic de talent.

— Să mă ierţi matale, are talent cu carul, uite-aşa!

— De ce-i ţii astfel partea?

— Dar tu de ce o ponegreşti?

— Fiindcă aşa-mi place. Dacă te topeşti după dânsa, n-ai decât să te duci singur să-i auzi ciripitul de privighetoare. Eu mă întorc acasă.

Bună socoteală! Abia ne-am logodit, şi gata cearta! Cu multă greutate, o conving să mergem la Naţional, unde se joacă *Trandafirii roşii* de Zaharia Bârsan. Până să înceapă spectacolul, Lotte stă îmbufnată şi nu scoate o vorbă. Dar piesa, cântând supraomenescul sacrificiu al lui Zefir pentru Liana, fata împăratului, cu versuri înaripate, cu decoruri şi costume vrăjite, ne poartă într-o lume nouă, necunoscută, şi astfel uităm de Alina, de cearta noastră, de tot… Când ne amintim că am fost supăraţi, ne vine să râdem.

Naţionalul revarsă un fluviu de oameni pe uşile larg deschise. Ne strecurăm prin mulţimea pestriţă şi o apucăm la întâmplare, în sus, pe calea Victoriei.

S-a pornit un vânt rece, care ne îngheaţă mădularele. îmi strâng paltonul pe trup şi ridic gulerul. Câte o răbufneală e gata-gata să ne ridice în văzduh.

— Nu ţi-e frig? o întreb, apucând-o de braţ, ca să nu mi-o răpească vântul.

— Ba da, mi-au îngheţat mâinile. Hai să intrăm

undeva, să ne încălzim puţin. Ce-i acolo?

În fruntea unei case arătoase, clipeşte o firmă luminoasă: Femina…

— Trebuie să fie un local de noapte.

— Ce înseamnă asta?

— Un restaurant unde se bea, se mănâncă şi, pe deasupra, se dansează.

— Să mergem şi noi, mă roagă ea cu nazuri de copil răsfăţat. Mi s-a făcut o foame…

— Dar „obosită” nu mai eşti?

— Ce vorbă-i asta? Doar nu te-ai logodit cu o… băbuţă…

— Vezi, aşa te vreau, zeiţă!

Intrăm în local printr-o uşă turnantă. Un portar ţanţoş, cu şapcă şi galoane la reverul paltonului şi pe mâneci, ne salută, îndoindu-se până la pământ. Orientându-ne după ceilalţi clienţi, ne ducem la ghişeul unde se vând bilete.

— Sunt şi artişti? se miră ea.

Ridic din umeri. Nici eu nu ştiu… Cine a umblat prin localuri de noapte până acum? Coborâm pe o scară largă (Lotte numără 99 de trepte) şi pătrundem într-o sală imensă, rotundă, cu tavanul alcătuit din cercuri care se înalţă până dau de un moţ de lumină, învelit cu geamuri opace. Mesele sunt puse de jur-împrejur, pe trei trepte destul de largi şi despărţite de paravan de pluş roşu, ca lojile la teatru. Jos, în mijlocul sălii, cu o înfăţişare atât de neobişnuită, se află o podea rotundă, din lemn lustruit, care se poate învârti şi chiar sălta, la nevoie.

Deşi e târziu, nu-i prea multă lume. Femei fardate ţipător, în toalete sumare, având spinările goale, râd şi chefuiesc cu bărbaţi, în tovărăşia cupelor de şampanie.

Lotte e toată o mirare. Îmi apucă braţul stânjenită de atmosfera care-i jigneşte pudoarea în faţă.

— Hai să plecăm. Nu-mi place aici…

O conving să rămânem. Un crin nu-şi pierde puritatea, chiar dacă e tăvălit în mocirlă, asta-i lege. Ne aşezăm la o masă. Un chelner elegant, în frac şi plastron, ne aduce o scoarţă groasă, în care se află lista de bucate. Curios! Nu au mâncăruri calde, nici fripturi la grătar. Suntem nevoiţi să ne astâmpărăm foamea cu răcituri.

Ce-o mai fi asta? Lumina se stinge şi se aprinde alta, albastru le, care luminează doar locul unde se află podeaua. E miezul nopţii – începe programul.

Citesc numele „celebrităţilor” care se produc jos, pe podea: Sisters Borough, M-lle Evelyne, Duet vander, dansatoarea spaniolă Dolores, maestrul Kolman şi alţii, tot atât de străini şi de necunoscuţi.

M-lle Evelyne apare înveşmântată într-o rochie neagră de paiete (atât de sclipitoare, că-ţi ia ochii) şi lungă până la călcâie. E cu ţigara în gură, din care trage ca o şerpoaică. Se opreşte în mijlocul podelei şi, rezemându-se de stâlpul unui felinar, cântă cu o voce joasă, de contraltă, o veche şansonetă: *Pssst*! *Viens avec moi*! *16*, pe care o fredonau toţi băieţii ultima oară când am fost la Paris. După aceea mai cântă, tot în franţuzeşte, *Voise brune*, dintr-o operetă veche.

Când vine refrenul, lumea din local o acompaniază, antrenată:

26 Vino cu mine!

27 Acesta-i valsul nopţii, fiecare cu aleasa lui.

C’est la valse brune, *Chacun avec să chacune…17*

— Nu-i tocmai rău, şopteşte Lotte.

— Mi se pare că, până la urmă, o să-ţi placă.

— Logodnic neruşinat ce eşti, mă apostrofează ea cu drăgălăşenie, ai să ajungi în infern!

— Am fost.

— Da? Şi când, mă rog? În vis?

Îi povestesc ceea ce, de fapt, auzisem de la un prieten al tatii despre un local subteran, clădit dincolo de porţile Romei, pe vestita Via Appia, în grotele căruia sunt săpate versuri minunate din opera lui Dante şi scene mai cu seamă din *Cântul V*, *Cercul al doilea*, adică pătimaşii cu trupul, rămaşi celebri, ca: Semiramida, regina Asiriei, Didona, care-i făgăduise lui Siheu să-i rămână credincioasă şi după moarte, dar se îndrăgostise de Enea, Cleopatra, regina Egiptului, îndrăgostită de Cesar, apoi de Antoniu, Francesca da Rimini şi cumnatul ei, Paolo Malatesta, ucişi amândoi de Gianciotto, şi alţii.

— Îmi place atât de mult sonoritatea acestui nume: Francesca da Rimini… Şi când mă gândesc ce tragică a fost povestea acestei femei! Dar mai bine să nu vorbim de lucruri triste. Ce zici, am putea să dansăm? Nu ne cunoaşte nimeni.

— Fireşte, fireşte… Şi chiar dacă ne-ar cunoaşte…

— N-avem nimănui de dat socoteală, nu-i aşa? Coborâm treptele şi, ajunşi în cercul magic, cum îi spune ea, ne avântăm în vârtej. Lotte e sprintenă şi uşoară ca un fulg, încât abia atinge podeaua lustruită. La început, păstrează, sfielnic, o distanţă cuviincioasă între mine şi ea, aşa cum făcea acum un an, când am dansat pentru prima dată amândoi. Dar, după aceea, se lipeşte strâns şi-mi pare aşa de bine, mai ales că nu i-am cerut să facă acest lucru.

Valsul se termină. Urcăm treptele până la masa noastră. Pe faţa ei au înflorit doi bujori. Respiră pripit şi-şi face vânt cu programul.

— Uf! m-am încălzit. Mi-e sete. Dă-mi ceva să beau! îi torn în pahar vin şi apă minerală. Închinăm:

— Pentru logodna noastră!

— Pentru iubirea noastră!

Lotte îşi înmoaie întâi buzele în lichidul strălucitor,

gustă o dată întrebătoare, apoi toarnă cupa pe gât.

Orchestra începe *Povestiri din pădurea vieneză*. Mă ridic de pe scaun şi-i fac o plecăciune. Ochii ei sclipesc atât de viu, de parcă soarele ar surâde în cerul lor senin, iar trupul subţire şi mlădios ca alunul împrăştie atâta prospeţime şi sănătate, încât şi un bolnav s-ar vindeca în preajma ei.

Dansăm numai noi doi. Celelalte perechi privesc cu un fel de uimire dansul nostru, care are ceva din sprinteneala primăverii. Fără să vreau, aud o doamnă care, vorbind despre noi, îi şopteşte, probabil, bărbatului ei:

— Ce tineri frumoşi!

A auzit-o şi Lotte, căci îmi adie la ureche:

— A exclamat cineva că suntem „tineri frumoşi”!

Mai coboară şi alte perechi, dar se opresc toate la marginea cercului magic, ca în faţa unei bariere, şi se uită la noi, surâzând întruna, admirativ. îmi ajunge iarăşi la urechi o frântură de frază:

— Sunt căsătoriţi. Poartă verighete.

Orchestra tace, şi valsul nostru înaripat îşi frânge aripile. Izbucneşte un ropot de aplauze. Lotte rămâne o clipă năucă. Nu ştie pe cine aclamă publicul. Când îşi dă seama că aplauzele sunt pentru noi, o zbugheşte, ca scăpată din puşcă, şi, urcând treptele câte două-trei, ajunge la masa noastră.

Publicul, înveselit, bate din palme mai zgomotos, strigând:

— Bravo! Bravo!

Lotte priveşte speriată în toate părţile, căutându-mă cu ochii, ca să-i vin în ajutor, apoi îşi ascunde faţa în mâini.

De rândul acesta, izbucneşte un uragan de aplauze. Lotte însă tace chitic. Trebuie să sufere îngrozitor! Din fericire, orchestra începe o mazurcă şi aşa se curmă aplauzele.

— Ce înseamnă asta, copilă răsfăţată? Ai plâns? Pentru ce? Mă măsoară lung, cu tristeţe, fără să spună un cuvânt. îi şterg och i şi cu batista, ca unui copil pocăit, şi, spre mirarea mea, nu se împotriveşte.

Un domn şi o doamnă se apropie de masa noastră şi, scuzân du-se foarte politicos, ne spun că ar dori să ne cunoască şi să bem o sticlă de şampanie împreună.

Sunt puţin nedumerit de vizita asta cam ciudată, totuşi îi poftesc să şadă. Ei se prezintă:

— Pictorul Ropală şi soţia mea, Daria Ropală.

Şi eu, şi Lotte tresărim plăcut surprinşi auzind aceste nume celebre. Pictorul e un bărbat de 50 de ani, puţin scund, totuşi bine legat, cu o barbă neagră, despicată în două, care impresionează teribil, iar soţia lui, vestita cântăreaţă de operă, pare să tot aibă 40 de ani; nu-i frumoasă, însă are o figură distinsă şi e foarte elegantă. Serbează azi 20 de ani de la cununie şi au venit aici, singuri – în doi să petreacă aniversarea.

— Şi noi ne-am logodit astăzi!

— Vă urez să fie într-un ceas bun şi să serbaţi, ca noi, două decenii de căsnicie.

Schimb pe furiş o privire cu Lotte: ah! dacă ar şti ei că la 1 decembrie o să ne cânte (poate tot părintele Smarandache) veşnica pomenire!

Maestrul Ropală, bun de gură, ne povesteşte câteva anecdote şi întâmplări, mai cu seamă din Italia, unde a stat zece ani. Apoi ne destăinuie:

— Mă bate gândul să pictez un tablou cu Romeo şi Julieta. Până acum, n-a fost chip să găsesc modele. Cum v-am văzut adineauri dansând, am strigat ca Arhimede odinioară: *Evrika*! Ce ziceţi, v-aţi învoi să-mi pozaţi câteva şedinţe?

— De ce nu? Cu plăcere! sare Lotte, bucuroasă.

— Vă mulţumesc.

De bucurie, pictorul răstoarnă pe gât o cupă de şampanie, în timp ce orchestra începe *Dunărea albastră*.

— Îmi daţi voie, domnule Romeo, să dansez cu frumoasa julieta?

La rându-mi, cer îngăduinţa să dansez cu distinsa lui soţie.

În timpul dansului, o caut mereu pe Lotte printre perechile care se învârtesc. Când ni se întâlnesc privirile, parcă se îmbrăţişează, se mângâie sau îşi spun cuvinte mute, pe care numai noi doi le înţelegem. Dar, după câteva tururi, ea îşi lasă partenerul şi se întoarce la masă. Îi cer scuze pictorului pentru sălbăticia lui Lotte şi-i spun:

— Mai bine aţi picta-o în junglă, călărind un tigru!

Maestrul surâde şi mă bate binevoitor pe umeri:

— Nu-i nimic, tinere. îmi dau seama că, în afară de lumea voastră, nu mai există altă lume. Şi ce bine-i aşa! Dacă puteţi, niciodată să nu ieşiţi din ea. Asta-i adevărata dragoste.

Mi se pare că are dreptate. Într-o vreme, când discuţia lâneczeşte, Lotte îl întreabă pe neaşteptate:

— De ce v-aţi gândit numaidecât la noi pentru tabloul acela r

— Pentru că… vă iubiţi, răspunde prompt pictorul.

— De unde aţi dedus acest lucru?

— O, dragă domnişoară, se vede de la o poştă: întotdeauna în drăgostiţii au faţa mai luminată, ochii mai strălucitori, mişcările mai grele, în sfârşit, au ceva deosebit faţă de ceilalţi oameni.

— Alţii nu se iubesc?

— Ba da, se iubesc şi alţii. Dar nu ca voi.

— Sunteţi sigur de asta?

— Foarte sigur, convins chiar.

— Ce fericită sunt! strigă Lotte, zburdând de fericire, şi bate din palme.

Am urmărit cu luare-aminte discuţia încinsă între pictor şi logodnica mea. Un gând mi se înfige în creier, ca un cui.

— Maestre, îmi daţi voie: aţi spus că ne-aţi ales pe noi pentru că sunteţi convins că ne iubim mai mult decât alţii, că, într-un cuvânt, iubirea noastră se ridică deasupra obişnuitului.

— Da, este adevărat.

— Acum să revenim la eroii lui Shakespeare: dragostea care îi leagă pe Romeo şi pe Julieta e tragică: deasupra ei pluteşte umbra morţii. Nu cumva aţi găsit o asemănare între aceste două iubiri r Oare nu ne paşte şi pe noi acelaşi nemilos destin?

Pictorul rămâne uluit auzind întrebarea, iar soţia lui tresare înfiorată. Când se scutură de tulburarea care l-a cuprins, Ropala răspunde:

— Nu, hotărât lucru, n-am mers cu gândul până acolo… Apoi, după câteva clipe de reflecţie, adaugă:

— În orice caz, tinere, eşti foarte perspicace.

— Nu cumva alegerea aceasta a fost făcută pe deasupra cot» ştiinţei?

— Ce vrei să spui?

— Că au lucrat elemente subconştiente, poate chiar instinctul dumneavoastră sigur de pictor?

— Tinere, începi să mă sperii…

— V-aş ruga să curmaţi subiectul acesta, intervine doamna Ropală. Mai bine am discuta ceva vesel.

În local a rămas lume puţină. Doar trei-patru mese mai sunt ocupate. Mă uit la ceas: e 3 şi jumătate.

— Ce facem? Mergem?

— Mai stăm. Nu mă simt deloc obosită. Dimpotrivă. Bravo, Lotte! Parcă nu mai eşti şcolăriţa de ieri, de alaltăieri.

Ori lupţi din răsputeri, cu ajutorul veseliei, să înăbuşi

amintirile atât de proaspete ale vieţii tale frânte în două, care te cheamă mereu înapoi, lângă Doña Bianca şi lumea cuminte a şcolii? Doi viorişti şi un ţambalagiu se apropie de masa noastră.

— Ştiţi *Elegie* de Massenet? îi întreb.

Unul dintre muzicanţi îmi face semn că da. Viorile prind să se tânguie încet, duios, ţesând o melodie sfâşietoare, care vine de undeva, de departe, poate din Grigorida, ţara visului meu sfâşiat, aducând pe aripile ei nevăzute o mireasmă de primăvară.

Daria Ropală, răscolită de muzică, începe să cânte tot *Elegia*, cu cuvinte franţuzeşti, şi acum cântecul devine parcă mai omenesc, mai aproape de inima mea. Închid ochii, şi în închipuire o văd pe Lotte stând dinaintea pianului, în timp ce mâinile ei de fildeş aleargă zorite pe clape, ca să le smulgă aceeaşi melodie nostalgică.

Doamne, când s-a petrecut asta? în ce secol? în care viaţă?

Visul unei nopţi de iarnă

Ieşind de la Femina, ne aşteaptă afară o surpriză mare: a venit iarna. A venit pe neaşteptate, în timpul nopţii, şi acum împărăţia ei albă se întinde peste întreaga fire.

Ninge liniştit, cu fulgi mari, leneşi, ca într-un tablou de Kreutze. Pe strada pustie şi mută se întinde un covor moale de zăpadă, pe care amândoi păşim maiestuos.

— Grig, priveşte ce frumos ninge! exclamă Lotte, înfiorată de plăcere. Sunt cei dintâi fulgi!

Spunând acestea, ridică faţa spre cer, iar fluturaşii de nea o acoperă cu aripioarele lor nevăzute. Câţiva, mai îndrăzneţi, îi aterizează pe gură, ca s-o sărute. Ce nenoroc! Buzele lui Lotte sunt totdeauna o văpaie şi ei pier topiţi de pară.

— Acum ne-ntoarcem, în sfârşit, acasă?

— Nu, Romeo, e prea devreme şi prea frumos. Tu nu vezi, nu simţi? Avem destul timp de dormit. Hai să dăm o raită prin Ciş-migiu. Vrei?

— Frumoasă fiică a nobilului Capulet, gata sunt a-ţi urma dorinţa inimii!

Pornim, încet, fără grabă, spre Cişmigiu. Încă nu s-a luminat, ziua se luptă cu noaptea în tăcere. Parcă plutim, ca două arătări, într-o ceaţă neverosimilă, de vis.

— Acum sunt încredinţată că mă iubeşte voievodul Crivăţ. Mi-a făcut, într-adevăr, o frumoasă surpriză.

Vorbind, ajungem. Vasta grădină a Cişmigiului e o feerie copiată parcă dintr-o carte cu poveşti. Copacii sunt ninşi cu flori albe, de salcâm, aleile şerpuiesc asemenea unor pârâuri de argint, iar pe jos se aşterne un potop de beteală. Pretutindeni, până unde cuprind privirile, e o împărăţie albă, acoperită de un uriaş voal de mireasă.

— Ce minune, Grig, îmi vine să plâng! şopteşte Lotte, tulburată. Şi toate astea s-au întâmplat pentru că ne-am logodit, nu-i aşa?

— Desigur, Lotte, îi răspund convins.

— Suntem, mi se pare, numai noi, în tot regatul ăsta.

— Tu singură şi eu…

Trecem podul peste lac şi, în dreptul marii alei a trandafirilor, ne oprim deodată, parcă dinainte înţeleşi. Ne înlănţuim tăcut, ca din îndemnul unei porunci. Buzele ei fierbinţi îmi trezesc o sete ciudată de dragoste. Fulgii de zăpadă ne inundă faţa, ne gâdilă nările, se hârjonesc glumeţi între ei, porniţi pe joacă.

Lotte se desprinde brusc din braţele mele şi fuge pe covorul de omăt. O zăresc, de departe, plutind ca o fantomă dintr-o povestire de Ewers.

— Grig! chiuie ea, oprindu-se lângă un tufiş stropit cu lapte, care arată ca un urs polar.

— Looootte! întorc chiuitul, ca un ecou.

— Te iubesc! strigă atât de tare, încât răsună văzduhul, iar fulgii de zăpadă se opresc o clipă în aer, miraţi.

— Şi eu!

— Uite, acum nu-mi mai pasă de nimeni. Strig ca să mă audă toată lumea, toate fiinţele şi vieţuitoarele pământului. Grig, te iubesc! Te iubesc, Grig! Te iubesc!

Alerg spre ea şi o cuprind din nou în braţe.

— Ajunge, nebuna mea fermecătoare, ajunge!

Dar Lotte nu mai ţine seama de nimic şi, dezlănţuită, cu zăgazurile rupte, mă potopeşte ca un torent.

— Te iubesc, înţelegi tu, te iubesc, te iubesc, aşa cum n-a mai iubit pe lume o fată pe un băiat, te iubesc, dragul meu, iubitul meu, băiatul meu drag!

— Taci, taci, îi şoptesc şi-i astup gura cu un sărut cât o veşnicie. Când îi dau drumul din braţe, se clatină, ameţită, apoi cade jos grămadă. Îngrijorat, încerc s-o ridic, apucând-o de o mână.

— Ce ai, Lotte? Ţi-e rău?

— Lasă-mă să stau aşa… culcată.

— Ce ţi-a venit?

— Îmi face bine. Vreau să ningă peste mine, să mă acopere toată. Vino şi tu! Măcar câteva clipe.

Mă lungesc în omăt, lângă ea.

— Ai putea să te alegi cu o răceală.

— Nici nu mă gândesc. E aproape cald – nu simţi? Şi pe urmă, dormim pe… fulgi. Ah! Grig, nici n-am visat vreodată că voi trăi clipele astea. Ce-ar fi dacă am muri? Zău, iubitul meu, hai să murim acum. Zăpada ne va acoperi cu un giulgiu alb, şi la primăvară vor creşte pe noi trandafiri roşii, ca-n povestea de dragoste a lui Zefir şi a Lianei.

— Lotte, ce înseamnă graba asta? De ce vrei să închidem ochii înainte ca tu să fii a mea?

— Prostule, dar a cui sunt?

Îi caut gura cu în R.

luptuoasă. Ne cufund™6 „* *” COT V°

decât Grigorida visul, ap Oi într” ° lucrul °” ţări mai Vrăjitl

singură fiinţă, vorbim şi ambrăficând împreună °

I-am învăţat. O fi liim” n°U’fără vorbe Pe care numai acum fericirii?

Când ne-am ridic… n

meni de zăpadă Sa Precam râuturaşii” ne preracuseră în ea

re & în pentru marea călătorie

Nu-mi aduc aminv fac ochi dau să mă Cum ajuns acasă cât dormit. Cum a rla ceas: 8 şi 10.

— Alt! tresar ca y de din pat, crezând-u Am mtarzkt de k? Coala! Cobor rePC

Î «„x j în cazdă la Doña Bianca. Numaidecât, însă, îmi dau seama d*, w n i

fe i. realitate. Mă anu în garsoniera din Bucureşti, şi patul nu mai a. 6

pioare de o şchioapă, <JC ZUS – răviţi Pe tăblH înălri Păzitori*CU ari Alături doarme L merusta în scum. Pe>m sidef şi chihlimbar.

trupul a – pla” 6 CU părul rivărăat pl ™P-d* Pernei? i *j*… ma strălucitoare de mătase. Storurile sunt trase, dar pe margini k… r e a a v t pătrunde lumina împlinită de arară.

Soneriaţaraieragu*L…y

Xifv i w. şit. trebuie să ne slujnica; ne aduce careaua cu lapte. Ma reped să-iţ w \ A

jua-Japtej esenic – Într-adevăr, ea e, dar cu mana goală.

— Cum târziu? Akt Zm* Cv. ia 8 şi un sfert.

— Ba ma iertaţi: e *

— „v 5 şi jumătate. Am sunat de câteva ori, dar nu

mi-a răspuns nime – r;

Mă uit din nou la e\…

— Jas. Adevărat: e 3 şi jumătate. Cum naiba mi s-a părut adineauri q *} a a făcut ochi °PC zece ane-revm în cameră, Lotte

— Hai, scoală-te, le E 3 şi jumătate. se O, că ne aPucă noa Ptea-Nu toame *

Nu-i vine să creadă.

Îi arăt ceasul.

— De ce nu? Poţi. – a-l aduci.

— Credeam că e t

— Nu I-ai dat înainte?

— Nici nu mi-a trecut prin cap…

— Vai, ce târziu e! Am dormit dusă.

Ne îmbrăcăm în pripă şi ieşim. Afară cerul s-a înseninat şi n-a mai rămas o urmă de zăpadă. Numai prin locuri dosnice, umbrite, se mai vede câte un ciot de vată. Izgonirea albului ne strecoară o uşoară tristeţe.

Intrăm în cel dintâi restaurant şi, deşi e târziu, tot găsim câte ceva de mâncare.

— Ce facem acum? Ai vreun plan? mă-ntreabă ea.

— Haide în Cişmigiu, să reconstituim visul unei nopţi de iarnă. Ce zici?

— Grig, reconstituirea asta va fi o copie tristă.

— Te rog, Lotte… Vreau să văd dacă se poate umbla treaz printr-un vis.

— Bine… Mergem…

Apucăm pe acelaşi drum ca azi-dimineaţă, în revărsatul zorilor. Cişmigiul e zgribulit şi mohorât. Pe alei sunt noroaie şi bălţoace cu apă tulbure. Unde-i feeria pe care o împletiseră zorile? Ce s-a făcut cu haina de sărbătoare cu care se împodobiseră pomii? De ce-au pierit covoarele de hermină, aşternute pe alei?

Uite, acolo ne-am sărutat. Colo, lângă tufişul acela,

pe care-l asemuiam cu un urs alb, a strigat Lotte omenirii dragostea ei, şi aici… trupurile noastre s-au contopit.

Lotte a avut dreptate. Totul n-a fost decât un vis frumos şi scurt, care n-a trăit mai mult de câteva clipe.

Ne întoarcem în oraş. Mai avem câteva cumpărături de făcut. Pe trotuar, în dreptul hotelului Bulevard-Palace, mi se pare că un trecător e… tata. Trag o nouă sperietură, dar în acelaşi timp şi o bucurie mare, căci n-a fost el. Cred că mă urmăreşte, o fi venit chiar în Bucureşti, după mine. Dacă aş fi locuit la hotel, desigur, m-ar fi găsit până acum. În orice caz, nu strică să umblu cu ochii în patru, mai cu seamă ziua. Dar mama, ce necăjită trebuie să fie! Cât o priveşte pe Doña Bianca… Ţinea, oricum, la mine, şi tocmai eu… Dar ce să fac? Ce să fac?

Blestemat fie Attila, care a dezlănţuit prăpădul, blestemat Robespierre, călăul, blestemaţi toţi aceia care au stăvilit împlinirea marelui nostru vis.

— Haide, Lotte, să cumpărăm hârtie, toc şi cerneală, trebuie să scot broşura în care mă voi dezvinovăţi, dar mai cu seamă – voi acuza. Vreau să mă apuc de lucru încă astă-seară. Tu citeşti o carte sau cânţi la pian. Iar eu scriu, scriu, scriu…

Mai întâi, voi face un scurt istoric, arătând scopul urmărit de expediţia transoceanică, entuziasmul care ne-a însufleţit, apoi organizarea şi rezultatele la care am ajuns până la 21 octombrie, ziua fatală, când s-a întâmplat pocinogul cu Attila. O potriveală stranie, tot în ziua şi luna asta sunt născut. Hotărât lucru, nenorocul mă paşte din leagăn. Dar să lăsăm la o parte pesimismul.

Am terminat, aşadar, cu primul capitol. Bun! Să trecem la al doilea. Ce punem aici? Da, în capitolul II voi descrie amănunţit faptele în legătură cu incidentul, apoi ancheta, eliminarea mea şi, în sfârşit, greva şcolarilor, atât de jalnic eşuată.

Merge strună! Trec la capitolul III. S-o luăm încet, sistematic: 1) Pentru care motiv mi s-a aplicat o pedeapsă atât de aspră? 2) Care-i vina mea, în afară de cele două palme aplicate lui Păleaţă? 3) Am comis o crimă, organizând expediţia transoceanică?

În capitolul IV, şi ultimul, descriu pe larg audienţele la Mustăcios şi Robespierre, supranumit Turcu, folosind dialogul, ca în piesele de teatru. Aş putea să fac un portret al secretarului general, ca să afle tot românul cine-i vinovatul vinovaţilor, inamicul public numărul 1.

Mă gândesc să închei în felul următor:

Cetăţeni ai omenirii, care aveţi răspunderea creşterii noastre, dacă vreţi să culegeţi recolte sănătoase, daţi şcolii profesori tineri, cu inimi calde şi frumoşi ca zeii, ca să-i iubească tineretul şcolar, nu oameni cu năravuri şi metehne, monştri antediluvieni ca Attila şi Mătăsaru, care ne chinuiesc copilăria şi adolescenţa.

Fac o mică pauză, ca să citesc gazeta. E veche, de o lună şi jumătate. Cum s-o fi rătăcit la noi? Probabil a rămas de la vechiul chiriaş. Întorc pagina într-o doară şi citesc:

Tragica sinucidere de la şosea. Azi-dimineaţă au fost descoperite într-un boschet de pe şoseaua Kiseleffcadavrele a doi tineri. Autorităţile, procedând la identificarea lor, au stabilit că tânărul se numeşte Ionel Sândulescu, student în etate de 22 de ani, iar tânăra, Nicolina Suditu, de profesie coafeză, în etate de 19 ani. Asupra studentului s-a găsit o scrisoare din care reiese că sinucigaşii, voind să se căsătorească, au întâmpinat o dârza rezistenţă din partea părinţilor, fapt care i-a determinat să recurgă la funestul act. În acest scop, s-au refugiat la şosea, având asupra lor două tuburi de somnalin, pe care, dizolvându-le în apă, le-au înghiţit…

Hm! Somnalin! Am auzit numai lucruri bune despre acest soporifer. Ce-ar fi să-l folosim şi noi, dacă aduce o

moarte atât de uşoară? Adormi numaidecât şi, visând, te pomeneşti în luntrea moşneagului Caron, fiul nopţii, care te trece apa Styxului, ca să ajungi în regatul umbrelor unde domnesc Pluton şi Proserpina.

— Dormi, Grig? mă întreabă Lotte.

— Nu, visam cu ochii deschişi. Am avut o viziune minunată. Mi se pare că de ea ţine o mare taină a firii…

Şi povestesc călătoria mea subpământeană, în lumea morţilor. Ea e de-a binelea emoţionată:

— Grig, mi-e teamă să rămân singură pe celălalt tărâm. Ţin foarte mult să fim puşi amândoi într-un coşciug. Tu, nu?

— Nicio grijă în privinţa asta. De altfel, trebuie să ştii că sufletele a doua fiinţe care se iubesc şi mor în aceeaşi clipă nu se mai despart niciodată. Niciodată, înţelegi?

— Ce frumos! Ce frumos! exclamă ea şi bate din palme de bucurie. Eşti sigur că aşa se-ntâmplă?

— Mai mult decât sigur. Am citit asta de câteva ori… Nu începe nicio discuţie… Dar nu ne-am hotărât în ce fel sfârşim: cu revolverul, ştreangul sau ne aruncăm în mare?

— Prefer somnalinul. Trebuie să fie fermecător.

— Ai citit şi tu reportajul din gazetă?

— Da, în timp ce tu scriai.

— Atunci, s-a făcut: rămânem la somnalin. Tot nu puteam să sufăr pistolul. Iar când aud de spânzurătoare, mă gândesc la bietul Şoimaru şi mi se face părul măciucă.

Sonata lunii

De câteva zile mă tot obsedează ce mi-a spus Nyu, că se va duce să intervină pentru mine la primul-ministru şi chiar la pa lat. În urma celor întâmplate, sunt nevoit să fac singur acest lucru.

Şi aşa, într-o dimineaţă, iau cu asalt preşedinţia consiliului. Directoarea de cabinet, o femeie vârstnică, îmi spune din capul locului că primul-ministru, cu marile lui

griji pricinuite de războiul care s-a întins pe tot continentul, e foarte greu să se ocupe de un astfel de caz. Dar să-i las ei cererea şi, când o găsi un moment prielnic, îl va ruga pe *primul* să pună o apostilă tare, pentru a zdrobi orice barieră.

Aşa fac. Îi las memoriul bătut la maşina de scris şi adaug cam teatral:

— Depun soarta mea în mâinile dumneavoastră… Ea surâde larg, cu bunăvoinţă:

— O laşi în mâini bune. Mă gândesc la mama dumitale, pentru că am şi eu un băiat în ultima clasă de liceu.

Pe la ora 4 mă duc cu Lotte la pictorul Ropală, după cum i-am făgăduit. Stă pe strada Popa Tatu, într-o casă cu etaj. Ne deschide chiar el, bucuros că am venit la timp.

Intrăm într-o încăpere vastă, luminoasă, cu un perete întreg din geamlâc. Acesta e atelierul lui. Pe ceilalţi pereţi sunt agăţate o sumedenie de tablouri, de toate mărimile. În interior zac câteva şevalete cu pânze începute şi lăsate baltă, vopsele în tuburi sau pungi, palete cu culorile uscate, bidoane de ulei, ştacheţi de lemn şi alte mărunţişuri împrăştiate pretutindeni, într-o neorânduială înspăimântătoare.

Apoi ne arată tablourile agăţate pe pereţi, dându-ne lămuririle de care avem nevoie. Toate sunt lucrate în culori palide, ceţoase, şi din cauza asta răspândesc o ciudată tristeţe. Iat-o aici pe Manon murind în braţele cavalerului Des Grieux. Ochii ei parcă mai sorb o dată, lacom, imaginea iubitului, înainte de a se închide pentru totdeauna. Alături, Margueritte Gautier, întinsă pe patul de suferinţă, între mătăsuri şi dantele, mângâie cu o mână firavă, străvezie.

pletele lui Armând Duval, care stă în genunchi la căpătâiul ei, cu fruntea plecată, ca un osândit. Pe faţa ei se

vede o lumină.

Pe celălalt perete, Werther o priveşte fascinat pe fermecătoarea Charlotte, cum aleargă, veselă şi zglobie, pe o pajişte presărată cu flori. Dar umbra pe care bătaia luminii i-o aşterne dindărăt nu seamănă cu trupul ei, ci are o formă stranie, ca o pată uriaşă, neagră, deasupra căreia se deosebeşte coasa înspăimântătoare a Morţii, cu reflexe roşcate. Alături, iată pe Didona, regina frigiană, lângă rugul care aşteaptă prada, cum îşi implântă pumnalul în pieptul dezgolit, cu privirile pierdute pe întinsul mării, unde corabia, cu pânzele umflate de vânt, îl poartă pe Enea. Mai sunt şi alte tablouri: Paris şi Elena, Tristan şi Isolda, Francesca da Rimini şi Paolo Mă-latesta, Thai's, Floria Tosca, adică pătimaşii cu trupul, cum ar spune Dante, neliniştiţi în veci şi purtaţi de o năprasnică furtună.

Lotte contemplă tablourile, cu ochii mari, lacomi, vrând să ştie şi să vadă totul dintr-odată. E aproape tulburată şi rămâne mută de admiraţie, încât nu poate articula un cuvânt de laudă.

— Fascinante compoziţii, maestre, îi spun lui Ropală. Tonalitatea asta, în care predomină albul şi negrul, degajează un straniu efect, foarte potrivit subiectelor pe care le trataţi. Şi, mai cu seamă, îmi place genul dumneavoastră: marile iubiri de totdeauna.

Maestrul înclină capul surâzând şi nu răspunde nimic. Îl întreb:

— De ce toate iubirile mari se rezolvă în moarte?

— Simplu de tot: pentru că ele depăşesc obişnuitul. Viaţa nu are nevoie decât de iubirea simplă, de toate zilele, cu scopul ei cert. Marile pasiuni înfruntă timpul, legile firii, toată orânduiala lumii, în goana lor nebună, fără ţintă şi fără frâu. Şi-şi ard aripile, asemenea fluturelui care râvneşte lumina prea orbitoare pentru el. Dar astea sunt teorii. Vreţi să ne apucăm de lucru?

— Maestre, spune Lotte, mai bine mi-aţi fi ascuns tablourile. Nu ştiu ce am. Mă simt tulburată şi n-aş putea să pozez în starea asta. Nu vă supăraţi dacă începem lucrul de mâine?

— Cum vrei, Julieto, nu-i nicio supărare. Veniţi peste trei zile, adică luni; până atunci, sunt ocupat cu o comandă urgentă.

Când să plecăm, ne întreabă:

— Nu vreţi s-o auziţi pe Elise Geamănu la ea acasă? Haideni împreună. Soţia mea e acolo.

De ce nu? Da, mergem cu dragă inimă. Marea pianistă locuieşte la şosea. O trăsură ne duce până acolo. Intrăm într-un salon vast, plin de tablouri şi de covoare. Într-un colţ e un pian cu coadă, iar lângă el, pe câteva trepte deasupra podelei, o mică scenă. Pesemne organizează recepţii muzicale. Ne întâmpină un bărbat aproape uriaş şi o femeie înaltă şi uscată ca Sfânta Vineri.

— Dimăncescu-Basu! se recomandă Goliat. Şi soţia mea, Elise Geamănu.

Pe Jupiter! Va să zică, ăsta e vestitul bas pe care-l cunosc şi copiii, care a remarcat vocea colegului meu, Basu, şi ea, vestita pianistă, tot atât de preţuită şi în străinătate, unde a dat numeroase concerte.

Daria Ropală, Dimăncescu-Basu, Elise Geamănu! Numai celebrităţi! Mă simt copleşit de ei, stingher, şters! Zgârcite ursitoare, de ce nu mi-au dăruit şi mie vocea unui Carusso sau geniul unui Ingres sau Delacroix? Mai vin câţiva actori, pictori şi scriitori, printre care şi Zaharia Bârsan, autorul poemului dramatic *Trandafirii roşii*, pe care l-am văzut alaltăieri seară la Teatrul Naţional. Ne retragem într-un colţ al salonului, unde ne aşteaptă un bufet rece, cu tot felul de bunătăţi.

— Mai am o invitată, pe Alina Barbu, spune Elise Geamănu musafirilor.

Cade parcă tavanul pe mine. Asta-mi lipsea: să dau ochii cu Alina. Ce figură o să facă, zărindu-mă, după cele întâmplate la Craiova, când i-am tras chiulul, ca un laş, de la reprezentaţia hărăzită mie? Doamne, ce cataclism! Mă gândesc cum să fac, ce motiv să scornesc, ca s-o pot şterge înainte de a veni ea. Dar nu-mi trece nimic prin cap, creierul mi-a îngheţat. Stau cape ghimpi şi mă trec toate năduşelile.

Între timp, sună telefonul. Elise lasă musafirii şi se duce să vorbească.

— Ce-i cu Alina? De ce s-o scuz? Daa? Spune-i că-mi pare rău. M-aş fi bucurat dacă venea.

Răsuflu uşurat, parcă mi-a luat cineva o stâncă de pe piept. Ce-o fi păţit Alina? Cred că numai dorinţa mea de a nu veni a îmbolnăvit-o subit.

După ce musafirii termină cu gustările, se împrăştie prin salon grupuri, grupuri, discută şi fumează. Ropală se apropie de soţia lui Dimăncescu-Basu şi o roagă:

— Ei, Elise, ne zici ceva din Beethoven?

— Da, da, cântă-ne Beethoven, sar câţiva invitaţi.

— Ce preferinţe aveţi? întreabă pianista.

— Bineînţeles, mai întâi bucata pe care ţi-a dedicat-o Beethoven, glumeşte soţul ei.

— Cum se poate? E adevărat? se miră Lotte naiv.

Musafirii izbucnesc în râs. Pictorul o lămureşte pe Julieta, spunându-i că marele compozitor german are un lied intitulat *Fur Elise*. Or, pe soţia lui Dimăncescu-Basu o cheamă tot Elise.

— Mi-am închipuit că-i o glumă, încearcă Lotte să repare gafa. Cunosc bucata.

— Atunci, s-o cânte Julieta, propune Daria.

Credeam că Lotte se va împotrivi din răsputeri să se producă în faţa atâtor celebrităţi muzicale. Spre surprinderea mea, ea acceptă numaidecât şi trece la pian.

La început, îşi plimbă degetele pe clape, făcând câteva game. Sunetele tresar vioaie şi pline, inundând salonul de vuiet. Lotte însăşi e plăcut surprinsă de sonoritatea pianului. Apoi execută liedul, dantelând notele cu o fineţe rară, fără efort, parcă s-ar juca.

— Bravo! Bravo! strigă toţi când se termină bucata şi aplaudă zgomotos.

— Unde ai urmat Conservatorul, domnişoară Julieta? se interesează uscăţiva Elise Geamănu.

— Nicăieri. Am luat lecţii la şcoală cu doamna Marineanu.

— Ai uh simţ muzical înnăscut. Ar fi păcat să nu-ţi cultivi talentul. Lbtte surâde vădit emoţionată de laudele pe care i le aduce vestita pianistă, apoi deodată zvâcneşte în picioare şi strigă, arătând cu mâna spre fereastră:

— Luna! Luna!

Toţi întoarcem privirile, ca la comandă. Pe bucata de cer plumburiu din dreptul ferestrelor mari, urcă luna plină, strălucitoare ca faţa logodnicei mele în transfigurarea dragostei.

— Elise, cântă *Sonata lunii*, exclamă pictorul, însufleţit de măreaţa privelişte cerească. Cred că niciodată n-ai avut un prilej mai potrivit ca acesta.

— Da, e bună ideea, confirmă Elise Geamănu şi, aşezându-se la pian, deschide caietul de note.

— Ce ziceţi, să stingem lumina? propune Dimăncescu-Basu. Daria întoarce întrerupătorul. Ca la cinematograf, decorul se schimbă brusc. Regina nopţii scaldă acum încăperea într-o lumină ireală, de vis, poleind mobilele cu pete bizare, tivind siluetele invitaţilor cu galoane de argint, încât s-ar părea că ne-am strâns cu toţii, preoţi sacri ai unui cult străvechi, să oficiem în miez de noapte o rugă unei zeiţe atotputernice.

Pe coada pianului s-a aşternut o dungă de lumină

care se trage mereu spre pianistă şi-i aureolează capul, în semn de suprem omagiu.

Ruga melodioasă a sunetelor se contopeşte cu lumina tăcută şi din această împerechere se desprind, ca prin vrajă, o infinitate de piane mici cât o gânganie şi pianiste cât un greier, care zboară de-a valma ca fulgii prin văzduh. Unul dintre ele bate la poarta sufletului meu. Îi deschid bucuros. Şi acolo cântă, cântă, cântă, de răsună adâncurile. Iar sufletul, iscodit, se umple, se măreşte… cuprinde toată lumea şi pământul. O pajişte verde smălţuită cu flori se arată… apoi un şir de munţi cu piscurile suliţând cerul. Parcă sună glas de clopote pe culmi şi eu mă urc, urc mereu uşor, ca gândul. Iată-mă ajuns pe creştetul neted ca-n palmă. O domniţă în veşminte ca laptele, cu cosiţele fluturând în vânt, se apropie în goană, călărind pe-un cal alb. De ce se opresc – cal şi călăreaţă? Oare după mine zoreau aşa? Fata îmi întinde mâna, mă trage sus pe şaua de mătase, şi calul cu zăbalele înspumate porneşte pe coama munţilor, apoi se desprinde de pământ şi zboară în văzduh. Suntem acum undeva, deasupra norilor, poate mai sus, în necuprins. Înaintea och i lor se iveşte deodată luna imensă, galbenă, ca arama topită, acoperind tot cerul. „Mă duci în lună?” întreb fata. Ea îmi răspunde cu vocea lui Lotte: „Nu, în Grigorida”…

Becurile se aprind brusc, orbindu-ne cu lumina lor vie. Ce înseamnă asta? S-a terminat *Sonata lunii* de Beethoven? Mă trezesc îndurerat din reveria mea albă.

Ciudat! Nimeni nu aplaudă. Auditorii parcă ar fi tras la plug, atât sunt de trudiţi, extenuaţi. Nu mai au putere nici cât să bată din palme. Se privesc aiuriţi unii pe alţii, ca şi când s-ar întreba:

— Ce-a fost asta?

Iau seama, pe furiş, la Lotte. Ochii ei sunt umezi, iar

pe faţă zăbovesc încă urme de lacrimi.

— Ai plâns? De ce?

— M-am uitat la lună şi am prins de veste cum îi picurau lacrimi din ochi. Îţi spun foarte serios.

Înainte de a-i răspunde că o cred, ea se repede la Elise Geamănu şi o acoperă cu sărutări:

— Sunteţi o zeiţă!

Abia acum izbucnesc aplauze zgomotoase. Marea pianistă, neluând seama la ele, o mângâie pe Lotte drăgăstos, pe păr, ca pe copila ei.

— Am ascultat *Sonata*, rosteşte pictorul Ropală, poate de o sută de ori, dar niciodată nu m-a fermecat ca acum.

— Şi pe mine la fel, mărturiseşte Dimăncescu-Basu.

— Cred că prezenţa lunii a fost covârşitoare, spun eu într-o doară.

— Ştii, tinere, că mi-ai dat o idee? exclamă Elise Geamănu. În timpul verii, voi organiza un concert afară din Bucureşti, undeva pe o poiană, într-o noapte cu lună plină.

— Uite ceva într-adevăr original, are Daria un program muzical închinat Reginei nopţii. În primul rând, *Sonata lunii* de Beethoven, apoi *Clair delune* de Debussy, *Der Mond scheint* de Mozart… apoi Chopin, Mendelssohn, Schubert. Da, da, se poate alcătui un spectacol întreg.

Când ne-am întors acasă, luna pierise de pe bolta cerească. Dar nu-i nimic: o aveam în noi.

Visătorii trăiesc încă

Ce avem azi în program? 1. procurarea somnalinului; 2. vizitarea cimitirului Bellu (pentru a ne alege un model de cavou); 3. Oficiul Stării Civile (lămuriri despre cununie) şi 4. broşura.

Încep cu somnalinul, punct principal. Intru în cea dintâi farmacie pe care o zăresc şi cer un tub. Farmacistul mă întreabă de reţetă. Ridic din umeri: n-am reţetă.

— >

— Nu putem vinde fără reţetă.

— De ce? fac pe miratul. Sufăr de insomnie, şi am neapărat nevoie de…

— Dacă la vârsta dumitale suferi de insomnie, e mai bine să consulţi un medic.

Pierd două ore colindând prin farmacii – acelaşi rezultat. îmi aduc aminte de Esculap II, care urmează farmacia şi face practică la unchiul său, el însuşi farmacist. Dar nu ştiu de unde să-l iau, şi nici în ce parte a oraşului şade. O idee! Pe Esculapi îi cheamă Niculescu. Să căutăm farmacia Niculescu, în cartea de telefon, poate îi dăm de urmă. Ah! uite un Niculescu. Farmacia Ion Niculescu, calea Griviţei 340 bis. Asta trebuie să fie. Al doilea Niculescu nu-i. Vine mai sus de Gara de Nord, cu siguranţă. Opresc un taxi, şi după o jumătate de oră intru în farmacia Esculap. (La dracu', toate farmaciile poartă emblema asta?) Ia te uite ce surpriză! Esculap II stă la casă, citeşte un curs litografiat. Când mă vede, sare în sus de bucurie:

— Dima, tu? Eşti de mult pe-aici?

— De câteva zile. Cred că ai auzit de jalnica tragedie a arpetiştilor.

Ştie… A auzit de la Basu, care a picat de alaltăieri în Bucureşti şi umblă cu limba scoasă după mine. Deocamdată stă la el, dorm împreună. Aşadar, colegul meu n-a mai călcat cu piciorul pe la şcoală. A trecut peste orice şi a rămas grevist, cu stindardul sus. Bravo ţie, Basule! Nu m-aşteptam la un sacrificiu atât de dureros din partea ta. Mă miră însă un lucru: de ce o fi venit după mine? Drumul costă destui bani. Cine i-a dat? Şi de ce? Nu ştie nici Esculap II de scopul venirii lui, nu i-a spus nimic…

k

Bine, se va lămuri asta, dar, până atunci, cum să fac

rost de somnalin, fără ca Esculap să bănuiască ceva? îl iau pe departe:

— Te pricepi la farmacie? Ai învăţat să vinzi medicamente?

— Nu-i mare scofală. La reţete încă nu mă bag.

— Ce te faci dacă un client îţi cere ricin, şi tu-i dai somnalin? Apropo, aveţi somnalin?

— De ce?

— Am citit odată într-o gazetă că doi îndrăgostiţi au dat ortul popii, înghiţind nu ştiu câte pastile de somnalin. Sunt curios să văd cum arată…

Esculap II întinde mâna, deschide un galantar de lângă mine şi scoate un tub. îl iau, mă uit lung la el şi i-l înapoiez.

— Cu zece pastile adormi pentru vecii-vecilor, amin, zice Esculap II, punând tubul la loc.

În timpul acesta, sună telefonul, care-i în colţul celălalt al farmaciei, după un raft înalt. Colegul se repede să răspundă, iar eu, profitând de norocoasa întâmplare, şterpelesc la iuţeală două tuburi şi le ascund în buzunar.

Simt o apăsare grea. Niciodată n-am făcut o faptă atât de urâtă. Ca să scap de mustrările conştiinţei, voi plăti înzecit costul tuburilor sfeterisite. Scot o hârtie de douăzeci de lei şi o strecor între filele cursului litografiat, ca s-o găsească Esculap II mai târziu.

Nu trece mult şi Basu intră vijelios pe uşă.

— Împă…! exclamă el cu glasul gâtuit de emoţie şi, strângându-mă în braţe, mă acoperă cu pupături. Apoi începe să ţopăie de bucurie, încât se clatină farmacia. Ce bine-mi pare că te văd viu şi natural! Aveam de gând să te caut tot Bucureştiul, casă cu casă…

Mă uit la colegul meu şi nu-mi vine a crede ochilor că-i Basu. Dar el e, în carne şi oase, namila cu ochii mici, spălăciţi, cu părul veşnic ţepos, de arici, neputând fi supus

pieptenului sau periei. Mi se rupe inima revăzându-l: parcă a murit cineva şi ne desparte moartea lui. A murit visul nostru drag, s-a isprăvit cu expediţia noastră transoceanică, şi visătorii încă trăiesc – văduvi mohorâţi, cu sufletele devastate de uragan.

— Hai să mergem undeva, împărate! îmi propune volubil Basu. Vreau să-mi înec amarul într-un pahar de ţuică.

Esculap II nu poate să meargă, aşteaptă pe unchiul său, far macistul, care s-a dus undeva, la un depozit de medicamente. IV drum, îl descos fără zăbavă:

— Ascultă, Basule, spune-mi deschis: de ce ai venit?

— La drept vorbind, a fost părerea lui Rogvaiv. Înainte de pic care, ne-am sfătuit amândoi ce să facem ca s-o dregem. Am izbutii să intru la el, la spital. Mi-a spus: „Du-te tu la Bucureşti şi ajută I pe Dima! Nu-l lăsa singur, nu trebuie să rămână singur… Visul nostru nu poate să moară aşa…”

Vasăzică asta e… Mă mişcă grija lor, ei tremură pentru mine, îşi leagă soarta de a mea.

— Şi bani? De unde bani de drum?

— Ei, am făcut noi rost… Rogvaiv avea un ceas… l-a măritat l. i repezeală.

Da, de la Rogvaiv mă puteam aştepta la orice sacrificiu. El cu Basu au rămas pe baricade. Ei doi şi cu mine.

— Care-i situaţia voastră şcolară?

— Păi… eliminaţi până la vacanţa mare. Dar le-am plătit-o eu „excelenţelor” apucate de tremurici şi care au abdicat fără să zic a pâs. Care cum a picat în capcană: Gălbează, Aguridă, Corcoduş, Găliganu…

— Şi pe balaur l-ai lăsat în pace?

— Tocmai pe Attila, care a-ncurcat borcanele, era să-l scutesc? *Ad autres*, împărate!

— Atunci, m-ai minţit că…

— Scuzaţi, forţă majoră la mijloc. Bine că nu ne-a dibuit careva pe şantier, că ţipa balaurul de ne spărgea urechile.

— Ai făcut singur treaba?

— Aş! L-am luat pe Ploşniţă ca subchirurg. Era prevăzut cu sac în regulă… Dacă-i mutam domiciliul la „Eternitatea”, nu-l mai transfera acum la Sfântul Sava…

— Cum? În loc să-l pedepsească, l-au adus la Bucureşti?

— Vezi bine… Lui Iliuţă al tău i-au făcut vânt la Pomârla, la dracu-n praznic.

— De ce? Pomârla e un liceu disciplinar. Pentru ce a fost pe depsit?

— Întreabă-mă să te-ntreb… A demisionat omul din dăscălie, ce să facă? Regrete eterne!

Bine zis, Basule, „regrete eterne”… Pentru că era cel mai de seamă profesor dintre profesorii noştri. Numai că oarba nedreptate îşi alege victimele dintre cei buni.

— Încă o noutate: consoarta lui Pleaşcă a dispărut de la domiciliul conjugal, cu destinaţie necunoscută…

Vasăzică, Lucile a pretextat că-i bolnavă numai ca să vină la Bucureşti, unde se află ibovnicul ei. Cât se înşală cine crede că depărtarea îi desparte pe îndrăgostiţi… Dimpotrivă: îi apropie mai mult. îmi aduc aminte cât a răscolit-o povestea lui Şoimaru. Ciudată situaţie, care mi-a schimbat din rădăcini atitudinea faţă de ea. Mai ales de când am avut revelaţia asemănării cu Lucile Desmou-lins. Mi-a părut rău că am făcut-o să plângă, dar şi mai rău că împrejurările potrivnice m-au împiedicat să mă duc la mormântul lui Şoimaru. S-ar putea să-i transmit prin viu grai ceea ce aveam de spus, după data de 1 decembrie…

Basu mă scoate din gânduri:

— După cum vezi, împărate, numai evenimente mari

pe firmament. Vorba e, cum descurcăm ce-am încurcat? Tu ce-ai de gând?

Ce-aş putea să-i spun? Că bătălia cu Robespierre e aproape pierdută şi că mă pregătesc pentru o călătorie şi mai lungă decât aceea proiectată de noi, din care *nu mai e loc de întoarcere*? Atât i-ar trebui lui Basu, ca să mă „defalce la integritate”, zăpăcitul, ca atunci când ne-am încăierat pe stradă… Totuşi, îi răspund:

— Lupt până la ultima picătură de sânge… Vreau să-l înving cu orice preţ pe duşmanul nostru, care ne-a rupt aripile.

— Ai pus la bătaie toată artileria grea?

— Am făcut tot ce se putea face…

— Acum aştept rezultatul… încleştarea e pe viaţă şi pe moarte. Dacă* pier, Basule, jură-mi că mă vei răzbuna crunt, aşa cum ştii tu…

Basu jură că-l va nimici pe Robespierre. În felul cum o spune, cu vocea lui gravă, care nu îngăduie contrazicere, cred că e în stare să dărâme hardughia ministerului pe capul tuturor vinovaţilor şi nevinovaţilor, numai ca să-l extermine pe duşmanul numărul I. cumplitul Robespierre.

Ajunşi în Gara de Nord, îi propun să luăm o gustare în rest.» urant. La ora aceea nu-i lume multă. Ne aşezăm la o masă. Când vine chelnerul, Basu zgâieşte ochii la el.

— Mă Ioane, pe aici ai nimerit, fârtate?…

Era vecin cu casă, au copilărit împreună… După un schimb cald de fraze, Basu comandă ţuică fiartă, ca să ne mai dezmorţim mădularele. În timp ce golim ceştile de licoare, mă întreabă:

— Ce zici, la noapte dorm tot la Esculap sau îmi mut către fusele?

Mă fac că nu-l aud. El pricepe că nu-mi dă mâna să răspund şi mă ia la „fix”, cum ar spune Găliganu:

— Ascultă, împărate, de ce umbli cu cioara vopsită?

Noi sun tem ca fraţii: ce e-n guşă, şi-n căpuşă. Parcă eu nu ştiu… ce mai ala-bala-portocala…

— Ce ştii, Basule?

— Ei, na!… Că frumoasa Renata a fost răpită în noaptea nun ţii de Casanova, cavaler de Seingalt. Este sau nu este?

— Ssst! Tăcere! Şi-i arăt verigheta.

Basu rămâne năuc o clipă, apoi, ca şi când i-ar fi pierit brusc graiul, face un semn cu mâna deasupra capului, dacă mi-am pus pirostriile. Îi răspund tot muteşte că da.

— Atunci, s-a isprăvit: chiar dacă te-ar înhăţa curcanii, se chea mă că eşti în regulă cu situaţia civilă. Posedăm drepturi legale asupra minorei de faţă şi basta.

După ce mă despart de Basu, o iau la picior, căci mai am şi alte treburi de făcut. În primul rând, vreau să mă interesez cum şi în ce fel m-aş putea cununa cu Lotte. Alergia Oficiul Stării Civile din piaţa Sf. Gheorghe. Un bătrânel scund şi gras, cu chelie şi ochelari, îmi înşiră ce acte se cer pentru cununie. Îi spun că n-avein niciun act, că eu nu sunt născut în ţară şi că vrem să facem mâine nunta. Moşul zâmbeşte pe sub mustaţă. Numai pentru publicaţii trebuie să treacă 10 zile. Nu pricep. Ce sunt alea? N-avem nevoie de publicaţii! Noi vrem să ne căsătorim, asta-i tot. Nu mă înţeleg cu bătrânul, alergia un funcţionar mai tânăr. Şi acesta-i tot catâr: certificatul de naştere, consimţământul părinţilor şi alte parasco-venii. În sfârşit, schimb macazul: strecor o bancnotă albastră lui Moş Chelie, şi lucrurile parcă se limpezesc: ca să scăpăm de consimţământ, Lotte şi cu mine trebuie să devenim subit majori; în locul certificatului de naştere, un act de notorietate la Tribunal, cu martori plătiţi, şi gata. Cu toate astea, nu ne putem căsători înainte de zece zile, legea e lege.

Acasă îi povestesc lui Lotte cum am pus mâna pe somnalin, întâlnirea cu Basu şi, în sfârşit, aranjamentul cu martorii.

— Ce martori sunt aceştia?! se miră ea. Cum să jurăm că suntem mai vârstnici? Asta-i înşelătorie. Nu pot să mint. Să ne cunune şi fără actele acelea.

— Nu se poate. Dacă ai face tu o lege, toţi cei care sunt în situaţia noastră te vor binecuvânta.

— Au şi de ce: pentru că nu i-aş împinge la fapte urâte.

— Atunci cum rămâne? Renunţăm la cununie?

Lotte nu răspunde. Cum e la fereastră, se uită undeva sus, peste clădirile vecine, în necuprins. Înţeleg ce vrea să spună prin tăcerea ei: în faţa firii suntem uniţi prin iubire.

Seara, ne ducem la Teatrul Naţional, unde se joacă *Heidelber-gulde altă dată*. Trei ore, cât a ţinut spectacolul, am plutit într-o încântare fără seamăn, străbătuţi de toate nostalgiile. Mai toţi actorii se mistuiau în arderea pasională a jocului. Frumoasă piesă, al cărei autor e chiar adolescenţa.

După ce ne întoarcem acasă, m-apuc de lucru. Vreau să termin broşura. Zilele trec repede şi, în afară de asta, tiparul ia şi el destul timp. Lotte cântă la pian valsurile postume ale lui Chopin, iar eu scriu fără răgaz. Am dat gata primul şi al doilea capitol, nu credeam că va merge atât de repede. Gândurile se îmbulzesc la poarta minţii, dar nule dau drumul la toate să se scurgă prin vârful peniţei, căci ar însemna să lungesc prea mult lucrarea. Isprăvesc şi al treilea capitol, cel cu povestirea faptelor. Apoi trec la al patrulea şi ultimul. Mă poticnesc uneori, totuşi condeiul aleargă sprinten, fără a ţine seama de goluri, pe care le voi umple ulterior. Lotte e obosită şi

seculcă. O las să doarmă, eu lucrez mai departe. Vreau să termin în noaptea asta…

Când mă uit la ceas, arată 4. Nu-i nimic. Mai e timp să-i scriu şi lui Robespierre câteva rânduri.

Diderot spunea ca un om este fericit când îi face şi pe alfţt din jurul saufericiţi. Dumneavoastră sunteţi fericit numai carul semănaţi deznădejdea printre oameni. Pe mine şi pe logodnica mea ne împingeţi la moarte, pe cel mai de seamă profesor din Craiova l-aţi „pedepsit”, aducându-lla Bucureşti, ca să recolte ze noi victime. Şi credeţi că pentru toate astea nu veţi plăti? Oho! Cu vârf şi îndesat!

O, temps, suspends ton voi![1]

Dis-de-dimineaţă alerg la o tipografie, să tratez scoaterea bro şurii. Patronul îmi cere textul. Nu-l am încă, trebuie bătut l. i maşină.

Vreau să tipăresc 200 – 300 de exemplare. „Ce fel de hârtie, cromo, velină, satinată?” Habar n-am, nu cunosc denumirile as tea. Spun la întâmplare: „Velină”. Totuşi, patronul nu poate să calculeze preţul, până nu vede manuscrisul. Mă duc să-l transcriu la un birou de copiat acte: „Da, domnişoară, două copii”. Şi încep să dictez, însufleţit, parcă aş ţine o cuvântare unei mulţimi nevii zute. Abia la prânz suntem gata. Au ieşit în total 14 pagini. Cam puţine! Fug înapoi, la tipograf, cu manuscrisul: „Apucaţi-vă îndat a de lucru! Mâine e gata broşura?” „Nu se poate mâine, însă între» săptămână…” „Eu vreau mâine sau cel mai târziu poimâine Desigur, plătesc lucrul de noapte”.

La întoarcere, în drum spre casă, mă strigă cineva dintr-o bii jă. E ziaristul Mitache, care-mi face semne disperate. Opreşte şi vine fuga la mine…

— Ce-i cu dumneata, de ce nu mai dai niciun semn de

1O , timp, opreşte-ţi zborul!

viaţă? Pompadura te caută pretutindeni. Mi-a telefonat de o sută de ori… Bine că te-am găsit!

Doamne, ce încurcătură! Cum să iau legătura cu Nyu, după cele întâmplate? Mi-e frică de ea, frică de mine, simt în aer primejdia unei aventuri în care nu vreau să intru.

Şi totuşi… Dacă Pompadura a pus la bătaie influenţa ei şi a obţinut un rezultat sau măcar o promisiune fermă? Chiar aşa fiind, nu pot să jertfesc dragostea lui Lotte… Orice ar fi, orice s-ar întâmpla!

Îi spun lui Mitache că… s-a rezolvat chestiunea mea…

— Da?! se miră el. Pe cine ai avut?

— Secret de stat… surâd eu, făcând pe misteriosul.

— Am înţeles: secretar de stat, zice gazetarul, referindu-se la un ministru atotputernic.

Îl las să creadă ce vrea, mi-e totuna. Deodată întrerupem conversaţia: dinspre Ateneu se apropie un fastuos cortegiu funebru:

— Cine a murit?

— Cum, nu ştii? Alina Barbu…

— Ce?! Ce?! Care Alina? Cântăreaţa de la Operă?

— Da, alta nu e. N-ai citit ziarele de dimineaţă?

— Nu… De ce a murit? Vreun accident?

— Nu se ştie încă.

Nu, nu pot să cred. Vestea asta îngrozitoare nu pătrunde în fiinţa mea. Sărmană Alina, iubita închipuirii mele, ce crud destin te-a păscut! Să întorci spatele vieţii, în plină tinereţe şi glorie… Ce ai avut? Ce s-a întâmplat?

Orchestra Operei *cânta Adio dep Lassato*, aria ei favorită. Viorile suspină, violoncelele se tânguie, başii mugesc de durere şi toate instrumentele laolaltă cutremură văzduhul cu plânsul lor metalic, neverosimil.

…Alaiul funerar a trecut mai departe. N-am avut

puterea să-l urmez. Alina Barbu locuieşte de azi încolo numai în amintire.

A doua zi lâncezesc în pat, până la amiază, ca un bolnav. Lotte nu ştie cum să facă mai bine să-mi intre în voie. Nu-i pomenesc nimic despre întâmplarea de ieri, dar, degeaba, amintirea Alinei pluteşte în aer apăsătoare. Vine un băiat de la tipografie cu un vraf de şpalturi. Vrea să aştepte până fac corecturile, ca să le ia înapoi, îi spun să vină mâine după ele, acum n-am timp. După asta, îmi telefonează Basu. Zice că a mai fost la gară şi prietenul său, Ionică, i-ar fi şoptit la ureche că patronul restaurantului angajează un achizitor de vinuri, plătit bine, cu 200 pe lună, dar că are nevoie de o garanţie de 1.000 de lei. Mă întreabă ce părere am.

— Nicio părere, îi răspund enervat. Vom vorbi mâine de asta, de altfel, nici n-am înţeles despre ce-i vorba. îi mai atrag o dată atenţia să păstreze cu sfinţenie secretul adresei mele.

— Sunt mormânt… milenar, îi aud glasul la capătul celălalt al firului.

Bine că a terminat. Trântesc receptorul în furcă. Nu-mi arde de nimic, să mă lase toată lumea în pace.

Plecăm la masă, mai mult pentru Lotte. Eu nu mai pun nimic în gură până la 1 decembrie. Măcar de-aş muri de foame… Câteva afişe, lipite pe un gard, îmi atrag magnetic privirile. Printre ele, se află afişul Operei, care anunţă *Traviata* pentru astă-seară. Cine va cânta rolul Violetei? Mă apropii cu inima strânsă şi citesc un nume necunoscut. *Ars longa*, *vita brevisP*

După-amiază, vrând-nevrând, mergem la Ropală. Nu-mi arde deloc să-i pozez, dar n-am încotro: i-am făgăduit. În afară de asta, l-am amânat şi rândul trecut.

Intrăm din nou în atelierul vast, care geme de pânze. Lotte se opreşte în dreptul marelui tablou care o

înfăţişează pe Didona, împlântându-şi pumnalul în inimă, şi ia seama cu luare-aminte la nefericita regină îngiană, deşi a mai contemplat-o şi data trecută.

— Cine v-a pozat pentru tabloul acesta? îl întreabă pe pictor…

— Alina Barbu, răspunse el grav, întors cu spatele, aranjând culorile pe paletă.

Tresar înspăimântat… Să fie oare o simplă coincidenţă între destinele acestor două femei cu inimile sfâşiate… sau…?!

— De ce aţi ales-o tocmai pe ea?

Ropală ridică din umeri: nu ştie, după cum nu ştie de ce ne-a ales pe noi ca să-i pozăm pentru Romeo şi Julieta. Dar eu ştiu:

Arta e lungă, viaţa e scurtă!

pictorul are o intuiţie stranie şi ochi de vultur, care văd dincolo de lumea aceasta.

Lucrul începe. Maestrul alege momentul când Julieta, în cavoul Capuleţilor, stă aplecată deasupra trupului, cald încă, al lui Romeo şi-i culege otrava de pe buze, ca să moară odată cu el.

Lotte, în timpul pozării, abia îmi atinge buzele, sfioasă din cauza pictorului, care o ţintuieşte cu ochii lui tulburători. Nemulţumit, Ropală intervine cu tonul cel mai serios:

— Julieto, în felul acesta n-ai să mori niciodată. Dumneata culegi doar mierea de pe buzele lui Romeo. Ca să dai de otravă, trebuie să-l săruţi cu patimă. Nu vezi că logodnicul tău e mort? S-a sinucis din pricina ta! Tu l-ai omorât!

Fata tresare scuturată de un fior şi îşi apasă pierdută buzele pe gura mea, parcă aş fi murit cu adevărat.

— Bravo, Julieto, aşa!… aşa!… strigă pictorul, frecându-şi mâinile cu mulţumire, că a izbutit să prindă pe

faţa lui Lotte clipa în care iubirea se luptă cu deznădejdea.

Înainte de plecare, ne dă o invitaţie din partea lui Elise Geamănu, pentru concertul ei care va avea loc în sala Ateneului, la 1 decembrie.

Pe drum, mă sfătuiesc cu Lotte:

— Ce facem? Ne ducem la concert? Ghinion, l-a fixat tocmai în ziua fatală.

Ea ridică din umeri, nu ştie cum să ne descurcăm. Ar vrea să meargă, e o cinste mare să te invite o celebritate ca Elise Geamănu. Dar…

— Uite ce e… îi spun, spectacolul se termină cel mai târziu la 11. Or, până la miezul nopţii, avem destul timp să murim.

Rămâne, prin urmare, stabilit: mergem la concert. Când ne-ntoarcem acasă, îl văd pe Basu, care m-aşteaptă zgribulit la poartă.

— Bine ai făcut că ai venit. Îţi dăm noi mia de lei care îţi trebuie pentru garanţie…

— Serios? Aveţi banii ăştia? Se cheamă că l-am apucat pe Dumnezeu de un picior!

— Dar, ia stai, dacă te angajezi acolo, când mai înveţi?

— Descurc eu borcanele, nicio grijă… Să mă văd în pâine. Dar îmi ajung nouă sute, o sută îmi dă Ion…

— Cu banii ăştia cumpără la loc ceasul lui Rogvaiv!

Când duc corecturile la tipografie, zăresc un lucrător trăgând la maşină cărţi de vizită cu numele: Arhitect Râul Dolfineanu, Dionisie… telefon…

Numaidecât îmi trece prin minte: ce-ar fi să mă adresez arhitectului acesta pentru cavou? Fug la poştă şi-i dau de acolo un telefon. E acasă. îl lămuresc despre ce este vorba. Da, poate să-mi facă o lucrare de artă şi mă pofteşte să tratăm. „Foarte bine, într-un sfert de oră sunt

la dumneavoastră”.

Îndată ce las receptorul din mână, văd în închipuire, cu o limpezime uimitoare, cum trebuie să arate monumentul nostru funerar: în faţă – un uriaş colţ de stâncă, pe vârful căruia un vultur a încremenit cu aripile frânte, pe când voia să-şi ia zborul spre o culme înaltă, unde stă înfipt globul pământesc, din care se deosebeşte doar arhipelagul Galapagos. Cea dintâi stâncă, pe o mică suprafaţă netezită, poartă inscripţia „Aripi frânte”, iar deasupra e săpată o cruce mică, mică.

Arhitectul se miră când mă zăreşte. Are dreptate, nu prea am aerul unui om care se pregăteşte de moarte. Îi înţeleg aşa de bine gândul.

— Pentru dumneavoastră construiţi monumentul? mă întreabă el puţin nedumerit.

Cum naiba să-i spun că e pentru mine? îi torn la repezeală o minciună:

— Maestrul la care lucrez a împlinit 60 de ani şi, ca un bun creştin, se îngrijeşte de cele veşnice…

Mă apuc apoi şi-i descriu amănunţit cam ce ar vrea maestrul…

El ascultă cu luare-aminte. Da, e interesantă ideea! Păcat că, din cauza lipsei de perspectivă, pierde 90 la sută din efect, dacă monumentul se execută într-un cimitir.

— Atunci unde să-l construim?

— Undeva, afară din oraş, pe un loc mai ridicat.

Se face forte să găsească un teren potrivit, sunt doar atâtea de vânzare prin împrejurimile Capitalei.

Parcă e mai bine aşa. Să zaci în ţintirim, laolaltă cu toţi moşii, hm! e de-a dreptul lugubru, dar undeva departe, într-un colţ retras de lume, doar noi amândoi (tu singură şi eu), asta-i foarte romantic! îl întreb pe arhitect cât ar costa lucrarea. Nu poate să-mi spună preţul decât după ce întocmeşte devizul. Rămâne ca până mâine să găsească

locul potrivit şi să-mi prezinte socotelile.

— De ce atâta grabă? se miră el.

— V-am spus doar că maestrul e bolnav… Se teme să nu dea ortul popii…

Lotte se bucură că nu vom odihni la Bellu; ei nu-i plăcea acolo, dar n-a îndrăznit să-mi spună.

În zilele următoare se întâmplă evenimente importante. Mai întâi, e gata broşura. (I-am pus titlul *Acuz*! – mi se pare teribil, şi chiar este.) Am tipărit două mii de exemplare, pe care le depozitez în vestiar, până aflu adresele de care am nevoie. Expediţia trebuia făcută în jurul zilei fatale.

Dolfineanu a găsit lângă Pădurea Băneasa un teren înconjurat de plopi (sunt tot fără soţ, ca în poezia lui Eminescu), pe care l-am cumpărat numaidecât. Din zori şi până se face noapte muncesc numeroşi zidari şi dulgheri. Cred că o să iasă ceva magnific! E drept că arhitectul mi-a făcut un deviz destul de usturător, dar merită, ca să fiu sincer… Mai ales dacă se are în vedere urgenţa.

Mă gândesc ce voi face cu mausoleul, dacă, în urma presiunilor mele, Robespierre cedează şi-mi face dreptate. Teoretic, faptul e cu putinţă.

Ei, şi?! De-ar fi asta singura pagubă!

De la un timp încoace, mereu trag cu coada ochiului la calendarul bătut în perete şi tresar iscodit parcă de grijă, parcă de spaimă. Ah! nu mai pot suferi această unealtă a lui Cronos. îmi vine să-i smulg puţinele foi care i-au mai rămas şi să le arunc pe foc. Mereu îmi sună în cap o reminiscenţă din Lamartine: *O, temps, suspends ton voi*!

r

O bucurie neaşteptată

Rana făcută de Alina s-a închis. Ciudat: acum parcă îmi pare bine că mi-a luat-o înainte, plecând în împărăţia nălucilor, unde Lotte şi cu mine vom găsi mulţi prieteni.

Moartea ei n-a fost o întâmplare oarbă, a avut, desigur, un sens care-mi scapă.

Astăzi sunt gata atât mausoleul, cât şi tabloul lui Ropală. Trec cu Lotte pe la arhitect, să-l iau, apoi, câteşitrei ne ducem cu birja la Băneasa, pentru recepţia reşedinţei noastre eterne.

Dolfineanu se interesează dacă „maestrul” nu vine şi el la recepţie. Nu vine, i-am spus, e bolnav, zilele lui sunt numărate. Ah! dacă ar şti că mausoleul nu-i pentru acel „maestru”, care, de fapt, nu există, ci pentru mine şi Lotte, ai căror ani laolaltă abia ating vârsta arhitectului.

Înainte de aeroport, Dolfineanu ne arată lăcaşul care se vede de la o depărtare de câţiva kilometri. Stâncile de piatră, ridicate pe un dâmb, sunt atât de înalte, încât piscurile lor se răsfaţă în cer. Însă globul pământesc nu se reazemă pe unul din vârfuri, cum i-am sugerat arhitectului. El a avut o idee mai bună: l-a căţărat sus pe creştet pe Atlas, un moş gârbov, cioplit în piatră, şi i-a pus în spinare uriaşul glob, din care nu se desluşeşte decât arhipelagul Galapagos.

— De ce n-aţi desenat şi America de Sud? îl întreb pe Dolfineanu.

— După câte am înţeles, pentru maestrul dumneavoastră nu există pe pământ decât acest arhipelag.

— Are dreptate, îi ia Lotte apărarea. E mai bine aşa. E foarte bine.

De asemenea, îmi place vulturul cu aripile zdrobite; în felul se meţ în care îşi ţine capul, îţi lasă impresia că nu se dă bătut şi că va ajunge pe stânca cealaltă, adică în arhipelag, şi fără ajutorul aripilor, numai cu voinţa lui dârză.

Lotte e fascinată. O văd, după lumina din ochii ei, cât vibrează, cât tresaltă, ce beţie îi dă priveliştea care a răsărit pentru noi.

Are dreptate. Trebuia să construim gigantul nostru care să înfrunte veacurile. Măcar cu atât să ne alegem.

— Cavoul unde este? îl întreb pe arhitect.

— În spatele stâncii principale.

Coborâm să vizităm cavoul. Dolfineanu deschide o uşă tainică, grea, încuiată cu un lacăt enorm, şi pătrundem într-o încăpere destul de spaţioasă, pardosită cu lespezi. La mijloc se află un bloc mare, în formă de masă. Acolo va fi zidit coşciugul. Lângă peretele din dreapta e o bancă pentru două persoane, construită din ciment, iar în cel opus atârnă o candelă, care n-aşteaptă decât să fie aprinsă.

— Tare mult îmi place aici… şopteşte Lotte, ca s-o aud numai eu. Ce fericită sunt! Şi-mi strânge mâna pe furiş, să n-o vadă arhitectul.

Surâd îngheţat. Mi s-a părut că sună atât de straniu cuvântul „fericire”, pronunţat de ea. Va să zică, *aici* ne vom petrece nefiinţa, neclintiţi, unul lângă altul, până la moartea pământului. Oamenii viitorului se vor perinda mereu pe lângă culcuşul nostru, întrebându-se al cui o fi monumentul şi ce reprezintă el. Hei, neştiutorilor de pretutindeni, piramida asta simbolizează aripile frânte ale lui Grig I-ul, visătorul de vise, imaginarul conducător al Gri-goridei, în care niciodată n-a avut parte să calce cu piciorul.

E cel puţin ciudat că, deşi în pragul morţii, tot ceea ce fac şi gândesc ţine de viaţă. Altfel, ar avea vreo noimă grija aceasta care mă obsedează, de a nu mă uita lumea, de a vorbi mereu de mine, de a trăi măcar în amintirea altora?

După ce părăsim cavoul, arhitectul încuie lacătul şi-mi predă cheia. La rându-mi, i-o trec lui Lotte, s-o păstreze.

Iată-ne acum la maestrul Ropală, care ne arată

tabloul pentru care am pozat unsprezece şedinţe grele şi lungi. O contemplu, mut de admiraţie, pe Julieta mea dragă, în cavoul Capuleţilor, mult mai sărac şi şters decât al nostru. Caut mâna lui Lotte, să mă încredinţez că se află lângă mine, şi nu pe pânză, cu sufletul ei, cu tot… O jumătate de oră nu ne-am putut dezlipi de lângă tablou şi nici n-am lăsat-o pe Lotte de mână.

Pictorul ne priveşte o clipă adânc, cu ochii lui iscoditori, şi strigă brusc:

— Vă dăruiesc tabloul!

f

Gestul său nu numai că ne surprinde, dar ne şi sperie. Nu putem primi asemenea dar, mai ales în situaţia noastră. Ce să facem cu el? E o capodoperă care trebuie să trezească emoţii estetice, să desfăteze mii şi mii de ochi. Îi propun să-l doneze muzeului Kalinderu, acolo e locul în care s-ar simţi bine o asemenea creaţie.

Înainte de a pleca, sună telefonul. Ropală aranjează o întâlnire grabnică, desigur, cu o rubedenie sau un prieten, judecând după felul familiar cum vorbeşte. Înainte de a încheia convorbirea, îl aud spunând:

— A, era să uit, Costache… de voi ţine muzeul Kalinderu?… Nu ştiam precis. Vreau să-ţi fac o danie, după dorinţa unor prieteni… Da, o cerere… Bine, am să ţi-o aduc mâine s-o aprobi…

După ce depune receptorul, ne anunţă:

— Închipuiţi-vă, am aranjat cu donaţia.

— Da? Cu cine aţi vorbit?

— Chiar cu ministrul Şcolilor.

Tresar plăcut surprins. Ia te uită de unde sare iepurele! Ce noroc neaşteptat ne iese în cale… Pe el, să-l prindem, să nu ne scape cu niciun preţ!

— ÎI cunoaşteţi atât de bine pe domnul ministru?

— Suntem prieteni vechi, am fost colegi de şcoală…

Auzi, auzi, prieteni vechi, colegi de şcoală! Şi eu habar n-aveam… Uraaa! Sus inimile!

— Ce bine-mi pare! Ce bine! şi aproape fără să vreau bat din palme de bucurie.

Pictorul pricepe că-i ceva nedesluşit la mijloc.

— Ai nevoie de el? mă întreabă.

— Ah, dacă aţi şti!… O chestiune de viaţă şi de moarte.

— Ce spui?! se miră Ropală.

Lotte parcă atât aşteaptă, dintr-o săritură e lângă el şi-l roagă cu mâinile împreunate:

— Ajutaţi-ne, maestre, toată nădejdea o punem în dumneavoastră…

— Din toată inima, exclamă pictorul copleşit. Pe voi să nu vă ajut?… Să aud mai întâi despre ce-i vorba.

Trece un ceas şi jumătate, până când îi povestesc. Mă ascultă atent, cu răbdare de heruvim, îmi pune uneori întrebări, ca să lege anumite întâmplări, şi-şi arată dezaprobarea faţă de atitudinea secretarului general:

— Acest Mătăsaru e un monstru!

— Balaur cu şapte capete! strigă Lotte.

— Cu un singur cap, dar tot balaur, rectific eu.

— Şi ministrul s-a lăsat influenţat în halul ăsta? Nu-I las până nu obţin aprobarea… Chiar dacă ar fi să ne certăm…

La auzul acestor cuvinte, Lotte se repede la el, îl îmbrăţişează şi-l sărută pe amândoi obrajii.

— Asta e drept mulţumire…

— Prea multă… rosteşte, copleşit, maestrul. îmi pare rău că n-am ştiut mai devreme. Până acum, era aranjată treaba.

— Nici acum nu-i târziu.

— Mâine, drăgălaşilor, vă dau un telefon ca să vă comunic vestea cea bună…

N-aş vrea să ştie numărul meu de telefon, niciunde stăm, e mai prudent.

— Vă telefonez eu, maestre, numai să-mi spuneţi la ce oră.

— După-amiază, între 4 şi 6, sunt acasă.

Pe drum, plutim uşori ca fulgii de păpădie, ne strângem în braţe, ne sărutăm, fără să ne pese de trecătorii care întorc capul după noi. Am învins moartea, I-am zdrobit pe Robespierre! Nu ne mai trebuie mausoleul. Vom trăi până la adânci bătrâneţi… Ce frumoasă e viaţa!… Trăiască viaţa! Suntem fericiţi… fericiţi… fericiţi!…

O veste bună, alta rea

A doua zi, la ora 5 fix, îi telefonez maestrului Ropală. Lotte e lângă mine, numai ochi şi urechi. De fapt, şi unul, şi altul suntem emoţionaţi, aşteptăm cu sufletul la gură rezultatul de care atârnă două vieţi – vieţile noastre.

— Da, Romeo, aud vocea pictorului, de la capătul celălalt, am vorbit cu ministrul. S-a făcut!

Parcă nu-mi vine a crede auzului. Ce înseamnă s-a făcut? Prea puţine aceste două cuvinte pentru o treabă atât de uriaşă.

— Vasăzică domnul ministru a aprobat?

— Da, da, a aprobat, l-am convins să aprobe, răsună din nou pe sârmă glasul miraculos. M-aşteptam că are să fie mai greu, dar n-a fost. „Bre, şi tu mi-ai venit cu băiatul ăsta? mi-a spus ministrul. Şi de la preşedinţia Consiliului s-a intervenit pentru el, a mobilizat toată lumea, cum văd”.

De la preşedinţia Consiliului de Miniştri? Vasăzică, directoarea de cabinet s-a ţinut de vorbă, a obţinut *apostila* şi a dărâmat împotrivirea lui Robespierre. Ce femeie de treabă! Mă voi duce să-i sărut mâinile drept mulţumire.

Dar, de pe altă parte, s-ar putea să fi intervenit şi Nyu… Altfel, de ce m-ar fi căutat cu atâta insistenţă. Totul

e posibil. În fine, voi lămuri zilele viitoare cum stau lucrurile.

Îl întreb pe maestru:

— Domnul secretar general nu s-a opus deloc?

— Ba da, Costache l-a chemat, a avut o lungă discuţie cu el, la care, bineînţeles, eu n-am luat parte. Rezultatul este că ministrul mi-a spus că se revine asupra pedepsei disciplinare, mai ales că superiorul său s-a văzut silit să facă un act de autoritate. Ce-i drept, era foarte nervos, s-a plâns că l-ai ameninţat cu sinuciderea şi alte represalii. E adevărat?

— Fiecare luptă cu armele sale, nu-i aşa, maestre?

Îi mulţumim lui Ropală pentru tot ce a făcut, îi mulţumeşte şi Lotte. El ne invită poimâine, joi, tot la ora asta, să sărbătorim succesul nostru. Crede că până atunci are să pună mâna şi pe hârtia oficială.

Ce om admirabil! Cât tact la el, câtă fineţe!… Nu ne-a întrebat cine suntem, de unde venim, ce-i cu Lotte, cum de ne-am cununat, fiind încă elevi de şcoală, şi atâtea altele. S-a mulţumit numai cu ceea ce i-am spus noi.

Vestea biruinţei ne deschide larg porţile fericirii şi entuziasmului. Lotte are fantezia să pună la patefon *Marseillaise*. Cântăm odată cu Lisle.

t.

— *Allons enfants de la patrie Lejour degloire est arriveP0*

Da, ziua biruinţei a venit pentru noi… Prea am dorit-o, ca să nu vină, ea a fost creată de propria noastră dorinţă. Şi cu toate acestea, nu putem să ne bucurăm atât cât ar trebui. Ieri ne-am bucurat mult mai mult… Fericirea e scurtă ca fulgerul care umple cerul de lumină. Dacă trăieşte mai mult, se spulberă, nu mai este ea şi trebuie să-i dăm alt nume.

Ne sfătuim cum vom face după obţinerea hârtiei

oficiale. Desigur, ne întoarcem la Craiova. Dar asta nu-i chiar atât de simplu, după cele întâmplate. Dacă am fi de capul nostru, nimic de zis, însă mai sunt părinţii mei, mai e mama lui Lotte. Cum îi împăcăm cu situaţia de fapt? Suntem logodiţi, n-au decât să ne dea consimţământul pentru căsătorie, şi gata… Doar nu suntem singurii din lume care au trecut peste voinţa părintească. Asta-i…

— E mai cuminte să mă retrag de la şcoală şi să dau ultimele două clase ca pregătită în particular, zice Lotte.

— Şi aşa… Eu însă voi urma la cursuri, altfel n-am cum să refac A.R.P.E.T.-ul.

O înţeleg pe Lotte, fuga ei o apasă, morala curentă a fost încălcată, şi gura lumii nu va fi închisă decât prin actul căsătoriei.

După prânz ne ducem la Terra, unde se reprezintă o piesă de propagandă naţională, *Martiriul românilor din Ardeal*, iar seara vedem opereta *Femeia ideală* de Lehár, jucată de compania lirică Gabrielescu.

Ziua următoare mă reped până la preşedinţia Consiliului de Miniştri şi aflu că directoarea de cabinet n-a obţinut încă *apostila* primului. Vasăzică tot Pompadura a intervenit. Îi scriu câteva rânduri. Trebuie, nu mă lasă cugetul să nu-i mulţumesc că m-a ajutat. O rog să mă ierte pentru rătăcirea mea şi să-mi poarte o amintire frumoasă, aşa cum îi port eu în suflet. Nu-mi pun adresa pe plic, de altfel, la ce bun să ne mai vedem? La drept vorbind, mi-e frică de ea, sau, mai bine zis, de farmecul ei.

Haidem, copii ai patriei/ Căci ziua biruinţei a venit!

Când Lotte face ochi, mă întreabă:

— Cui îi scrii?

— Unui gazetar… o mint, gândindu-mă la Mitache.

Înainte de a pleca la maestrul Ropală, ce-mi vine în minte? Hai, zic, să-l întreb dacă n-a intervenit vreo piedică între timp, ca să nu facem drumul degeaba. La telefon îmi

răspunde chiar pictorul:

— Din păcate, s-a întâmplat ceva neplăcut…

— Ce anume? fac tresărind de surprindere.

— Azi-dimineaţă mi-a telefonat ministrul că poliţia din Craiova ar fi găsit la societatea sau organizaţia voastră, a elevilor, nu ştiu cum i-a spus… nu mai ţin minte…

— A.R.P.E.T.

— Da, da… zice că s-au descoperit acolo scrieri cu caracter socialist… precum şi cărţi de propagandă subversivă… Dumneata ştii de aşa ceva?

— Da, maestre, e vorba de Constituţia noului stat Grigorida, care are la bază principiile lui Fourier. Dar nu înţeleg, cum au dat de ea?

— Nu ştiu, însă ceea ce ştiu e că ministrul ar ierta orice unui culpabil, în afară de un singur lucru: să aibă idei socialiste. Cum aude de asta, ia foc, nu te mai înţelegi cu el. Şi nu numai el, ci toţi liberalii lui.

— Foarte ciudat! Cum se poate să nu-şi dea seama că ideile acestea sunt cele mai avansate, că…

— Asta-i altă poveste, Romeo…

— Şi atunci… a căzut baltă tot ce v-a făgăduit, nu-i aşa?…

— Sigur că da… îmi pare foarte rău… Am vrut să insist, i-am explicat că nu-i la mijloc decât o copilărie nevinovată şi, ca atare, nu trebuie să se alarmeze. A început să strige că nu poate tolera în şcoală microbul socialist, sub niciun motiv…

— Nu-i nimic, maestre, nu-i nimic… Vă mulţumesc pentru tot ce aţi făcut… Sunteţi foarte bun… Vă rog să mă iertaţi că v-am căşunat neplăceri. Vă mulţumesc şi vă salut…

Las zdrobit receptorul pe furcă şi rămân cu privirile pironite în gol. Lotte e lângă mine, lividă, mută. Nu

îndrăzneşte să scoată un cuvânt, de teamă să nu-mi crească durerea. Va să zică, autorităţile au dat peste lucrările în legătură cu Constituţia, depozitate la Copoiu. Cine o fi ticălosul care a trădat? Numai păstrătorul lor poate fi vinovatul. Dar ce importanţă mai are asta, de vreme ce faptul e împlinit?

— Lotte, fata mea dragă, nu mai e loc pentru noi în lumea asta.

— Mai bine, Grig, spune ea, mai bine!

…Ne îmbrăţişăm strâns, cu toată puterea, ca şi când ne-am apăra de furia duşmanilor.

1 decembrie

După fericirea care ne-a luminat atât de zgârcit cerul nostru, ne pregătim din nou pentru marea călătorie. Zilele se scurg repede, ca un pârâu de munte. Cronos le înhaţă la al doilea cântat al cocoşilor, cu mâini nevăzute, le suceşte gâtul şi le zvârle în gura lacomă a trecutului.

Până la 1 decembrie mai sunt cinci zile, apoi patru, apoi trei – mereu, mereu mai puţine. Calendarul are încă multe file, dar acestea sunt pentru alţii. Parcă ieri am poposit în capitală, parcă ieri ne-am logodit în bisericuţa din creştetul Cişmigiului, parcă ieri am ascultat vrăjit *Sonata lunii* de Beethoven.

Mâine e ziua fatală. Mi-a amorţit mâna scriind pe broşurile mele adresele oamenilor de seamă, culese din cartea de telefon. Lotte lipeşte timbre de zor. După ce isprăvim treaba, mă reped la poştă şi predau vreo cinci sute de exemplare, printre care şi cele rezervate presei centrale. îmi mai rămân încă de trei ori pe atâtea broşuri. Ce să fac cu ele? De ce-oi fi tipărit aşa de multe?…

Lotte zice să le împărţim studenţilor de la Universitate. Dar cum? Mă gândesc să i le las lui Basu, să le ducă el pe la cămine şi cantine. E aşa de trist ca o carte să moară aruncată la gunoi, fără a fi simţit mângâierea

unor ochi.

Pe Basu nu-I găsesc la gară. Las pachetele prietenului său, chelnerul, şi câteva rânduri, când şi cui să le predea. În fine, am scăpat şi de grija asta.

Când mă întorc acasă, o găsesc pe Lotte cu ochii roşii de plâns. Ce s-o mai fi întâmplat? A mai primit vreo veste rea?

— Nu, am făcut lucrul cel mai greu… surâde ea, plină de tristeţe, înţeleg, i-a scris mamei sale scrisoarea de adio…

— Restul mi se pare atât de uşor, pe lângă asta… Ai să vezi tu… De altfel, mai bine că s-a întâmplat aşa. Mă gândeam cu groază la întoarcerea mea acasă, dar nu ţi-am spus. Prefer de o mie de ori să mor cu tine, e aşa de fermecător să murim tineri, moartea va fi atât de mândră de noi!

O cred, o cred, Lotte nu minte, nu poate să mintă.

Mă duc să scriu şi eu scrisorile de adio. Cu tata merge repede, câteva rânduri în care îi cer iertare – şi am isprăvit. Cu mama, draga de ea, se schimbă socoteala, am să-i spun… atâtea, trebuie să-i explic, ca să înţeleagă că n-aveam de ales altă cale.

Măicuţa, să nu plângi, nicio mamă nu-lplânge pe feciorul ei căzut la datorie. Eu am căzut pe câmpul de luptă, înconjurat de duşmani aprigi, în frunte cu secretarul general Mătăsaru. N-am vrut să le închin steagul, căci o viaţă în care te târăşti nu merită să fie trăită. Eram plămădit să merg pe piscuri, să mă îmbăt de tăria înălţimilor, să râvnesc tot mai sus. Duşmanii mă trăgeau în jos, în tină, acolo unde reaua alcătuire a societăţii le-a impus să trăiască. Dar murind, îi învinq, şi totodată îmi apăr marele vis. Jertfa mea a fost necesară pentru că ea este o pildă.

O rog pe mama să citească broşura pe care am scris-

o. (îmi pare rău că titlul l-am împrumutat de la Zola; n-am dat peste altul mai bun.) Acolo mă va găsi pe mine, locuind dincolo de hotarele fiinţei, la depărtări mari.

A treia scrisoare i-o adresez procurorului, atrăgându-i luarea aminte să nu ne facă autopsie sub niciun motiv şi să dispună înmormântarea noastră în mausoleul pe care l-am construit în acest scop, lângă pădurea Băneasa. Îl mai avertizez că ultima dorinţă este să fiu pus în acelaşi coşciug cu Lotte.

Urmează un post-scriptum:

Las cu limbă de moarte ca oricine mă va despărţi de logodnica mea să fie blestemat, el şi urmaşii săi, în vecii vecilor! *Să n-aibă parte de linişte, nici în viaţă, nici pe lumea cealaltă*! *Dulăii pământului să-lgonească şi să-l sfâşie în bucăţi, iar din cer să toarne asupră-i, zi şi noapte, o ploaie de foc*!

Hotărâm execuţia pe mâine, la miezul nopţii. Nicio clipă mai târziu. Deci mai avem de trăit 38 de ore şi pornim în necunoscut. Pipăi cu un gest reflex tuburile de somnalin din buzunarul hainei. Sunt la locul lor, aşteaptă cuminţi să le înghiţim.

Nu ne pare rău nici mie, nici lui Lotte. Moartea ne-a devenit o rudă atât de apropiată, încât, dacă printr-un miracol s-ar întâmpla să trăim mai departe, am avea impresia că am înviat amândoi din morţi.

Toată ziua colindăm prin oraş, pradă unei febre ciudate, care ne strecoară o energie copleşitoare. Poposim seara la teatrul Leon Popescu, unde se cântă *Un ballo în masebera*, opera lui Verdi. În urechi îmi sună un refren obsedant: iată ultimul spectacol, ultima plimbare, ultima zi, ultima noapte. Mereu ultimul, mereu ultima…

În fine, coboară pe pământ şi ziua de 1 decembrie. E însemnată cu roşu în calendar. Fireşte, nu-i o zi ca celelalte, mai ales pentru noi.

Ne trezim cu noaptea în cap, dintr-o dorinţă nemărturisită de a trăi mai multe clipe. Trag storurile de la fereastră: afară ninge cu rulgi mari, ca în dimineaţa aceea de dragoste, când Lotte a fost a mea. Ultima ninsoare! Pe mausoleul nostru se va lăsa un strat gros de zăpadă, ca o căptuşeală de vată, ca să ne apere de ger în culcuşul nostru de veci.

Colindăm din nou oraşul, facem o plimbare cu sania la şosea. Uneori, trag cu coada ochiului spre Lotte. Nu descopăr nicio umbră pe chipul ei. E veselă şi senină, parcă n-ar fi sortită să moară la noapte, când pendula va bate lugubru 12 lovituri.

Şi ninge întruna, şi e cald şi plăcut. Aştept dintr-o clipă într-alta să-l zăresc, apărând de după un colţ de stradă, pe Moş Crăciun cu sacul cu jucării în spinare.

După-amiază ne ducem la cinema, iar seara la Ateneu, la concertul lui Elise Geamănu.

Refrenul îmi vuieşte sâcâitor în auz: ultimul film, ultimul concert.

Şi o ultimă surpriză: pe un fotoliu din faţa mea se aşază Nyu. E strălucitoare, acoperită de bijuterii, într-o splendidă rochie de seară. Atrage toate privirile, ca un magnet, asupra ei. E însoţită de doi bărbaţi vârstnici, foarte distinşi. Înmărmuresc când o văd, mă fac mic, aş vrea să dispar ca o nălucă. Degeaba. Mă recunoaşte, dar ciudăţenie, parcă se îndoieşte de ceva:

— Nu eşti dumneata… Dima? întrebarea mă sfâşie ca un pumnal.

— Vă înşelaţi, doamnă, îi răspund crispat, cu voce străină, care oricum prinde bine într-o asemenea împrejurare.

— Scuzaţi, bâiguie Nyu…

Lotte, curioasă, se strânge toată în mine, cerându-mi din ochi să-i spun cine-i această femeie şi de unde mă

cunoaşte.

Ce aş putea să născocesc la repezeală, ca să ies basma curată din această penibilă încurcătură?

— Mi se pare că-i o cunoştinţă de-a mamei…

Ea se sperie, crezând că ar putea să ne facă vreun rău dacă doamna m-a recunoscut, şi mă îndeamnă să plecăm numaidecât. Ce copilă e! O liniştesc, spunându-i că nu trebuie să ne pese de nimeni şi de nimic. Nu suntem sortiţi morţii? Cine ar mai putea să ne facă vreun rău peste răul pe care ni l-au făcut alţii?

În pauză, coborâm în holul cel mare. Cineva mă trage de mână. E pictorul Ropală cu soţia:

— Uite-i pe Romeo şi Julieta! strigă el vesel. Copilaşi drăgălaşi, de ce n-aţi mai dat niciun semn de viaţă? Sau sunteţi supăraţi?

Surâd îngheţat. Ce va spune maestrul mâine, când cu adevărat nu vom mai da niciun semn de viaţă? Dar îi răspund altceva decât gândesc:

— Nu suntem supăraţi. Zilele astea plecăm în Anglia, unde îmi voi continua studiile…

— Daa? face pictorul. îmi pare bine. Orice rău are şi o parte bună. Să ne scrieţi de acolo, să nu ne uitaţi…

Le făgăduiesc. Dacă ar şti câţi bani face această făgăduială!…

Concertul lui Elise Geamănu e un triumf. Publicul aplaudă frenetic şi ea trebuie să iasă mereu la rampă, să mulţumească. După spectacol, soţii Ropală ne invită la Femina. Ezităm să mergem… Cine ştie, poate vom întârzia acolo peste miezul nopţii, şi atunci înseamnă că trebuie să amânăm sinuciderea, or, asta nu se poate, rămânem descoperiţi, din cauză că am expediat broşurile. Dar ei stăruiesc şi nu-i chip să-i refuzăm. Acum e 11. Ei bine, peste o oră s-a isprăvit, ne ridicăm şi plecăm. Nimeni n-are de ce să se supere.

Localul, din cauza orei timpurii, e aproape gol. Masa noastră, din noaptea neuitată a logodnei, e liberă. Ne aşezăm tot acolo.

Simt cum mi se strânge inima din ce în ce mai dureros, parcă ar fi legată de minutarul ceasului. Cu cât zboară clipele, cu atât apăsarea devine mai grea, mai înăbuşitoare. Mă iscodeşte o ciudă amară pe soţii Ropală şi pe toţi oamenii care chefuiesc pe la mese. Ei vor trăi, se vor bucura de viaţă, vor goli cupa plăcerilor până la fund, pe când noi… noi!

E atât de ciudat că tocmai acum a început să mă preocupe viaţa – şi din viaţă, nu zonele superioare, ci lucrurile mărunte, periferice.

Paharele cu picior înalt se rumenesc neîncetat, iar lumina joacă raze vesele în lichidul galben, străveziu. Ah, ce bun e vinul, niciodată nu mi-a plăcut atât de mult ca astăzi! Aş vrea să mă ameţesc în lege, ca să uit tot ce mă leagă de viaţă, să mă eliberez de pământ.

— De ce bei atâta? mă dojeneşte Lotte.

Soţii Ropală se uită la mine şi râd îngăduitor. Până la urmă, râde şi Lotte.

Comand mereu băutură şi îndemn şi pe ceilalţi să bea. Şampania mă înfierbântă. Un potop de căldură izvorăşte din mine şi-mi încinge trupul. Lotte s-a aprins şi ea la faţă, arată mult mai veselă.

Orchestra atacă un vals. Dansăm înfriguraţi, frenetic, cu sufletul la gură. Uneori mi se pare că se învârteşte localul odată cu noi, alteori îmi târâie în urechi un vuiet ciudat, pe care nu l-am mai auzit niciodată, iar pe oameni parcă îi văd printr-o pânză deasă, aproape ireală, mişcându-se fără zgomot, pe o podea de vată şi vorbind fără glas, ca la cinematograf.

Înciudat de această muţenie obsedantă, răcnesc odată, de se cutremură clădirea din temelii. Îmi aud vocea:

e, într-adevăr, vocea mea. Toate privirile stau acum ţintă asupra-mi, aşteptând parcă să le spun ceva. Vreţi un discurs? Regret, doamnelor şi domnilor, nu-s nici Demostene, nici Cicero. Mai bine vă recit o poezie! Şi m-apuc să declam poezia lui Cătălin Şoimaru: *Plecare spre ţărmuri necunoscute*, pe care o ştiu pe dinafară.

Lotte, neliniştită, mă trage de mânecă. Dar eu nu renunţ. Versurile fragede şi înfiorate ale lui Şoimaru răsună straniu în localul acesta, care nu cunoaşte decât plăcerile vulgare ale simţurilor.

N-a aplaudat nimeni. Dar cine avea nevoie de aplauze? Îmi amintesc, ca prin vis, că am auzit zurgălăii – ce minunat îmi sunau în urechi –, apoi cineva m-a ridicat din zăpadă, iar eu îmi scuturam hainele. Încolo nu mai ştiu de nimic…

Sinucigaşii de la Hotel Europa

Când mă trezesc din somn, în cameră e o baie de lumină.

Lotte, cufundată într-un fotoliu, citeşte o carte. Pe măsuţa de alături, zac rămăşiţele gustării de dimineaţă. Pendula din perete bate zece lovituri metalice, sonore, al căror ecou se topeşte prelung în aer. Mă doare capul, fruntea îmi dogoreşte încă. Trag cu coada ochiului spre calendar: arată tot 1 decembrie. Lotte n-a rupt încă fila de ieri, poate nici nu mai vrea s-o rupă…

Prin urmare, trăim încă… trebuia să ne punem capăt zilelor, dar n-am făcut-o… Azi-noapte am băut fără frâu, încât n-am ştiut pe ce lume sunt. Cine m-o fi adus acasă? Cum am ajuns aici, sub aşternutul moale, călduros? Prin ce miracol? Nu-mi amintesc nimic.

Ce-o fi gândind Lotte despre mine? Fără îndoială, mă dispreţuieşte. Şi pe drept cuvânt. Crede că mă tem de moarte, că vreau să dau bir cu fugiţii? Am să-i dovedesc că se-nşală.

— Iartă-mă, Lotte, aseară am făcut-o de oaie… Eşti supărată pe mine?

— Nu, Grig, n-am de ce…

După cum mi-a răspuns, se vede limpede că e supărată. Până acum nu i-am mai făcut o figură ca asta. Dar, lasă, îi trece, o împac eu…

Încep să-i înşir că aşa a fost să se întâmple, că eu niciodată nu m-am îmbătat, nu ştiu ce mi-a venit aseară să beau atâta. Oricum, nu trebuie să mă dispreţuiască, nu sunt laş, nu mi-e frică de moarte. Dacă vrea, uite, înghit toate tuburile de somnalin… chiar acum, în faţa ei…

Caut în buzunarul de sus al hainei, unde ţin otrava, ca să-i fac dovada. Ciudat! Erau două tuburi, şi acum nu mai e decât unul. Ce s-a făcut cu celălalt?

— Tu l-ai luat, Lotte?

Ea face semn cu capul că da.

— De ce? Vrei să mori singură? N-ai încredere că vom muri împreună? Pentru numele lui Dumnezeu, mă uluieşti, draga mea. Dacă în 24 de ore nu mă voi sinucide, atunci da, ai tot dreptul să mă consideri un om lipsit de onoare…

— Bine, Grig, te cred, îţi înapoiez tubul. Ţi l-am luat azi-dimineaţă, pe când dormeai.

Gata! S-a făcut pace! mai avem o zi şi o noapte de trăit. Păcat că m-am grăbit să expediez broşurile acelea. De unde era să ştiu ce are să se întâmple?

Ne îndopăm cu trei filme, ca să fim sătui pe lumea cealaltă, deoarece în regatul lui Pluton cred că nu s-a descoperit încă cinematograful, iar seara ne ducem la *Păianjenul* de A. de Herz, cu Maria Giurgea în rolul principal.

Înainte de miezul nopţii, suntem înapoi, acasă. Servitoarea care ne face curat în cameră a lăsat pe masă un bilet. Cică în timpul lipsei noastre ne-a căutat cineva de

trei ori.

— *R* Trebuie să fie Basu, gândesc. Ce-o fi având cu mine aşa de urgent? Să amâne treaba pe mâine, că nu-l gonesc hunii, în frunte cu Attila. Dacă sucombam azi-noapte, ce făcea el?

Trrr! Trrr! Trrr! sună prelung soneria. Na! iar Basu. A venit a patra oară. Ce dracu' l-o fi apucat pe omul ăsta? Poate vrea să mă întrebe ceva în legătură cu broşurile. În definitiv, n-avea decât să-mi dea un telefon, în loc să mă deranjeze la ora asta. Of, caraghios mai e!

Mă duc să-i deschid.

— Nu-l pofti înăuntru, mă roagă Lotte, nu sunt îmbrăcată. Cobor scara, trag zăvorul şi desfac uşa cât să vâr capul prin deschizătură.

— Tu eşti, Basule?

— Eu sunt, secătură! aud o voce groasă, prea bine-cunoscută.

O, zei nemiloşi! O, Jupiter, care dezlănţui toate urgiile pe pământ, răpeşte-mă cum ai răpit-o pe Europa şi du-mă iute în Creta, sau tu, Neptune înghite-mă în pântecele tău fără fund!

E tata! În faţa mea stă tata, impunător, neclintit, ca marele inchizitor Torquemada, şi mă spintecă furios cu privirile, încât pe tot trupul simt numai răni. Care va să zică, el mă căutase mai devreme atât de stăruitor, nicidecum Basu. Dar – mirarea mirărilor şi iarăşi mirare: de unde, cum, prin ce miracol mi-a luat urma şi a răsărit în faţa mea?

Îi fac semn, fără grai, să poftească sus pentru marea răfuială pe care mi-a pregătit-o. Doamne, când l-o vedea Lotte!… El urcă treptele încet, rar, sigur de victima sa, iar eu trag zăvorul şi răsucesc cheia în broască. Acest lucru îmi scapără în minte un plan care s-ar putea să fie salvarea. Scot uşurel cheia din uşă şi o vâr în buzunar.

Când tata vrea să pătrundă în dormitor, îl opresc:

— Numai o clipă, te rog. Nu sunt singur. *Ea*, ştii, trebuie să se îmbrace…

Tata, om de lume, înţelege că nu trebuie să dea buzna în odaia unei femei. Se stăpâneşte şi aşteaptă în vestiar până când va fi gata Lotte. Chiar asta vreau şi eu. Închid binişor uşa cu cheia pe dinăuntru, şi iată-l pe marele Torquemada prizonier în vestiar.

— Ce este? Ai terminat cu Basu? mă întreabă Lotte.

— Ssst! îi fac semne, punând un deget la gură. Nu e Basu…

— Dar cine?

— Tata!

Trăsnet! O paloare cadaverică se aşterne pe chipul ei. Abia poate să îngaime:

— Ce ne facem?

— Nu-ţi pierde cumpătul, îi şoptesc. Fugim repede prin dos, până nu prinde de veste… Deocamdată l-am închis în vestiar… În timp ce strâng lucrurile, îmbracă-te! … Pune-ţi ceva pe tine!… Repede… repede!…

Înghesui într-un geamantan câteva lucruri, la întâmplare. De unele nici n-avem nevoie. Apoi, tiptil, ca nişte hoţi, coborâm pe scara de serviciu, ţinându-ne răsuflarea, ca să nu trezim slujnica.

— Stai! Am uitat poşeta… şopteşte Lotte speriată.

— Las-o încolo! La ce-ţi mai trebuie?

Poarta casei e deschisă; aşa a lăsat-o, se vede, tata când a intrat. Pe stradă nici ţipenie de om. Dacă ne-ar ochi un vardist, poate ar pune mâna pe noi, crezându-ne borfaşi, aşa cum am păţit-o cu Magotu. Din fericire, nu-i niciunul. Cu atât mai bine…

Ce facem acum? încotro apucăm? Hai încoace, spre piaţa Amzei… Of, zăpada asta cum mai scârţâie sub picioare! Mă enervează îngrozitor, totul mă enervează!

Doamne, ce nenorocire! Dacă ne-am duce la Ropală? Nu, nu se poate... Ce o să creadă despre noi? Vii aşa, tamnisam, la miezul nopţii, să ceri găzduire... Mai bine renunţăm. Dar cum, cum a dat tata peste noi? Cine l-a îndreptat pe urmele noastre? Numai Basu, el singur ştia unde stăm. Şi n-ar fi dat pe faţă secretul, chiar dacă l-ar fi spânzurat cineva de limbă. Atunci – de unde a aflat? Hm! Să dormim la Basu? Stă prea departe. Şi, pe urmă, n-are decât o cameră. Mai bine ne-am duce undeva, la un hotel... Pe-aici parcă era, mi se pare, unul. Până mâine dimineaţă nu-i moarte de om. N-o să ne descopere nimeni... Să trecem doar noaptea asta... Pe urmă vom vedea... ne descurcăm noi...

— Nu-i acolo un hotel? şopteşte Lotte, arătând cu mâna. Da, este... îi spune Hotel Europa... Judecând după clădirea părăginită, trebuie să fie de mâna a treia. Ce-are a face? Pentru o noapte, merge. Trece şi asta... trec toate!...

Intrăm şi cerem o cameră. Portarul, morocănos că l-am trezit din somn, mormăie un număr:

— Avem 14 liberă...

Dau să scot portmoneul, să-i plătesc. Tii! am uitat banii în hainele celelalte. N-am nicio para chioară la mine. Ce mă fac?

— Lăsaţi, plătiţi mâine dimineaţă. Aveţi bagaj.

Răsuflu uşurat. Într-o clipă m-au trecut toate năduşelile. Prin urmare, mâine dimineaţă. Fie şi aşa. Cumsecade portar!... Ne-a scutit şi de formalitatea completării buletinului. Sau a uitat? Totuşi, principalul era taxa... Cum s-a întâmplat pacostea asta? Acum mă dumiresc de-a binelea. Dar ce folos! Când mă pregăteam de fugă, în loc să îmbrac haina neagră, unde aveam portmoneul cu bani, din cauza grabei, am pus-o pe cealaltă, care odihnea pe spatele unui scaun. Aşa că şi Lotte şi-a uitat averea, şi eu... Ghinion pe toată linia.

Camera numărul 14 e întunecoasă ca un cavou. Un dulap într-un colţ, un pat ponosit de fier, alături o măsuţă, iar pe ea două pahare şi un prosop aproape negru. Şi frig… frig… de îţi îngheaţă oasele. Ar fi putut să aibă hotelul ăsta un biet calorifer.

— Nu, nu mai faceţi foc, lăsaţi-ne în pace. Nu vedeţi că soba e crăpată?

Ne dezbrăcăm repede şi, dârdâind de frig, ne vârâm sub pătură. Multă vreme nu ne spunem un cuvânt. Parcă am fi certaţi sau ne-am duşmăni unul pe altul, aşa ne purtăm.

Abia într-un târziu, Lotte mă întreabă, grijulie:

— Cel puţin ai luat somnalinul?

Sar din pat, ca muşcat de viperă, caut în buzunarul de sus al hainei, unde ţin de obicei otrava. Da, este… Măcar atât… Tot avem puţin noroc…

— Ascultă-mă, Grig, nu mai are nicio noimă viaţa. Hai să-i punem capăt chiar acum!

Îi dau dreptate. La ce bun am trăi încă o zi, două, fugăriţi ca tâlharii de codru? Nu-i mai cuminte să isprăvim imediat? Avem otrava la îndemână, o turnăm pe gât şi – *Efinita la commedial* în orice caz, viu n-are să pună mâna tata pe mine…

Ce minunat era dacă terminam această treabă azi-noapte, în garsoniera noastră, nu în cocina asta murdară. Dar moartea nu se impresionează de asemenea fleacuri.

— Bine, Lotte, peste o oră ne sinucidem. Cât e ceasul? Unu şi jumătate… Ei bine, la 3 fix suntem morţi.

— De ce nu acum, imediat?

— Vreau să mă gândesc puţin, să dezleg misterul acesta îngrozitor: cum a izbutit tata să ne găsească? înţelegi, mă râcâie pe creier, îmi stârneşte o ciudă… încât…

Ea nu mai spune nimic. îmi frământ capul cu tot felul

de presupuneri, care de care mai absurde, doar – doar voi pune mâna pe cheia misterului. Dar nu-i chip. În cele din urmă, renunţ. Sunt complet extenuat. Şi portarul vrea banii mâine dimineaţă. Are să vină să bată la uşă: cioc, cioc! „Vă rog, plata, domnule Dima!” Şi domnul Dima va tăcea chitic, va tăcea pentru totdeauna, veacuri de-a rândul… A fost silit să înşele un biet simbriaş, cu taxa unei odăi pe-o noapte. Ha, ha, ha! Autorul celebrei broşuri *Acuz*! a ajuns un biet borfaş. De ce nu ne-am dus la Basu? Dormi, Lotte? Tot mai bine era dacă nimeream la Basu! Odihneşte-te măcar un sfert de oră, draga mea! De mine nu se prinde somnul.

În tăcerea sumbră se aud paşi pe culoar… Un pasager întârziat se duce la culcare. Camera lui o fi lângă a noastră. Parcă s-a oprit în dreptul uşii. Bate?! De ce-o fi bătând la noi? A greşit cumva?

— Cine e?

— Portarul, aud o voce groasă de afară.

— Ce vrei la ora asta?

— Vă rog, nu vă supăraţi: numele dumneavoastră… am uitat să fac buletinul.

— Avocat Lotar Grigoridă, cu soţia.

L-aş face cu ou şi cu oţet că mă deranjează la ora asta, pentru… Dar n-am achitat camera şi trebuie să înghit.

— Mulţumesc şi scuzaţi de deranj.

Foarte ciudat! Să renunţe portarul la bunătate de somn, ca să îndeplinească o formalitate goală?…

Deodată mi se face lumină în creier. Tata a scăpat din captivitate şi a alergat la poliţie. Telefoane pretutindeni, la toate hotelurile: „N-au venit un tânăr şi o tânără cu semnalmente aşa şi aşa?” „Aici Hotel Europa… da, avem doi pasageri… au sosit pe la 11 şi jumătate…” Şi fuga sus, să-ntrebe, pentru că buletinul de pasager nu era completat

încă, şi asta înseamnă încălcarea regulamentului şi amendă mare. Dacă lucrurile nu s-ar fi întâmplat astfel, ce nevoie avea portarul să ne trezească – chipurile – din somn? Mâine dimineaţă nu se găsea timp să completăm buletinul?

— Iubita mea, ne-a bătut ceasul! Să ne gătim de moarte. Nu mai avem nicio clipă de pierdut.

Lotte, senină ca o zi de april, trage pătura la o parte, coboară din pat şi începe să se îmbrace. Fac la fel. Apoi scot cele două tuburi de somnalin, umplu paharele cu apă şi dizolv pastilele. Otrava e gata…

Mă apropii de Lotte, îi iau mâna şi i-o sărut:

— Iartă-mă dacă ţi-am greşit cu ceva… Am făcut-o fără voie… Mă simt foarte emoţionat, chiar zguduit de gestul meu.

— Grig, Grig, iubitule, tu trebuie să mă ierţi… Tu n-ai nicio vină…

Ne sărutăm lung. Amândoi avem ochii umezi, feţele palide şi ne clănţăne dinţii. Poate din cauza frigului. Nu ştiu sigur.

Paharele cu otravă aşteaptă, lugubre, pe masă… Le luăm în mână.

— Gata, întreb sec…

— Gata, încuviinţă ea.

— Când voi număra trei, bem otrava până la fund. Mai ai ceva de făcut?

— Nu.

— Atunci, haidem… Una, două, două şi jumătate, două şi trei sferturi…

Fără vrere, caut să prelungesc clipele. La ce bun? În vremea asta, cătăm înspăimântaţi unul la altul, cu ochii măriţi în orbite.

— Haide odată! face ea nervoasă.

— Trei.

Duc paharul la gură, dar şovăi să beau. Ea îşi face o cruce mică, închide ochii şi, cu o grimasă de amărăciune, înghite conţinutul până la fund. În faţa acestui măreţ exemplu, închid ochii şi torn otrava pe gât. *Alea jacta est*! *51*

31 Zarurile sunt aruncate.

Ne repezim în pat, parcă am fi fost dinainte înţeleşi asupra acestui lucru şi, îmbrăţişându-ne, aşteptăm, înlănţuiţi, moartea. După câteva clipe o întreb:

— Simţi ceva?

Ea face semn că nu. Nici eu. În schimb tremură de-i clănţăne dinţii. Şi eu tremur la fel. Aşa trebuie să fie?…

Deodată mă inundă un val de căldură, încât tot corpul mi-e ud de năduşeală. Hait! Mi se pare că a început… De-acum poate să vină tata: are ce să vadă. Credea că va pune mâna pe mine? în schimb, a pus mâna pe scrisori. Oricum, e obligat să ne înmormânteze în mausoleu. Am lăsat cu limbă de moarte, trebuie să-mi respecte dorinţa din urmă.

Lotte sare din pat şi începe să strige duios, sfâşietor:

— Mamă! Mămica mea!…

În mână ţine o fotografie de-a Doñei Bianca şi o sărută mereu, scăldând-o în lacrimi. Aşa cum arată, cu privirile rătăcite şi părul despletit, parcă nu mai seamănă cu ea, ci cu o sărmană nebună scăpată din ospiciu. Ar fi în stare s-o ia la fugă pe coridor, să alarmeze cu strigătele ei tot hotelul şi să moară ca un câine, undeva pe o scară sau într-o cameră străină. Mă reped la uşă şi scot cheia din broască.

— Lotte, ce faci? o întreb îngrozit, zărind-o cum se tăvăleşte pe jos, într-o cumplită deznădejde, strigând-o mereu pe mama ei, când ştie bine că n-are cum să vină. Şi dacă ar veni, ce folos?

Trebuie s-o ridic de pe duşumeaua rece (ar putea să

răcească – nu, nu pentru acest motiv, la ce m-aş teme de răceală în ajunul morţii? – totuşi e mai cuminte să murim în pat). Dau să fac un pas spre ea… Ce înseamnă asta? Abia îmi pot urni picioarele. S-au făcut grele, parc-ar cântări câteva tone de plumb fiecare. îmi încordez puterile şi, cu o sforţare supraomenească, ajung lângă ea. Întind mâna s-o ajut să se ridice. Uite drăcie!… Nici asta nu-i mâna mea… n-o mai recunosc, a cui o fi?… Brrr… nu mai pot ţine pe picioare greutatea uriaşă a trupului. Nicio clipă… Mă copleşeşte… mă, doboară… Trebuie să mă culc… repede… repede… Patul e doar la un pas, dar pentru mine până acolo e o distanţă de sute, de mii de kilometri. Niciodată nu voi mai ajunge la pat, niciodată…

Mă prăbuşesc cu un zgomot surd. (Aşa s-or fi prăbuşind copacii retezaţi de la rădăcina?) Nu-mi dau seama dacă în cădere am lovit-o pe Lotte. Ea n-a spus nimic. A încetat să plângă sau n-o mai aud eu.

Simt sub cap ceva tare. E mâna lui Lotte sau un picior. Cum trebuie s-o doară! mai bine să-mi trag capul la o parte. Ştii, e bună! Acum nici capul nu-l mai pot mişca din loc. A înţepenit ca un lemn… Doar creierul mai funcţionează… Tot el, săracul! Maşinăria asta minunată, gânde… Ce vrei, Magotule? Cine e? Michiduţă? Spune-i că nu încetăm greva niciodată… nicio… Strigaţi toţi într-un singur glas: „Vrem drep-ta-te!” Ţi-ai găsit naşul, Robes…

Mi se pare că am început să aiurez. Vezi, îmi dau seama de tot ce se petrece cu mine. Mă aflu la Hotel Europa, camera numărul 14… Acolo e soba. (Cine o fi făcut focul? E tare cald!) Dincolo e măsuţa cu paharele goale… (Tot am băut otrava… să mai spună Lotte că…) Ce picioare lungi are măsuţa… nici n-am observat… Şi Nyu are picioare lungi şi albe… Ce mişcă lângă piciorul măsuţei? Sau mi se pare? Ba nu, e un şoricel cu ochii cât două gămălii de ac… Parcă lunecă încet spre noi… Nu! Nu! Să

nu vină!

Vreau să-l alung, mi-e groază de el. Încerc să strig, dar gura mi-e încleştată, ca într-un coşmar. Dumnezeule, fa o minune mare, goneşte şoricelul…

Aud ca prin vis bătăi aspre în uşă. Cred că acum s-a speriat şoricelul şi a fugit… Se Lasă uşor întunericul. Se înserează? Ba nu, a trecut de miezul nopţii… Atunci s-a stins lumina de la uzină? Nu, nu s-a stins, parcă tot se mai vede becul agăţat de tavan, din ce în ce mai palid, ca un ochi mort.

După asta nu-mi amintesc ce-a mai fost…

Când deschid ochii, mă cuprinde o mirare. Unde mă aflu? Acesta o fi palatul din împărăţia umbrelor? Dar Pluton şi proserpina de ce nu se arată? Sunt foarte curios să-i văd. Nu mi-e teamă deloc. Nu, nu-i palatul lor… Pare mai degrabă o odaie albă de spital. Aşadar, sunt spitale şi pe lumea cealaltă? Nu ştiam… Şi de ce m-au dus acolo – sunt bolnav? Pe fereastră se vede un pom cu vată multă pe crăci. Casele sunt cu acoperişurile bandajate. Şi pe pământ, ce risipă de vată şi de bandaje albe!… Sunt, probabil, răni multe, trebuie vată multă…

Încerc să trag capul de pe piciorul Lottei, să n-o doară. Tresar nedumerit, Lotte nu mai e lângă mine. M-a părăsit? Nu cred… Poate s-o fi pierdut în lumea umbrelor… Unde s-o caut acum? Unde? Pe-aici nu ştiu încă seama… Dacă n-o mai găsesc, ce mă fac?

Nu… nu… sunt tot pe lume. N-am murit încă. Aşa de greu moare omul? Am auzit parcă un oftat. E mama… Stă pe un scaun şi plânge… Ce ciudăţenie! Cum a ajuns lângă mine? Adică, de ce mă mir? O mamă e pretutindeni, numai s-o chemi şi ea vine, trecând orice obstacole, cât de grele… De aceea şi Lotte o chema pe mama ei… Mama totuşi a venit mai repede…

Aşadar, sunt într-o cameră de spital, văd ce-i afară…

respir, cuget chiar.

— Mamă!

Pot să vorbesc? Ce minune să poţi vorbi, e într-adevăr minunea minunilor! Eu parcă am spus „mamă”. Repet din nou, scăldat de fericire:

— Mamă!

Ea se ridică în picioare, se apleacă asupra mea şi mă îmbrăţişează cu privirile. O întreb încet, şoptit:

— Unde-i Lotte?

Mama tace. Se uită mereu la mine, îndurerată, şi tace mereu. O întreb din nou:

— A murit?

— Nu… nu… face ea cu capul.

Nu vrea să-mi spună adevărul. Dar eu înţeleg ce soartă a avut sărmana Lotte.

— De ce eu trăiesc, şi ea nu? Vreau să mor! Vreau să mor! izbucnesc într-o supremă încordare, şi simt pe obraji jarul lacrimilor.

DUPĂ CINCISPREZECE ANI

Prefereastra deschisă, un om se-apleacă spre trecut

S-a scurs un deceniu şi jumătate de la întâmplările povestite mai sus. Credeam că n-am s-o uit niciodată pe Lotte, şi totuşi am uitat-o. E drept, de atâtea ori stăruie în mine mireasma dragostei noastre defuncte. Şi atunci mi se strânge dureros inima şi mă cotropesc nostalgice aduceri-aminte. Dar asta e atât de puţin pe lângă ceea ce a fost! Crudă soartă! Ea zace undeva, într-un cimitir, singură şi părăsită, iar eu trăiesc. Trecutul fuge îndărăt, se ascunde în tăcere şi uitare, iar iureşul treburilor de fiecare zi mă înhaţă din nou şi nu-mi dă răgaz să mă mai gândesc la nimic.

După neizbutita încercare de sinucidere, tata m-a luat cu el în Anglia. A fost foarte greu să ajungem, din

cauza războiului, dar tot am reuşit. Acolo, am urmat la Eton-College, apoi la Politehnica din Cambridge, unde am obţinut diploma de inginer.

Aş fi putut să mă întorc de multe ori în patrie, fie în vacanţe, fie în concedii de odihnă. Mă temeam însă că oamenii şi locurile pe unde am umblat îmi vor grăi de Lotte, şi de ce să mai răscolesc zadarnic durerea stinsă?

Deunăzi, am primit o telegramă de acasă că tata e greu bolnav. Am lăsat totul baltă şi m-am întors în ţară, pe drumul aerului. Prea târziu, bătrânul murise cu câteva ore înainte.

A doua zi după înmormântare, mama mi-a dat o scrisoare din partea tatii, scrisă cu o săptămână înainte de a închide ochii. Am desfăcut plicul tremurând, cu o emoţie care mă sugruma. Nu-mi aduc aminte de câte ori am citit scrisoarea. Eram buimac, aş fi vrut să-mi strig bucuria în cele patru puncte cardinale, ca s-o audă toată lumea, şi totuşi mă îneca o revoltă copleşitoare. Da, Lotte, draga mea Lotte trăia, fusese salvată odată cu mine, iar el îmi tăinuise adevărul ani de-a rândul, minţindu-mă că-i moartă, numai şi numai ca s-o uit, să mă despart de ea. De ce? Pentru că nu admitea sub niciun motiv căsătoria noastră, voia să-mi termin întâi toate studiile, şi apoi s-o iau pe Ioana, fata aceea mică a Pâslarilor, aşa cum îi făgăduise mai de mult lui nenea Barbu.

Bietul tata! Cât rău mi-a făcut fără să ştie. L-am iertat pentru visul lui neîmplinit şi niciodată nu m-am convins ca acum că adevărata tragedie nu-i decât ciocnirea dintre oameni de bună-credinţă. Mai bine ar fi plecat cu taina în nefiinţă. Un amănunt semnificativ pentru caracterul bătrânului: nici mama n-a ştiut adevărul despre Lotte.

Uluitoarea veste de dincolo de mormânt mi-a aprins o absurdă nădejde: poate Lotte nu s-a măritat, poate o fi

aflat că trăiesc şi m-aşteaptă încă…

Oricum, trebuia s-o văd, măcar s-o mai văd o dată.

A doua zi, am plecat cu automobilul la Craiova şi am oprit brusc în faţa locuinţei Doñei Bianca. La început, mi se părea că am greşit adresa, din cauza unor clădiri noi, ridicate alături. M-a cuprins o tristeţe grea. Asta era oare casa care mi-a adăpostit cel mai frumos şi frământat an al adolescenţei? Aici, între zidurile acestea părăginite, cu tencuiala roasă de vreme, a înflorit dragostea mea cu Lotte şi s-a născut visul magnific care mi-a umplut adolescenţa de soare? Unde e bătrânul nuc din fundul curţii, la umbra căruia ne făceam lecţiile, iar Lotte îmi scria răvaşe, în vara aceea când m-am întors pe neaşteptate de la Dimeşti şi am sărutat-o? Cine a îndrăznit să-l doboare? N-a mai rămas din el decât un butuc mare şi întristat.

— Fii bun, te rog, şi spune-mi, mai şade aici doamna Borde-nache – Bianca Bordenache?

Omul a dat din cap. Nu ştia, n-auzise de acest nume, deşi locuia acolo de cinci ani. Nu crede să fi stat vreodată persoana pe care o căutam.

Am zâmbit amar… Tocmai mie se găsise să-mi spună asemenea parascovenii?

M-am urcat la volan şi am tras la Hotel Minerva. Apoi am hoinărit pe jos prin oraş, neştiind de unde să încep.

Călcam numai pe amintiri, ca pe un covor de flori. Uite, acolo era cofetăria Moderna, unde m-am întâlnit de două ori cu Lidia

Predescu. Acum devenise Banca de Scont. M-am dus întins la Liceul „Mihai Bravu”. Gata să nu-l mai recunosc; avea încă un etaj deasupra, care-i schimba înfăţişarea… În afară de asta, aripa dreaptă era lungită până în gardul bisericii Sf. Treime. Am intrat timid, ca un şcolar în curtea interioară, am urcat scările şi m-am oprit unde era altă dată clasa a VII-a.

În clipa aceea, a ieşit din clasă profesorul Pleaşcă, directorul vestitului Leagăn de odinioară. Ce dărâmat arată: umblă îndoit de mijloc, părul i-a albit, doar ochii i-au rămas vioi. (Pe unde-o mai fi Lucile, frumoasa lui soţie?)

Când a trecut pe lângă mine l-am salutat. A rămas o clipă locului, mirat, scormonind în memorie.

— Nu mă mai cunoaşteţi, domnule profesor? Mai mult după glas, şi-a reamintit de mine:

— Dima, Dima, dumneata eşti?... Ce bine-mi pare că te revăd! Câţi ani or fi de-atunci? Vino să stăm puţin de vorbă!

Am intrat împreună în cancelarie. Acolo mai erau câţiva profesori necunoscuţi. Mi-a oferit un scaun şi s-a aşezat lângă mine.

— Ia spune-mi, ce faci acum?

— Lucrez la o uzină din Anglia. Sunt inginer...

— Hei, era stofa în dumneata, am bănuit eu... Va să zică, ţi-a prins bine eliminarea aceea. Altfel ajungeai un pârlit de profesoraş ca mine, ce spun?

Am zâmbit amar. M-a prezentat celorlalţi colegi ai săi, mândrindu-se că-mi fusese dascăl.

L-am întrebat pe Pleaşcă dacă mai ţine Leagănul. Ooo, isprăvise demult cu el, de când s-a despărţit de nevastă-sa.

— Dar ceilalţi profesori pe unde mai sunt, ce fac?

I-a luat la rând: Michiduţă, la pensie; Damigeana, decedat; Iliuţă n-a mai revenit în învăţământ, o duce greu ca redactor la o revistă d-stânga. Dintre cei vechi, numai Zecimalu şi Laiţă au rămas pe loc. Zecimalu era acum director al liceului...

— De profesorul Niculescu nu ştiţi nimic?

O, Attila – a ajuns mare legumă: inspector general. Se putea altfel? zice că a făcut politică liberală. Ei, şi? Politica suplineşte meritele personale? Dacă maşina noastră

socială ridică în vârful ierarhiei indivizi ca Robespierre şi Attila, dând la o parte personalităţi ca Iliuţă, înseamnă că are bube grave şi trebuie dată la fier vechi.

În timpul discuţiei, a venit şi Laiţă cu catalogul la subsuoară. Aproape neschimbat. Tot înalt şi uscăţiv, cu hainele largi, atârnând pe corp.

— Îl recunoşti, colega? l-a întrebat Pleaşcă, arătându-mă. N-a fost chip să-şi aducă aminte de mine. Cine ştie, poate m-am schimbat mult. Dacă am văzut aşa, i-am spus numele. M-a bătut pe umăr, râzând:

— Da, da, da… Acela cu greva de pomină… Ştiu că ne-ai dat mult de lucru…

— Nu numai dumneavoastră…

— Bine zici, şi altora… Ai încercat parcă să te… sinucizi… Zecimalu, directorul liceului, care a intrat între timp, auzind despre ce e vorba a intervenit în discuţie:

— N-am înţeles pentru ce ai recurs la acest act disperat, deoarece mi-aduc perfect aminte că ministerul a revenit telegrafic asupra eliminării.

— Când?

— Chiar în aceeaşi zi… Am văzut ordinul cu ochii… Sunt absolut sigur…

Nu ştiam de aşa ceva. Probabil a fost opera lui Nyu. În urma stăruinţelor ei, primul-ministru a pus, se vede, piciorul în prag. Tata nu mi-a pomenit nici de acest lucru. E cu neputinţă să nu fi aflat.

Unul dintre tinerii profesori de faţă a tresărit sub imboldul unei amintiri:

— Nu sunteţi dumneavoastră autorul broşurii aceleia, *Acuzi*, care odinioară a făcut atâta vâlvă?

— Da, eu… Vă amintiţi de ea?

— Pe vremea aceea eram student. Nu ştiţi ce nebunie a fost. Cărţulia a circulat din mână în mână. Nu cred să fi rămas coleg sau colegă să n-o fi citit.

— A avut vreo urmare practică?

— Cum să nu? Profesorul Mătăsaru n-a mai putut ţine de atunci nicio prelegere. Cum intra în sala de curs se dezlănţuia o zarvă infernală. „Vrem dreptate pentru Dima”, strigam toţi într-un glas, ca să isprăvim cu huiduieli prea puţin academice.

— Hm! S-ar zice că tot a fost ceva…

— Sigur că da. Pentru a ieşi onorabil din această situaţie, Mătă-saru şi-a cerut concediu pe timp de un an.

— Şi acum ce face?

— Nu mai ştiu de el. A intrat în neant fără urmă. Mi-aduc aminte cât de convins eram că, asmuţind opinia publică împotriva lui Robespierre, îl voi dărâma. Ce naivitate! M-am bucurat totuşi că studenţii îmi îmbrăţişaseră cauza cu atâta căldură. Nici vorbă, ei sunt generoşi – tinereţea e flacără, entuziasm, jertfa, ţine întotdeauna cu cei nedreptăţiţi.

Istovind subiectul, discuţia a luat alt curs. Directorul, vorbind de *marea sa realizare* – internatul liceului s-a plâns că zidurile au rămas goale, deoarece, cu toate intervenţiile făcute la minister, n-a putut obţine fonduri pentru cumpărarea mobilierului.

— La cât se urcă devizul?

— Vreo 50.000…

Am scos carnetul din buzunar şi am completat un cec cu suma de 50.000 de lei. Directorul, văzând gestul, a îngălbenit, întocmai ca Magotu când l-a prins copiind la germană.

— E posibil? O sumă atât de mare?

— La şcoala asta am petrecut cel mai frumos an din viaţa mea. Cred că-i dau prea puţin, în comparaţie cu ceea ce mi-a dat. Acest cec va fi onorat de Banca Română sau de oricare dintre sucursalele ei.

Zecimalu, în culmea fericirii, m-a rugat să primesc ca

internatul liceului să-mi poarte numele. Am refuzat. Nu, nu, de-acum înainte, la gunoi cu ambiţiile deşarte. Atunci directorul mi-a propus să organizeze un banchet în cinstea mea. I-am răspuns:

— Daţi-mi voie să vă invit eu la un asemenea banchet. Am de gând să-i chem pe toţi colegii din promoţia mea.

— Cu multă plăcere, cu multă plăcere!

Când am plecat, toţi profesorii m-au condus până la poartă. Am ieşit pentru întâia dată pe scara principală, rezervată numai dascălilor.

De ce calci pe amintiri?

Am luat-o în sus, ca să ajung pe strada Unirii. Uite, acolo se aflau pe vremuri catacombele lui Nea Iancu. În locul lor, s-a ivit o clădire nouă cu trei etaje. La parter e o berărie, botezată *Gaudeamus*, iar deasupra un hotel cu acelaşi nume…

Nu ştiu ce m-a îndemnat să intru în localul acela. Poate studenţii zugrăviţi pe firmă, care cântau, ţinând halbele sus în mâini, ca pe nişte stindarde. Am cerut un whisky, dar n-aveau. L-am întrebat pe chelner, un tânăr vioi, simpatic, cu ochii jucăuşi:

— Aici erau catacombele – îţi mai aduci aminte?

— Hei, domnule, asta e chestie de-acum zece ani… S-au schimbat multe de-atunci.

— Ce face Nea Iancu? Mai trăieşte?

— S-a dus jupânul, Dumnezeu să-l ierte… Noul stăpân vedeţi ce-a făcut?

— Văd, văd… E craiovean?

— Aşa zice lumea, dar stă la Bucureşti, mai are şi-acolo un hotel. Aici conduce domnu’ Stănescu… El e antreprenorul localului.

Nu mi-am dat seama cine era acel Stănescu. De altfel, nici nu mă interesa.

— Şi pe dumneata cum te cheamă?

— Pe mine? Piţurcă! Am sărit în sus de bucurie.

— Tu eşti, Piţurcă? Bată-te să te bată! Ai prins rădăcini la picioare, nu te mai urneşti de-aici? Haide, adu-mi o borţoasă… Repede, Piţurcă, tată, că te omor!

El a surâs vesel. Şi-a amintit că aşa comandau bere „studenţii” de pe vremuri. E mult de-atunci… aşa de mult!

— A venit domnu’ Stănescu. Dacă aveţi treabă cu dânsul… şi Piţurcă mi-a arătat o namilă de om cât toate zilele, care vorbea cu casieriţa.

L-am recunoscut numaidecât: era Basu în carne şi oase. Se îngrăşase, avea ceva schimbat în el, care-l făcea mai matur, iar părul îi albise mult prea timpuriu. M-am dus întins la el, l-am luat de mână şi m-am uitat fix în ochii lui blânzi. A rămas năuc, neştiind ce-i cu mine şi ce vreau. Atunci m-am tras un pas îndărăt şi, luând o poziţie de boxer, l-am pocnit în falcă. Casieriţa a început să ţipe. Basu, fulgerător, s-a pregătit de luptă, ridicând ameninţător pumnul, să mă zdrobească. La ţipătul casieriţei au sărit de-a valma chelnerii şi clienţii din local şi ne-au înconjurat într-o clipă. Nu avea niciun haz să duc gluma mai departe. L-am strigat:

— Păcătosule, nu eşti… Basu?

El a zvâcnit de un metru în sus, bălăbănind braţele:

— Pe toţi dracii, Dima… tu?

Ne-am îmbrăţişat, ne-am tras de păr, ne-am dat ghionturi, ne-am sărutat. Cei strânşi în jurul nostru au rămas cu gura căscată şi au început să râdă.

— Fraţilor, a urlat Basu cu vocea lui groasă, astăzi e praznic mare… Băieţi, serviţi clienţii fără nicio plată, cui ce-i pofteşte inima!

— Basule, ai înnebunit? La balamuc cu tine!

— Ai dreptate, sunt nebun de bucurie. Ia spune-mi, când ai venit? Ce-ai făcut de când nu ne-am mai văzut? Da’ mai bine hai-dem în casă, să stăm de vorbă!…

Şi, luându-mă de mână, m-a tras în salonul lui de primire, apoi mi-a arătat un fotoliu, să stau.

— Piţurcă, băiete, adu-ne două sticle de Cotnar şi nişte pateuri calde… Repede, Piţurcă, tată, că te omor!

— Vineee!

Chelnerul a zbughit-o pe uşă, să ne-aducă vinul.

— Va să zică, Bas hodorogit, iată-te om ajuns!

— Eh, slugă la dârloagă, ce era să fac?…

— Şi… cartea?

— Am pus-o-n cui. N-am mai putut să urmez. Aşa a fost să fie, împărate…

Când a pronunţat porecla pe care n-am mai auzit-o de 15 ani, toată fiinţa mi s-a răvăşit, cuprinsă de o tulburare fără seamăn.

La rândul meu, i-am povestit ce-am făcut în cei 15 ani de când nu ne-am mai văzut. M-a întrerupt brusc:

— Unde ai tras?

— La Minerva.

A vrut să trimită numaidecât după bagaje. Nu l-am lăsat.

— Stai, e destulă vreme pentru asta. Spune-mi mai întâi ce s-a făcut Lotte…

— Aha, Dulcineea cu troncul la inimă… împărate, condoleanţele mele: s-a măritat ducesa.

— Serios? Eşti sigur, absolut sigur sau…

— Casaţie!

O ameţeală mi-a învârtejit capul şi toată odaia a început să danseze cu mine. Dar mi-am revenit şi l-am descusut mai departe:

— Cu cine?

— Cu Moraru, directorul Şcolii Comerciale. Ce vrei, *la dona e mobile*, de când e lumea şi pământul…

— Moraru? Cine-i ăsta? Habar n-am!

— Ba îl cunoşti. Parcă şedea la voi în gazdă, unul

cocoşat şi lăptos la faţă.

N-o fi Cuviosul Gigi? Aşa e, uitasem, Moraru îl chema. Am tresărit zguduit de un fior.

— Aşadar, s-a măritat! Demult?

— Cam demult… Are şi trei copii. Dacă ai vedea-o, cred că n-ai mai recunoaşte-o…

— Trei copii?

Lotte şi trei copii!… Mi-a trecut încă o sabie rece prin inimă… Bas hodorogit, ticălosule, îţi dai seama cât m-au durut veştile tale, mai cu seamă îmbrăcate în vocabularul de care nu te mai desparţi. Deşi m-aşteptam că Lotte s-a măritat, totuşi… ar fi putut să nu se grăbească atâta.

— Încă mai ţii la ea? m-a întrebat Basu cu vocea gravă. Ia vezi! Ia vezi! O dată te-am scăpat de la moarte, a doua oară nu mai garantez…

Cum? Ce înseamnă asta? Când m-a scăpat Basu de la moarte?

Şi-abia acum, după un deceniu şi jumătate, am dezlegat taina care mă obsedase atâta în ajunul sinuciderii şi pe care bătrânul a ocolit-o ori de câte ori am vrut să-l descos.

Tata, chemat de Michiduţă, a venit val-vârtej. Bănuind că am fugit în Capitală, a cercetat toate hotelurile bucureştene, fără să-mi dea de urmă. Deznădăjduit de insucces, s-a înapoiat la Craiova, crezând că poate mă ascund la vreunul din colegi. Zadarnică osteneală! într-o bună zi, ducându-se la Esculap I pentru unele lămuriri, acesta i-a destăinuit că nutream gânduri de sinucidere, că i-am cerut otravă, dar el n-a vrut să audă. Bătrânul l-a întrebat dacă cunoşteam pe cineva care ar putea să-mi procure otrava. Esculap şi-a amintit de frate-său, şi iată-l pe tata luând înapoi drumul Bucureştilor. Esculap II i-a confirmat că, într-adevăr, am venit o dată la el, dar nu i-am cerut otravă, ci doar mi-am exprimat dorinţa de a vedea

cum arată… somnalinul. În clipa aceea, iscodit de o bănuială, s-a dus la galantarul cu pricina şi a numărat tuburile. Lipseau două. Alarmaţi, au alergat împreună la restaurantul gării. Asta se petrecea în dimineaţa zilei de 1 decembrie. Basu, cum era şi firesc, l-a luat pe un ştiu în braţe, jurându-se pe toţi sfinţii că n-avea habar unde stăteam. Tata nu s-a dat bătut. I-a povestit cele auzite de la Esculap I, apoi dispariţia tuburilor de somnalin din farmacia lui Esculap II. A adăugat că-i o crimă dacă i se tăinuieşte locul unde mă ascundeam, că această îndărătnicie nu înseamnă colegialitate, mai ales când e vorba de salvarea unei vieţi. Basu, văzând cum stăteau lucrurile, a dat în vileag secretul, după ce, bineînţeles, l-a pus pe tata să-i jure că niciodată nu-mi va spune de unde a aflat ascunzătoarea. Dacă Esculap II n-ar fi întărit furtul somnalinului, putea toată Europa să-l tragă de limbă, n-ar fi suflat o vorbă.

— Ia spune-mi, Basule, ce mai ştii de ceilalţi? Magotu ce face?

— E artist la Teatrul Naţional de aici. Are succese, e dat dracului. Acum a plecat în turneu, prin ţară. Esculap I a murit de oftică.

— Dar Tarzan?

— Ofiţer fercheş, într-un regiment de cavalerie.

În sfârşit, i-am trecut pe toţi în revistă: Ţiganu', profesor de liceu; Domisol, dirijor de orchestră; Ploşniţă, inginer petrolist; Gălbează, erou, a căzut la Mărăşeşti; Găliganu a murit tot în război, de tifps exantematic. Majoritatea, cu slujbe mărunte şi greutăţi familiale pe cap.

— De Rogvaiv ce ştii?

— Asta a ieşit luptător sadea. Are ce are cu socialismul. Odată a fost pe-aici, a ţinut o cuvântare în sala Belvedere. După aia l-au pus la *pension*… Şade mai mult arestat decât liber. O fi ştiind el ceva…

— Şi vestita noastră Centrală?

— Acum e frizerie: La Briciul lui Cuza.

Mais ou sont les neiges dantan?[2]

La prânz am luat masa la Basu. Soţia lui ne-a servit toate bunătăţile, dar asta n-a ajutat să-mi învingă tristeţea. Un gând ca un burghiu mi-a sfredelit mereu creierul: Lotte s-a măritat! Lotte s-a măritat! Priveam mereu în trecut, parcă aş fi avut ochii în ceafă.

Am ticluit un anunţ pentru gazete:

Colegii din promoţia 1915 a Liceului „Mihai Bravu „sunt rugaţi să ia parte, în ziua de 18 mai, la sărbătorirea împlinirii a 15 ani de la terminarea studiilor, când va avea loc o agapă la restaurantul „Gaudeamus”. Orice lămuriri se vor cere domnului ing Grigore Dima, Hotel Gaudeamus, Craiova.

Basu a plecat să dea anunţurile la două ziare mai răspândite, iar eu am coborât să fac o plimbare prin oraş. Când am trecut prin faţa Şcolii Comerciale, ca la o poruncă, o trăsură s-a oprit în dreptul porţii, iar după câteva secunde s-a ivit de sus, pe scară, o femeie bine împlinită, care ţinea de mână un copil mic, în vreme ce alţi doi mergeau pe lângă ea, îmbrăcaţi în straie noi, de sărbătoare.

Gândul, inima, instinctul, toate mi-au şoptit că ea era… Ea – Lotte de odinioară – se urca în trăsură, iar eu, la o depărtare de câţiva paşi, rămâneam împietrit, fără glas, privind în gol.

O clipă mi s-a părut că s-a uitat la mine: am întors brusc capul, să nu mă recunoască. Trăsura a pornit uşor, în trapul cailor. S-a făcut repede nevăzută, cotind după colţul străzii. I-am surâs trist lui Lotte din mine şi, gândindu-mă la visul unei nopţi de iarnă, i-am şoptit:

— *Mais ou sont les neiges d’antan*?

---

2 D ar unde sunt zăpezile de altădată? (Fr. Villon)

Ochii ei s-au umplut de lacrimi, şi ai mei la fel. Da, toate au un sfârşit. Chiar dragostea veşnică! M-am înapoiat la hotel, şi pe drum mereu mi se părea că umblu printr-un imens cimitir, cu cruci multe şi morţi care nu mai învie. Călcam încet, cu luare-aminte, să nu le tulbur somnul. M-am culcat devreme, nemâncat. (Cine ar fi pus în gură ceva?) Din cauza asta, Basu părea foarte nenorocit.

A doua zi a apărut în *Universului Dimineaţa* anunţul cu agapa colegială. L-am citit cu un simţământ de mirare şi zădărnicie: „La ce bun?”

A mai trecut o zi cu plumb în picioare. Câţi dintre arpetiştii de odinioară, răspândiţi în toată ţara, vor da peste anunţul din gazete şi câţi se vor grăbi să răspundă chemării?

Nu ştiam. Poate toţi care trăiesc. Numai o singură fiinţă eram sigur că va tăcea: Lotte. Ea va trebui să tacă, să nu mă mai vadă niciodată. Gândind aşa, simţeam o adevărată durere fizică. La urma urmei, ce voiam? Să mă aştepte ani de-a rândul, gata oricând pentru marea întoarcere?

Pe când încercam să mă sprijin pe gânduri mai sănătoase, pe măsura realităţii, am auzit deodată o bătaie în uşă:

— Intră!

În prag a răsărit o siluetă maiestuoasă de femeie. N-am putut să-i văd faţa, era acoperită cu un voal subţire de mătase. Dar n-aveam nevoie de asta, toată fiinţa mi-a şoptit cine-mi stătea dinainte. Şi mi-am umplut ochii de bogăţia ei. Aşadar, tot ea a răspuns cea dintâi chemării mele…

— Grig, dragul meu! a strigat cu inima înviată din moarte.

— Lotte!

Ne-am pomenit înlănţuiţi, ascultând uriaşa poruncă

din noi, mai sus de orice putere. În clipa aceea, Basu a bătut la uşă, ca să mă poftească la cină. M-am desprins fulgerător din îmbrăţişare şi i-am spus răstit:

— Mai târziu, Basule…

El a plecat, îngăimând o scuză. Şi-a dat seama că nu eram singur. De ce a trebuit să bată la uşă tocmai atunci? Deşi ardeam de nerăbdare s-o simt pe Lotte lângă mine, totuşi n-am putut să înnod îmbrăţişarea de unde fusese întreruptă. M-am resemnat. Am poftit-o să şadă şi-am întrebat-o:

— Cum ai avut curajul să vii?… Pe chipul ei s-a ivit un surâs amar:

— Crezi că nu-mi dau seama? Dar trebuia să te văd cu orice preţ. Doamne, dacă ai şti câte am să-ţi povestesc, câte întrebări voiam să-ţi pun… Şi, uite, le-am uitat pe toate… Spune-mi, de unde ai coborât? Unde ai fost până acum, în care lume, şi de ce n-ai mai dat niciun semn de viaţă? Te credeam mort, aşa mi-au spus toţi…

— Şi despre tine mi s-a spus acelaşi lucru…

— Cine a făcut nelegiuirea asta? Şi pentru ce a făcut-o? I-am întins scrisoarea tatii. Ea a citit-o o dată, de două ori, apoi a plecat capul zdrobită şi mi-a înapoiat-o fără un cuvânt. I-am deşirat firul trecutului de unde fusese rupt de soartă.

Lotte a început să plângă. Am certat-o. De ce să plângă? Ce mai pot îndrepta lacrimile? Ea s-a răzvrătit:

— Lasă-mă, tu nu ştii cât am suferit, ce cumplită a fost ziua de astăzi, din clipa în care am dat peste anunţul din gazetă. Şi agapa aceea… Ai pus-o pe 18 mai… aniversarea noastră dragă… N-ai să mă crezi, dar s-a întâmplat ceva uluitor. Cum am luat ziarul în mână, primul cuvânt care mi-a căzut sub ochi a fost numele tău. Am citit cutremurată, îngrozită: *ing*. *Grigore Dima* şi m-au copleşit o bucurie şi o spaimă fără margini: trăieşte, el e… Grig al

meu… al vieţii mele…

— Draga mea Lotte!…

— De când nu te-am mai auzit strigându-mă astfel… S-au scurs milenii de atunci. De ce mi-ai dăruit atâtea amintiri de care nu mă pot despărţi? De când te-am pierdut, trăiesc necontenit două vieţi: una reală, cu bucurii mărunte, griji şi necazuri, şi alta, a amintirilor. Mă afund în lumea lor, deapăn în închipuire toate întâmplările noastre minunate şi le retrăiesc mereu, în fiecare noapte. Adevărat, Grig, dragostea noastră a avut ceva minunat, supraomenesc. Am trăit cu tine atâtea zile şi atâtea nopţi şi, ciudat, niciuna nu semăna cu cealaltă…

— La ce bun, Lotte, dacă nu mai putem înnoda firul? Crezi că e cu putinţă să ne întoarcem înapoi, în trecut, când noi am mers întotdeauna înaintea timpului?

S-a uitat lung, întrebător la mine, şi a plecat ochii în jos, ca o vinovată. Am reluat:

— Ai avea curajul să laşi tot şi să te căsătoreşti – să ne căsătorim? Spune!

— Dacă vrei tu, o fac… fac tot ce-mi ceri…

— Nu se poate, Lotte!

Ce putere uriaşă îţi trebuie ca să ajungi propriul tău stăpân! Peste sentinţa mea s-a lăsat o tăcere grea, apăsătoare. Ne-am cufundat adânc în noi, ne-am frământat ca apa care se izbeşte de stânci. Într-un târziu, ea s-a ridicat semeaţă:

— De ce ai mai venit? De ce m-ai răscolit atâta?

— Am venit pentru tine. Dar tu nu mai eşti a mea. Mâine vei regreta că mi-ai călcat pragul. Ai să-ţi spui: „Ce prostie! Am fost nebună când am crezut că o dragoste defunctă poate să învie”.

Nu mi-a răspuns. M-a privit întrebător, îndurerată, apoi a lăsat capul în jos. Şi iarăşi s-au scurs câteva minute lungi, grele.

— Bine, Grig… Poate că ai dreptate. Şi-acum, spune-mi, ce-ai de gând să faci? Când pleci?

— Nu ştiu încă. În orice caz, după agapa aceea.

— Pleacă mai repede! Nu vrei să renunţi la ea?

— De ce?

— Nu pot să te ştiu lângă mine. Te rog, Grig, pleacă! … Când eşti departe, mă simt mai liniştită. Fă-o pentru mine, pentru tot ce a fost între noi. îmi făgăduieşti?

— Da, Lotte, îţi făgăduiesc.

Şi-a înfăşurat faţa în voal şi a rămas locului nehotărâtă, aşteptând ceva. Apoi m-a tras în dreptul luminii, mi-a luat capul în mâini şi m-a privit lung, apăsător, lacom…

— Ce faci? am întrebat-o.

— Vreau să-mi umplu ochii de chipul tău. Ştiu că de-acum n-am să te mai văd…

Am prins-o în braţe şi ne-am sărutat dureros, ca doi condamnaţi la moarte care-şi iau rămas-bun pentru totdeauna. În clipa aceea mi-a venit în minte strigătul de deznădejde al lui Karl Heinz din *Heidelbergul de altă dată*, când o săruta pe Käthi.

Lotte s-a desprins din îmbrăţişare, tulburată. Mi-a şoptit un adio sugrumat şi s-a îndreptat spre uşă. Acolo s-a oprit o clipă, nehotărâtă, ca şi când şi-ar fi adus aminte de ceva.

— Ah, uitasem! Trebuie să-ţi înapoiez *asta*… şi mi-a întins cheia mausoleului, rămasă la ea de un deceniu şi jumătate. Apoi a fugit buimacă pe coridor, împinsă de la spate parcă de un uragan.

— Lotte! Lotte! am strigat-o într-o supremă încordare şi am alergat după ea, cu riscul de a mă afunda în nebunie. A întors capul, s-a oprit şi m-a aşteptat cu o întrebare nerostită pe buze.

Am îmbrăţişat-o, invadat de o deznădejde fără nume,

şi i-am şoptit dureros:

— Nu pot!

Un zâmbet ca o lumină s-a ivit pe chipul ei:

— Ştiam că n-o să mă laşi să plec. Eram sigură, Grig, atât de sigură!

— Te-aştept mâine dimineaţă în piaţa Teatrului. Plecăm la Bucureşti şi de acolo cu avionul în Anglia. Nu lua nimic, absolut nimic! Numai pe tine…

— Prin urmare, mâine la 8… a rostit ea, grav.

— Da, Lotte, mâine la 8!

A doua zi de dimineaţă, am aşteptat-o la volan o oră întreagă. N-a venit. Ce i s-o fi întâmplat? S-a răzgândit? Orologiul Prefecturii a bătut nouă lovituri şi fiecare dintre ele îmi înfigea un pumnal în inimă. S-a isprăvit, nu mai vine!

Am pus contactul, motorul a duduit surd, şi în clipa aceea un comisionar s-a apropiat de maşină şi m-a întrebat:

— Dumneavoastră sunteţi domnul inginer Dima?

— Da, eu…

— Aveţi o scrisoare…

Nu l-am mai întrebat de la cine era. Am rupt nervos plicul şi am citit:

Iartă-mây Grig, am încercat să plec, dar n-am putut. Sunt foarte nenorocita! *Ai avut dreptate*: *trebuie să ne mulţumim cu ceea ce a fost. Tot ce am clădi de aici înainte peste amintiri ar fi şubred. Poate le-am întuneca sau chiar înăbuşi. Să nu ucidem trecutul nostru, Grig*!

Adio, iubitul meu, pe tine te voi iubi întotdeauna… Lotte

Am privit multă vreme în gol, fără gânduri, ca un manechin. Mi-a venit în minte versul lui Eminescu: „Nu-nvie morţii – e-n zadar, copile”. Lotte nu mai este! A murit acolo, în camera mică şi întunecoasă a hotelului Europa,

întinsă pe jos, cu părul răvăşit, pe preşul umed. Şi dacă printr-o neînţeleasă minune trăieşte încă, ea aparţine trecutului, şi nimeni pe lumea aceasta n-o mai poate învia. N-am putut – şi nimeni nu va putea să scape iubirea de gândele ei – *timpul*…

O, quae mutaţi-o rerum!

Am plecat la Bucureşti. Ajuns acolo, cel dintâi lucru pe care l-am făcut a fost să revăd mausoleul de lângă pădurea Băneasa. Cruntă dezamăgire! Stâncile de ciment crăpaseră adânc, o aripă a vulturului era lipsă, cealaltă se desprinsese şi atârna jalnic, ţinându-se într-o sârmă, iar bălăriile puseseră o nestânjenită domnie peste tot. Am descuiat anevoie lacătul ruginit şi am pătruns în cavoul care trebuia să ne adăpostească osemintele pentru totdeauna. Pe un perete atârna o fotografie a mea şi a lui Lotte. Nu ştiam nimic. Aşadar, ea vizitase cavoul în lipsa mea? Am desprins fotografia şi am cercetat-o cu aerul unui om care dă peste o comoară. Într-un colţ, Lotte scrisese: *Grig, iubitul meu, unde eşti*? *Şi eu pentru ce nu mai am curajul să mor încă o dată*?

M-am aşezat pe banca umedă şi rece, copleşit de tristeţe, şi mult timp am ascultat glasul acelei ciudate sirene care sălăşluieşte în străfundul fiinţei şi cântă uneori când nu te aştepţi.

Doamne, câte amintiri! Pentru ce le-am iscodit astfel? Pentru ce mi-am răvăşit într-atât sufletul? De ce nu le-am lăsat în pace, să doarmă somnul adânc, tihnit, în mormântul trandafiriu, cu mireasmă de primăvară şi cântece mute, în care zace adolescenţa mea dimpreună cu Lotte, de care nu se va despărţi niciodată?

Zadarnic am deschis fereastra, ca să privesc spre trecut. Repede, Grigore Dima, să tragem storurile!

I-am telegrafiat lui Basu să contramandeze agapa colegială, deoarece o chestiune urgentă mă recheamă în

Anglia.

După expedierea telegramei, m-am simţit mai sprinten, mai uşor.

După-amiază am trăit o întâmplare cu tâlc. Pe când mă plimbam fără ţintă pe Calea Victoriei, mi s-a părut că mă strigă cineva din spate (de fapt, era o iluzie auditivă). M-am întors brusc să văd cine era. În clipa aceea m-am izbit de o femeie care trecea grăbită pe lângă mine. Tamponarea a fost atât de puternică, încât mi-a căzut pălăria pe jos.

— Ai putea să fii mai atent, domnule, m-a apostrofat femeia. Când m-am uitat la ea, am rămas încremenit: era Ioana Pâslaru, puştanca pe care n-o mai zărisem de la revelionul din 1914, adică de 16 ani.

— Oana!

— Griguţă!

Ne-am îmbrăţişat pe trotuar, în mijlocul mulţimii de gură-cască, împiedicând circulaţia. Am întrebat-o dacă ea m-a strigat. Nu mă strigase. Ciudat! Cu toate astea am auzit destul de bine.

— Ce întâmplare! Să ne întâlnim după atâţia ani! Să-ţi fie ruşine că n-ai dat deloc pe la noi, m-a dojenit ea.

— Oano, abia am sosit azi-dimineaţă. Unde să stăm puţin de vorbă? Eşti grăbită?

Am intrat în cofetăria Riegler, la doi paşi de noi. Ne-am aşezat la o masă şi am comandat prăjituri.

O cântăream din ochi: înaltă, subţire, mlădioasă, părea o siluetă descinsă dintr-un jurnal de mode.

— Spune-mi, cu ce te ocupi? Ce frumoasă te-ai făcut!

— Serios? Găseşti? a zâmbit ea cochetă. Sunt arhitectă.

— Ce spui? Ţi-ai ales o meserie cam grea.

— Oho! Să vezi ce zgârie-nori trântesc pe hârtie. Casa noastră tot eu am construit-o. Dar tu, spune-mi, ce

faci?

I-am povestit pe scurt toate întâmplările prin care am trecut de atâta timp. Discuţia noastră s-a înteţit, hrănită de amintirile care se desfăceau de pe ghemul fermecat. M-am uitat la ceas: 9 şi un sfert! Când au trecut patru ore? Cu toate astea, niciunul, nici celălalt nu ne înduram să plecăm, deşi a doua zi am fi putut să ne vedem din nou.

— Ascultă, Oana, de ce nu te-ai măritat până acum? am întrebat-o brusc şi m-am uitat lung în ochii ei.

— Pentru că, a zâmbit ea cu înţeles… Stai o clipă! îţi spun numaidecât.

A luat poşeta de pe scaun şi, umblând în ea, a scos o hârtie îngălbenită care abia se mai ţinea pe la încheieturi.

— Uite, vezi? Pentru asta…

Am luat bucata de hârtie în mâna şi am citit-o uluit. Era angajamentul meu din noaptea revelionului, că mă oblig s-o iau de nevastă pe Ioana, scris şi semnat de propria-mi mână. Hm! *Scripta manentP*

— Am glumit, Griguş, a adăugat ea, râzând. Adevărul e altul: cei care m-au cerut nu-mi plăceau, iar cei care-mi plăceau nu m-au cerut. Şi aşa, vremea s-a scurs. Am 27 de ani neîmpliniţi. Poate mai e timp, nu?

— O, desigur! Ascultă, Oana, ce-ai spune dacă mi-aş ţine angajamentul *acum*?

— Obraznicule, cred că aş fi în stare să mă mărit cu tine!

— S-a făcut, Oana! îţi dau a doua oară cuvântul. De altfel, tot ce s-a petrecut în viaţa mea n-a urmărit decât acest scop… Mâine vin să te cer părinţilor, iar peste un an facem nunta, din cauza doliului pentru tata. Ne-am înţeles, *domnişoara logodnica*?

Obrajii ei s-au împurpurat. Mi-a răspuns:

— Aveţi dreptate, domnule logodnic, n-aduc 16 ani ce aduce o singură clipă.

— Să nu uităm că această clipă trebuia să vină odată… Când să plece, Ioana s-a întors brusc:

— Nu ştiu cum vom face, dar eu nu te pot urma în Anglia…

— Cine ţi-a cerut una ca asta?

— Atunci, rămâi în ţară?… Doamne, ce bine-mi pare!

— Da, Oana… Şi mie!… După atâta străinătate, nu-ţi dai seama ce dragă mi-a devenit patria. Şi pe urmă, cum s-o las pe mama singură?

Vorbind cu ea, mă miram de pasul decisiv pe care îl făcusem. Mi se părea că nu-mi aparţine, că altcineva hotărâse în locul meu. Oricum, adevărul era că trebuia să mă însor cu altă fată decât Lotte. Cui i-ar fi trecut vreodată prin minte aşa ceva?

Scrisul rămâne!

După plecarea Ioanei, am hoinărit în neştire pe străzi, tot cu uriaşa obsesie pentru Lotte. Deşi mi-era totuna pe unde mergeam, paşii mă purtau, totuşi, în locuri care aveau câte ceva de spus despre ea. Iată bisericuţa din cârca Cişmigiului, unde ne-am logodit, iar dincoace, în cocheta grădină, schimbată la faţă de feeria iernii, am făcut nunta.

Uite şi casa din strada Primăverii, unde am locuit împreună.

A rămas neschimbată şi parcă mă chema înăuntru să văd odaia părăsită în pripă şi în care poate mai erau lucruri de-ale noastre – uitate.

Brrr! iată şi mohorâtul Hotel Europa, martor al unei nebunii care ar fi putut costa două vieţi. Acum mi-e dragă hardughia aceasta, e a mea – ca un lucru de preţ care mi-a mobilat fiinţa.

Într-un târziu, mi s-a făcut foame de atâta umblet. Mi-am adus aminte de Femina de odinioară şi am vrut să cinez acolo, între amintiri. Dar localul în care petrecusem

atâtea clipe neuitate se transformase într-un restaurant obişnuit, nu mai avea înfăţişarea de altă dată. Era lume multă, mai ales tineret. În faţa mea se întindea o masă lungă, unde se ospătau studenţi şi studente de-a valma. Pesemne, sărbătoreau un profesor ieşit la pensie sau aveau vreo aniversare. Toţi zburdau neastâmpăraţi, râdeau, cântau, făcând o gălăgie infernală. Câţiva întreţineau discuţii cu alţi colegi, tocmai în partea opusă a localului, peste şapte-opt rânduri de mese. Abia atunci mi-am dat seama că nimerisem într-un restaurant studenţesc.

Mi-a plăcut mult atmosfera de veselie şi de exuberanţă, care-mi strecura în suflet o tristeţe dureros de dulce, trezind vremea adolescenţei mele. M-am gândit la *Heidelbergul de altă dată*, la berăria lui Ruder, la fermecătoarea Käthi, la Karl Heinrich. „Käthi! Kathi, o scutura prinţul, cu sufletul ars, numai pe tine, pe tine te-am iubit!” Dar Käthi e alta şi el însuşi e altul. S-a strecurat un gol mare între ei, nu mai e ca odinioară. Dragostea s-a stins şi a rămas doar amintirea. Ea s-a logodit cu Franzel şi va pleca în Austria, iar el se va duce la Karisburg, să se însoare cu prinţesa Hedwig, pe care n-o cunoaşte încă.

…Şi-n locul prinţului am răsărit eu – şi locul lui Käthi l-a luat Lotte, cu privirile străine, în ochii căreia nu m-am mai regăsit, care ţinea de mână trei copii zburdalnici, cu zulufii bălai.

Haide, Karl Heinz, să plecăm! Nu mai avem ce căuta la Hei-delberg! Acolo nu mai e ca altă dată! Veselia şi cântecul au pierit de pe buzele tuturor. Iar paharele lovite de masă, din faimosul *ad exerc*itium *salamandris*[3], sună gol, fals, lugubru…

Să plecăm cât mai repede, Karl Heinz, visul nostru de dragoste s-a veştejit ca o floare peste care au trecut atâtea toamne. Să-l culcăm undeva, într-un ungher tăinuit al

3C eremonial la petreceri studenţeşti.

sufletului, ca să doarmă adânc, să nu se mai trezească niciodată, căci ne-ar durea… ne-ar durea!…

S-a făcut deodată linişte în local. Studenţii s-au ridicat în picioare şi-au început să cânte încet, duios, ca o adiere de vânt, care vine de foarte departe şi freamătă în frunzişul din preajma iernii:

*O, vis al vieţii studenţeşti Din vremuri dispărute, De ce nu vii să înfloreşti Simţiri ce azi stau mute? Zadarnic stau şi mă gândesc, Eu urma nu ţi-o mai găsesc… O, jerum, jerum, jerum, O, quae mu*taţi-o *rerurul*

— De ce plângeţi? m-a întrebat un student de la o masă vecină. Am tresărit neplăcut, parcă m-ar fi surprins cineva închinându-mă. Nu ştiu ce i-am răspuns.

Sfârşit